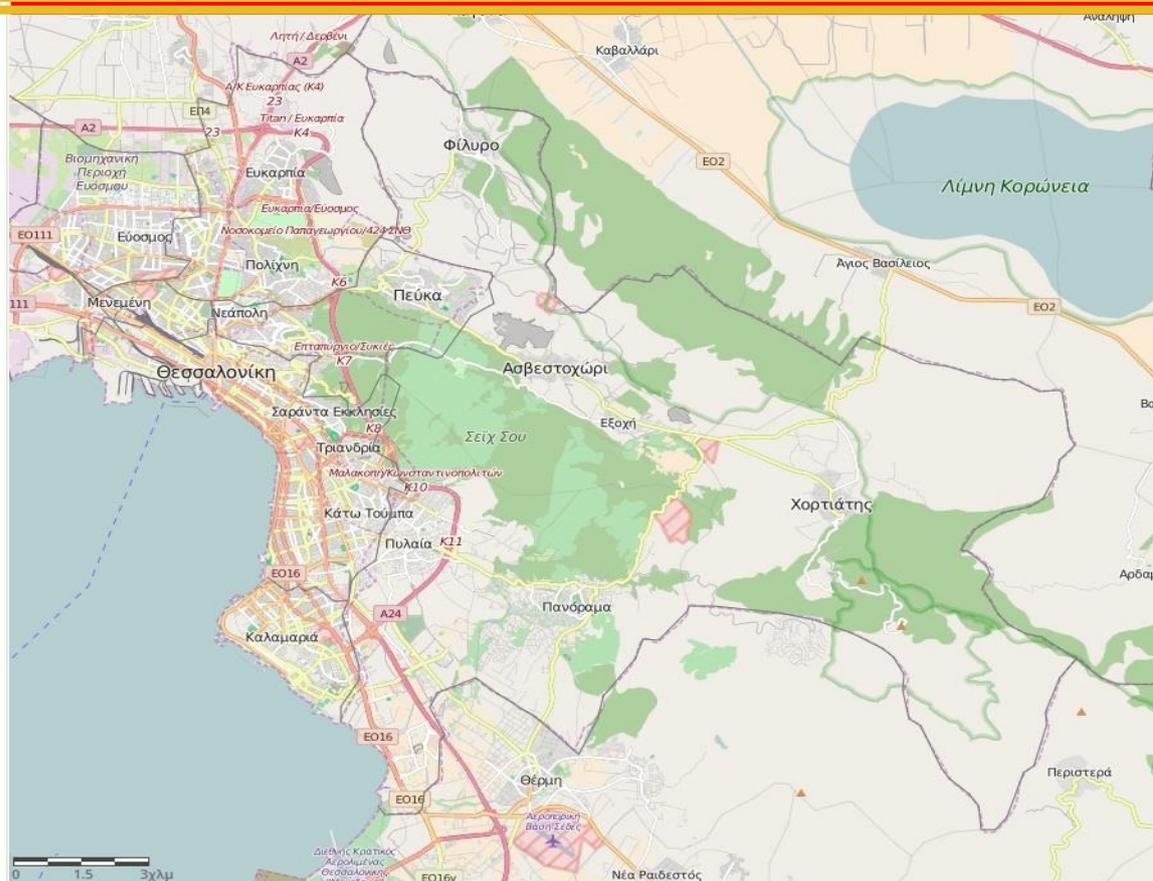

Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

2021-2023

Α' Φάση – Στρατηγικό Σχέδιο

Πανόραμα, Ιούνιος 2021

Περιεχόμενα

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	7
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
2. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	10
2.1. Ορισμός, Στόχοι, Διάρθρωση του Ε.Π.....	10
2.2. Χαρακτηριστικά ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος	12
2.3. Μεθοδολογική Προσέγγιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος	13
3. ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ Ε.Π. ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ.....	15
3.1. Διαδικασία κατάρτισης του ΕΠ του Δήμου.....	15
3.1.1. Αποτύπωση της Υφιστάμενης Κατάστασης	15
3.1.2. Στρατηγικός Σχεδιασμός	16
3.1.3. Επιχειρησιακός Σχεδιασμός.....	17
3.1.4. Εφαρμογή και Παρακολούθηση του ΕΠ	17
3.2. Μέσα και Εργαλεία για την Κατάρτιση του Ε.Π.....	22
3.3. Η Ομάδα Εργασίας.....	23
3.3.1. Σύσταση Ομάδας Εργασίας (ΟΕ) για την επίτευξη του ΕΠ	23
3.3.2. Η Σημασία της Ομάδας Εργασίας (ΟΕ)	23
4. ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΔΗΜΟΥ & ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ	25
4.1. Διοικητική οργάνωση – Οικιστική διάρθρωση	25
4.1.1. Χωροταξική ένταξη	27
4.2. Δημογραφικά Χαρακτηριστικά του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη	27
4.2.1. Πληθυσμιακή Εξέλιξη	27
4.2.2. Λοιπά Δημογραφικά Χαρακτηριστικά	30
4.3. Αναπτυξιακή Φυσιογνωμία	35
4.3.1. Τοπική Ανάπτυξη	35
4.3.2. Σημεία Ειδικού Ενδιαφέροντος	36
5. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ.....	39
5.1. Φυσικό Περιβάλλον	39
5.1.1. Γεωμορφολογία – Φυσική Γεωγραφία	39
5.1.2. Φυσικοί πόροι και οικοσυστήματα	41
5.1.3. Κλιματολογικά – Μετεωρολογικά χαρακτηριστικά	53
5.1.4. Κατάσταση του περιβάλλοντος	53
5.2. Αστικό Περιβάλλον - Ποιότητα Ζωής.....	57
5.2.1. Χωροταξικός και Πολεοδομικός σχεδιασμός	57
5.2.2. Βασικές Υποδομές - Δίκτυα	73
5.2.3. Μέσα Μαζικής Μεταφοράς.....	83
5.2.4. Ήπια Μετακίνηση	91
5.2.5. Λοιπές υποδομές μεταφορών	91
5.2.6. Υποδομές Διαχείρισης Υδάτινων Πόρων	92
5.2.7. Πυροπροστασία	97
5.2.8. Λοιπές Υποδομές	98
5.2.9. Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων.....	107
5.2.10. Κοινόχρηστοι χώροι αστικού πρασίνου	117

5.2.11. Κοιμητήρια.....	120
5.2.12. Διαχείριση αδέσποτων ζώων συντροφιάς.....	122
6. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ.....	127
6.1. Πολιτισμός	127
6.1.1. Ιστορικό&Πολιτιστικό Απόθεμα, Υποδομές, Φορείς, Δραστηριότητες	127
6.1.2. Προγραμματισμός Νέων Πολιτιστικών Τμημάτων	141
6.2. Τουρισμός	141
6.3. Αθλητισμός.....	145
7. ΠΑΙΔΕΙΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ	153
7.1. Παιδεία και Δια Βίου Μάθηση	153
7.1.1. Σχολική Στέγη – Υποδομές Εκπαίδευσης	153
7.1.2. Τομέας Δια Βίου Μάθησης	164
7.1.3. Ιδιωτικοί φορείς.....	164
7.1.4. Κληροδότημα ΓΚΟΤΖΑΜΑΝΗ	164
7.1.5. Κέντρο Εκπαίδευσης Παιδιού και Παιχνιδιού	165
7.1.6. Βιβλιοθήκες	166
7.2. Κοινωνική Πολιτική και Δημόσια Υγεία	166
7.2.1. Κοινωνική Πολιτική.....	167
7.2.2. Δημόσια Υγεία.....	173
8. ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.....	180
8.1. Ανεργία και Απασχόληση.....	180
8.2. Τοπική Οικονομία	192
8.2.1. Πρωτογενής Τομέας.....	195
8.2.2. Δευτερογενής Τομέας.....	203
8.2.3. Τριτογενής Τομέας.....	204
9. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΥΛΑΙΑΣ – ΧΟΡΤΙΑΤΗ.....	208
9.1. Η Τοπική Διακυβέρνηση του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη	208
9.2. Διοικητική Διάρθρωση Υπηρεσιών Δήμου Πυλαίας Χορτιάτη	213
9.3. Ανθρώπινο Δυναμικό – Στελέχωση	216
9.4. Ψηφιακό Οργανόγραμμα – Περιγράμματα Θέσεων Εργασίας.....	220
9.5. Εισαγωγή Προτύπων ISO	220
9.6. Εσωτερικός έλεγχος	222
9.7. Χαρτογράφηση Διαδικασιών	223
9.8. Διαχείριση της Γνώσης (ΔΓ).....	224
10. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ - ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΔΗΜΟΣ.....	225
10.1. Εισαγωγή.....	225
10.2. Εφαρμογές ΤΠΕ στην Ηλ. Διακυβέρνηση – Μετάβαση σε Ευφυής Διακυβέρνηση	227
10.2.1. Υπηρεσίες ΤΠΕ προς τους Πολίτες	229
10.2.2. Υπηρεσίες ΤΠΕ προς το Ανθρώπινο Δυναμικό του Δήμου	234
11. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	238
11.1. Ισολογιστικά και Απολογιστικά στοιχεία έτους 2019.....	238

11.2. Προϋπολογισμοί ετών 2020 – 2021 Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη.....	244
12. ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ	248
12.1. Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας, Αλληλεγγύης και Παιδείας (ΚΕΚΠΑΠ)	248
12.2. Κοινωφελής Επιχείρηση Πολιτισμού Αθλητισμού Περιβάλλοντος (ΚΕΠΑΠ)	254
12.3. Σχολικές Επιτροπές Παιδείας.....	262
12.4. Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Χορτιάτη (Δ.Ε.Υ.Α.)	264
13. ΔΙΑΤΟΠΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ.....	270
13.1. Σχέση με άλλους ΟΤΑ.....	270
13.2. Συνεργασία με ερευνητικούς φορείς και Πανεπιστήμια	270
14. ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.....	271
14.1. Στρατηγικός σχεδιασμός και υπερκείμενα επίπεδα σχεδιασμού	271
14.2. Ευρωπαϊκή Στρατηγική & Στόχοι της νέας προγραμματικής περιόδου	274
14.3. Συγκριτικά πλεονεκτήματα του τόπου	277
14.4. Κρίσιμα ζητήματα της τοπικής ανάπτυξης	278
14.5. Αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης – SWOT Ανάλυση	279
14.5.1. Αξιολόγηση του Εξωτερικού Περιβάλλοντος.....	280
14.5.2. Αξιολόγηση του Εσωτερικού Περιβάλλοντος	289
15. ΟΡΑΜΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ.....	293
15.1. Στρατηγική του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη.....	293
15.1.1. Καθορισμός των Γενικών Στόχων Τοπικής Ανάπτυξης	294
15.1.2. Καθορισμός των Προτεραιοτήτων του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη	296
16. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ - ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ.....	297
16.1. Καθορισμός Στόχων ανά Άξονα Προτεραιότητας & Μέτρων	298
ΑΞΟΝΑΣ 1: Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής	298
ΑΞΟΝΑΣ 2: Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός.....	301
ΑΞΟΝΑΣ 3: Τοπική Ανάπτυξη και Οικονομία	303
ΑΞΟΝΑΣ 4: Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας του Δήμου.....	306
16.2. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΠΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ	309
17. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	321

Περιεχόμενα Πινάκων

<i>Πίνακας 1: Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης του ΕΠ δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη</i>	20
<i>Πίνακας 2: Πίνακας Εκτάσεων του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη</i>	26
<i>Πίνακας 3: Πληθυσμός</i>	28
<i>Πίνακας 4: Ηλικιακή κατανομή πληθυσμού</i>	28
<i>Πίνακας 5: Μεταβολή μόνιμου πληθυσμού</i>	28
<i>Πίνακας 6: Ομάδες Ηλικιών</i>	29
<i>Πίνακας 7: Δημογραφικοί δείκτες (2011)</i>	29
<i>Πίνακας 8: Ποσοστά % ηλικιακών κατανομών στους Δήμους του ΠΣΘ</i>	30
<i>Πίνακας 9: Λοιπά Δημογραφικά Χαρακτηριστικά</i>	31
<i>Πίνακας 10: Επίπεδο Εκπαίδευσης</i>	32
<i>Πίνακας 11: Ανάλυση επιπέδου εκπαίδευσης</i>	34
<i>Πίνακας 12: Κύρια Σημεία Ειδικού Ενδιαφέροντος Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη</i>	36
<i>Πίνακας 13: Δείκτες σχετικά με το οδικό δίκτυο του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη</i>	78
<i>Πίνακας 14: Πίνακας Α.Π.Ε. ανά Δήμο - Κεντρικής Μακεδονίας</i>	100
<i>Πίνακας 15: Υφιστάμενο σύστημα διαχείρισης αποβλήτων – απορριμμάτων</i>	109
<i>Πίνακας 16: Έκταση κοινοχρήστων χώρων αστικού πρασίνου</i>	118
<i>Πίνακας 17: Περιγραφή υφιστάμενων κοινόχρηστων χώρων αστικού πρασίνου</i>	119
<i>Πίνακας 18: Μέσος ετήσιος αριθμός θανάτων ανά ΔΕ 2018-2020</i>	121
<i>Πίνακας 19: Υφιστάμενο σύστημα διαχείρισης αδέσποτων ζώων δήμου 2018-2020</i> ..	124
<i>Πίνακας 20: Δημόσια Σχολεία</i>	154
<i>Πίνακας 21: Ιδιωτικά Νηπιαγωγεία και Δημοτικά Σχολεία</i>	156
<i>Πίνακας 22: Ιδιωτικά Γυμνάσια και Λύκεια Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη</i>	158
<i>Πίνακας 23: Σχολεία Δ.Ε. Πανοράματος</i>	159
<i>Πίνακας 24: Σχολεία Δ.Ε. Πυλαίας</i>	161
<i>Πίνακας 25: Σχολεία Δ.Ε. Χορτιάτη</i>	163
<i>Πίνακας 26: Απασχόληση βάσει απογραφής 2011 - ΕΛΣΤΑΤ</i>	180
<i>Πίνακας 27: Ανεργία σε επίπεδο χώρας βάσει τις ΕΕΔ της ΕΛΣΤΑΤ</i>	181
<i>Πίνακας 28: Κατάσταση Απασχόλησης – Ανεργίας δήμου</i>	182
<i>Πίνακας 29: Απασχολούμενοι κατά Τομέα Οικονομικής Δραστηριότητας</i>	183
<i>Πίνακας 30: Άνεργοι δήμων ΠΕ Θεσ/νίκης ανά επίπεδο εκπαίδευσης</i>	185
<i>Πίνακας 31: Απασχολούμενοι ανά επάγγελμα και κλάδο</i>	186

<i>Πίνακας 32: Νέες Θέσεις μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Π.Ε. της ΠΚΜ, ανά 3μηνο, για το 2020 .....</i>	<i>190</i>
<i>Πίνακας 33: Επιχειρήσεις ανά κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας .....</i>	<i>192</i>
<i>Πίνακας 34: Απορρόφηση κονδυλίων ΕΣΠΑ από επιχειρήσεις με έδρα το δήμο.....</i>	<i>194</i>
<i>Πίνακας 35: Ζωικό κεφάλαιο & Κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη.....</i>	<i>195</i>
<i>Πίνακας 36: Διαθέσιμες βοσκήσιμες εκτάσεις .....</i>	<i>198</i>
<i>Πίνακας 37: Εισαγωγή ζώων στις βοσκήσιμες εκτάσεις .....</i>	<i>198</i>
<i>Πίνακας 38: Καλλιέργειες δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη.....</i>	<i>199</i>
<i>Πίνακας 39: Αξιοποιήσιμες εκτάσεις αγροτεμαχίων μονοετούς καλλιέργειας.....</i>	<i>203</i>
<i>Πίνακας 40: Στελέχωση – Θέσεις Ειδικού και Μόνιμου προσωπικού .....</i>	<i>216</i>
<i>Πίνακας 41: Μόνιμο προσωπικό ανά κατηγορία και κλάδο .....</i>	<i>217</i>
<i>Πίνακας 42: 9ος Ισολογισμός της 31ης Δεκεμβρίου 2019 .....</i>	<i>238</i>
<i>Πίνακας 43: Έσοδα οικονομικής χρήσης έτους 2019 .....</i>	<i>242</i>
<i>Πίνακας 44: Έξοδα Οικονομικής Χρήσης έτους 2019 .....</i>	<i>243</i>
<i>Πίνακας 45: Οικονομικοί αριθμοδείκτες χρήσης 2019 .....</i>	<i>244</i>
<i>Πίνακας 46: Προϋπολογισμοί 2020 και 2021 .....</i>	<i>245</i>
<i>Πίνακας 47: Δομές .....</i>	<i>249</i>
<i>Πίνακας 48: Προσωπικό ΚΕΚΠΑΠ .....</i>	<i>250</i>
<i>Πίνακας 49: Ανακεφαλαίωση Εσόδων και Εξόδων .....</i>	<i>251</i>
<i>Πίνακας 50: Προϋπολογισμός για τα προγράμματα δράσης έτους 2021 .....</i>	<i>252</i>
<i>Πίνακας 51: ΚΕΚΠΑΠ αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης – SWOT Ανάλυση.....</i>	<i>253</i>
<i>Πίνακας 52: Προσωπικό Αορίστου Χρόνου.....</i>	<i>258</i>
<i>Πίνακας 53: Προσωπικό ορισμένου χρόνου.....</i>	<i>259</i>
<i>Πίνακας 54: Προϋπολογισμός Εσόδων – Εξόδων 2021.....</i>	<i>260</i>
<i>Πίνακας 55: ΚΕΠΑΠ αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης – SWOT Ανάλυση.....</i>	<i>261</i>
<i>Πίνακας 56: Σχολικές Επιτροπές αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης – SWOT .....</i>	<i>263</i>
<i>Πίνακας 57: Δ.Ε.Υ.Α. αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης – SWOT Ανάλυση .....</i>	<i>267</i>
<i>Πίνακας 58: SWOT Ανάλυση τομέας Περιβάλλοντος και Ποιότητας Ζωής .....</i>	<i>280</i>
<i>Πίνακας 59: Κοινωνική Προστασία, Παιδεία, Πολιτισμός, Αθλητισμός - SWOT .....</i>	<i>283</i>
<i>Πίνακας 60: SWOT Ανάλυση τομέα Τοπικής Οικονομίας και Απασχόλησης.....</i>	<i>287</i>
<i>Πίνακας 61: SWOT Ανάλυση Εσωτερικού Περιβάλλοντος.....</i>	<i>290</i>

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑμΕΑ	= Άτομα με Ειδικές Ανάγκες
Α.Π.Ε.	= Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
Β.Δ.	= Βασιλικό Διάταγμα
ΒΕΠΕ	= Βιομηχανική Επιχειρηματική Περιοχή
Γ.Π.Σ.	= Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο
Γ.Σ.Π.	= Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών
Δ.Ε.	= Δημοτική Ενότητα
Δ.Ε.Υ.Α.Χ.	= Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης Χορτιάτη
Δ.Κ.	= Δημοτική Κοινότητα
Δ.Σ.	= Δημοτικό Συμβούλιο / Διοικητικό Συμβούλιο
Ε.Ε.	= Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Ε.Λ.Θ.	= Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων Θεσσαλονίκης
ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε.	= Εθνικό Ινστιτούτο Αγροτικής Έρευνας
Ε.Κ.Α.Β.	= Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας
Ε.Κ.Α.Μ.	= Ειδική Κατασταλτική Αντιτρομοκρατική Μονάδα
Ε.Ο.	= Εθνική Οδός
Ε.Π.	= Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ε.Σ.Π.Α.	= Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς
Ε.Σ.Υ.Ε.	= Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδας (μέχρι το 2009)
Ε.Υ.Α.Θ.	= Εταιρία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης
ΕΛ.ΣΤΑΤ.	= Ελληνική Στατιστική Αρχή (μετά το 2009)
Επ.Ο.	= Επαρχιακή Οδός
ΖΕΠ	= Ζώνη Ενεργού Πολεοδομίας
Ha	= Εκτάρια
Ι.Γ.Μ.Ε.	= Ινστιτούτο Γεωλογικών Μελετών Ελλάδας
Ι.Τ.Σ.Α.Κ.	= Ινστιτούτο Τεχνικής Σεισμολογίας και Αντισεισμικών Κατασκευών
Κ.Γ.Λ.	= Κωδικός Γενικής Λογιστικής
ΚΕ.Κ.Π.Α.Π.	= Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας Αλληλεγγύης και Παιδείας
Κ.Ε.Π.Α.Π.	= Κοινοφελής Επιχείρηση Πολιτισμού Αθλητισμού Περιβάλλοντος
Κ.Π.Α.	= Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης
Κ.Υ.Α.	= Κοινή Υπουργική Απόφαση
Μ.Ε.Θ.	= Μητροπολιτική Ενότητα Θεσσαλονίκης

Μ.Κ.Ο.	= Μη Κερδοσκοπική Οργάνωση
Ν.	= Νόμος
Ν.Π.	= Νομικό Πρόσωπο
Ν.Π.Δ.Δ.	= Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
Ο.Α.Σ.Θ.	= Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης
Ο.Ε.Υ.	= Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας
Ο.Ε.Π.	= Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός
Ο.Σ.Κ.	= Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων
Ο.Τ.	= Οικοδομικό Τετράγωνο
Ο.Τ.Α.	= Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Π.Α.Θ.Ε.	= Οδικός άξονας Πατρών – Αθήνας – Θεσσαλονίκης – Ευζώνων
Π.Δ.	= Προεδρικό Διάταγμα
Π.Ε.	= Περιφερειακή Ενότητα / Πολεοδομική Ενότητα
Π.Ε.Θ.	= Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης
Π.Ε.Π.	= Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Π.Ζ.	= Περιαστική Ζώνη
Π.Κ.Μ.	= Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας
Π.Ο.	= Περιφερειακή Οδός
ΠΟΕ	= Παρελθόντων Οικονομικών Ετών
ΠΠΧΣΑΑ	= Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης
Π.Σ.	= Πολεοδομικό Συγκρότημα
Π.Σ.Θ.	= Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης
Ρ.Σ.Θ.	= Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης
ΣΒΑΚ	= Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας
Σ.Δ.	= Συντελεστής Δόμησης
Σ.Δ.Ι.Τ.	= Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα
Σ.Ο.Α.Π.	= Σχέδιο Ολοκληρωμένης Αστικής Παρέμβασης
Σ.Ω.Ο.Τ.	= Δυνάμεις (Strengths), Αδυναμίες (Weaknesses), Ευκαιρίες (Opportunities), Απειλές (Threats)
Τ.Α.	= Τοπική Αυτοδιοίκηση
Τ.Κ.	= Τοπική Κοινότητα
Τ.Π.Ε.	= Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών
Υ.Α.	= Υπουργική Απόφαση
Φ.Ε.Κ.	= Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο ρόλος των Οργανισμών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ως φορέας εγγύτερος στον πολίτη διαρκώς αναβαθμίζεται καθώς αναλαμβάνει νέες αρμοδιότητες που μεταβιβάζονται από την κεντρική διοίκηση ή άλλες αποκεντρωμένες και περιφερειακές υπηρεσίες. Η εθνική στόχευση στην κατεύθυνση αναμόρφωσης της συνολικής λειτουργίας της Δημόσιας Διοίκησης και της Αυτοδιοίκησης εδράζεται μεταξύ άλλων στον άξονα εγκαθίδρυσης της Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης με στόχο τη διαμόρφωση, την απόδοση και την αντικειμενική αξιολόγηση των αρμοδιοτήτων.

Οι Ο.Τ.Α., διαδραματίζουν πρωτεύοντα ρόλο και ως όργανα σχεδιασμού και προγραμματισμού, οργανώνοντας και προωθώντας τους κατευθυντήριους προγραμματικούς άξονες, όπως αυτοί εκφράζονται μέσα από τις ανάγκες και τα αιτήματα των τοπικών κοινωνιών.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο τοπικής ανάπτυξης το οποίο περιλαμβάνει ένα πλέγμα κάθετων και οριζόντιων δράσεων, ένα πρόγραμμα αναπτυξιακών υποδομών και τοπικών επενδύσεων πολυτομεακού χαρακτήρα. Καλύπτει όλο το φάσμα των αρμοδιοτήτων του Δήμου. Αφορά επιπλέον και τη βελτίωση της υφιστάμενης λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών και των Νομικών προσώπων που εποπτεύονται από το Δήμο.

Για το σκοπό αυτό κρίνεται απαραίτητη η ολιστική προσέγγιση στον προγραμματισμό και στην εφαρμογή δράσης ενός δήμου. Αυτό επιτυγχάνεται με τη διερεύνηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων, την ανάδειξη ενδεχόμενων ευκαιριών και προοπτικών ανάπτυξης, όπως επίσης με τον εντοπισμό και την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των πόρων.

Στόχος είναι να αποτελέσει το βασικό «εργαλείο» σχεδιασμού προκειμένου να μπορέσει ο δήμος να ανταπεξέλθει στις σύγχρονες απαιτήσεις που επιτάσσει, τόσο η ευρωπαϊκή διάσταση της αυτοδιοίκησης, όσο και η ανάγκη της αειφόρου ανάπτυξης και ευημερίας του τοπικού πληθυσμού.

Μέσα σε ένα περιβάλλον αβεβαιότητας που μονοπωλείται από την αρνητική επικαιρότητα του κορωνοϊού, ο δήμος Πυλαίας- Χορτιάτη προσπαθεί να διαμορφώσει μία θετική πραγματικότητα μέσα από έργα, παρεμβάσεις και πρωτοβουλίες την αναγκαιότητα των οποίων υπογραμμίζουν οι δύσκολες συνθήκες που διαμορφώνει η πανδημία. Στόχος των δράσεών μας η καθημερινότητά μας να γίνει πιο ανθρώπινη, η εξυπηρέτηση του πολίτη πιο άμεση με την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και ο δήμος μας ενεργά πιο πράσινος και εμπράκτως κοινωνικά αλληλέγγυος.

Οι δράσεις που σχεδιάζουμε είναι εναρμονισμένες με τους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ταχύτερη μετάβαση της ελληνικής οικονομίας προς ένα πράσινο και ψηφιακό μοντέλο ανάπτυξης και οι πρωτοβουλίες μας ευθυγραμμίζονται με τους εθνικούς στρατηγικούς στόχους όπως αποτυπώνονται στο εθνικό πρόγραμμα ανάπτυξης.

2. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Στο πλαίσιο της διαδικασίας εκσυγχρονισμού της οργάνωσης και της λειτουργίας της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης και με απώτερο σκοπό τη δημιουργία μόνιμων δομών προγραμματισμού, υλοποίησης και παρακολούθησης των αποτελεσμάτων της δράσης των ΟΤΑ α' βαθμού, θεσπίστηκε για πρώτη φορά με το Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ 114/8.6.2006, Τεύχος Α') «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» (άρθρα 203-207), η υποχρέωση εκπόνησης τετραετών επιχειρησιακών προγραμμάτων από τους Δήμους της χώρας, και επικαιροποιήθηκε με το Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87/7.6.2010, Τεύχος Α') «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» (άρθρο 203) και με το άρθρο 175 του Ν. 4555/19.07.2018 «Κλεισθένης».

Οι σχετικές διατάξεις εξειδικεύονται με Προεδρικά Διατάγματα (Π.Δ.), Υπουργικές Αποφάσεις (Υ.Α.) και Εγκυκλίους του Υπουργείου Εσωτερικών, και πιο συγκεκριμένα:

- την Υ.Α. με Αριθμ. Οικ. 41179/23.10.2014 «Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των Πενταετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού για τη δημοτική περίοδο 2014-2019» (ΦΕΚ 2970/Β'/4.11.2014)
- το Π.Δ. 185/2007 «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού», το οποίο τροποποιήθηκε από το Π.Δ. 89/2011.
- την Εγκύκλιο του Υφυπουργού Εσωτερικών με Α.Π 66/οικ.50837/14.9.2007, για τις διαδικασίες κατάρτισης των Ε.Π. των Ο.Τ.Α. α' βαθμού
- την Υ.Α. με Αριθμ. Οικ. 18183/2.4.2007 (ΦΕΚ 534/Β'/13.4.2007) «Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού», η οποία τροποποιήθηκε από την Υ.Α με Αριθμ. Οικ. 5694/3.2.2011 (ΦΕΚ 382/Β'/11.3.2011)
- την Εγκύκλιο του Υφυπουργού Εσωτερικών με Α.Π 45/οικ.58939/25.10.2006 σχετικά με το σκοπό, τη διάρθρωση και τους στόχους των Ε.Π.

Για τη δημοτική περίοδο που άρχισε τον Σεπτέμβριο του 2019 δεν εκδόθηκε -ενώ αναμενόταν- νέα Υπουργική Απόφαση για το Περιεχόμενο και τη δομή των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και για το λόγο αυτό ακολουθείται ακριβώς η μορφή του προηγούμενου.

2.1. Ορισμός, Στόχοι, Διάρθρωση του Ε.Π.

Το **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα** των ΟΤΑ α' βαθμού, συνιστά ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής και οργανωτικής – λειτουργικής ανάπτυξης, σε εναρμόνιση με τις

κατευθύνσεις αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Αφορά δηλαδή όχι μόνον στις υποδομές και στις τοπικές επενδύσεις, αλλά και στη βελτίωση της υφιστάμενης οργάνωσης και λειτουργίας των ΟΤΑ α' βαθμού, στο πλαίσιο του γενικότερου περιβάλλοντος στο οποίο δρουν, μεριμνώντας για τη βελτίωση της διαβίωσης των πολιτών και την παροχή ποιοτικότερων υπηρεσιών.

Το **Ε.Π.** εμπεριέχει ένα συνεκτικό σύνολο αξόνων προτεραιότητας για δράσεις τοπικής ανάπτυξης και αποσκοπεί στην υλοποίηση του αναπτυξιακού σχεδιασμού του ΟΤΑ α' βαθμού.

Στο **Ε.Π.** καθορίζονται οι στρατηγικοί στόχοι και οι προτεραιότητες της τοπικής ανάπτυξης, καθώς και η οργάνωση των Υπηρεσιών του ΟΤΑ και των νομικών του προσώπων, και παράλληλα εξειδικεύονται οι δράσεις της προγραμματικής περιόδου για την επίτευξη των στόχων αυτών.

Οι γενικοί στόχοι ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος αφορούν στους εξής κάτωθι:

- **Πρώθηση της τοπικής ανάπτυξης**
- **Εσωτερική ανάπτυξη του ΟΤΑ α' βαθμού ως οργανισμού**
- **Ανάπτυξη των συνεργασιών των ΟΤΑ α' βαθμού και της επιρροής άλλων φορέων**

Οι παραπάνω γενικοί στόχοι των ΟΤΑ α' βαθμού περιλαμβάνουν μία σειρά από ειδικούς στόχους όπως ενδεικτικά αναφέρονται οι:

- προστασία και αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος (οικιστικό περιβάλλον και τεχνικές υποδομές) της περιοχής του δήμου.
- πρώθηση του αναπτυξιακού και του κοινωνικού του ρόλου.
- βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας της λειτουργίας του.
- περιορισμός της αποσπασματικής αντιμετώπισης των προβλημάτων.
- Αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη κατανομή και αξιοποίηση των πόρων.
- βελτίωση της παραγωγικής ικανότητας του ΟΤΑ α' βαθμού μέσω του μεσοπρόθεσμου προγραμματισμού για το προσωπικό, τον εξοπλισμό, τα κτίρια και τις εγκαταστάσεις του.
- προσέλκυση πρόσθετων οικονομικών πόρων.
- επίσπευση της ωρίμανσης και της υλοποίησης των δράσεων.
- βελτίωση της κοινωνικής και οικονομικής ευημερίας των κατοίκων του ΟΤΑ α' βαθμού.
- ενίσχυση της τοπικής δημοκρατίας και αύξηση της δυνατότητας κοινωνικού ελέγχου.
- καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών.

- συντονισμός των εσωτερικών δομών, βελτίωση του τρόπου διοίκησης και προώθηση του εσωτερικού μετασχηματισμού των ΟΤΑ α' βαθμού.
- ανάπτυξη μηχανισμού εντοπισμού δυνητικών εσωτερικών και εξωτερικών συνεργασιών με πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα στην τοπική κοινωνία και
- αναβάθμιση του επιπέδου συνεργασίας του ΟΤΑ α' βαθμού με φορείς του ιδιωτικού, δημόσιου και κοινωνικού τομέα για τη συντονισμένη προώθηση της τοπικής ανάπτυξης και την από κοινού παροχή υπηρεσιών.

2.2. Χαρακτηριστικά ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα των ΟΤΑ α' βαθμού αποτελεί εργαλείο για την άσκηση του αναπτυξιακού τους ρόλου, με τα εξής χαρακτηριστικά:

- **Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Τοπικής Ανάπτυξης και Βελτίωσης της Διοικητικής Ικανότητας του ΟΤΑ α' βαθμού.**

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αποτελεί πρόγραμμα αναπτυξιακών υποδομών και τοπικών επενδύσεων, αλλά και πρόγραμμα για τη βελτίωση της υφιστάμενης λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών και των Νομικών Προσώπων που εποπτεύονται από το Δήμο. Είναι πρόγραμμα πολυτομεακού χαρακτήρα, με εύρος θεματικών αντικειμένων, αντίστοιχου του φάσματος των θεμάτων που απασχολούν την καθημερινή λειτουργία του ΟΤΑ α' βαθμού. Έτσι, καλύπτει όλο το φάσμα των αρμοδιοτήτων του δήμου και εν δυνάμει το σύνολο των τοπικών υποθέσεων.

Στις προτεραιότητες του Επιχειρησιακού Προγράμματος αντανακλάται η βούληση και το όραμα του Δημοτικού Συμβουλίου και της εκάστοτε δημοτικής αρχής καθώς και οι προτεραιότητες του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

- **Οργανικό Στοιχείο της Καθημερινής Λειτουργίας και Διοίκησης του Δήμου και Μέρους του Προγραμματικού του Κύκλου.**

Η σύνταξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος είναι η αρχική φάση της διαδικασίας προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της δράσης του Δήμου. Η διαδικασία αυτή αποτελεί διαρκές αντικείμενο ενασχόλησης των αιρετών οργάνων, των προϊσταμένων και της αρμόδιας υπηρεσίας προγραμματισμού του.

- **Υλοποίηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος μέσω του Ετήσιου Προγράμματος Δράσης του ΟΤΑ α' βαθμού και των Νομικών Προσώπων του.**

Σκοπός της σύνταξης του ετήσιου προγράμματος δράσης είναι η εξειδίκευση του συνολικού επιχειρησιακού προγράμματος σε ετήσιο πρόγραμμα των υπηρεσιών. Ο ετήσιος προγραμματισμός στοχεύει στον επιμερισμό των δράσεων του πενταετούς προγράμματος στις υπηρεσίες, οι οποίες υλοποιούν στόχους του επιχειρησιακού προγράμματος.

► **Εκπόνηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος με τη Συμμετοχή Όλων των Εμπλεκόμενων.**

Κατά τη διαδικασία σύνταξης του συμμετέχουν με σαφώς καθορισμένο τρόπο:

- **Αιρετά όργανα** (Δημοτικό Συμβούλιο, Σύμβουλοι Δημοτικής ή Τοπικής Κοινότητας, Οικονομική Επιτροπή, Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, Αντιδήμαρχοι, διοικητικά συμβούλια ν.π. κ.λπ.).
- **Υπηρεσιακά στελέχη** (Προγραμματισμός, Οργάνωση και Ανάπτυξη, Οικονομική Υπηρεσία, Τεχνική Υπηρεσία, Υπηρεσίες Περιβάλλοντος – Πολιτικής Προστασίας κ.λπ.). Την ευθύνη συντονισμού των υπηρεσιών και της σύνταξης του Επιχειρησιακού Προγράμματος έχει η αρμόδια υπηρεσία για τον προγραμματισμό, την ανάπτυξη και την οργάνωση του δήμου, το Τμήμα Αναπτυξιακού Σχεδιασμού και Προγραμμάτων.
- **Τοπικοί φορείς και ομάδες δημοτών** σημαντικού βαθμού συμβολής στην τοπική ανάπτυξη ή/και στη λειτουργία του ΟΤΑ α' βαθμού (όπως η Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης).

Το Ε.Π. αποτελεί το βασικό πλαίσιο κατεύθυνσης, προσδιορισμού και συντονισμού των ενεργειών όλων των οργάνων διοίκησης και υπηρεσιών και γίνεται ευρύτερα γνωστό στους εργαζόμενους του ΟΤΑ α' βαθμού, προκειμένου να υλοποιηθούν οι στόχοι του. Επιπρόσθετα, αποτελεί προϊόν συλλογικής εργασίας όλων των δομών του Δήμου και οδηγεί στην ανάληψη δεσμεύσεων μεταξύ των διαδοχικών ιεραρχικών επιπέδων, σε ότι αφορά την υλοποίηση του τμήματος του Ε.Π. στο οποίο αυτά εμπλέκονται.

► **Αξιοποίηση Δεικτών Επίδοσης.**

Το Ε.Π. διατυπώνει μετρήσιμους γενικούς και ειδικούς στόχους, η επίτευξη των οποίων παρακολουθείται μέσω της αξιοποίησης συστήματος δεικτών επίδοσης. Για την παρακολούθηση της εξέλιξης της τιμής των δεικτών αξιοποιούνται τα στοιχεία (εσόδων, δαπανών, πόρων, εκροών, αποτελεσμάτων στους αποδέκτες) που τηρούνται στα ηλεκτρονικά αρχεία ενός ΟΤΑ α' βαθμού.

2.3. Μεθοδολογική Προσέγγιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Το μεθοδολογικό πλαίσιο εκπόνησης του Ε.Π. του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη πραγματοποιήθηκε με βάση:

- Το νέο Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006), την Υπουργική Απόφαση με αρ. πρωτ. 18.183/02.04.2007, ΦΕΚ 534/τ.Β'/13.04.2007, με την οποία καθορίζεται η δομή και το περιεχόμενο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των ΟΤΑ, το Προεδρικό Διάταγμα 185/2007 «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) α' βαθμού» και τη με αρ. πρωτ. 5694/03.02.2011 Απόφαση του Υπ. Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης η οποία τροποποιεί

τη με αρ. πρωτ. 18183/02.04.2007 Υπουργική Απόφαση με τίτλο «Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α) α' βαθμού».

- Τη γνώση της ελληνικής και διεθνούς εμπειρίας και βιβλιογραφίας σε θέματα περιφερειακής ανάπτυξης και τις σύγχρονες τάσεις ανάλυσης και προσέγγισης των περιφερειακών και τοπικών πολιτικών.
- Το νέο θεσμικό πλαίσιο και τις συνθήκες λειτουργίας των ΟΤΑ α' βαθμού που προέκυψαν από τις θεσμικές αλλαγές των τελευταίων ετών και κυρίως την εφαρμογή του Ν.3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης –Πρόγραμμα Καλλικράτης» και τη θέση του στο περιφερειακό, εθνικό και ευρύτερο γεωπολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον και του Ν. 4555/2018 «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Εμβάθυνση της Δημοκρατίας Ενίσχυση της Συμμετοχής Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. [Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»]
- Την ανάγκη ολοκληρωμένης προσέγγισης αλλά και ουσιαστικής εξειδίκευσης του αναπτυξιακού προγραμματισμού με στόχο τη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των χρηματοδοτικών πόρων και ευκαιριών.
- Τις κατευθύνσεις της νέας Προγραμματικής Περιόδου 2021 – 2027 όπως προκύπτουν από τους στόχους του νέου ΕΣΠΑ, το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Σχέδιο Ελλάδα 2.0), το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021-2025 - Εθνικό ΠΔΕ και λοιπά ανταγωνιστικά προγράμματα της Ε.Ε.

3. ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ Ε.Π. ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΥΛΛΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΕΠ) ορίζει την κατεύθυνση που θα ακολουθήσει ο δήμος για να πετύχει στην Αποστολή του στην τοπική κοινωνία. Επίσης, βοηθά στην αξιολόγηση του έργου της δημοτικής αρχής και των υπηρεσιών, δημιουργεί εσωτερικές και εξωτερικές συνεργασίες, αποκαλύπτει προτεραιότητες και αποτελεί τη βάση για αποτελεσματικό σχεδιασμό, οργάνωση και έλεγχο των δραστηριοτήτων του δήμου. Για την εκπόνηση του ΕΠ ακολουθούνται τέσσερα στάδια (βλ. σχήμα 1):

- Α. Αποτύπωση της Υφιστάμενης Κατάστασης
- Β. Στρατηγικός Προγραμματισμός
- Γ. Επιχειρησιακός Σχεδιασμός και
- Δ. Εφαρμογή και Παρακολούθηση του ΕΠ

Θεσμικά την ευθύνη εκπόνησης του ΕΠ φέρει το Τμήμα Αναπτυξιακού Σχεδιασμού και Προγραμμάτων. Όμως προκειμένου να αποτελέσει ουσιαστικό εργαλείο ανάπτυξης που να απορρέει από την οργανωτική δομή του δήμου, η δημοτική αρχή επέλεξε το ΕΠ να αποτελέσει προϊόν συλλογικής εργασίας όλων των υπηρεσιών και των νομικών προσώπων του δήμου, με τη συμβολή της Δημοτικής Αρχής. Για το σκοπό αυτό συστήθηκε ομάδα εργασίας όπως αναφέρεται στο παρακάτω κεφάλαιο. Για την υλοποίηση των παραπάνω σταδίων, ακολουθήθηκε συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα (βλ. πίνακα 1).

3.1. Διαδικασία κατάρτισης του ΕΠ του Δήμου

Τα στάδια εκπόνησης του ΕΠ περιλαμβάνουν επιμέρους διαδικασίες – βήματα που ακολουθούνται και υλοποιούνται με συγκεκριμένη αλληλουχία αλλά και παράλληλα.

Ειδικότερα πραγματοποιούνται:

3.1.1. Αποτύπωση της Υφιστάμενης Κατάστασης

“Πού είμαστε τώρα;”. Εξετάζεται το τοπικό (δημοτική επικράτεια), εσωτερικό (δημόσια οργάνωση) και εξωτερικό (εθνικό) περιβάλλον του δήμου κι επισημαίνονται δυσλειτουργίες και αξιοσημείωτες επιδόσεις. Χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή στη συλλογή και επεξεργασία των δεδομένων, διότι στην **ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης** στηρίζονται το στρατηγικό και το επιχειρησιακό σχέδιο που θα καταρτισθούν στις επόμενες φάσεις του ΕΠ.

Στην αποτύπωση της «Υπάρχουσας Κατάστασης» ακολουθούνται τα παρακάτω βήματα:

1. Τα συμβούλια των δημοτικών κοινοτήτων **εισηγούνται απόφαση¹** στην **εκτελεστική επιτροπή** με τις προτεραιότητες για την τοπική ανάπτυξη, τις δράσεις που πρέπει να περιλαμβάνει το ΕΠ του δήμου και τα έργα που πρέπει να εκτελεστούν στο διάστημα 2021-2023, συμπεριλαμβανομένων προτάσεων των τοπικών κοινωνικοοικονομικών φορέων.
2. Παράλληλα, η Ομάδα Εργασίας (κυρίως οι υποομάδες που ορίζονται στην απόφαση Δημάρχου) και τα δημοτικά νομικά πρόσωπα (ν.π.), εντοπίζουν τα προβλήματα για την εσωτερική ανάπτυξη του δήμου, αποτυπώνουν την υφιστάμενη κατάσταση και **υποβάλλουν σχετική ανάλυση (SWOT Analysis)** στην επιστημονική ομάδα.
3. Η επιστημονική ομάδα εργασίας **συγκεντρώνει και επεξεργάζεται** τα κατατιθέμενα στοιχεία από τις υπηρεσίες του δήμου, από τα ν.π. και τις εισηγήσεις των συμβουλίων των δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων που υποβλήθηκαν στην εκτελεστική επιτροπή.

3.1.2. Στρατηγικός Σχεδιασμός

“Που θέλουμε να πάμε;”. Με βάση τα πορίσματα των αναλύσεων του προηγούμενου σταδίου διαμορφώνεται το βασικό πλαίσιο στρατηγικής, διατυπώνεται το Όραμα και η Αποστολή της Δημοτικής Αρχής και ακολουθεί η εξειδίκευση σε στρατηγικούς στόχους, άξονες και μέτρα. Η διοικητική διαδικασία που ακολουθείται είναι η εξής:

4. Η επιστημονική ομάδα συντάσσει το **σχέδιο στρατηγικού σχεδιασμού** του δήμου που περιλαμβάνει το **Όραμα** και την **Αποστολή** της δημοτικής αρχής και το υποβάλλει στην **Εκτελεστική Επιτροπή**.
5. Η Εκτελεστική Επιτροπή επικουρούμενη από την επιστημονική ομάδα εργασίας, **συνεργάζεται με τους όμορους δήμους** για τη διασφάλιση του συντονισμού των δράσεων **υπερτοπικής ανάπτυξης** και την προώθηση τυχόν διαδημοτικών συνεργασιών.
6. Η [Εκτελεστική Επιτροπή εισηγείται το σχέδιο στρατηγικού σχεδιασμού](#) στο Δημοτικό Συμβούλιο για συζήτηση και ψήφιση.
7. Το [Δημοτικό Συμβούλιο ψηφίζει το σχέδιο στρατηγικού σχεδιασμού](#) του ΕΠ.
8. Το εγκεκριμένο από το Δημοτικό Συμβούλιο κείμενο του στρατηγικού σχεδιασμού, τίθεται προς συζήτηση στη **Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης**. Παράλληλα **δημοσιοποιείται για διαβούλευση και με την τοπική κοινωνία** (πολίτες, φορείς, ομάδες) τουλάχιστον επί δύο (2) εβδομάδες (καταχώρηση στην ιστοσελίδα του Δήμου,

---

¹ Εάν το συμβούλιο της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας δεν υποβάλλει εισήγηση εμπρόθεσμα στην εκτελεστική επιτροπή, το σχέδιο του επιχειρησιακού και τεχνικού προγράμματος του δήμου καταρτίζεται χωρίς αυτήν.

πρωτογενής έρευνα, online ερωτηματολόγια κ.λπ.). Κατά τη διάρκεια της δημοσιοποίησης υποβάλλονται προτάσεις, εγγράφως ή ηλεκτρονικά.

9. Οι **υπηρεσίες του δήμου** και των νομικών του προσώπων, αφού λάβουν υπόψη το εγκεκριμένο κείμενο στρατηγικού σχεδιασμού του ΕΠ, προτείνουν με γραπτή εισήγηση τους, κατ' αντιστοιχία προς τους άξονες και τα μέτρα του στρατηγικού σχεδίου, τους **στόχους** της κάθε **υπηρεσίας** για την **επόμενη περίοδο** κατά σειρά προτεραιότητας και τις **δράσεις** που θα αναπτύξουν για την επίτευξη των στόχων αυτών.

10. Τα διοικητικά συμβούλια των ν.π. (ΚΕΚΠΑΠ, ΚΕΠΑΠ, Σχολικές Επιτροπές, ΔΕΥΑ) του δήμου, εντός **μιας εβδομάδας** από την εισήγηση των υπηρεσιών τους, **λαμβάνουν απόφαση για τους στόχους και τις δράσεις που τα αφορούν**.

3.1.3. Επιχειρησιακός Σχεδιασμός

“Πώς θα πάμε εκεί;”. Βρισκόμαστε στο σημείο όπου θα εκπονηθεί το Επιχειρησιακό Σχέδιο του δήμου, το οποίο θα αναλύει τους Άξονες και τα Μέτρα που καταρτίστηκαν από την προηγούμενη φάση του Στρατηγικού Σχεδιασμού, σε επιμέρους Στόχους, Δράσεις και Ενέργειες, εξειδικεύοντας τη στρατηγική του Δήμου. Το Επιχειρησιακό Σχέδιο αναφέρεται τόσο σε δράσεις τοπικής ανάπτυξης, όσο και σε δράσεις εσωτερικής ανάπτυξης και ενσωματώνει αναλυτικό οικονομικό προγραμματισμό. Τα βήματα που θα ολοκληρωθούν στο 3^ο στάδιο του ΕΠ, είναι:

11. Η επιστημονική ομάδα επεξεργάζεται τις αναλύσεις και τις προτάσεις των υπηρεσιών, των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων, τις αποφάσεις των νομικών προσώπων και τις προτάσεις που προέκυψαν από τη διαδικασία διαβούλευσης και **συντάσσει το Επιχειρησιακό Σχέδιο του ΕΠ** που περιλαμβάνει και τη **μέθοδο εφαρμογής και παρακολούθησής του** και το υποβάλλει στην εκτελεστική επιτροπή.

12. Η **Εκτελεστική Επιτροπή εισηγείται το Επιχειρησιακό Σχέδιο στο Δημοτικό Συμβούλιο** για συζήτηση και ψήφιση, επισυνάπτοντας τις αποφάσεις των διοικητικών συμβουλίων των Νομικών Προσώπων του Δήμου. Το Δημοτικό Συμβούλιο λαμβάνει σχετική απόφαση.

13. Το **εγκεκριμένο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, καταχωρείται στην ιστοσελίδα του Δήμου** και δημοσιοποιείται στην τοπική κοινωνία με κάθε πρόσφορο μέσο (Δελτία Τύπου, Συνεντεύξεις, Δημοσιεύσεις) για λόγους διαφάνειας, αλλά και για να γίνει συνείδηση όλων των εμπλεκόμενων (πολιτών και φορέων).

3.1.4. Εφαρμογή και Παρακολούθηση του ΕΠ

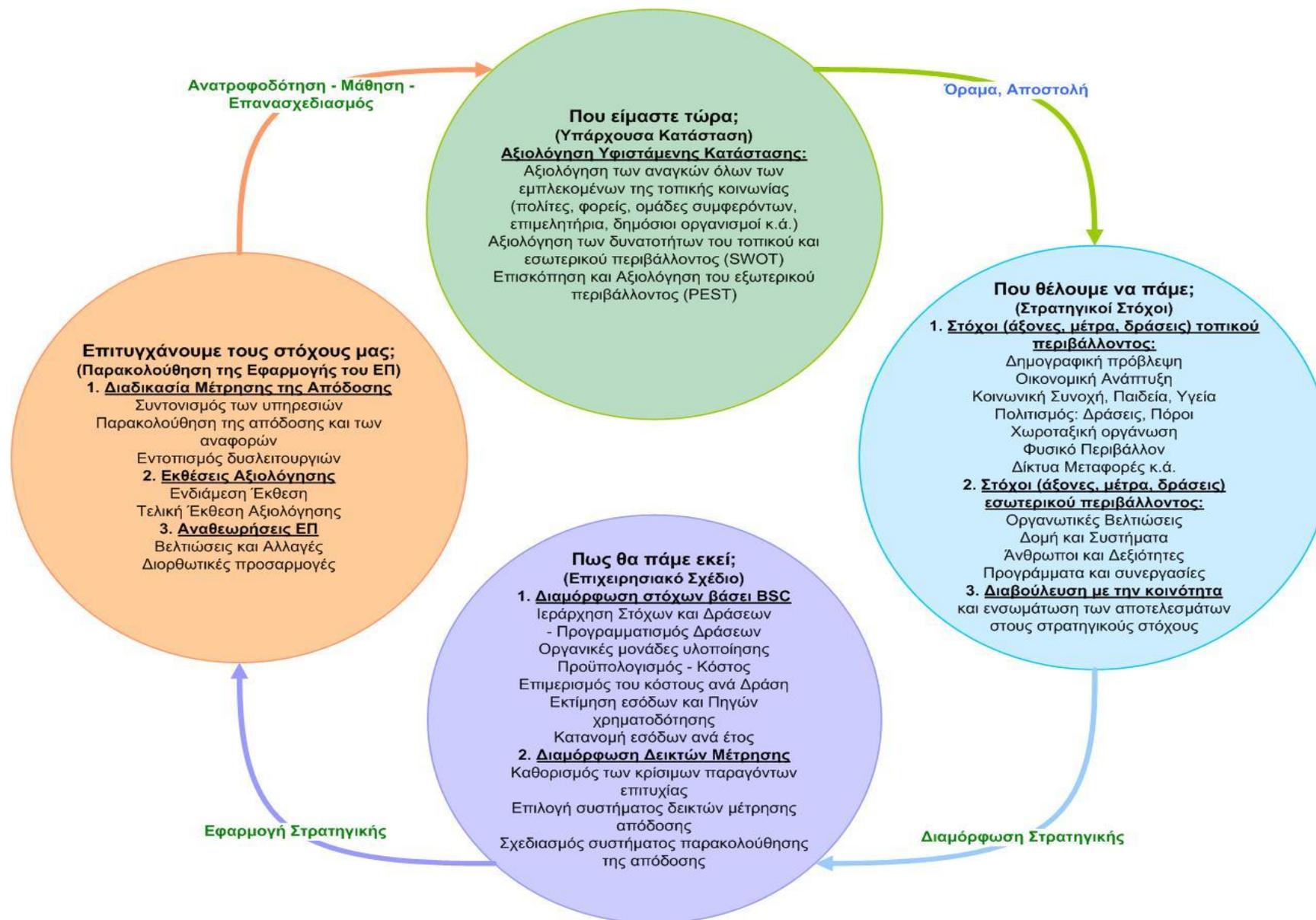
Η παρακολούθηση του ΕΠ αποτελεί **αρμοδιότητα της Εκτελεστικής Επιτροπής** με την υποστήριξη της **υπηρεσίας προγραμματισμού** του δήμου η οποία **συντάσσει περιοδικές εκθέσεις με στοιχεία που συντάσσουν όλες οι υπηρεσίες του δήμου** και τις υποβάλλει στο Δημοτικό Συμβούλιο.

14. Η κατάρτιση, η αξιολόγηση και η επικαιροποίηση του ΕΠ σχετίζεται με την **επίτευξη και την πρόοδο υλοποίησης των στόχων του Επιχειρησιακού Σχεδίου**, που έχουν αποτυπωθεί στο προηγούμενο 3^ο στάδιο. Ειδικότερα περιλαμβάνει:

- Παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των στόχων
- Παρακολούθηση των δεικτών
- Εκτίμηση της αποτελεσματικότητας
- Εκτίμηση της αποδοτικότητας
- Επικαιροποίηση και αναθεώρηση του ΕΠ

με στόχο τόσο τον εντοπισμό καθυστερήσεων, δυσλειτουργιών ή αστοχιών, όσο και την έγκαιρη υποβολή εισήγησης για λήψη αποφάσεων και υλοποίηση διορθωτικών ενεργειών, ώστε να διασφαλιστεί η επιτυχής υλοποίηση του ΕΠ. Επίσης σε χρόνο που θα καθοριστεί για το διάστημα 2021-2023 θα συνταχθεί η **ενδιάμεση** και η **τελική** έκθεση αξιολόγησης.

Σε κάθε φάση του ΕΠ αποτυπώνονται τα βήματα που ακολουθούνται (βλ. [σχήμα 1](#)) και αναφέρονται συνοπτικά:

Σχήμα 1: Στάδια ανάπτυξης του ΕΠ Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη

Πίνακας 1: Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης του ΕΠ δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη

Ενέργειες		Εμπλεκόμενοι στην Ενέργεια		Φεβ. – Μαρ. 2021		Απρ. – Μαί. 2021		Ιούνιος 2021		Σεπτ.-Οκτ. 2021			
		Ποιος ενεργεί	Που απευθύνεται										
1	Προετοιμασία - σύσταση ομάδας εργασίας (ΟΕ)	Δήμαρχος – Γ.Γ.	Μέλη της ΟΕ	✓									
2	Συνάντηση της ΟΕ και ανάθεση ρόλων	Γ.Γ. - Μέλη ΟΕ	Μέλη της ΟΕ		✓								
3	Πρόσκληση των Τοπικών Συμβουλίων για λήψη απόφασης	Δήμαρχος – Γ.Γ. – Ο.Ε.	Τοπικά Συμβούλια			✓							
4	Συλλογή στοιχείων, εντοπισμός προβλημάτων και κρίσιμων σημείων ανάπτυξης του εσωτερικού, τοπικού και εξωτερικού περιβάλλοντος (SWOT και PEST Analysis)	Υποομάδες Ομάδες ν.π.	Επ. Ομάδα			✓	✓	✓	✓	✓			
5	Εισηγήσεις στην Εκτ. Επιτροπή των αποφάσεων των Τ.Σ. των Δ.Κ. για τα έργα και τις δράσεις του ΕΠ	Τοπικά Συμβούλια	Εκτ. Επιτροπή						✓	✓			
6	Επεξεργασία των παραπάνω στοιχείων και αναλύσεων, Διατύπωση Οράματος, Σύνταξη Στρατηγικού Σχεδίου	Επ. Ομάδα	Εκτ. Επιτροπή					✓	✓	✓	✓		
7	Ανάπτυξη υπερτοπικών συνεργασιών και ενσωμάτωση αποτελεσμάτων στο Στρατηγικό Σχέδιο	Εκτ. Επιτροπή Επ. Ομάδα	Όμοροι Δήμοι Δημ. Αναπ. φορείς							✓	✓	✓	✓

8	Εισήγηση Στρατηγικού Σχεδίου στο Δ.Σ. προς απόφαση	Εκτ. Επιτροπή	Δ.Σ.															✓	✓					
9	Διαβούλευση στην τοπική κοινωνία	Επ. Ομάδα	Τοπική Κοινωνία																		✓	✓	✓	
10	Εισήγηση της απόφασης ΔΣ προς την Επιτροπή Διαβούλευσης και λήψη απόφασης	Επ. Ομάδα	Επιτροπή Διαβούλευσης																			✓	✓	
11	Επιμερισμός στόχων, ανάπτυξη, ιεράρχηση, σχεδίων δράσης, κοστολόγηση	Υποομάδες	Επ. Ομάδα																				✓	✓
12	Εισηγήσεις ν.π. για τις δράσεις αρμοδιότητάς τους	Ομάδες ν.π.	Επ. Ομάδα																				✓	✓
13	Συλλογή στοιχείων, αποφάσεων, προτάσεων και σύνταξη Επιχ. Σχεδίου και Σχεδίου Παρακολούθησης	Επ. Ομάδα	Εκτ. Επιτροπή																				✓	✓
14	Εισήγηση προς έγκριση Επιχ. Σχεδίου στο ΔΣ και απόφαση	Επ. Ομάδα/Εκτ. Επιτρ.	Δημοτικό Συμβούλιο																					✓
15	Ανάρτηση ΕΠ στο δημοτικό site	Δήμαρχος – Γ.Γ. – Ο.Ε.	Τοπική κοινωνία																					✓

3.2. Μέσα και Εργαλεία για την Κατάρτιση του Ε.Π.

Η εκπόνηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος βασίζεται στη θεωρία του τοπικού αναπτυξιακού προγραμματισμού και στη θεωρία προγραμματισμού της δράσης δημόσιων οργανισμών, καθώς και στη διενέργεια πρωτογενούς και δευτερογενούς έρευνας, με τη χρήση και εφαρμογή των κατάλληλων μεθοδολογιών και εργαλείων.

- Για την περιγραφή του εξωτερικού περιβάλλοντος της περιοχής του Δήμου αξιοποιήθηκαν υφιστάμενες εσωτερικές μελέτες, έγινε συλλογή και επεξεργασία στατιστικών δεδομένων από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), από ποικίλες άλλες ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, καθώς και από μελέτες και έρευνες που κατά καιρούς έχουν εκπονηθεί για λογαριασμό διάφορων φορέων (δήμοι, περιφέρειες, υπουργεία, κ.λπ.). Επιπλέον, συγκεντρώθηκε βιβλιογραφικό υλικό από ηλεκτρονικά δημοσιεύματα και λοιπές πληροφορίες στο διαδίκτυο. Με την επικείμενη εθνική απογραφή του 2021, τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. θα επικαιροποιηθούν σε επόμενη φάση.
- Για την περιγραφή του εσωτερικού περιβάλλοντος του δήμου χρησιμοποιήθηκε ο Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ) του Δήμου όπως ψηφίστηκε με τις Αποφάσεις 41/22.02.2021 (ΑΔΑ: Ω25ΗΩ1Ο-7Α6) και 89/07.04.2021 (ΑΔΑ: ΨΦΦ8Ω1Ο-ΤΦΚ)² του Δημοτικού Συμβουλίου Πυλαίας – Χορτιάτη που καθορίζει τη νέα οργανωτική του δομή και πραγματοποιήθηκαν επικοινωνίες και συναντήσεις με στελέχη του δήμου για τη συλλογή στοιχείων αναφορικά με την υφιστάμενη λειτουργία των υπηρεσιών του.
- Για την αξιολόγηση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος (μακρο-περιβάλλον) του δήμου και ειδικότερα για την ανάλυση των ισχυρών και αδύνατων σημείων του εσωτερικού περιβάλλοντος και την ανάλυση των ευκαιριών και των απειλών του εξωτερικού περιβάλλοντος, χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος SWOT Analysis.
- Η Αποστολή του Δήμου είναι κοινή για όλους τους Δήμους και είναι η εξής: «*Η διακυβέρνηση των τοπικών υποθέσεων και η παροχή δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών για την ικανοποίηση των αναγκών των κατοίκων και των τοπικών φορέων, με απώτερο σκοπό τη βιώσιμη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής του*».
- Το Όραμα του δήμου αποτελεί τη συνοπτική διατύπωση της μελλοντικής επιθυμητής κατάστασης της περιοχής αλλά και του ίδιου του Δήμου ως οργανισμού, για την επόμενη μεσο-μακροπρόθεσμη περίοδο, για την οποία θα επιδιωχθεί η εφαρμογή της αποτελεσματικότερης στρατηγικής με την ευρύτερη δυνατή κοινωνική συναίνεση.

---

² Θα αντικατασταθούν με το ΦΕΚ όταν βγει.

- Ο καθορισμός της στρατηγικής που θα ακολουθήσει ο Δήμος βασίζεται σε μια ιεραρχική διαδικασία η οποία συνδέεται και είναι αποτέλεσμα των βημάτων που προηγήθηκαν, δηλαδή της αποτύπωσης και της αξιολόγησης του εξωτερικού και εσωτερικού περιβάλλοντος και των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης.
- Βάσει των κρίσιμων ζητημάτων που εντοπίστηκαν, τίθενται οι **γενικοί στρατηγικοί στόχοι** στους τομείς της τοπικής και της εσωτερικής ανάπτυξης, ομαδοποιημένοι ανά θεματική ενότητα (βλ. [σχήμα 1](#)).
- Οι στόχοι αυτοί οδηγούν στη διαμόρφωση των **Αξόνων Προτεραιότητας (ΑΠ)**, οι οποίοι και αποτελούν τις αναπτυξιακές προτεραιότητες του δήμου. Κάθε ΑΠ ικανοποιεί έναν ή περισσότερους γενικούς στρατηγικούς στόχους.
- Οι γενικοί **στρατηγικοί στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης** εντάσσονται σε ειδικό Άξονα Προτεραιότητας, ο οποίος αποσκοπεί στην ανάπτυξη του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων ως οργανισμών, και στη βελτίωση των σχέσεών τους με τους πολίτες, την πολιτεία αλλά και τους τοπικούς φορείς.

3.3. Η Ομάδα Εργασίας

3.3.1. Σύσταση Ομάδας Εργασίας (ΟΕ) για την επίτευξη του ΕΠ

Για την επιτυχή εκπόνησή του, απαιτείται η σύνθεση διαφορετικών γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων με σημαντικό εύρος, που μόνο μια Ομάδα Εργασίας με συγκεκριμένους ρόλους και δεσμεύσεις θα μπορέσει να προσφέρει. Η σύνθεση της ομάδας είναι αντιπροσωπευτική των οργανικών μονάδων του δήμου που θα συνεισφέρουν στην εκπόνηση του Ε.Π.

Την ΟΕ εποπτεύει ο Γενικός Γραμματέας.

Στην ανωτέρω ομάδα εργασίας ανήκουν και στελέχη των ν.π. του δήμου που θα συντονίσουν τις προβλεπόμενες διαδικασίες εντός των δομών τους και θα τροφοδοτήσουν με τα απαραίτητα στοιχεία την επιστημονική ομάδα, για την υφιστάμενη κατάσταση και τα έργα και τις δράσεις που πρέπει να περιληφθούν στο ΕΠ του δήμου, αναφορικά με τους τομείς αρμοδιότητας των ν.π.

3.3.2. Η Σημασία της Ομάδας Εργασίας (ΟΕ)

Η εκπόνηση του ΕΠ που εξ ορισμού αποτελεί ένα ιδιαίτερα πολύπλοκο και δύσκολο έργο, απαιτεί τη σύνθεση διαφορετικών γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων με σημαντικό εύρος. Για το σκοπό αυτό μετά από εισήγηση του τμήματος Αναπτυξιακού Σχεδιασμού και Προγραμμάτων ο Δήμαρχος Πυλαίας – Χορτιάτη σύστησε Ομάδα Εργασίας με συγκεκριμένους ρόλους και δεσμεύσεις και με αντιπροσωπευτικότητα επί του συνόλου των οργανικών μονάδων του δήμου.

Η Ομάδα Εργασίας (ΟΕ) καθόλη την περίοδο υλοποίησης του απαιτητικού έργου της εποπτεύεται από το Γενικό Γραμματέα του Δήμου και απαρτίζεται από:

- ι)** Τη συντονίστρια του έργου για την εκπόνηση του Ε.Π. του δήμου
- ii)** Μια (1) βασική επιστημονική ομάδα εργασίας (5 ατόμων) η οποία επικουρείται από
- iii)** Έντεκα (11) θεματικές Υποομάδες (1-8 ατόμων) για την ολοκλήρωση του 1^{ου} σταδίου και του 3^{ου} σταδίου του ΕΠ

Στην ανωτέρω ομάδα εργασίας συμμετέχουν επίσης στελέχη των ν.π. του δήμου που ανέλαβαν: **α)** να συντονίσουν τις προβλεπόμενες διαδικασίες εντός των δομών τους και **β)** να τροφοδοτήσουν με τα απαραίτητα στοιχεία την επιστημονική ομάδα, για την υφιστάμενη κατάσταση, τα έργα και τις δράσεις που πρέπει να περιληφθούν στο ΕΠ του δήμου, αναφορικά με τους τομείς αρμοδιότητας των ν.π.

4. ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΔΗΜΟΥ & ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη ανήκει στην Μητροπολιτική Ενότητα Θεσσαλονίκης (ΜΕΘ) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΚΜ). Βρίσκεται στο κεντρικό τμήμα της ΜΕΘ και στο Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης (ΠΣΘ), έτσι όπως αυτό αναφέρεται στο Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της ΠΚΜ (ΠΠΧΣΑΑ) (ΦΕΚ 218/τ.Β'/2004 παρ. 83, σ. 2342).

Σύμφωνα δε με τον ορισμό που αποδίδει το Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης (ΡΣΘ), ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη βρίσκεται κεντρικά στο Νομό Θεσσαλονίκης, σε απόσταση 8 χλμ. βορειοανατολικά του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης (ΠΣΘ) μέσα στην Ευρύτερη Περιοχή Θεσσαλονίκης (ΕΠΘ). Οι Δημοτικές Ενότητες Πανοράματος και Πυλαίας αποτελούν τμήμα του ΠΣΘ, ενώ η Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη αποτελεί το ανατολικό τμήμα της Περιαστικής Ζώνης (ΠΖ) της πόλης. Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη συνορεύει με το Δήμο Λαγκαδά στα βόρεια και βορειοανατολικά, με το Δήμο Θέρμης στα νότια και νοτιοανατολικά και στα δυτικά με τους Δήμους Καλαμαριάς, Θεσσαλονίκης, Νεάπολης – Συκεών και Παύλου Μελά.

Τμήμα του βρέχεται από το Θερμαϊκό Κόλπο στα νοτιοδυτικά, ενώ στο ανατολικό τμήμα του περιλαμβάνονται ορεινές εκτάσεις με έντονο φυσικό ανάγλυφο και αξιόλογους φυσικούς πόρους, (το όρος Χορτιάτη, τα δάση Σείχ – Σου, Κουρί – Ασβεστοχωρίου και το άλσος Φιλύρου).

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη γειτνιάζει με το Αεροδρόμιο Μακεδονίας και τους μεγάλους οδικούς άξονες της Θεσσαλονίκης.

Το μεγαλύτερο υψόμετρο καταγράφεται στο όρος Χορτιάτη (1.201μ.), στους πρόποδες του οποίου είναι κτισμένος ο ομώνυμος οικισμός. Οι οικισμοί Ασβεστοχωρίου, Εξοχής και Φιλύρου βρίσκονται στη λοφοσειρά Ασβεστοχωρίου, σε υψόμετρο περίπου 600μ., στην οποία ξεχωρίζει το ύψωμα του Προφήτη Ηλία (738μ.). Το υψόμετρο του οικισμού Πανοράματος είναι 380 μ. Η δε παραθαλάσσια περιοχή του, ανήκε στον πρώην Δήμο Πυλαίας.

Ο δήμος Πυλαίας Χορτιάτη με βάση την απογραφή του 2011 χαρακτηρίζεται από αστικότητα βαθμού 1 (υψηλή αστικοποίηση) για όλες τις δημοτικές κοινότητες πλην της τοπικής κοινότητας Εξοχής που κατατάσσεται στις αγροτικές περιοχές με αστικότητα βαθμού 3.

4.1. Διοικητική οργάνωση – Οικιστική διάρθρωση

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη συγκροτήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87/τ.Α'/2010) Πρόγραμμα «Καλλικράτης». Με τη νέα διοικητική

του οργάνωση άρχισε να λειτουργεί από την 1.1.2011. Αποτελείται από τις τρεις Δημοτικές Ενότητες: Πανοράματος, Πυλαίας και Χορτιάτη.

Ο πρώην Δήμος Χορτιάτη είχε συσταθεί σε εφαρμογή του Ν.2539/97 “Περί συγκρότησης της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης” γνωστός ως Σχέδιο «Καπποδίστριας» (ΦΕΚ 244/τ.Α΄/04.12.1997), αποτελούμενος από τις πρώην Κοινότητες Ασβεστοχωρίου, Εξοχής, Φιλύρου και Χορτιάτη. Έδρα του Δήμου αποτελεί το Πανόραμα του πρώην Δήμου Πανοράματος.

Τα διοικητικά όρια του Δήμου περικλείουν έκταση **156,452** τ.χλμ., σύμφωνα, με τα στοιχεία κατανομής εκτάσεων της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας (ΕΛΣΤΑΤ) (Πίνακας 2). Η έκταση του δήμου κατανέμεται ανά Δημοτική Ενότητα. Ειδικότερα, για τη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη (πρώην Δήμος Χορτιάτη) οι εκτάσεις της κατανέμονται επιμέρους και ανά Δημοτική ή Τοπική Κοινότητα όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 2: Πίνακας Εκτάσεων του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη

Επίπεδο αναφοράς	Σύνολο εκτάσεων
	(τ.χλμ.) /ποσοστό
Δημοτική Ενότητα Πανοράματος	20,790
% επί του συνόλου του Δήμου	13,29
Δημοτική Ενότητα Πυλαίας	25,194
% επί του συνόλου του Δήμου	16,10
Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη	110,468
% επί του συνόλου του Δήμου	70,61
Δημοτική Κοινότητα Ασβεστοχωρίου	34,644
% επί του συνόλου της ΔΕ Χορτιάτη	31,36
% επί του συνόλου του Δήμου	22,14
Τοπική Κοινότητα Εξοχής	2,489
% επί του συνόλου της ΔΕ Χορτιάτη	2,25
% επί του συνόλου του Δήμου	1,59
Δημοτική Κοινότητα Φιλύρου	16,289
% επί του συνόλου της ΔΕ Χορτιάτη	14,75
% επί του συνόλου του Δήμου	10,41
Δημοτική Κοινότητα Χορτιάτη	57,046
% επί του συνόλου της ΔΕ Χορτιάτη	51,64
% επί του συνόλου του Δήμου	36,47
Σύνολο Δήμου	156,452

% επί του συνόλου της ΠΕ Θεσσαλονίκης	4,25
Σύνολο Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης	3.681

4.1.1. Χωροταξική ένταξη

Από την αξιολόγηση της υφισταμένης κατάστασης που έγινε στα πλαίσια του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) για το οικιστικό δίκτυο της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΚΜ) και του Νομού Θεσσαλονίκης, φαίνεται ότι κυριαρχεί η μητροπολιτική περιοχή της Θεσσαλονίκης και το αντίστοιχο Πολεοδομικό Συγκρότημα. Τις ίδιες ακριβώς εκτιμήσεις διατυπώνει και το Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης (ΡΣΘ), το οποίο έχει εκπονηθεί παλαιότερα και βρίσκεται ήδη σε διαδικασία αναθεώρησης, με στόχο τον ενιαίο προγραμματισμό της περιοχής του ΡΣΘ. Σε ότι αφορά τη λειτουργική δομή του δήμου, η γειτνίαση και οι επιρροές από το Δήμο Θεσσαλονίκης έχουν άμεσες επιπτώσεις, καθώς υπάρχει εξάρτηση από την πόλη της Θεσσαλονίκης. Οι επιπτώσεις αυτές επικεντρώνονται σε εξυπηρετήσεις ανώτερου και ανώτατου βαθμού του τριτογενή τομέα όπως είναι: οι υπηρεσίες, η ψυχαγωγία, οι μεταφορές.

Η θέση του Δήμου ως προς τα συγκοινωνιακά δίκτυα είναι σχετικά καλή, καθώς διέρχονται από αυτόν σημαντικοί υπερτοπικοί οδικοί άξονες. Παράλληλα βρίσκεται πολύ κοντά στο διεθνές αεροδρόμιο «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ», με το οποίο γειτνιάζει στο νοτιοανατολικό άκρο του. Αντίθετα, βρίσκεται σε απόσταση τόσο από το λιμάνι, όσο και από το σιδηροδρομικό σταθμό της Θεσσαλονίκης, στα οποία όμως η πρόσβαση επιτυγχάνεται σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα, μέσω της περιφερειακής οδού της Θεσσαλονίκης. Επίσης υπάρχει άμεση και τακτική σύνδεση του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη με το Ν.Σ.Σ., μέσω και της δημόσιας αστικής συγκοινωνίας.

4.2. Δημογραφικά Χαρακτηριστικά του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη

4.2.1. Πληθυσμιακή Εξέλιξη

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη παρουσιάζει τις τελευταίες δύο δεκαετίες σημαντική οικιστική ανάπτυξη και σταθερές τάσεις συγκέντρωσης πληθυσμού που σύμφωνα με τα στοιχεία της τελευταίας απογραφής 2011 ανέρχεται σε **70.110** κατοίκους (βλ. διάρθρωση Πίνακες 3-7) γεγονός που τον καταδεικνύει στην 4^η θέση σε εθνικό επίπεδο, μεταξύ των δήμων που παρουσίασαν τη μεγαλύτερη αύξηση πληθυσμού, με ποσοστό μεγέθους ~ 41% από την προηγούμενη απογραφή του 2001.

Μετά την ολοκλήρωση της απογραφής του 2021 θα επικαιροποιηθούν οι πίνακες της πληθυσμιακής εξέλιξης και της δημογραφικής ανάλυσης.

Πίνακας 3: Πληθυσμός

Έκταση (τ. χλμ.):	156,452					
Μόνιμος Πληθυσμός:						
1991	40.513	2001	50.162	2011	70.110	
Πυκνότητα Πληθυσμού (άτομα/τ.χλμ):						
1991	0,246	2001	0,319	2011	0,450	

Πίνακας 4: Ηλικιακή κατανομή πληθυσμού

Ηλικιακή κατανομή μόνιμου πληθυσμού (2011)					
	Πληθυσμός	0-14	15-34	35-64	≥65
Σύνολο Δήμου	70.110	12.858	17.649	30.527	9.076
ΔΕ Πανόραμα	17.444	3.214	3.798	8.016	2.416
ΔΕ Πυλαίας	34.625	6.001	9.373	14.874	4.377
ΔΕ Χορτιάτη	18.041	3.643	4.479	7.636	2.283

Πίνακας 5: Μεταβολή μόνιμου πληθυσμού

Έτος Απογραφής	1991	2001	2011	Μεταβολή 1991-2011	Μεταβολή 2001-2011
Δ.Ε. Πανοράματος	9.438	14.456	17.444	84,83%	20,67%
Δ.Ε. Πυλαίας	20.750	22.928	34.625	66,87%	51,02%
Δ.Ε. Χορτιάτη	8.299	12.538	18.041	117,39%	43,89%
Σύνολο Δήμου	38.487	49.922	70.110	82,17%	40,44%

Όσον αφορά στην πυκνότητα του πληθυσμού αυτή έχει αυξηθεί από την τελευταία απογραφή του 2001 (0,45 από 0,32), γεγονός που δείχνει τη μεγάλη αύξηση των αναγκών σε εξυπηρετήσεις (δίκτυα, σχολεία, ύδρευση), τους κινδύνους για το περιβάλλον (ρύπανση, πυρκαγιές), την αστικοποίηση του πληθυσμού, και τυχόν αλλοιώσεις των κοινωνικών χαρακτηριστικών και των πολιτισμικών παραδόσεων

του Δήμου. Από την άλλη, αυτή η συγκέντρωση πληθυσμού καταδεικνύει περαιτέρω προοπτικές τοπικής ανάπτυξης.

Πίνακας 6: **Ομάδες Ηλικιών**

Δήμος - ΔΕ	0-9 ετών	10-19 ετών	20-29 ετών	30-39 ετών	40-49 ετών	50-59 ετών	60-69 ετών	70 ετών & άνω	Μέση ηλικία
Δήμος	8.738	8.003	7.954	11.643	11.679	9.248	6.493	6.352	38,2
ΔΕ Πανοράμ.	2.032	2.247	1.681	2.294	3.094	2.625	1.778	1.693	
ΔΕ Πυλαίας	4.224	3.549	4.207	6.479	5.521	4.406	3.296	2.943	
ΔΕ Χορτιάτη	2.482	2.207	2.066	2.870	3.064	2.217	1.419	1.716	

Η μεγαλύτερη ηλικιακή συγκέντρωση παρουσιάζεται στην ηλικία μεταξύ 40 και 49 ετών που καταδεικνύει την τάση της γήρανσης του πληθυσμού. Σημαντική επίσης είναι η ηλικιακή συγκέντρωση μεταξύ 30 και 39 ετών που ακολουθεί, όπου με την επίδραση των λοιπών ηλικιακών στρωμάτων καθορίζεται η μέση ηλικία του δήμου στα 38,2 έτη.

Η δημογραφική γήρανση χαρακτηρίζει τις σύγχρονες δυτικές κοινωνίες και αποτελεί αδιαμφισβήτητο φαινόμενο και της ελληνικής κοινωνίας. Ο δείκτης γήρανσης δείχνει ότι για κάθε ένα παιδί ηλικίας έως 14 ετών αντιστοιχούν 0,71 ηλικιωμένα άτομα για το σύνολο του δήμου και ανά ΔΕ αντιστοιχεί σε 0,75 για τη ΔΕ Πανοράματος, 0,73 για τη ΔΕ Πυλαίας και 0,63 για τη ΔΕ Χορτιάτη.

Πίνακας 7: **Δημογραφικοί δείκτες (2011)**

Δείκτης Γήρανσης	0,71
Δείκτης Εξάρτησης	0,46
Δείκτης Αντικατάστασης	1,03

Ο δείκτης εξάρτησης 0,46 ουσιαστικά μας δείχνει ότι κάθε 100 άτομα που ανήκουν στην παραγωγική ηλικία είναι υπεύθυνα για 46 άτομα μη παραγωγικής ηλικίας (παιδιά έως 14 ετών ή ηλικιωμένοι άνω των 65 ετών) στο σύνολο του δήμου και ανά ΔΕ αντιστοιχεί σε 0,48 για τη ΔΕ Πανοράματος, 0,43 για τη ΔΕ Πυλαίας και 0,49 για τη ΔΕ Χορτιάτη. Ωστόσο γενικά συμπεράσματα σχετικά με τον δείκτη εξάρτησης θα πρέπει να εξαγονται με πολύ προσοχή και αυτό γιατί ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός είναι στην πραγματικότητα πολύ μικρότερος της ηλικιακής ομάδας 15-64 λόγω της ανεργίας, όπως επίσης πολλά άτομα συνταξιοδοτούνται σε ηλικία

μικρότερη των 65 ετών, ή ακόμα ότι σημαντικός αριθμός ατόμων δεν έχουν ενταχθεί στην αγορά εργασίας.

Ο δείκτης αντικατάστασης 1,03 εκφράζει τον αριθμό των νέων ηλικίας 15-19 που πρόκειται στα επόμενα χρόνια να αντικαταστήσει τα άτομα ηλικίας 60-64 που εξέρχονται από την παραγωγική διαδικασία. Έτσι, εάν ήθελε κανείς να υπολογίσει την πραγματική οικονομική εξάρτηση θα έπρεπε να λάβει υπόψη τον αριθμό των συνταξιούχων, των δικαιούχων παροχών λόγω μείωσης της απασχόλησης και των ανέργων σε σχέση με τον αριθμό των εργαζομένων που χρηματοδοτούν με τις εισφορές και τους φόρους τους τις κοινωνικές παροχές.

Σε σύγκριση με άλλους δήμους με χωρική αναφορά το Πολεοδομικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης διαπιστώνεται ότι ο δήμος μας με τους δήμους Κορδελιού - Ευόσμου, και Παύλου Μελά συγκεντρώνουν νεαρότερο πληθυσμό και αντίστοιχα μικρότερα ποσοστά γήρανσης του πληθυσμού.

Τα δεδομένα αυτά εκτιμάται ότι σχετίζονται με την πιο πρόσφατη οικιστική ανάπτυξη ορισμένων περιοχών, τόσο ως αποτέλεσμα της αποαστικοποίησης της Θεσσαλονίκης στην προηγούμενη εικοσαετία όσον αφορά στην περίπτωση του δήμου μας, αλλά και όσον αφορά στην επιλογή για εγκατάσταση των οικονομικών μεταναστών στην περίπτωση των δυτικών δήμων της πόλης, σε συνάρτηση πάντα με τη διαθέσιμη γη για σύγχρονη κατοικία.

Πίνακας 8: Ποσοστά % ηλικιακών κατανομών στους Δήμους του ΠΣΘ

Ηλικιακή Κατανομή στους δήμους του ΠΣΘ						
Δήμοι ΠΣΘ	0-14	15-19	20-29	30-54	55-64	65-85
Δήμος Θεσσαλονίκης	10,36	5,90	17,00	33,36	12,15	21,23
Δήμος Αμπελοκήπων - Μενεμένης	13,47	5,59	13,94	36,90	12,79	17,27
Δήμος Κορδελιού - Ευόσμου	19,67	5,52	13,06	42,61	8,72	10,40
Δήμος Νεάπολης - Συκεών	15,61	5,52	12,17	38,89	11,39	16,39
Δήμος Παύλου Μελά	17,41	5,77	13,00	40,29	10,20	13,31
Δήμος Καλαμαριάς	14,30	4,88	11,48	39,30	12,78	17,23
Δήμος Πυλαίας - Χορτιάτη	18,33	5,53	11,34	40,31	11,51	12,94

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Επεξεργασία από τα στοιχεία της απογραφής 2011

4.2.2. Λοιπά Δημογραφικά Χαρακτηριστικά

Όσον αφορά στη σύνθεση του πληθυσμού που κατοικεί στο δήμο Πυλαίας – Χορτιάτη, παρατηρούμε ότι έχουν ελληνική υπηκοότητα (Πίνακας 9). Όσον αφορά στο φύλο ακολουθεί την εθνική τάση όπου υπερτερούν οι γυναίκες σε ποσοστό (51,08%). Στον δήμο καταγράφονται επίσης 41.056 (59%) άτομα που συνιστούν οικογένειες (έγγαμοι, χήροι, διαζευγμένοι) και 29.054 (41%) άγαμοι.

Επίσης, παρατηρείται αριθμός νοικοκυριών: **24.014** με σημαντική αύξηση σε σχέση με την προηγούμενη απογραφή του 2001 (μεταβολή από 2001: 58,12%). Το μέσο μέγεθος του νοικοκυριού αναφέρεται σε 2,8 άτομα, σχετικά αυξημένος σε σχέση με τον εθνικό μέσο όρο που είναι 2,6 άτομα/νοικοκυριό.

Πίνακας 9: Λοιπά Δημογραφικά Χαρακτηριστικά

Υπηκοότητα	
Ελληνική	Άλλης Χώρας
67.959	2.151

Φύλο		
	Άνδρες	Γυναίκες
ΔΕ Πανοράματος	8.388	9.056
ΔΕ Πυλαίας	17.000	17.625
ΔΕ Χορτιάτη	8.908	9.133
Σύνολο Δήμου	34.296	35.814

Οικογενειακή Κατάσταση			
Άγαμοι	Έγγαμοι και σε διάσταση	Χήροι	Διαζευγμένοι
29.054	35.962	3.364	1.730

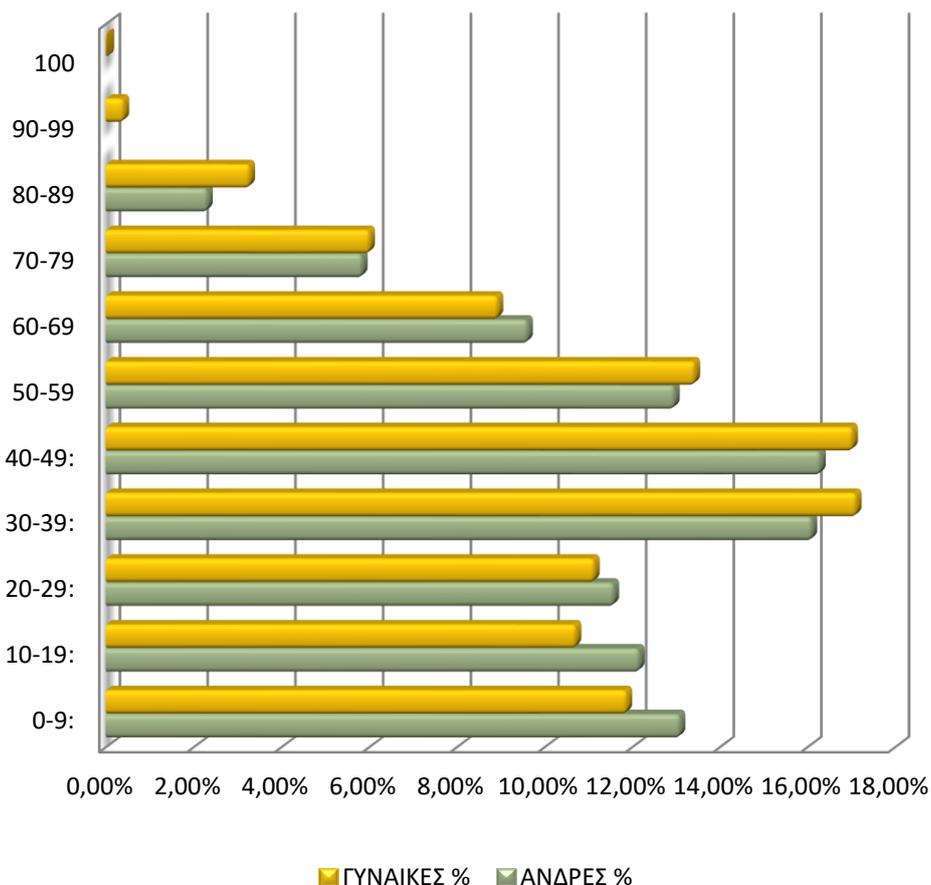
Νοικοκυριά - Πυρηνικές Οικογένειες		
Αριθμός νοικοκυριών	Μέσο μέγεθος νοικοκυριού	Αριθμός πυρηνικών οικογενειών
24.014	2,84	19.970

Νοικοκυριά			
Δημοτικές Ενότητες	Νοικοκυριά 2001	Νοικοκυριά 2011	Μεταβολή %

ΔΕ Πανοράματος	4.189	5.975	42,64
ΔΕ Πυλαίας	7.257	11.860	63,43
ΔΕ Χορτιάτη	3.741	6.179	65,17
Σύνολο Δήμου	15.187	24.014	58,12

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Επεξεργασία από τα στοιχεία της απογραφής 2011

Γράφημα 1: Φύλο - ποσοστά

Όσον αφορά στο εκπαιδευτικό επίπεδο των κατοίκων του δήμου (Πίνακας 10) παρατηρούμε συγκέντρωση στη Β' βάρθμια εκπαίδευση και αμέσως μετά στην Γ' βάρθμια εκπαίδευση. Μεγάλη συγκέντρωση πτυχιούχων Γ' βάρθμιας εκπαίδευσης και κατόχων διδακτορικών και μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών παρατηρείται κατ' αναλογία πληθυσμού στη ΔΕ Πανοράματος με διαφορά από τις άλλες ΔΕ (Πίνακας 11). Σε γενικές γραμμές εντοπίζεται στον τοπικό πληθυσμό σημαντικό απόθεμα σε σπουδές και επαγγελματικές γνώσεις, γεγονός που σημαίνει ότι μπορεί να συνεισφέρει στην ώθηση της τοπικής οικονομίας και στην αύξηση της απασχόλησης.

Πίνακας 10: Επίπεδο Εκπαίδευσης

Ολοκληρωμένο Επίπεδο Εκπαίδευσης			
Πρωτοβάθμια	Β'-βάθμια – Μετα Β' βάθμια	Γ' βάθμια	Λοιπά
9.070	27.107	21.689	6.427

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Επεξεργασία από τα στοιχεία της απογραφής 2011

Πίνακας 11: Ανάλυση επιπέδου εκπαίδευσης

Περιγραφή	Διδακτο- ρικό	Μεταπτυ- χιακό	Πτυχίο Πανεπιστ - ισότιμων σχολών	Πτυχίο ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ και ισότιμων σχολών	Πτυχίο ανώτερ. Επαγγ. σχολών	Πτυχίο μετα-Β' βάθμιας εκπαίδ. (ΙΕΚ, Κολέγια κλπ.)	Απολυτή- ριο Λυκείου	Πτυχίο Επαγγ. Σχολών	Απολ. τριτάξιου Γυμνασί- ου	Απολ. Δημ/κού	Δίχως Απολ. Δημοτ. Με γνώση γραφής - ανάγν.	Ολοκλήρ- ωσε την προσχ. αγωγή	Δεν γνωρίζει γραφή - ανάγν.	Γεννηθέν- τες την 1/12005 και μετά	
Δήμος Πυλαίας - Χορτιάτη	1.170	2.767	13.332	3.846	574	4.047	14.624	1.741	1.227	5.468	9.070	1.074	4.969	384	5.817
ΔΕ Πανοράματος	560	1.093	4.540	719	166	897	3.830	145	111	1.115	1.561	77	1.315	41	1.274
ΔΕ Πυλαίας	485	1.318	6.520	2.098	252	2.132	7.257	881	578	2.600	4.610	561	2.133	243	2.957
ΔΕ Χορτιάτη	125	356	2.272	1.029	156	1.018	3.537	715	538	1.753	2.899	436	1.521	100	1.586

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Επεξεργασία από τα στοιχεία της απογραφής 2011

4.3. Αναπτυξιακή Φυσιογνωμία

Η αναπτυξιακή δραστηριότητα του δήμου πέρα από τις εξυπηρετήσεις που αναπτύσσονται για την κάλυψη των αναγκών των κατοίκων του, σχετίζεται άμεσα και με αυτές της πόλης της Θεσσαλονίκης λόγω γειννίασης, με σημαντική επίδραση στην τοπική οικονομία καθώς δημιουργεί αλληλεξαρτήσεις σε εξυπηρετήσεις ανώτερου και ανώτατου βαθμού, σε τομείς όπως: οι υπηρεσίες υγείας, σίτισης και διαμονής, ψυχαγωγίας, μεταφορών κ.ά. Τις τελευταίες τρεις δεκαετίες παρουσιάζεται σημαντική οικιστική ανάπτυξη και σταθερές τάσεις συγκέντρωσης του πληθυσμού, φαινόμενο άμεσα σχετιζόμενο με την αποαστικοποίηση της πόλης της Θεσσαλονίκης.

4.3.1. Τοπική Ανάπτυξη

Σε όλες τις Δ.Ε. παρατηρείται μικρή έως και μηδαμινή δραστηριότητα στον πρωτογενή τομέα και ελάχιστη στο δευτερογενή με βιοτεχνική παρουσία κυρίως στην ΔΕ Πυλαίας.

Όσον αφορά στον τριτογενή τομέα σε όλες τις Δ.Ε. λειτουργεί οργανωμένη τοπική αγορά, με πλήθος και ποικιλία εμπορικών επιχειρήσεων που εξυπηρετούν κυρίως τις ανάγκες των κατοίκων. Καταγράφονται καταστήματα εμπορίου, κυρίως καθημερινού, καταστήματα εξυπηρετήσεων, υποκαταστήματα τραπεζών, γραφεία, φαρμακεία και ιατρεία, καθώς και όλες οι μονάδες των κοινωνικών υποδομών.

Με βάση τα αρχεία του Δήμου όπως τηρούνται από την αρμοδία υπηρεσία άδειων καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος στο δήμο λειτουργούν περίπου 850 καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος και λοιπά συναφή:

Στην εκτός σχεδίου περιοχή της Πυλαίας παρατηρείται μεγάλη ανάπτυξη εμπορικών κέντρων τα οποία διαθέτουν ποικίλες αστικές δραστηριότητες και συγκεντρώνουν πολύ κόσμο, λειτουργώντας ως υπερτοπικοί πόλοι. Οι συνολικές επιφάνειές τους είναι αρκετών εκατοντάδων χιλιάδων τετραγωνικών μέτρων. Καταγράφονται τέσσερις (4) μεγάλες μονάδες: «ΑΠΟΛΛΩΝΙΑ», «FLORIDA», «MEDITERRANEAN COSMOS» και «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ». Στον εμπορικό κλάδο υπάρχουν ακόμα τα πολυκαταστήματα «ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ», «THE MART» (πρώην ΜΑΚΡΟ), «PRAKTIKER», «IKEA», «MEDIA MARKT», «JUMBO», καθώς μεγάλος αριθμός αντιπροσωπειών και άλλων καταστημάτων σπάνιου εμπορίου. Στην ίδια περιοχή εδρεύουν επίσης, το πάρκο επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας «ΤΕΧΝΟΠΟΛΗ» και το ευρωπαϊκό κέντρο για την ανάπτυξη της επαγγελματικής κατάρτισης CEDEFOP. Επίσης στο χώρο του αθλητισμού λειτουργεί το γήπεδο ΠΑΟΚ SPORTS ARENA της ομάδας καλαθοσφαίρισης του Πανθεσσαλονίκειου Αθλητικού Ομίλου Κωνσταντινοπολιτών (ΠΑΟΚ).

Στα όρια του δήμου επίσης λειτουργούν μεγάλοι ιδιωτικοί και δημόσιοι φορείς υγείας όπως: το Γενικό Νοσοκομείο «ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ» στην Εξοχή, η πολυκλινική «ΑΓΙΟΣ ΛΟΥΚΑΣ» στο Πανόραμα, το «ΔΙΑΒΑΛΚΑΝΙΚΟ ΙΑΤΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ», η ιδιωτική μαιευτική κλινική «ΓΕΝΕΣΙΣ», το κέντρο αποκατάστασης και αποθεραπείας Euromedica «ΑΡΩΓΗ» Θεσσαλονίκης, η κλινική ζώων «ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ» στην Πυλαία. Στους προνοιακούς φορείς ανήκουν: το «ΪΔΡΥΜΑ ΚΩΦΩΝ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ», το παράρτημα του «ΚΕΝΤΡΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ» (πρώην «Άγιος Δημήτριος»), το ν.π.ι.δ. για την προστασία κοριτσιών «ΜΕΛΙΣΣΑ», το «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΟ» στο Φίλυρο κ.ά.

Στον τομέα του τουρισμού, λειτουργούν τρεις ξενοδοχειακές μονάδες κατηγορίας 5, 4 και 3 αστέρων: «ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ», «ΑΣΤΕΡΙΑ» και «ΠΕΥΚΑ» δυναμικότητας 99, 50, 50 δωματίων αντίστοιχα.

Στον τομέα της εκπαίδευσης εντοπίζονται οι σημαντικότερες εγκαταστάσεις ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων στο ΠΣΘ. Καταγράφονται το «ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΚΟΛΛΕΓΙΟ», η «ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ», το κολέγιο «ΚΑΛΑΜΑΡΙ», η «ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ», το «ΑΡΣΑΚΕΙΟ», τα εκπαιδευτήρια «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ», τα «ΠΡΟΤΥΠΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ», το «ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΚΟΛΛΕΓΙΟ», η ανώτατη διακλαδική «ΣΧΟΛΗ ΠΟΛΕΜΟΥ».

Τέλος, σε όλη τη δημοτική επικράτεια και ιδίως στη Δ.Κ. Χορτιάτη, από τη δεκαετία ακόμη του '70 παρατηρείται σημαντική γαστρονομική δραστηριότητα με πλήθος καταστημάτων εστίασης που φιλοξενούν καθημερινά επισκέπτες και εκδρομείς από την ευρύτερη περιοχή και την πόλη της Θεσσαλονίκης.

4.3.2. Σημεία Ειδικού Ενδιαφέροντος

Τα κυριότερα σημεία ειδικού ενδιαφέροντος του δήμου εντοπίζονται σε χώρους σχολικές μονάδες – χώρους εκπαίδευσης (βλ. ενότητα 7.1), δημόσιες υπηρεσίες, δημοτικά κτίρια, πολιτιστικές και αθλητικές εγκαταστάσεις.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα κύρια σημεία ειδικού ενδιαφέροντος του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη.

Πίνακας 12: **Κύρια Σημεία Ειδικού Ενδιαφέροντος Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη**

I. Δημόσιες Υπηρεσίες

α/α	Περιοχή	Υπηρεσία	Διεύθυνση
1.	Πυλαία	Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας	Λεωφ. Γεωργικής Σχολής 65 - κτίριο ΖΕΔΑ
2.	Πυλαία	Διαχειριστική Αρχή Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας	Λεωφ. Γεωργικής Σχολής 65 - κτίριο ΖΕΔΑ

α/α	Περιοχή	Υπηρεσία	Διεύθυνση
3.	Πυλαία	Διαχειριστική Αρχή Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Εδαφικής Συνεργασίας	Λεωφ. Γεωργικής Σχολής 65 - κτίριο ΖΕΔΑ
4.	Πυλαία	ΑΣΕΠ Θεσσαλονίκης	Λεωφ. Γεωργικής Σχολής 65 - κτίριο ΖΕΔΑ
5.	Πυλαία	ΟΑΕΔ ΚΠΑ2 Τούμπας Θεσσαλονίκης	Λάζαρου Τσάμη 74-76
6.	Πυλαία	CEDEFOP - Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης	Ευρώπης 123
7.	Πυλαία	Ζ' Δ.Ο.Υ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	Νικ. Πλαστήρα 57
8.	Πυλαία	ΕΦΕΤ – Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων	Πατριαρχικό & Αγίου Γεωργίου 5, Εντός Συγκροτήματος Γραφείων Cosmos Offices
9.	Πυλαία	Ινστιτούτο Τεχνικής Σεισμολογίας και Αντισεισμικών Κατασκευών Ερευνητικό και Τεχνολογικό Ινστιτούτο	Τέρμα Δασυλίου
10.	Πυλαία	Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης (Διεύθυνση Υδάτων Κεντρικής Μακεδονίας, Διεύθυνση Συντονισμού & Επιθεώρησης Δασών)	Λεωφ. Γεωργικής Σχολής 32
11.	Εξοχή	Περιφερειακό Εργαστήριο Δημόσιας Υγείας	Λεωφόρος Παπανικολάου εντός του ομώνυμου Νοσοκομείου
12.	Πυλαία	Αστυνομικό τμήμα Πυλαίας - Χορτιάτη	Πολυτεχνείου 18
13.	Πανόραμα	Αστυνομικός σταθμός Πανοράματος	Κομνηνών 26Α

II. Δημοτικές Υπηρεσίες

α/α	Περιοχή	Υπηρεσία	Διεύθυνση
1.	Πανόραμα	Δημαρχείο Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη	Απ. Σαμανίδη 21
2.	Πανόραμα	Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών	Πλατεία Δημαρχείου
3.	Πανόραμα	Αντιδημαρχία Κοινωνικής Πολιτικής, Υγείας, Παιδείας	Αγ. Γεωργίου 4
4.	Πανόραμα	ΚΕΠ Υγείας	Σταδίου 2Α
5.	Πυλαία	Δημοτικό Κατάστημα (Αποκεντρωμένη Υπηρεσία Πυλαίας και Πολεοδομία)	Κ. Παλαιολόγου 1
6.	Πυλαία	Τεχνική Υπηρεσία	Φιλίππου 52
7.	Πυλαία	Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών	Μ. Αλεξάνδρου 47
8.	Πυλαία	Εργοτάξιο	Απόλλωνος 45-47
9.	Πυλαία	Αρχείο Δ/σης Δόμησης και Πολεοδομικού Σχεδιασμού	Δελφών 37

α/α	Περιοχή	Υπηρεσία	Διεύθυνση
10.	Πυλαία	Δ/νση Νομικής Υπηρεσίας	Πολυτεχνείου 11
11.	Ασβεστοχώρι	Δημοτικό Κατάστημα	Δημοκρατίας 1
12.	Ασβεστοχώρι	Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών	Δημοκρατίας 12
13.	Εξοχή	Δημοτικό Κατάστημα	Λεωφ. Παπανικολάου 32
14.	Φίλυρο	Δημοτικό Κατάστημα	Πλατεία Ελευθερίας
15.	Χορτιάτης	Δημοτικό Κατάστημα	Μαρτύρων 2ας Σεπτεμβρίου 102

III. Δημοτικές Υπηρεσίες Αθλητισμού και Πολιτισμού

α/α	Περιοχή	Υπηρεσία	Διεύθυνση
1.	Πανόραμα	Αθλητικό Κέντρο	1 ^ο χλμ. Πανοράματος – Θέρμης
2.	Πυλαία	Αθλητικό Κέντρο	Εγνατίας 114 & Ισμήνης
3.	Ασβεστοχώρι	Αθλητικό Κέντρο	Περιοχή Στροφή Κουρί
4.	Πανόραμα	Αίθουσα Λίτσα Φωκίδα	Απ. Σαμανίδα 21
5.	Πανόραμα	Αμφιθέατρο Σταύρος Κουγιουμτζής	Απ. Σαμανίδα 21
6.	Πυλαία	Πολιτιστικό Κέντρο (Πέτρινο)	Πολυτεχνείου 20
7.	Πυλαία	Πολιτιστικό Κέντρο Μαλακοπής	ΚΑΠΗ – Αγ. Χριστοφόρου 1
8.	Ασβεστοχώρι	Αίθουσα Πολιτισμού	Αγίου Γεωργίου
9.	Φίλυρο	Αίθουσα Πολιτισμού	ΓΕΛ - 25 ^{ης} Μαρτίου 10
10.	Χορτιάτης	Αίθουσα Πολιτισμού	Μαρτύρων 2ας Σεπτεμβρίου 102

5. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ

Σε αυτήν την ενότητα αποτυπώνονται στοιχεία που αφορούν στην αποτύπωση και αξιολόγηση των χαρακτηριστικών των φυσικών πόρων, των προβλημάτων ρύπανσης, των υποδομών εξυπηρέτησης δικτύων, της καθαριότητας, των υποδομών και δράσεων πολιτικής προστασίας, των υποδομών Δημοτικής Συγκοινωνίας και των πολεοδομικών χαρακτηριστικών του Δήμου ανά δημοτική ενότητα.

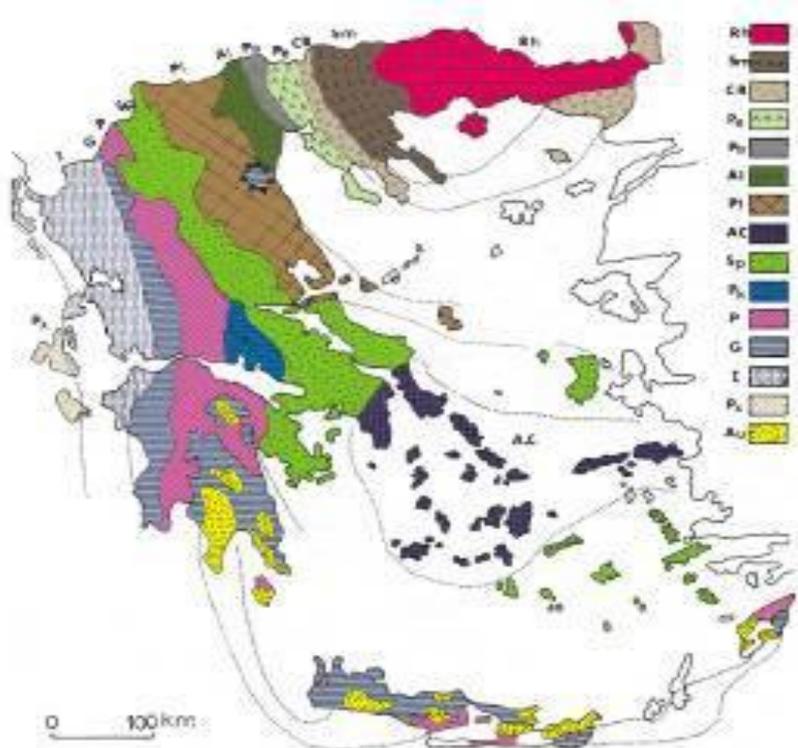
5.1. Φυσικό Περιβάλλον

5.1.1. Γεωμορφολογία – Φυσική Γεωγραφία

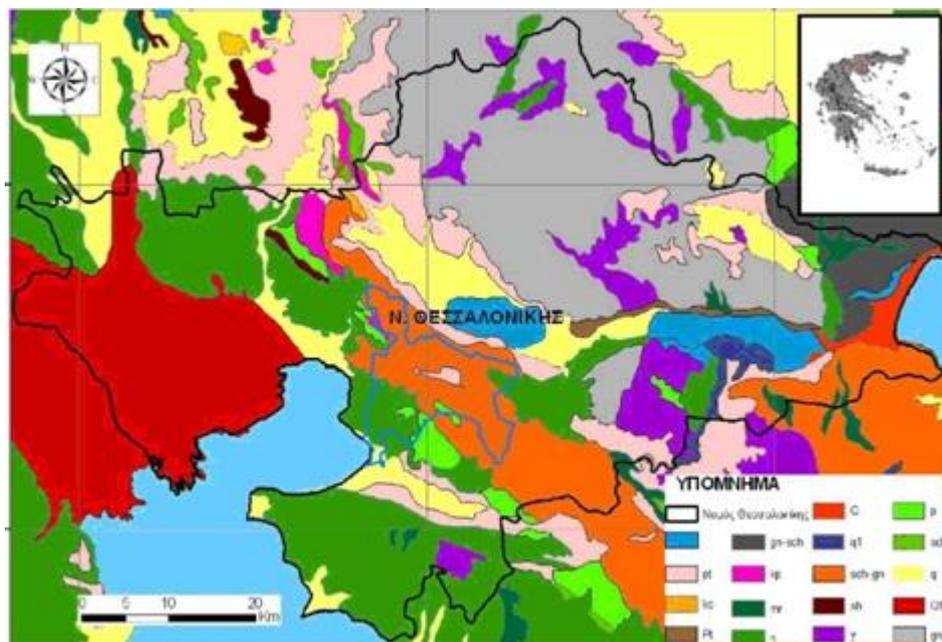
Γεωλογία

Από γεωτεκτονική άποψη, η περιοχή του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη τοποθετείται μεταξύ της ελληνικής ενδοχώρας και των εσωτερικών ελληνίδων ζωνών (**Χάρτης 1**). Ειδικότερα συναντώνται οι εξής δύο από τις γεωτεκτονικές ζώνες του Ελληνικού χώρου: (1) η **Περιοδοπική ζώνη** στο ανατολικό τμήμα και (2) η **ζώνη Αξιού (Παιονίας – Πάικου – Αλμωπίας)** στο δυτικό τμήμα της περιοχής του Δήμου (Μουντράκης, 1985).

Χάρτης 1: Θέση της περιοχής Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη στο γεωτεκτονικό χάρτη της Ελλάδας (URL17).

Χάρτης 2: Γεωλογικός χάρτης της περιοχής νομού Θεσσαλονίκης

Επεξήγηση συμβολισμών υπομνήματος γεωλογικού χάρτη νομού Θεσσαλονίκης (ΙΓΜΕ 1983), στον οποίο απεικονίζονται τα όρια του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη (διαγραμμισμένη περιοχή σε μπλε περίγραμμα).

- **Pt:** Μειοπλειόκαινο (Ανώτ. Μειόκαινο- Πλειόκαινο). Λιμναίες και χερσαίες αποθέσεις: κροκαλοπαγή, άμμοι, μάργες, κοκκινοχώματα, μαργαϊκοί ασβεστόλιθοι, άργιλοι. Ενίοτε λιγνίτες. Θαλάσσιες αποθέσεις: τα παραπάνω κλαστικά ιζήματα και ενίοτε στρώματα γύψου. Συνήθως απουσιάζουν τα κοκκινοχώματα. Περιλαμβάνονται και αποθέσεις υφάλμυρης φάσεως.
- **Sch-gn:** Αμφιβολίτες και γνεύσιοι.
- **P:** Πλειόκαινο. Λιμναίες αποθέσεις: κροκαλοπαγή, άμμοι, άργιλοι, μάργες, μαργαϊκοί ασβεστόλιθοι και συχνά στρώματα λιγνίτη.
- **N:** Ασβεστόλιθοι, γραουβάκες, σχιστόλιθοι, πρασινίτες, ηφαιστίτες.
- **P:** Τεταρτογενές (αδιαίρετο). Θαλάσσιοι ή χερσαίοι σχηματισμοί μη διαχωριζόμενοι.
- **kr :** Κρυπτοφλύσχης.

Η γεωλογία των πετρωμάτων της περιοχής του Δήμου, φαίνεται στο **γεωλογικό χάρτη**.

Στο βορειοανατολικό τμήμα του Δήμου, οι κορυφογραμμές του όρους Χορτιάτη και οι λόφοι που τις περιβάλλουν, αποτελούνται από Μεσοζωικά βασικά και υπερβασικά πετρώματα οφειολιθικών σειρών (π.χ. γάββροι, περιδοτίτες, πυρόξενοι), επιγνεύσιοι και φυλλίτες. Βόρεια και βορειοδυτικά του όρους Χορτιάτη, το υπόβαθρο των γύρω βουνών και λόφων αποτελείται κυρίως από

φυλλίτες, οι οποίοι μεταβαίνουν σε ιζήματα φλύσχη, ψαμμιτικούς ασβεστόλιθους και ψαμμίτες του Μεσοζωικού.

Οι τεμαχισμένες λοφώδεις περιοχές κατά μήκος των δυτικών και ανατολικών παραλιών του Θερμαϊκού κόλπου αποτελούνται κυρίως από Μειοκαινικές–Πλειστοκαινικές λιμναίες και χερσαίες αποθέσεις κυρίως ψαμμιτικές και μαργαϊκές.

Τέλος, οι τεκτονικές κοιλάδες της Μυγδονίας, των Βρωμολιμνών και του Ανθεμούντα έχουν πληρωθεί με Ολοκαινικές αποθέσεις, ενώ η κοιλάδα του Ζαγκλιβερίου καλύπτεται κυρίως από Μειοκαινικές και Πλειστοκαινικές αποθέσεις, που στην πλειοψηφία τους είναι ψαμμιτικές (Ψιλοβίκος, 1977).

5.1.2. Φυσικοί πόροι και οικοσυστήματα

Ο Δήμος Πυλαίας- Χορτιάτη χαρακτηρίζεται ως ένας δήμος Ορεινός. Το σύνολο του καταλαμβάνεται από ορεινές περιοχές σε ποσοστό 52,14% επί της συνολικής γεωγραφικής του έκτασης. Η μέγιστη τιμή υψομέτρου παρουσιάζεται στη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη και είναι ίση με 1201μ ενώ η ελάχιστη τιμή υψομέτρου παρουσιάζεται στη Δημοτική Ενότητα Πυλαίας και είναι ίση με 0μ.

Η συνολική γεωγραφική έκταση του Δήμου ανέρχεται σε 156.452 τ.χλμ. και σε αυτήν απαντώνται εκτάσεις ορεινές, ημιορεινές, παράκτιες με δάση, βοσκοτόπια και καλλιεργούμενες εκτάσεις που επιτρέπουν την ανάπτυξη διαφορετικών οικοσυστημάτων, περιοχές εξόρυξης ορυκτών και προστατευόμενες περιοχές.

A1. Ορεινοί όγκοι

Ως ορεινοί όγκοι του δήμου αναφέρονται το όρος Χορτιάτη (1.201 μ.) στους πρόποδες του οποίου είναι κτισμένος ο ομώνυμος οικισμός καθώς και η λοφοσειρά Ασβεστοχωρίου (600 μ) όπου βρίσκονται οι οικισμοί Ασβεστοχωρίου, Εξοχής και Φιλύρου.

A2. Δάση

Μέσα στα γεωγραφικά όρια του Δήμου εκτείνονται μεγάλες δασικές εκτάσεις στις οποίες διακρίνουμε:

- Τμήμα του περιαστικού δάσους «Σείχ-Σου ή Κέδρινου Λόφου» που βρίσκεται στη ΔΕ Πυλαίας και στη ΔΕ Χορτιάτη. Η έκταση του ανέρχεται σε 5.100 στρέμματα και αποτελεί το 17% της συνολικής έκτασης του δάσους.
- «Άλσος Αναλήψεως», η έκταση του ανέρχεται σε 100 στρέμματα και το «Δημοτικό Δασόκτημα Πανοράματος» που βρίσκονται στη Δημοτική Ενότητα Πανοράματος.
- Δάσος «Χορτιάτη», Δημοτικό δάσος «Κουρί» και «Άλσος Φιλύρου» των οποίων η συνολική έκταση ανέρχεται σε 9.100 στρέμματα και βρίσκονται στη ΔΕ Χορτιάτη.

A3. Βοσκότοποι – Καλλιεργήσιμες εκτάσεις

Στο Δήμο συναντώνται, επίσημα καταγεγραμμένα, καλλιεργήσιμες εκτάσεις και βοσκοτόπια κυρίως στη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη σε έκταση 18.000 στρέμματα και 75.000 στρέμματα αντίστοιχα. Οι εκτάσεις αυτές αντιπροσωπεύουν το 1,12% και 6,27% των αντίστοιχων συνολικών εκτάσεων του νομού Θεσσαλονίκης.

A4. Προστατευόμενες Περιοχές

Εντός των ορίων του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη υπάρχουν συνολικά δύο (2) προστατευόμενες περιοχές με ιδιαίτερα μεγάλη περιβαλλοντική αξία:

- Ο Χορτιάτης ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) που είναι μέρος της ευρύτερης προστατευόμενης περιοχής με κωδικό GR 1220009 (αριθ.ΓΔ/2193/9.10.73 και ΓΔ/405/11.5.92 αποφάσεις καθορίστηκαν τα όρια που εντάσσονται ως ζώνη προστασίας στο ΠΔ/17.1.94 (ΦΕΚ 561/τ.Δ'/6.6.94).
- Ο Κέδρινος λόφος ή Σέιχ Σου ως «Προστατευόμενο Φυσικό Τοπίο» ή «Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους», με κωδικό ΑΤ 4011119. (αριθ.ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ /Γ/3503/72155/1.3.84 (ΦΕΚ 148/τ.Β'/84) Υ.Α. και αριθ.Γ/1834/37917 (ΦΕΚ 549/τ.Β'/9.8.84 Υ.Α)

Οι ζώνες προστασίας «του υγροτοπικού συστήματος των λιμνών Βόλθης – Κορώνειας και της ευρύτερης περιοχής τους», που καθορίστηκαν σύμφωνα με το ΦΕΚ 248/τ.Δ'/5.3.2004 (απόφαση 6919/11.2.2004) περιλαμβάνουν και το Δήμο Πυλαίας Χορτιάτη. Συγκεκριμένα στην Ζώνη Β εντάσσεται μια μικρή έκταση στα βόρεια και ανατολικά του δήμου, ενώ στην Ζώνη Γ συμπεριλαμβάνονται σημαντικές εκτάσεις του Ασβεστοχωρίου και Χορτιάτη.

A5. Βλάστηση και καλλιέργειες γης

Η περιοχή του Δήμου καλύπτεται τόσο από φυσική βλάστηση όσο και από καλλιέργειες.

Οι βρόχινες σοδειές (δημητριακά, αμύγδαλα, ελιές) συγκεντρώνονται στις λιγότερο τεμαχισμένες λοφώδεις περιοχές και στις πεδιάδες κυματοειδούς μορφής με μεγαλύτερες κλίσεις.

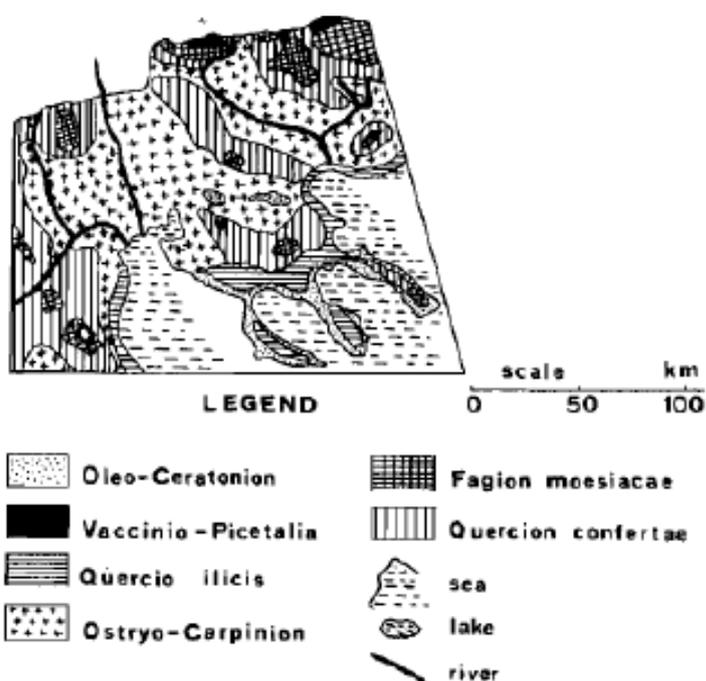
Η φυσική βλάστηση ανήκει (**Χάρτης 3**):

I. Στην **παραμεσογειακή ζώνη βλάστησης “Quercetalia pubescentis”**, η οποία περιλαμβάνει τις δύο υποζώνες Ostryo-Carpinion και Quercion-Confertae.

Η ζώνη αυτή είναι λοφώδης, υποορεινή και αρχίζει από υψόμετρο 250 m φτάνοντας μέχρι τα 1100 m. Τα κυριότερα είδη που εμφανίζονται σε αυτή είναι η πλατύφυλλη δρυς (*Quercus conferta*) και η καστανιά (*Castanea sativa*).

Στα υψηλότερα ακαλλιέργητα τμήματα των λόφων και τα κατώτερα τμήματα των ορέων, όπως επίσης στους απομονωμένους λόφους των πεδινών περιοχών λοφοειδούς μορφής, εμφανίζεται η υποζώνη “**Ostryo-Carpinion**”. Η υποζώνη αυτή περιλαμβάνει τις πλέον επικρατούσες υποζώνες της *Coccifero-Carpinetum* και *Carpinetum-Orientalis*.

Χάρτης 3: Φυτο-κοινωνιολογικός χάρτης του νομού Θεσσαλονίκης και των περιχώρων (Ντάφης, 1973).

Η υποζώνη **Coccifero-Carpinetum** καταλαμβάνει σημαντική έκταση στη βόρεια Ελλάδα. Η σημερινή μεγάλη έκταση των κοκκοφόρων δρυών (*Q. Coccifera*) ή πρίνων ή πουρναριών, πρέπει να αποδοθεί στις ανθρωπογενείς επιδράσεις και στη μεγάλη αντοχή του πρίνου στη βοσκή, στις πυρκαγιές και σε άλλες καταστροφικές επεμβάσεις. Στην υποζώνη *Coccifero-Carpinetum* συνήθως κυριαρχεί η χαρακτηριστική φυσιогνωμία του *Pseudomaqui* (το επικρατέστερο χαρακτηριστικό του Μεσογειακού οικοσυστήματος), καθώς και τα δάση χνοώδους και πλατύφυλλης δρυός (*Q. Pubescentis* and *Conferta*).

Η υποζώνη **Quercion- Confertae** ή υποζώνη ξηρόφιλων φυλλοβόλων δασών χαρακτηρίζεται ως λοφώδης, υποορεινή, ορεινή και καταλαμβάνει σημαντική έκταση, η οποία μειώνεται από βορρά προς νότο. Το 1/3 των ελληνικών δασών ανήκει στην εν λόγω υποζώνη.

II. Στην ορεινή υποαλπική ζώνη βλάστησης “**Fagetalia**” ή ισοδύναμα ζώνη δασών οξιάς-ελάτης και ορεινών παραμεσόγειων κωνοφόρων με την κυρίαρχη χαρακτηριστική υποζώνη “*Fagion moesiacaе*” (Astaras and Silleos, 1984).

Η υποζώνη “*F. moesiaca*” καλύπτει τα υψηλότερα τμήματα του όρους Χορτιάτη. Αποτελείται από δάση οξιάς και εμφανίζεται σχεδόν αποκλειστικά επί πυριτικών πετρωμάτων. Στα κατώτατα τμήματα των ορέων εμφανίζεται η υποζώνη *Quercion confertae*.

A6. Χλωρίδα – Πανίδα

Χλωρίδα

Στην Ελλάδα, κατά τον Σ. Ντάφη διαμορφώνονται πέντε κύριες ζώνες βλάστησης που διακρίνονται σε επιμέρους υποζώνες. Εκτός από αυτές υπάρχουν και περιοχές όπου επικρατούν ακραίες συνθήκες και εμφανίζεται βλάστηση που δεν είναι συνδεδεμένη με τις παραπάνω ζώνες και χαρακτηρίζεται αζωνική.

Στον Δήμο Πυλαίας - Χορτιάτη, η φυσική βλάστηση ανήκει φυτοκοινωνιολογικά κύρια στην Παραμεσογειακή ζώνη βλάστησης (*Quercetalia rubescentis*) και ειδικότερα στην υποζώνη της *Ostrygo – Carpinion* και στον αυξητικό χώρο (φυτοκοινωνική ένωση) *Coccifero – Carpinrtum*.

Στην περιοχή αυτή συναντούμε τις παρακάτω διαπλάσεις:

- **Διάπλαση αείφυλλων – πλατύφυλλων.**

Ενδεικτικά είδη: *δρύες (Quercus pubescens, Quercus conferta), πρίνος (Quercus coccifer)*

- **Διάπλαση κωνοφόρων(κυρίως από αναδασώσεις).**

Ενδεικτικά είδη δέντρων: *πεύκη τραχεία(Pinus brutia), πεύκη χαλέπιος(Pinus halepensis), κουκουναριά(Pinus pinea), κυπαρρίσι (Cupressus sp), κέδρος(Cedrus sp)*

Ενδεικτικά είδη θάμνων: *κίστος (Cistus incanus), κράταιγος (Crataegus monogyna) , άρκευθος (Junimerus sp), βάτος (Rubus canescens)*

Ενδεικτικά είδη ποών: *Dactylis glomerata, Festuca sp, Hypericum perforatum*

- **Διάπλαση παραποτάμιας βλάστησης (αζωνική βλάστηση).**

Ενδεικτικά είδη: *πλάτανος(Platanus Orientalis), λεύκη (Populus sp), φράξος (Fraxinus ornus), πικροδάφνη (Nerium oleander), κουτσουπιά, κλιματσίδα (Clemantis vitalba), κουφοξυλιά (Sambucus nigra)*

- **Διάπλαση λιβαδικής βλάστησης.**

Ενδεικτικά: ημικρυπτόφυτα, γεώφυτα, πολυετή αγρωστώδη φυτά

Επίσης, στον ορεινό όγκο του Χορτιάτη απαντώνται εκτεταμένοι καστανεώνες καθώς και δάσος οξυάς.

Πανίδα

Η άγρια πανίδα της περιοχής του δήμου χαρακτηρίζεται από υψηλή βιοποικιλότητα και εμφανίζει και είδη που περιλαμβάνονται στο «Κόκκινο Βιβλίο των

Απειλούμενων Σπονδυλόζων της Ελλάδας», την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ, την Σύμβαση Βέρνης και το Π.Δ 67/1981, τα οποία αποτελούν συνολικά το νομικό καθεστώς προστασίας τους στην Ε.Ε και διεθνώς.

Η πανίδα της περιοχής λόγω της γενικής υποβάθμισης των οικοσυστημάτων έχει περιοριστεί και εμφανίζονται κύρια τα εξής:

- Θηλαστικά: αγριόχοιρος (*Sus Scrofa*), λαγός (*Lepus europeus*), πετροκούναβο (*Martes foina*), ασβός (*Meles meles*), νυφίτσα (*Mustela*), αλεπού (*Vulpes vulpes*), τσακάλι
- Τρωκτικά: σκίουρος, ποντίκια, αρουραίοι και σκαντόχοιροι.
- Αμφίβια: βάτραχοι, φρύνοι
- Ερπετά: σαύρες, χελώνες, φίδια (σαΐτα, λαφιάτης, σαπίτης, οχιά, νερόφιδο, τυφλίτης)
- Πτηνά: αρπακτικά (βαρβακίνες, γεράκια), πέρδικες (*Alectoris graeca*, *Perdix aurea*), ορτύκια, τρυγόνια, κουκουβάγιες, φάσσες, κουρούνες, κάργιες, χελιδόνια, αηδόνια, κοτσύφια, τσαλαπετεινοί

A7.Ορυκτοί πόροι

Η εξόρυξη ορυκτών του Δήμου περιορίζεται στην εξόρυξη ασβέστου που εντοπίζεται στην Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη.

Χρονικά η έναρξή της προσδιορίζεται στα μέσα του 17ου αιώνα και συμπίπτει με την ανάπτυξη του αρχικού οικισμού Νεοχωρίου που μετονομάσθηκε σε Ασβεστοχώρι, μια από τις σημερινές τοπικές κοινότητες της Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη. Μετά την πυρκαγιά της Θεσσαλονίκης (1917), δημιουργήθηκαν αυξημένες ανάγκες σε παραγωγή ασβέστου και κατά συνέπεια δημιουργήθηκαν αρκετοί χώροι εξόρυξης – λατομείων υπό την εκμετάλλευση συνεταιρισμών, σε όλη την περιοχή της σημερινής Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη, τα σημαντικότερα από τα οποία είναι:

- Το λατομείο στη θέση «Αδαμιά» της Δημοτικής Κοινότητας Χορτιάτη υπό την εκμετάλλευση του βιοτεχνικού συνεταιρισμού λατόμων Χορτιάτη
- Η λατομική περιοχή στη θέση «Κοτσύφι» της Δημοτικής Κοινότητας Ασβεστοχωρίου, καταλαμβάνει τη μεγαλύτερη οριοθετημένη έκταση στο Δήμο και είναι στη διάθεση του συνεταιρισμού «Η Κυψέλη»
- Το λατομείο στη θέση «Άσπρη Πέτρα» της Τοπικής Κοινότητας Εξοχής υπό την εκμετάλλευση του συνεταιρισμού «Η Νίκη».
- Τα ανενεργά λατομεία «Αργυρό» και «Ομόνοια» της Δημοτικής Κοινότητας Ασβεστοχωρίου
- Ένα ανενεργό επίσης λατομείο της Δημοτικής Κοινότητας Φιλύρου

Τα λατομεία σήμερα είναι ανενεργά.

Ο χωροταξικός σχεδιασμός του Νομού δεν περιλαμβάνει λατομικές ζώνες στην γεωγραφική έκταση του δήμου για τον λόγο αυτό οι λατομικές επιχειρήσεις προβλέπεται να μετεγκατασταθούν στις καθορισμένες περιοχές λατομικών ζωνών.

A8. Ακτές

Στο νότιο – νοτιοδυτικό τμήμα του Δήμου βρίσκεται η παραλιακή ζώνη. Το μήκος της ακτογραμμής είναι περίπου 4,5 χλμ. Ωστόσο η προσβάσιμη ζώνη εκτείνεται σε μήκος μόλις 1,5 χλμ. Μέρος της παράκτιας έκτασης φιλοξενεί χώρους αναψυχής και εμπορίου, καθώς και δραστηριότητες του δευτερογενούς τομέα (βιομηχανίες), με αποτέλεσμα η περιοχή να έχει χάσει τον όποιο οικολογικό χαρακτήρα της. Ωστόσο, στα ανατολικά της εκτείνεται μια ελεύθερη ζώνη που υπάγεται στην ιδιοκτησία του Δήμου, η οποία δεν έχει υποστεί κάποια αλλοίωση από την ανθρωπογενή δραστηριότητα και προς το παρόν παραμένει αναξιοποίητη. Η πρόσβαση σε αυτή είναι δυσχερής, λόγω έλλειψης διαμορφωμένου οδικού δικτύου.

A9. Ρέματα (Υδάτινα Ρεύματα)

Μέρος του φυσικού πλούτου του δήμου είναι και τα ρέματα που αποτελούν τις διεξόδους του επιφανειακού νερού της βροχής προς τη θάλασσα (φυσικό αντιπλημμυρικό σύστημα).

Επίσης αποτελούν σημαντικούς υγροτόπους και καταφύγιο-ενδιαίτημα σε αρκετά είδη μικροπανίδας, καθιστούν το κλίμα των περιοχών ηπιότερο, παρουσιάζουν αντιρρυπαντική δράση στην ατμόσφαιρα, διαχωρίζουν χρήσεις γης και συμβάλλουν στην βελτίωση της αισθητικής του ευρύτερου τοπίου.

Αν και δεν υπάρχουν επίσημα στοιχεία για τον ακριβή συνολικό αριθμό των ρεμάτων, έχουν καταγραφεί τα παρακάτω ρέματα ανά δημοτική ενότητα, και παρουσιάζονται παρακάτω σε Χάρτες.

Δ.Ε. Χορτιάτη:

Χορτιάτης:

1. Ρέμα της περιοχής Λούστρα Χορτιάτη: διέρχεται από την εκτός σχεδίου περιοχή του Χορτιάτη (περιοχή Λούστρα) και στη λεκάνη απορροής του παρουσιάζονται έντονα πλημμυρικά φαινόμενα. Τμήμα του εν λόγω ρέματος έχει οριοθετηθεί και μικρό τμήμα του έχει διευθετηθεί από τον Δήμο Χορτιάτη για τις ανάγκες κατασκευής και λειτουργίας του Γυμνασίου Λυκείου Χορτιάτη. Για το κατάντη του έργου του Δήμου τμήμα του ρέματος αυτού υπάρχει μελέτη διευθέτησης. Το εν λόγω �έμα μετά το ρωμαϊκό Υδραγωγείο του Χορτιάτη, αποτελεί ουσιαστικά το ανάντη τμήμα του ρέματος που εντοπίζεται στην Δ.Ε. Πανοράματος με αριθμό στοιχείου (19)
2. Ρέμα Αγ. Κυριακής – Χορτιάτη: διέρχεται από τον οικισμό του Χορτιάτη και εκβάλλει στο παραπάνω �έμα. Για το �έμα αυτό έχει εκπονηθεί μελέτη

καθορισμού των οριογραμμών του και έργων διευθέτησης, στο πλαίσιο της Πολεοδομικής μελέτης του Χορτιάτη

3. Ρέμα Ανατολικά του οικισμού Χορτιάτη: διέρχεται από την εκτός σχεδίου περιοχή του Χορτιάτη και χρήζει οριοθέτησης και διευθέτησης ώστε να αντιμετωπιστούν τα πλημμυρικά φαινόμενα στο κατάντη τμήμα του.
4. Ρέμα στο νότιο άκρο του οικισμού του Χορτιάτη, που εκβάλλει στο ρέμα Λούστρας. Χρήζει οριοθέτησης και διευθέτησης.
5. Πλέον των ανωτέρω, εντοπίζονται ακόμη τρία (3) ρέματα μικρού μήκους στην εκτός σχεδίου περιοχή του Χορτιάτη

Ασβεστοχώρι – Εξοχή :

6. Ρέμα Ξηροποτάμου: διέρχεται από τους οικισμούς της Εξοχής και Ασβεστοχωρίου και ρέει παράλληλα με την επαρχιακή οδό 2 Θεσσαλονίκης – Χορτιάτη. Τμήμα του ρέματος που διέρχεται εντός του οικισμού του Ασβεστοχωρίου έχει αντικατασταθεί από κιβωτοειδή οχετό.
7. Ρέμα Δυτικά του Δημοτικού Σχολείου Ασβεστοχωρίου: διέρχεται εντός του οικισμού Ασβεστοχωρίου και χρήζει οριοθέτησης και διευθέτησης, ιδιαιτέρως στο κατάντη τμήμα του
8. Ρέματα βόρεια και νότια του οικισμού Ασβεστοχωρίου που αποτελούν κλάδους του ρέματος Ξηροποτάμου, στο οποίο μεταφέρουν τα ύδατα τους είτε με κατασκευασμένα τεχνικά, είτε με φυσική ροή μέσω του υφιστάμενου οδικού δικτύου. Ο μεγαλύτερος αριθμός αυτών χρήζει οριοθέτησης και διευθέτησης.
9. Ρέμα Δυτικά του οικισμού Εξοχής: αποτελεί κλάδο του ρέματος Ξηροποτάμου και χρήζει διευθέτησης ώστε να αρθούν τοπικές δυσαρμονίες με το ισχύον ρυμοτομικό σχέδιο
10. Ρέμα που συμβάλλεται με το ρέμα Ξηροποτάμου στο κέντρο του οικισμού Εξοχής: αποτελεί κλάδο του παραπάνω ρέματος Ξηροποτάμου και χρήζει διευθέτησης ώστε να αρθούν τοπικές δυσαρμονίες με το ισχύον ρυμοτομικό σχέδιο

Φιλύρο :

11. Ρέμα Φιλύρου: διέρχεται κυρίως εκτός των ορίων του οικισμού Φιλύρου, αλλά διασχίζει και τον οικισμό στο νότιο άκρο του, είναι οριοθετημένο και χρήζει τοπικής διευθέτησης. Ειδικότερη προσοχή απαιτείται στη συμβολή του με το ρέμα της περιοχής Αμαδρυάς και με τον κεντρική οδό.
12. Ρέμα στην περιοχή Αμαδρυάς: διέρχεται εκτός των ορίων του οικισμού Φιλύρου, είναι οριοθετημένο και χρήζει τοπικής διευθέτησης.
13. Στην εκτός σχεδίου περιοχή του Φιλύρου εντοπίζονται και άλλα μικρά ρέματα περιορισμένου μήκους

Δ.Ε. Πανοράματος:

14. Ρέμα με αρ. διανομής 917: πρόκειται για το ρέμα που ρέει παράλληλα με την οδό Μπουμπουλίνας εντός του οικισμού Πανοράματος. Στο ανάντη τμήμα του έχουν καθοριστεί οι οριογραμμές και χρήζει διευθέτησης διότι έχουν διαπιστωθεί καθιζήσεις στις παράπλευρες οδούς.
15. Ρέμα που διέρχεται από τον οικισμό Πανοράματος, παράλληλα με τις οδούς Πλάτωνος και Ηλείου και χρήζει οριοθέτησης και διευθέτησης.
16. Ρέμα Κιλκί Ντερέ με αρ. διανομής 389 : πρόκειται για ρέμα που διαρρέει του βόρειο - δυτικό άκρο του οικισμού Μακεδονομάχων του Πανοράματος, και στο οποίο εκβάλλουν τα παραπάνω αναφερόμενα ρέματα.
17. Ρέμα με αρ. διανομής 1167: διέρχεται από την εκτός σχεδίου περιοχή του οικισμού Πανοράματος και συνεχίζει στα διοικητικά όρια του Δήμου Θέρμης. Παρουσιάζει πλημμυρικά φαινόμενα στο κατάντη τμήμα του (ανάντη της οδού Ελευθερίας – διοικητικό όριο με τον Δήμο Θέρμης) αφού η κοίτη του διακόπτεται από την εν λόγω οδό με αποτέλεσμα να προκαλούνται έντονες παραμορφώσεις και καθιζήσεις στην οδό Λήμνου που διέρχεται παράλληλα στην κοίτη του ρέματος. Για το τμήμα του ρέματος στο οποίο παρουσιάζονται πλημμύρες, έχει συνταχθεί μελέτη διευθέτησης και έχει υποβληθεί φάκελος οριοθέτησης του ρέματος στην αρμόδια Υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας- Θράκης.
18. Ρέμα με αρ. διανομής 1168 : πρόκειται για ρέμα που διαρρέει την εκτός σχεδίου περιοχή του Πανοράματος μέχρι την οδό Ελευθερίας (διοικητικό όριο με τον δήμο Θέρμης) και η ροή του συνεχίζεται στο ρέμα Θέρμης του οποίου η κοίτη έχει διευθετηθεί από τον Δήμο Θέρμης.
19. Ρέμα στο ανατολικό άκρο της εκτός σχεδίου περιοχής του Πανοράματος, στο οποίο εντοπίζεται και το φράγμα της Θέρμης. Τμήματα αυτού χρήζουν οριοθέτησης και διευθέτησης.
20. Πλέον των ανωτέρω, στην περιοχή των ρεμάτων με αρ. διανομής 1167 και 1168, και ανατολικά αυτών, εντοπίζονται δύο (2) ακόμη ρέματα μικρότερου μήκους, το κατάντη τμήμα των οποίων βρίσκεται στον Δήμο Θέρμης.

Δ.Ε. Πυλαίας:

21. Ρέμα Σταγειρίτη από το σημείο κατάντη της οδού Γρηγορίου Λαμπράκη μέχρι την περιφερειακή τάφρο στη Δ.Ε. Πυλαίας: η διευθέτηση της κοίτης του ρέματος ολοκληρώθηκε το 2020 στο πλαίσιο έργου που χρηματοδοτήθηκε από το ΕΣΠΑ
22. Ελαιόρεμα : μεγάλο τμήμα του Ελαιορέματος διασχίζει την εκτός σχεδίου περιοχή του Δήμου (περιοχή Πανοράματος – Πυλαίας). Το κατάντη τμήμα του διέρχεται από την εντός σχεδίου περιοχή της Πυλαίας (κατάντη της περιφερειακής οδού) και εκβάλλει στην περιφερειακή τάφρο. Η κοίτη του

Ελαιορέματος από το γήπεδο ποδοσφαίρου Καραμπουρνιώτη μέχρι την περιφερειακή τάφρο έχει διευθετηθεί το 2005, μέσω εργολαβίας που διαχειρίστηκε η ΕΥΔΕ, ενώ το τμήμα ανάντη του γηπέδου ποδοσφαίρου χρήζει διευθέτησης και έχει συνταχθεί μελέτη από ιδιώτη μελετητή για λογαριασμό του Δήμου, προϋπολογισμού 1.660.000,00 €.

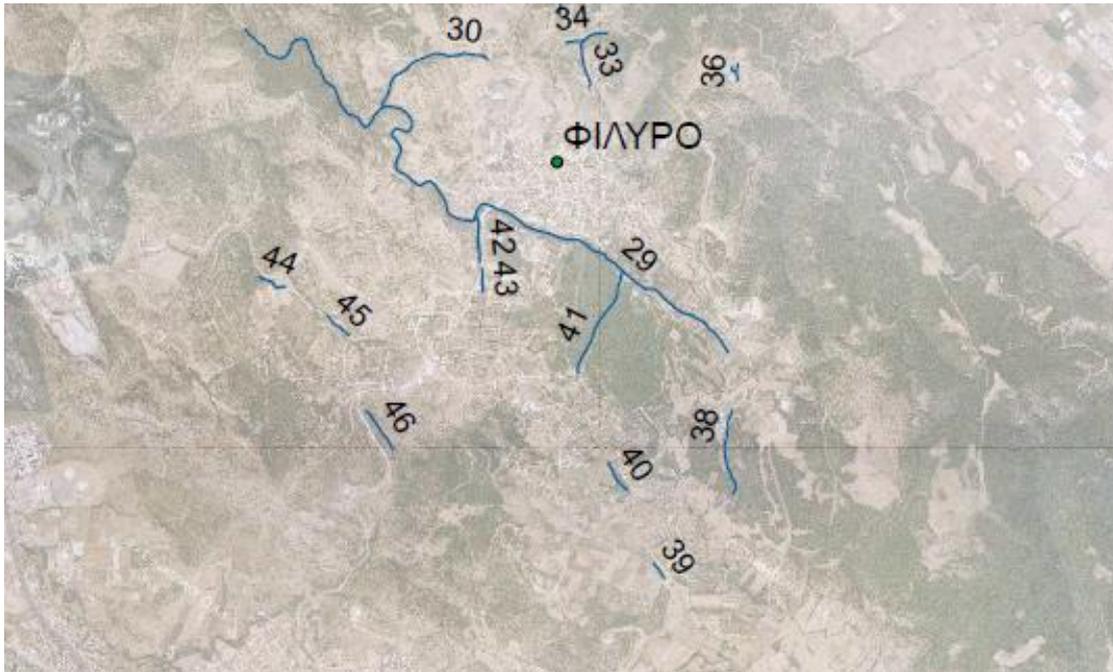
23. Ρέμα Κυψέλης στη Δ.Ε. Πυλαίας: η υφιστάμενη κοίτη του ρέματος Κυψέλης διέρχεται νότια του οικισμού Κυψέλης και εκβάλλει στην περιφερειακή τάφρο : για τη διευθέτηση του ρέματος Κυψέλης, έχει ολοκληρωθεί η μελέτη «Διευθέτηση – Οριοθέτηση ρεμάτων εντός των ορίων των Δήμων Ευκαρπίας, Τριανδρίας και Πυλαίας Θεσσαλονίκης – Ρέμα Κυψέλης» η οποία βρίσκεται στην Δ.Α.Ε.Ε. του ΥΠ.Υ.ΜΕ.
24. Ρέμα Θέρμης (Αγ. Αναστασίας) εντοπίζεται κατάντη του ορίου με το Δήμο Θέρμης (οδός Αγ. Αναστασίας) και εκβάλλει στη θάλασσα: το εν λόγω ρέμα αποτελεί το κατάντη τμήμα ρέματος το οποίο διέρχεται από το Δήμο Θέρμης και απαιτείται τόσο η διευθέτηση, όσο και η οριοθέτηση του, λόγω των πλημμυρικών φαινομένων που παρατηρούνται στην κοίτη του.
25. Ρέμα Χάλκης στο Πατριαρχικό στη Δ.Ε. Πυλαίας: το εν λόγω ρέμα διέρχεται από την εκτός σχεδίου περιοχή της Πυλαίας (περιοχή Φίλκεραμ) και χρήζει οριοθέτησης και διευθέτησης.
26. Ρέμα Χαλίλ Ντερέ: αποτελεί το κατάντη τμήμα του ρέματος Χαλίλ Ντερέ εντός του οικισμού Πυλαίας, το οποίο δεν υφίσταται και για την απορροή των υδάτων της λεκάνης απορροής του έχει κατασκευασθεί μεγάλο έργο αντιπλημμυρικής προστασίας (δίκτυο ομβρίων και συλλεκτήριων αγωγών) από την Ε.Υ.Δ.Ε. Το κατάντη τμήμα του ρέματος Χαλίλ Ντερέ έχει ανοικτή κοίτη, εκβάλλει στην περιφερειακή τάφρο και απαιτείται η οριοθέτηση και διευθέτηση του καθώς και η μελέτη συμβολής του στη τάφρο.
27. Η περιφερειακή τάφρος αποτελεί σημαντικό αντιπλημμυρικό έργο που κατασκευάσθηκε κατά το παρελθόν για την προστασία της Ανατολικής Θεσσαλονίκης από πλημμυρικά φαινόμενα. Σε σημαντικό τμήμα της, αποτελεί το όριο του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη με τον Δήμο Θεσσαλονίκης και τον Δήμο Καλαμαριάς. Έχει χαρακτηριστεί ως έργο εθνικού επιπέδου και για το λόγο αυτό ανήκει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, η Δ.Α.Ε.Ε. του Υ.ΥΠ.ΜΕ., έχει δημοπρατήσει τον Ιανουάριο του 2020, μελέτη με τίτλο «Μελέτη Αντιπλημμυρικής Θωράκισης Ε.Π. Θεσσαλονίκης με έργα διευθέτησης της Περιφερειακής Τάφρου και συμβαλλόντων ρεμάτων» προϋπολογισμού 4.500.000 € με αντικείμενο την περιφερειακή τάφρο σε όλο το μήκος της. Αντικείμενο της εν λόγω μελέτης αποτελούν, πέρα από την περιφερειακή τάφρο και τα ρέματα Χαλίλ Ντερέ και Κυψέλης που αναφέρονται παραπάνω,

καθώς και η σύνδεση του ρέματος Σταγειρίτη και Ελαιορέματος με την περιφερειακή τάφρο.

28. Πέραν των ανωτέρω, στην εκτός σχεδίου περιοχή της Δ.Ε. Πυλαίας, νοτιοανατολικά του οικισμού, εντοπίζονται δύο (2) ακόμη ρέματα, η κοίτη των οποίων έχει σχεδόν χαθεί.

Χάρτης 4: Καταγραφή ρεμάτων στην περιοχή του Φιλύρου

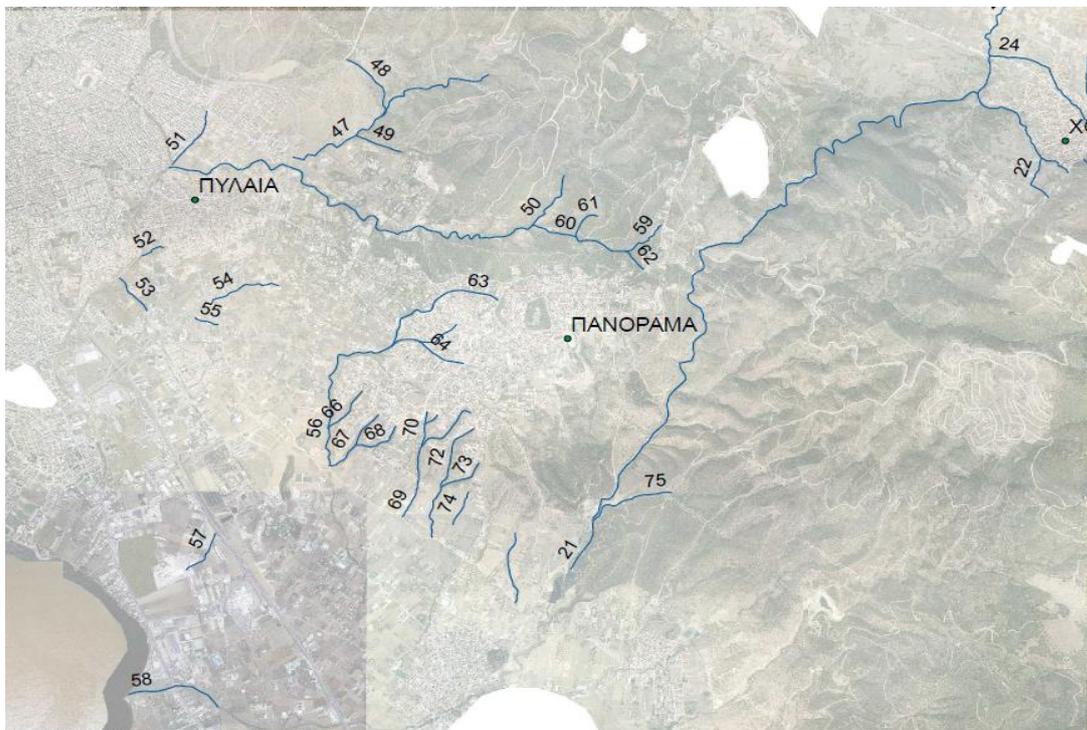
Χάρτης 5: Καταγραφή ρεμάτων στην περιοχή ασβεστοχωρίου - Εξοχής

Χάρτης 6: Καταγραφή ρεμάτων στην περιοχή του Χορτιάτη

Χάρτης 7: Καταγραφή ρεμάτων στην περιοχή Πυλαίας – Πανοράματος

5.1.3. Κλιματολογικά – Μετεωρολογικά χαρακτηριστικά

Το κλίμα στην ευρύτερη περιοχή κατά Κορρη είναι Csa δηλαδή Μεσογειακό ή Μεσόθερμος τύπος κλίματος με θερμό και ξηρό καλοκαίρι και ύφυγρους και ήπιους χειμώνες.

Σύμφωνα με την Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία τα μετεωρολογικά στοιχεία (Θερμοκρασία, Άνεμοι, Υετοί) για το Δήμο Πυλαίας Χορτιάτη, κατά τα έτη 1959-2016 έχουν ως εξής:

A. Θερμοκρασία

Ο ψυχρότερος μήνας του έτους είναι ο Ιανουάριος με μέση τιμή θερμοκρασίας ίση με 5,27 °C. Ελάχιστη θερμοκρασία ίση με – 5,17 °C

Οι θερμότεροι μήνες είναι ο Ιούλιος και ο Αύγουστος με μέση τιμή θερμοκρασίας ίση με 26,93 °C (Ιούλιο) και 26,38 °C (Αύγουστο). Μέγιστη μέση τιμή θερμοκρασίας ίση με 36,87 °C (Ιούλιο) και 35,88 °C (Αύγουστο)

B. Άνεμοι

Επικρατέστερη διεύθυνση των ανέμων είναι η Βόρεια. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι τοπικοί ανατολικοί που πνέουν κατά καιρούς από το όρος, δημιουργούν ένα ιδιαίτερο μικροκλίμα στις βορειότερες περιοχές.

Οι μέγιστες μηνιαίες ταχύτητες ανέμου παρατηρούνται το μήνα Ιούλιο με μέγιστη μέση μηνιαία τιμή ίση με 6,41 κόμβους. Ο μήνας με την ελάχιστη μέση μηνιαία τιμή είναι ο Οκτώβριος με τιμή ίση με 4,86 κόμβους.

Γ. Υετοί (βροχή, χιόνι, όμβρος, χαλάζι και άλλα υδατώδη ατμοσφαιρικά κατακρηνίσματα)

Ο μήνας με τη μεγαλύτερη τιμή σε υετούς είναι ο Νοέμβριος με μέγιστο ύψος ίσο με 84,7mm.

Ο μήνας με τη μέση τιμή σε υετούς είναι ο Δεκέμβριος με τιμή ίση με 54,16mm.

5.1.4. Κατάσταση του περιβάλλοντος

Ατμόσφαιρα

Από τα σημαντικότερα περιβαλλοντικά προβλήματα που αντιμετωπίζονται είναι η ατμοσφαιρική ρύπανση. Η γεωγραφική θέση και οι αστικές λειτουργίες και εξυπηρετήσεις που συγκεντρώνονται στην περιοχή, την καθιστούν σημαντικότερο κόμβο τοπικών και υπερτοπικών μετακινήσεων και μεταφορών. Έτσι, κύρια πηγή ατμοσφαιρικής ρύπανσης αποτελεί η έντονη χρήση των οδικών υποδομών και συνεπώς η αυξημένη χρήση του ΙΧ αυτοκινήτου.

Η κατοικημένη περιοχή, καθώς και οι βασικοί οδικοί άξονες που διατρέχουν το Δήμο και εξασφαλίζουν την πρόσβαση στα μεγάλα εμπορικά κέντρα και κέντρα εξυπηρέτησεων, αλλά και σε γειτονικούς δήμους, αποτελούν αντίστοιχα σημειακή και γραμμικές πηγές ατμοσφαιρικής ρύπανσης.

Επιπλέον, το αεροδρόμιο «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ» που είναι εγκαταστημένο κοντά στα όρια του Δήμου αποτελεί σημαντικό και δυσμενή παράγοντα ρύπανσης του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος. Τέλος, δε θα πρέπει να παραλείπεται το γεγονός της επιβάρυνσης της ατμόσφαιρας από τη διαρκώς αυξανόμενη κατασκευή νέων κτιρίων, καθώς και από το μεγάλο αριθμό των υφισταμένων. Πέρα από τη ρύπανση που προκαλεί η θέρμανση των κτιρίων με συμβατικά καύσιμα (πετρέλαιο, αέριο, ξύλο κλπ), εκπομπή αέριων ρύπων πραγματοποιείται και από τα υλικά κατασκευής και επίπλωσής τους. Αν και σχετικές μετρήσεις για τον προσδιορισμό των εκπεμπόμενων από τα κτίρια ρύπων δεν πραγματοποιούνται στην Ελλάδα, το φαινόμενο υφίσταται και η ενεργειακή πιστοποίηση των κτιρίων (δηλαδή το πόσο ενεργοβόρο είναι ένα κτίριο και τι είδος και ποσότητες αέριων ρύπων εκπέμπουν τα υλικά κατασκευής του) αναμένεται να επιβληθεί στο άμεσο μέλλον και στη χώρα μας.

Χερσαίο περιβάλλον

Ποσοτική και ποιοτική υποβάθμιση υπόγειων υδάτων

Κίνδυνο υποβάθμισης αντιμετωπίζουν και οι υπόγειοι υδροφορείς της περιοχής. Η εκμετάλλευση του υπόγειου υδάτινου αποθέματος πραγματοποιείται με σχετικά εντατικό βαθμό, ιδιαίτερα στις περιοχές του Δήμου που δεν εξυπηρετούνται από το δίκτυο της ΕΥΑΘ. Το πρόβλημα μπορεί να αντιμετωπιστεί με την επέκταση των δικτύων της ΕΥΑΘ ώστε να καλυφθούν εξολοκλήρου οι υδρευτικές ανάγκες της περιοχής.

Πέρα από την ποσοτική υποβάθμιση του υδάτινου αποθέματος, υψηλός είναι ο κίνδυνος της ποιοτικής υποβάθμισης του υπόγειου νερού, με κύριες πηγές ρύπανσης τις πιθανές διαρροές κυρίως από τους σηπτικούς βόθρους που εξυπηρετούν τις αποχετευτικές ανάγκες των αυθαίρετα δομημένων και εκτός σχεδίου τμημάτων. Τέλος, τα εκπλύματα των οδών μετά από βροχοπτώσεις και οι διαρροές καυσίμων από οχήματα αποτελούν επίσης, παράγοντες ρυπογόνου δράσης.

Ρύπανση εδάφους

Η οικοδομική και άλλες ανθρωπογενείς δραστηριότητες που αναπτύσσονται, είναι ικανές να αποτελέσουν παράγοντα υποβάθμισης των εδαφών. Και αυτό γιατί αποτελούν την κύρια πηγή ογκωδών ή και άλλων αποβλήτων (αδρανή υλικά), για τα οποία δεν προβλέπεται ορθολογική διαχείριση από τους ρυπαίνοντες. Η ανεξέλεγκτη απόθεση των συγκεκριμένων υλικών στο περιβαστικό περιβάλλον υποβαθμίζει τα μηχανικά χαρακτηριστικά του εδάφους και είναι δυνατό να μειώσει

ακόμη και τη γονιμότητά του. Επιπλέον, η συσσώρευση τέτοιων υλικών στις κοίτες των ρεμάτων δεν αποτελεί μόνο παράγοντα ρύπανσης των επιφανειακών υδάτων, αλλά επιπλέον δυσχεραίνει την εκτόνωση των πλημμυρικών φαινομένων.

Από την άλλη, οι παράγοντες ποιοτικής υποβάθμισης των υπόγειων υδάτων αποτελούν ταυτόχρονα και παράγοντες ρύπανσης των εδαφών. Η είσοδος στους εδαφικούς πόρους ρυπογόνων ουσιών υποβαθμίζει την ποιότητα του εδάφους και το καθιστά επικίνδυνο για την όποια ανάπτυξη φυτικών οργανισμών και αγροτικών καλλιεργειών. Το τελευταίο εγκυμονεί κινδύνους και για την επιβίωση των ζωικών οργανισμών της περιοχής.

Οι δασικές εκτάσεις, κυρίως δρυός και αείφυλλων – πλατύφυλλων έχουν υποβαθμιστεί εξαιτίας της ανεξέλεγκτης βόσκησης.

Παρατηρούνται φαινόμενα διάβρωσης όπου επικρατούν μεγάλες κλίσεις καθώς και εκεί όπου έχει υποβαθμιστεί η δασική βλάστηση. Σε αρκετές περιοχές το έδαφος έχει εκπλυθεί με αποτέλεσμα να έχει εμφανιστεί το μητρικό πέτρωμα.

Αισθητική υποβάθμιση τοπίου

Προβλήματα αλλοίωσης του περιβάλλοντος υπάρχουν κυρίως γύρω από τους οικισμούς Ασβεστοχωρίου και Εξοχής λόγω των λατομείων. Η οπτική ρύπανση είναι έντονη καθώς δημιουργήθηκαν μεγάλα μέτωπα λατόμευσης του ορεινού όγκου.

Αισθητική και περιβαλλοντική υποβάθμιση επέφερε η χωρίς κανένα σχεδιασμό ή έλεγχο χρήση των προστατευόμενων εκτάσεων για βόσκηση, θήρα, λατόμευση, αναψυχή και ποικίλες άλλες δραστηριότητες, λόγω της έλλειψης ενός διαχειριστικού σχεδίου.

Η απόρριψη ογκωδών και αδρανών υλικών σε μη χαρακτηρισμένους χώρους απόθεσης εκτός των άλλων αποτελεί και παράγοντα αισθητικής υποβάθμισης του τοπίου. Από την άλλη, κίνδυνο αλλοίωσης διατρέχουν και οι περιοχές που αποτελούν ελκυστικούς τόπους αστικής ανάπτυξης. Η τάση επέκτασης του οικισμού στη σημερινή εκτός σχεδίου περιοχή και η επακόλουθη αλλαγή χρήσεων προς την αστική λειτουργία αποτελεί δυνητικό παράγοντα υποβάθμισης του περιβάλλοντος αλλά και του τοπίου, καθώς εκτός των άλλων στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις συγκαταλέγεται και η αισθητική υποβάθμιση.

Οι τάσεις χωρικής επέκτασης των οικισμών, αλλά και των εμπορικών και οικονομικών δραστηριοτήτων αφορούν κυρίως την εκτός σχεδίου περιοχή. Ιδιαίτερης προσοχής χρήζει η γειτνιάζουσα με το δάσος περιοχή, ώστε να μην παρατηρηθούν φαινόμενα καταπάτησης της δασικής έκτασης και κατά συνέπεια περιβαλλοντικής και αισθητικής υποβάθμισης. Η αυθαίρετη δόμηση αποτελεί ίσως τον οικιστικό παράγοντα με τις δυσμενέστερες επιπτώσεις στο περιβάλλον, καθώς δε λαμβάνει παροχές από βασικά δίκτυα όπως ύδρευση, αποχέτευση, αποκομιδή στερεών απορριμμάτων κ.λπ.

Υποβάθμιση ακουστικού περιβάλλοντος

Το πρόβλημα της ατμοσφαιρικής ρύπανσης συνδυάζεται και με το πρόβλημα της υποβάθμισης του ακουστικού περιβάλλοντος. Η χρήση οχημάτων για τις μετακινήσεις και τις μεταφορές εντός και εκτός του Δήμου, η λειτουργία μηχανών για την παραγωγή προϊόντων από παραγωγικές μονάδες, αλλά και η λειτουργία μηχανημάτων και οχημάτων για την εκτέλεση τεχνικών έργων, συνιστούν τις σημαντικότερες πηγές ηχορύπανσης.

Το πρόβλημα εμφανίζεται έντονο στις περιοχές διέλευσης των βασικών οδικών αξόνων υπερτοπικής εμβέλειας (περιφερειακή οδός, Θεσσαλονίκης – αεροδρομίου, Θεσσαλονίκης – Μουδανιών, Θεσσαλονίκης – Θέρμης, Θεσσαλονίκης – Πανοράματος), αλλά και εντός των οικισμών όπου πραγματοποιούνται οι καθημερινές μετακινήσεις των κατοίκων.

Περιβαλλοντικοί κίνδυνοι

1. **Οι πυρκαγιές** εξαιτίας της σύνθεσης της βλάστησης (αυξημένο ποσοστό κωνοφόρων) και της γεινίασης δάσους με αστική ζώνη.
2. **Η διάβρωση του εδάφους** εξαιτίας της υποβάθμισης της δασικής βλάστησης από υπερφόρτιση
3. **Οι προσβολές των δασικών ειδών στο φυσικό αλλά και στο αστικό περιβάλλον** από έντομα (*Blastophagus piniperda*, *Thaumetopoea pityocampa*)
4. **Η μη διευθέτηση των ορεινών ρεμάτων** με όλες τις δυσμενείς επιπτώσεις που μπορεί να παρουσιαστούν όπως:
  - Πλημμύρες στα πεδινά
  - Ρύπανση περιβάλλοντος από απορρίμματα
  - Διάβρωση του οδικού δικτύου
5. **Οι παραβατικές δράσεις:**
  - Η ανεξέλεγκτη απόρριψη οικιακών ογκωδών αντικειμένων και οικοδομικών υλικών (μπάζων)
  - Παράνομη υλοτόμηση μεμονωμένων δέντρων και ευρύτερων εκτάσεων (πίστες cross, down hill)
  - Παράνομη λαθροθηρία διατάραξη της πανίδας.
  - Παράνομη βόσκηση σε δασικές εκτάσεις
  - Ανεξέλεγκτη υπαίθρια αναψυχή.
6. **Η αισθητική υποβάθμιση του τοπίου** από την ύπαρξη των λατομείων , το μπάζωμα των ρεμάτων κ.ά.
7. **Η ατμοσφαιρική ρύπανση:**

- Ηχορύπανση από την κίνηση αυτοκινήτων στην περιφερειακή οδό που γειτνιάζει με τον Δήμο
- Εκπομπές ρύπων από αεροπλάνα, μια που το αεροδρόμιο «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ» είναι εγκατεστημένο κοντά στα όρια του δήμου κ.ά.

5.2. Αστικό Περιβάλλον - Ποιότητα Ζωής

5.2.1. Χωροταξικός και Πολεοδομικός σχεδιασμός

Δημοτική Ενότητα Πανοράματος

Οικιστική διάρθρωση

Η Δημοτική Ενότητα Πανοράματος (βλ. **Χάρτη 8**) αποτελεί αμιγή οικιστική περιοχή μεσαίων και υψηλών εισοδημάτων. Παρατηρείται συνεχής δόμηση πολυτελών κατοικιών, φυσικό επακόλουθο της προνομιακής θέσης του οικισμού, των κλιματολογικών συνθηκών, της έλλειψης μίξης χρήσεων ασυμβίβαστων με την κατοικία και του κοινωνικού «γοήτρου» που προσδίδει η εγκατάσταση σε περιοχές που λειτουργούν ως πόλοι συσσώρευσης κοινωνικών στρωμάτων υψηλών εισοδημάτων.

Είναι χαρακτηριστικό ότι τοπικό κέντρο διαθέτει μόνον ο παλιός οικισμός. Στις εκτάσεις των οικοδομικών συνεταιρισμών υφίσταται αμιγής κατοικία και παρατηρείται έντονη έλλειψη τοπικών εξυπηρετήσεων και παραγωγικών δραστηριοτήτων.

Η Δημοτική Ενότητα Πανοράματος αποτελείται, κυρίως βάσει των γεωμορφολογικών χαρακτηριστικών της περιοχής προσαρμοσμένων στο νομοθετημένο πλαίσιο διαφόρων φάσεων ανάπτυξης του αρχικού οικισμού, από 5 πολεοδομικές ενότητες:

α. Παλιός οικισμός. Με την υπ' αριθμ. 79374/18-8-1949 Απόφαση Υπουργού Γεωργίας (ΦΕΚ 138Β'/23-8-1949) κυρώθηκε η οριστική διανομή του συν/σμού Πανοράματος και συμπληρώθηκε με την υπ' αριθμ. 95212/5-11-1969 (ΦΕΚ 259Β'/14-4-1970) Απόφαση Νομάρχη Θεσσαλονίκης, με Σ.Δ. 0,6.

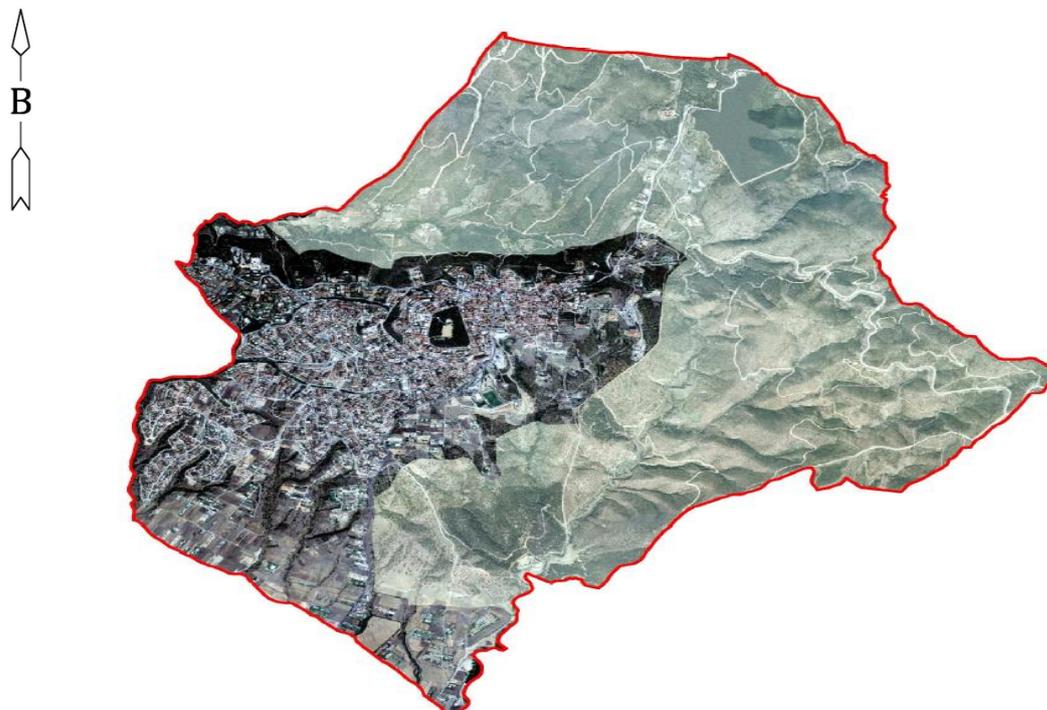
β. Τμήμα του οικισμού πολεμιστών Ν.751 και δραμινών πυροπαθών βρίσκεται δυτικά της ΠΕ.1 και μέχρι του φυσικού ορίου του ρέματος Κιλκί Ντερέ, το υπόλοιπο τμήμα του οικισμού βρίσκεται από το ρέμα και Ν-Δ της ΠΕ-2 όπως εγκρίθηκαν με το από 26-8-1959 Βασιλικό Διάταγμα (ΦΕΚ 154Α'/6-8-1959) με Σ.Δ. 0,4.

γ. Οικισμός έφεδρων αξιωματικών που βρίσκεται δυτικά της ΠΕ-3 και εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 117054/15-12-1969 Απόφαση Νομάρχη Θεσσαλονίκης (ΦΕΚ 9Δ'/21-1-1970) με Σ.Δ. 0,4.

δ. Οικισμός τοπογράφων όπως εγκρίθηκε με το από 22-11-1965 Βασιλικό Διάταγμα (ΦΕΚ 206Δ'/31-12-1965) με Σ.Δ. 0,4.

Οι εντός σχεδίου περιοχές, έχουν πλέον ελάχιστες αδόμητες εκτάσεις. Στις εκτός σχεδίου περιοχές παρατηρήθηκε έντονη δόμηση στις προηγούμενες δεκαετίες.

Χάρτης 8: Δημοτική Ενότητα Πανοράματος

Πηγή: Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση Α.Ε.

Χρήσεις Γης ΔΕ Πανοράματος

Στο Πανόραμα εγκαταστάθηκαν από τον εποικισμό του 1926, 138 οικογένειες από τον Πόντο και 10 από τον Καύκασο. Με τη πάροδο των χρόνων ο πληθυσμός αυξήθηκε και για ένα διάστημα χαρακτηρίστηκε ως οικισμός της παραθεριστικής κατοικίας. Η ραγδαία όμως εγκατάσταση νέων κατοίκων στην κοινότητα παρατηρήθηκε κυρίως κατά την τελευταία εικοσιπενταετία.

Η γενική κατοικία καταλαμβάνει έκταση 100 στρεμμάτων και βρίσκεται κυρίως κατά μήκος της οδού Κομνηνών και της περιμέτρου του λόφου Ανάληψη. Η υπόλοιπη επιφάνεια του παλαιού οικισμού και ολόκληρες οι εκτάσεις των οικοδομικών συνεταιρισμών, στον βαθμό που είναι δομημένες, έχουν αμιγή χρήση της κατοικίας και μάλιστα στην πιο ανόθευτη μορφή, δηλαδή με πλήρη απουσία τοπικών μικροεξυπηρετήσεων. Έτσι η παραθεριστική κατοικία προοδευτικά μειώθηκε σε συνδυασμό με ραγδαία αύξηση της μόνιμης αστικής.

Το γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΓΠΣ) Πανοράματος εκπονήθηκε το 1986 από την τ. Διεύθυνση Οικισμού Θεσσαλονίκης στα πλαίσια της ΕΠΑ και εγκρίθηκε το 1994 με την Υπουργική Απόφαση αρ. 54540/2063/31.03.1994 (ΦΕΚ 355/τ.Δ΄/14.04.1994).

Το Γ.Π.Σ εξειδικεύει τις επιταγές του Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης και καθορίζει το πολεοδομικό πλαίσιο άσκησης παραγωγικών δραστηριοτήτων, εφαρμογής στεγαστικής πολιτικής, κάλυψης κοινωνικών αναγκών, αναβάθμισης κοινωνικών εξυπηρετήσεων, ανάπλασης υποβαθμισμένων περιοχών, προστασίας του περιβάλλοντος και εν γένει ανασυγκρότησης του αστικού ιστού.

Δημοτική Ενότητα Πυλαίας:

Οικιστική διάρθρωση

Η Δημοτική Ενότητα Πυλαίας (βλ. **Χάρτη 9**) είναι μια ιδιαίτερα αναπτυσσόμενη περιοχή που λειτουργεί ως υποδοχέας σημαντικών εγκαταστάσεων διαφόρων κλάδων του τριτογενούς τομέα, κυρίως όμως της κατοικίας, στα πλαίσια της διαδικασίας προαστιοποίησης που χαρακτηρίζει ευρύτερα την ελληνική κοινωνία. Το γεγονός αυτό αποτυπώνεται στο ρυθμό αύξησης του πληθυσμού του, ο οποίος είναι προϊόν του ρεύματος μετεγκατάστασης κατοίκων από άλλους δήμους, λόγω των ευκαιριών για υψηλού επιπέδου κατοικία και καλύτερη ποιότητα διαβίωσης που παρέχει το φυσικό και οικιστικό περιβάλλον της Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας.

Η υφιστάμενη οικιστική διάρθρωση της Δημοτικής Ενότητας συγκροτήθηκε διαχρονικά και αποτελείται από τέσσερα τμήματα που αποτελούν την εντός σχεδίου περιοχή της Δημοτικής Ενότητας. Πρόκειται για τρεις περιοχές (οικιστικές ενότητες) που εντάχθηκαν με διατάγματα ρυμοτομίας κατά τα έτη 1954, 1958 και 1965, καθώς και από μία επέκταση που θεσμοθετήθηκε με το ΓΠΣ του 1987 (ΦΕΚ 47/Δ'/1988) συνολικής έκτασης 291,72 Ha. Επιπλέον, υπάρχουν ακόμα δύο οικιστικές περιοχές με εγκεκριμένο σχέδιο με τοπικά ρυμοτομικά σχέδια σε απόσταση 1,5 χλμ. από τον κύριο οικισμό της Πυλαίας.

Στη συνέχεια με την υπ' αριθ. 19663/19-4-2017 Απόφαση Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΦΕΚ123Α.Α.Π./9-6-2017) εγκρίθηκε η αναθεώρηση του ΓΠΣ της ΔΕ Πυλαίας, η οποία περιλαμβάνει τα εξής:

- α. Την τροποποίηση του εγκεκριμένου Γ.Π.Σ. Πυλαίας και τον επαναπροσδιορισμό χρήσεων γης και αναγκών σε κοινωνική και λοιπή τεχνική υποδομή ενταγμένων σε 10 Π.Ε.
- β. Την ένταξη στον αστικό ιστό και την πολεοδομική οργάνωση τμήματος του εξωαστικού χώρου με τη δημιουργία 4 νέων Π.Ε. (ΠΕ 11, ΠΕ 12, ΠΕ 14, ΠΕ 15).
- γ. Την ενοποίηση και οργάνωση των οικισμών Τοπογράφων και Villa Rits ως νέας Π.Ε. (ΠΕ 13).
- δ. Την ένταξη εκτάσεων στις Π.Ε. 1, 2 και 4.
- ε. Την δημιουργία μίας ΠΕΡΠΟ.
- στ. Την πολεοδόμηση ενός Επιχειρηματικού Πάρκου.

Χάρτης 9: Δημοτική Ενότητα Πυλαίας

Πηγή: Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση Α.Ε.

Πιο αναλυτικά, οι περιοχές που αποτελούν την εντός σχεδίου περιοχή, σύμφωνα με τη χρονολογική σειρά ένταξης, είναι οι ακόλουθες:

- α. Ο προϋφιστάμενος του '23 οικισμός**, ο οποίος πολεοδομήθηκε το 1954 με Βασιλικό Διάταγμα (ΦΕΚ 218/τ.Δ'/20.08.1950). Το συνολικό εμβαδόν είναι 80,50Ha και ο Σ.Δ. 0,8. Το αρχικό ρυμοτομικό σχέδιο και οι επί μέρους τροποποιήσεις του παρουσίαζε αρχικά υπερβολικές ελλείψεις σε χαρακτηρισμένους κοινόχρηστους και κοινωφελείς χώρους και βρίσκονταν σε αντίθεση με την έως τότε υφιστάμενη κατάσταση και δομή του οικιστικού ιστού.

Το 1988 με την ΔΠ/ΠΜ/54678/3302/24.10.88 (ΦΕΚ 827Δ'/1988) Απόφαση Νομάρχη Θεσσαλονίκης αναθεωρήθηκε με την τροποποίηση οικοδομικών τετραγώνων, τον καθορισμό νέων χρήσεων γης και δικτύου κοινοχρήστων – κοινωφελών χώρων, καθώς και όρων και περιορισμών δόμησης.

Έως σήμερα με νεώτερες αποφάσεις Νομάρχη έχουν τροποποιηθεί επί μέρους περιοχές του αναθεωρημένου ρυμοτομικού σχεδίου για τη δημιουργία νέων κοινοχρήστων και κοινωφελών χώρων.

- β. Η περιοχή της «Μαλακοπής»,** η οποία βρίσκεται στα βορειοδυτικά του προϋφιστάμενου οικισμού και σε απόσταση 800 μ. από αυτόν, εντάχθηκε στο σχέδιο πόλης με το από 18-2-1958 Β.Δ. (ΦΕΚ 31/τ.Α'/28.02.1958). Πρόκειται για μία ιδιαίτερα πυκνοκατοικημένη περιοχή, συνολικού εμβαδού 33,50 Ha, με ΣΔ 2,1, που αποτελεί και το διαχωριστικό όριο με το Δήμο Θεσσαλονίκης.

Με Προεδρικά Διατάγματα και αποφάσεις Νομάρχη έχουν τροποποιηθεί περιοχές του εγκεκριμένου σχεδίου για τον καθορισμό κοινοχρήστων και κοινωφελών χώρων.

- γ. Οικισμός «Η Κωνσταντινούπολις».** Η περιοχή εντάχθηκε στο σχέδιο πόλης με το από 10-3-1965 Β.Δ. (ΦΕΚ 56/τ.Δ'/3-4-1965) και βρίσκεται στα βόρεια-βορειοανατολικά του προϋφιστάμενου οικισμού και σε επαφή με την περιοχή «Μαλακοπής». Ο Σ.Δ. που ορίστηκε το 1965 ήταν 0,8 και η περιοχή ανοικοδομήθηκε στο σύνολό της στις δεκαετίες 1980-1990.

Με νέες αποφάσεις Νομάρχη τροποποιήθηκε το σχέδιο του 1965 για τον καθορισμό κοινοχρήστων – κοινωφελών χώρων.

- 1 Η περιοχή του συνοικισμού «Τοπογράφων».** Η περιοχή αυτή εντάχθηκε στο σχέδιο τη δεκαετία του 1960 με το από 22-11-1965 Β.Δ. (ΦΕΚ 206/τ.Δ'/31-12-1965). Έχει συνολικό εμβαδόν 120 στρ. και Σ.Δ. 0,4. Η περιοχή συμπεριλαμβάνεται στο ΓΠΣ της Δ.Ε. Πανοράματος.

- δ.2 Η περιοχή «VILLARITZ».** Η περιοχή αυτή εντάχθηκε στο σχέδιο τη δεκαετία του 1970 με το από 25-8-1973 Π.Δ. (ΦΕΚ 266/τ.Δ'/29-9-1973). Έχει συνολικό εμβαδόν 45 στρ. και Σ.Δ. 0,55.

Οι ανωτέρω περιοχές (δ.1 και δ.2) ενοποιήθηκαν και οργανώθηκαν ως νέα Π.Ε. 13 με την αναθεώρηση του ΓΠΣ.

- ε. Περιοχές επεκτάσεων.** Αυτές περιβάλλουν τον προϋφιστάμενο οικισμό έως την περιοχή της «Μαλακοπής» και των «Κωνσταντινοπολιτών» προς τα βόρεια, προς τα ανατολικά και προς τα νότια έως την Περιφερειακή οδό Θεσσαλονίκης και δυτικά έως τα όρια του Δήμου Θεσσαλονίκης.

Η περιοχή εντάχθηκε με το από 13-4-1989 Π.Δ. (ΦΕΚ 310/τ.Δ'/22-5-1989) σύμφωνα με τις διαδικασίες του Ν. 1337/83 και η εφαρμογή των πολεοδομικών μελετών έγινε τμηματικά από το 1994 έως το 2004. Το συνολικό εμβαδόν είναι

138,22 Ha και οι Σ.Δ. ποικίλουν, ανάλογα με την πολεοδομική ενότητα μεταξύ 0,5 και 0,8.

Η εκτός σχεδίου περιοχή της Δ.Ε. Πυλαίας οριοθετείται στα βόρεια από το περιαστικό δάσος του Σείχ Σου, στα ανατολικά και νότια από τα όρια του Δήμου Θέρμης και στα δυτικά από το Θερμαϊκό κόλπο και τους Δήμους Καλαμαριάς και Θεσσαλονίκης.

Χρήσεις Γης ΔΕ Πυλαίας

Σύμφωνα με την τροποποίηση του εγκεκριμένου Γ.Π.Σ. Πυλαίας (ΦΕΚ123Α.Α.Π./9-6-2017), επαναπροσδιορίστηκαν οι χρήσεις γης και οι ανάγκες σε κοινωνική και λοιπή τεχνική υποδομή, αυξάνοντας τις περιοχές γενικής κατοικίας και γενικών λειτουργιών σε κεντρικούς οδικούς άξονες.

Ειδικότερα καθορίστηκαν τα εξής:

1. Περιοχές εντός σχεδίου

- α. περιοχές αμιγούς κατοικίας για το σύνολο των Π.Ε., πλην των Π.Ε.11, Π.Ε.12, Π.Ε.14 και 15.
- β. περιοχές γενικής κατοικίας για το σύνολο των Π.Ε., πλην της Π.Ε.13, Π.Ε.14 και Π.Ε.15, καθώς και δύο επιπλέον κατηγορίες γενικής κατοικίας.
- γ. περιοχές κεντρικών λειτουργιών, όπως προσδιορίζονται για τις περιοχές των Π.Ε.1, Π.Ε.2, Π.Ε.3, Π.Ε.4, Π.Ε.10, Π.Ε.11 και Π.Ε.12 καθώς και τριών επιπλέον κατηγοριών κεντρικών λειτουργιών ως εξής:
  - γα. Κεντρικές Λειτουργίες Πόλης Α στην Π.Ε.14, εκτός από κατοικία, ξενοδοχεία-τουριστικές εγκαταστάσεις, κτίρια εκπαίδευσης, επαγγελματικά εργαστήρια, αθλητικές εγκαταστάσεις, πρατήρια καυσίμων και εγκαταστάσεις μέσων μαζικής μεταφοράς.
  - γβ. Κεντρικές Λειτουργίες Πόλης Β στην Π.Ε.14, εκτός από ξενοδοχεία-τουριστικές εγκαταστάσεις, επαγγελματικά εργαστήρια, πρατήρια καυσίμων και εγκαταστάσεις μέσων μαζικής μεταφοράς.
  - γγ. Κεντρικές Λειτουργίες Πόλης Γ, στην Π.Ε. 15, εκτός από κατοικία, ξενοδοχεία-τουριστικές εγκαταστάσεις, κτίρια εκπαίδευσης, επαγγελματικά εργαστήρια, αθλητικές εγκαταστάσεις, εγκαταστάσεις μέσων μαζικής μεταφοράς και πρατήρια καυσίμων τα οποία επιτρέπονται μόνο επί του μετώπου της Λεωφόρου Γεωργικής Σχολής.
- δ. περιοχές Τουρισμού- Αναψυχής στην Π.Ε. 15, εκτός από εγκαταστάσεις μέσων μαζικής μεταφοράς και κατοικίας.
- ε. περιοχές Ελεύθερων χώρων – Αστικού Πρασίνου, στην Π.Ε. 15 εκτός από πολιτιστικά κτίρια και εν γένει πολιτιστικές εγκαταστάσεις και χώρους συνάθροισης κοινού.

στ. επαναπροσδιορισμός της οργάνωσης των χρήσεων γης στις περιοχές των Π.Ε.1, Π.Ε.2, Π.Ε.3, Π.Ε.4, Π.Ε.5 και Π.Ε.10 με αλλαγές χρήσεων που στοχεύουν στον εξορθολογισμό των ρυθμίσεων σε σχέση με την ήδη διαμορφωμένη κατάσταση.

2. Περιοχές εκτός σχεδίου

Με την αναθεώρηση του ΓΠΣ οργανώθηκαν οι περιοχές που βρίσκονται εκτός της προς πολεοδόμηση περιοχής της Δ.Ε. Πυλαίας με τον προσδιορισμό Περιοχών Ελέγχου και Περιορισμού Δόμησης (ΠΕΠΔ) και Περιοχών Ειδικής Προστασίας (ΠΕΠ) και λοιπών ειδικών ρυθμίσεων, ως εξής:

2.1. Καθορίστηκαν περιοχές Οικιστικής Καταλληλότητας ΠΕΠΔ ΓΑ, που διακρίνονται σε δύο κατηγορίες με ειδικότερα στοιχεία ΠΕΠΔ ΓΑ1 και ΠΕΠΔ ΓΑ2, με προβλεπόμενες τις παρακάτω χρήσεις και επιπλέον τους ισχύοντες περιορισμούς κατά περίπτωση. Συγκεκριμένα είναι:

α. ΠΕΠΔ ΓΑ1 η περιοχή που βρίσκεται βορείως της οδού Τζον Κέννεντυ.

Στην περιοχή ΠΕΠΔ ΓΑ1 επιτρέπονται κατοικίες με την απαγόρευση ανέγερσης περισσότερων του ενός κτιρίου εντός του γηπέδου, καταστήματα λιανικού εμπορίου με μέγιστο εμβαδόν τα 600τ.μ., ξενώνες και ξενοδοχεία, κτίρια πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και λοιπής εκπαίδευσης, πολιτιστικά κτίρια και εγκαταστάσεις, κτίρια και εγκαταστάσεις κοινωνικής πρόνοιας - μέριμνας και περίθαλψης, αθλητικές εγκαταστάσεις κτιριακού όγκου έως 2.000 κ.μ., εστιατόρια, αναψυκτήρια με μέγιστη επιτρεπόμενη δόμηση τα 600 τ.μ., υπαίθριοι χώροι αναψυχής, κτίρια-γραφεία δημόσιας διοίκησης και αυτοδιοίκησης.

β. ΠΕΠΔ ΓΑ2 η περιοχή που βρίσκεται νοτίως της οδού Τζον Κέννεντυ.

Στην περιοχή ΠΕΠΔ ΓΑ2, η οποία αποτελεί οικιστική περιοχή πρώτης προτεραιότητας για ένταξη στο σχέδιο πόλης, επιτρέπονται κατοικίες με την απαγόρευση ανέγερσης περισσότερων του ενός κτιρίου εντός του γηπέδου, καταστήματα λιανικού εμπορίου με μέγιστο εμβαδόν τα 600τ.μ., ξενώνες και ξενοδοχεία, κτίρια πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και λοιπής εκπαίδευσης, κτίρια τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τριτοβάθμιας τεχνολογικής εκπαίδευσης, πολιτιστικά κτίρια και εγκαταστάσεις, κτίρια και εγκαταστάσεις κοινωνικής πρόνοιας - μέριμνας, αθλητικές εγκαταστάσεις κτιριακού όγκου έως 2.000 κ.μ., εστιατόρια, αναψυκτήρια με μέγιστη επιτρεπόμενη δόμηση τα 600 τ.μ., υπαίθριοι χώροι αναψυχής, κτίρια-γραφεία δημόσιας διοίκησης και αυτοδιοίκησης.

2.2. Καθορίστηκαν περιοχές Αστικών Κεντρικών Λειτουργιών και Υποδομών ΠΕΠΔ ΓΒ που διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες με ειδικότερα στοιχεία ΠΕΠΔ ΓΒ1, ΠΕΠΔ ΓΒ2 και ΠΕΠΔ ΓΒ3, με προβλεπόμενες τις παρακάτω χρήσεις και επιπλέον τους ισχύοντες περιορισμούς κατά περίπτωση. Συγκεκριμένα είναι:

α. ΠΕΠΔ ΓΒ1, οι περιοχές οι οποίες περικλείονται από την νέα οδική σύνδεση Θεσσαλονίκης - Πολυγύρου (έως τον κόμβο στο σημείο τομής με την προέκταση της

οδού Μαρίνου Αντύπα), την Ανατολική Περιφερειακή Οδό και την Ε.Ο. Θεσσαλονίκης-Μουδανιών.

α.1 ΠΕΠΔ ΓΒ1 όπου επιτρέπονται καταστήματα λιανικού εμπορίου, πολυκαταστήματα, υπεραγορές (εκτός εμπορίας βαρέων οχημάτων άνω των 3,5 τόνων), γραφεία παροχής υπηρεσιών, γραφεία διοίκησης επιχειρήσεων, γραφεία δημόσιας διοίκησης, αυτοδιοίκησης, τράπεζες, ασφάλειες, χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, επαγγελματικά εργαστήρια, με μέγιστη επιτρεπόμενη επιφάνεια δόμησης 600 τ.μ., συνεργεία αυτοκινήτων και εγκαταστάσεις συντήρησης και επισκευής οχημάτων, κτίρια-εγκαταστάσεις χονδρικού εμπορίου, αποθήκευσης και διαμετακόμισης χαμηλής όχλησης, κτίρια και εγκαταστάσεις αναψυχής (εστιατόρια, αναψυκτήρια, κέντρα διασκέδασης κλπ), πολιτιστικά κτίρια και εγκαταστάσεις, κτίρια και εγκαταστάσεις κοινωνικής πρόνοιας-μέριμνας, κτίρια πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και λοιπής εκπαίδευσης, κτίρια τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τριτοβάθμιας τεχνολογικής εκπαίδευσης, αθλητικές εγκαταστάσεις, υπαίθριες εγκαταστάσεις αποθήκευσης και εμπορίας οικοδομικών υλικών, καθώς και υπαίθριες εγκαταστάσεις εμπορίας προϊόντων και υλικών ανθοκομίας και κηπευτικής.

α.2 ΠΕΠΔ ΓΒ1α. Βρίσκεται εντός της περιοχής ΠΕΠΔ ΓΒ1 όμορη με τα υφιστάμενα κοιμητήρια Αναστάσεως του Κυρίου στη βόρεια πλευρά αυτών που περικλείεται από τις οδούς Ιωαννίνων και Ευρώπης με τις χρήσεις Κέντρο Αποτέφρωσης Νεκρών (ΚΑΝ), κτίρια και εγκαταστάσεις δημοτικού φυτωρίου, επέκταση υφισταμένων κοιμητηρίων και συναφών εγκαταστάσεων.

β. ΠΕΠΔ ΓΒ2, η πλειοψηφία των περιοχών που βρίσκονται δυτικά της Ε.Ο. Θεσσαλονίκης-Μουδανιών, μέχρι τη θάλασσα, και διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες με ειδικότερα στοιχεία ΠΕΠΔ ΓΒ2.α1, ΠΕΠΔ ΓΒ2.α2, και ΠΕΠΔ ΓΒ2.β.

β.1 ΠΕΠΔ ΓΒ2.α1 η περιοχή που βρίσκεται βορείως της οδού Μαρίνου Αντύπα, ενώ η ΠΕΠΔ ΓΒ2.α2 ως η περιοχή που βρίσκεται νοτίως του ρέματος Φλόριντα, στο νότιο όριο της Δ.Ε. Πυλαίας.

Στις περιοχές ΠΕΠΔ ΓΒ2.α1 και ΠΕΠΔ ΓΒ2.α2 επιτρέπονται καταστήματα λιανικού εμπορίου, πολυκαταστήματα, υπεραγορές (εκτός εμπορίας βαρέων οχημάτων άνω των 3,5 τόνων), γραφεία παροχής υπηρεσιών, γραφεία διοίκησης επιχειρήσεων, δημόσιας διοίκησης-αυτοδιοίκησης, με μέγιστη επιτρεπόμενη επιφάνεια δόμησης 600 τ.μ., τράπεζες, ασφάλειες, χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, με μέγιστη επιτρεπόμενη επιφάνεια δόμησης 600 τ.μ., συνεργεία αυτοκινήτων και εγκαταστάσεις συντήρησης και επισκευής οχημάτων (εξαιρουμένων των βαρέων οχημάτων), κτίρια και εγκαταστάσεις αναψυχής (εστιατόρια, αναψυκτήρια, κέντρα διασκέδασης κλπ), πολιτιστικά κτίρια και εγκαταστάσεις, χώροι συνάθροισης κοινού, αθλητικές εγκαταστάσεις κτιριακού όγκου έως 2.000 κ.μ..

β.2 ΠΕΠΔ ΓΒ2.β η περιοχή που βρίσκεται μεταξύ της οδού Μαρίνου Αντύπα και του ρέματος Φλόριντα.

Στην ΠΕΠΔ ΓΒ2.β επιτρέπονται καταστήματα λιανικού εμπορίου, πολυκαταστήματα, υπεραγορές (εκτός εμπορίας βαρέων οχημάτων άνω των 3,5 τόνων), γραφεία παροχής υπηρεσιών, γραφεία διοίκησης επιχειρήσεων, δημόσιας διοίκησης-αυτοδιοίκησης, με μέγιστη επιτρεπόμενη επιφάνεια δόμησης 600 τ.μ., τράπεζες, ασφάλειες, χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, με μέγιστη επιτρεπόμενη επιφάνεια δόμησης 600 τ.μ., συνεργεία αυτοκινήτων και εγκαταστάσεις συντήρησης και επισκευής οχημάτων (εξαιρουμένων των βαρέων οχημάτων), κτίρια και εγκαταστάσεις αναψυχής (εστιατόρια, αναψυκτήρια, κέντρα διασκέδασης κλπ), πολιτιστικά κτίρια και εγκαταστάσεις, χώροι συνάθροισης κοινού, αθλητικές εγκαταστάσεις κτιριακού όγκου έως 2.000 κ.μ., κτίρια και εγκαταστάσεις κοινωνικής πρόνοιας - μέριμνας και περίθαλψης.

γ. ΠΕΠΔ ΓΒ3, οι περιοχές στο νότιο όριο της Δ.Ε. Πυλαίας, εκ των οποίων η μία οριοθετείται από την οδό Ασκληπιού (μέχρι το Mediterranean Cosmos), το διοικητικό όριο του Δήμου και το παρακείμενο ρέμα, ενώ η δεύτερη βρίσκεται δυτικά της Λεωφόρου Γεωργικής Σχολής και σε επαφή με την παρόδια ζώνη ΠΕΠΔ ΓΒ-2, και οριοθετείται βόρεια με το ρέμα, νότια με το όριο του Δήμου και δυτικά με το αγρόκτημα της Γεωπονικής Σχολής του ΑΠΘ.

Στην ΠΕΠΔ ΓΒ3 επιτρέπονται κατοικίες, μέγιστης συνολικής επιτρεπόμενης δόμησης 200τ.μ. με απαγόρευση ανέγερσης περισσότερων του ενός κτιρίου εντός του γηπέδου, κτίρια και εγκαταστάσεις αναψυχής (εστιατόρια, αναψυκτήρια, κέντρα διασκέδασης κλπ), πολιτιστικά κτίρια και εγκαταστάσεις, χώροι συνάθροισης κοινού, ξενώνες και ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις, κτίρια και εγκαταστάσεις κοινωνικής πρόνοιας-μέριμνας και περίθαλψης, πολιτιστικά κτίρια και εγκαταστάσεις, αθλητικές εγκαταστάσεις.

2.3. Καθορίστηκε περιοχή Εγκατάστασης Επιχειρηματικής Δραστηριότητας και Υπηρεσιών Υψηλής Στάθμης ΠΕΠΔ Β που είναι η περιοχή που οριοθετείται από την Ε.Ο. Θεσσαλονίκης – Μουδανιών, την προέκταση της οδού Μαρίνου Αντύπα, την Νέα Εθνική Οδό Θεσσαλονίκης - Πολυγύρου και το όριο του Δήμου Θέρμης.

Στην ΠΕΠΔ Β επιτρέπονται βιομηχανικές - βιοτεχνικές εγκαταστάσεις παραγωγής καινοτομικών προϊόντων, επιχειρήσεις (εργαστήρια) εφαρμοσμένης βιομηχανικής, ενεργειακής, μεταλλευτικής, γεωργικής, κτηνοτροφικής, δασικής και ιχθυοκαλλιεργητικής έρευνας, επιχειρήσεις ανάπτυξης τεχνολογικών και βιομηχανικών σχεδίων, επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας, επιχειρήσεις τεχνολογικής υποστήριξης βιομηχανικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων, επιχειρήσεις ανάπτυξης λογισμικού, επιχειρήσεις (εργαστήρια) παροχής υπηρεσιών ποιότητας, τράπεζες, ασφάλειες, χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, γραφεία παροχής υπηρεσιών, γραφεία διοίκησης επιχειρήσεων,

γραφεία δημόσιας διοίκησης, αυτοδιοίκησης, κτίρια τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τριτοβάθμιας τεχνολογικής εκπαίδευσης, κτίρια και εγκαταστάσεις κοινωνικής πρόνοιας - μέριμνας,.

2.4. Καθορίστηκε Επιχειρηματικό Πάρκο (Ε.Π.) τύπου Γ' (χώρος υποδοχής δραστηριοτήτων χαμηλής όχλησης) που είναι η περιοχή που οριοθετείται από την οδό Απόλλωνος (ανατολικά), την οδό Μαρίνου Αντύπα (νότια), την οδό Ποσειδώνος (δυτικά) και τμήμα της οδού Τομπάζη (βόρεια) καταλήγοντας και πάλι στην οδό Απόλλωνος.

Στο Ε.Π. επιτρέπονται συγκριμένες δραστηριότητες που περιλαμβάνουν εγκαταστάσεις αποθήκευσης χαμηλής όχλησης, χονδρικού εμπορίου και διαμετακόμισης, επιχειρήσεις εφοδιαστικής αλυσίδας (logistics), επαγγελματικά εργαστήρια χαμηλής όχλησης, δραστηριότητες υποστηρικτικές ή υποβοηθητικές του Επιχειρηματικού Πάρκου, (εγκαταστάσεις εμπορικών εκθέσεων, λοιπές επιχειρηματικές δραστηριότητες του δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα, με εξαίρεση τα εμπορικά κέντρα, δραστηριότητες του Ν.1575/1985 (περιλαμβανομένης και της συντήρησης - επισκευής οχημάτων κάθε είδους).

2.5. Καθορίστηκε ΠΕΠΔ Τουρισμού - Αναψυχής που είναι η περιοχή στο νότιο παραλιακό τμήμα του Δήμου, που προορίζεται για ανάπτυξη τουριστικών χρήσεων, σε συνδυασμό με τον τουριστικό λιμένα Πυλαίας, με τον οποίο βρίσκεται σε επαφή και η χωροθέτηση του οποίου εγκρίθηκε με την 6292/18-04-2012 Απόφαση Υφυπ. Πολιτισμού - Τουρισμού (ΑΑΠ 160/08-05-2012).

Στην ΠΕΠΔ Τουρισμού - Αναψυχής επιτρέπονται ξενώνες, ξενοδοχεία και λοιπές τουριστικές εγκαταστάσεις κάθε είδους, κτίρια και εγκαταστάσεις αναψυχής (εστιατόρια, αναψυκτήρια, κέντρα διασκέδασης, εγκαταστάσεις υπαίθριας αναψυχής, θαλάσσιου αθλητισμού, λοιπές εγκαταστάσεις αναψυχής), καταστήματα λιανικού εμπορίου (εκτός υπεραγορών, πολυκαταστημάτων και εμπορικών εκθέσεων), με επιτρεπόμενη επιφάνεια έως 600 τ.μ., υπαίθριες αθλητικές και ναυταθλητικές εγκαταστάσεις με βοηθητικά κτίσματα.

2.6. Καθορίστηκαν περιοχές Ειδικής Προστασίας (ΠΕΠ) που είναι οι περιοχές δάσους και τα ρέματα.

α. Στην ΠΕΠ Δασικής Προστασίας ισχύουν όσα ορίζονται από το ειδικό διάταγμα προστασίας του δάσους πάρκου του Σείχ Σου όπως ισχύει. Στις ΠΕΠ ΔΠ συγκαταλέγεται και ένα μικρό άλσος στο βορειοανατολικό όριο της ΠΕΠΔ Β (Τεχνόπολη).

β. Στην ΠΕΠ Ρεμάτων απαγορεύεται κάθε δόμηση, με εξαίρεση έργα προστατευτικής και περιβαλλοντικής διευθέτησης, καθώς και έργα υποδομής οργανισμών κοινής ωφέλειας.

2.7. Ιδιαίτερες χρήσεις - Κοιμητήρια Αναστάσεως του Κυρίου όπου προβλέπονται οι εξής επιτρεπόμενες χρήσεις: Ιεροί ναοί, κτίρια και εγκαταστάσεις νεκροστασίων, κτίρια και εγκαταστάσεις οστεοφυλακίων, κτίρια και εγκαταστάσεις τελετών - μνημοσύνων, κτίρια Διοίκησης του Νεκροταφείου, ανθοπωλεία.

Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη

Οικιστική διάρθρωση

Οι οικισμοί αποτελούν τις κατεχοχόν οργανωμένα δομημένες περιοχές της Δ.Ε. Χορτιάτη. Οι τρεις οικισμοί, το Ασβεστοχώρι, η Εξοχή και ο Χορτιάτης, βρίσκονται στην στενή πεδινή ζώνη που διαμορφώνεται κατά μήκος του οδικού άξονα της επαρχιακής οδού 2. Ο δε οικισμός του Φιλύρου αναπτύσσεται στην πεδινή ζώνη βόρεια του ίδιου οδικού άξονα.

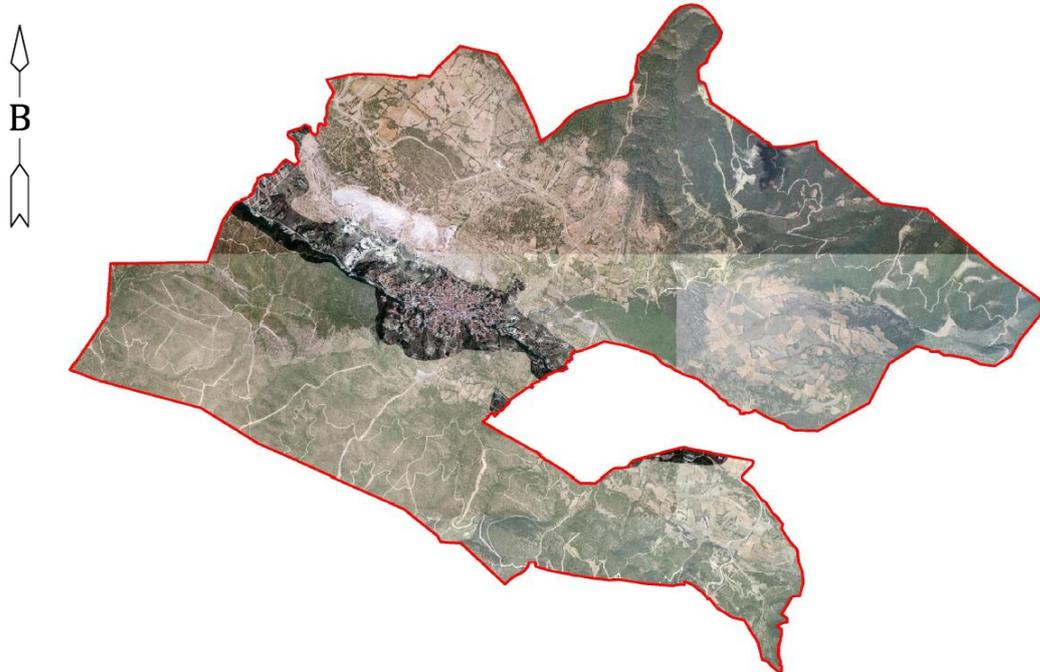
Δόμηση εκτός σχεδίου εντοπίζεται στην περιοχή κατά μήκος των κύριων οδικών αξόνων. Πρόκειται κυρίως για νεόδμητες κατοικίες με κάποια επαγγελματική δραστηριότητα. Ιδιαίτερα στο δρόμο από Ασβεστοχώρι για Ρετζίκι (Πεύκα) έχει αναπτυχθεί στη βόρεια πλευρά του ένα συνεχές μέτωπο κατοικιών. Επίσης στο πλάτωμα της γεωργικής γης, βόρεια του οικισμού Χορτιάτη, εντείνεται τα τελευταία χρόνια η ανέγερση κατοικιών.

Στην περιοχή Ισενλί υπάρχει η έκταση του Οικοδομικού Συνεταιρισμού των Μηχανικών «Κισσός Α.Ε.» με εγκεκριμένη πολεοδομική μελέτη και υλοποιημένη ρυμοτομία, αλλά λόγω νομικών προβλημάτων έχουν κατασκευασθεί ελάχιστα κτίρια.

Πιο αναλυτικά ισχύουν για κάθε οικισμό τα παρακάτω:

Το **Ασβεστοχώρι (Χάρτης 10)** είναι από τα παλαιότερα χωριά της περιοχής. Είναι προϋφιστάμενος του 1923 και με το ΤΥ2610/26-6-1977 έγγραφο του Νομάρχη Θεσσαλονίκης έγινε καθορισμός του Κεντρικού Τμήματος οικισμού Ασβεστοχωρίου (ΦΕΚ 273/τ.Δ/9-8-1977). Σήμερα με την μελέτη Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου που εκπονείται για την συνολική περιοχή του πρώην δήμου Χορτιάτη θα προκύψουν η πολεοδομική οργάνωση του οικισμού καθώς και οι περιοχές επέκτασής του. Η οικιστική του ανάπτυξη είναι πολύ έντονη. Στο σύνολό του ο οικισμός είναι πυκνοδομημένος με συνεκτική δομή που είναι ιδιαίτερα έντονη στο κέντρο, τον αρχικό δηλαδή πυρήνα. Τα οικοδομικά τετράγωνα αποτελούν κλειστά καμπυλόγραμμα που ακολουθούν τις έντονες κλίσεις του εδάφους. Η απουσία ρυμοτομικού σχεδίου έχει ως αποτέλεσμα τον μικρό αριθμό και περιορισμένης έκτασης κοινόχρηστους χώρους που περιορίζονται στην διαμορφωμένη κεντρική πλατεία, την πλατεία του παλιού σχολείου, σε μία παιδική χαρά και το χώρο του ηρώου.

Η περιορισμένη έκταση του οικισμού σε συνδυασμό με την καθυστέρηση της οικιστικής επέκτασης συντελούν στην αδυναμία αντιμετώπισης της αυξημένης ζήτησης για κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του νέου πληθυσμού.

Χάρτης 10: Χάρτης Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου

Πηγή: Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση Α.Ε.

Ο οικισμός της **Εξοχής (Χάρτης 11)** δημιουργήθηκε το 1930, με την 108/15.08.1986 Απόφαση Νομάρχη Θεσσαλονίκης (ΦΕΚ 1011/Δ'/22.10.1986), απέναντι από το Σανατόριο που υπήρχε στην περιοχή (σημερινό Νοσοκομείο Παπανικολάου).

Χάρτης 11: Τοπική Κοινότητα Εξοχής

Πηγή: Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση Α.Ε.

Καθορίστηκαν αρχικά τα όρια του οικισμού και ακολούθησε η τροποποίηση των γενικών και ειδικών όρων και περιορισμών δόμησης με την 3910/25.09.1987 Απόφαση Νομάρχη (ΦΕΚ 1007Δ'/13.10.1987). Το 1998 με την 6462/01.10.98 Απόφαση Γ.Γ. Περιφέρειας Κ. Μακεδονίας (ΦΕΚ 851Δ'/23.10.1998) εγκρίθηκε η μελέτη πολεοδόμησης και επέκτασης του οικισμού και συγχρόνως τα νέα όριά του. Ακολούθησε πράξη εφαρμογής της παραπάνω πολεοδομικής μελέτης η οποία κυρώθηκε με την 29/42372/22.09.2005 Απόφασή του Νομάρχη.

Ο οικισμός αναπτύσσεται από τις δύο πλευρές της επαρχιακής οδού, βόρεια σε περιορισμένη έκταση, σε γειτνίαση με το Νοσοκομείο Παπανικολάου και κυρίως νότια, όπου δημιουργήθηκε και ο αρχικός του πυρήνας. Το κεντρικό τμήμα του οικισμού είναι πυκνοδομημένο, παρουσιάζει έντονο ανάγλυφο εδάφους, με πολλές κλίσεις και ακανόνιστους στενούς δρόμους. Στην περιφέρεια του οικισμού υπάρχουν αρκετές αδόμητες εκτάσεις και παρά το γεγονός ότι έχει ολοκληρωθεί η πολεοδομική μελέτη, η οικιστική ανάπτυξη είναι περιορισμένη λόγω της γενικότερα μειωμένης οικοδομικής δραστηριότητας, αλλά και των μη ολοκληρωμένων έργων υποδομής.

Ο παλιός οικισμός στερείται κοινόχρηστων χώρων. Με τον πρόσφατο πολεοδομικό σχεδιασμό και την ενσωμάτωση των νέων περιοχών προβλέφθηκε χώρος πλατείας και πολλοί εκτεταμένοι χώροι πρασίνου.

Ο οικισμός του **Φιλύρου** έχει δομηθεί γύρω από μια σχετικά μικρή πλατεία, η οποία βρίσκεται στο κέντρο του. Απέκτησε ρυμοτομικό σχέδιο με διανομή του Υπουργείου Γεωργίας αρχικά το 1932 και στη συνέχεια το 1968, 1971 και 1973. Τα όρια του

οικισμού όπως ισχύουν μέχρι σήμερα προσδιορίστηκαν με την 4290/19-10-1987 Απόφαση Νομάρχη Θεσσαλονίκης (ΦΕΚ 1110Δ'/12-11-1987).

Το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (Γ.Π.Σ.) του οικισμού Φιλύρου εγκρίθηκε με την 48355/1595/27.03.2002 Απόφαση Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (ΦΕΚ 372Δ'/08.05.2002) και περιλαμβάνει την πολεοδομική οργάνωση του οικισμού με την δημιουργία τριών πολεοδομικών ενοτήτων. Για την πολεοδόμηση των τριών αυτών ενοτήτων βρίσκεται σε εξέλιξη η εκπόνηση της μελέτης «Αποτύπωση, Κτηματογράφηση, Πολεοδομική μελέτη και Πράξη Εφαρμογής». Η οικιστική του ανάπτυξη είναι ιδιαίτερα έντονη, λόγω της εκτεταμένης εντός σχεδίου περιοχής, αποτέλεσμα του διευρυμένου ορίου του οικισμού με σχετική Απόφαση Νομάρχη Θεσσαλονίκης. Σήμερα το βόρειο τμήμα του οικισμού είναι αρκετά πυκνοδομημένο και παρουσιάζει συνεκτική μορφή συγκεντρώνοντας τις περισσότερες κοινωφελείς και κοινόχρηστες χρήσεις αλλά και τις κυριότερες εμπορικές δραστηριότητες. Έντονη εμφανίζεται πλέον και η εκτός σχεδίου δόμηση με αποτέλεσμα τη δημιουργία άτυπων οικιστικών πυρήνων. Το νέο όριο Γ.Π.Σ. περιλαμβάνει μια πολύ μεγάλη σε έκταση περιοχή, ενσωματώνοντας αυτούς τους οικιστικούς πυρήνες.

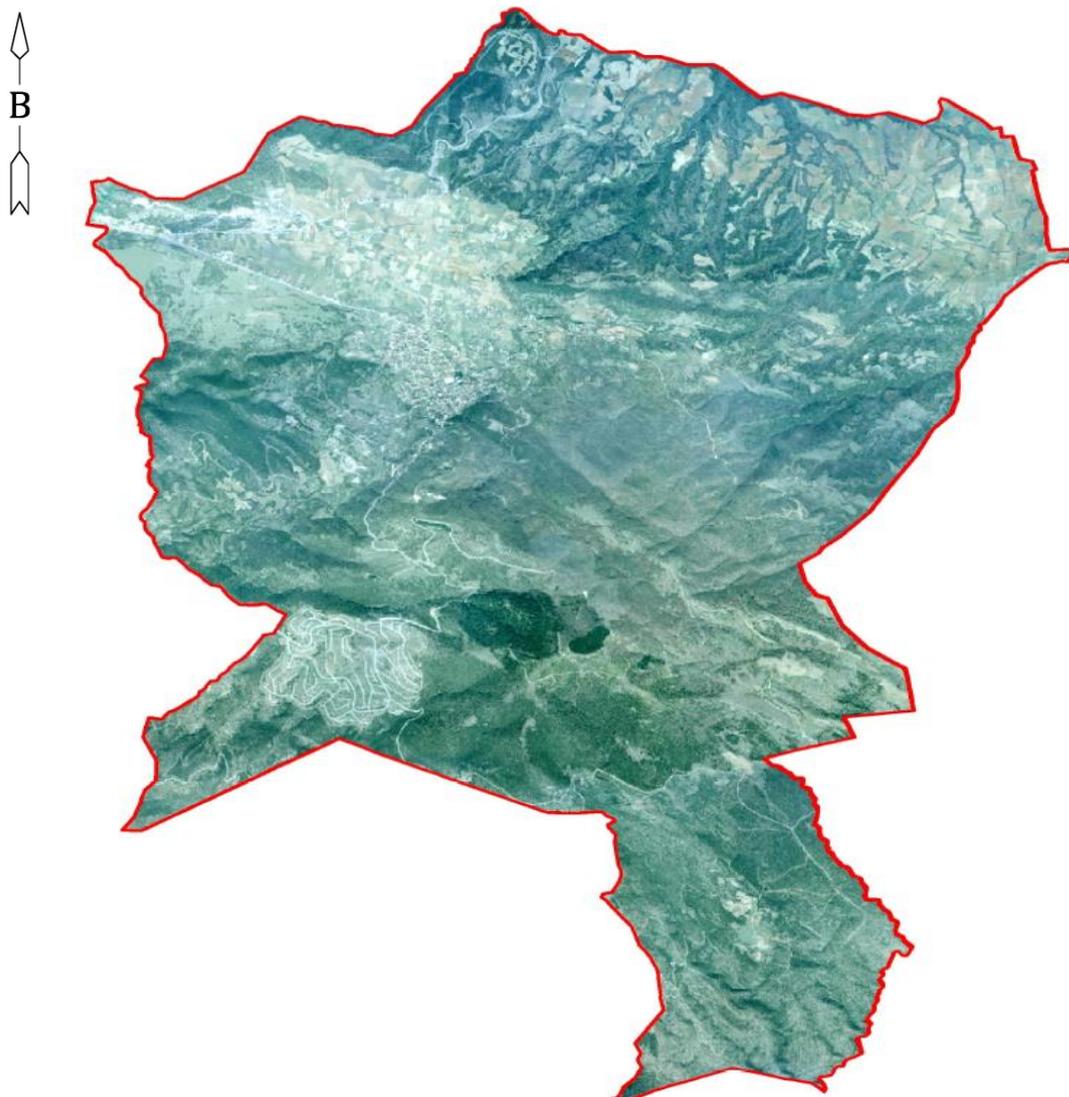
Με την ολοκλήρωση της πολεοδομικής μελέτης που βρίσκεται σε εξέλιξη, θα προκύψει μια πολύ αυξημένη εντός σχεδίου περιοχή η οποία αναμένεται να καλύψει σε βάθος χρόνου τις ανάγκες οικιστικής ζήτησης που προκύπτουν από τη συνεχή μετακίνηση του πληθυσμού από το ΠΣΘ. Διαθέτει επίσης τους βασικότερους τύπους οργανωμένων ελεύθερων κοινόχρηστων χώρων, πλατεία, πάρκο και παιδική χαρά, παρά την περιορισμένη έκτασή τους. Με το άλσος που βρίσκεται στο νότιο τμήμα του οικισμού καλύπτονται σήμερα οι ανάγκες σε αθλητικούς χώρους.

Ο οικισμός του **Χορτιάτη (Χάρτης 12)** αναπτύσσεται στις δύο πλευρές της επαρχιακής οδού. Αποτελείται από δύο τμήματα τα οποία λειτουργικά και οικιστικά έχουν διαφορετική φυσιογνωμία. Το βόρειο με εκτεταμένο πολεοδομικό σχέδιο έχει ξεκάθαρη ρυμοτομία, φαρδείς δρόμους και είναι οικιστικά κορεσμένο λόγω των ευνοϊκών συνθηκών για κατοικία. Το νότιο τμήμα, που αποτελεί τον προϋφιστάμενο του '23 οικισμό είναι πυκνοδομημένο και ιδιαίτερα συνεκτικό με στενούς ακανόνιστους δρόμους και απότομες κλίσεις που αποτρέπουν τη δόμησή του.

Απέκτησε πολεοδομικό σχέδιο το 1948 με το Β.Δ. της 7.7.1948 (ΦΕΚ 183Α'/1948). Είχε προηγηθεί το 1938 η έγκριση ρυμοτομικού σχεδίου ενός τμήματος με την επωνυμία «*Εξοχικός συνοικισμός Χορτιάτη*» το οποίο εγκρίθηκε με το Β.Δ. της 17.7.1938 (ΦΕΚ 271Α'/27.7.1938) και τροποποιήθηκε με το Β.Δ. της 1.12.1939 (ΦΕΚ 532/Α/8.12.1939).

Το πολεοδομικό σχέδιο του οικισμού αναθεωρήθηκε με την 4718/18.4.1980 (ΦΕΚ 318/Δ/21.5.1980) Απόφαση Νομάρχη Θεσσαλονίκης και τροποποιήθηκε με την 25548/11.7.1985 (ΦΕΚ 588/Δ/7.11.1985) Απόφαση Νομάρχη Θεσσαλονίκης.

Χάρτης 12: Δημοτική Κοινότητα Χορτιάτη

Πηγή: Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση Α.Ε.

Με την 346/9.10.1986 (ΦΕΚ 1150/Δ/27.11.1986) απόφαση Νομάρχη Θεσσαλονίκης που τροποποιήθηκε με την 3910/25.9.1987 (ΦΕΚ1007/Δ/13.10.1987) ανάλογη απόφαση, καθορίστηκαν τα όρια και οι όροι δόμησης για τον οικισμό Χορτιάτη. Σήμερα εκπονείται μελέτη «Αποτύπωση, Κτηματογράφηση, Πολεοδομική Μελέτη και Πράξη Εφαρμογής» για την υπόλοιπη περιοχή μέχρι το όριο Νομάρχη έκτασης 500 στρ.

Τέλος, με το ΠΔ της 26.6.1986 (ΦΕΚ 721/Δ/8.9.1986) καθορίστηκε η Ζώνη Ενεργού Πολεοδομίας (ΖΕΠ) στην Κοινότητα Χορτιάτη στη θέση Κισσός. Με το ΠΔ της 15.4.1988 (ΦΕΚ 382/Δ/31.5.1988) εγκρίθηκε η πολεοδομική μελέτη της ΖΕΠ. Τροποποίηση του σχεδίου καθώς και ο καθορισμός των όρων και των περιορισμών δόμησης στην περιοχή έγιναν με τις 29/οικ/ΠΣΚ/10191/834/20.3.1996 (ΦΕΚ 373/Δ/11.4.1996) και ΔΠ/ΠΣΚ/οικ/33043/1184(1)/19.6.1995 Αποφάσεις Νομάρχη. Παρά την ολοκλήρωση του πολεοδομικού σχεδιασμού η οικιστική ανάπτυξη της

περιοχής παραμένει ιδιαίτερα περιορισμένη λόγω των ισχυρών διαφωνιών και αντιρρήσεων αναφορικά με το δασικό χαρακτήρα της περιοχής.

Οι κοινόχρηστοι χώροι του οικισμού συνίστανται στο χώρο του Ηρώου και σε ένα περιορισμένο χώρο πρασίνου στο βορειοανατολικό άκρο του οικισμού. Μια σημαντική έκταση χαρακτηρισμένη ως Πάρκο - Παιδική Χαρά χρησιμοποιήθηκε για την κατασκευή γηπέδου ποδοσφαίρου. Παρά το γεγονός αυτό, η αίσθηση πρασίνου κυριαρχεί λόγω της φυσιογνωμίας του οικισμού και των πυκνών δασικών εκτάσεων που τον περιβάλλουν.

Χρήσεις Γης ΔΕ Χορτιάτη

Η κατανομή των εδαφών της Δ.Ε. Χορτιάτη με βάση τις χρήσεις γης, σύμφωνα με τα στοιχεία απογραφής της ΕΣΥΕ, καθιστά εμφανή την κυριαρχία των βοσκοτόπων.

Οι βοσκότοποι αποτελούν το 68,45% της συνολικής έκτασης. Το ποσοστό αυτών των εκτάσεων είναι υπερδιπλάσιο του αντίστοιχου του Νομού το οποίο κυμαίνεται στο 32%.

Οι καλλιεργούμενες εκτάσεις καταλαμβάνουν μικρό σχετικά ποσοστό (16,36%) της συνολικής έκτασης. Η μεγαλύτερη ενιαία καλλιεργήσιμη έκταση εντοπίζεται βόρεια του οικισμού Χορτιάτη, ενώ αποσπασματικά εντοπίζονται τμήματα γεωργικής γης στην πεδινή ζώνη που αναπτύσσεται γραμμικά εκατέρωθεν της Επαρχιακής οδού 2, στο Φιλύρου, βόρεια των οικισμών Ασβεστοχωρίου και Εξοχής και σε μία έκταση ανατολικά στα όρια του Δήμου με το Δήμο Κορώνειας, όπου η γεωργική γη διακόπτεται από δασικές λωρίδες.

Τα δάση αντιστοιχούν στο 8,28% της έκτασης της Δ.Ε. Χορτιάτη και εντοπίζονται στους οικισμούς Ασβεστοχωρίου και Χορτιάτη.

Διάσπαρτες βρίσκονται εγκατεστημένες ορισμένες ιδιαίτερες χρήσεις και συγκεκριμένα:

Στρατόπεδα: το στρατόπεδο Αποστόλου Δράγου του οποίου εκτάσεις βρίσκονται στο Ασβεστοχώρι και στο Φίλυρο, το στρατόπεδο Καπετάν Ματαπά στο Χορτιάτη και η Α' Μοίρα ΚΕΠ επίσης στο Χορτιάτη.

Το «Βρετανικό Νεκροταφείο» βρίσκεται στην περιοχή της Εξοχής και αποτελεί έκταση, την συντήρηση και λειτουργία της οποίας έχει το Βρετανικό Κράτος.

Διάσπαρτες κτηνοτροφικές μονάδες υπάρχουν στο Ασβεστοχώρι, γύρω από τον ομώνυμο οικισμό στον Χορτιάτη και στο Φίλυρο.

Παραγωγικές δραστηριότητες: Δεν υπάρχει κάποιος θεσμοθετημένος χώρος υποδοχής παραγωγικών δραστηριοτήτων. Από το ΓΠΣ Φιλύρου προτείνεται ζώνη βιοτεχνίας μέσης όχλησης στο εντός ορίου ΓΠΣ νοτιοδυτικό τμήμα του, για το οποίο μέχρι σήμερα δεν υπάρχει πολεοδομική μελέτη. Στην ευρύτερη περιοχή της Δ.Ε. για τη χωροθέτηση βιομηχανίας, υπάρχει ζώνη ΕΜΟ (Επιχειρήσεις Μέσης Όχλησης) εντός του ορίου Γ.Π.Σ. Πεύκων. Σήμερα, αρκετές παραγωγικές μονάδες λειτουργούν

στην εκτός σχεδίου περιοχή του Δήμου. Χωροθετούνται κατά κύριο λόγο επί της επαρχιακής οδού 2 μεταξύ Εξοχής και Χορτιάτη. Λίγες βρίσκονται σε μικρή απόσταση από τα όρια του Ασβεστοχωρίου, ενώ κάποιες συγκεντρώνονται στο Φίλυρο, στα όρια με τα Πεύκα.

Δασικές και αναδασωτέες εκτάσεις: Όπως προκύπτει από τα στοιχεία της ΕΣΥΕ στο σύνολο της εδαφικής περιφέρειας της Δ.Ε. Χορτιάτη, τα δάση καλύπτουν ποσοστό 8,28%. Σύμφωνα όμως με την πάγια αντίληψη της πολιτείας στο χαρακτηρισμό των δασικών εκτάσεων περιλαμβάνονται εκτός των δασών και το σύνολο των ορεινών βοσκοτόπων ως «μερικώς δασοσκεπείς εκτάσεις».

Λατομεία: Η δημιουργία των λατομείων της περιοχής συνδέεται με την παραγωγή ασβέστου, η έναρξη της οποίας προσδιορίζεται χρονικά στα μέσα του 17^{ου} αιώνα και συμπίπτει με την ανάπτυξη του αρχικού οικισμού του Νεοχωρίου που για τον λόγο αυτό μετονομάσθηκε σε Ασβεστοχώρι. Μετά την πυρκαγιά της Θεσσαλονίκης το 1917, δημιουργήθηκαν αυξημένες ανάγκες στο είδος, με αποτέλεσμα την εντατικοποίηση της παραγωγής του και την δημιουργία εταιρειών οι οποίες είχαν στην εκμετάλλευσή τους τα αντίστοιχα λατομεία τα σημαντικότερα από τα οποία είναι:

- Το λατομείο στη θέση «Αδαμιά» στο Χορτιάτη.
- Η λατομική περιοχή στη θέση «Κοτσύφι» στο Ασβεστοχώρι.
- Ο λατομικός χώρος σε επαφή με την προηγούμενη με την ονομασία πρώην «Λατώ».
- Το λατομείο στη θέση «Άσπρη Πέτρα» Εξοχής.
- Τα λατομεία «Αργυρού» και «Ομόνοια» στο Ασβεστοχώρι.
- Ένα λατομείο στο Φίλυρο.

Τα λατομεία σήμερα είναι ανενεργά. Ο χωροταξικός σχεδιασμός του Νομού δεν περιλαμβάνει λατομικές ζώνες στην γεωγραφική έκταση του δήμου. Η αποκατάσταση και ανάπλαση των χώρων των λατομείων και η πιθανή επαναχρησιμοποίηση με άλλες λειτουργίες είναι ζήτημα που απασχολεί τον Δήμο και για τον σκοπό αυτό έχουν υποβληθεί και εγκριθεί 2 προτάσεις πράξεων αξιοποίησης και προβολής στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ και του INTEREG.

5.2.2. Βασικές Υποδομές - Δίκτυα

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται γενικά και στη συνέχεια ανά Δημοτική Ενότητα το οδικό δίκτυο, το δίκτυο μεταφορών, το δίκτυο διαχείρισης υδατικών πόρων και το δίκτυο ενέργειας.

Οδικό Δίκτυο

Δομή Οδικού Δικτύου:

Εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη διέρχονται υπερτοπικοί οδικοί άξονες, που αποτελούν τμήματα του Εθνικού και Επαρχιακού Οδικού Δικτύου. Συγκεκριμένα:

Στο δευτερεύον Εθνικό Οδικό Δίκτυο ανήκουν :

- Εθνική Οδός Θεσσαλονίκης – Μουδανιών που διασχίζει το δήμο με κατεύθυνση ΒΔ – Ν και διέρχεται από την εκτός σχεδίου περιοχή της Δ.Ε. Πυλαίας
- Εθνική Οδός Θεσσαλονίκης – Αεροδρομίου «Μακεδονία» που διασχίζει το Δήμο με κατεύθυνση ΒΔ – Ν και διέρχεται από την εκτός σχεδίου περιοχή της Δ.Ε. Πυλαίας
- Περιφερειακή Οδός Θεσσαλονίκης (ΠΕΘ) που διασχίζει το Δήμο με κατεύθυνση Β – ΝΔ και διέρχεται από την εκτός σχεδίου της Δ.Ε. Πυλαίας, σε επαφή με τον οικισμό Κωνσταντινουπολιτών και της Επέκτασης του οικισμού Πυλαίας. Η ΠΕΘ συνδέεται με τις παραπάνω Εθνικές Οδούς στους κόμβους Κ12 και Κ13 αντίστοιχα.

Στο Πρωτεύον Επαρχιακό Οδικό Δίκτυο³ ανήκουν :

- Επαρχιακή Οδός 2 (ΕΠ.Ο. 2) «Θεσ/νίκη – Συν/σμός Συκεών Χ.Θ. 0+700 – Ασβεστοχώρι – Κορυφή Κισσού δια Ρετζικίου και Χορτιάτη» που διασχίζει τη Δ.Ε. Χορτιάτη και διέρχεται από τους οικισμούς Ασβεστοχωρίου, Εξοχής και Χορτιάτη. Η ΕΠ 2 συνδέεται με την ΠΕΘ στον κόμβο Μετεώρων (Κόμβος Κ6)
- Επαρχιακή Οδός 3 (ΕΠ.Ο. 3) «Θεσ/νίκη Χ.Θ. 5+000, Πυλαία – Πανοράμα ως Διασταύρωση Χορτιάτη Χ.Θ. 18+300» που διασχίζει τη Δ.Ε. Πυλαίας και τη Δ.Ε. Πανοράματος και διέρχεται από τους οικισμούς Πυλαίας και Πανοράματος. Η ΕΠ 3 συνδέεται με τη ΠΕΘ στον Κόμβο Κ11
- Επαρχιακή Οδός 20 (ΕΠ.Ο. 20) «από Χ.Θ. 18+800 της αρ. 2 Ε.Π. Ασβεστοχωρίου διασταύρωση με αρ. 2 Ε.Ο. Θεσ/νίκης – Καβάλας Χ.Θ. 25+700» που διασχίζει τη Δ.Ε. Χορτιάτη και συνδέει την ΕΠ 2 με την Παλαιά Εθνική Οδό Θεσ/νίκης – Καβάλας στο ύψος του Αγ. Βασιλείου.

Η συντήρηση τόσο του Εθνικού Οδικού Δικτύου όσο και του Πρωτεύοντος Επαρχιακού, καθώς και της οδού Μ. Αντύπα (μεταξύ των οδών Θεσσαλονίκης – Μουδανιών και Θεσσαλονίκης – Αεροδρομίου) ανήκει στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας/Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης.

---

³ Αριθμ. ΔΜΕΟ/ε/0/266/95 (ΦΕΚ-293 Β'): Ανακατάταξη Επαρχιακού Οδικού Δικτύου των Νομών της Χώρας

Οι παραπάνω Οδικοί Άξονες δίνουν τη δυνατότητα άμεσης σύνδεσης του Δήμου με το οδικό δίκτυο του Νομού Θεσσαλονίκης και της λοιπής χώρας (Εθνικό Οδικό Δίκτυο), καθώς και τη δυνατότητα σύνδεσης των δημοτικών ενοτήτων και των οικισμών του Δήμου μεταξύ τους και με τους όμορους Δήμους (Επαρχιακό Οδικό Δίκτυο).

Επίσης από τα διοικητικά όρια του Δήμου διέρχονται οδοί που ανήκουν στο Βασικό Οδικό Δίκτυο του Νομού Θεσσαλονίκης :

- Οδικός Άξονας Αναξιμάνδρου – Νεκροταφεία Αναστάσεως – Θέρμη μέχρι τη διασταύρωση με οδό Θέρμης – Πανοράματος, που διέρχεται από τον οικισμό της Πυλαίας και την εκτός σχεδίου περιοχή της.
- Οδικός Άξονας Αγ. Δημητρίου (από διασταύρωση με οδό Λαγκαδά) – Διογένους – Μ. Ασίας – Δ. Τσέλιου – Εγνατίας (Δ. Πυλαίας) μετά των 2 κλάδων σύνδεσης με την Γ. Λαμπράκη από Μ. Ασίας και Δ. Τσέλιου αντίστοιχα.

Το οδικό δίκτυο του Δήμου ολοκληρώνεται με τις Δημοτικές οδούς πλην των ιδιωτικών ή δασικών.

Υφιστάμενη κατάσταση:

Οι παραπάνω αναφερόμενες επαρχιακές οδοί δέχονται υπεραστική κυκλοφορία αλλά παραλαμβάνουν και διοχετεύουν και την τοπική κυκλοφορία των οικισμών. Για το λόγο αυτό παρουσιάζεται σ' αυτούς καθημερινά μεγάλος κυκλοφοριακός φόρτος ενώ η παράπλευρη στάθμευση στα τμήματα εντός των οικισμών επιτείνει το πρόβλημα. Ο συνδυασμός και η ανάμιξη πολλών και διαφορετικών απαιτήσεων και λειτουργιών έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια του πρωταρχικού χαρακτήρα των οδών, την υποβάθμιση όλων των λειτουργιών τους και στη αύξηση της επικινδυνότητας, πρόβλημα που μεγεθύνεται ιδιαίτερα και από τα ανεπαρκή τεχνικά χαρακτηριστικά τους, απουσία κατάλληλης διαμόρφωσης στις διασταυρώσεις, απουσία προσδιορισμένων διαβάσεων, έλλειψη της κατάλληλης σήμανσης, απουσία διαμορφωμένων χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων, διέλευση της αστικής συγκοινωνίας κ.λπ.

Η ποιότητα των οδοστρωμάτων των δημοτικών οδών υποβιβάζεται και οδηγεί στη συνεχή συντήρηση και επισκευή τους από τις εργασίες που εκτελούν στο εύρος των οδών οι Οργανισμοί Κοινής Ωφέλειας (ΟΚΩ) για την κατασκευή των δικτύων του και την συντήρηση αυτών.

Σε ότι αφορά την οδική ασφάλεια, από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, εντοπίστηκαν τα παρακάτω προβλήματα:

- Υπέρβαση ορίου ταχύτητας σε οδούς αρμοδιότητας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας που διέρχονται μέσα από τους οικισμούς του Δήμου σε περιοχές με έντονη εμπορική δραστηριότητα. Το πρόβλημα εντοπίζεται

στην 3^η Επ. Οδό που διέρχεται μέσα από τον οικισμό Πυλαίας (Οδός Πρ. Ηλία) και μέσα από τον οικισμό Πανοράματος (οδό Κομνηνών) καθώς και στην 2^η Επ. Οδό που διέρχεται από τους οικισμούς Ασβεστοχωρίου (οδός Δημοκρατίας, 25^{ης} Μαρτίου, 28^{ης} Οκτωβρίου), Εξοχής (Λεωφ. Παπανικολάου) και Χορτιάτη (Μαρτύρων 2ας Σεπτεμβρίου). Το πρόβλημα της οδικής ασφάλειας καθίσταται πιο σοβαρό στις περιπτώσεις των οδών 25^{ης} Μαρτίου, 28^{ης} Οκτωβρίου και 2ας Σεπτεμβρίου καθώς συνδυαστικά με τα παραπάνω, δεν υπάρχουν υλοποιημένα πεζοδρόμια.

- Υπέρβαση ορίου ταχύτητας σε οδούς αρμοδιότητας του Δήμου και ιδιαίτερα σε περιοχές γειτονιάς, γύρω από σχολικά συγκροτήματα όπου κινούνται κατά βάση μικρότερες ηλικιακά ομάδες πληθυσμού. Η υπέρβαση του ορίου ταχύτητας οφείλεται κατά βάση στην απουσία αστυνόμευσης. Επιπλέον, εκτός ελάχιστων περιπτώσεων, στο οδικό δίκτυο του Δήμου δεν έχουν ληφθεί μέτρα ήπιας κυκλοφορίας για μείωση ταχύτητας οχημάτων (traffic calming).
- Ελλιπή γεωμετρικά χαρακτηριστικά αρτηριών αρμοδιότητας του Δήμου. Το πρόβλημα εντοπίζεται α) στην οδό Θέρμης – Πανοράματος, β) στην οδό Χαριλάου – Θέρμης (Στ. Καζαντζίδη) και γ) στην οδό Φιλύρου – Πεύκων
- Ελλιπή γεωμετρικά χαρακτηριστικά κόμβων και διασταυρώσεων του Δήμου.
- Χωροθέτηση σχολικών συγκροτημάτων σε εκτός σχεδίου περιοχές, το οποίο έχει ως αποτέλεσμα την μετακίνηση μαθητών μέσω οδών που δεν υπάρχει υποδομή πεζής μετακίνησης. Το πρόβλημα εντοπίζεται κυρίως στις περιπτώσεις α) του Λυκείου Φιλύρου β) του Δημοτικού και Λυκείου Χορτιάτη γ) της Αμερικάνικης Γεωργικής Σχολής
- Ελλιπή γεωμετρικά χαρακτηριστικά οδικών υποδομών στην εκτός σχεδίου περιοχή Πατριαρχικού Πυλαίας όπου χωροθετούνται εμπορικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες υπερτοπικής σημασίας (Mediterranean Cosmos, Magic Park, Florida Center, IKEA κλπ). Το πρόβλημα της οδικής ασφάλειας εντοπίζεται κυρίως κατά την μετακίνηση πεζών από τον Ανατολικό Σταθμό ΙΚΕΑ του ΟΑΣΘ προς τις παραπάνω δραστηριότητες μέσω πρώην αγροτικών οδών διανομής (Χάλκης, Αγ. Γεωργίου, Π.Δεργιανδε, Ασκληπιού) περιορισμένου πλάτους χωρίς υποδομή πεζής μετακίνησης.

Παράλληλα, μείζον πρόβλημα διαπιστώνεται σχεδόν στο σύνολο του οδικού δικτύου του Δήμου από την απουσία έργων αποχέτευσης των ομβρίων υδάτων, τα οποία ρέουν ελεύθερα, συγκεντρώνονται ανεξέλεγκτα σε χαμηλά υψομετρικά θέσεις και προκαλούν συχνά πλημμυρικά φαινόμενα επί του οδοστρώματος, με αποτέλεσμα να προκαλούνται ατυχήματα. Η απουσία ολοκληρωμένων υδραυλικών μελετών, το μεγάλο κόστος κατασκευής που απαιτείται και η δυσπραγία των

αρμόδιων υπηρεσιών για αντιπλημμυρικά έργα, δημιουργούν συνθήκες μη επίλυσης των προβλημάτων.

Εντός των οικισμών έχουν εφαρμοστεί κυκλοφοριακές ρυθμίσεις, που κατά το πλείστον είναι τοπικές και είτε δεν περιλαμβάνονται σε κυκλοφοριακές μελέτες, είτε αποτελούν τροποποίηση προτάσεων των κυκλοφοριακών μελετών, με αποτέλεσμα να μην επιλύουν τα κυκλοφοριακά προβλήματα για τα οποία εφαρμόζονται ή να τα μεταθέτουν.

Η οδοσήμανση (οριζόντια και κατακόρυφη) καθώς και η πληροφοριακή σήμανση, θεωρείται ότι βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο ωστόσο δεν υπάρχει ψηφιακό αρχείο δεδομένων της υφιστάμενης σήμανσης.

Σε εξέλιξη βρίσκεται η εκπόνηση Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας, το οποίο έχει ως στόχο την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και τη διατύπωση - εξειδίκευση κατάλληλων μέτρων που θα συμβάλουν στη Βιώσιμη Αστική Κινητικότητα και ανάπτυξη, του Δήμου. Το συγκεκριμένο στρατηγικό σχέδιο θα οργανώσει το πλαίσιο πάνω στο οποίο η Δημοτική Αρχή θα κινηθεί στη διάρκεια των επόμενων ετών, για την αναβάθμιση του επιπέδου εξυπηρέτησης στις μετακινήσεις των κατοίκων, με στόχο την εξασφάλιση ενός ασφαλέστερου, αποδοτικότερου και συμβατού περιβαλλοντικά συγκοινωνιακού και κυκλοφοριακού συστήματος, λαμβάνοντας υπόψη της ιδιαιτερότητες της περιοχής και συγκεκριμένα:

α) το γεγονός ότι ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη αποτελεί τμήμα του ΠΣΘ, τη γειτνίαση του δήμου με την πόλη τον μητροπολιτικό Δήμο Θεσσαλονίκης, την οικιστική του διάρθρωση,

β) το γεγονός ότι ο Δήμος συντίθεται από τρεις Δ.Ε. με διαφορετικά χαρακτηριστικά μεταξύ τους καθώς η ΔΕ Πυλαίας αποτελεί μέρος του συμπαγούς αστικού ιστού του ΠΣΘ, η ΔΕ Πανοράματος ανήκει στο ΠΣΘ έχοντας παράλληλα ημιαστικά χαρακτηριστικά ενώ οι τέσσερις οικισμοί της Δ.Ε. Χορτιάτη βρίσκονται εκτός του ΠΣΘ.

γ) τη συγκέντρωση στην ανατολική περιοχή της Δ.Ε. Πυλαίας σημαντικού αριθμού υπερτοπικών χρήσεων και λειτουργιών όπως τα μεγαλύτερα εμπορικά κέντρα της πόλης της Θεσσαλονίκης (Mediterranean Cosmos, Florida, IKEA), η Ζώνη Καινοτομίας, μεγάλα ιατρικά κέντρα (Διαβαλκανικό, Γένεσις κλπ), εγκαταστάσεις τριτογενούς τομέα κλπ

δ) τη σύνθεση των οικισμών και αστικών περιοχών και του φυσικού περιβάλλοντος του Δήμου που επιβάλλει την ενιαία θεώρηση της μετακίνησης των δημοτών – κατοίκων προστατεύοντας και ενθαρρύνοντας φιλικούς προς το περιβάλλον τρόπους μετακίνησης στις μεταφορές με ανθρωποκεντρική προσέγγιση.

Στα πλαίσια εκπόνησης του ΣΒΑΚ Δήμου Πυλαίας -Χορτιάτη, πραγματοποιήθηκε η ιεράρχηση και κυκλοφοριακή οργάνωση του οδικού δικτύου του Δήμου Οι κατηγορίες οδών που διακρίθηκαν για τις ανάγκες της λειτουργικής ιεράρχησης είναι οι εξής:

- Ελεύθερη / Ταχεία Λεωφόρος.
- Κύρια Αρτηρία.
- Δευτερεύουσα Αρτηρία.
- Κύρια Συλλεκτήρια Οδός
- Δευτερεύουσα Συλλεκτήρια Οδός
- Πεζόδρομοι
- Οδός ήπιας κυκλοφορίας

Για κάθε μια από τις παραπάνω κατηγορίες οδών και με την χρήση των γεωπληροφοριακών υποβάθρων του οδικού δικτύου που παρέχει η Ελστατ (με την μορφή shape file), υπολογίστηκαν το μήκος και το ποσοστό κάθε κατηγορίας στο σύνολο του οδικού δικτύου κάθε οικισμού.

Πίνακας 13: Δείκτες σχετικά με το οδικό δίκτυο του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη

Οικισμός / Περιοχή		Αυτοκινητόδρομος	Κύρια Αρτηρία	Δευτερεύουσα Αρτηρία	Κύρια Συλλεκτήρια	Δευτερεύουσα Συλλεκτήρια	Τοπική οδός	Πεζόδρομος	Ηπιας Κυκλοφορίας	Σύνολο Οικισμού
Πυλαία	km	6.37	8.82	2.25	11.67	10.16	73.81	3.08	3.40	119.5
	%	5.3	7.4	1.9	9.8	8.5	61.7	2.6%	2.8%	
Πανόραμα	km	7.93	3.94	3.45	9.33	72.97	0.17	0	0	97.8
	%	8.1	4.0	3.5	9.5	74.6	0.2	0.0	0.0	
Χορτιάτης	km	3.30	3.62	0.98	0	0	27.64	0	0	35.5
	%	9.3	10.2	2.8	0.0	0.0	77.8	0.0	0.0	
Ασβεστοχώρι	km	0.00	4.94	0	0	1.49	15.29	0.24	0.13	22.04
	%	0.0	22.3	0.0	0.0	6.7	69.2	1.1	0.6	
Φίλυρο	km	0	2.32	0	0	5.14	7.97	0	0.07	15.5
	%	0.0	14.9	0.0	0.0	33.2	51.4	0.0	0.5	
Εξοχή	km	0	1.34	0.	0.40	4.05	22.52	0	0	28.3
	%	0.0	4.7	0.0	1.4	14.3	79.6	0.0	0.0	
Πατριαρχικό	km	3.30	3.62	0.98	0.00	0.00	27.64	0.00	0.00	35.5
	%	9.3	10.2	2.8	0.0	0.0	77.8	0.0	0.0	
Σύνολο	km	20.90	28.60	7.66	21.40	93.82	175.0	3.32	3.61	354.3
	%	5.9	8.1	2.2	6.0	26.5	49.4	0.9	1.0	

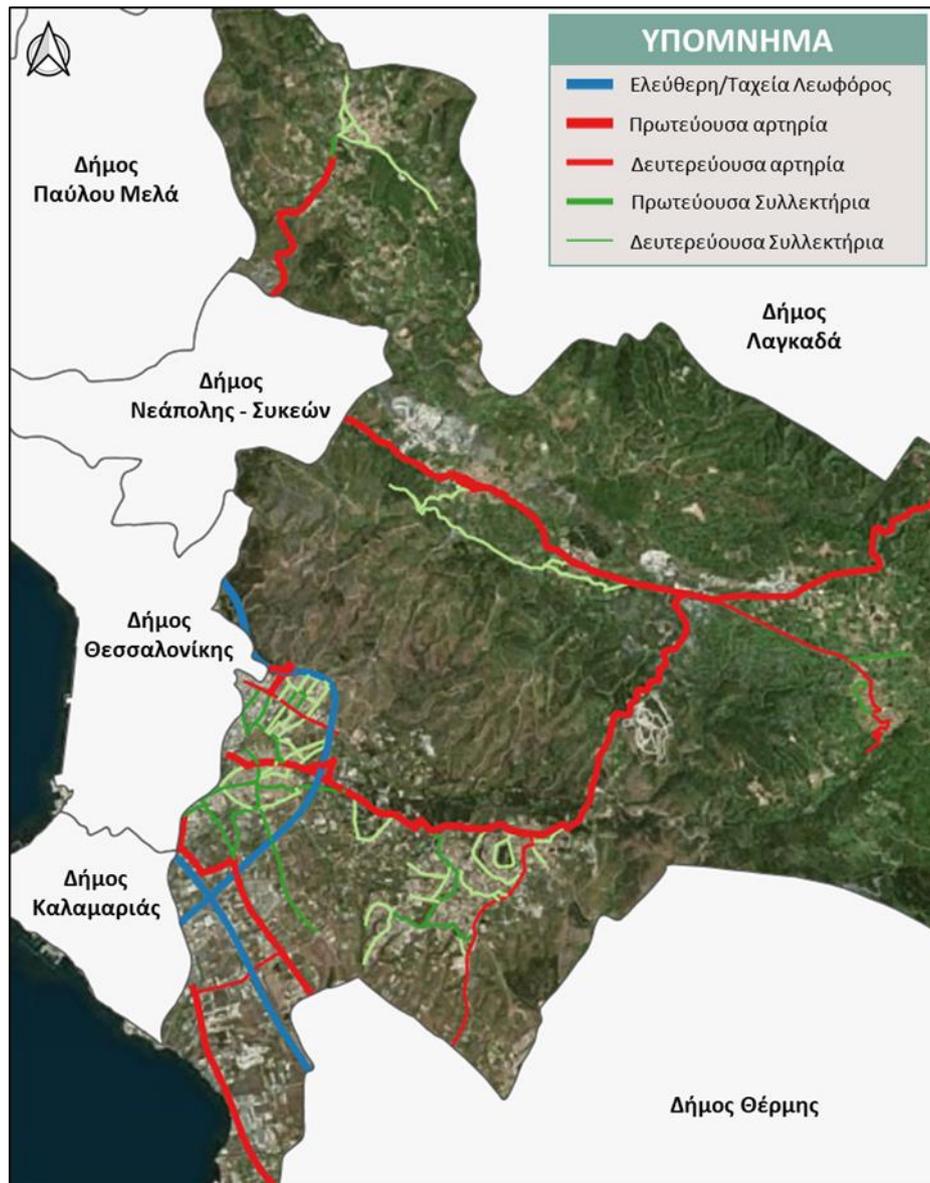
(Πηγή: ΣΒΑΚ Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη)

Ο παραπάνω πίνακας παρουσιάζει τον δείκτη κάθε κατηγορίας της λειτουργικής ιεράρχησης ως προς το σύνολο του δικτύου. Σύμφωνα με τον εν λόγω πίνακα προκύπτουν τα εξής αποτελέσματα:

- Το μήκος του βασικού οδικού δικτύου (αυτοκινητόδρομοι, πρωτεύουσες & δευτερευουσες αρτηρίες, πρωτεύουσες & δευτερευουσες συλλεκτήριες οδοί) εκτιμάται σε 48.6% του συνολικού μήκους του οδικού δικτύου εντός της περιοχής του Δήμου.
- Το ποσοστό των τοπικών οδών ανέρχεται στο 49.4%.
- Οι οδοί που λειτουργούν ως ήπιας κυκλοφορίας και πεζόδρομοι αποτελούν το 2.0 % του συνολικού δικτύου.

Αναλυτικότερα η λειτουργική ιεράρχηση του κύριου οδικού δικτύου που αναδείχθηκε από την ανάλυση του ΣΒΑΚ στην περιοχή του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη απεικονίζεται στον παρακάτω **χάρτη**:

Χάρτης 13: Ιεράρχηση κύριου οδικού δικτύου Πυλαίας – Χορτιάτη. (Πηγή: ΣΒΑΚ)

A. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος

Το οδικό δίκτυο του Πανοράματος διαθέτει επαρκή γεωμετρικά χαρακτηριστικά. Η ανάπτυξη, όμως του οικισμού σε περιοχές με μεγάλες κλίσεις και έντονο ανάγλυφο οδήγησε σε μια πολύπλοκη, «οργανωτική» μορφή του δικτύου, καθώς αυτό έπρεπε να προσαρμοστεί στο έδαφος. Έτσι έχουν προκύψει οδοί με μεγάλες κλίσεις σε σημεία τους και κόμβους όπου οι οδοί αυτές συμβάλλουν με ποικίλες γωνίες, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα στην κυκλοφορία και την ασφάλεια των οδηγών.

Επιπλέον, έντονα προβλήματα κυκλοφορίας οχημάτων και πεζών διαπιστώνονται κατά μήκος της Επ.Ο. 3 που διασχίζει τον οικισμό Πανοράματος (οδός Κομνηνών), τόσο λόγω του υψηλού κυκλοφοριακού φόρτου της ίδιας της οδού, όσο και λόγω

του ότι κατά μήκος αυτής αναπτύσσεται η εμπορική δραστηριότητα του οικισμού, χωρίς να εξασφαλίζεται η επαρκής και οργανωμένη στάθμευση των οχημάτων, με αποτέλεσμα να ενισχύεται η παράνομη στάθμευση. Επιπλέον η άναρχη διαμόρφωση των πεζοδρομίων και η ασυνέχεια που παρουσιάζουν με τις καθέτους οδούς, καθώς και η παράνομη στάθμευση οδηγεί στην δυσχέρεια κίνησης των πεζών.

Από την άλλη, η περιοχή του κέντρου του Πανοράματος έχει αναπτυχθεί χωρίς κάποιο ιδιαίτερο σχεδιασμό, με μη κανονική μορφή οδικού δικτύου και με χαμηλά γεωμετρικά χαρακτηριστικά. Το ίδιο ισχύει και για τις περιοχές εκτός σχεδίου, με τη διαφορά ότι στην περιοχή έχει αναπτυχθεί ιδιαίτερα αραιή δόμηση και οι οδοί έχουν χαρακτηριστικά πρώην αγροτικών οδών με μικρό πλάτος. Το μεγαλύτερο μέρος του οδικού δικτύου του οικισμού είναι ασφαλτοστρωμένο και παρουσιάζει χαμηλούς κυκλοφοριακούς φόρτους, με εξαίρεση δημοτικές κεντρικές οδούς που χρήζουν κυκλοφοριακών μελετών για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που παρουσιάζουν, όπως διαμόρφωση κόμβων, οργανωμένη στάθμευση, αποκατάσταση της ορατότητας κ.λπ.

Ο οικισμός Πανοράματος χαρακτηρίζεται είτε από ανύπαρκτα πεζοδρόμια, είτε από πεζοδρόμια με πολύ μικρό πλάτος, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνουν την κίνηση των πεζών και να μην εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα και ασφάλεια τους. Επίσης παρουσιάζει απουσία δικτύου πεζοδρόμων και ποδηλατοδρόμων.

B. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας

Το οδικό δίκτυο στον οικισμό της Πυλαίας εμφανίζεται ανεπαρκές για την κυκλοφορία που δέχεται, ενώ η κατάσταση επιβαρύνεται από τον κυκλοφοριακό φόρτο που διοχετεύεται από την Ε.Ο. 3 που διέρχεται από τον οικισμό (οδός Πρ. Ηλία) επιφέροντας παρόμοια προβλήματα με αυτά του Πανοράματος.

Το ποσοστό αδιάνοικτων οδών, όπως αυτοί προβλέπονται από την Πολεοδομική μελέτη, είναι αρκετά μεγάλο, λόγω τη μη υλοποίησης των απαιτούμενων απαλλοτριώσεων ιδιωτικής γης, με αποτέλεσμα να διαπιστώνονται αδικαιολόγητες ασυνέχειες του οδικού δικτύου που προκαλούν σύγχυση. Επίσης η χάραξη οδών παράλληλα με την κοίτη υφιστάμενων ρεμάτων τα οποία όμως δεν έχουν διευθετηθεί, οδηγεί σε αρκετές περιπτώσεις σε αδυναμία διαμόρφωσης των οδών σε όλο τους το πλάτος, αφού απαιτούνται έργα αντιστήριξης.

Στην Πυλαία υφίσταται εκτεταμένο δίκτυο θεσμοθετημένων πεζοδρομίων που όμως είναι ασύνδετοι μεταξύ τους. Στο μεγαλύτερο ποσοστό τους πρόκειται για οδούς μικρού πλάτους (μικρότερου των 6 μ.) και δεν είναι εξασφαλισμένη η λειτουργία τους ως πεζοδρόμοι, αφού στην πλειονότητα τους είναι ασφαλτοστρωμένοι και προσδίδουν στους χρήστες τους την αίσθηση οδού κυκλοφορίας οχημάτων, με

αποτέλεσμα να χρησιμοποιούνται από τους παρόδιους ιδιοκτήτες για την στάθμευση των οχημάτων τους.

Τμήμα της περιοχής επέκτασης της Πυλαίας αποτέλεσε το αντικείμενο του έργου «Ολοκληρωμένη ανάπλαση ευρύτερης περιοχής Ελαιορέματος» που χρηματοδοτήθηκε από το ΕΣΠΑ και με την ολοκλήρωση του απέδωσε στην συγκεκριμένη περιοχή ένα πλήρως διαμορφωμένο δίκτυο πεζοδρόμων, συνδεδεμένο με το πάρκο Ελαιορέματος. Διαμορφώθηκαν στο σύνολό τους τα πεζοδρόμια των οδών και εφαρμόστηκε μελέτη κυκλοφοριακών ρυθμίσεων για την εξασφάλιση της ορθής κυκλοφορίας οχημάτων και πεζών. Διαμορφώθηκαν χώροι στάθμευσης και θέσεων οργανωμένης στάθμευσης παρά το κράσπεδο.

Στην εκτός σχεδίου περιοχή της Δ.Ε. Πυλαίας η ανάπτυξη πλήθους παραγωγικών και εμπορικών μονάδων, μεγάλου μεγέθους εγκαταστάσεις λιανικού εμπορίου, καθώς και εγκαταστάσεων παροχής υπηρεσιών οδήγησε σε μεγάλη αύξηση της κυκλοφορίας στο οδικό δίκτυο της περιοχής, συμπεριλαμβανομένου και μεγάλου αριθμού βαρέων οχημάτων. Τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά των οδών στην εκτός σχεδίου περιοχή δεν εξασφαλίζουν την άνετη διέλευση της κυκλοφορίας, αφού κατά βάση, οι οδοί της περιοχής είχαν διανοιχθεί με πρόβλεψη για χρήση ως αγροτικές. Το μέσο πλάτος οδού των 4-5m καθιστά το συγκεκριμένο δίκτυο μη ικανό να εξυπηρετήσει την υπερτοπική κυκλοφορία και να χρήζει συνεχούς συντήρησης.

Ένα μεγάλο τμήμα του ορίου της Δημοτικής Ενότητας της Πυλαίας με τους όμορους Δήμους Θεσσαλονίκης και Καλαμαριάς ταυτίζεται με την Περιφερειακή τάφρο. Δημοτικές οδοί τόσο στην εντός, όσο και την εκτός σχεδίου περιοχή διέρχονται από την περιφερειακή τάφρο με τεχνικά ή γέφυρες, τα τεχνικά χαρακτηριστικά των οποίων στις περισσότερες περιπτώσεις απαιτούν βελτιώσεις, είτε από υδραυλικής άποψης, είτε από άποψη οδοποιίας. Σημειώνονται ιδιαίτερα οι περιπτώσεις της διέλευσης της οδού Γ. Γεννηματά νότια του οικισμού όπου ουσιαστικά δεν υφίσταται τεχνικό διέλευσης, με αποτέλεσμα η οδός να καθίσταται απροσπέλαστη κατά τη διάρκεια βροχοπτώσεων, και της διέλευσης της οδού Μ. Αλεξάνδρου όπου οι κατολισθήσεις των πρανών θέτουν σε κίνδυνο την ευστάθεια των παρακείμενων δρόμων.

Γ. Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη

Η μεταξύ των οικισμών των επιμέρους Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων οδική εξυπηρέτηση διευκολύνεται από το γεγονός ότι βρίσκονται σε γραμμική διάταξη πάνω στον κύριο οδικό άξονα. Συγκεκριμένα οι οικισμοί Ασβεστοχωρίου, Εξοχής και Χορτιάτη συνδέονται μεταξύ τους μέσω της επαρχιακής οδού 2 (ΕΠ.Ο. 2), που είναι και ο κύριος οδικός άξονας που διέρχεται από τη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη, προκαλώντας όλα τα προβλήματα που αναφέρθηκαν στην αρχή της ενότητας.

Το Φίλυρο συνδέεται με την έδρα του Δήμου και τους λοιπούς οικισμούς μέσω της διασταύρωσης της οδού 27 και της ΕΠ.Ο. 2, όπου λόγω της έλλειψης κόμβου δημιουργείται κυκλοφοριακή συμφόρηση και προκαλούνται ατυχήματα ιδιαίτερα τις ώρες αιχμής.

Άλλες δημοτικές οδοί που εξυπηρετούν τη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη είναι : η οδός Χορτιάτη – Αρδαμερίου που συνδέει τους δύο ομώνυμους οικισμούς, η οδός που συνδέει το Φίλυρο με το Δερβένι, και ο δρόμος που συνδέει το Φίλυρο με την ΠΟ μέσω των βυζαντινών Νερόμυλων του Δήμου Π. Μελά. Επιπλέον, ο δασικός δρόμος από το ξενοδοχείο Φιλίππειο προς την Εξοχή και το Ασβεστοχώρι χρησιμοποιείται ευρύτατα παρά τα μειονεκτήματα των γεωμετρικών χαρακτηριστικών του.

Το υπόλοιπο οδικό δίκτυο της Δημοτικής Ενότητας δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένο. Οι κυριότερες δυσχέρειες που διαπιστώνονται εντός των οικισμών είναι οι έντονες κλίσεις των οδών λόγω του έντονου ανάγλυφου της περιοχής και το μικρό πλάτος τους που κατά κύριο λόγο οφείλονται στο γεγονός ότι οι οικισμοί της Δ.Ε. είναι προϋφιστάμενοι του '23.

Λόγω των ανωτέρω διαπιστώνεται ότι ιδιαίτερος οι οικισμοί Χορτιάτη, Ασβεστοχωρίου και Εξοχής στερούνται πεζοδρομίων, με αποτέλεσμα να μην εξασφαλίζεται η ασφαλής κίνηση των πεζών.

Τέλος, το πρόβλημα της παντελούς έλλειψης χώρων στάθμευσης ή θέσεων οργανωμένης στάθμευσης στους οικισμούς είναι έντονο ιδιαίτερα κατά μήκος της ΕΠ που τους συνδέει, αφού συγκεντρώνει την εμπορική δραστηριότητα.

5.2.3. Μέσα Μαζικής Μεταφοράς

Η κύρια σύνδεση στο Δήμο Πυλαίας – Χορτιάτη, μεταξύ των δημοτικών ενοτήτων/κοινοτήτων του Δήμου αλλά και με όμορους δήμους γίνεται μέσω των γραμμών αστικής συγκοινωνίας 11, 57, 58, 61, 64. Οι δευτερεύουσες συνδέσεις πραγματοποιούνται μέσω των γραμμών 14, 66, 60Ε. Εκτός των παραπάνω γραμμών, υπάρχει και ένα επιπλέον σύνολο λεωφορειακών γραμμών, οι οποίες διέρχονται από το Δήμο Πυλαίας και εξυπηρετούν μετακινήσεις μητροπολιτικού χαρακτήρα. Η εξυπηρέτηση του επιβατικού κοινού γίνεται αποκλειστικά μέσω του στόλου του Ο.Α.Σ.Θ., καθώς δεν λειτουργεί δημοτική συγκοινωνία. Από το 2020 μέρος του μεταφορικού έργου έχει αναλάβει για λογαριασμό του ΟΑΣΘ το ΚΤΕΛ Θεσσαλονίκης.

Η ιδιομορφία του Δήμου που απορρέει από την γεωγραφική θέση των δημοτικών ενοτήτων/κοινοτήτων έχει ως αποτέλεσμα η σύνδεση μεταξύ ορισμένων οικισμών να μην είναι άμεση (π.χ. Φίλυρο & Χορτιάτης). Ως αποτέλεσμα η διάρκεια μετακίνησης για ορισμένες συνδέσεις αυξάνεται σε σημαντικό βαθμό, καθώς απαιτείται μετεπιβίβαση ως τον τελικό προορισμό. Για παράδειγμα, κάτοικοι που διαμένουν στην Δημοτική Ενότητα Φιλύρου, πρέπει να πραγματοποιήσουν 2-3 μετεπιβιβάσεις, μέχρι να φτάσουν σε ένα εμπορικό ή διοικητικό κέντρο του Δήμου

που βρίσκεται στην Δημοτική Ενότητα Πυλαίας ή την Δημοτική Ενότητα Πανοράματος

Από τα παραπάνω προκύπτει πως το σύστημα δημοσίων συγκοινωνιών δεν είναι ανταγωνιστικό του Ι.Χ. σε μετακινήσεις μεταξύ των οικισμών του Δήμου, καθώς ο χρόνος μετακίνησης με χρήση λεωφορείου είναι αρκετά μεγαλύτερος. Η ποιότητα εξυπηρέτησης των υφιστάμενων μέσων μαζικής μεταφοράς, επηρεάζεται και από τη συχνότητα δρομολόγησης, η οποία σε συνδυασμό με τον αυξημένο χρόνο μετακίνησης για ορισμένες συνδέσεις, μειώνει σημαντικά την ελκυστικότητα των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς.

Οι ακόλουθες λεωφορειακές γραμμές που διέρχονται από τον Δήμο Πυλαίας – Χορτιάτη κατηγοριοποιούνται σε Βασικές και οι Συμπληρωματικές γραμμές, ανάλογα με τον ρόλο που παίζουν στην εξυπηρέτηση των κατοίκων του Δήμου και αποτυπώνονται στον παρακάτω **Χάρτη**.

Χάρτης 14: Βασικές και συμπληρωματικές γραμμές που εξυπηρετούν τον Δήμο Πυλαίας - Χορτιάτη. (Πηγή: ΣΒΑΚ)

Βασικές γραμμές Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη

- 11, 11B ΠΥΛΑΙΑ – Ν.Σ. ΣΤΑΘΜΟΣ
- 11Τ ΠΥΛΑΙΑ - ΧΑΡΙΛΑΟΥ
- 57 ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ – ΑΣΒΕΣΤΟΧΩΡΙ – Δ/ΣΗ ΧΟΡΤΙΑΤΗ
- 58 ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ – ΠΑΝΟΡΑΜΑ – Δ/ΝΣΗ ΧΟΡΤΡΙΑΤΗ
- 64,64Α,64Β Ν.Σ.ΣΤΑΘΜΟΣ - ΦΙΛΥΡΟ

- 61 ΧΟΡΤΙΑΤΗΣ – Δ/ΣΗ ΧΟΡΤΙΑΤΗ

Συμπληρωματικές γραμμές Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη

- 14, 14Α ΑΝΩ ΤΟΥΜΠΑ – Ν.Σ. ΣΤΑΘΜΟΣ
- 66 ΧΑΡΙΛΑΟΥ - ΘΕΡΜΗ
- 60Ε ΠΑΝΟΡΑΜΑ – ΘΕΡΜΗ – Α.Σ.ΙΚΕΑ
- 60Α, 60Β ΠΑΝΟΡΑΜΑ – ΝΕΟ ΠΑΝΟΡΑΜΑ

Οι βασικές γραμμές που διέρχονται από τον Δήμο Πυλαίας – Χορτιάτη είναι γραμμές που εξασφαλίζουν την σύνδεση των οικισμών του Δήμου μεταξύ τους και με την κεντρική περιοχή της Θεσσαλονίκης. Η αλυσίδα των λεωφορειακών γραμμών 57 & 58 σε συνδυασμό με τις γραμμές 64, 61 και 11 είναι το δίκτυο που επιτρέπει την πρόσβαση από κάθε οικισμό προς κάθε οικισμό με ΜΜΜ. Η λειτουργία των συγκεκριμένων γραμμών έχει άμεσο αντίκτυπο στην εξυπηρέτηση των αναγκών των κατοίκων του Δήμου.

Το **Πανόραμα** εξυπηρετείται από τον Ο.Α.Σ.Θ. με μία κεντρική και δύο τοπικές γραμμές, ήτοι:

58: Διασταύρωση Χορτιάτη – Πανόραμα – Βενιζέλου: Έχει ως αφετηρία το σταθμό μετεπιβίβασης Χορτιάτη και τέρμα στην οδό Βενιζέλου στο κέντρο της Θεσσαλονίκης. Κατευθύνεται προς την πόλη της Θεσσαλονίκης, ενώ διασχίζει τις ΔΕ Πανοράματος και Πυλαίας και τμήμα του Δήμου Θεσσαλονίκης. Κάνει συνολικά 44 στάσεις, 21 εκ των οποίων στη ΔΕ Πανοράματος. Διαθέτει κατά μέσο όρο 5 δρομολόγια ανά ώρα.

60Α: Οικισμός Μακεδονία Πανοράματος (Μακεδονομάχων): κινείται κυκλικά δια μέσου της Μακεδονομάχων, με αφετηρία και τέρμα τον τερματικό σταθμό Πανοράματος Ν. 751 και κάνει συνολικά 53 στάσεις εντός των ορίων της ΔΕ Πανοράματος.

60Β: Οικισμός Μακεδονία Πανοράματος (Ι. Δραγούμη): κινείται κυκλικά δια μέσω της Δραγούμη, με αφετηρία και τέρμα τον τερματικό σταθμό Πανοράματος Ν. 751 και κάνει συνολικά 52 στάσεις εντός των ορίων της ΔΕ Πανοράματος.

60Ε: Πανόραμα – Θέρμη – ΙΚΕΑ: εκτελεί κυκλική διαδρομή και παρέχει σύνδεση του Πανοράματος με την περιοχή του ΙΚΕΑ και του Ιατρικού Διαβαλκανικού Κέντρου (εντός του Δ. Πυλαίας- Χορτιάτη) και του Πανοράματος με τη Θέρμη».

Η περιοχή του οικισμού των Τοπογράφων δεν εξυπηρετείται από καμία λεωφορειακή γραμμή του Ο.Α.Σ.Θ.

Την **Δ.Ε. Πυλαίας** εξυπηρετούν οι παρακάτω λεωφορειακές γραμμές του Ο.Α.Σ.Θ.:

Α. Εντός των ορίων της οικιστικής περιοχής:

11: Πυλαία – Ν.Σ. Σταθμός: Έχει ως αφετηρία τον τερματικό σταθμό Πυλαίας και τέρμα το νέο σιδηροδρομικό σταθμό. Κατευθύνεται στο Νέο Σιδηροδρομικό Σταθμό

και διασχίζει το τμήμα της Δ.Ε. και του Δήμου Θεσσαλονίκης. Κινείται αμφίδρομα με 34 στάσεις, 7 εκ των οποίων στα όρια της ΔΕ Πυλαίας.

11B: Πυλαία – Ν.Σ. Σταθμός: Αποτελεί επέκταση της παραπάνω γραμμής «11» μέχρι τον Ξενώνα του Θεαγνείου στο όριο του οικισμού Πυλαίας.

11T: Πυλαία – Χαριλάου: Δημιουργήθηκε τον Ιανουάριο του 2021 και έχει ως αφετηρία τον τερματικό σταθμό Πυλαίας και τέρμα το τερματικό σταθμό Χαριλάου.

58: Βενιζέλου – Πανόραμα – Διασταύρωση Χορτιάτη: Έχει ως αφετηρία το σταθμό μετεπιβίβασης Χορτιάτη και τέρμα στην οδό Βενιζέλου στο κέντρο της Θεσσαλονίκης. Κατευθύνεται προς την πόλη της Θεσσαλονίκης, διέρχεται από τις ΔΕ Πανοράματος και Πυλαίας και από τμήμα του Δήμου Θεσσαλονίκης. Κινείται αμφίδρομα και κάνει συνολικά 44 στάσεις, 6 εκ των οποίων στα όρια της ΔΕ Πυλαίας. Διαθέτει κατά μέσο όρο 5 δρομολόγια ανά ώρα.

66: Χαριλάου – Θέρμη: Έχει ως αφετηρία τον τερματικό σταθμό Χαριλάου και τέρμα το Δημαρχείο Θέρμης. Κατευθύνεται προς τη Θέρμη, κινείται αμφίδρομα και εξυπηρετεί κατά τη διαδρομή μικρό τμήμα του οικισμού των Πυλαιώτικων στην περιοχή Αλλατίνη.

10: Τ.Σ. Χαριλάου – Ν.Σ. Σταθμός: Έχει ως αφετηρία τον τερματικό σταθμό Χαριλάου και τέρμα το σιδηροδρομικό σταθμό. Κινείται αμφίδρομα και στην αφετηρία εξυπηρετεί μικρό τμήμα του συνοικισμού των Πυλαιώτικων που βρίσκεται κοντά στην αφετηρία της γραμμής, στα όρια με το Δήμο Θεσσαλονίκης.

14: Άνω Τούμπα – Ν.Σ. Σταθμός: Έχει ως αφετηρία τον τερματικό σταθμό Άνω Τούμπας (που γεωγραφικά ανήκει στα Κωνσταντινοπολίτικα εντός των ορίων της δημοτικής ενότητας Πυλαίας), και τέρμα το νέο σιδηροδρομικό σταθμό. Κινείται αμφίδρομα και εξυπηρετεί μικρό τμήμα του οικισμού των Κωνσταντινοπολίτικων που βρίσκεται κοντά στην αφετηρία της γραμμής.

14A: Άνω Τούμπα – Ν.Σ. Σταθμός: Αποτελεί επέκταση της γραμμής «14», και εξυπηρετεί την κλινική «Γένεσις».

12: Κάτω Τούμπα – ΚΤΕΛ : Έχει ως αφετηρία τον σταθμό λεωφορείων «Μακεδονία» και τέρμα τον τερματικό σταθμό Κάτω Τούμπας (που γεωγραφικά ανήκει στην περιοχή Κάτω Μαλακοπή εντός των ορίων της δημοτικής ενότητας Πυλαίας). Κινείται αμφίδρομα και εξυπηρετεί μικρό τμήμα του οικισμού Πυλαίας που βρίσκεται κοντά στην αφετηρία της γραμμής.

B. Εντός των συνολικών ορίων της Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας και κυρίως στην εμπορική περιοχή ανατολικά του οικισμού, εξυπηρετούν οι ακόλουθες γραμμές:

2: ΑΣ ΙΚΕΑ – Ν.Σ. Σταθμός μέσω Εγνατίας

3: ΑΣ ΙΚΕΑ - Ν.Σ. Σταθμός

4: Νέα Κρήνη – Κοιμητήρια

8: ΑΣ ΙΚΕΑ – ΚΤΕΛ – Β. Όλγας – Εγνατία

67: Α.Σ. ΙΚΕΑ – Τριάδι (67Α– 67Β)

69: ΑΣ ΙΚΕΑ – Επανομή

72: Α.Σ. ΙΚΕΑ – Ν. Μηχανιώνα

76: Α.Σ. ΙΚΕΑ – Αγγελοχώρι

78: ΚΤΕΛ – Αεροδρόμιο

79: Α.Σ. ΙΚΕΑ – Αεροδρόμιο

Οι παραπάνω γραμμές εξυπηρετούν κυρίως τους κατοίκους και επισκέπτες της πόλης της Θεσσαλονίκης προς προορισμούς σε γειτονικούς Δήμους και στην εκτός σχεδίου περιοχή της Πυλαίας στην οποία έχουν αναπτυχθεί χρήσεις υπερτοπικής σημασίας.

Σημειώνεται ότι η περιοχή της Μαλακοπής και των Κωνσταντινοπολίτικων δεν συνδέεται με την αστική συγκοινωνία με τον οικισμό της Πυλαίας, παρά το γεγονός ότι είναι πυκνοκατοικημένες (ιδιαίτερα η Μαλακοπή). Οι περιοχές αυτές εξυπηρετούνται μόνο ως προς τις μετακινήσεις προς το Δήμο Θεσσαλονίκης, ενώ είναι αποκομμένες από τον υπόλοιπο Δήμο.

Η συγκοινωνιακή εξυπηρέτηση της **Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη** σε σχέση με το Π.Σ.Θ. αντιμετωπίζεται με την αστική συγκοινωνία και καλύπτεται από τις παρακάτω λεωφορειακές γραμμές του Ο.Α.Σ.Θ. και του ΚΤΕΛ:

57: Ερμού – Ασβεστοχώρι – Διασταύρωση Χορτιάτη: με αφετηρία τον σταθμό μετεπιβίβασης που βρίσκεται στη διακλάδωση της ΕΠ.Ο. 2 με την ΕΠ.Ο. 3, κινείται μέσω της ΕΠ.Ο. 2 κατευθύνεται προς το Π.Σ.Θ. τερματίζει στην οδό Ερμού. Κινείται αμφίδρομα και διέρχεται από την Τ.Κ. Εξοχής, τη Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου. Κάνει 20 στάσεις κατά διαδρομή στα διοικητικά όρια της ΔΕ Χορτιάτη. Διαθέτει κατά μέσο όρο 5δρομολόγια ανά ώρα.

58: Βενιζέλου – Πανόραμα – Διασταύρωση Χορτιάτη: με αφετηρία τον σταθμό μετεπιβίβασης «διασταύρωση Χορτιάτη» μέσω Πανοράματος και της Ε.Ο. 3 κατευθύνεται προς το Π.Σ.Θ. τερματίζει στην οδό Βενιζέλου. Κινείται αμφίδρομα, δεν διέρχεται από οικισμούς του Δήμου Χορτιάτη και η εξυπηρέτηση που προσφέρει περιορίζεται στην μεταφορά των κατοίκων από και έως τον σταθμό μετεπιβίβασης. Διαθέτει κατά μέσο όρο 5 δρομολόγια ανά ώρα.

61: Χορτιάτης – Διασταύρωση: με αφετηρία τον σταθμό μετεπιβίβασης «διασταύρωση Χορτιάτη» κατευθύνεται προς τη Δ.Κ. Χορτιάτη, κινείται αμφίδρομα, εξυπηρετεί αποκλειστικά τη Δ.Κ. Χορτιάτη κάνοντας 13 στάσεις κατά διαδρομή. Διαθέτει κατά μέσο όρο περίπου 4 δρομολόγια ανά ώρα

61Α: Χορτιάτης – Διασταύρωση – Λύκειο: ταυτίζεται με την παραπάνω γραμμή «61» περιλαμβανομένου της απαιτούμενης παράκαμψης για την εξυπηρέτηση του

Λυκείου Χορτιάτη, και εκτελείται μόνο καθημερινές και μόνο κατά τη σχολική περίοδο.

64: Ν.Σ. Σταθμός – Φίλυρο: με αφετηρία τον τερματικό σταθμό του Ν.Σ. Σταθμού μέσω Νεάπολης και Ε.Ο.2 κατευθύνεται στη Δ.Κ. Φιλύρου κινείται αμφίδρομα, εξυπηρετεί τη Δ.Κ. Φιλύρου κάνοντας 10 στάσεις κατά διαδρομή στα διοικητικά όρια της Δ.Ε. Χορτιάτη. Διαθέτει δύο δρομολόγια ανά ώρα, αριθμός πολύ περιορισμένος για την κάλυψη του συνεχώς αυξανόμενου πληθυσμού.

64Α, 64Β, 64Ε και 64Κ: αποτελούν παρακάμψεις της παραπάνω γραμμής «64», ώστε να εξυπηρετηθούν επιπλέον το Παιδικό Χωριό SOS, η Χριστιανική Ελπίδα και το Λύκειο Φιλύρου.

Η μεταξύ των οικισμών συγκοινωνιακή επικοινωνία καθώς εξυπηρετείται μόνον με τις παραπάνω λεωφορειακές γραμμές είναι σχετικά ικανοποιητική σε ότι αφορά την σύνδεση της Τ.Κ. Εξοχής με τη Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου και υστερεί σε ότι αφορά την σύνδεση των Δ.Κ. Φιλύρου και Χορτιάτη με τη Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου λόγω της παρεμβολής της αναγκαστικής μετεπιβίβασης. Υπάρχει σοβαρότατο πρόβλημα στην μετακίνηση πολιτών από τη Δ.Κ. Φιλύρου προς τις λοιπές δημοτικές ενότητες Πανοράματος (που είναι και η έδρα του Δήμου), Πυλαίας αλλά και προς την πόλη της Θεσσαλονίκης.

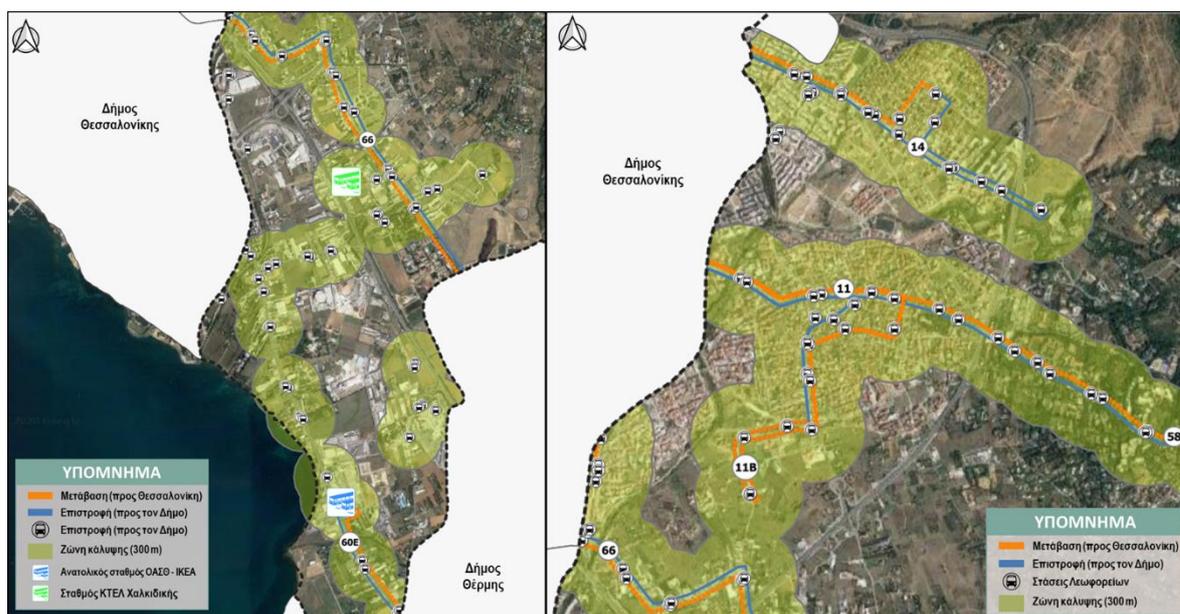
Κατά την εκπόνηση του ΣΒΑΚ του Δήμου προέκυψαν τα παρακάτω σχετικά με την ποιότητα της υφιστάμενου εξυπηρέτησης.

- Η Δημοτική Ενότητα Πανοράματος δεν συνδέεται σε ικανοποιητικό βαθμό με την Πυλαία και την Θεσσαλονίκη, καθώς αφενός η σύνδεση γίνεται με μια μόνο γραμμή, αφετέρου αυτή έχει αραιή συχνότητα δρομολόγησης.
- Αν συνυπολογιστεί η μεγάλη διάρκεια μετακίνησης, προκύπτει συνολικά χαμηλό επίπεδο εξυπηρέτησης.
- Η λεωφορειακή γραμμή που συνδέει το Φίλυρο με το κέντρο της Θεσσαλονίκης χαρακτηρίζεται από αραιή συχνότητα
- Οι γραμμές που εξυπηρετούν τις ενότητες του Ασβεστοχωρίου, της Εξοχής και του Χορτιάτη, έχουν υψηλότερη συχνότητα δρομολόγησης σε σχέση με το Φίλυρο και το Πανόραμα

Επιπλέον κατά την εκπόνηση του ΣΒΑΚ του Δήμου προέκυψαν τα παρακάτω σχετικά την κάλυψη των δημοσίων συγκοινωνιών.

Στον παρακάτω εποπτικό **χάρτη**, αποτυπώνεται το διάγραμμα κάλυψης, των λεωφορειακών γραμμών που δρομολογούνται στη Δημοτική Ενότητα Πυλαίας, τόσο στην εντός σχεδίου περιοχή, όσο και στην εκτός σχεδίου (περιοχή των «εμπορικών κέντρων» - Πατριαρχικό Πυλαίας). Το διάγραμμα κάλυψης του χάρτη προκύπτει βάση μέγιστης απόστασης 300μ.

Χάρτης 15: Κάλυψη αστικής συγκοινωνίας στη Δημοτική Ενότητα Πυλαίας. (Πηγή: ΣΒΑΚ)

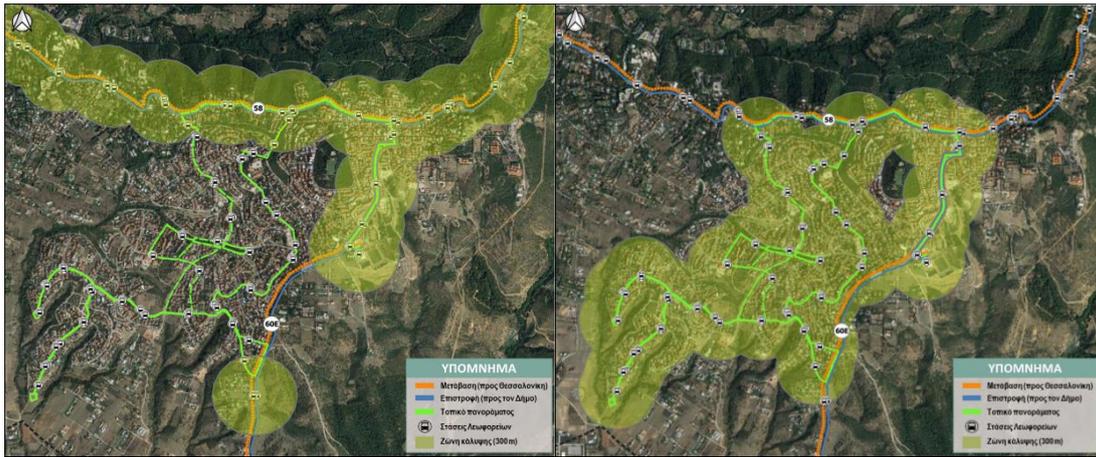

Όπως προκύπτει από το διάγραμμα, η προσφερόμενη εξυπηρέτηση καλύπτει μεγάλο μέρος της δημοτικής ενότητας. Έλλειψη εξυπηρέτησης παρατηρείται μεταξύ των περιοχών εξυπηρέτησης των λεωφορειακών γραμμών 11 και 14. (περιοχή Μαλακοπής).

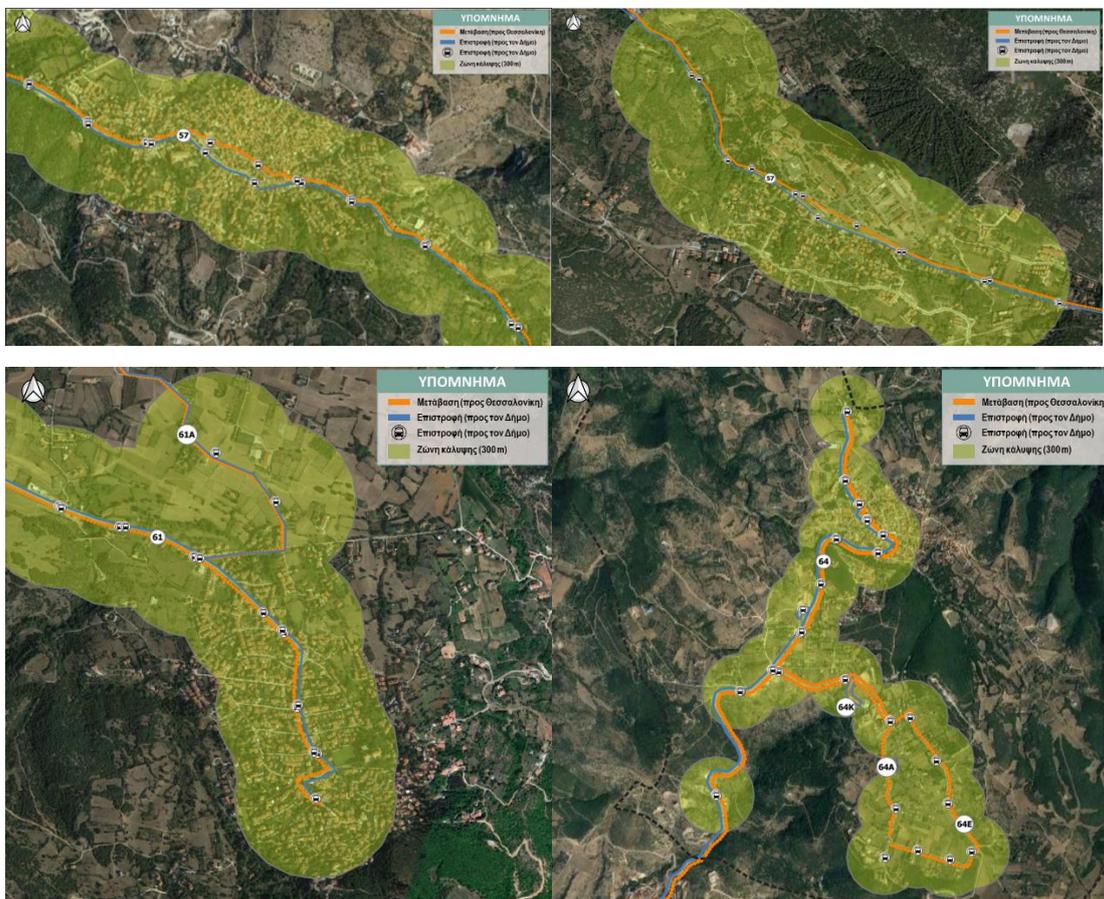
Σε ότι αφορά την εκτός σχεδίου περιοχή πατριαρχικού Πυλαίας, το μεγαλύτερο μέρος της περιοχής και οι τομείς που συγκεντρώνουν χρήσεις εμπορίου και εργασίας (π.χ. Mediterranean cosmos, Αλεξάνδρεια ζώνη καινοτομίας, Florida Center, κ.ά.) βρίσκονται εντός ακτίνας κάλυψης (300), ωστόσο η προσβασιμότητα τους με ΜΜΜ εκτιμάται χαμηλή, λόγω χαμηλής συχνότητας δρομολογήσεων ή/και ανάγκη μετεπιβίβασης.

Από τον εποπτικό **χάρτη 16** κάλυψης αστικής συγκοινωνίας, προκύπτει πως υπάρχουν μεγάλες περιοχές στη Δημοτική Ενότητα Πανοράματος, οι οποίες δεν εξυπηρετούνται από κάποια βασική ή συμπληρωματική γραμμή.

Χάρτης 16: Κάλυψη αστικής συγκοινωνίας στη Δημοτική Ενότητα Πανοράματος. (Πηγή: ΣΒΑΚ)

Χάρτης 17: Κάλυψη αστικής συγκοινωνίας στη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη. (Πηγή: ΣΒΑΚ)

Όπως προκύπτει από τους χάρτες κάλυψης της αστικής συγκοινωνίας στη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη (**Χάρτη 17, άνω μέρος**) προκύπτουν τα παρακάτω:

- ο οικισμός Ασβεστοχωρίου εξυπηρετείται στο σύνολό του από την γραμμή 57. Επιπρόσθετα, όλα τα σημεία ενδιαφέροντος που εντοπίστηκαν κατά τη διαδικασία αυτοψίας, βρίσκονται εντός της περιοχής κάλυψης της αστικής συγκοινωνίας.

- ο οικισμός Εξοχής εξυπηρετείται σε ικανοποιητικό βαθμό από την αστική συγκοινωνία. Το μεγαλύτερο μέρος του οικισμού βρίσκεται εντός της ακτίνας κάλυψης 300μ, ενώ η σημαντικότερη χρήση γης του ΓΕΝ «Γ. Παπανικολάου» εξυπηρετείται με αποκλειστική στάση στην θέση εισόδου.
- Ο οικισμός Χορτιάτη εξυπηρετείται αποκλειστικά από τη λεωφορειακή γραμμή 61. Παρόλα αυτά, όπως αποτυπώνεται στον **(Χάρτη 17, κάτω μέρος)**, η περιοχή εξυπηρετείται σε πολύ μεγάλο ποσοστό. Το μόνο σημείο του οικισμού, το οποίο χαρακτηρίζεται από μειωμένη εξυπηρέτηση, εντοπίζεται στο ανατολικό του άκρο, όπου όμως υπάρχει περιορισμένος αριθμός κατοικιών.
- Ο οικισμός Φιλύρου καλύπτεται σε αρκετά μεγάλο βαθμό από τη λειτουργία της γραμμής 64.

5.2.4. Ήπια Μετακίνηση

Ο Δήμος στο σύνολο του χαρακτηρίζεται από πλήρη απουσία δικτύου ποδηλατοδρόμων, κυρίως λόγω του έντονου ανάγλυφου στην μεγαλύτερη έκτασή του.

Όσον αφορά την υλοποίηση μέτρων βελτίωσής της αστικής κινητικότητας, διαπιστώνεται έλλειψη δικτύου πεζοδρόμων ή/και οδών ήπιας κυκλοφορίας στις Δ.Ε. Πανοράματος και Χορτιάτη. Αντιθέτως, στη Δ.Ε. Πυλαίας στα πλαίσια του έργου «Ολοκληρωμένη ανάπλαση ευρύτερης περιοχής Ελαιορέματος» διαμορφώθηκε η ευρύτερη περιοχή του Ελαιορέματος με δίκτυο οδών ήπιας κυκλοφορίας. Όμως στο υπόλοιπο τμήμα της Δ.Ε. Πυλαίας, δεν έχουν υλοποιηθεί αντίστοιχες δράσεις. Επιπλέον, όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, το μεγαλύτερο τμήμα του θεσμοθετημένου δικτύου πεζοδρόμων της Δ.Ε. Πυλαίας είναι ασύνδετο και έχει ασφαλιστηριωθεί με αποτέλεσμα να μην διαθέτει χαρακτηριστικά οδού ήπιας μετακίνησης.

Σε ότι αφορά την πεζή μετακίνηση, όπως προέκυψε από την εξέταση της υφιστάμενης κατάστασης στα πλαίσια της εκπόνησης του ΣΒΑΚ, στο Δήμο Πυλαίας-Χορτιάτη εμφανίζονται διάφορα προβλήματα στην υποδομή πεζοδρομίων, τα οποία δυσχεραίνουν την άνετη και ασφαλή κυκλοφορία των πεζών. Τα κυριότερα προβλήματα που συναντώνται είναι οι ασυνέχειες της υποδομής, το ανεπαρκές πλάτος της, το οποίο απομειώνεται είτε λόγω κατάληψης από ανθρωπογενείς δραστηριότητες (εμπόριο, κάδοι, παράνομη στάθμευση, κ.ά.) είτε λόγω του περιορισμένου δημοσίου χώρου (περιπτώσεις Ασβεστοχωρίου, Εξοχής, Πανοράματος, & Χορτιάτη).

Συνολικά οι υποδομές ήπιων τρόπων μετακίνησης δεν είναι ικανοποιητικές τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά.

5.2.5. Λοιπές υποδομές μεταφορών

Σιδηροδρομικές υποδομές δεν περιλαμβάνονται στα όρια του Δήμου. Ως προς την προσβασιμότητα όμως στις υπάρχουσες σιδηροδρομικές υποδομές, η θέση του Δήμου δεν ευνοεί την άμεση πρόσβαση στο Σιδηροδρομικό Σταθμό Θεσσαλονίκης, καθώς η μεταξύ τους απόσταση είναι αρκετά μεγάλη. Ωστόσο, η χρήση της περιφερειακής οδού –που διέρχεται εντός των ορίων του Δήμου– με σκοπό τη μετακίνηση προς το Σιδηροδρομικό Σταθμό μειώνει τους απαιτούμενους χρόνους μετάβασης.

Σχετικά με την εξυπηρέτηση των δημοτών από το Μετρό Θεσσαλονίκης, που βρίσκεται ακόμη σε φάση κατασκευής, αρκετά μεγάλο τμήμα της Δ.Ε. Πυλαίας (περιοχή επέκτασης – Πυλαιώτικα), θα εξυπηρετηθεί από την στάση «Νέα Ελβετία» που αποτελεί την πλησιέστερη στάση στον οικισμό και βρίσκεται στα διοικητικά όρια του Δήμου Θεσσαλονίκης και στην οποία προβλέπεται η διαμόρφωση 650 θέσεων στάθμευσης. Με τα ισχύοντα δεδομένα, οι δημότες θα μπορούν να κάνουν χρήση του νέου μέσου μαζικής μεταφοράς, μόνο μέσω μετεπιβίβασής τους από σταθμούς του Ο.Α.Σ.Θ. Τέλος εντός της Δ.Ε. Πυλαίας χωροθετείται το Αμαξοστάσιο του Μετρό (εκτός σχεδίου – περιοχή Μακρο) που όμως δεν μπορεί να αποτελέσει σημείο εξυπηρέτησης των δημοτών για τις μετακινήσεις του, ακόμα και αν περιλαμβάνονταν στον σχεδιασμό του η δημιουργία στάσης.

Ομοίως, λιμενικές εγκαταστάσεις δεν περιλαμβάνονται στο παραλιακό μέτωπο του Δήμου. Οι οποιεσδήποτε θαλάσσιες μετακινήσεις και μεταφορές πραγματοποιούνται από το λιμάνι της Θεσσαλονίκης. Η πρόσβαση σε αυτό διευκολύνεται από την ύπαρξη της περιφερειακής οδού, ενώ σε αντίθετη περίπτωση η χρήση του δευτερεύοντος οδικού δικτύου θα συνεπαγόταν υψηλές καθυστερήσεις.

Ο Δήμος Πυλαίας Χορτιάτη, διαθέτοντας και θαλάσσιο μέτωπο, εμπλέκεται και στη μελλοντική λειτουργία της θαλάσσιας συγκοινωνίας, η οποία είναι υπό μελέτη. Το νέο αυτό μέσο θα πρέπει να ενοποιηθεί στο γενικότερο συγκοινωνιακό σύστημα της πόλης. Επιπλέον, για την εκμετάλλευση του πλεονεκτήματος της ύπαρξης θαλάσσιου μετώπου εντός των ορίων του Δήμου και συγκεκριμένα στην Δ.Ε. Πυλαίας έχουν γίνει ενέργειες για την αξιοποίηση του, με την χωροθέτηση του Τουριστικού Λιμένα Πυλαίας.

Όσον αφορά τις αερομεταφορές, η γεινίαση του Δήμου με το αεροδρόμιο «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ» συνεπάγεται την ταχεία πρόσβαση σε αυτό, διευκολύνοντας τις εναέρια μετακινήσεις του πληθυσμού.

5.2.6. Υποδομές Διαχείρισης Υδάτινων Πόρων

A. Περιοχές που εξυπηρετούνται από την ΕΥΑΘ Α.Ε.

Υδρευση

Οι Δημοτικές Ενότητες της Πυλαίας και του Πανοράματος εξυπηρετούνται από το δίκτυο της Εταιρείας Ύδρευσης Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης (ΕΥΑΘ Α.Ε.) χωρίς να παρατηρούνται ιδιαίτερα προβλήματα υδροδότησης. Αναλυτικότερα, οι εξυπηρετούμενες περιοχές εντός σχεδίου είναι για την Δ.Ε. Πυλαίας ο παλιός οικισμός της Πυλαίας, η Μαλακοπή, τα Κωνσταντινουπολίτικα, ο οικισμός Τοπογράφων και η Βίλα Ριτς, η περιοχή της Νέας Ελβετίας (Πυλαιώτικα) και οι περιοχές των εγκεκριμένων επεκτάσεων και για την Δ.Ε. Πανοράματος ο παλιός οικισμός του Πανοράματος, ο οικισμός του Ν.751 και ο οικισμός των έφεδρων αξιωματικών (Μακεδονία).

Στις εκτός σχεδίου περιοχές δεν εντοπίζεται πλέον αγροτική δραστηριότητα και αρδευτικά δίκτυα.

Στις εκτός σχεδίου περιοχές υπάρχει υδροδότηση από την ΕΥΑΘ σε ορισμένες περιοχές πέριξ των οικισμών. Ιδιαίτερα η ζώνη εμπορικής, τουριστικής και οικονομικής ανάπτυξης, στο νότιο τμήμα της Δημοτικής Ενότητας εξυπηρετείται από το δίκτυο της ΕΥΑΘ αλλά και από πολλές ιδιωτικές γεωτρήσεις.

Αποχέτευση

Οι Δημοτικές Ενότητες της Πυλαίας και του Πανοράματος εξυπηρετούνται για την αποχέτευση λυμάτων από το δίκτυο της Εταιρείας Ύδρευσης Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης (ΕΥΑΘ Α.Ε.). Αναλυτικότερα, οι εξυπηρετούμενες περιοχές εντός σχεδίου είναι για την Δ.Ε. Πυλαίας ο παλιός οικισμός της Πυλαίας, η Μαλακοπή, τα Κωνσταντινουπολίτικα, ο οικισμός Τοπογράφων και η Βίλα Ριτς, η περιοχή της Νέας Ελβετίας (Πυλαιώτικα) και οι περιοχές των εγκεκριμένων επεκτάσεων και για την Δ.Ε. Πανοράματος ο παλιός οικισμός του Πανοράματος, ο οικισμός του Ν.751 και ο οικισμός των έφεδρων αξιωματικών (Μακεδονία). Έλλειψη δικτύου εντοπίζεται στην Δ.Ε. Πανοράματος σε ορισμένα τμήματα των περιοχών του Ν.751, του οικισμού Μακεδονία και σε ένα μικρό τμήμα του παλαιού οικισμού.

Στις περιοχές εκτός σχεδίου, και όπου είναι εφικτή η σύνδεση με το δίκτυο της ΕΥΑΘ Α.Ε., υπάρχουν επεκτάσεις του δικτύου οι δαπάνες των οποίων καλύπτονται με οικονομική συμμετοχή των ιδιωτών. Οι υπόλοιπες περιοχές εξυπηρετούνται με σηπτικούς βόθρους.

Όσον αφορά στο δίκτυο ομβρίων υπάρχει μικρή εξυπηρέτηση. Πιο συγκεκριμένα για την Δ.Ε. Πυλαίας υπάρχει δίκτυο το οποίο καλύπτει περιορισμένη έκταση στην εντός σχεδίου περιοχή. Οι αγωγοί συλλογής των ομβρίων μεταφέρουν την παροχή τους στην περιφερειακή τάφρο. Στη μη εξυπηρετούμενη ζώνη τα όμβρια ακολουθούν τις φυσικές κλίσεις με αποτέλεσμα σε αρκετές περιοχές του οικισμού και των επεκτάσεων να εμφανίζονται έντονα πλημμυρικά φαινόμενα. Για την Δ.Ε. Πανοράματος υπάρχει δίκτυο ομβρίων μόνο στον παλαιό οικισμό ενώ στους υπόλοιπους οικισμούς έχουν γίνει τοπικές επεμβάσεις που διοχετεύουν τα όμβρια στα υφιστάμενα ρέματα. Λόγω της μη διευθέτησης των ομβρίων υδάτων,

δημιουργούνται πολλά προβλήματα στην κυκλοφορία των οχημάτων αλλά και βλάβες στο οδόστρωμα των δρόμων και στις παρόδιες κατοικίες.

Επίσης, προβληματική είναι η εικόνα στην εκτός σχεδίου περιοχή όπου απουσιάζει δίκτυο ομβρίων σε περιοχές που εξυπηρετούν υπεραστικές δραστηριότητες (εμπορικά κέντρα, ιδιωτικές κλινικές, σχολεία, εκθέσεις κλπ), με αποτέλεσμα να εμφανίζονται έντονα πλημμυρικά φαινόμενα που προκαλούν μεγάλο στην κυκλοφορία των οδών αυτών.

Όσον αφορά την επεξεργασία των αστικών λυμάτων, αυτή πραγματοποιείται στην Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων Θεσσαλονίκης (ΕΕΛΘ).

B. Περιοχές που εξυπηρετούνται από την ΔΕΥΑ Πυλαίας – Χορτιάτη

Υδρευση

Για την Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη η διαχείριση, η λειτουργία και η συντήρηση του δικτύου ύδρευσης γίνεται από τη Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης – Αποχέτευσης Πυλαίας – Χορτιάτη. Η υδροδότηση της Δ.Ε. Χορτιάτη εξασφαλίζεται με 16 γεωτρήσεις και ενισχύεται και από το δίκτυο της Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε.

Τα εσωτερικά δίκτυα ύδρευσης παρουσιάζουν κάποια προβλήματα καθώς η κατασκευή τους έγινε με περιστασιακές επεκτάσεις των υφιστάμενων παλαιών και ανεξέλεγκτες συνδέσεις, γεγονός που δυσκολεύει τον έλεγχο για τον εντοπισμό των διαρροών του δικτύου. Ωστόσο, η ΔΕΥΑ Πυλαίας - Χορτιάτη στοχεύει στη συνεχή βελτίωση των συνθηκών διάθεσης του νερού με σκοπό τη διασφάλιση τόσο της επάρκειας όσο και της καταλληλότητας του με δράσεις που αναλύονται παρακάτω.

Η ΔΕΥΑ Πυλαίας – Χορτιάτη προκειμένου να ανταποκρίνεται άμεσα στην ορθολογικότερη εκμετάλλευση των αποθεμάτων νερού, συνεχίζει την χαρτογράφηση του δικτύου ύδρευσης σε όλους τους οικισμούς αρμοδιότητάς της. Με την εξέλιξη της διαδικασίας χαρτογράφησης, η οποία έχει ολοκληρωθεί στο μεγαλύτερο βαθμό, προκύπτουν και οι ανάγκες για αντικατάσταση τμημάτων ύδρευσης που είτε είναι ανεπαρκή είτε είναι παλαιά.

Επιπλέον, η ΔΕΥΑ έχει εφαρμόσει την εγκατάσταση συστήματος τηλεμετρίας και τηλεέλεγχου των εγκαταστάσεών της με στόχο τον ταχύτερο, βέλτιστο και ευκολότερο έλεγχο αυτών καθώς επίσης και την άμεση ανταπόκριση των συνεργειών σε περιπτώσεις βλαβών.

Αναλυτικά για κάθε οικισμό η υδροδότηση έχει ως εξής:

Η υδροδότηση του Ασβεστοχωρίου γίνεται από δύο κύριες γεωτρήσεις οι ποσότητες των οποίων δεν επαρκούν για να καλύψουν τις ανάγκες του οικισμού γι' αυτό και ενισχύονται από ποσότητες που παρέχονται από την ΕΥΑΘ Α.Ε. Το νερό διανέμεται στον οικισμό μέσω των δύο κεντρικών δεξαμενών. Το δίκτυο διανομής είναι κατασκευασμένο από σωλήνες αμιάντου, σιδηροσωλήνες, αγωγούς PVC και PE.

Η ΔΕΥΑ Πυλαίας – Χορτιάτη έχει ξεκινήσει την αντικατάσταση του δικτύου ύδρευσης με νέο με σύγχρονα υλικά, ενώ συγχρόνως υλοποιείται η ζωνοποίηση του οικισμού σε τέσσερις ζώνες για τον καλύτερο έλεγχο της διανομής του νερού.

Η Εξοχή υδροδοτείται με προμήθεια νερού από μία γεώτρηση αρμοδιότητας της ΕΥΑΘ Α.Ε. Το δίκτυο αποτελείται από σωλήνες PVC εκτός από ένα μικρό τμήμα που είναι κατασκευασμένο από αμίαντο. Απαιτούνται συνεχείς επεκτάσεις για την υδροδότηση της πολεοδομημένης περιοχής. Γι αυτό το λόγο η ΔΕΥΑ έχει συντάξει μελέτη δικτύου ύδρευσης η οποία διαχωρίζει τον οικισμό σε δύο ζώνες και έτσι θα αξιοποιήσει και τη δεύτερη υφιστάμενη δεξαμενή. Με αυτό τον τρόπο θα μπορεί να εξυπηρετεί τις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες του οικισμού.

Το Φίλυρο υδροδοτείται από δυο (2) γεωτρήσεις που βρίσκονται στην περιοχή των Λαγυνών και μία γεώτρηση στην περιοχή Τρία Πλατάνια που χρησιμοποιείται περιοδικά (κατά τη διάρκεια των θερινών μηνών). Επίσης ενισχύεται από ποσότητες που παρέχονται από την ΕΥΑΘ Α.Ε. μέσω της κοινότητας Πεύκων. Το νερό μέσω κεντρικών δεξαμενών και αντλιοστασίων διοχετεύεται στο δίκτυο το οποίο είναι κατασκευασμένο από αγωγούς PVC. Στις εκτός σχεδίου περιοχές έχουν ανορυχθεί πολλές ιδιωτικές γεωτρήσεις η εκμετάλλευση των οποίων αποδυναμώνει τον υδροφόρο ορίζοντα. Στον οικισμό, προκειμένου να μην αντιμετωπίζει προβλήματα λειψυδρίας, έχει εγκατασταθεί Μονάδα Επεξεργασίας Νερού και με αυτό τον τρόπο αξιοποιούνται όλες οι διαθέσιμες πηγές νερού που ήταν προβληματικές στο παρελθόν σε θέματα ποιότητας. Με δεδομένη την οικιστική του ανάπτυξη οι ανάγκες υδροδότησης του οικισμού αυξάνουν συνεχώς και για τον παραπάνω λόγο η ΔΕΥΑ προχώρησε στην εκπόνηση μελέτης για αντικατάσταση του δικτύου ύδρευσης, με ζωνοποίηση του δικτύου και κατασκευή νέων δεξαμενών. Επίσης έχει εκπονήσει γεωφυσικές και περιβαλλοντικές μελέτες με σκοπό την ανόρυξη νέων γεωτρήσεων που θα ανακουφίσουν τον υδροφόρο ορίζοντα γύρω από τις υφιστάμενες γεωτρήσεις. Η χρήση μίας επιπλέον προϋπάρχουσας δεξαμενής μεγάλης χωρητικότητας στη ΔΚ Φιλύρου θα λειτουργήσει ως εναλλακτική λύση στην συνεχή εξυπηρέτηση της υδροδότησης του οικισμού σε περιπτώσεις βλαβών και αυξημένων αναγκών νερού.

Ο Χορτιάτης υδροδοτείται από οχτώ γεωτρήσεις, ενώ σημαντική ποσότητα νερού συγκεντρώνεται και από πηγές που βρίσκονται στο βουνό. Επίσης έχουν παραχωρηθεί από την ΕΥΑΘ Α.Ε. η διαχείριση και εκμετάλλευση των πηγών της Αγ. Παρασκευής, που έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της ποσότητας του προς διάθεση νερού για την κοινότητα Χορτιάτη. Το νερό μεταφέρεται μέσω τεσσάρων δεξαμενών σε όλο τον οικισμό. Το δίκτυο διανομής δεν είναι σε καλή κατάσταση καθώς το μεγαλύτερο τμήμα είναι κατασκευασμένο από αμίαντο, και περίπου το 20% αυτού είναι από PVC. Η ΔΕΥΑ έχει ξεκινήσει τη διαδικασία εκπόνησης μελέτης για αντικατάσταση του δικτύου ύδρευσης, με ζωνοποίηση του δικτύου και κατασκευή νέων δεξαμενών.

Αποχέτευση

Στη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη υπάρχει σήμερα, ενιαίος τρόπος αντιμετώπισης όσον αφορά στην αποχέτευση ακαθάρτων. Ο οικισμός του Φιλύρου υπάγεται στις αρμοδιότητες της Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. ενώ για τους άλλους οικισμούς την ευθύνη έχει η ΔΕΥΑ Πυλαίας – Χορτιάτη.

Ο οικισμός Ασβεστοχωρίου διαθέτει παντοροϊκό αποχετευτικό δίκτυο. Οι αγωγοί καταλήγουν σε συλλεκτήριο αποχετευτικό ωσειδή τσιμεντένιο αγωγό διαμέτρου 3μ., ο οποίος βρίσκεται κάτω από τον κεντρικό δρόμο που διασχίζει τον οικισμό. Από εκεί μέσω αντλιοστασίου τα λύματα μεταφέρονται στον κεντρικό αποχετευτικό αγωγό, που ακολουθεί πορεία παράλληλη με τον επαρχιακό δρόμο και καταλήγει στο δίκτυο της ΕΥΑΘ. Η ΔΕΥΑ έχει ξεκινήσει την κατασκευή νέου χωριστικού δικτύου αποχέτευσης προκειμένου να διαχωριστούν τα ακάθαρτα από τα όμβρια ύδατα. Τα παραπάνω εξασφαλίζουν ένα σύγχρονο δίκτυο αποχέτευσης, που θα εξυπηρετεί πλήρως τους κατοίκους της κοινότητας Ασβεστοχωρίου, και με τη λειτουργία του θα εξασφαλίζει την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Ο οικισμός Εξοχής διαθέτει παντοροϊκό αποχετευτικό δίκτυο κυρίως στο παλιό τμήμα του ενώ ορισμένες κατοικίες εξυπηρετούνται από βόθρους. Όπως και στο Ασβεστοχώρι, οι αγωγοί καταλήγουν στον συλλεκτήριο τσιμεντένιο αγωγό και στη συνέχεια τα λύματα οδηγούνται στον κεντρικό αποχετευτικό αγωγό ο οποίος συνδέεται με αυτόν του Ασβεστοχωρίου. Γι αυτό η ΔΕΥΑ έχει εκπονήσει μελέτη για την κατασκευή νέου χωριστικού δικτύου αποχέτευσης προκειμένου να διαχωριστούν τα ακάθαρτα από τα όμβρια ύδατα.

Στο Φίλυρο το τμήμα του αρχικού οικισμού διαθέτει αποχετευτικό δίκτυο. Τα λύματα μέσω ενός αντλιοστασίου, ενός δίδυμου καταθλιπτικού αγωγού και ενός αγωγού βαρύτητας, οδηγούνται στον κεντρικό αποχετευτικό αγωγό της Ε.Υ.Α.Θ στο Δήμο Παύλου Μελά (Ευκαρπία). Το νότιο τμήμα εξυπηρετείται κυρίως με βόθρους. Δίκτυο ομβρίων δεν υπάρχει και οι απορροές παροχετεύονται με την βοήθεια των κλίσεων του ανάγλυφου της περιοχής στα υδατορέματα που υπάρχουν.

Ο οικισμός του Χορτιάτη διαθέτει αποχετευτικό δίκτυο σχεδόν στο σύνολό του. Τα λύματα μέσω κεντρικού αποχετευτικού αγωγού διοχετεύονται στην Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων (Ε.Ε.Λ.) του Χορτιάτη. Με δεδομένο ότι η μονάδα του βιολογικού καθαρισμού κατασκευάστηκε με πρόβλεψη την εξυπηρέτηση 3.000 κατοίκων, σήμερα δεν έχει την δυνατότητα να ανταποκριθεί στο όγκο των λυμάτων που παροχετεύονται. Για το λόγο αυτό η ΔΕΥΑ έχει ξεκινήσει την κατασκευή νέου χωριστικού δικτύου αποχέτευσης προκειμένου να διαχωριστούν τα ακάθαρτα από τα όμβρια ύδατα και με σκοπό την κατάργηση της Ε.Ε.Λ. και παροχέτευσης των λυμάτων μέσω κεντρικού αγωγού Εξοχής –Ασβεστοχωρίου στο δίκτυο της ΕΥΑΘ. Τα παραπάνω εξασφαλίζουν ένα σύγχρονο δίκτυο αποχέτευσης, που θα εξυπηρετεί

πλήρως τους κατοίκους της κοινότητας Χορτιάτη, και με τη λειτουργία του θα εξασφαλίζει την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Δίκτυο ομβρίων δεν υπάρχει, με τη βοήθεια των κλίσεων τα όμβρια παροχετεύονται στα υδατορέματα.

Στην εκτός σχεδίου περιοχή της κοινότητας Χορτιάτη και ειδικότερα στην περιοχή που υπάρχουν αγροτικές εκτάσεις λόγω, του ήπιου ανάγλυφου, απαιτείται η μελέτη και κατασκευή εγγειοβελτιωτικών έργων για την αποφυγή πλημμυρικών φαινομένων.

5.2.7. Πυροπροστασία

Ο αξιόλογος χαρακτήρας του φυσικού περιβάλλοντος στο Δήμο Πυλαίας – Χορτιάτη απαιτεί συνεχή επαγρύπνηση και φροντίδα για την αποσόβηση του κινδύνου της καταστροφής του λόγω πυρκαγιάς. Η υπευθυνότητα της αντιμετώπισης του θέματος και η επάρκεια της λήψης μέτρων πυροπροστασίας επιβάλουν την κινητοποίηση και τη συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων πολιτείας και της τοπικής κοινωνίας.

Μετά την απώλεια ενός σημαντικού τμήματος του Σείχ – Σου από την πυρκαγιά του 1997 η Διεύθυνση Δασών και το Δασαρχείο Θεσσαλονίκης ενέτειναν τα έργα πυροπροστασίας. Οι υποδομές που έχουν γίνει αφορούν:

Για το Σείχ – Σου: οδικό αντιπυρικό δίκτυο καθώς και πλήρες δίκτυο υδροδότησης με τις απαιτούμενες δεξαμενές αποθήκευσης νερού

Για τον ορεινό όγκο Χορτιάτη: οδικό αντιπυρικό δίκτυο, η υδροδότηση προβλέπεται να εξυπηρετηθεί από υδροστόμια του δικτύου ύδρευσης του δήμου καθώς και των στρατιωτικών εγκαταστάσεων που βρίσκονται στην περιοχή.

Για το δάσος Κουρί: κατασκευάσθηκε δεξαμενή υδροδότησης 75 μ3.

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη έχει την κύρια ευθύνη προστασίας των δημοτικών δασικών εκτάσεων και καταβάλλει μεγάλες προσπάθειες προκειμένου να συντηρηθεί το υφιστάμενο οδικό δίκτυο, να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των υδροδοτήσεων και της τοποθέτησης των πυροσβεστικών υδροστομίων.

Τον Ιούλιο του 2020 το Δημοτικό Συμβούλιο ενέκρινε το Σχέδιο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών εξαιτίας Δασικών Πυρκαγιών του Δήμου ΠΥΛΑΙΑΣ – ΧΟΡΤΙΑΤΗ με κωδική ονομασία «ΙΟΛΑΟΣ».

Μέσω του σχεδίου επιδιώκεται η άμεση και συντονισμένη απόκριση των εμπλεκόμενων Φορέων σε Τοπικό επίπεδο για την υποστήριξη του έργου του Πυροσβεστικού Σώματος στην καταστολή των δασικών πυρκαγιών και για την αποτελεσματική αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών λόγω δασικών πυρκαγιών και την άμεση διαχείριση των συνεπειών τους.

Επιπλέον, για την λήψη μέτρων πρόληψης ο δήμος κατέθεσε προτάσεις για χρηματοδότηση στο πρόγραμμα ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΗΣ.

5.2.8. Λοιπές Υποδομές

Στις λοιπές υποδομές περιλαμβάνονται το δίκτυο ηλεκτροφωτισμού οδών και πλατειών, τα δίκτυα ηλεκτροδότησης και αγωγών φυσικού αερίου, οι εγκαταστάσεις ανανεώσιμων πηγών ενέργειας αλλά και οι τηλεπικοινωνιακές υποδομές.

A. Δίκτυο ηλεκτροφωτισμού οδών και πλατειών

Σύμφωνα με αποτυπώσεις, το δίκτυο του δημοτικού δημόσιου φωτισμού οδών και πλατειών περιλαμβάνει, περίπου 10.100 επιστύλια φωτιστικά, η πλειοψηφία των οποίων βρίσκεται σε στύλους της ΔΕΔΔΗΕ (περίπου 7.320 φωτιστικά). Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια γίνεται προσπάθεια αντικατάστασης, τουλάχιστον στις κεντρικές οδούς, των φωτιστικών της ΔΕΔΔΗΕ με νέο υπόγειο δίκτυο, ιστούς και φωτιστικά ιδιοκτησίας του Δήμου. Η πολιτική αυτή έχει σαν αποτέλεσμα την καλύτερη κατανομή του φωτισμού σε όλο το μήκος της οδού, τηρώντας τις αυστηρές φωτοτεχνικές προδιαγραφές σχετικά με τη φωτεινή ένταση, τη φωτεινή ροή, τη λαμπρότητα, τη θάμβωση κ.λπ. Παράλληλα, δίνει τη δυνατότητα ολοκληρωμένης διαχείρισης, όπως την ελεγχόμενη αφή-σβέση στο σωστό χρόνο, με απώτερο σκοπό την εξοικονόμηση ενέργειας.

Ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη είναι υπεύθυνος για τη συντήρηση τόσο των φωτιστικών σωμάτων που ανήκουν στον ίδιο, όσο και αυτών που είναι τοποθετημένα στους στύλους της ΔΕΔΔΗΕ.

Τα φωτιστικά που χρησιμοποιούνται στον δημοτικό φωτισμό είναι στην συντριπτική τους πλειοψηφία Υδραργύρου, τα οποία λειτουργούν είτε με λαμπτήρες Υδραργύρου είτε με ειδικούς λαμπτήρες νατρίου που είναι συμβατοί με το φωτιστικά Υδραργύρου. Τα εν λόγω φωτιστικά είναι όμως παλαιάς τεχνολογίας, χαμηλών φωτοτεχνικών χαρακτηριστικών ενώ οι λαμπτήρες τους έχουν σχετικά μικρή διάρκεια ζωής και χαμηλά φωτοτεχνικά χαρακτηριστικά. Ως αποτέλεσμα των παραπάνω, το δίκτυο του δημοτικού φωτισμού είναι ιδιαίτερα ενεργοβόρο, με κακό φωτεινό αποτέλεσμα και υψηλό κόστος συντήρησης.

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη έχει ξεκινήσει με τα συνεργεία του, την σταδιακή αντικατάσταση των υφιστάμενων λαμπτήρων και των αντίστοιχων φωτιστικών τους οδοφωτισμού, με λαμπτήρες led ή με φωτιστικά led .

Ο Δήμος μας επιπλέον, δημοπράτησε μία μεγάλη προμήθεια φωτιστικών LED με τίτλο **«Ενεργειακή Αναβάθμιση του Δημοτικού Οδοφωτισμού του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη» προϋπολογισμού 4.516.357,76 €**, μετά και την σύναψη αντίστοιχου δανείου με το Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων. Αντικείμενο του συνολικού project θα είναι η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του Δημοτικού οδοφωτισμού, μέσω της αντικατάστασης συμβατικών φωτιστικών σωμάτων με νέα φωτιστικά σώματα σύγχρονης τεχνολογίας LED. Ο Ανάδοχος θα προμηθεύσει

συνολικά 8.160 φωτιστικά σώματα/λαμπτήρες/προβολείς σύγχρονης τεχνολογίας LED σύμφωνα με τις πιο σύγχρονες και ποιοτικές Τεχνικές Προδιαγραφές.

Η εγκατάσταση του προμηθευόμενου εξοπλισμού θα πραγματοποιηθεί εντός ενός έτους, στο δίκτυο οδοφωτισμού του Δήμου, σε θέσεις όπως έχουν προσδιοριστεί στη μελέτη που έχει εκπονήσει ο Δήμος. Ο ανάδοχος θα παρέχει 10ετή εγγύηση για τον εξοπλισμό που θα προμηθεύσει.

Επίσης αξίζει να αναφερθεί ότι έχει ολοκληρωθεί η ψηφιακή αποτύπωση του υπάρχοντος δικτύου ηλεκτροφωτισμού του Δήμου μας και συγκεκριμένα ενός συστήματος καταγραφής και απεικόνισης των φωτιστικών σωμάτων και των πύλων του δικτύου ηλεκτροφωτισμού με πολλά στοιχεία και τα οποία είναι εγκατεστημένα στους δημόσιους κοινόχρηστους χώρους (δρόμοι, πεζόδρομοι, πλατείες, πάρκα κλπ.).

Επίσης, στα πλαίσια ελέγχου και διαχείρισης του κόστους της ηλεκτρικής ενέργειας, ο Δήμος έχει συνάψει υπηρεσία με εξειδικευμένη εταιρεία Πληροφορικής, με τίτλο **«Χρήση διαδικτυακής πλατφόρμας διαχείρισης και ελέγχου των λογαριασμών κατανάλωσης ρεύματος»**. Η υπηρεσία αυτή, αφορά συγκεκριμένα, σύστημα παρακολούθησης και ελέγχου του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας μέσα από τον πολλαπλό λογαριασμό σε μηνιαία βάση, με απώτερο σκοπό μέσα από αυτό, να διαχειριστεί αποτελεσματικότερα το κόστος της ηλ. Ενέργειας και να εντοπίσει δυσλειτουργίες, υπέρογκες καταναλώσεις, ανενεργούς μετρητές κλπ.

B. Δίκτυο Ηλεκτρισμού

Η ηλεκτροδότηση του Δήμου πραγματοποιείται επαρκώς από το δίκτυο της ΔΕΔΔΗΕ από το δίκτυο μέσης και χαμηλής τάσης, χωρίς προβλήματα εξυπηρέτησης. Το δίκτυο της μέσης τάσης ανέρχεται σε 20 KV, ενώ η χαμηλή τάση είναι 0,4 KV.

Γ. Δίκτυο φυσικού αερίου

Το δίκτυο του φυσικού αερίου έχει καλύψει την περιοχή της Πυλαίας, του Πανοράματος και μέρους του Ασβεστοχωρίου. Για τον Χορτιάτη, Εξοχή και Φίλυρο έχει επίσης ξεκινήσει την τελευταία διετία η κατασκευή επιμέρους δικτύων μετά από αιτήματα πολιτών.

Επίσης όλα τα νέα κτίρια του Δήμου που κατασκευάστηκαν το τελευταίο διάστημα, έχουν συνδεθεί με το φυσικό αέριο .

Ο Δήμος στα πλαίσια υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης Αειφόρου Ενέργειας (ΣΔΑΕ) και έχοντας ως στόχο την μείωση εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα κατά τουλάχιστον 20% ως το 2020, έχει προγραμματίσει συγκεκριμένα μέτρα και δράσεις για την επίτευξη των στόχων του. Μια από τις κύριες δράσεις του είναι η αντικατάσταση καυστήρων πετρελαίου με καυστήρες φυσικού αερίου στην θέρμανση των κατοικιών και λοιπών εγκαταστάσεων του Δήμου μας. Έτσι μέσω μιας σειράς δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, ενθαρρύνει περαιτέρω

τη χρήση φυσικού αερίου. Οι δημότες μπορούν να προχωρήσουν στην αντικατάσταση των καυστήρων πετρελαίου με φυσικού αερίου, κατά κύριο λόγο με ιδίους πόρους και σε κάποιες περιπτώσεις μέσω εθνικών επιδοτούμενων προγραμμάτων όπως το «Εξοικονόμηση κατ' οίκον» και το «Χτίζοντας το μέλλον».

Δ. Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.)

Ήπιες μορφές ενέργειας δεν έχουν προς το παρόν αναπτυχθεί σε μεγάλο βαθμό, ούτε προβλέπονται για το άμεσο μέλλον. Υπάρχουν μόνο εγκατεστημένοι, ηλιακοί συλλέκτες ζεστού νερού σε δώματα οικοδομών και Φ/Β, καθώς επίσης και δίκτυο γεωθερμίας σε μεμονωμένες κατοικίες ή κτίρια γραφείων στην εκτός σχεδίου περιοχή κυρίως. Στη διαδικτυακή εφαρμογή apps.deddie.gr/WebAPE/main.html υπάρχει πίνακας ΑΠΕ ανά Δήμο

Πίνακας 14: Πίνακας Α.Π.Ε. ανά Δήμο - Κεντρικής Μακεδονίας

Αναζήτηση ΑΠΕ

Επιλέξτε τον Καλλικρατικό Δήμο που σας ενδιαφέρει:

Επιλέξτε ένα από τα παρακάτω κριτήρια σχετικά με τα περιθώρια των σταθμών που δεσμεύουν ισχύ:

Περιφέρεια:

ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Περιφερειακή Ενότητα:

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Δήμος:

ΠΥΛΑΙΑΣ-ΧΟΡΤΙΑΤΗ

Σε λειτουργία, με σύμβαση και με οριστική προσαφορά

Σε λειτουργία και με σύμβαση
 Σε λειτουργία

🔍 Εύρεση

🗺️ Καθαρισμός

📍 Συνολικός Χάρτης Περιθωρίων Διασυνδεδεμένου Συστήματος

📄 Πίνακας ΑΠΕ - Σε λειτουργία, με σύμβαση και με οριστική προσαφορά - ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ/ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ/ΠΥΛΑΙΑΣ-ΧΟΡΤΙΑΤΗ

⚡ Διαθεσιμότητα
 ⚡ Περιορισμένη διαθεσιμότητα
 ⚡ Μη διαθεσιμότητα

Αναζήτηση:

Δείξε 10 εγγραφές

ΥΠΟΣΤΑΘΟΣ ΥΤ/ΜΤ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΤΗ	ΟΝΟΜ. ΙΣΧΥΣ (ΜΒΑ)	ΠΛΗΘΟΣ ΑΠΕ	ΟΝΟΜ. ΙΣΧΥΣ ΑΠΕ (ΜΒΑ)	ΘΕΡΜΙΚΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ (ΜΒΑ)	ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΣΤΑΘΜΗΣ ΒΡΑΧΥΚΥΚΛΟΣΗΣ (ΜΒΑ)	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΕΔΔΔΕ	ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΙ ΔΗΜΟΙ	ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑ
θ - I (Δόξα)	θ - I (Δόξα) ΜΣ2	50	27	0,2	49,8	27,8	Διεύθυνση Περιφέρειας Μακεδονίας-Θράκης	ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ΠΥΛΑΙΑΣ-ΧΟΡΤΙΑΤΗ	⚡
θ - IV (Ν. Ελβετία)	θ - IV (Ν. Ελβετία) ΜΣ1	50	25	0,5	49,5	49,5	Διεύθυνση Περιφέρειας Μακεδονίας-Θράκης	ΘΕΡΜΗΣ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ, ΠΥΛΑΙΑΣ-ΧΟΡΤΙΑΤΗ	⚡
θ - IV (Ν. Ελβετία)	θ - IV (Ν. Ελβετία) ΜΣ2	50	137	2,3	47,7	44,3	Διεύθυνση Περιφέρειας Μακεδονίας-Θράκης	ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ, ΘΕΡΜΗΣ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ, ΠΥΛΑΙΑΣ-ΧΟΡΤΙΑΤΗ	⚡
θ - IX (Πολίχνη)	θ - IX (Πολίχνη) ΜΣ1	50	150	1,3	48,7	25,7	Διεύθυνση Περιφέρειας Μακεδονίας-Θράκης	ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ-ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ΝΕΑΠΟΛΗΣ-ΣΥΚΕΩΝ, ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ, ΠΥΛΑΙΑΣ-ΧΟΡΤΙΑΤΗ	⚡
θ - IX (Πολίχνη)	θ - IX (Πολίχνη) ΜΣ3	50	173	4	46	31,5	Διεύθυνση Περιφέρειας Μακεδονίας-Θράκης	ΝΕΑΠΟΛΗΣ-ΣΥΚΕΩΝ, ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ, ΠΥΛΑΙΑΣ-ΧΟΡΤΙΑΤΗ	⚡
θ - VI (Σχολάρι)	θ - VI (Σχολάρι) ΜΣ1	50	450	17,6	32,4	0	Διεύθυνση Περιφέρειας Μακεδονίας-Θράκης	ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ, ΘΕΡΜΗΣ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ΝΕΑΣ ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ, ΠΥΛΑΙΑΣ-ΧΟΡΤΙΑΤΗ	⚡
θ - VIII (Μ. Μπότσαρης)	θ - VIII (Μ. Μπότσαρης) ΜΣ1	50	15	0,1	49,9	53,9	Διεύθυνση Περιφέρειας Μακεδονίας-Θράκης	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ΠΥΛΑΙΑΣ-ΧΟΡΤΙΑΤΗ	⚡
θ - X (Φοίνικας)	θ - X (Φοίνικας) ΜΣ1	50	180	2,7	47,3	39,3	Διεύθυνση Περιφέρειας Μακεδονίας-Θράκης	ΘΕΡΜΗΣ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ΠΥΛΑΙΑΣ-ΧΟΡΤΙΑΤΗ	⚡
θ - X (Φοίνικας)	θ - X (Φοίνικας) ΜΣ2	50	328	5,6	44,4	36,4	Διεύθυνση Περιφέρειας Μακεδονίας-Θράκης	ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ, ΘΕΡΜΗΣ, ΠΥΛΑΙΑΣ-ΧΟΡΤΙΑΤΗ	⚡

Εμφανίζονται 1 έως 9 από 9 εγγραφές

1
▶
▶▶

📄 ΔΕΔΔΕ Α.Ε.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με στοιχεία της ΔΕΔΔΗΕ Αν. Θεσ/κης, στην περιοχή του Δήμου, υπάρχουν οι παραπάνω συνδεδεμένες εγκαταστάσεις μικρών Φ/Β στέγης (<10KW) , Φ/Β net metering και Φ/Β χαμηλής τάσης (<100KW) καθώς επίσης και ΣΗΘΥΑ με συνολική ισχύ 4.862 KW και παραγόμενη ενέργεια 5.380.526 KWh για το έτος 2016.

Επίσης σύμφωνα με στοιχεία της ΔΕΔΔΗΕ Κεντρικής Θεσσαλονίκης, στην περιοχή Φιλύρου – Ασβεστοχωρίου και Εξοχής υπάρχουν εγκατεστημένες μονάδες Φωτοβολταϊκών συνολικής ισχύος περίπου 500KW.

Το διαθέσιμο περιθώριο για την σύνδεση νέων σταθμών ΑΠΕ στη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη είναι μεγάλο (>50 MW) αλλά είναι αδύνατο να καλυφθεί λόγω των υπαρχόντων αντικειμενικών περιορισμών (οικιστική περιοχή) για την ανάπτυξη μεγάλων συστημάτων ΑΠΕ (αιολικών ή και μεγάλων Φ/Β πάρκων).

E. Τηλεπικοινωνιακές υποδομές

Το τηλεπικοινωνιακό δίκτυο σταθερής και κινητής τηλεφωνίας εκτείνεται στο σύνολο του Δήμου, είτε από τον ΟΤΕ είτε από ιδιωτικές εταιρείες παρόχους.

Το δίκτυο του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδας (Ο.Τ.Ε.) είναι αναβαθμισμένο με χρήση καλωδίων οπτικών ινών για νέες προηγμένες υπηρεσίες όπως καλωδιακή τηλεόραση υψηλής ευκρίνειας και γρήγορο internet σε πολύ ψηλές ταχύτητες πρόσβασης (50Mb/s και άνω) και καλύπτει όλο το Δήμο. Το επίπεδο εξυπηρέτησης είναι καλό.

Τέλος, στην περιοχή της Πυλαίας έχει αναπτυχθεί δίκτυο οπτικών ινών του Δήμου, περίπου 500μ. με το οποίο συνδέονται κτίρια της Δ.Ε. μεταξύ τους ώστε οι υπηρεσίες να λειτουργούν σε ένα ενιαίο δίκτυο. Τα κτίρια που συνδέθηκαν είναι το Πέτρινο Πολιτιστικό Κέντρο, το κτίριο του παλιού Δημαρχείου όπου στεγάζονται σήμερα οι διοικητικές αποκεντρωμένες υπηρεσίες και η Διεύθυνση Πολεοδομίας, το κτίριο που στεγάζει το ΚΑΠΗ και το κτίριο της Τεχνικής Υπηρεσίας.

Δωρεάν Ασύρματο Internet

Ο Δ. Πυλαίας-Χορτιάτη έχει επίσης υλοποιήσει μία σύγχρονη δομή ασύρματου δικτύου (WiFi Hot Spots) για την παροχή δωρεάν ασύρματου Internet σε διάφορα επιλεγμένα σημεία της Δημοτικής Κοινότητας Πανοράματος και της Δημοτικής Κοινότητας Πυλαίας. Πιο συγκεκριμένα υπάρχει κάλυψη σε δημοτικά κτίρια και στους πέριξ αυτών χώρους, καθώς και σε δύο κεντρικούς οδικούς άξονες (Κομνηνών Πανοράματος και Πολυτεχνείου Πυλαίας).

Η επιλογή των σημείων ενδιαφέροντος έγινε με γνώμονα την εξυπηρέτηση των πολιτών στα δημοτικά κτίρια και στους χώρους συνάθροισης κοινού (πλατείες, πάρκα, αναψυκτήριο, ανοικτό κινηματοθέατρο, αίθουσες εκδηλώσεων, αμφιθέατρο, εμπορικοί δρόμοι). Η χρήση του Ασύρματου Δικτύου θα καλύψει μεταξύ άλλων τις πολιτιστικές και κοινωνικές δράσεις του Δήμου καθώς και τις

υπηρεσιακές ανάγκες, αφού τα εν λόγω κτίρια στεγάζουν υπηρεσίες διοικητικές, οικονομικές, τεχνικές, κοινωνικής πολιτικής, απασχόλησης και πολιτισμού.

Κεραίες κινητής τηλεφωνίας

Πέρα από το συμβατικό δίκτυο σταθερής τηλεφωνίας του ΟΤΕ, στην κατοικημένη περιοχή εντοπίζονται και κεραίες κινητής τηλεφωνίας. Το τελευταίο μάλιστα αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο Δήμος, το οποίο πιθανώς να εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους για την υγεία των πολιτών. Ασκείται συνεχώς πίεση στις υπεύθυνες εταιρίες κινητής τηλεφωνίας, για την απομάκρυνση των υφιστάμενων κεραιών από την κατοικημένη περιοχή, αλλά και τη μη τοποθέτηση νέων σε θέσεις που κρίνονται ακατάλληλες και αυξάνουν την επικινδυνότητα για την ανθρώπινη υγεία.

Ο Δήμος ανταποκρινόμενος στην αυξημένη ευαισθησία που χαρακτηρίζει τις υπηρεσίες του, σε θέματα προστασίας της υγείας των πολιτών και του περιβάλλοντος, εφαρμόζει τις ακόλουθες δράσεις και πολιτικές, σχετικά με **τον έλεγχο των επιπέδων ηλεκτρομαγνητικών ακτινοβολιών** στα διοικητικά όρια του δήμου.

Οι ηλεκτρομαγνητικές ακτινοβολίες που ελέγχονται, είναι κατά κύριο λόγο αυτές που προέρχονται από **σταθμούς βάσης (κεραίες) κινητής τηλεφωνίας** που είναι διάσπαρτες εντός του αστικού ιστού αλλά και στην ύπαιθρο καθώς και **κεραίες τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σταθμών**. Από το σχετικό site της ΕΕΤΤ, φαίνεται ότι στην περιοχή του Δήμου μας βρίσκονται συνολικά εγκατεστημένες 120 περίπου κεραίες κινητής τηλεφωνίας.

Συγκεκριμένα ο Δήμος μας

Α. Συμμετέχει ενεργά στο **Εθνικό Παρατηρητήριο Ηλεκτρομαγνητικών Πεδίων** σε συνεργασία με την **ΕΕΑΕ** (Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας), την **ΕΕΤΤ** (Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων) το **ΤΕΕ** και άλλους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, ένα πρόγραμμα που εγκαθίσταται πανελλαδικά στο τέλος του 2015. Αφορά μετρήσεις ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας on line σε επιλεγμένα σημεία μέτρησης. Δίνεται η δυνατότητα επεξεργασίας των αποτελεσμάτων από μεγάλα δείγματα καθώς και πλήρης δημοσιοποίηση τους από διαδικτυακή πλατφόρμα.

Στην πρώτη φάση στον Δήμο Πυλαίας Χορτιάτη έχουν εγκατασταθεί ήδη **τρεις σταθεροί σταθμοί** μέτρησης σε σημεία με αυξημένη παρουσία πληθυσμού, οι οποίοι ήδη λειτουργούν. Συγκεκριμένα εγκαταστάθηκαν στο δώμα του τ. Δημαρχείου Πυλαίας, στο δώμα του 2^{ου} Δημοτικού σχολείου Πυλαίας και στην σκεπή του 1^{ου} Δημοτικού σχολείου Πυλαίας. Μελλοντικά υπάρχει δυνατότητα μετεγκατάστασης των σταθμών μέτρησης σε άλλες περιοχές του Δήμου καθώς και διενέργεια μετρήσεων από **κινητούς σταθμούς μέτρησης** κατόπιν αιτήματος του δήμου ή πολιτών.

Β. Παράλληλα εκμεταλλεύόμενος τοπικά την τεχνογνωσία και τον εξοπλισμό του **ΑΠΘ**, ο Δήμος έχει προβεί σε σύναψη σύμβασης με το Α.Π.Θ. για τη διενέργεια μετρήσεων ισχύος ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας από κεραιές κινητής τηλεφωνίας και άλλες πάσης φύσεως εκπομπές εντός των διοικητικών του ορίων. Η σύμβαση αυτή θα υλοποιείται κατόπιν υποδείξεων του Δήμου σε περιοχές ενδιαφέροντος κατά τη διάρκεια προγράμματος ελέγχων ή κατόπιν καταγγελίας.

Ο Δήμος Χορτιάτη Πυλαίας θεωρεί ότι και οι δυο παραπάνω δράσεις μπορούν να συγκροτήσουν ένα **συνεκτικό και αποτελεσματικό ελεγκτικό πλαίσιο**, ώστε η τήρηση των από το νόμο **ορίων στα επίπεδα της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας** να είναι σε μέγιστο βαθμό εξασφαλισμένη προς όφελος της υγείας των πολιτών και του περιβάλλοντος.

Παράλληλα συμμετέχει με τους κατοίκους στην άσκηση ένδικων μέσων όπου χρειάζεται.

Δημοτική Ενότητα Πανοράματος

Δίκτυο Ηλεκτρισμού

Ειδικότερα, η εντός σχεδίου περιοχή του Πανοράματος ανήκει στη γεωγραφική ζώνη Υπογείωσης των δικτύων διανομής της ΔΕΔΔΗΕ. Αυτό σημαίνει ότι τα δίκτυα της ΔΕΔΔΗΕ κατασκευάζονται πλέον υπόγεια και έτσι καταργούνται σταδιακά οι ξύλινοι ιστοί και τα εναέρια δίκτυα.

Επιπλέον, για το Πανόραμα έχει μελετηθεί από την ΔΕΔΔΗΕ, ένα ευρύτερο έργο υπογείωσης των εναέριων δικτύων μέσης και χαμηλής τάσης, με αποτέλεσμα να απομακρύνονται οι υφιστάμενοι εναέριοι Υποσταθμοί και το δίκτυο μέσης τάσης, ενώ παράλληλα κατασκευάζονται επίγειοι υποσταθμοί σε υποδεικνυόμενες θέσεις από την ΔΕΔΔΗΕ. Τα έργα αυτά συμβάλλουν κατά πολύ στην εξυπηρέτηση άμεσων και μελλοντικών φορτίων της ευρύτερης περιοχής, αλλά και στην αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος διαβίωσης των πολιτών.

Δίκτυο φυσικού αερίου

Το δίκτυο του φυσικού αερίου έχει καλύψει μέρος της κατοικημένης περιοχής του δήμου, τόσο στον παλαιό όσο και στους νέους οικισμούς, με προτεραιότητα τις πυκνοδομημένες περιοχές.

Στο θέμα της χρήσης του φυσικού αερίου για θέρμανση, ως περισσότερο φιλικό προς το περιβάλλον καυσίμο, ο τ. Δήμος Πανοράματος έχει να δείξει ένα αρκετά ενθαρρυντικό έργο. Με ένταξη στο πρόγραμμα του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης «*Ενεργειακές Επενδύσεις σε Σχολεία και Άλλα Δημόσια Κτίρια για την Υποκατάσταση Συμβατικών Καυσίμων με Φυσικό Αέριο*» που χρηματοδοτήθηκε από το Γ'ΚΠΣ, προώθησε την αντικατάσταση του συμβατικού συστήματος θέρμανσης 11 περίπου σχολείων και δημοτικών κτιρίων με

αντίστοιχο σύστημα εκμετάλλευσης φυσικού αερίου. Επίσης όλα τα νέα κτίρια που κατασκευάσθηκαν έχουν συνδεθεί με το φυσικό αέριο. Υπάρχουν μόνο το 2^ο Νηπιαγωγείο Πανοράματος, το οποίο δεν είναι συνδεδεμένο με το δίκτυο του φυσικού αερίου και για το οποίο είχε συνταχθεί μελέτη – πρόταση χρηματοδότησης στο ΕΠΠΕΡΑΑ, προκειμένου να γίνει η αντικατάσταση και αναβάθμιση της θέρμανσης από πετρέλαιο σε φυσικό αέριο, αλλά επειδή δεν μπόρεσε να εγκριθεί, θα γίνει με άλλο πρόγραμμα χρηματοδότησης.

Δημοτική Ενότητα Πυλαίας

Δίκτυο Ηλεκτρισμού

Ειδικότερα, η Πυλαία έχει ενταχθεί κατόπιν απόφασης της Γενικής Δ/σης της Περιφέρειας Κ. Μακεδονίας της ΔΕΔΔΗΕ εδώ και 13 χρόνια περίπου, στη γεωγραφική ζώνη Υπογείωσης των δικτύων διανομής της. Αυτό σημαίνει ότι τα δίκτυα της ΔΕΔΔΗΕ κατασκευάζονται πλέον υπόγεια και έτσι καταργούνται οι ξύλινοι ιστοί και τα εναέρια δίκτυα. Αυτό αποτελεί θετικό στοιχείο για την αισθητική της πόλης, την απελευθέρωση των πεζοδρομίων από υποσταθμούς και ιστούς, αλλά ταυτόχρονα δημιουργεί την αναγκαιότητα για την δημιουργία Δημοτικού φωτισμού με την ανάπτυξη καλά μελετημένου υπόγειου δικτύου με μεταλλικούς ιστούς και αντίστοιχα φωτιστικά. Μέχρι τώρα έχει υπογειωθεί πλήρως το δίκτυο της ΔΕΗ στην οδό Πρ. Ηλία, στην Περραιβού, στην Λαμπράκη στην οδό Πολυτεχνείου (από Πρ. Ηλία ως Εγνατία) και στην περιοχή Ελαιορέματος, επιτυχώς συνοδευόμενη από πλήρη ανάπλαση των πεζοδρομίων τους. Παράλληλα όμως δημιουργείται πρόβλημα σε τοπικές οδούς κυρίως της επέκτασης, όπου η ΔΕΔΔΗΕ με βάση την πολιτική της αρνείται να προσθέσει νέους στύλους ΦΟΠ, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται συνθήκες επικινδυνότητας με τον μη επαρκή φωτισμό των περιοχών αυτών. Επιπρόσθετα απαιτείται ο προγραμματισμός και η εκτέλεση έργων δημοτικού φωτισμού με αρκετά σημαντικό προϋπολογισμό για την κάλυψη των αναγκών αυτών.

Ωστόσο σημαντικό πρόβλημα που προκαλεί ανησυχίες για την ανθρώπινη υγεία αποτελεί η διέλευση της γραμμής υψηλής τάσης από την εντός σχεδίου περιοχή και συγκεκριμένα η γραμμή μεταφοράς από το τερματικό της Πυλαίας ως το τερματικό της Ν. Ελβετίας που αποτελείται από 9 πυλώνες διπλού κυκλώματος 150 KV και διέρχεται κυρίως από την οδό Δελφών και έμπροσθεν από το μεγάλο σχολικό συγκρότημα της οδού Ισμήνης. Αλληπάλληλες αιτήσεις του Δήμου προς την εταιρία ηλεκτρισμού για τη διευθέτηση του ζητήματος, έχουν πραγματοποιηθεί, χωρίς ωστόσο μέχρι στιγμής κανένα υπαρκτό αποτέλεσμα. Το 2015 η ΑΔΜΗΕ προγραμματίσει το έργο της αντίστοιχης υπογειοποίησης στο δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του φορέα τους. Αυτό είναι ιδιαίτερα αισιόδοξο, μιας που για πρώτη φορά ο αντίστοιχος φορέας – διαχειριστής της μεταφοράς της ηλεκτρικής ενέργειας, δηλώνει εγγράφως την πρόθεση της υπογειοποίησης της αντίστοιχης γραμμής.

Αξίζει να αναφερθεί ότι παρόμοιες γραμμές μεταφοράς υψηλής τάσης, είτε αποξηλώθηκαν (Περραιβού και Κ. Ντόγγρα), είτε υπογειοποιήθηκαν (οικισμός Τοπογράφων) πριν το 2010, μετά από συνεχείς οχλήσεις του Δήμου.

Δίκτυο φυσικού αερίου

Στη Δημοτική Ενότητα Πυλαίας περιλαμβάνεται δίκτυο φυσικού αερίου, με τον κύριο αγωγό διανομής να διέρχεται στα βόρεια των διοικητικών του ορίων. Το δίκτυο φυσικού αερίου επεκτείνεται συνεχώς, με σκοπό να δύναται να εξυπηρετήσει το σύνολο του οικισμού, συμπεριλαμβανομένου και των επεκτάσεων. Τα έργα εγκατάστασης και επέκτασης του δικτύου εντάχθηκαν κυρίως στο επιχειρησιακό σχέδιο της Εταιρίας Παροχής Αερίου (ΕΠΑ) για την πενταετία 2005-2009 ενώ συνεχίζονται συνεχώς με γνώμονα την εξυπηρέτηση των αιτήσεων των πολιτών.

Στο θέμα της χρήσης του φυσικού αερίου για θέρμανση, ως περισσότερο φιλικού προς το περιβάλλον καυσίμου, ο τ. Δήμος Πυλαίας έχει να δείξει επίσης ένα αρκετά ενθαρρυντικό έργο. Με ένταξη στο πρόγραμμα του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης «Ενεργειακές Επενδύσεις σε Σχολεία και Άλλα Δημόσια Κτίρια για την Υποκατάσταση Συμβατικών Καυσίμων με Φυσικό Αέριο» που χρηματοδοτήθηκε από το Γ'ΚΠΣ, προώθησε την αντικατάσταση του συμβατικού συστήματος θέρμανσης 15 περίπου σχολείων και δημοτικών κτιρίων με αντίστοιχο σύστημα εκμετάλλευσης φυσικού αερίου. Υπάρχουν μόνο μερικά κτίρια αποδυτηρίων γηπέδων ποδοσφαίρου (Κύπρου και ΔΑΚ) καθώς επίσης και το 3^ο και το 6^ο Νηπιαγωγείο Πυλαίας, τα οποία δεν είναι συνδεδεμένα με το δίκτυο του φυσικού αερίου και για τα οποία υπάρχει η βούληση να αντικατασταθούν με άλλο χρηματοδοτικό πρόγραμμα.

Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη

Δίκτυο Ηλεκτρισμού

Το δίκτυο είναι εναέριο. Από τη Δημοτική Ενότητα διέρχεται μία εναέρια γραμμή μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος υψηλής τάσης (150KV), η οποία βρίσκεται στο εκτός σχεδίου τμήμα.

Δίκτυο Φυσικού Αερίου

Το δίκτυο φυσικού αερίου που προβλέπεται να εξυπηρετήσει την περιοχή προγραμματίζεται, αλλά έχει σχέση και με την διάθεση των πολιτών να αιτηθούν την σύνδεση με την ΕΔΑΘΕΣΣ. Έχουν κατασκευαστεί τμήματα του δικτύου ΦΑ που εξυπηρετούν τους οικισμούς Ασβεστοχωρίου, Εξοχής, Χορτιάτη και Φιλύρου.

Όστόσο από την περιοχή της Δημοτικής Ενότητας διέρχεται τμήμα του αγωγού φυσικού αερίου υψηλής πίεσης από τον οποίο εξυπηρετείται το ΠΣΘ. Βόρεια του Φιλύρου έχει κατασκευαστεί σταθμός βανών – βαλβίδων (βανοστάσιο), ο οποίος αποτελεί τη δικλείδα ασφάλειας σε περίπτωση βλάβης ή προβλήματος στον αγωγό

ενώ ένας δεύτερος σταθμός που ονομάζεται «τερματικός μετρητικός σταθμός» βρίσκεται νότια του Ασβεστοχωρίου. Σε αυτόν σταματάει η υψηλή πίεση αερίου και εκκινεί η μέση, για την εξυπηρέτηση του ΠΣΘ. Ένας μικρότερος αγωγός μέσης πίεσης εξυπηρετεί το Νοσοκομείο Παπανικολάου.

Ο Δήμος πιέζει συνεχώς την ΕΠΑ να αναπτύξει συνολικά το δίκτυο της στο σύνολο όλων των Δ.Κ., προκειμένου να μπορούν να συνδεθούν και όλα τα Δημοτικά – σχολικά κτίρια. Έτσι ήδη έχουν συνδεθεί με δαπάνες του Δήμου αρκετά σχολικά κτίρια στο Ασβεστοχώρι, (Γυμνάσιο – Λύκειο , 2^ο Δημοτικό σχολείο, 1^ο ΔΣ, 1^ο και το 2^ο Νηπιαγωγείο καθώς επίσης το Δημαρχείο και το νέο κτίριο της ΔΕΥΑ), Εξοχή (Νηπιαγωγείο), Φίλυρο (2^ο και 3^ο Νηπιαγωγείο, 1^ο και 2^ο ΔΣ, Γυμνάσιο και Λύκειο), Χορτιάτης (1^ο Νηπιαγωγείο). Με επόμενη εργολαβία θα προβεί και σε επιπλέον αντικαταστάσεις λεβήτων από πετρέλαιο σε Φυσικό αέριο και για τα υπόλοιπα σχολικά και δημοτικά κτίρια.

5.2.9. Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη ακολουθεί ένα συγκεκριμένο σύστημα διαχείρισης των αστικών αποβλήτων - απορριμμάτων που συνεχώς αναβαθμίζει με στόχο την μείωση της ποσότητας και της επικινδυνότητας τους, την εκμετάλλευση κάθε δυνατότητας επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης, ανάκτησης και τέλος την ασφαλή διάθεση των υπολειμμάτων τους.

Το υφιστάμενο σύστημα διαχείρισης των αποβλήτων - απορριμμάτων του Δήμου χωρίζεται σε δύο κατηγορίες :

1. Διαχείριση συμβατικών αστικών στερεων αποβλήτων(σύμμεικτα) και
2. Εναλλακτική διαχείριση αποβλήτων

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη είναι υπεύθυνος για τη συλλογή των συμβατικών – σύμμεικτων αστικών στερεών αποβλήτων της Δ.Ε Πυλαίας, Δ.Ε Πανοράματος και Δ.Ε Χορτιάτη.

Σύμφωνα με καταγεγραμμένα στοιχεία του Δήμου στο Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Απορριμμάτων Δήμου Πυλαίας Χορτιάτη 2015 και στα επόμενα έτη:

Η **μέση ετήσια παραγωγή** συμβατικών – σύμμεικτων στερεών αστικών αποβλήτων του Δήμου ανέρχεται σε **25.268,00 τόνους** για τα τελευταία πέντε έτη.

Τα απόβλητα αυτά προέρχονται από τους πράσινους και ημιυπόγειους κάδους.

Ο αριθμός των κάδων ανέρχεται περίπου σε **6.859** για τους πράσινους χωρητικότητας από **240 lt** έως **1.300 lt.** και **26** για τους ημιυπόγειους, χωρητικότητας περίπου **3.000 lt** έκαστος.

Η **περισυλλογή - αποκομιδή και μεταφορά** τους γίνεται με προσωπικό του Τμήματος Καθαριότητας & Ανακύκλωσης και με τη βοήθεια **17 απορριμματοφόρων** του Δήμου.

Πιο συγκεκριμένα:

- **(15) απορριμματοφόρα** χωρητικότητας 4-11 τόνων (6-18 m³) συλλέγουν τα απορρίμματα των πράσινων κάδων,
- **(1) απορριμματοφόρο** πρέσα με γερανό-γάντζο, συλλέγει τα απορρίμματα των ημιυπόγειων κάδων και
- **(1) δορυφορικό** απορριμματοφόρο όχημα συλλέγει απορρίμματα από πράσινους κάδους μικρής χωρητικότητας σε στενούς δρόμους

Η αποκομιδή των σύμμεικτων αποβλήτων γίνεται:

- **(5) πέντε** φορές /εβδομάδα στο σύνολο των Δημοτικών Ενοτήτων του Δήμου,
- **(6) έξι** φορές/ εβδομάδα στην εκτός σχεδίου περιοχή της Δ.Ε Πυλαίας όπου υπάρχουν και τα μεγάλα Εμπορικά Κέντρα καθώς και στα κεντρικά σημεία της Δ.Ε Πυλαίας και Δ.Ε Πανοράματος.

Στην παρούσα φάση, ο Δήμος διαιρείται σε 14 τομείς αποκομιδής, οι 6 εκ των οποίων βρίσκονται στην Δ.Ε. Πυλαίας, 4 στην Δ.Ε. Πανοράματος και οι υπόλοιπες 4 στην Δ.Ε. Χορτιάτη.

Οι 14 τομείς-περιοχές αποκομιδής είναι οι ακόλουθοι:

ΔΕ ΠΥΛΑΙΑΣ

- ΠΥΛΑΙΑ (ΧΩΡΙΟ)
- ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΤΙΚΑ
- ΡΙΓΑΝΗ (ΠΥΛΑΙΩΤΙΚΑ)
- 7η ΠΕΡΙΟΧΗ
- ΕΚΤΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ ΠΕΡΙΟΧΗ
- ΜΑΛΑΚΟΠΗ

ΔΕ ΠΑΝΟΡΑΜΑΤΟΣ

- ΠΑΝΟΡΑΜΑ (ΧΩΡΙΟ)
- ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΙ
- ΝΟΜΟΣ 751
- ΕΦΕΔΡΟΙ (ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ)

ΔΕ ΧΟΡΤΙΑΤΗ

- ΤΟΠΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΧΟΡΤΙΑΤΗ
- ΤΟΠΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΕΞΟΧΗΣ
- ΤΟΠΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΑΣΒΕΣΤΟΧΩΡΙΟΥ
- ΤΟΠΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΦΙΛΥΡΟΥ

Στη Δ.Ε Χορτιάτη, η αποκομιδή των πράσινων κάδων και των ημιυπόγειων κάδων , έχει ανατεθεί με σύμβαση σε ανάδοχο.

Πίνακας 15: Υφιστάμενο σύστημα διαχείρισης αποβλήτων – απορριμμάτων

Είδος Διαχείρισης Απορριμμάτων	Όγκος Απορριμμάτων (τόνοι/έτος)	Αριθμός Κάδων		Αριθμός Απορριματοφόρων	Μήκος Δικτύου/Όχημα (χλμ/μέρα)	Όγκος Ογκωδών Αντικειμένων (κυβικά/ημέρα)		Αρ. Ανοιχτών Οχημ. Συλλογής Ογκωδών	Αριθ. Οχημ. Πλύσιμο Κάδ.	Αριθ. Οχημ. Πλύσιμο Οδών
		Πράσινοι	Ημιυπόγειοι			ΔΕ Πυλαίας ΔΕ Πανοράματος	ΔΕ Χορτιάτη			
Συμβατική Διαχείριση	25.268,00	6.859,00	26	17	135 ΧΥΤΑ 70 ΣΜΑ	110	25	10		
Εναλλακτική Διαχείριση (Συσκευασιών)	3.501,00	Μπλε 1.500,00		4	75	Πιλοτικό Πρόγραμμα Οικιακής Κομποστοποίησης			3	3

Πηγή: Από Τοπικό σχέδιο Απορριμμάτων Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη 2015 και τα επόμενα έτη

Η μεταφορά των απορριμμάτων γίνεται σε συνέχεια της αποκομιδής την ίδια μέρα, για διάθεση τους στους αδειοδοτημένους χώρους του ΣΜΑ ΕΥΚΑΡΠΙΑΣ ή απευθείας του ΧΥΤΑ ΜΑΥΡΟΡΑΧΗΣ.

Ο ΣΜΑ ΕΥΚΑΡΠΙΑΣ, ξεκίνησε τη λειτουργία του το 2017 και εξυπηρετεί τους Δήμους του πολεοδομικού συγκροτήματος της Θεσσαλονίκης. Η λειτουργία του αποτελεί ευθύνη του θεσμοθετημένου φορέα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης διαχείρισης στερεών αποβλήτων ΦΟΣΔΑ «Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων».

Η συνολική μέση ημερήσια διαδρομή (αποκομιδής και μεταφοράς) ενός οχήματος πράσινων κάδων μέσα στην πόλη και προς τον ΣΜΑ ΕΥΚΑΡΠΙΑΣ με επιστροφή είναι 70 χλμ. (μέση διαδρομή στην πόλη = 45 χλμ. και μέση διαδρομή προς και από τον ΣΜΑ ΕΥΚΑΡΠΙΑΣ = 25 χλμ).

Ο ΧΥΤΑ ΜΑΥΡΟΡΑΧΗΣ είναι ένας από τους μεγαλύτερους χώρους υγειονομικής ταφής απορριμμάτων στη χώρα μας, βρίσκεται περίπου 30 km βόρεια του πολεοδομικού συγκροτήματος της Θεσσαλονίκης. Ξεκίνησε τη λειτουργία του το 2007 και σήμερα δέχεται απορρίμματα από όλη την περιφέρεια Θεσσαλονίκης. Η λειτουργία του ΧΥΤΑ αποτελεί ευθύνη του θεσμοθετημένου φορέα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης διαχείρισης στερεών αποβλήτων ΦΟΣΔΑ «Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων».

Η συνολική μέση ημερήσια διαδρομή (αποκομιδής και μεταφοράς) ενός οχήματος πράσινων κάδων μέσα στην πόλη και προς τον ΧΥΤΑ Μαυροράχης με επιστροφή είναι 135 χλμ. (μέση διαδρομή στην πόλη = 45 χλμ. και μέση διαδρομή προς και από τον ΧΥΤΑ Μαυροράχης = 90 χλμ.).

Εναλλακτική διαχείριση αποβλήτων

Ο Δήμος έχει συμβληθεί με παρόχους που διαθέτουν συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης προκειμένου να διαχειριστεί τα αστικά απόβλητα και απορρίμματα της περιοχής του.

Τα στοιχεία που παρατίθενται έχουν καταγραφεί από το Τμήμα Καθαριότητας & Ανακύκλωσης και παρατίθενται παρακάτω:

ι.) Εναλλακτική διαχείριση απορριμμάτων - αποβλήτων συσκευασιών

Ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη έχει συνάψει σύμβαση συνεργασίας με Εταιρεία Ανακύκλωσης για την εναλλακτική διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων συσκευασίας (χαρτί, πλαστικό, γυαλί, μέταλλο).

Σύμφωνα με καταγεγραμμένα στοιχεία του Δήμου:

Η **μέση ετήσια παραγωγή** ανακυκλώσιμων απορριμμάτων - συσκευασιών του Δήμου ανέρχεται σε **3.501,00 τόνους** για τα τελευταία πέντε έτη.

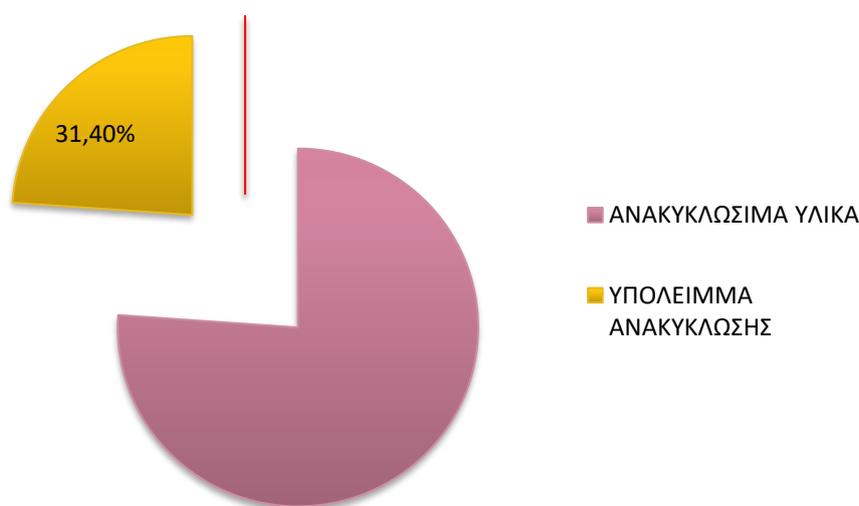
Τα απορρίμματα αυτά προέρχονται από τους μπλε κάδους και τους κάδους συλλογής γυαλιού. Στην παρούσα φάση, το πρόγραμμα ανακύκλωσης εφαρμόζεται με περίπου 1.500 κάδους ανακύκλωσης (μπλε κάδοι) 1.100 lt & 660 lt και περίπου 50 καμπάνες (κώδωνες) **χωριστής** συλλογής γυαλιού 1300 lt, τοποθετημένες κυρίως σε χώρους εστίασης σε όλες της Δ.Ε. του Δήμου.

Η **περισυλλογή - αποκομιδή και μεταφορά** τους γίνεται με προσωπικό του Τμήματος Καθαριότητας & Ανακύκλωσης και με τη βοήθεια **τεσσάρων (4) απορριμματοφόρων** χωρητικότητας 5,5 τόνων (6-18m³) που έχουν παραχωρηθεί στο Δήμο μας από την εταιρεία. Η **χωριστή** περισυλλογή του γυαλιού από τις καμπάνες (κώδωνες) γίνεται από τον ανάδοχο..

Πιο συγκεκριμένα η αποκομιδή των ανακυκλώσιμων απορριμμάτων γίνεται:

- **(5) πέντε** φορές /εβδομάδα στο σύνολο των Δημοτικών Ενοτήτων του Δήμου και
- **(6) έξι** φορές/ εβδομάδα στην εκτός σχεδίου περιοχή της Δ.Ε Πυλαίας όπου υπάρχουν και τα μεγάλα Εμπορικά Κέντρα καθώς και στα κεντρικά σημεία της Δ.Ε Πυλαίας και Δ.Ε Πανοράματος.

Τα ανακυκλώσιμα υλικά που συλλέγονται με τα απορριμματοφόρα του Δήμου, στη συνέχεια μεταφέρονται την ίδια μέρα κατά κανόνα στο ΚΔΑΥ Θέρμης και σε έκτακτες περιπτώσεις στο ΚΔΑΥ Ιωνίας για περαιτέρω αξιοποίηση, όπου τα μη ανακυκλώσιμα απορρίμματα «υπολείμματα» θα διαχωριστούν από τα καθαρά προς ανακύκλωση απορρίμματα. Σύμφωνα με τα στοιχεία μια ποσότητα των συλλεγομένων απορριμμάτων στους μπλε κάδους ανακύκλωσης δεν ανακυκλώνεται αλλά απομακρύνεται και τελικά καταλήγει στον ΧΥΤΑ Μαυροράχης. Η ποσότητα αυτή ανέρχεται σε 31,40% επί της συνολικής συλλεγόμενης ποσότητας απορριμμάτων στους μπλε κάδους

Γράφημα 2: Ποσοστό ωφέλιμου ανακυκλώσιμου υλικού από τους μπλε κάδους του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη

Η συνολική μέση ημερήσια διαδρομή (αποκομιδής και μεταφοράς) ενός οχήματος μπλε κάδων μέσα στην πόλη και προς το ΚΔΑΥ Θέρμης με επιστροφή είναι 95 χλμ. (μέση διαδρομή στην πόλη = 45 χλμ και μέση διπλή διαδρομή προς και από τον ΚΔΑΥ Θέρμης = 50 χλμ).

ii.) Χωριστή συλλογή Χαρτιού - έντυπου υλικού/χαρτονιού-

Ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη, με μέριμνα του Τμήματος Καθαριότητας & Ανακύκλωσης της Διεύθυνσης Καθαριότητας & Περιβάλλοντος και σε συνεργασία με τον Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ) της Κεντρικής Μακεδονίας και Εταιρεία Ανακύκλωσης, είχε οργανώνει από το 2017 ένα πρόγραμμα χωριστής συλλογής και ανακύκλωσης χαρτιού-έντυπου υλικού /χαρτονιού στην πηγή, με δίκτυο κάδων με πορτοκαλί καπάκι που έχουν παραχωρηθεί από το ΦΟΔΣΑ. Οι κάδοι έχουν τοποθετηθεί σε επιλεγμένα κεντρικά σημεία ενδιαφέροντος στον Δήμο Πυλαίας-Χορτιάτη, όπως είναι οι δημόσιες υπηρεσίες, σχολεία, πλατείες, στρατόπεδα κ.λπ., όπου παράγονται σημαντικές ποσότητες χαρτιού-έντυπου υλικού και χάρτινων συσκευασιών. Έχουν αναπτυχθεί συνολικά σαράντα πέντε (45) κάδοι.

Οι ποσότητες που συλλέγονταν με μέσα του ΦΟΔΣΑ, οδηγούνταν στο Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ) των Ταγαράδων προς διαλογή από ξένες ύλες, συμπίεση του χαρτιού-έντυπου υλικού/χαρτονιού σε δέματα και ακόλουθη αξιοποίηση των δεματοποιημένων υλικών σε βιομηχανίες ανακύκλωσης χαρτιού. Από το 2020, έπαψε γενικά η εφαρμογή του εν λόγω προγράμματος από το ΦΟΔΣΑ, ωστόσο η παραχώρηση του συνόλου των κάδων έχει παραμείνει στον Δήμο μας. Κατόπιν αιτήματος για συνδρομή, το πρόγραμμα σήμερα εξακολουθεί να εφαρμόζεται εν μέρει από το ΦΟΔΣΑ, ο οποίος όμως εξυπηρετεί μόνον εγκαταστάσεις που απαιτούν έγκαιρη και άμεση διαχείριση, όπως είναι τα σχολεία και τα στρατόπεδα. Εξετάζεται από τον Δήμο μας, η περίπτωση της εφαρμογής ενός κατάλληλου και εναλλακτικού προγράμματος χωριστής συλλογής και ανακύκλωσης χαρτιού-έντυπου υλικού /χαρτονιού στην πηγή.

iii.) Ογκώδη απόβλητα

Με μέριμνα του Τμήματος Καθαριότητας & Ανακύκλωσης της Διεύθυνσης Καθαριότητας & Περιβάλλοντος, υλοποιείται στο Δήμο μας η **χωριστή συλλογή ογκωδών -βαρέων ΑΗΗΕ** (π.χ. ψυγεία, κουζίνες, φούρνοι, πλυντήρια, στεγνωτήρια, κλιματιστικά κλπ), από συνεργαζόμενη και συμβεβλημένη με τον Δήμο εταιρεία, πόρτα-πόρτα από την οικία του πολίτη, κατόπιν τηλεφωνικής ειδοποίησης στην γραμμή του πολίτη (15195).

Πως γίνεται η χωριστή συλλογή και ανακύκλωση των ογκωδών-βαρέων ΑΗΗΕ στο Δήμο Πυλαίας-Χορτιάτη, σε τρία (3) απλά βήματα:

- **1)** Ο πολίτης επικοινωνεί με το Δήμο στο τηλ.15195 «Γραμμή του πολίτη», όπου δηλώνει την πρόθεσή του να ανακυκλώσει κάποια ηλεκτρική ή ηλεκτρονική συσκευή, καθώς και κάποια στοιχεία που θα του ζητηθούν από το τηλεφωνικό κέντρο (π.χ. ονοματεπώνυμο, , διεύθυνση, τηλέφωνα, είδος και αριθμός συσκευών, όροφος κλπ). Του επισημαίνεται ιδιαιτέρως, ότι δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να την κατεβάσει στο πεζοδρόμιο ή σε κοινόχρηστο χώρο, γιατί ως γνωστόν την «αρπάζουν» αμέσως οι γυρολόγοι.
- **2)** Οι αρμόδιες Υπηρεσίες του Δήμου, την ίδια στιγμή, επικοινωνούν ηλεκτρονικά με τη συμβεβλημένη εταιρεία ανακύκλωσης και της διαβιβάζουν το αίτημα του πολίτη.
- **3)** Η εταιρεία επιβεβαιώνει τηλεφωνικά το ραντεβού με τον ίδιο τον πολίτη και έπειτα μεταβαίνει στο σημείο ανακύκλωσης, όπου την παραλαμβάνει πόρτα – πόρτα (ανεξαρτήτου ορόφου διαμονής), χωρίς έτσι να χρειασθεί να μπει στον κόπο ο πολίτης να την κατεβάσει στο πεζοδρόμιο, όπου είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα καταλήξει στα χέρια κάποιου «γυρολόγου», με άγνωστο βέβαια προορισμό και περιβαλλοντικές συνέπειες.

iv) Απόβλητα Εκσκαφών-Κατασκευών & Κατεδαφίσεων.(ΑΕΚΚ) - Κομποστοποίηση Πράσινα απόβλητα κήπων-πάρκων-αστικών χώρων πρασίνου (κλαδιά, κομμένο χόρτο, φύλλα κ.ά.)

Τα απόβλητα από εκσκαφές, κατασκευές &κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ) και τα πράσινα απόβλητα που προέρχονται από ιδιωτικούς κήπους& πάρκα, αστικούς χώρους πρασίνου κλπ και αποτελούν μεγάλο όγκο απορριμμάτων επικίνδυνων για περιβαλλοντική μόλυνση και φωτιά.

Ειδικά για τα απόβλητα εκσκαφών-κατασκευών & κατεδαφίσεων(ΑΕΚΚ) ο δημότης οφείλει να τα αφήνει σε ολιγάριθμες σακούλες μικρής περιεκτικότητας κοντά στους κάδους του Δήμου. Επιπλέον μπορεί με δική του ευθύνη να μισθώνει ιδιώτη για να τοποθετήσει ειδικό μεταλλικό κάδο έξω από τον χώρο του και να τα απομακρύνει στη συνέχεια.

Ο Δήμος λειτουργεί με επιτυχία πρόγραμμα κομποστοποίησης σε οικίες των δημοτών σε συνεργασία με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Οι δημότες αφού παρακολούθησαν τα ενημερωτικά εργαστήρια που πραγματοποιήθηκαν στο Δημαρχείο, παρέλαβαν από έναν κάδο κομποστοποίησης μαζί με χρήσιμες και πρακτικές οδηγίες εφαρμογής της μεθόδου διαχείρισης ενός σημαντικού μέρους των οικιακών τους απορριμμάτων.

Σήμερα, όποιος δημότης διαθέτει μικρό ελεύθερο χώρο γης στον κήπο ή το προκήπιό του, μπορεί να ζητήσει και να παραλάβει κομποστοποιητή, μαζί με χρήσιμες και πρακτικές οδηγίες εφαρμογής, αφού υπογράψει δήλωση αποδοχής του και παρακολουθήσει τα ενημερωτικά εργαστήρια που πραγματοποιούνται στο Δημαρχείο.

Ο δημότης οφείλει να διατηρεί τον κομποστοποιητή σε καλή κατάσταση και να δέχεται τον έλεγχο των αρμόδιων υπαλλήλων του δήμου για την ορθή χρήση αυτού.

Με τη συγκεκριμένη μέθοδο ένα μεγάλο μέρος των απορριμμάτων που παράγει ημερησίως κάθε νοικοκυριό ,αντί να καταλήγει στο Χ.Υ.Τ.Α., αξιοποιείται ώστε να αποτελέσει λίπασμα για τον κήπο ή τις γλάστρες. Σύμφωνα με τα στοιχεία ερευνών τα οργανικά απορρίμματα αποτελούν περίπου το 40% των απορριμμάτων που παράγει κάθε νοικοκυριό και σε ποσοστό 70% μπορούν να κομποστοποιηθούν.

iv.) Χωριστή συλλογή αποβλήτων ειδών Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΑΗΗΕ)

Ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη, με μέριμνα του Τμήματος Καθαριότητας & Ανακύκλωσης της Διεύθυνσης Καθαριότητας & Περιβάλλοντος, ξεκίνησε και υλοποιεί το πρόγραμμα ανακύκλωσης παλιού ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού αλλά και φωτιστικών ειδών και λαμπτήρων, έχοντας ενεργή σύμβαση με εγκεκριμένο από το ΥΠΕΝ Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης

Σε επιλεγμένα δημοτικά σημεία συλλογής, έχουν τοποθετηθεί ειδικοί καλαίσθητοι κάδοι rlexiglas, για τη χωριστή συλλογή **μικρών συσκευών ΑΗΗΕ** (όπως καφετιέρες, σκούπες, τوستιέρες, υπολογιστές, μικρές τηλεοράσεις κ.ά.), καθώς και ειδικοί χάρτινοι κάδοι (χαρτοκιβώτια), όπου συγκεντρώνονται χωριστά οι μεταχειρισμένοι

λαμπτήρες που μπορούν να φέρουν οι πολίτες που δεν τους χρησιμοποιούν πλέον (τα Δημοτικά σημεία συλλογής, αναφέρονται στο site του Δήμου – ενότητα ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ)

Παράλληλα, έχει τοποθετηθεί στο αμαξοστάσιο της καθαριότητας (περιοχή Jumbo), ειδικός μεταλλικός κάδος χωρητικότητας 20 lt., όπου συλλέγονται χωριστά οι μεταχειρισμένοι λαμπτήρες που αλλάζει το τμήμα ηλεκτροφωτισμού του Δήμου μας.

ν.) Χωριστή συλλογή χρησιμοποιημένων φορητών ηλεκτρικών στηλών-μπαταριών και συσσωρευτών

Ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη, με μέριμνα του Τμήματος Καθαριότητας & Ανακύκλωσης της Διεύθυνσης Καθαριότητας & Περιβάλλοντος, συνεργάζεται με εγκεκριμένη από το ΥΠΕΧΩΔΕ εταιρεία για την συλλογή και απομάκρυνση των αποβλήτων φορητών ηλεκτρικών στηλών - μπαταριών

Η συλλογή των αποβλήτων φορητών ηλεκτρικών στηλών - μπαταριών γίνεται σε ειδικούς κάδους-στήλες σε κεντρικά σημεία του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη (π.χ. Δημαρχείο) καθώς και σε άλλες δημοτικές εγκαταστάσεις, φορείς, σχολεία καθώς και εμπορικά καταστήματα και επιχειρήσεις που έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον, όπου οι δημότες μπορούν να εναποθέτουν τις χρησιμοποιημένες μπαταρίες τους, ενώ μπορεί να τοποθετηθούν μελλοντικά και άλλοι κάδοι-στήλες σε άλλα σημεία ενδιαφέροντος.

Στις δημοτικές εγκαταστάσεις έχουν τοποθετηθεί 19 στήλες ανακύκλωσης μπαταριών των 10 lt & 20 lt.

Εικόνα 1. Κάδος για τη συλλογή φορητών μπαταριών - συσσωρευτών

νι.) Χωριστή συλλογή μεταχειρισμένων ειδών ιματισμού, ένδυσης - υπόδησης και λοιπών υφασμάτων υλικών

Ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη, με μέριμνα του Τμήματος Καθαριότητας & Ανακύκλωσης της Διεύθυνσης Καθαριότητας & Περιβάλλοντος, υλοποιεί πρόγραμμα-δράση χωριστής συλλογής και ανακύκλωσης μεταχειρισμένων ειδών ιματισμού, ένδυσης - υπόδησης και λοιπών υφασμάτινων υλικών.

Από την υλοποίηση της παραπάνω δράσης, καμία δαπάνη δεν βαρύνει το Δήμο, αντίθετα, θα προκύψουν υπέρ αυτού κοινωνικά, οικονομικά και περιβαλλοντικά οφέλη από την ορθή διαχείριση τω αποβλήτων αυτών.

Η συλλογή γίνεται από συνεργαζόμενη και συμβεβλημένη με τον Δήμο αδειοδοτημένη εταιρεία, η οποία έχει αναλάβει την ολοκληρωμένη διαχείριση του ρεύματος των μεταχειρισμένων ειδών ιματισμού, ένδυσης - υπόδησης και λοιπών υφασμάτινων υλικών και ειδικότερα:

- Την δωρεάν τοποθέτηση κάδων ειδικών προδιαγραφών (αρχικά 30), χωρητικότητας 180-200 lt για τη συλλογή των μεταχειρισμένων ρούχων, παπουτσιών κλπ, σε σημεία που της έχει υποδείξει ο Δήμος μας, με δυνατότητα τοποθέτησης άλλων 40 κάδων σε βάθος χρόνου, εφόσον το πρόγραμμα σημειώσει επιτυχία
- Την συλλογή των υλικών αποκλειστικά με μέσα της εταιρίας
- Την προδιαλογή των συλλεγόμενων υλικών με στόχο την επιστροφή και παράδοση στον Δήμο των επαναχρησιμοποιήσιμων υλικών (ρούχα, υποδήματα και λοιπά υφασμάτινα υλικά), με σκοπό να διανέμονται δωρεάν στους Δημότες από τις κοινωνικές υπηρεσίες του Δήμου (π.χ. κοινωνικό παντοπωλείο -τράπεζα ιματισμού κλπ)
- Την προώθηση των μη επαναχρησιμοποιήσιμων υλικών προς ανακύκλωση.
- Την εφαρμογή προγραμμάτων εκπαίδευσης

vii.) Μεταχειρισμένα ελαστικά

Ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη, με μέριμνα του Τμήματος Καθαριότητας & Ανακύκλωσης της Διεύθυνσης Καθαριότητας & Περιβάλλοντος, είναι συμβεβλημένος με το μοναδικά εγκεκριμένο από το ΥΠΕΝ , Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης (Σ.Σ.Ε.Δ) χρησιμοποιούμενων ελαστικών για όλη την Ελληνική Επικράτεια, με την επωνυμία, για την παράδοση και παραλαβή από επιλεγμένα σημεία του δήμου, ποσοτήτων μεταχειρισμένων ελαστικών που προκύπτουν από το ρεύμα των αστικών απορριμμάτων, προερχόμενες από ανεξέλεγκτη διάθεση. Η εταιρεία αυτή διαχειρίζεται τα μεταχειρισμένα ελαστικά, συμβάλλοντας στην αξιοποίηση τους με βασικό κριτήριο το περιβαλλοντικό όφελος με κυριότερες μεθόδους εναλλακτικής διαχείρισης την παραγωγή τρίμματος μέσω μηχανικής κοκκοποίησης για ανακύκλωση, την ενεργειακή ή θερμική αξιοποίηση μέσω συναποτέφρωσης σε τσιμεντοβιομηχανίες ή χαλυβουργίες και την επαναχρησιμοποίηση (αναγόμευση, εμπόριο μεταχειρισμένων). Οι δημότες μπορούν να επικοινωνούν με τον Δήμο και να ζητούν την απομάκρυνση των μεταχειρισμένων ελαστικών τους.

viii.) Απόβλητα Λιπαντικών Ελαίων (Α.Λ.Ε.)

Ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη, με μέριμνα του Τμήματος Καθαριότητας & Ανακύκλωσης της Διεύθυνσης Καθαριότητας & Περιβάλλοντος, είναι συμβεβλημένος με αδειοδοτημένη εταιρεία συλλογής και μεταφοράς Α.Λ.Ε.

Η εταιρεία περισυλλέγει από το χώρο του αμαξοστασίου καθαριότητας (περιοχή Jumbo), τα Α.Λ.Ε. των Δημοτικών οχημάτων μετά τη συντήρησή τους, τα οποία συγκεντρώνονται χωριστά σε τρία (3) βαρέλια που είναι τοποθετημένα σε ειδικό χώρο του συνεργείου, με την παραλαβή των σχετικών Έντυπων Αναγνώρισης για τη συλλογή & μεταφορά Επικινδύνων Αποβλήτων(Α.Λ.Ε.) και την έκδοση πρωτοκόλλων παράδοσης.

Η ανωτέρω εταιρία συλλογής και μεταφοράς, είναι συμβεβλημένη και συνεργάζεται με το εγκεκριμένο από το ΥΠΕΝ Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης (Σ.Σ.Ε.Δ.) των Α.Λ.Ε. για όλη την Ελληνική Επικράτεια.

ix.) Χρησιμοποιημένοι συσσωρευτές(μπαταρίες) οχημάτων (ΣΥ.ΔΕ.ΣΥΣ.Α.Ε.)

Ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη, συλλέγει χωριστά σε χώρο του αμαξοστασίου καθαριότητας (περιοχή Jumbo),τους χρησιμοποιημένους Συσσωρευτές (μπαταρίες) των Δημοτικών οχημάτων μετά τη συντήρησή τους.

Ο Δήμος μας, με μέριμνα του Τμήματος Καθαριότητας & Ανακύκλωσης της Διεύθυνσης Καθαριότητας & Περιβάλλοντος, έχει συνάψει από το 2016,ιδιωτικό συμφωνητικό συνεργασίας με το εγκεκριμένο από το ΥΠΕΝ Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης (Σ.Σ.Ε.Δ.) Χρησιμοποιημένων Συσσωρευτών αυτοκινήτων και βιομηχανίας μολύβδου - οξέως & νικελίου – καδμίου για όλη την Ελληνική Επικράτεια, για την τοποθέτηση στο χώρο του συνεργείου του αμαξοστασίου καθαριότητας (περιοχή Jumbo), ενός ειδικού κάδου συλλογής χρησιμοποιημένων συσσωρευτών (μπαταριών), τον οποίο ήδη μας έχει παραδώσει και σε αυτόν πρέπει να συλλέγονται χωριστά οι χρησιμοποιημένοι συσσωρευτές (μπαταρίες) που προκύπτουν από τις δραστηριότητές του Δήμου μας.

Οι χρησιμοποιημένοι Συσσωρευτές (μπαταρίες) των Δημοτικών οχημάτων, πρέπει να παραδίδονται μόνο σε αδειοδοτημένους συλλέκτες-μεταφορείς, που συνεργάζονται ή/και είναι συμβεβλημένοι με εγκεκριμένο από το ΥΠΕΝ Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης (Σ.Σ.Ε.Δ.) Χρησιμοποιημένων Συσσωρευτών αυτοκινήτων και βιομηχανίας μολύβδου - οξέως και νικελίου – καδμίου, με την παραλαβή των σχετικών εντύπων Αναγνώρισης για τη συλλογή & μεταφορά επικινδύνων αποβλήτων (συσσωρευτών) και την έκδοση πρωτοκόλλων παράδοσης.

Βάσει των ανωτέρω υποχρεώσεων, ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη, έχει συνάψει κατόπιν διαγωνιστικής πλειοδοτικής διαδικασίας, σύμβαση συνεργασίας με εταιρεία, η οποία είναι νόμιμος αδειοδοτημένος συλλέκτες-μεταφορέας μεταχειρισμένων συσσωρευτών-μπαταριών (τύπου Μολύβδου-Οξέος).

κ.) Οχήματα Τέλους Κύκλου Ζωής (ΟΤΚΖ) -εγκαταλελειμμένα

Ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη, με μέριμνα του Τμήματος Καθαριότητας & Ανακύκλωσης της Διεύθυνσης Καθαριότητας & Περιβάλλοντος, έχει συνάψει κατόπιν διαγωνιστικής πλειοδοτικής διαδικασίας για την περισυλλογή και για την εκποίηση Οχημάτων Τέλους Κύκλου Ζωής (ΟΤΚΖ) και λοιπών μεταλλικών τμημάτων τους που θα περισυλλεγούν από διάφορα σημεία εντός των ορίων του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη, σύμβαση συνεργασίας με εταιρεία, η οποία είναι νόμιμος αδειοδοτημένος συλλέκτης-μεταφορέας ΟΤΚΖ και η οποία περισυλλέγει τα εγκαταλελειμμένα οχήματα, τα οποία εντοπίζει η Δημοτική Αστυνομία του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη, με τελικό σκοπό την παράδοση τους σε εγκεκριμένο κέντρο-μονάδα εναλλακτικής διαχείρισης ΟΤΚΖ.

Η ανωτέρω εταιρεία εταιρία συλλογής και μεταφοράς ΟΤΚΖ, είναι επίσημα μέλος του δικτύου της Ε.Δ.Ο.Ε. «Εναλλακτική Διαχείριση Οχημάτων Ελλάδος», που είναι το μοναδικό εγκεκριμένο Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης, (Σ.Σ.Ε.Δ.) ανακύκλωσης οχημάτων την Ελλάδα.

5.2.10. Κοινόχρηστοι χώροι αστικού πρασίνου

Οι κοινόχρηστοι χώροι είναι ζωτικής σημασίας για την οργάνωση του αστικού ιστού, αφού εξυπηρετούν τις ανάγκες των κατοίκων και οδηγούν σε αναβάθμιση της ποιότητας ζωής τους.⁴

Ο όρος «αστικό πράσινο» έχει επικρατήσει να χαρακτηρίζει κυρίως εκείνους τους χώρους του πολεοδομικού ιστού που σχεδιάστηκαν ή, κατά την διαδικασία ανάπτυξης της πόλης, εξελίχθηκαν για να παραμείνουν χωρίς κτίσματα και να φιλοξενήσουν κάποιας μορφής βλάστηση, σε αντιδιαστολή με το περιαστικό πράσινο, που ακολουθεί το φυσικό πράσινο σε μεγαλύτερες επιφάνειες και άλλη αναλογία μορφής χρήσης και σύνθεσης βλάστησης.⁵

---

⁴ Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Το Αστικό Πράσινο και η Διαχείριση του από τους ΟΤΑ, μελέτη, 2009.

⁵ Κ. Κασσιός, Σχεδιασμός και διαχείριση του αστικού και περιαστικού πρασίνου της Αθήνας, σε Στ. Τσέτση (επιμ.), Ένα μέλλον για την Αθήνα. Σε αναζήτηση πολιτικών αστικής επανοργάνωσης του πολεοδομικού συγκροτήματος της πρωτεύουσας, 2003, σ. 385 – 393 (385). Από άλλους συγγραφείς, πάντως, υποστηρίζεται ότι η έννοια του αστικού πρασίνου είναι ευρύτερη: καταλαμβάνει όλους τους φυτοκαλυμμένους ελεύθερους χώρους του πολεοδομικού συγκροτήματος και καλύπτει και τις τρεις ενότητες πρασίνου που εντοπίζονται χωρικά στο κέντρο της πόλης, στα προάστια και τον περιαστικό χώρο, Ν. Πάγκας, Υλοποιημένα παραδείγματα φυσικών ή διαμορφωμένων με φυσικά στοιχεία υπαίθριων χώρων, συνοπτικό σημείωμα για τα θέματα που συζητούνται στη διάλεξη που δίνεται στο πλαίσιο του μαθήματος «Υπαίθριοι χώροι και φύση στην πόλη» (Ειδικά θέματα Περιβάλλοντος του 7^{ου} εξαμήνου).

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη διαθέτει ~175 στρ. κοινόχρηστους χώρους αστικού πρασίνου σε όλες τις Δημοτικές του Ενότητες (Πίνακας 16) εκ των οποίων οι αρδευόμενοι είναι ~60 στρ. Αυτά κατανέμονται στις παρακάτω κατηγορίες:

- Οργανωμένοι κοινόχρηστοι χώροι πρασίνου (πάρκα, άλση)
- Εγκαταστάσεις αναψυχής και αθλητισμού (παιδικές χαρές, χώροι αθλητισμού, πάρκα κυκλοφοριακής αγωγής, χώροι αναψυχής)
- Άλλοι χώροι αστικού πρασίνου (πράσινοι περιβάλλοντες χώροι πρασίνου δημοτικών κτιρίων, κύκλοι και νησίδες δρόμων, θέσεις θέας)
- Μονοπάτια εκτός περιαστικού πρασίνου

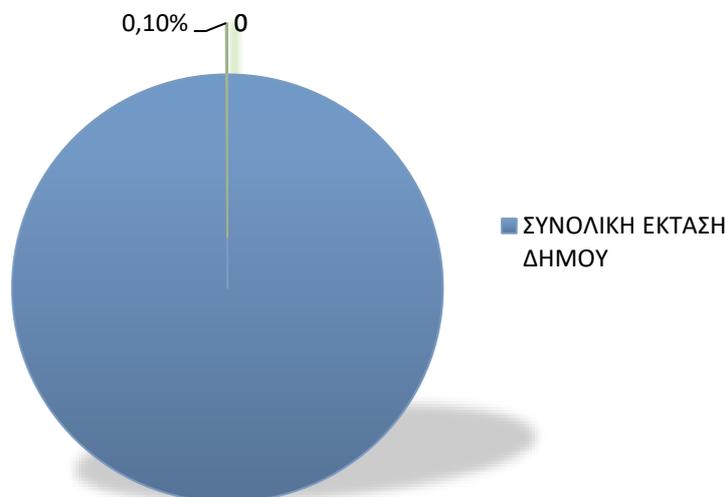
Στους χώρους αυτούς απουσιάζουν εκτάσεις σε κοινή χρήση για βοσκοτόπια και παραγωγικές δραστηριότητες, αγροτικά πάρκα καθώς και ενεργειακά πάρκα.

Από τους αναφερόμενους χώρους άλλοι είναι αρδευόμενοι και άλλοι όχι. Η συντήρησή τους γίνεται από το Τμήμα Περιβάλλοντος και Πρασίνου του δήμου με δικό του προσωπικό και εξοπλισμό ή σε συνεργασία με ιδιώτη εργολάβο.

Πίνακας 16: Έκταση κοινοχρήστων χώρων αστικού πρασίνου

Έκταση κοινόχρηστου αστικού πρασίνου ανά κάτοικο	
Έκταση δήμου Πυλαίας Χορτιάτη	156,452 στρ.
Έκταση κοινοχρήστων χώρων αστικού πρασίνου (ΕΚΧΑΠ)	175 στρ.
Πληθυσμός δήμου	70.110 δημότες
Αναλογία (ΕΚΧΑΠ)/κάτοικο	2,5 m ² / κάτοικο

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Απορριμμάτων Δήμου Πυλαίας Χορτιάτη, 2015

Γράφημα 3: Καταλαμβάνομενη έκταση (%) των κοινοχρήστων χώρων αστικού πρασίνου εκτός τους χώρους αθλητισμού

Πίνακας 17: Περιγραφή υφιστάμενων κοινόχρηστων χώρων αστικού πρασίνου

ΔΕ – ΔΚ	Οργανωμένοι χώροι πρασίνου (αριθμός)	Εγκαταστάσεις αναψυχής και αθλητισμού (αριθμός)				Άλλοι χώροι αστικού πρασίνου (αριθμός)				Μονοπάτια (αριθμός)
		Πάρκα	Παιδικές Χαρές	Χώροι Αθλητισμού	Πάρκο Κυκλ. Αγωγής	Χώροι Αναψυχής	Πρασ. Χώροι σε δημοτικά πάρκα	Κύκλοι	Νησίδες	
ΔΕ Πυλαίας	18	9	2	-	-	10	3	13	3	-
ΔΕ Πανόραμα	14	5	6	1	1	6	4	16	1	1
ΔΕ Χορτιάτη	10	10	6	-	1	6	1	2	-	-
Ασβεστοχώρι	1	3	2	-	-	1	-	2	1	-
Εξοχή	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Φίλυρο	6	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Χορτιάτης	3	3	3	-	1	5	1	-	-	-
Σύνολο ΔΕ	42	24	14	1	2	22	8	31	4	1

Πηγή: Τμήμα Περιβάλλοντος – Πρασίνου δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη 2021

5.2.11. Κοιμητήρια

Τα κοιμητήρια, οι τάφοι και τα ταφικά μνημεία χαρακτηρίζονται ως αντικείμενα εκτός συναλλαγής κατά το άρθρο 966 του Αστικού Κώδικα και για το λόγο αυτό δεν είναι δεκτικά εννόμων σχέσεων, όπως η εκποίηση, η μίσθωση, η χρησικτησία, η κατάσχεση και η υποθήκευση. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 970 του Αστικού Κώδικα δύναται να αποκτάται ιδιαίτερο ιδιωτικό δικαίωμα (ειδικό δικαίωμα) για ορισμένο χώρο ταφής (σύσταση οικογενειακού τάφου) (άρ. 3 παρ.1 Α.Ν. 582/68).

Η παραχώρηση ιδιαίτερου δικαιώματος ταφής από τον δήμο, αποτελεί διοικητικής φύσεως παραχώρηση αδείας χρήσεως δημοτικού πράγματος. Ο δε χώρος για τον οποίο παρέχεται δικαίωμα χρήσης δεν αποτελεί περιουσιακό στοιχείο εκείνου προς τον οποίο έγινε η παραχώρηση και απαγορεύεται η μεταβίβασή του σε ειδικούς (πώληση, δωρεά, ανταλλαγή) και καθολικούς (κληρονομιά, διαθήκη) διαδόχους του (αρ. 3 παρ. 2 Α.Ν. 582/68).

Στο Δήμο Πυλαίας – Χορτιάτη λειτουργούν αδιάλειπτα όλο το χρόνο έξι (6) κοιμητήρια σε κάθε δημοτική κοινότητα με τις εξής κατηγορίες χώρων ταφής ανά Δημοτική Ενότητα και Δημοτική Κοινότητα.

- Τάφοι 3^{ους} ταφής για τη Δ.Ε Πυλαίας και ΔΕ Πανοράματος
- Τάφοι 4^{ους} ταφής για τη Δ.Ε Χορτιάτη
- Τάφοι παιδιών για τη Δ.Ε Πυλαίας και ΔΕ Πανοράματος
- Οικογενειακοί τάφοι για τη ΔΕ Πανοράματος, ΔΕ Χορτιάτη εκτός της Δ. Κοινότητας Ασβεστοχωρίου
- Κενοτάφια μόνο για τη Δ. Κοινότητα Ασβεστοχωρίου
- Οστεοφυλάκια για όλες τις Δημοτικές Ενότητες

Τα κοιμητήρια των δημοτικών κοινοτήτων Χορτιάτη και Ασβεστοχωρίου, βρίσκονται εντός οικισμού ενώ τα κοιμητήρια της δημοτικής ενότητας Πυλαίας βρίσκονται πλησίον του οικισμού και αμφότερω δεν υπάρχει δυνατότητα επέκτασής τους. Επιπλέον, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία τα κοιμητήρια οφείλουν να βρίσκονται σε απόσταση τουλάχιστον 250 μέτρων από τον οικισμό. Λόγω της μεγάλης έκτασης του δήμου και της απόστασης μεταξύ των δημοτικών κοινοτήτων παρατηρείται μεγάλη γεωγραφική διασπορά των κοιμητηρίων του δήμου, γεγονός που δυσχεραίνει την εποπτεία και το συντονισμό της λειτουργίας τους.

Οι υφιστάμενοι κενοί χώροι ταφής εκτιμώνται αριθμητικά λίγοι λαμβάνοντας υπόψη το μέσο ετήσιο αριθμό θανάτων τα τελευταία τρία (3) έτη ανά Δημοτική Ενότητα.

Πίνακας 18: Μέσος ετήσιος αριθμός θανάτων ανά ΔΕ 2018-2020

Μέσος ετήσιος αριθμός θανάτων/ΔΕ	2018	2019	2020
Δ.Ε Πυλαίας	126	88	130
Δ.Ε Πανόραματος	83	136	117
Δ.Ε Χορτιάτη	120	118	150

Πηγή: Καταγραφή Τμήματος Κοιμητηρίων Δήμου Πυλαίας Χορτιάτη

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, είναι ανάγκη να δημιουργηθούν νέοι χώροι ταφής και να επεκταθούν τα κοιμητήρια όπου προβλέπεται νομοθετικά επειδή:

1. Τα κοιμητήρια που λειτουργούν στο δήμο Πυλαίας-Χορτιάτη, είναι αυτά που έχουν παραληφθεί από τη συνένωση με τον νόμο Ν.3852/10 (Καλλικράτη) των πρώην τοπικών κοινοτήτων και τις τότε ανάγκες τους,
2. Παρατηρείται μεγάλη αύξηση πληθυσμού στις δημοτικές ενότητες του δήμου και αντίστοιχα αύξηση θανάτων,
3. Η διαπίστωση της μη οστεοποίησης ενταφιασμένων κατόπιν εκταφής αναγκαστικά παρατείνει τον ενταφιασμό τους για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Η εκταφή και ταφή των νεκρών γίνεται από εταιρεία που της έχει ανατεθεί η εκτέλεση των ανωτέρω εργασιών και από τον μοναδικό μόνιμο νεκροθάφτη του Δήμου. Οκτάμηνοι συμβασιούχοι υπάλληλοι εξυπηρετούν κατά περιόδους τις ανάγκες των κοιμητηρίων, οι οποίες όμως δεν καλύπτονται απόλυτα στους δώδεκα (12) μήνες καθημερινής και δίχως αργίες λειτουργίας τους και μάλιστα σε τόσο μεγάλη γεωγραφική διασπορά. Στα ανωτέρω μπορεί να προστεθεί η ανάγκη υπηρεσίας φύλαξης, προκειμένου να μην συμβαίνουν κατά καιρούς καταγεγραμμένα φαινόμενα καταστροφής, βανδαλισμών, κλοπής, αυθαίρετων κατασκευών κ.ά.

Η διοικητική υποστήριξη του τμήματος γίνεται από προσωπικό δύο υπαλλήλων στη Δ.Ε. Πανόραματος και από ένα υπάλληλο στην Δ.Ε. Πυλαίας και στην Δ.Ε. Χορτιάτη. Το προσωπικό (διοικητικοί, φύλακες, εργάτες καθαριότητας, κλπ) χρειάζεται ενίσχυση, δεδομένου της ευαίσθητης φύσεως της υπηρεσίας και της ανάγκης για άμεση εξυπηρέτηση.

Όσον αφορά στην υλικοτεχνική υποδομή κρίνεται αναγκαία η διάθεση υπηρεσιακού οχήματος για τον έλεγχο, το συντονισμό και την εποπτεία τόσο στις αρμόδιες αποκεντρωμένες διοικητικές υπηρεσίες των κοιμητηρίων όσο και στους χώρους των κοιμητηρίων.

Συντονιστικό εργαλείο της εύρυθμης λειτουργίας τους είναι το αποκτηθέν λογισμικό διαχείρισης κοιμητηρίων που διαρκώς ανανεώνεται και εμπλουτίζεται.

5.2.12. Διαχείριση αδέσποτων ζώων συντροφιάς

Σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία (Ν.3170/2003, Ν.4039/2012 Δήμοι μεριμνούν για την περισυλλογή και τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς. Για τον παραπάνω σκοπό κάθε Δήμος ή όμοροι ή συνεργαζόμενοι Δήμοι δύνανται να ιδρύουν και να λειτουργούν δημοτικά ή διαδημοτικά κτηνιατρεία και καταφύγια αδέσποτων ζώων συντροφιάς επιτρεπομένης της συνεργασίας με ενδιαφερόμενα φιλοζωικά σωματεία και ενώσεις ή και εθελοντές φιλόζωους σε ιδιόκτητους ή μισθωμένους ή παραχωρούμενους από το Δημόσιο, την Περιφέρεια ή από ιδιώτες χώρους. Στους Δήμους είναι δυνατόν να παρέχεται και οικονομική ενίσχυση από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς για τη δημιουργία και λειτουργία καταφυγίων. Αυτά αποτελούν χώρους προσωρινής παραμονής και περίθαλψης και η ίδρυση και λειτουργία τους διέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις για τα ενδικοιτήματα ζώων του ν. 604/1977 και του π.δ. 463/1978. Για την περισυλλογή των αδέσποτων ζώων συντροφιάς συγκροτούνται συνεργεία από άτομα κατάλληλα εκπαιδευμένα και έμπειρα στην περισυλλογή ζώων συντροφιάς, που καθοδηγούνται και ελέγχονται στο έργο τους από κτηνίατρο, ο οποίος ορίζεται από την αρμόδια υπηρεσία Κτηνιατρικής του Δήμου και, όπου αυτή δεν έχει συσταθεί, από το Γραφείο Γεωργικής Ανάπτυξης του οικείου Δήμου ή από τη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της οικείας Περιφερειακής Ενότητας.

Σε επίπεδο χώρας η υλοποίηση του ανωτέρω θεσμικού πλαισίου αποδείχθηκε προβληματική διότι προϋποθέτει την ταυτόχρονη ανάπτυξη συστήματος διαχείρισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς σε όλους τους δήμους. Επίσης απαιτεί την ανάπτυξη και το συντονισμό διαδημοτικών συνεργασιών τόσο μεταξύ των όμορων δήμων όσο και με τους τοπικούς φιλοζωικούς φορείς.

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη δεν έχει τη δυνατότητα να διαθέτει – όπως και τα φιλοζωικά σωματεία που εδρεύουν στο Δήμο μας – μόνιμο εξειδικευμένο και έμπειρο ανθρώπινο δυναμικό για παραπάνω εργασίες, ούτε εγκαταστάσεις (καταφύγιο - ιατρείο), ούτε ειδικά οχήματα μεταφοράς ζώων.

Έτσι η Διεύθυνση Καθαριότητας Περιβάλλοντος και Ανακύκλωσης του Δήμου, συντάσσει τις σχετικές μελέτες ώστε η εκτέλεση των απαραίτητων εργασιών της **περίθαλψης και στείρωσης** να ανατίθεται σε ιδιώτες κτηνιάτρους αφενός, και της **περισυλλογής και φιλοξενίας** αφετέρου, σε στελεχωμένα συνεργεία που διαθέτουν και τις απαραίτητες (σύμφωνα με το νόμο) αδειοδοτημένες υποδομές.

Το υφιστάμενο σύστημα διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς του Δήμου κατά τα έτη 2018-2020 (Πίνακας 19) παρουσιάζεται αναλυτικά ως εξής:

Περισυλλογή - φιλοξενία αδέσποτων ζώων

Η περισυλλογή γίνεται με την ηλεκτρονική καταγραφή των αιτημάτων των δημοτών για:

- μεταφορά στα ενδιαίτηματα φιλοξενίας τοκετοομάδων (ζώα ηλικίας <5 μηνών), και
- περιορισμό-παρακολούθηση ζώων που δάγκωσαν (15ήμερη παρακολούθηση ως λυσσύποπτο και εμβολιασμός) είτε είναι ύποπτα επιθετικής συμπεριφοράς

και ταυτόχρονα την προσκόμιση των ζώων στα κτηνιατρεία για τη διενέργεια των εργασιών περίθαλψης.

Σύμφωνα με τα καταγεγραμμένα στοιχεία του Δήμου (Πίνακας 19) διαπιστώνεται ότι: από τον 01/2018 έως και τον 12/2020 **ο μέσος αριθμός ζώων που περισυλλέγονται/μήνα** ανέρχεται σε 17 (2018), 8 (2019) και 9 (2020), εκ των οποίων το μεγαλύτερο ποσοστό αφορούν σκύλους (>90%).

Πίνακας 19: Υφιστάμενο σύστημα διαχείρισης αδέσποτων ζώων δήμου 2018-2020

Είδος Υπηρεσίας	2018 (12μήνες)				2019 (12 μήνες)				2020 (12 μήνες)			
	Σκύλοι	Γάτες	Σύνολο	Αριθμός /Μήνα	Σκύλοι	Γάτες	Σύνολο	Αριθμός /Μήνα	Σκύλοι	Γάτες	Σύνολο	Αριθμός /Μήνα
1. Περισυλλογή	192	13	205	17	87	2	89	8	98	5	103	9
2. Περίθαλψη	1072	170	1242	103	993	145	1138	95	421	417	838	70
Microchip	429	53	482	40	312	52	364	30	131	109	240	20
Στειρώσεις	156	40	196	16	254	43	297	25	123	209	332	28
Αντιλυσσικοί εμβολιασμοί	275	41	316	26	171	28	199	17	-	1	1	-
Άλλα Εμβόλια	212	36	248	20	256	22	278	23	167	98	265	22
3. Επανατοποθέτηση	175	9	184	15	83	2	85	7	211	128	339	28
4. Θάνατοι	15	13	28	2	12	2	14	2	8	3	11	-
5. Αποτεφρώσεις	43	52	99	8	50	72	122	12	84	96	180	15
6. Υιοθεσία	28	-	28	2	28	1	29	3	43	1	44	4

Πηγή: Καταγραφή Στοιχείων Τμήματος Περιβάλλοντος Πρασίνου Δήμου Πυλαίας –Χορτιάτη, 2021

Περιθαλψη - στείρωση αδέσποτων ζώων

Η περιθαλψη γίνεται σε συνέχεια της περισυλλογής με σκοπό:

- την ηλεκτρονική ταυτοποίηση (για δημιουργία βάσης δεδομένων αδέσποτων ζώων του Δήμου)
- τις ιατρικές πράξεις, είτε προληπτικές (εμβολιασμοί, αποπαρασιτώσεις, κλινικός έλεγχος, κλπ) είτε θεραπευτικές (τραυματισμένα, άρρωστα)
- τις στείρωσεις (θηλυκών κυρίως)
- μια 1^η εκτίμηση (από τον κτηνίατρο) της επιθετικής / μη συμπεριφοράς των ζώων.

Σύμφωνα με τα καταγεγραμμένα στοιχεία του Δήμου (Πίνακας 19) διαπιστώνεται ότι από τον 01/2018 έως και το 12/2020:

- Τοποθετήθηκαν ηλεκτρονικές ταυτότητες (microchip) σε: 482 ζώα (2018), 364 ζώα (2019) και 240 ζώα (2020)
- Στείρωθηκαν: 196 ζώα (2018), 297 ζώα (2019) και 332 ζώα (2020)
- Εμβολιάστηκαν (αντιλυσσικός εμβολιασμός): 316 ζώα (2018), 199 ζώα (2019) και 1 ζώα (2020)
- Εμβολιάστηκαν (υπόλοιπα εμβόλια): 248 ζώα (2018), 278 (2019) και 265 ζώα (2020)

Συμπεράσματα: από το σύνολο των 3218 ζώων που περιθάλπονταν από τον 01/2018 έως και τον 12/2020, πραγματοποιήθηκαν:

- Ηλεκτρονική ταυτοποίηση: 1086 ζώα (33,74%)
- Στείρωσεις: 825 ζώα (25,64%) – το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί στο 50% του πληθυσμού (αφού στείρωνονται μόνο θηλυκά ζώα, και αρσενικά μόνο εφόσον είναι αποδεδειγμένα επιθετικά – Άρα, θεωρείται πως στείρώθηκε πάνω από το 75,00% επί του συνόλου των θηλυκών
- Εμβολιασμοί αντιλυσσικοί: 516 ζώα (16,03%)
- Εμβολιασμοί - άλλα νοσήματα: 791 ζώα (24,58%)

Λοιπά Στοιχεία

Σύμφωνα με τα καταγεγραμμένα στοιχεία του Δήμου (Πίνακας 19) διαπιστώνεται ότι: από τον 01/2018 έως και τον 12/2020, προκύπτει ότι:

- Για το έτος 2018 από τα 240 ζώα, επανατοποθετήθηκαν 184 ζώα, πέθαναν 28 και υιοθετήθηκαν 28 ζώα
- Για το έτος 2019, από τα 128 ζώα, επανατοποθετήθηκαν 85 ζώα, πέθαναν 14 και υιοθετήθηκαν 29 ζώα
- Για το έτος 2020, από τα 394 ζώα, επανατοποθετήθηκαν 339 ζώα, πέθαναν 11 και υιοθετήθηκαν 44 ζώα

Συμπεράσματα: από το σύνολο των 3218 ζώων που περιθάλπονταν από τον 01/2018 έως και τον 12/2020 προέκυψαν:

- Υιοθεσίες: 101 (3,14%) – εκ των οποίων για το έτος 2018 αφορούσαν σκύλους (100%) και τα έτη 2019, 2020 αφορούσαν σκύλους (95%), γάτες (5%)
- Θάνατοι: 53 (1,65%)
- Επανατοποθετήσεις: 608 (18,89%)

Αξίζει να σημειωθεί ότι επιθετικά ζώα δεν έχουν θανατωθεί μέχρι τώρα στο Δήμο μας, αλλά φιλοξενούνται μέχρι την υιοθεσία τους. Τα παραπάνω περιστατικά αφορούν αδέσποτα ζώα με φυσικό ή άλλο θάνατο ή ευθανασία λόγω ανίατης και οδυνηρής κατάστασης του ζώου.

Από τα παραπάνω διαπιστώνεται ότι :

1. Η διαχείριση των αδέσποτων ζώων του Δήμου μας αποτελεί πάγια ανάγκη και επείγουσα για λόγους ανθρωπιστικούς (περιπτώσεις τραυματισμένων / σοβαρά νοσούντων ζώων), διαχείρισης του πληθυσμού τους (ανεξέλεγκτες συζεύξεις και γέννηση μεγάλου αριθμού τοκετοομάδων) καθώς για λόγους Δημόσιας Υγείας (κίνδυνος εκδήλωσης ζωοανθρωπονόσων π.χ. Λεϊσμανίαση, Λύσσα, επικίνδυνη επιθετική συμπεριφορά από ζώα κ.ά.).
2. Το υφιστάμενο πρόγραμμα διαχείρισης των αδέσποτων ζώων εξυπηρετεί αρκετά ικανοποιητικά τις ανάγκες του Δήμου και σε συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα, όπως διαφαίνεται και από την ποσοστιαία ανάλυση των επιμέρους εργασιών.

Ωστόσο, επειδή το πρόγραμμα διαχείρισης δεν λειτουργεί σε εικοσιτετράωρη βάση αλλά ούτε όλο το χρόνο, τα προβλήματα στο θέμα αυτό παρουσιάζουν περιοδικές υφέσεις (ιατρικά και μη).

6. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Υπηρεσίες εξυπηρέτησης των κατοίκων σε θέματα πολιτισμού τουρισμού και αθλητισμού παρέχουν οι:

Αντιδημαρχία Πολιτισμού, Τουρισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας

Κοινοφελής Επιχείρηση: Κοινοφελής Επιχείρηση Πολιτισμού, Αθλητισμού και Περιβάλλοντος (Κ.Ε.Π.Α.Π.)

Τα αντικείμενα που ασκούν εμπíπτουν στα οριζόμενα από τον Καλλικράτη (Ν. 3852/2010) και από τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006, άρθρο 75).

Η ΚΕΠΑΠ συστάθηκε τον Μάρτιο του 2011 και έχει την ευθύνη λειτουργίας εξειδικευμένων προγραμμάτων, πολιτιστικών, αθλητικών και περιβάλλοντος.

6.1. Πολιτισμός

6.1.1. Ιστορικό&Πολιτιστικό Απόθεμα, Υποδομές, Φορείς, Δραστηριότητες

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη διαθέτει πλούσιο ιστορικό και πολιτιστικό απόθεμα, όπως παρουσιάζεται στις επόμενες ενότητες. Αξίζει να αναφερθεί ότι προκειμένου αυτό να γίνει ευρέως γνωστό στους πολίτες του τόπου αλλά και στο ευρύτερο περιβάλλον, εξέδωσε το 2015 το «1ο Ιστορικό και Φωτογραφικό Λεύκωμα του ενιαίου Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη» που καταγράφει τη μακραίωνη ιστορία του έως σήμερα.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΑΝΟΡΑΜΑΤΟΣ

Ιστορικό και Πολιτιστικό Απόθεμα

Το Πανόραμα ιδρύθηκε το 1914 από πρόσφυγες της Μικράς Ασίας με αρχική ονομασία Αρσακλί. Κατά τη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου τα συμμαχικά στρατεύματα εγκατέστησαν ένα πρόχειρο νοσοκομείο. Με τη λήξη του Α΄ Παγκόσμιου Πολέμου η περιοχή ήταν παραθεριστικό κέντρο της Θεσσαλονίκης, αργότερα εικάζεται ότι σε συνέλευση της κοινότητας προτάθηκε η αλλαγή του ονόματος σε Πανόραμα λόγω της εξέχουσας θέσης και της αμφιθεατρικής θέας της πόλης της Θεσσαλονίκης. Κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο καθημερινά ομάδες ανθρώπων από την Καλαμαριά μετέβαιναν στο Πανόραμα. Με τα χρόνια και συγκεκριμένα από τα μέσα της δεκαετίας του 1970 και έπειτα η κοινότητα άρχισε να αναπτύσσεται και να εξελίσσεται σε πολυτελές προάστιο της Θεσσαλονίκης, φτάνοντας στο έτος 2007 μία έκταση περίπου 33.000 στρεμμάτων και πληθυσμό της τάξης των 23.000 κατοίκων περίπου.

Η Κοινότητα Πανοράματος ιδρύθηκε το 1930 (ΦΕΚ 80/14-03-1930 τ.Α΄).

Η γενικότερη εικόνα που παρουσιάζει η κοινότητα από πλευράς πολιτισμικού περιβάλλοντος είναι η εξής:

Υπάρχουν:

α) Τρεις θέσεις προϊστορικών οικισμών, μία στην κορυφή του λόφου «Ανάληψη», μία στα νεκροταφεία και μία στην Τούμπα που βρίσκεται μέσα στο «Ελαιόρεμα».

β) Ερείπια παλαιοχριστιανικής βασιλικής με πολύ αξιόλογα ψηφιδωτά δαπέδου.

γ) Μεγάλο αριθμό βυζαντινών νερόμυλων και υδραυλικών κατασκευών στις χαραδρώσεις «Πλατανάκια» και «Ελαιόρεμα».

Σημειώνεται ότι τα συγκροτήματα των νερόμυλων και υδραυλικών κατασκευών της περιοχής, αποτελούν τυπικό «Βιοτεχνικό συγκρότημα», πολύτιμο τεκμήριο για τη βιομηχανική αρχαιολογία στο χώρο της Θεσσαλονίκης, και προστατεύονται όπως οι υπόλοιποι αρχαιολογικοί χώροι από τον αρχαιολογικό νόμο.

Υποδομές Πολιτισμού

Η καλλιτεχνική εκπαίδευση πραγματοποιείται στους χώρους του Πολιτιστικού Κέντρου που στεγάζεται στα κτίρια του Δημαρχείου Πυλαίας – Χορτιάτη. Η Κοινότητα διαθέτει τους παρακάτω χώρους:

Δημοτικό θερινό κινηματογράφο το «Σινέ Πανόραμα»:..Φορέας διαχείρισης του δημοτικού κινηματογράφου είναι η Δημοτική Επιχείρηση ΚΕΠΑΠ. Η λειτουργία του είναι αυτοχρηματοδοτούμενη.

- Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων - εκδηλώσεων με την ονομασία «Λίτσα Φωκίδα», στο Πολιτιστικό Κέντρο του Δημοτικού Μεγάρου η οποία λειτουργεί με τους λοιπούς χώρους συνάθροισης κοινού του Πολιτιστικού Κέντρου και είναι προσβάσιμη για ΑΜΕΑ. Η εν λόγω αίθουσα περιλαμβάνει εσωτερικό διαχωρισμό με αναστρέψιμο τρόπο, σε δύο (2) κύριους επιμέρους χώρους (υπο-χώρους) για την ευέλικτη αξιοποίησή της και τον απαιτούμενο ηλεκτρομηχανολογικό και οπτικοακουστικό εξοπλισμό. Στον χώρο μπορούν να φιλοξενηθούν είναι συνέδρια, εκπαιδευτικά προγράμματα, εκδηλώσεις λόγου, μουσικές εκδηλώσεις και τελετές πολιτικών γάμων.
- Αμφιθέατρο με την ονομασία «Σταύρος Κουγιουμτζής» στο Πολιτιστικό Κέντρο χωρητικότητας 220 θέσεων και 4 θέσεων για ΑΜΕΑ. Διαθέτει πλήρη ηλεκτρομηχανολογικό και οπτικοακουστικό εξοπλισμό. Στο χώρο φιλοξενούνται Συνέδρια - Θεατρικές Παραστάσεις - Συναυλίες και Κινηματογραφικές Προβολές.
- οι αίθουσες πολλαπλών χρήσεων των σχολείων
- Πινακοθήκη: έχει διαμορφωθεί χώρος για την έκθεση πινάκων ζωγραφικής στο Α' όροφο του Πολιτιστικού Κέντρου
- Λαογραφικό Μουσείο- Αίθουσα Τέχνης Λειτουργεί μουσείο στον παλιό οικισμό Πανοράματος για την μόνιμη στέγαση και προβολή εκθεμάτων λαογραφικού χαρακτήρα.
- Βιβλιοθήκη: Λειτουργεί στο ισόγειο του πρώην κοινοτικού καταστήματος Πανοράματος και περιλαμβάνει αναγνωστήριο.

Φορείς Πολιτισμού

Στα όρια της Δ.Ε. Πανοράματος δραστηριοποιούνται οι παρακάτω σύλλογοι – φορείς με αμιγείς ή εκ περιτροπής δραστηριότητες και στον τομέα του πολιτισμού:

1. Ένωση Ποντίων Πανοράματος
2. Φιλόπτωχος Αδελφότητα Ιμεραίων Πανοράματος
3. Πολιτιστικός Σύλλογος Γυναικών Πανοράματος
4. Πολιτιστικός Σύλλογος Πανοράματος
5. Χ.Ε.Ν. Πανοράματος
6. 2ο Σύστημα Προσκόπων Πανοράματος
7. Λύκειο Ελληνίδων – Περιφερειακό Τμήμα Πανοράματος
8. Εθελοντές Πολιτικής Προστασίας Πανοράματος

Πολιτιστικές Δράσεις

Εργαστήρια:

Στη Δ.Ε. Πανοράματος λειτουργούν πολιτιστικά τμήματα/ομάδες που εντάσσονται στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για 300 περίπου παιδιά και ενήλικες. Φορέας διοργάνωσης είναι η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού ΚΕΠΑΠ. Συγκεκριμένα, λειτουργούν τα παρακάτω τμήματα:

- Ζωγραφική ενηλίκων
- Ζωγραφική παιδιών
- Θεατρικό παίγνιδι παιδιών
- Θεατρικό παιχνίδι ενηλίκων
- Θέατρο παιδιών
- Θέατρο ενηλίκων
- Τμήματα μουσικής παιδιών (όλα τα μουσικά όργανα)
- Τμήματα μουσική ενηλίκων (όλα τα μουσικά όργανα)
- Μπαλέτο
- Φιλαρμονική
- Χορωδία
- Χορευτικό παιδιών
- Χορευτικό ενηλίκων

Λειτουργεί επίσης Δημοτικό Ωδείο με 12 τμήματα και αριθμεί περίπου 180 παιδιά.

Εκδηλώσεις:

Στο Πανόραμα υλοποιούνται προγραμματισμένα οι εξής εκδηλώσεις με την Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού ΚΕΠΑΠ ή και σε συνεργασία με τους παραπάνω αναφερόμενους τοπικούς φορείς που έχουν πολιτιστική δράση:

- *Χριστούγεννα και Πρωτοχρονιά:* (Φωταγώγηση του εορταστικού στολισμού και Εορταστικές εκδηλώσεις)
- *Γιορτή των εργαζομένων – κοπή βασιλόπιτας*
- *Παρέλαση 25^{ης} Μαρτίου*
- *Παρέλαση 28^{ης} Οκτωβρίου*
- *Αρσακλιώτικα:*
  - Συνάντηση παραδοσιακών συγκροτημάτων και πολιτιστικών φορέων
  - Μουσική συναυλία ή και
  - Θεατρικές Παραστάσεις
- *Φεστιβάλ Χορωδιών*
- *Κινηματογραφική Λέσχη*

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΥΛΑΙΑΣ

Ιστορικό & Πολιτιστικό Απόθεμα

Η ιστορία της Πυλαίας είναι μακρόχρονη, μεγάλη και πλούσια. Η αρχαία ονομασία που της αποδίδεται είναι «Στρέψα» όπως αναφέρεται από το Θουκυδίδη το 319 π.Χ. Η μετέπειτα ονομασία της είναι «Καπουτζήδα» από το «Καπουτζήδες» (λέξη τούρκικη που σημαίνει «θυρωροί»), που ήταν φύλακες των κάστρων της βυζαντινής Θεσσαλονίκης. Η σημερινή ονομασία της καθιερώθηκε το 1927 και δηλώνει την ιδιότητα της ανατολικής πύλης εισόδου εξόδου προς και από τη Θεσσαλονίκη.

Στο ιστορικό και πολιτιστικό απόθεμα της Πυλαίας μπορούν να συμπεριληφθούν οι περιοχές που περιλαμβάνονται στις παρακάτω αποφάσεις:

«Χαρακτηρισμός ως τοπίου ιδιαίτερου φυσικού κάλλους της ευρύτερης περιοχής του δάσους – πάρκου Θεσσαλονίκης Σείχ Σου», ΦΕΚ 148/τ.Β/15-3-1984 απόφαση υπουργού πολιτισμού με αριθ. ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/ 3503/72155/2-1-1984

«Χαρακτηρισμός Καμπαναριού της εκκλησίας του Προφήτη Ηλία της Πυλαίας Θεσσαλονίκης ως έργου τέχνης», ΦΕΚ 30/τ.Β/18-1-1985, απόφαση υπουργού πολιτισμού με αριθ. Β1/Φ34/58681/1289/2-11-1984.

«Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου της βίλας Χάιτμαν στην αγροτική περιοχή του Δήμου Πυλαίας στη Θεσσαλονίκη, ιδιοκτησίας κληρονόμων Νότα μαζί με τον περιβάλλοντα χώρο της» (αφορά στο οινοποιείο Χάιτμαν επί της

οδού Σεβενίδη), ΦΕΚ 537/τ.Β/16-9-1985, απόφαση υπουργού πολιτισμού με αριθ. ΥΠΠ/ΔΙΛΑΠ/Γ/34406/ 2186/7-8-1985.

«Χαρακτηρισμός ως έργων τέχνης και ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων του Πύργου Ιωάννη Πρασακάκη και της βρύσης του στην Πυλαία Ν. Θεσσαλονίκης, ιδιοκτησίας Κληρονόμων Αντωνίου Σούμπαση», ΦΕΚ 584/τ.Β/30-9-1985, απόφαση υπουργού πολιτισμού με αριθ. Γ/2207/35060/7-8-1985.

«Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης της έπαυλης στην οδό Κέννεντυ αρ. 62 στην Πυλαία Θεσσαλονίκης ιδιοκτησίας του Κέντρου Περίθαλψης Παίδων “Άγιος Δημήτριος”, μαζί με τις αρχικές εγκαταστάσεις και τον περιβάλλοντα χώρο της», ΦΕΚ 155/τ.Β/10-4-1986 απόφαση υπουργού πολιτισμού με αριθ. ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2023/140/3-2-1986.

«Ανάκληση της απόφασης ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/34406/2186/ 7-8-1985 και αποχαρακτηρισμός του ιστορικού διατηρητέου μνημείου «Βίλλα Χάιτμαν», ιδιοκτησίας Μ. Νότα, Ε. Βοσνιάκου, Ε. Ντόβα, Α. Σερδάρη και Λ. Γεωργόπουλου και του περιβάλλοντος χώρου της, στην αγροτική περιοχή Πυλαίας Θεσσαλονίκης», ΦΕΚ 771/τ.Β/31-10-1986, απόφαση υπουργού πολιτισμού με αριθ. ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2217/ 36187/ 9-9-1986.

«Κήρυξη αρχαιολογικών χώρων Νομών Θεσσαλονίκης, Κιλκίς και Χαλκιδικής», ΦΕΚ 353/τ.Β/6-7-1987, απόφαση υπουργού πολιτισμού με αριθ. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ16/14096/597/20-5-1987. Αφορά στην κήρυξη ως αρχαιολογικών χώρων των προϊστορικών οικισμών του Δήμου Πυλαίας:

α) Οικισμός εποχής χαλκού στη θέση «Ελαιώνες» (τούμπα) περίπου 3 χιλ. ανατολικά του Δήμου Πυλαίας και περίπου 700 μ. ανατολικά της οδού προς Πανόραμα, βορειοδυτικά στην διπλή χαράδρα δυτικά της οικίας Καρύδα, δίπλα σε πευκόφυτη περιοχή στα όρια Πυλαίας- Πανοράματος και

β) Ταφικός Τύμβος γνωστός με το όνομα «Κις» (τούμπα) 250 μ. από τον κεντρικό δρόμο Θεσσαλονίκης – Μίκρας από τον χώρο του Νοσοκομείου ΙΚΑ.

«Χαρακτηρισμός ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων, των τριών παλιών κτιρίων, της καμινάδας και του μαντρότοιχου του «Μεταξουργείου Μπενοζίλιο» στην Πυλαία -Θεσσαλονίκης και καθορισμός ζώνης προστασίας 25μ.», ΦΕΚ 335/τ.Β/1-6-1988, απόφαση υπουργού πολιτισμού με αριθ. ΥΠΠΟ/ ΔΙΛΑΠ/Γ/15421/ 928/11-5-1988.

«Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης του κτιρίου της Ανωτάτης Σχολής Πολέμου στη Θεσσαλονίκη και ορισμός ζώνης προστασίας», ΦΕΚ 482/τ.Β/14-7-1988, απόφαση υπουργού πολιτισμού με αριθ. ΥΠΠΟ/ ΔΙΟΙΚ/Γ/22403/1339/ 7-6-88.

«Χαρακτηρισμός ως διατηρητέου κτιρίου που βρίσκεται στο Δήμο Πυλαίας (Οινοποιείο ΧΑΪΤΜΑΝ)», ΦΕΚ 110/τ.Δ/17-2-1993, απόφαση υπουργού Μακεδονίας-Θράκης με αριθ. 1766/23-10-1992.

Έγγραφο ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/76898/2107/31-8-2007/31-8-07 για γνωμοδότηση Κ.Σ.Ν.Μ για έγκριση ή μη χωροθέτησης ανέγερσης οικιών στέγασης προσωπικού της ΑΔΙΣΠΟ στον περιβάλλοντα χώρο της Α.Σ.Π ΦΕΚ 482/τ.Β/1988.

Έκθεση στο φουαγιέ του Πέτρινου Πολιτιστικού Κέντρου Πυλαίας έξι (6) μαρμάρινων εκμαγείων που σχετίζονται με την ιστορία του τόπου

Υποδομές Πολιτισμού

Η πολιτιστική υποδομή που καταγράφεται στη Δημοτική Ενότητα Πυλαίας περιλαμβάνει δημοτικές και ιδιωτικές εγκαταστάσεις και μπορεί να κατηγοριοποιηθεί ανάλογα με το είδος των πολιτιστικών δραστηριοτήτων που στεγάζει στις ακόλουθες εγκαταστάσεις:

- α. Πολιτιστικές εγκαταστάσεις θεάματος/ακρόασης,** όπου περιλαμβάνονται τα θέατρα, οι κινηματογράφοι και οι αίθουσες συναυλιών. Καταγράφηκαν οι ακόλουθες:
- το ανοικτό θέατρο «Κήπου», επιφάνειας 530 τ.μ. και 900 θέσεων, στο χώρο του «Πέτρινου Πολιτιστικού κέντρου»
  - *Δημοτικό θερινό κινηματογράφο το «Σινέ Πυλαία».* Φορέας διαχείρισης του δημοτικού κινηματογράφου είναι η Δημοτική Επιχείρηση ΚΕΠΑΠ. Η λειτουργία του είναι αυτοχρηματοδοτούμενη.
  - ένα υπαίθριο αμφιθέατρο στην πλατεία του πρώην Δημαρχείου
  - 10 κινηματογραφικές αίθουσες «Village Centre», εντός του εμπορικού κέντρου Mediterranean Cosmos
  - 11 κινηματογραφικές αίθουσες «Ster Cinemas», εντός του εμπορικού κέντρου «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ»
  - η αίθουσα εντός του «Πέτρινου Πολιτιστικού Κέντρου», Χωρητικότητας 150 θέσεων, η οποία μπορεί να υποστηρίξει εκδηλώσεις μουσικής, λόγου, χορού, κινηματογραφικών προβολών και θεατρικών παραστάσεων
  - το υπόγειο του κτιρίου του ΚΑΠΗ (γυμναστήριο)
  - οι αίθουσες πολλαπλών χρήσεων των σχολείων
  - η αίθουσα συναυλιών του Μουσικού Γυμνασίου
  - η αίθουσα εικαστικών εντός του «Πέτρινου Πολιτιστικού Κέντρου»
- β. Πολιτιστικές εγκαταστάσεις θέασης,** όπου περιλαμβάνονται τα μουσεία, οι πινακοθήκες, οι γκαλερί και οι κάθε είδους εκθεσιακοί χώροι. Καταγράφονται οι ακόλουθες:
- το Μουσείο Διάδοσης Επιστημών και Μουσείο Τεχνολογίας, στα σύνορα Πυλαίας και Θέρμης, που είναι ένα πολυθεματικό μουσείο, ένας χώρος εκδηλώσεων για την τεχνολογία, την επιστήμη και την τέχνη, που έχει εκπαιδευτικό και ψυχαγωγικό χαρακτήρα
  - η λαογραφική συλλογή Πυλαίας όπου προβάλλονται εκθέματα λαογραφικού χαρακτήρα. Στην Κοινότητα Πυλαίας μετά τη σύναψη σύμβασης χρησιδανείου με αριθ.πρωτ.11181/ 05-04-2019 μεταξύ του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη και του σωματείου «Κίνηση Πολιτών Ίδρυσης Λαογραφικού Μουσείου Πυλαίας», ο Δήμος με την υπ' αριθ. 2012019 απόφαση του Δ.Σ. όρισε ως χώρο λειτουργίας της Λαογραφικής Συλλογής στην Κοινότητα Πυλαίας, το ακίνητο που βρίσκεται επί της οδού Δελφών 37 για τη στέγαση και προβολή εκθεμάτων λαογραφικού χαρακτήρα

- χώροι στις οδούς Φιλίππου (ΚΔΑΠ) και Προδρόμου, όπου στεγάζονται κάποια πολιτιστικά εργαστήρια, όπως π.χ. της φωτογραφίας και της αιογραφίας
  - ο χώρος του προθαλάμου του Πέτρινου Πολιτιστικού Κέντρου της Δ.Ε. όπου μπορεί να φιλοξενηθούν καλλιτεχνικές εκθέσεις
- γ. Πολιτιστικές εγκαταστάσεις εκπαίδευσης**, όπου περιλαμβάνονται τα συνεδριακά /πολιτιστικά κέντρα και οι βιβλιοθήκες, καταγράφονται οι ακόλουθες:
- το «Πέτρινο Πολιτιστικό κέντρο», ισόγειο παραδοσιακό κτίριο, επιφάνειας 733 τ.μ. και αναψυκτήριο 200 τ.μ., στο οποίο στεγάζονται τα πολιτιστικά τμήματα της Δ.Ε. Πυλαίας, καθώς και η δημοτική τοπική βιβλιοθήκη (η δημοτική βιβλιοθήκη η οποία περιλαμβάνει και αναγνωστήριο και φιλοξενεί βεσιτάριο παραδοσιακών στολών)
  - η δημοτική βιβλιοθήκη η οποία περιλαμβάνει και αναγνωστήριο και φιλοξενεί βεσιτάριο παραδοσιακών στολών
  - το Πολιτιστικό και Εκπαιδευτικό Κέντρο «Γ.&Χ. ΚΡΑΣΣΑ»

Η πολιτιστική υποδομή χαρακτηρίζεται από την παρουσία πολλών και διαφορετικών κατηγοριών εγκαταστάσεων, μερικές από τις οποίες (όπως οι κινηματογράφοι) έχουν καθαρά υπερτοπικό χαρακτήρα. Προκύπτουν δε για κάποιες κατηγορίες υπερκαλύπτονται οι απαιτήσεις που τίθενται από το ΥΠΕΧΩΔΕ ενώ σε κάποιες άλλες κατηγορίες (όπως μουσεία, ωδεία, πινακοθήκες) φαίνεται ότι οι ανάγκες δεν καλύπτονται ικανοποιητικά ούτε σε τοπικό επίπεδο. Όσον αφορά την κατάσταση των υποδομών, είναι προφανές ότι υπάρχουν ορισμένες εγκαταστάσεις που απαιτούν βελτιώσεις αλλά και πολλές που έχουν ικανοποιητικό επίπεδο συντήρησης.

Για την κάλυψη των αναγκών της Δημοτικής Ενότητας μιας και οι υφιστάμενοι χώροι παρουσιάζουν κορεσμό, όπως το Πέτρινο Πολιτιστικό Κέντρο που το οποίο σηκώνει όλο το βάρος των εκδηλώσεων και επιπλέον στεγάζει τα καλλιτεχνικά εργαστήρια της Δημοτικής Επιχείρησης ΚΕΠΑΠ, έχει εκπονηθεί μελέτη για τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση των εγκαταστάσεων της αίθουσας συναυλιών-εκδηλώσεων και του κλειστού Γυμναστηρίου του Μουσικού Σχολείου, με σκοπό την αξιοποίησή τους για τη διοργάνωση αντίστοιχων εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων τόσο από το σχολική όσο και από την ευρύτερη τοπική κοινότητα. Η εν λόγω αίθουσα θα μπορεί να υποστηρίξει τη διοργάνωση εκδηλώσεων μουσικής, λόγου, χορού, καθώς και κινηματογραφικών προβολών και θεατρικών παραστάσεων καθώς εκσυγχρονίζεται και εμπλουτίζεται ο ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός της. Η εν λόγω μελέτη έχει υποβληθεί σε πρόγραμμα για τη χρηματοδότηση του έργου.

Φορείς Πολιτισμού

Στα όρια της Δ.Ε. Πυλαίας δραστηριοποιούνται οι παρακάτω σύλλογοι –

φορείς με αμιγείς ή εκ περιτροπής δραστηριότητες και στον τομέα του πολιτισμού:

1. Εκπολιτιστικός Σύλλογος Νέα Ελβετία
2. Πολιτιστικός Σύλλογος Τούμπας «Η Ρωμιοσύνη»
3. Πολιτιστικός Σύλλογος «Φιλάρετος»
4. Πολιτιστικός Σύλλογος Γυναικών Πυλαίας «Η Καπουτζίδα»
5. Πολιτιστικός Σύλλογος «Η Κάτω Πυλαία»
6. Σύνδεσμος Κατοίκων Συνοικισμού Κωνσταντινοπολιτών Θεσσαλονίκης
7. Σύλλογος Απανταχού Γηγενών Επιστημόνων Γυναικών Πυλαίας «Αρχαίας Στρέψας»
8. Σύλλογος Πολιτών Πυλαίας «Η Πύλη»
9. Σύλλογος Φίλων Ωδικών Πτηνών
10. Περιβαλλοντική Κίνηση Ελαιώνων

Πολιτιστικές Δράσεις

Εργαστήρια:

Στη Δ.Ε. Πυλαίας λειτουργούν πολιτιστικά τμήματα/ομάδες που εντάσσονται στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για παιδιά και ενήλικες. Η συμμετοχή είναι πολύ μεγάλη και ξεπερνά τα 3.500 άτομα, γεγονός που αποδεικνύει τη διάθεση των πολιτών για ενεργό συμμετοχή στα πολιτιστικά δρώμενα. Φορέας υλοποίησης των προγραμμάτων είναι η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού ΚΕΠΑΠ. Συγκεκριμένα, λειτουργούν τα παρακάτω τμήματα:

- Αγιογραφία
- Ζωγραφική ενηλίκων
- Ζωγραφική παιδιών
- Μοντέρνοι χοροί
- Μουσική, αρμόνιο παιδιών
- Μουσική, κιθάρα παιδιών
- Μουσική, πνευστά παιδιών
- Μπαλέτο παιδιών
- Μουσικοκινητική παιδιών
- Τμήμα χορωδίας ενηλίκων
- Τμήμα χορωδίας παιδιών
- Τμήμα χορωδίας νέων
- Τμήμα μπάντας

- Τμήμα παραδοσιακών χορών
- Τμήμα μοντέρνων χορών

Εκδηλώσεις:

Στη Δ.Ε. Πυλαίας υλοποιούνται προγραμματισμένα οι παρακάτω θεσμοί και εκδηλώσεις, με φορέα διοργάνωσης την Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού του Δήμου Πυλαίας Χορτιάτη ΚΕΠΑΠ και τους παραπάνω αναφερόμενους τοπικούς φορείς που έχουν πολιτιστική δράση:

- **Χριστούγεννα και Πρωτοχρονιά:** (Φωταγώγηση του εορταστικού στολισμού και Εορταστικές εκδηλώσεις)
- **Παρέλαση 25^{ης} Μαρτίου**
- **Χριστοφόρεια:**
  - εορτασμός για την ημέρα της Μητέρας
  - Πανηγυρικός εορτασμός του Αγίου Χριστοφόρου και της Αγίας Γλυκερίας
- **Καλλιτεχνικός Ιούνιος:**
  - Χορευτικές συναντήσεις με κλασικό και μοντέρνο χορό
  - Παρουσίαση του έργου των καλλιτεχνικών εργαστηρίων

Στα πλαίσια του καλλιτεχνικού Ιουνίου πραγματοποιούνται παράλληλες εκδηλώσεις και σε άλλες Δημοτικές ενότητες του Δήμου, όπου υπάρχουν Πολιτιστικά Τμήματα.
- **Πυλαιώτικα:**
  - Πανηγυρικός εορτασμός Προφήτη Ηλία
  - Συνάντηση παραδοσιακών συγκροτημάτων
  - Μουσική συναυλία

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΟΡΤΙΑΤΗ

Ιστορικό & Πολιτιστικό Απόθεμα

Η Κοινότητα Χορτιάτη είναι μια περιοχή που διαθέτει ένα αξιόλογο ιστορικό και πολιτιστικό απόθεμα το οποίο περιλαμβάνει:

Δημοτική Κοινότητα Χορτιάτη:

Το Ρωμαϊκό Υδραγωγείο: Βρίσκεται στην είσοδο του οικισμού Χορτιάτη, ο τρόπος κατασκευής του (τοξοειδής) και η πλινθοδομή, το κατατάσσουν στη ρωμαϊκή περίοδο. Εκτός από τη ρωμαϊκή διακρίνονται δύο ακόμη φάσεις κατασκευής αυτής της βυζαντινής εποχής και της περιόδου της Τουρκοκρατίας.

Η Μονή Χορταΐτου: αφιερωμένη στη Θεοτόκο, υπολείμματά της εντοπίζονται στην περιοχή του Δημοτικού σχολείου του Χορτιάτη.

Ο Ναός της Μεταμόρφωσης του Σωτήρα: βρίσκεται κοντά στα υπολείμματα της Μονής Χορταΐτου, χρονολογείται στο 12ο αιώνα και αποτελεί μοναδικό δείγμα «απλού ή νησιώτικου οκταγωνικού ναού» σε ολόκληρη την ηπειρωτική Ελλάδα. Από το ναό έχει σωθεί επίσης η πλευρά της μαρμάρινης σαρκοφάγου και τρεις εικόνες που φυλάσσονται στο ναό του Αγ. Γεωργίου.

Ο Ναός του Αγίου Γεωργίου: βρίσκεται σε μικρή απόσταση από το ναό της Μεταμόρφωσης του Σωτήρα και εικάζεται ότι έχει κτιστεί στη θέση του προγενέστερου ναού, το 1837. Ανήκει στο τύπο της ξυλόστεγης βασιλικής με τρία κλίτη. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι λιθανάγλυφες διακοσμητικές πλάκες, το ξύλινο τριμερές τέμπλο, ο δεσποτικός θρόνος, ο άμβωνας και ένα πλούσια διακοσμημένο αναλόγιο με επιγραφή που χρονολογείται το 1729 (από παλαιότερη πιθανώς εκκλησία).

Οι Ανεμόμυλοι: βρίσκονται στην περιοχή όπου σύμφωνα με την παράδοση τοποθετείται ο παλιός οικισμός του Παλιοχωριού, πιθανολογείται ότι κτίστηκαν στα τέλη του 18ου αιώνα. Είναι πέτρινοι και έχουν εσωτερικό κλιμακοστάσιο.

Τα Qanats: Εκτός από το υδραγωγείο, μια άλλη πηγή υδροδότησης αποτελούσαν τα υδρομαστευτικά συστήματα τύπου qanat. Το μεγαλύτερο βρίσκεται στο παρεκκλήσι της Αγίας Παρασκευής και κατασκευάστηκε στις αρχές του 18ου αιώνα, αποτελείται από τούνελ συνολικού μήκους 74μ. χρησιμοποιείται και σήμερα.

Το μεταβυζαντινό γεφύρι: βρίσκεται στα βορειοδυτικά του χωριού, δυτικά από το ρωμαϊκό υδραγωγείο. Είναι πέτρινο και ακόμα δεν έχει αποκαλυφθεί ολόκληρο. Αποτελούσε τμήμα ενός λιθόστρωτου δρόμου που οδηγούσε από το Χορτιάτη στο Πανόραμα και τη Θεσσαλονίκη.

Δημοτική Κοινότητα Ασβεστοχωριού:

Τον Ι.Ν. Αγίου Γεωργίου: παρουσιάζει σημαντικό μορφολογικό ενδιαφέρον, ανήκει στον τύπο της τρίκλιτης ξυλόστεγης βασιλικής, χτίστηκε στις αρχές του 19ου αιώνα με προσφορές των αποδήμων Ασβεστοχωριτών. Ο νάρθηκας κατασκευάστηκε αργότερα κατά το 1867. Ενδιαφέρον επίσης παρουσιάζουν τα εκκλησιαστικά της αντικείμενα και εξαρτήματα όπως το εικονοστάσι που προέρχεται από την κατεστραμμένη από τους Τούρκους Μονή Αγίου Παντελεήμονος, το ιερό ευαγγέλιο λάφυρο πολεμικών εχθροπραξιών, κανδήλες, εικόνες κ.λπ.

Το παραδοσιακό παρεκκλήσι του Προφήτη Ηλία, κτισμένο το 1919 σε θέση μοναδικής θέας

Το Καθολικό Μονής Αγίου Παντελεήμονος: πρόκειται για ερείπια βυζαντινής εκκλησίας του 14ου αιώνα στα όρια με την ΔΕ Πυλαίας, καταστράφηκε στις αρχές του 19ου αιώνα κατά την επιδρομή Τούρκων.

Πρώην λουτρό: και νυν εξωκλήσι του 1858.

Ανεμόμυλος: του 18ου αιώνα που βρίσκεται στην είσοδο του οικισμού.

Υδρόμυλοι, δύο qanat, ένας υδατόπυργος, αγωγός υδροδότησης.

Πέτρινη γέφυρα: στο ρέμα μεταξύ Ασβεστοχωριού – Ρετζικίου από όπου περνούσε ο δρόμος που οδηγούσε στη Θεσσαλονίκη

Αρχαιολογικός χώρος: των υστερορωμαϊκών και παλαιοχριστιανικών χρόνων, βρίσκεται σε βραχώδες ύψωμα περίπου 300μ ΒΑ των υδρόμυλων ακολουθώντας το δρόμο που οδηγεί στα λατομεία.

Δεξαμενή και ίχνη τοίχων: στο δάσος Κουρί.

Αγωγός πέτρινος μεταφοράς νερού από πηγές Χορτιάτη στην πόλη της Θεσσαλονίκης (Μονή Βλατάδων)

Αρκετά ιδιωτικά κτίρια με χαρακτηριστική λαϊκή μακεδονίτικη αρχιτεκτονική

Τοπική Κοινότητα Εξοχής:

Η παλιά πύλη – είσοδος και ορισμένα κτίρια του Νοσοκομείου Παπανικολάου.

Το Συμμαχικό Νεκροταφείο: νοτιοανατολικά της Εξοχής.

Δημοτική Κοινότητα Φιλύρου:

Προϊστορική Τούμπα: σημαντικού Αρχαιολογικού ενδιαφέροντος.

Βιομηχανική κληρονομιά παραγωγής ασβέστη:

Η παραγωγή του ασβέστη από τους κατοίκους του Ασβεστοχωρίου, όπως τεκμηριώνεται από γραπτές μαρτυρίες, άρχισε γύρω στο 1680 - 1700 αποτελώντας σταδιακά τον κυρίαρχο τομέα απασχόλησης καθώς υπήρχαν σε αφθονία οι πρώτες ύλες, δηλαδή τα ασβεστολιθικά πετρώματα και τα πουρνάρια ως καύσιμη ύλη. Ο χαρακτηριστικός αυτός κλάδος της τοπικής οικονομίας άφησε μια αξιόλογη κληρονομιά που συνίσταται σε έναν μεγάλο αριθμό κτισμάτων με τα οποία αποτυπώνεται όλη η διαχρονική εξέλιξη της παραγωγής ασβέστου.

Στις πρώην λατομικές περιοχές που εκτείνονται στα βορειοδυτικά του οικισμού τα κτίσματα που διασώζονται διακρίνονται σε ομάδες ανάλογα με την χρονολογική περίοδο που ανήκουν και που έχουν ως εξής:

Προβιομηχανική περίοδος (17ο- αρχές 20ου): αναπτύσσονται σε δύο ομάδες γύρω από τις περιοχές εξόρυξης «Ομόνοια» και «Αργυρό», ανήκουν στην κατηγορία των φρεατοειδών ασβεστοκαμίνων πρώτης και δεύτερης περιόδου.

Πρώιμη βιομηχανική: με χαρακτηριστικό τις ασβεστοκάμινους τύπου Hoffman, οι οποίες κατασκευάστηκαν μετά το 1924, αποτελούν τα ελάχιστα διασωθέντα δείγματα στον ευρωπαϊκό χώρο που αφορούν στην τεχνολογία της κατακόρυφης καμίνου συνεχούς λειτουργίας.

Βιομηχανική περίοδος: μονάδες κατασκευασμένες μετά το 1950 ορισμένες από τις οποίες λειτουργούν μέχρι σήμερα.

Υποδομές Πολιτισμού:

Οι υποδομές πολιτισμού της Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη είναι οι εξής: Η κοινοτική αίθουσα στη Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου, χωρητικότητας 140 θέσεων και 2 θέσεων για ΑΜΕΑ, η οποία μπορεί να υποστηρίξει εκδηλώσεις μουσικής, λόγου, χορού, κινηματογραφικών προβολών και θεατρικών παραστάσεων.

- Η αίθουσα «Ιωάννης Μανωλεδάκης» στη Δ.Κ. Χορτιάτη, 150 θέσεων με η οποία μπορεί να υποστηρίξει εκδηλώσεις μουσικής, λόγου, χορού, κινηματογραφικών προβολών και θεατρικών παραστάσεων.
- Η αίθουσα πολλαπλών χρήσεων και βιβλιοθήκης δίπλα από τα δημοτικά σχολεία στη Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου η οποία μπορεί να υποστηρίξει εκδηλώσεις μουσικής, λόγου, χορού, κινηματογραφικών προβολών και θεατρικών παραστάσεων.
- Οι Αίθουσες πολλαπλών χρήσεων των σχολείων της Δημοτικής Ενότητας.
- Υπαίθριο Θεατράκι στη Δ.Κ. Φιλύρου, 150 ατόμων με καρέκλες τύπου σκηνοθέτη.
- Χ.Α.Ν.Θ. Παράρτημα Ασβεστοχωρίου όπου λειτουργούν τμήματα δημιουργικών δραστηριοτήτων (ζωγραφική, κατασκευές, χαρτοκοπτική, θεατρικό εργαστήρι κλπ) καθώς και τμήματα εκμάθησης μουσικών οργάνων.

Έχει ενταχθεί σε πρόγραμμα του ΕΣΠΑ πρόταση που αποσκοπεί στην προστασία, αποκατάσταση και ανάπλαση του λατομείου «Αργυρό. Προβλέπεται η μετατροπή του εγκαταλελειμμένου λατομείου σε χώρο Πολιτισμού και Εκπαίδευσης με τη δημιουργία σε αυτό ενός χώρου πολιτιστικών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων που θα εξασφαλίζει παράλληλα τη λειτουργική ακεραιότητα των βιομηχανικών εγκαταστάσεων που εγκαταλείφθηκαν, τη διατήρηση και τεκμηρίωση των παραδοσιακών τεχνολογικών δεδομένων παραγωγής ασβέστου (ποιότητα εγχώριας τεχνογνωσίας) στις νέες εγκαταστάσεις. Στην παρούσα φάση εκπονείται η μελέτη του έργου από εξωτερικούς μελετητές. Θα χρηματοδοτηθεί και η κατασκευή του έργου.

Φορείς Πολιτισμού:

Στα όρια της Κοινότητας Χορτιάτη δραστηριοποιούνται οι παρακάτω σύλλογοι – φορείς με αμιγείς ή εκ περιτροπής δραστηριότητες και στον τομέα του πολιτισμού, οι οποίοι ανά τοπική κοινότητα είναι:

Δ. Κ. Ασβεστοχωρίου:

1. Μουσικοχορευτικός Λαογραφικός Σύλλογος Ασβεστοχωρίου.
2. Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Γυναικών Ασβεστοχωρίου
3. Χ.Α.Ν. Ασβεστοχωρίου
4. Φιλόπτωχος Αδελφότητα Κυριών Ασβεστοχωρίου
5. Πολιτιστικός Σύλλογος Χορού «Dream Dance»
6. Θεατρική Ομάδα «Μηχανή»

Τ.Κ. Εξοχής:

1. Πολιτιστικός Κοινωνικός Σύλλογος Εξοχής

Δ.Κ. Φιλύρου:

1. Ο Πολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Φιλύρου
2. Ο Ποντιακός Σύλλογος Φιλύρου
3. Η Κίνηση Επικοινωνίας Πολιτών
4. Ο Πολιτιστικός Σύλλογος «Τα σπάρτα»

Δ.Κ. Χορτιάτη:

1. Σύλλογος Γυναικών Χορτιάτη
2. Κίνηση Πολιτών Χορτιάτη
3. Σύλλογος Χορτιατινών «Μπαλιτζά»

Πολιτιστικές Δράσεις:

Εργαστήρια:

Στις Δημοτικές Κοινότητες Ασβεστοχωρίου, Φιλύρου και Χορτιάτη, έχουν ξεκινήσει να λειτουργούν εργαστήρια στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για παιδιά και ενήλικες, όπως συμβαίνει ήδη στις Δ.Ε. Πανοράματος και Πυλαίας. Φορέας διοργάνωσης είναι η Κοινωφελής Επιχείρηση Πολιτισμού (ΚΕΠΑΠ). Τα δε τμήματα στα οποία λειτουργούν είναι:

- Εικαστικών (ζωγραφική, αγιογραφία)
- Θέατρο (παιδιών και ενηλίκων)
- Φιλαρμονική
- Χορωδία ενηλίκων
- Χορωδία παιδική – νεανική
- Μουσικών Οργάνων (θεωρία, πιάνο, κιθάρα, αρμόνιο, κ.λπ.)
- Παραδοσιακών χορών

Εκδηλώσεις:

Στη **Δ.Ε. Χορτιάτη** υλοποιούνται προγραμματισμένα οι παρακάτω θεσμοί και εκδηλώσεις, με φορέα διοργάνωσης τη Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη ΚΕΠΑΠ και τους παραπάνω αναφερόμενους τοπικούς φορείς που έχουν πολιτιστική δράση:

Οι ανά δημοτική και τοπική κοινότητα θεσμοθετημένες εκδηλώσεις είναι:

Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου:

- Χριστούγεννα και Πρωτοχρονιά (Φωταγώγηση εορταστικού Στολισμού και Εορταστικές εκδηλώσεις)
- Παρέλαση 25^{ης} Μαρτίου και 28^{ης} Οκτωβρίου

- Τα «Ακάκεια» γίνονται στα τέλη Απριλίου – αρχές Μαΐου στους εξωτερικούς χώρους του Ιερού Ναού Αγ. Γεωργίου, με φορέα διοργάνωσης τον Ι.Ν. Αγ. Γεωργίου και την Ενοριακή Νεανική Εστία. Ακόμη κάθε χρόνο από τον Ι.Ν. Αγ. Γεωργίου Ασβεστοχωρίου διοργανώνεται η Πανήγυρις Προφήτη Ηλία και Αγίας Παρασκευής στις 20 και 26 Ιουλίου αντίστοιχα στα παρεκκλήσια των Αγίων
- Εκδηλώσεις Μνήμης για τους εκτελεσθέντες της Γερμανικής Κατοχής πραγματοποιούνται στις 26 Ιουλίου στο Χώρο του μνημείου
- Κινηματογραφικές Λέσχες

Τ.Κ. Εξοχής:

- Χριστούγεννα και Πρωτοχρονιά: (Φωταγώγηση του εορταστικού στολισμού και Εορταστικές Εκδηλώσεις)

Δ.Κ. Φιλύρου:

- Χριστούγεννα και Πρωτοχρονιά: (Φωταγώγηση του εορταστικού στολισμού και Εορταστικές Εκδηλώσεις)
- Ο Εορτασμός Αγ. Γεωργίου λαμβάνει χώρα στην πλατεία του Φιλύρου σε συνδιοργάνωση με τον Πολιτιστικό Σύλλογο Φιλύρου
- Παρέλαση 25ης Μαρτίου και 28ης Οκτωβρίου
- Βραδιές Θεάτρου στο Αμαδριάς
- Κινηματογραφικές Λέσχες

Δ.Κ. Χορτιάτη:

- Χριστούγεννα και Πρωτοχρονιά (Φωταγώγηση εορταστικού Στολισμού και Εορταστικές εκδηλώσεις)
- Παρέλαση 25ης Μαρτίου
- Το «Ολοκαύτωμα Χορτιάτη» πραγματοποιείται στις 2 Σεπτεμβρίου στο Μνημείο Ολοκαυτώματος
- Παρέλαση 28ης Οκτωβρίου
- Η Πανήγυρις Αγίας Παρασκευής «Κουρπάνι» που διοργανώνεται στις 26 Ιουλίου στο Παρεκκλήσιο
- Κινηματογραφικές Λέσχες

Στο **Δήμο Πυλαίας-Χορτιάτη** πραγματοποιείται εκδήλωση για τα Κούλουμα, η οποία διεξάγεται σε διαφορετική Δημοτική Ενότητα κάθε χρόνο.

Τέλος, ο **Δήμος Πυλαίας - Χορτιάτη** συμμετέχει σε σημαντικές εκδηλώσεις φιλανθρωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιούν σύλλογοι και φορείς που

δραστηριοποιούνται εκτός των γεωγραφικών ορίων του Δήμου μας, συμβάλλοντας στην ανάδειξη των εκδηλώσεων αυτών.

6.1.2. Προγραμματισμός Νέων Πολιτιστικών Τμημάτων

Αφορά όλες τις δημοτικές ενότητες του Δήμου και ανάλογα με την εκάστοτε ζήτηση

- Τμήματα φωτογραφίας για ενήλικες και παιδιά
- Τμήματα σχεδιασμού και κόμιξ
- Τμήματα μαγειρικής και γευσιγνωσίας
- Διακόσμησης και σχεδιασμού μουσείων και εκθέσεων
- Τμήματα ρομποτικής
- Τμήματα γραφιστικής
- Δημοσιογραφίας και γραφής
- Βιβλιοθηκονομίας

6.2. Τουρισμός

Η ανάπτυξη του τουρισμού σε έναν Δήμο συνεπάγεται μια σειρά από οικονομικές επιδράσεις, οι οποίες κάτω από προϋποθέσεις μπορούν να συμβάλλουν αποφασιστικά στην ανάπτυξη της οικονομίας της περιοχής και στην αύξηση της ευημερίας του πληθυσμού. Ο κλάδος του τουρισμού επηρεάζει και επηρεάζεται άμεσα από πολλούς τομείς της κοινωνικό-οικονομικής δραστηριότητας και αυξάνει σε μεγάλο βαθμό το δυναμικό τους. Οι επιδράσεις της τουριστικής ανάπτυξης σε ένα οργανωμένο κοινωνικό σύνολο είναι κατά κύριο λόγο οικονομικές αλλά και κοινωνικές, πολιτιστικές και φυσικές. Επομένως, ο Δήμος πρέπει να έχει ως προτεραιότητα την προσέλκυση τουριστών. Για να το πετύχει αυτό θα πρέπει να δημιουργήσει τις κατάλληλες υποδομές και ταυτόχρονα να αναδείξει τα συγκριτικά του πλεονεκτήματα. Εκμεταλλευόμενος τα διάφορα ευρωπαϊκά κονδύλια και με διαφήμιση της περιοχής μπορεί να αξιοποιήσει την πολιτιστική του κληρονομιά και να γίνουν έργα υποδομών .

Ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη είναι ένας μεγάλος σε έκταση Δήμος, διαθέτει παραλιακό μέτωπο αλλά και βουνά με δάσος. Βρίσκεται σε μια προνομιακή γεωγραφική θέση και έχει εύκολη πρόσβαση αφού γειτνιάζει με το αεροδρόμιο της πόλης όσο και με τους κεντρικούς περιφερειακούς άξονες. Ταυτόχρονα, αποτελεί ένα προάστιο της Μητροπολιτικής Θεσσαλονίκης με όλα τα του τα χαρακτηριστικά. Οι διάφορες κοινότητες που τον αποτελούν έχουν η κάθε μία τη δική της ιστορία και πλούσιο πολιτιστικό ενδιαφέρον. Η ευρύτερη περιοχή διαθέτει πλούσια τοπική ιστορία, πολιτιστική παράδοση, αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία, τοπική γαστρονομία. Οι φυσικές ομορφιές της περιοχής και η πλούσια πολιτιστική κληρονομιά αλλά και ο συνδυασμός βουνού και θάλασσας κάνει τον Δήμο μας μια από τις πλεονεκτικές περιοχές.

Επιπλέον, στα όριά του δραστηριοποιούνται πολλές και μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες, επιχειρήσεις, ενώ λειτουργούν και πολλά εμπορικά κέντρα. Σημείο αναφοράς, επίσης, αποτελεί το Πλανητάριο Noesis.

Έχοντας υπόψη τα παραπάνω, στο νέο Ο.Ε.Υ. δημιουργείται Τμήμα Πολιτισμού-Τουρισμού με αρμοδιότητες μεταξύ άλλων :

- Καταγραφή, αξιολόγηση και ανάπτυξη όλων όσων έχουν κάνει γνωστό τον Δήμο στη διάρκεια της μακράς ιστορίας του πχ. Πολιτιστικά δρώμενα, εκδηλώσεις μνήμης βασιζόμενες σε ιστορικά γεγονότα, όπως το Ολοκαύτωμα Χορτιάτη, ήθη έθιμα και παραδόσεις του τόπου , αθλητικά δρώμενα κλπ.
- Καταγραφή όλων των υποδομών και των σημείων τουριστικού ενδιαφέροντος.
- Δημιουργία brand identity και οπτικού λεξιλογίου όρων για ενιαία οπτική ταυτότητα.
- Παραγωγή προωθητικού υλικού σε έντυπη και ψηφιακή μορφή με πληροφορίες για θέματα τουριστικού ενδιαφέροντος.
- Συνεργασία με άλλα Τμήματα του Δήμου αλλά και ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς για την προσέλκυση διεθνών γεγονότων πολιτιστικού (festivals) αλλά και αθλητικού περιεχομένου (Τουρνουά αντισφαίρισης μικρών ηλικιών).
- Εισαγωγή σε Διεθνή Δίκτυα και Φορείς.
- Διεύρυνση & Εμπλουτισμός τουριστικού προϊόντος (γαστρονομία, νεανική εφευρετικότητα-επιχειρηματικότητα, νεανικά κινήματα, πρωτοποριακή τέχνη, family friendly).
- Στρατηγικές προώθησης και προβολής σε συνεργασία με το Γραφείο Δ. Σχέσεων του Δήμου.
- Απόκτηση τεχνογνωσίας μέσα από την ανταλλαγή εμπειριών αλλά και την εφαρμογή καλών πρακτικών με Οργανισμούς (Δήμους και Περιφέρειες) εσωτερικού και εξωτερικού.
- Συνεργασία με το Τμήμα Ανάπτυξης και Προγραμματισμού για την κατάθεση προτάσεων για την ένταξη σε χρηματοδοτικά προγράμματα που αφορούν στον τομέα του τουρισμού.

ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Ο Δήμος διαθέτει ένα ιδιαίτερο τουριστικό προφίλ. Σημαντικά πλεονεκτήματα προσελκύουν/μπορούν να προσελκύσουν περαιτέρω σημαντικό αριθμό επισκεπτών (ιδιαίτερο φυσικό κάλλος – πράσινη περιοχή δίπλα στο βουνό και δίπλα στη θάλασσα, παραλιακό μέτωπο, γειτνίαση με άλλους Δήμους της Θεσσαλονίκης , κοντά στο αεροδρόμιο, κ.α.). Η ανάπτυξη του τουρισμού στον Δήμο μας θα πρέπει να βασίζεται σε τρεις άξονες οι οποίοι είναι:

- Αποτελεσματική διαχείριση του τουριστικού προϊόντος και διασφάλιση ενός υψηλού επιπέδου ποιότητας αυτού.
- Οι όποιες δράσεις στην κατεύθυνση της τουριστικής ανάπτυξης της περιοχής θα πρέπει να πραγματοποιηθούν με γνώμονα την απόλυτη διαφύλαξη τόσο του φυσικού όσο και του αστικού περιβάλλοντος.

- Η ανάπτυξη από τη λειτουργία τουριστικών και συναφών με το τουριστικό προϊόν του Δήμου επιχειρήσεων θα διασφαλίζουν τόσο την ποιότητα ζωής των δημοτών όσο και την πρόσβαση τους σε δημόσια αγαθά (πχ. δάση και παραλίες).

Στην κατεύθυνση αυτή, ένα μοντέλο ήπιας τουριστικής ανάπτυξης μπορεί να επιτευχθεί μέσω της προώθησης συγκεκριμένων μορφών **εναλλακτικού τουρισμού**, που δύναται να έχουν, κάτω από προϋποθέσεις, εφαρμογή στην περιοχή του Δήμου αξιοποιώντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του.

Εναλλακτικές μορφές τουρισμού

Ο εναλλακτικός τουρισμός περιλαμβάνει το σύνολο των τουριστικών υπηρεσιών, οι οποίες διακρίνονται ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες, τις προτιμήσεις και τα κίνητρα των τουριστών, απευθύνονται σε ένα εξειδικευμένο κοινό, τηρούν τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης και συμβάλλουν στην άμβλυση της εποχικότητας της τουριστικής ζήτησης. Λειτουργούσαν όμως, στις περισσότερες περιπτώσεις, ως συμπληρωματική μορφή του μαζικού τουρισμού. Οι νέες μορφές παρουσιάστηκαν κυρίως τα τελευταία χρόνια ως επακόλουθο στην αλλαγή κινήτρων των τουριστών, με έμφαση στην οικολογία και στο περιβάλλον. Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού χαρακτηρίζονται από την ύπαρξη ενός ειδικού και κυρίαρχου κινήτρου στη ζήτηση και από την ανάπτυξη μιας αντίστοιχης ειδικής υποδομής στις τουριστικές περιοχές, που αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση των τουριστών της κάθε ειδικής μορφής.

Πολιτιστικός – Μορφωτικός Τουρισμός: Αφορά στην ανάδειξη και τουριστική αξιοποίηση του πολιτισμικού αποθέματος του τόπου . Σχετίζεται με την επίσκεψη σε έναν τόπο με στόχο την επαφή με τα πολιτιστικά στοιχεία του, την αρχιτεκτονική, ιστορία, εκδηλώσεις, αρχαιότητες, παράδοση, ήθη και έθιμα , γαστρονομία . Συγκεκριμένα, στον Δήμο ο επισκέπτης μπορεί να παρακολουθήσει θεσμοθετημένες εκδηλώσεις που είναι άρρηκτα δεμένες τόσο με την ιστορία (Ολοκαύτωμα Χορτιάτη κ.α) αλλά και με τα ήθη κι έθιμά του (Πυλαιώτικα κ.α). Επιπλέον, ένα ακόμη σημαντικό πολιτιστικό γεγονός αποτελούν οι μεγάλες εκδηλώσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν συναυλίες με καταξιωμένους καλλιτέχνες (Συνάντηση με τους Δημιουργούς) αλλά και θεατρικές παραστάσεις, φεστιβάλ, επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και λαογραφικά μουσεία.

Συνεδριακός Τουρισμός: Αφορά στην ύπαρξη χώρων που μπορούν να φιλοξενήσουν επιστημονικά συνέδρια και πολιτισμικές εκδηλώσεις, προσελκύοντας παράλληλα επιστήμονες και καλλιτέχνες αναβαθμίζοντας πολιτιστικά την περιοχή. Η εγγύτητα του Δήμου με το διεθνές αεροδρόμιο αποτελεί μεγάλο πλεονέκτημα για τη συγκεκριμένη μορφή τουρισμού.

Αθλητικός Τουρισμός: Αφορά στη συμμετοχή σε αθλητικές δραστηριότητες (πχ. ποδηλατικοί αγώνες, αγώνες δρόμου, τρέξιμο στο βουνό (Trail running), πεζοπορία σε μονοπάτια που έχουν δημιουργηθεί μέσα στο δάσος κλπ).

Η χρήση των εναλλακτικών μορφών τουρισμού μπορεί να λειτουργήσει καταλυτικά για την τοπική ανάπτυξη, διασφαλίζοντας παράλληλα την ισορροπία ανάμεσα στην κοινωνία, την οικονομία και το περιβάλλον, κρίσιμο ζητούμενο για τις σύγχρονες και προηγμένες τοπικές κοινωνίες.

Γαστρονομικός Τουρισμός: Ειδικότερα στις αναπτυγμένες χώρες, ο γαστρονομικός τουρισμός είναι ένα στοιχείο το οποίο αναπτύσσει το brand και την εικόνα του προορισμού και παρουσιάζει τεράστια επιχειρηματική ανάπτυξη. Συγκεκριμένα στον Δήμο μας παρατηρείται ιδιαίτερη ανάπτυξη σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος (εστιατόρια, ταβέρνες). Ιδιαίτερη μνεία θα πρέπει να γίνει για την Κ. Χορτιάτη, όπου από τη δεκαετία ακόμη του '70 και έπειτα παρατηρείται σημαντική γαστρονομική δραστηριότητα με πλήθος καταστημάτων εστίασης που φιλοξενούν καθημερινά επισκέπτες και εκδρομείς από την ευρύτερη περιοχή και την πόλη της Θεσσαλονίκης.

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΔΡΑΣΕΙΣ

Το νέο Τμήμα Πολιτισμού –Τουρισμού καλείται να αναπτύξει τα παραπάνω μέσα από συμμετοχές είτε αυτόνομα είτε σε συνεργασία με άλλους Φορείς του Δημοσίου (Περιφέρεια) είτε του Ιδιωτικού Τομέα σε Συνέδρια, Εκθέσεις Τουρισμού, Roads shows, Ημερίδες, Press & Fam trips, Φεστιβάλ.

ΠΡΟΒΟΛΗ

Η στρατηγική που θα ακολουθήσει ο Δήμος όσον αφορά στον Τουρισμό θα παίξει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξή του. Οι όποιες ενέργειες προώθησης και προβολής προϋποθέτουν τη συνεργασία με το τμήμα Δ. Σχέσεων αλλά και του ΤΠΕ του Δήμου. Συγκεκριμένα :

- Είναι βασικό να προχωρήσουμε ένα βήμα πιο πέρα από την παραδοσιακή παραγωγή Οδηγών-Χαρτών και Εντύπων και να δώσουμε προτεραιότητα στην εφαρμογή της Τεχνολογίας, των κοινωνικών δικτύων και των ψηφιακών εφαρμογών.
- Η ανάπτυξη του website είναι η καλύτερη επένδυση για την τουριστική ανάπτυξη. Παρέχοντας ενδιαφέρουσες, ακριβείς και άμεσα ενημερωμένες πληροφορίες για το τουριστικό προϊόν. Με εικόνες σε άμεσα αντιληπτό από τον επισκέπτη format. Φιλικό στις μηχανές αναζήτησης.
- Συμφωνίες με τις μηχανές αναζήτησης για καταχώρηση του website, δέσμευση, διαχείριση και παρακολούθηση λέξεων-κλειδιών.
- Διαδικτυακή παρουσία σε ιστότοπους τρίτων που εδρεύουν στα χωρικά όρια του Δήμου. Συνεργασία και συνέργειες για ανάρτηση υλικού σχετικά με το τουριστικό προϊόν.
- Social Networks / Micro Blogging. Διαχείριση κοινωνικών σελίδων για ενημέρωση και επαφή με ιδιώτες και επαγγελματίες.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Μεγάλες προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξης του τουρισμού θα προσδώσει η αξιοποίηση περιοχών του Δήμου με την υλοποίηση σημαντικών έργων και συγκεκριμένα:

1. Την υλοποίηση έργου το οποίο έχει ενταχθεί σε χρηματοδότηση και το οποίο αφορά στην ανάπλαση, αποκατάσταση και αξιοποίηση της περιοχής του πρώην λατομείου με την επωνυμία «Αργυρό» της Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου, τόπου «περιβαλλοντικά τραυματισμένου», σύμφωνα με τη στόχευση της Δράσης στην οποία εντάχθηκε η Πράξη, από την εξορυκτική δραστηριότητα για την παραγωγή ασβέστη που έλαβε χώρα για περισσότερα από 300 χρόνια στην περιοχή των πρώην λατομείων Ασβεστοχωρίου.

Όσον αφορά στον στόχο της αξιοποίησης της περιοχής με την εγκατάσταση νέων συμβατών χρήσεων, η Πράξη προβλέπει τη δημιουργία υπαίθριου χώρου όπου θα μπορούν να αναπτύσσονται ποικίλες πολιτιστικές δραστηριότητες, όπως θεατρικές και μουσικές παραστάσεις, προβολές, περιοδικές εκθέσεις τέχνης, καθώς και άλλες συλλογικές δράσεις πολιτιστικού περιεχομένου, συμπεριλαμβανομένων δράσεων (π.χ. ομιλιών, εργαστηρίων, επιμορφωτικών προγραμμάτων κ.ο.κ.) διάχυσης της γνώσης για τη συγκεκριμένη βιομηχανική δραστηριότητα που έλαβε χώρα στον συγκεκριμένο τόπο, με την κατασκευή απαραίτητων βοηθητικών χώρων και χώρων αναψυχής ενώ προβλέπεται η κατασκευή περιπατητικών διαδρομών.

2. Το έργο ανάπλασης και αξιοποίησης του παραλιακού μετώπου του Δήμου με κεντρικό στόχο πάντα την απόδοση της παράκτιας ζώνης πρασίνου, ώστε να ανακτηθεί το θαλάσσιο μέτωπο και να αποδοθεί στο κοινό. Σ' αυτό προβλέπεται η δημιουργία μαρίνας, εστιατορίων, αναψυκτήριων, χώρων συνάθροισης κοινού, πολιτιστικά κτήρια και εν γένει πολιτιστικές εγκαταστάσεις, κτήρια κοινωνικής πρόνοιας, υπαίθριες αθλητικές και ναυταθλητικές εγκαταστάσεις και πολλές άλλες υποδομές και χώροι πρασίνου.

3 Τη δημιουργία του Κέντρου Εκπαίδευσης παιδιού και παιχνιδιού όπου θα φιλοξενηθεί η μοναδική συλλογή παιχνιδιών της Μαριάννας και του Γιώργου Βιλιδιρίδη. Με χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ ξεκίνησε η ανάπλαση και αξιοποίηση εγκαταλελειμμένου σχολικού κτιρίου που στέγαζε το Διαπολιτισμικό Σχολείο του Δήμου Πυλαίας με τη δημιουργία ενός σε ένα πρότυπο Πράσινο Κτίριο.

Στόχος του έργου είναι να συγκεράσει τη μουσειακή έκθεση, τη διδασκαλία και άλλες συναφείς δράσεις με την αρχιτεκτονική και περιβαλλοντική αναβάθμιση του αξιολόγου κελύφους του μοντέρνου διδακτηρίου δημιουργώντας μια μοναδική πολιτιστική υποδομή η οποία θα προσελκύσει επισκέπτες και θα φιλοξενήσει εκπαιδευτικά προγράμματα που θα απευθύνονται σε παιδιά και ενήλικες.

Ο συνδυασμός της εκπαιδευτικής λειτουργίας σε ένα χώρο μόνιμης έκθεσης παιχνιδιών, αποτελεί μια καινοτόμα πρόταση αξιοποίησης του πρώην σχολικού κτιρίου.

6.3. Αθλητισμός

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΑΝΟΡΑΜΑΤΟΣ

Προγράμματα Άθλησης για Όλους (ΠΑγΟ)

Οι περισσότερες αθλητικές δραστηριότητες της Δ.Ε. Πανοράματος υλοποιούνται μέσω της κοινωφελούς επιχείρησης ΚΕΠΑΠ. Λειτουργούν τμήματα κολύμβησης στο Δημοτικό κολυμβητήριο με πολύ μεγάλη συμμετοχή παιδιών και ενηλίκων. Επίσης στους αθλητικούς χώρους που περιγράφονται παρακάτω λειτουργούν τμήματα αεροβικής, pilates, Body works, θεραπευτικής γυμναστικής, ορθοσωμικής, άσκησης στην τρίτη ηλικία, φυσικής κατάστασης ανδρών, κ.ά.

Θεσμοί – Εκδηλώσεις

- Φιλοξενία Πανελληνίου Πρωταθλήματος Ποδηλασίας Δρόμου
- Αθλητικό *camp*
- Παιδική Κατασκήνωση
- Τουρνουά 3Χ3
- Αγώνας δρόμου 2.000μ-5.000μ-10.000μ με την επωνυμία «CHARITY FUN RUN» που διοργανώνεται από τον αθλητικό σύλλογο «Λέοντες» Πανοράματος σε συνεργασία με το Δήμο Πυλαίας –Χορτιάτη και με την υποστήριξη του ΣΕΓΑΣ (θεσμοθετήθηκε το 2015 και πραγματοποιείται κάθε χρόνο).
- Τελετή απόδοσης μέρους των εσόδων σε φιλανθρωπικά σωματεία και βράβευση εθελοντικών ομάδων, στο πλαίσιο του «CHARITY FUN RUN».
- Τουρνουά ποδοσφαίρου
- Παρέλαση 25ης Μαρτίου
- Παρέλαση 28ης Οκτωβρίου

Υποδομές

- Δημοτικό Κολυμβητήριο
- Δύο γήπεδα τένις και δύο μπάσκετ στο Πάρκο «Παύλου Μπακογιάννη»
- Το Δημοτικό Αθλητικό Κέντρο (ΔΑΚ), αποτελείται από το κλειστό Γυμναστήριο «Ηλίας Τριανταφυλλίδης» με 2 Αίθουσες Γυμναστικής, Γήπεδο Μπάσκετ – Βόλεϊ (κλειστό), ένα γήπεδο ποδοσφαίρου ολυμπιακών προδιαγραφών, ένα γήπεδο ποδοσφαίρου 8Χ8 πλαστικό, δυο γήπεδα ποδοσφαίρου 5Χ5 με πλαστικό χλοοτάπητα, πέντε γήπεδα τένις, στίβος μάχης, Πίστα BMX,πίστα SKATE BOARD, υπαίθρια όργανα, περιπατητική διαδρομή.

- Ένα γήπεδο μπάσκετ, ένα τένις και ένα πολλαπλών χρήσεων στο πάρκο «Γαλανού»
- Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής
- Ένα γήπεδο ποδοσφαίρου (5Χ5) και ένα μπάσκετ στον οικισμό «Μακεδονία»
- Γήπεδο ποδοσφαίρου στο «Λόφο Ανάληψης»
- Αίθουσες γυμναστικής και γήπεδα Μπάσκετ – Βόλεϊ εντός των σχολείων

Αθλητικοί Σύλλογοι – Φορείς

Στα όρια της Δ.Κ. Πανοράματος δραστηριοποιούνται οι παρακάτω σύλλογοι με στόχο την υλοποίηση δράσεων στον τομέα του αθλητισμού:

1. Α.Π.Ο. Πανοράματος (Βόλεϊ)
2. Α. Σ. Πανοράματος (Μπάσκετ, βόλεϊ, ποδόσφαιρό, τένις, στίβος)
3. Αδάμαστος Πανοράματος (Μπάσκετ)
4. Α.Ε.Ν. Πανοράματος(Βόλεϊ)
5. Εθνικός Πανοράματος (Αντισφαίρισης)
6. Αθλητικός Μορφωτικός Σύλλογος «Πανόραμα» (Ποδόσφαιρο)
7. Αθλητικός σύλλογος «ΑΡΣΑΚΛΗ» (Ποδόσφαιρο)
8. Α.Ε.Π. Πανόραμα (Χάντμπολ)
9. Αναγέννηση Πανοράματος (Ποδόσφαιρο, τένις, στίβος ,ρυθμική, καράτε)
10. Όμιλος Αντισφαίρισης Πανοράματος
11. Α.Σ.Α.Π.Π. (Τένις)
12. Π.Τ.Α. (Τένις)
13. Π.Α.Ο.Δ (Ποδόσφαιρο)
14. Α.Σ. CHAMPIONS (Μπάσκετ)
15. Ακαδημία καλαθοσφαίρισης (Μπάσκετ)
16. Α.Σ. Λέοντες (Στίβος)
17. Σκακιστικός όμιλος Πανοράματος

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΥΛΑΙΑΣ

Προγράμματα Άθλησης για Όλους

Οι περισσότερες αθλητικές δραστηριότητες της Δ.Ε. Πυλαίας υλοποιούνται μέσω της κοινωφελούς επιχείρησης ΚΕΠΑΠ, με μεγάλη συμμετοχή πολιτών. Στους αθλητικούς χώρους που περιγράφονται παρακάτω λειτουργούν τμήματα γυμναστικής, αεροβικής, βαρών, pilates, yoga, power yoga, τένις, πινγκ πονγκ,

Body works, θεραπευτικής γυμναστικής, ορθοσωμικής, άσκησης στην τρίτη ηλικία, φυσικής κατάστασης ανδρών, κ.ά.

Θεσμοί – Εκδηλώσεις

- Αθλητικό camp
- Παιδική Κατασκήνωση
- Αγώνας δρόμου 15000 μέτρων του συλλόγου «Πύλη» σε συνεργασία με το Δήμο Πυλαίας-Χορτιάτη (από το 2012)
- Παρέλαση 25ης Μαρτίου
- Παρέλαση 28ης Οκτωβρίου
- Αγώνας δρόμου 15.000 μέτρων που διοργανώνεται από το σύλλογο Πολιτών Πυλαίας η «Πύλη» σε συνεργασία με το Δήμο Πυλαίας-Χορτιάτη (θεσμοθετήθηκε το 2012 και πραγματοποιείται κάθε χρόνο).

Υποδομές

Στην εντός σχεδίου περιοχή καταγράφονται οι ακόλουθες αθλητικές εγκαταστάσεις:

1. Το Δημοτικό Αθλητικό Κέντρο (ΔΑΚ), όπου το 2021 ανακαινίζεται ολικά και αναβαθμίζεται ενεργειακά. Συνολικής επιφάνειας 40.898 τ.μ., στο νότιο τμήμα του παλιού οικισμού αποτελείται από 1 γήπεδο ποδοσφαίρου με φυσικό χλοοτάπητα (επιφάνειας 8.000 τ.μ.), 2 βοηθητικά γήπεδα ποδοσφαίρου, 1 κλειστό γυμναστήριο ομαδικών αθλημάτων (επιφάνειας 1000 τ.μ.) και 1 γυμναστήριο άρσης βαρών (επιφάνειας 400 τ.μ.), 2 γήπεδα (5Χ5), 1 ανοικτό γήπεδο μπάσκετ, 1 γήπεδο τένις.
2. Το γήπεδο «Αντώνης Καραμπουρνιώτης», που εγκαινιάστηκε το 2008, στο κεντρικό τμήμα, εκτός του παλιού οικισμού, στην οδό Κύπρου. Πρόκειται για ένα νέο πρότυπο αθλητικό χώρο, ένα γήπεδο σύγχρονων προδιαγραφών με συνθετικό χλοοτάπητα με πιστοποίηση FIFA. Σε αυτόν το χώρο πραγματοποιούνται αγώνες των τοπικών πρωταθλημάτων και των ακαδημιών. Πρέπει να σημειωθεί ότι το γήπεδο είναι προσβάσιμο από ΑμεΑ. Επίσης, στο γήπεδο έχουν διαμορφωθεί χώροι πρασίνου και διάδρομοι περιπάτου, ενώ υπάρχει και κερκίδα. Τις δραστηριότητες του γηπέδου συμπληρώνουν οι χώροι περιπάτου και ποδηλατοδρόμων του Ελαιορέματος που υλοποιήθηκε στην περιοχή, με χρηματοδότηση που εξασφάλισε ο Δήμος από το ΕΣΠΑ.
3. Το γυμναστήριο μαζικής άθλησης, στον παραδοσιακό οικισμό, επί της οδού Πολυτεχνείου(στο κτήριο του Α΄ΚΑΠΗ).

4. Το γυμναστήριο μαζικής άθλησης στην περιοχή της Μαλακοπής επί της οδού Μεσολογγίου (στο κτήριο του Β΄ ΚΑΠΗ).
5. Τα γυμναστήρια του 1^{ου} Λυκείου και 2^{ου} Γυμνασίου - Λυκείου, που χρησιμοποιούνται για προγράμματα «Άθλησης για όλους» από τις ακαδημίες μπάσκετ, βόλεϊ και χάντμπολ.
6. Αίθουσες (ειδικά προσαρμοσμένες) του 1^{ου} Λυκείου που χρησιμοποιούνται για τα ΚΔΑΠ
7. Αίθουσα του 1^{ου} Λυκείου πονγκ με 4 τραπέζια για τα μαθήματα πινγκ
8. Αίθουσες γυμναστικής και γήπεδα Μπάσκετ–Βόλεϊ εντός των σχολείων

Στην εκτός σχεδίου περιοχή καταγράφονται οι ακόλουθες εγκαταστάσεις:

1. Το κλειστό γήπεδο μπάσκετ του ΠΑΟΚ, μονάδα με υπερτοπική εμβέλεια.
2. Πολλές μονάδες γηπέδων ποδοσφαίρου (5x5) (π.χ. στη θέση Ελαιώνες, απέναντι από το γήπεδο του ΠΑΟΚ, κ.ά.).
3. Ο υπτικός όμιλος, στην περιοχή Πουρνάρι.
4. Το κλειστό γυμναστήριο του Μουσικού Γυμνασίου.
5. Διάσπαρτα (στα όρια της ΔΕ) ανοικτά γήπεδα μπάσκετ (οδού Πανδώρα, οδού Δαβάκη, οδού Βισβύζη, οδού Νίκης,).
6. Υπαίθρια γήπεδα ποδοσφαίρου ιδιοκτησίας Νικολούδη.
7. Υπαίθρια γήπεδα ποδοσφαίρου ιδιοκτησίας Σάλας.
8. Υπαίθρια γήπεδα ποδοσφαίρου ιδιωτικής ιδιοκτησίας.

Σύλλογοι - Φορείς

Στα όρια της Δ.Ε. Πυλαίας δραστηριοποιούνται οι παρακάτω σύλλογοι με στόχο την υλοποίηση δράσεων στον τομέα του αθλητισμού.

1. Αθλητική Ένωση Πυλαίας (Ποδόσφαιρο, Μπάσκετ, Βόλεϊ)
2. Α.Σ. Προμηθέας Πυλαίας (Βόλεϊ)
3. Εθνικός Πυλαίας (Ποδόσφαιρο, Βόλεϊ)
4. Ποδοσφαιρικός Όμιλος Μαλακοπής
5. Αθλητικός Όμιλος Μαλακοπής (Μπάσκετ, ΑμΕΑ)
6. Σπóρτινγκ Πυλαίας (Άρση Βαρών, Μπάντμιντον, Ξιφασκία)
7. Νέα Ελβετία, (Χάντμπολ)
8. ΑΕΣΧ Πυλαίας - Σύλλογος Κωνσταντινοπολιτών (Χάντμπολ)
9. Α.Σ. Μέγας Αλέξανδρος 94 Πυλαίας – ΑμΕΑ (Μπάσκετ με καρότσι, Άρση Βαρών, Κολύμβηση, Στίβος, Πινγκ Πονγκ)

10. Shooters Academy (ποδόσφαιρο)
11. ΑΣΤΕΡΙΑ Πυλαίας (ποδόσφαιρο)
12. ΖΕΥΣ Πυλαίας (Μπάσκετ)
13. ΕΟΝΘ (Μπάσκετ)

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΟΡΤΙΑΤΗ

Προγράμματα Άθλησης για Όλους

Οι περισσότερες αθλητικές δραστηριότητες της Δ.Ε. Χορτιάτη υλοποιούνται μέσω της κοινωφελούς επιχείρησης ΚΕΠΑΠ, με μεγάλη συμμετοχή πολιτών. Στους αθλητικούς χώρους που περιγράφονται παρακάτω λειτουργούν τμήματα άθλησης για παιδιά, για την τρίτη ηλικία, για τους νέους, για τις γυναίκες, για παιδιά προσχολικής ηλικίας και για ενήλικες.

Θεσμοί – Εκδηλώσεις

- Αθλητικά camp (Ασβεστοχωρίου, Εξοχής, Χορτιάτη)
- Παιδική Κατασκήνωση (Χορτιάτη)
- Παρελάσεις 25ης Μαρτίου (Ασβεστοχωρίου, Εξοχής, Φιλύρου, Χορτιάτη)
- Παρελάσεις 28ης Οκτωβρίου (Ασβεστοχωρίου, Εξοχής, Φιλύρου, Χορτιάτη)
- TRAIL RUN Χορτιάτη αγώνας ανωμάλου δρόμου Διοργάνωση ιδιωτικού φορέα με την υποστήριξη του Δήμου.

Υποδομές

Οι αθλητικοί χώροι της δημοτικής ενότητας καλύπτουν τις βασικές απαιτήσεις σε υποδομές των κυρίαρχων αθλημάτων. Συγκεκριμένα οι υφιστάμενοι χώροι ανά δημοτική και τοπική κοινότητα είναι οι εξής:

Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου:

1. Γήπεδο ποδοσφαίρου με φυσικό χλοοτάπητα, αποδυτήρια και κερκίδες(περιοχή Κουρί)
2. Κλειστό γυμναστήριο με γήπεδα Μπάσκετ Βόλεϊ και μίνι ποδόσφαιρο ,αίθουσα γυμναστικής με βάρη πλήρως εξοπλισμένη
3. Υπαίθριο γήπεδο ποδοσφαίρου (5Χ5) με πλαστικό χλοοτάπητα, δίπλα στο Κλειστό γυμναστήριο
4. Ανοικτό γήπεδο Μπάσκετ με κερκίδες (δίπλα στο δημοτικό σχολείο)
5. Ανοικτό γήπεδο μπάσκετ (οδός Κ.Καραμανλή)

6. Χ.Α.Ν.Θ. Παράρτημα Ασβεστοχωρίου όπου περιλαμβάνονται εγκαταστάσεις αθλητισμού (μπαλέτο, ρυθμική, ξιφασκία, χορό, γυμναστική, πολεμικές τέχνες, εκμάθηση κολύμβησης, κλπ)

Τ.Κ. Εξοχής:

1. Γήπεδο μπάσκετ στο δυτικό όριο του οικισμού.
2. Υπαίθριο γήπεδο ποδοσφαίρου 5Χ5 με πλαστικό χλοοτάπητα, αποδυτήρια και κερκίδα(το γήπεδο βρίσκεται στα όρια του οικισμού της δημοτικής κοινότητας)

Δ.Κ. Φιλύρου:

1. Γήπεδο ποδοσφαίρου σε πολύ καλή κατάσταση με χλοοτάπητα, αποδυτήρια και κερκίδα (το γήπεδο βρίσκεται στο δάσος που περιβάλλει την δημοτική κοινότητα - Περιοχή Αμαδρυάς)
2. Βοηθητικό γήπεδο ποδοσφαίρου (περιοχή Δημοτικών Σχολείων - δίπλα στα Κοιμητήρια)
3. Ανοικτό γήπεδο μπάσκετ εντός του πάρκου δίπλα στα Δημοτικά Σχολεία
4. Κλειστό γυμναστήριο Φιλύρου (δίπλα στο Λύκειο)

Δ.Κ. Χορτιάτη:

1. Γήπεδο ποδοσφαίρου (στον χώρο του πάρκου- παιδικής χαράς)
2. Ανοικτό γήπεδο μπάσκετ δίπλα από το Υπαίθριο γήπεδο ποδοσφαίρου με πλαστικό χλοοτάπητα, με αποδυτήρια(το γήπεδο βρίσκεται δίπλα στο δημοτικό σχολείο
3. Κλειστό Γυμναστήριο ομαδικών αθλημάτων (επιφάνειας 5.842 τ.μ.) το οποίο είναι υπό κατασκευή σε έκταση δίπλα από το Λύκειο Χορτιάτη. Το εν λόγω γυμναστήριο πληροί τις προδιαγραφές της Γ.Γ.Α. όσον αφορά στη διεξαγωγή αγώνων και προπονήσεων για τα αθλήματα καλαθοσφαίρισης και πετοσφαίρισης. Στον αύλειο χώρο θα διαμορφωθεί και ανοικτό γήπεδο καλαθοσφαίρισης.

Επιπλέον, μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι αίθουσες γυμναστικής και τα γήπεδα Μπάσκετ – Βόλεϊ εντός των σχολείων της κάθε τοπικής κοινότητας.

Οι παραπάνω αθλητικές εγκαταστάσεις στη παρούσα φάση είναι σχετικά επαρκείς. Απαιτούν συστηματική φροντίδα βελτίωσης και συντήρησης, ενώ στο αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα και μέσα από το πρίσμα της γενικότερης πληθυσμιακής εξέλιξης της Δ.Ε. Χορτιάτη, θα πρέπει να προετοιμασθεί η κατασκευή και άλλων υποδομών κυρίως στις νεοπολεοδομημένες περιοχές των οικισμών.

Σύλλογοι - Φορείς

Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου:

1. Νέα Γενιά Ασβεστοχωρίου (Ποδόσφαιρο, Βόλεϊ)
2. Α.Σ Ασβεστοχωρίου (Μπάσκετ)

Δ.Κ. Φιλύρου:

1. Α.Ε. Φιλύρου (Ποδόσφαιρο)
2. ΑΕΤΟΣ Φιλύρου (Μπάσκετ, Βόλεϊ)

Δ.Κ. Χορτιάτη:

1. Α.Σ. Χορτιάτη (Μπάσκετ)
2. Κισσός Χορτιάτη (Ποδόσφαιρο)

7. ΠΑΙΔΕΙΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ

7.1. Παιδεία και Δια Βίου Μάθηση

Αρμόδιες Υπηρεσίες και ν.π. του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη για την Παιδεία είναι:

- Αντιδημαρχία Απασχόλησης, Κοινωνικής Προστασίας, Υγείας & Εκπαίδευσης
- Τμήμα Παιδείας, Δια Βίου Μαθησης και Βιβλιοθηκών
- Σχολική Επιτροπή Α΄ Βάθμιας Εκπαίδευσης Ν.Π.Δ.Δ.
- Σχολική Επιτροπή Β΄ Βάθμιας Εκπαίδευσης Ν.Π.Δ.Δ.

Τα αντικείμενα που ασκούν εμπύπτουν στα οριζόμενα από τον Καλλικράτη (Ν. 3852/2010) και από τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006, άρθρο 75).

Αναλυτικότερες πληροφορίες για τους στόχους και τις λειτουργίες των ανωτέρω υπηρεσιών αναφέρονται σε σχετικές ενότητες παρακάτω.

7.1.1. Σχολική Στέγη – Υποδομές Εκπαίδευσης

Τα αριθμητικά στοιχεία που παρατίθενται παρακάτω, αφορούν δεδομένα όπως αυτά καταγράφηκαν τον Σεπτέμβριο 2020. Τη συλλογή τους διεκπεραίωσε το Τμήμα Παιδείας και οι Σχολικές Επιτροπές Α΄ Βάθμιας και Β΄ Βάθμιας Εκπαίδευσης του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη.

Ο αριθμός των μαθητών του δήμου, δημόσιας και ιδιωτικής εκπαίδευσης, είναι 14.600 μαθητές περίπου, εκ των οποίων οι 8.750 είναι μαθητές της δημόσιας εκπαίδευσης.

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να καταγραφεί ότι στα όρια του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη λειτουργεί σημαντικός αριθμός ειδικών σχολείων όλων των βαθμίδων. Τα συγκεκριμένα σχολεία έχουν αυξημένες ανάγκες υποστήριξης της λειτουργίας τους. Επίσης, στον Δήμο μας λειτουργεί Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ) που αφορά σε εκπαιδευτικό πρόγραμμα για ενήλικες με διετή διάρκεια, το οποίο παρέχει τίτλο ισότιμο του Γυμνασίου καθώς και ένα Δημόσιο ΙΕΚ.

Αυτό σε συνδυασμό με την καθιέρωση της δίχρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης, που έχει ως αποτέλεσμα την αθρόα προσέλευση προνηπίων και νηπίων στις τάξεις των Νηπιαγωγείων συνετέλεσε στην μεγάλη αύξηση του μαθητικού δυναμικού της δημόσιας εκπαίδευσης .

Πίνακας 20: Δημόσια Σχολεία

α/α	Περιοχή	Σχολική Μονάδα	Διεύθυνση
1.	Πανόραμα	1 ^ο Νηπιαγωγείο	Βενιζέλου Τέρμα
2.	Πανόραμα	2 ^ο Νηπιαγωγείο	Παλαιολόγου & Περδίκας
3.	Πανόραμα	3 ^ο Νηπιαγωγείο	Τσαχουρίδη 3 - Βενιζέλου Τέρμα
4.	Πανόραμα	5 ^ο Νηπιαγωγείο	Χαριλάου Τρικούπη 2
5.	Πανόραμα	2 ^ο Πειραματικό Νηπιαγωγείο (του Α.Π.Θ.)	
6.	Πανόραμα	3 ^ο Πειραματικό Νηπιαγωγείο (του Α.Π.Θ.)	
7.	Πανόραμα	3 ^ο Ειδικό Νηπιαγωγείο Πανοράματος - Ειδικό Νηπ. Κωφών-Βαρήκων	Κομνηνών 86
8.	Πανόραμα	1 ^ο Δημοτικό Σχολείο	Χ. Γαλανού 10
9.	Πανόραμα	2 ^ο Δημοτικό Σχολείο	Παλαιολόγου 11
10.	Πανόραμα	Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Κωφών και Βαρήκων	Κομνηνών 86
11.	Πανόραμα	1 ^ο Γυμνάσιο	Υδραγωγείου 2
12.	Πανόραμα	1 ^ο Λύκειο	Πίνδου 2
13.	Πανόραμα	1 ^ο ΕΕΕΕΚ Πυλαίας-Χορτιάτη	Κομνηνών 86
14.	Πανόραμα	Ειδικό Γυμνάσιο Κωφών-Βαρήκων Θεσ/νίκης	
15.	Πανόραμα	Λύκειο ΕΑΕ Κωφών-Βαρήκων Θεσ/νίκης	
16.	Πυλαία	1 ^ο Νηπιαγωγείο	Ηλέκτρας 2, Πυλαία
17.	Πυλαία	2 ^ο Νηπιαγωγείο	Βεργίνας 15, Πυλαία
18.	Πυλαία	3 ^ο Νηπιαγωγείο	Δωδεκανήσου 6, Πυλαία
19.	Πυλαία	4 ^ο & 5 ^ο Νηπιαγωγείο	Χ. Περραιβού 1
20.	Πυλαία	6 ^ο Νηπιαγωγείο	Βουλγαροκτόνου & Κύπρου
21.	Πυλαία	7 ^ο Νηπιαγωγείο	Δ. Βιζβίζη 27, Κων/τικά
22.	Πυλαία	8 ^ο Νηπιαγωγείο	Καπ. Ντόγρα 32Β
23.	Πυλαία	Παράρτημα 4 ^{ου} , 6 ^{ου} & 8 ^{ου} Νηπ. Πυλαίας στον Πρώην Παιδ. Σταθμό "Κούνιες" Πανοράματος	Μεγάλου Αλεξάνδρου 5, Πανόραμα
24.	Πυλαία	1 ^ο Ειδικό Νηπιαγωγείο (ΕΛΕΠΑΠ)	Ελαιώνες Πυλαίας
25.	Πυλαία	4 ^ο Ειδικό Νηπιαγωγείο, (Ιδρ. Άγιος Δημήτριος)	Τζών Κέννεντυ 62
26.	Πυλαία	Ειδικό Νηπιαγωγείο για παιδιά με αυτισμό	17ης Νοεμβρίου 83
27.	Πυλαία	1 ^ο Δημοτικό Σχολείο	Ισμήνης 6, Πυλαία

α/α	Περιοχή	Σχολική Μονάδα	Διεύθυνση
28.	Πυλαία	2 ^ο Δημοτικό Σχολείο	Μ. Αλεξάνδρου 18
29.	Πυλαία	3 ^ο Δημοτικό Σχολείο	Γ. Σεφέρη 24, Κων/τικά
30.	Πυλαία	4 ^ο Δημοτικό Σχολείο (πρώην Μακεδονικά Εκπαιδευτήρια)	Αμφοτέρου & Βεργίνας
31.	Πυλαία	5 ^ο Δημοτικό Σχολείο	Γεωργικής Σχολής 129
32.	Πυλαία	6 ^ο Δημοτικό Σχολείο	Γεωργικής Σχολής 129
33.	Πυλαία	2 ^ο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Θεσ/νίκης (ΕΛΕΠΑΠ)	Ελαιώνων 22, Πυλαία
34.	Πυλαία	6 ^ο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Θεσσαλονίκης, (Ίδρυμα Άγιος Δημήτριος)	Τζών Κέννεντυ 62
35.	Πυλαία	10 ^ο Ειδικό Σχολείο Βαρήκων (Συστεγαζόμενο με 1 ^ο Δημοτικό Πυλαίας)	Ισμήνης 6, Πυλαία
36.	Πυλαία	Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Θεσσαλονίκης για παιδιά με αυτισμό	17ης Νοεμβρίου 83
37.	Πυλαία	1 ^ο Γυμνάσιο	Προέκταση Εγνατίας
38.	Πυλαία	2 ^ο Γυμνάσιο	Δ. Βιζβίζη 29
39.	Πυλαία	1 ^ο ΓΕΛ	Προέκταση Εγνατίας
40.	Πυλαία	2 ^ο ΓΕΛ	Δ. Βιζβίζη 29
41.	Πυλαία	Μουσικό Σχολείο - Γυμνάσιο	Προέκταση Εγνατίας 118,
42.	Πυλαία	Μουσικό Σχολείο - Λύκειο	Πυλαία
43.	Πυλαία	2 ^ο ΕΕΕΕΚ Πυλαίας-Χορτιάτη	17η Νοέμβρη 83
44.	Πυλαία	Δημόσιο Ειδικό Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης	
45.	Πυλαία	1 ^ο ΕΝΕΕΓΥΛ (Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο – Λύκειο), Ανατολικής Θεσσαλονίκης	Γεωργικής Σχολής 95
46.	Πυλαία	ΔΙΕΚ Πυλαίας-Χορτιάτη	
47.	Πυλαία	Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας Πυλαίας-Χορτιάτη	Ισμήνης 4
48.	Ασβεστοχώρι	1 ^ο Νηπιαγωγείο	Ηρώων Πεσότων 5
49.	Ασβεστοχώρι	2 ^ο Νηπιαγωγείο	Δημοκρατίας 11
50.	Ασβεστοχώρι	1 ^ο Δημοτικό Σχολείο	
51.	Ασβεστοχώρι	2 ^ο Δημοτικό Σχολείο	Ηρώων Πεσότων 5
52.	Ασβεστοχώρι	1 ^ο Γυμνάσιο	
53.	Ασβεστοχώρι	1 ^ο ΓΕΛ	Αθηνάς 4
54.	Εξοχή	Νηπιαγωγείο	Ιουλιανού 2

α/α	Περιοχή	Σχολική Μονάδα	Διεύθυνση
55.	Εξοχή	Δημοτικό Σχολείο	Αγ. Στεφάνου 24
56.	Εξοχή	Ειδικό Νηπιαγωγείο Νοσ. Παπανικολάου	Λεωφόρος Παπανικολάου
57.	Εξοχή	Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Νοσ. Παπανικολάου	
58.	Εξοχή	Ειδικό Γυμνάσιο με Ειδικές Λυκειακές τάξεις Νοσοκομείου Παπανικολάου	
59.	Φίλυρο	1 ^ο Νηπιαγωγείο	Αθ. Διάκου 16
60.	Φίλυρο	2 ^ο Νηπιαγωγείο	Μ. Αλεξάνδρου 15
61.	Φίλυρο	3 ^ο Νηπιαγωγείο	Αδ. Κοραή 24
62.	Φίλυρο	1 ^ο Δημοτικό Σχολείο	Αναπαύσεως 25
63.	Φίλυρο	2 ^ο Δημοτικό Σχολείο	
64.	Φίλυρο	Γυμνάσιο	Μ. Αλεξάνδρου 41
65.	Φίλυρο	ΓΕΛ	25 ^{ης} Μαρτίου 10
66.	Χορτιάτης	1 ^ο Νηπιαγωγείο	Μαρτύρων 2ας Σεπτεμβρίου 52
67.	Χορτιάτης	2 ^ο Νηπιαγωγείο	Σχολείων 3
68.	Χορτιάτης	Δημοτικό Σχολείο	Προέκταση Αγ. Βασιλείου
69.	Χορτιάτης	Γυμνάσιο	Σχολείων 2
70.	Χορτιάτης	ΓΕΛ	Μανώλη Τριανταφυλλίδη

Πίνακας 21: **Ιδιωτικά Νηπιαγωγεία και Δημοτικά Σχολεία**

α/α	Περιοχή	Επωνυμία	Σχολική Μονάδα	Διεύθυνση
1.	Πανόραμα	ΑΝΤΛΕΡΙΑΝΗ ΑΓΩΓΗ	Νηπιαγωγείο	Αιμ. Γρεβενών 22
2.	Πανόραμα	ΚΟΚΚΙΝΟΣΚΟΥΦΙΤΣΑ	Νηπιαγωγείο	Σωκράτους 15
3.	Πανόραμα	ΚΑΡΔΑΤΟΥ ΣΩΣΣΑΝΑ ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε.	Νηπιαγωγείο	Μεγ. Αλεξάνδρου 3
4.	Πυλαία	ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΣΧΟΛΗ	1 ^ο Δημοτικό Σχολείο 2 ^ο Δημοτικό Σχολείο Νηπιαγωγείο	Γεωργικής Σχολής 44
5.	Πυλαία	Ε. Ο. ΑΝΑΤΟΛΙΑ (ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΚΟΛΕΓΙΟ – ΑΝΑΤΟΛΙΑ”)	1 ^ο Δημοτικό Σχολείο 2 ^ο Δημοτικό Σχολείο 1 ^ο Νηπιαγωγείο 2 ^ο Νηπιαγωγείο	Βασ. Σεβενίδη & Τζων Κέννεντυ 60

α/α	Περιοχή	Επωνυμία	Σχολική Μονάδα	Διεύθυνση
6.	Πυλαία	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ	1 ^ο Δημοτικό Σχολείο 2 ^ο Δημοτικό Σχολείο 1 ^ο Νηπιαγωγείο 2 ^ο Νηπιαγωγείο	Τζων Κέννεντυ 119
7.	Πυλαία	ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΑ ΠΑΙΔΕΙΑ (ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ)	Δημοτικό Σχολείο, Νηπιαγωγείο	Λεωφόρος Πανοράματος, Τζων Κέννεντυ 50
8.	Πυλαία	ΑΡΣΑΚΕΙΑ-ΤΟΣΙΤΣΕΙΑ Φ.Ε	Α΄ Αρσάκειο Δημοτικό Αρσάκειο Νηπιαγωγείο	Ελαιώνες, Πυλαίας
9.	Πυλαία	ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	Δημοτικό Σχολείο Νηπιαγωγείο	9 ^ο χλμ. Θεσσαλονίκης Θέρμης
10.	Πυλαία	ΜΟΝΤΕΣΣΟΡΙΑΝΗ ΑΓΩΓΗ	Δημοτικό Σχολείο Νηπιαγωγείο	Πουρνάρι, Πυλαίας
11.	Πυλαία	ΠΡΟΤΥΠΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	1 ^ο Δημοτικό Σχολείο 2 ^ο Δημοτικό Σχολείο Νηπιαγωγείο	Ελαιώνες, Πυλαίας
12.	Πυλαία	ΌΜΙΛΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΒΙΩΜΑΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ	Δημοτικό Σχολείο Νηπιαγωγείο	Μαρ. Αντύπα 54
13.	Πυλαία	ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΑΓΩΓΗ	Νηπιαγωγείο	Φιλικής Εταιρίας 3
14.	Πυλαία	ΜΠΟΥΜΠΟΥΚΑΚΙΑ	Νηπιαγωγείο	Ανοιξεως 49
15.	Πυλαία	ΠΑΙΔΙΚΟΡΑΜΑ (SCHOOLPARK LIMITED)	Νηπιαγωγείο	Ηρόδοτου 7
16.	Πυλαία	ΠΑΙΔΙΚΗ ΜΕΛΩΔΙΑ	Νηπιαγωγείο	Ποσειδώνος 100
17.	Πυλαία	THE ZOO CLUB	Νηπιαγωγείο	Ανατολής 40
18.	Πυλαία	“BABY SCHOOL” Λ. ΚΟΚΚΙΝΟΣ Ε.Π.Ε.	Νηπιαγωγείο	Ασκληπιού 8 - 12ο χλμ. Θεσ/νίκης - Μηχανιώνας
19.	Ασβεστοχώρι	Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ	Νηπιαγωγείο	Αγίου Δημητρίου
20.	Ασβεστοχώρι	“Η ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΜΠΑΛΟΝΙΩΝ” Μ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ Μ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ Ο.Ε.	Νηπιαγωγείο	7,5 χλμ. Θεσσαλονίκης Ασβεστοχωρίου
21.	Φίλυρο	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ “ΕΛΠΙΔΑ” - (ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΕΛΠΙΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ)	Δημοτικό Σχολείο Νηπιαγωγείο	Φίλυρο, Τ.Θ. 1113
22.	Φίλυρο	“ΧΡΥΣΑΛΙΦΟΥΡΦΟΥΡΟ” ΆΝΝΑ ΠΕΤΣΑΝΑΚΗ ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΑ ΠΕΤΣΑΝΑΚΗ	Νηπιαγωγείο	Προέκταση Παπάγου (Αθ. Διάκου 1)
23.	Χορτιάτης	REGGIO THESSALONIKI (προσέγγιση Reggio Emilia)	Νηπιαγωγείο	Χορτιάτη 2

Πίνακας 22: **Ιδιωτικά Γυμνάσια και Λύκεια Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη**

α/α	Περιοχή	Επωνυμία	Σχολική Μονάδα	Διεύθυνση
1.	Πυλαία	ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΚΟΛΕΓΙΟ - "ΑΝΑΤΟΛΙΑ"	1 ^ο Γυμνάσιο 2 ^ο Γυμνάσιο 1 ^ο ΓΕΛ 2 ^ο ΓΕΛ	Τζων Κέννεντυ 60
2.	Πυλαία	ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΚΟΛΛΕΓΙΟ	Γυμνάσιο ΓΕΛ	Βησσαρίωνος 16
3.	Πυλαία	ΑΡΣΑΚΕΙΑ – ΤΟΣΙΤΣΕΙΑ Φ.Ε.	Γυμνάσιο ΓΕΛ	Ελαιώνες, Πυλαίας
4.	Πυλαία	ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	Γυμνάσιο ΓΕΛ	9 ^ο χλμ. Θεσ/νίκης Θέρμης
5.	Πυλαία	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ	Γυμνάσιο ΓΕΛ	Τζων Κέννεντυ 119
6.	Πυλαία	ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ "ΚΑΛΑΜΑΡΙ"	Γυμνάσιο ΓΕΛ	Γεωργικής Σχολής 44
7.	Πυλαία	ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	ΓΕΛ ΕΠΑΛ	Μαρίνου Αντύπα 12
8.	Πυλαία	ΌΜΙΛΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΒΙΩΜΑΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ	Γυμνάσιο	Μαρ. Αντύπα 54

Δημοτική Ενότητα Πανοράματος

Στην Δημοτική Ενότητα Πανοράματος οι μονάδες της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας δημόσιας εκπαίδευσης, καλύπτουν με σχετική επάρκεια τις ανάγκες της περιοχής. Υπάρχουν επίσης και αρκετά ιδιωτικά εκπαιδευτήρια και των δύο εκπαιδευτικών βαθμίδων, τα οποία φιλοξενούν μαθητές από ολόκληρο το νομό Θεσσαλονίκης.

Σε εξέλιξη βρίσκονται οι διαδικασίες ανέγερσης του 3ου Δημοτικού σχολείου στο Πανόραμα με την μέθοδο ΣΔΙΤ, σε δωρεάν παραχωρημένη έκταση για 50έτη χρήση, στον οικισμό «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ» (360/2020 ΑΔΣ).

Το Πέτρινο Σχολείο στο Πανόραμα κατά διαστήματα έχει επαναλειτουργήσει συμπληρωματικά με τα υπόλοιπα δημοτικά. Την τρέχουσα περίοδο, το ισόγειο έχει παραχωρηθεί στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας όπου υλοποιούνται όλα τα προγράμματα του 'Baby Artist', ενώ στον όροφο του σχολείου γίνεται η συντήρηση παιχνιδιών για το Κέντρο Εκπαίδευσης Παιδιού και Παιχνιδιού Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη.

Αναλυτικά στοιχεία ανά δημόσια εκπαιδευτική μονάδα που λειτουργεί στη Δ.Ε. Πανοράματος παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 23: Σχολεία Δ.Ε. Πανοράματος

Βαθμίδα & Αριθμός	Αριθμός Μαθητών
1 ^ο Νηπιαγωγείο	39
2 ^ο Νηπιαγωγείο	50
3 ^ο Νηπιαγωγείο	39
5 ^ο Νηπιαγωγείο (Υπεράριθμοι μαθητές από 1 ^ο & 2 ^ο Νηπ. Πυλαίας)	63
2 ^ο Πειραματικό Νηπιαγωγείο	40
3 ^ο Πειραματικό Νηπιαγωγείο	20
Ειδικό Νηπ. Κωφών-Βαρήκων	3
1 ^ο Δημοτικό	363
2 ^ο Δημοτικό	374
Ειδικό Δημοτικό Κωφών & Βαρήκων	22
1 ^ο Γυμνάσιο	386
1 ^ο Λύκειο	260
1 ^ο ΕΕΕΕΚ Πυλαίας - Χορτιάτη	36
Ειδικό Γυμνάσιο & Λύκειο Κωφών & Βαρήκων	25
Σύνολο Μαθητών Δ.Ε. Πανοράματος	1.720

Δημοτική Ενότητα Πυλαίας

Στη Δημοτική Ενότητα Πυλαίας οι λειτουργούσες μονάδες της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας δημόσιας εκπαίδευσης, καλύπτουν με σχετική επάρκεια τις ανάγκες της περιοχής. Λειτουργούν ιδιωτικά εκπαιδευτήρια, με μονάδες και των δύο εκπαιδευτικών βαθμίδων. Ουσιαστικά στην Πυλαία είναι συγκεντρωμένες οι περισσότερες σχολικές μονάδες όλου του δήμου.

Σε συνέχεια της ένταξης από το 2006 σε ΣΔΙΤ προχωρούν οι διαδικασίες ανέγερσης του 3^{ου} Γυμνασίου και 3^{ου} Λυκείου Πυλαίας.

Να σημειωθεί ότι ο δήμος κάνει διαρκείς αγώνες για την απόκτηση γης για την ανέγερση ιδιόκτητου κτιρίου για να στεγάσει το 4^ο δημοτικό σχολείο Πυλαίας.

Η Δ.Ε. Πυλαίας είναι η ταχύτερα πληθυσμιακά αναπτυσσόμενη περιοχή του Δήμου. Η αύξηση των νεοεισερχόμενων παιδιών στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση από τα

προνήπια έως και την Στ Δημοτικού δημιουργεί πολλαπλασιαστικές ανάγκες για νέες αίθουσες και κατ' επέκταση νέα σχολεία. Τα σχολεία της Δημοτικής Ενότητας βρίσκονται σε καλή και λειτουργική κατάσταση και υπάρχουν νέα κτήρια τα οποία είναι πρόσφατα κατασκευασμένα. Στο σύνολο των σχολικών κτηρίων ιδιόκτητων και μη, γίνονται συνεχώς βελτιωτικές παρεμβάσεις συντηρήσεων από την τεχνική υπηρεσία του Δήμου σε σταθερή ετήσια βάση και υπάρχουν άμεσες παρεμβάσεις σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών. Ήδη εντάσσονται έργα σε εξειδικευμένα προγράμματα που αφορούν σε φιλικές προς το περιβάλλον παρεμβάσεις.

Στο πλαίσιο της αποσυμφόρησης των νηπιαγωγείων και των Δημοτικών σχολείων στην Πυλαία πρέπει να προνοήσουμε ιδιαίτερα για την κάλυψη της αύξησης του αριθμού των μαθητών κυρίως των νηπίων ένεκα εφαρμογής της δίχρονης υποχρεωτικής προσχολικής εκπαίδευσης και να ξεκινήσουν οι διαδικασίες για την απαλλοτρίωση και αλλαγή χρήσης γης για την ανοικοδόμηση 2 νέων νηπιαγωγείων τουλάχιστον 5 τάξεων το καθένα, για να μπορούν να καλυφθούν οι ανάγκες των μικρών μαθητών.

Αναλυτικά στοιχεία ανά δημόσια εκπαιδευτική μονάδα που λειτουργεί στη ΔΕ Πυλαίας παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 24: Σχολεία Δ.Ε. Πυλαίας

Βαθμίδα & Αριθμός	Αριθμός Μαθητών
1 ^ο Νηπιαγωγείο	128
2 ^ο Νηπιαγωγείο	74
3 ^ο Νηπιαγωγείο	23
4 ^ο , 5 ^ο Νηπιαγωγείο	91
6 ^ο Νηπιαγωγείο	76
7 ^ο Νηπιαγωγείο	87
8 ^ο Νηπιαγωγείο	34
Παράρτημα 4 ^{ου} , 6 ^{ου} & 8 ^{ου} Νηπ. Πυλαίας ("Κούνιες")	64
1 ^ο Ειδικό Νηπιαγωγείο (ΕΛΕΠΑΠ)	12
4 ^ο Ειδικό Νηπιαγωγείο, (Ιδρ. Άγιος Δημήτριος)	7
Ειδικό Νηπιαγωγείο για παιδιά με αυτισμό	2
1 ^ο Δημοτικό Σχολείο	422
2 ^ο Δημοτικό Σχολείο	329
3 ^ο Δημοτικό Σχολείο	299
4 ^ο Δημοτικό	329
5 ^ο Δημοτικό	245
6 ^ο Δημοτικό	217
2 ^ο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Θεσ/νίκης, (ΕΛΕΠΑΠ)	46
6 ^ο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Θεσ/νίκης, (Αγ. Δημ.)	22
10 ^ο Ειδικό Σχολείο Βαρήκων	32
Ειδικό Δημ Σχολείο Θεσ/νίκης για παιδιά με αυτισμό	25
1 ^ο Γυμνάσιο	360
2 ^ο Γυμνάσιο	256
1 ^ο ΓΕΛ	250
2 ^ο ΓΕΛ	270
Μουσικό Σχολείο - Γυμνάσιο	372
Μουσικό Σχολείο - Λύκειο	
2 ^ο ΕΕΕΕΚ Πυλαίας-Χορτιάτη	56
Δημόσιο Ειδικό Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης	63
1 ^ο ΕΝΕΕΓΥΛ, Ανατολικής Θεσσαλονίκης	115
ΔΙΕΚ Πυλαίας-Χορτιάτη	75
Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας Πυλαίας-Χορτιάτη	56
Σύνολο Δ.Ε. Πυλαίας	4447

Μία από τις εξειδικευμένες υπηρεσίες υγείας και κοινωνικών δομών στην Πυλαία είναι το Κέντρο Ανάκαμψης και Αποκατάστασης Παιδιών με Αναπηρίες «Άγιος Δημήτριος».

Δημοτική ενότητα Χορτιάτη

Στη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη λειτουργούν 23 μονάδες της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίες καλύπτουν όλες τις δημοτικές και τοπικές κοινότητες. Συγκεκριμένα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση λειτουργούν σχολικές μονάδες νηπιαγωγείων και δημοτικών σχολείων σε όλους τους οικισμούς. Στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση λειτουργούν τρία Γυμνάσια και τρία Λύκεια, από ένα σε κάθε οικισμό, εκτός της Εξοχής όπου λειτουργούν 1 νηπιαγωγείο και 1 Δημοτικό.

Η Ψυχιατρική Κλινική Παιδών και Εφήβων του Νοσοκομείου Παπανικολάου, παραχώρησε στο Ειδικό Σχολείο του Νοσοκομείου Παπανικολάου αίθουσες 10 τ.μ. (Γυμνάσιο – Λύκειο) και 20 τ.μ. (Νηπιαγωγείο – Δημοτικό) και άλλους τρεις χώρους που δεν είναι όμως χαρακτηρισμένοι ως διδακτικές αίθουσες, όπως π.χ. η βιβλιοθήκη του νοσοκομείου, για την κάλυψη των μαθησιακών αναγκών των παιδιών και εφήβων που νοσηλεύονται περιστασιακά. Ο αριθμός των μαθητών που νοσηλεύονται κατά καιρούς στο νοσοκομείο δεν είναι σταθερός διότι οι μαθητές είναι διερχόμενοι.

Τα προβλήματα της σχολικής στέγης στη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη αφορούν στην ανεπάρκεια των χώρων στα υφιστάμενα διδακτήρια όσο και στην παλαιότητα των σχολικών μονάδων. Το νέο δημοτικό σχολείο Ασβεστοχωρίου κατασκευάζεται.

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών έχει δρομολογηθεί ήδη μια σειρά έργων ενώ προετοιμάζεται η υλοποίηση και των υπόλοιπων απαιτούμενων υποδομών

1. Στο Φίλυρο είναι σε εξέλιξη η μελέτη για την κατασκευή του σχολικού συγκροτήματος του 2ου Δημοτικού σχολείου Φιλύρου
2. Η κατασκευή του 1ου ολοήμερου δημοτικού σχολείου Εξοχής δυναμικότητας 300 μαθητών, είναι έργο πολύ σημαντικό που θα αποτελέσει ανάσα για την σχολική κοινότητα της περιοχής.
3. Νέο Νηπιαγωγείο Εξοχής
4. Μελέτη έχει ξεκινήσει και για το γυμνάσιο του Χορτιάτη.

Αναλυτικά στοιχεία ανά δημόσια εκπαιδευτική μονάδα που λειτουργεί στη ΔΕ Χορτιάτη, παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 25: Σχολεία Δ.Ε. Χορτιάτη

Βαθμίδα και Αριθμός	Αριθμός Μαθητών
1 ^ο Νηπιαγωγείο, Ασβεστοχώρι	30
2 ^ο Νηπιαγωγείο, Ασβεστοχώρι	35
1 ^ο Δημοτικό Σχολείο, Ασβεστοχώρι	222
2 ^ο Δημοτικό Σχολείο, Ασβεστοχώρι	110
1 ^ο Γυμνάσιο, Ασβεστοχώρι	203
1 ^ο ΓΕΛ, Ασβεστοχώρι	180
Σύνολο	780
Νηπιαγωγείο, Εξοχή	30
Δημοτικό Σχολείο, Εξοχή	74
Ειδικό Νηπιαγωγείο Νοσ. Παπανικολάου, Εξοχή	30
Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Νοσ. Παπανικολάου, Εξοχή	45
Ειδικό Γυμ/σιο & Λυκειακές τάξεις Νοσ. Παπ/λάου, Εξοχή	42
Σύνολο	221
1 ^ο Νηπιαγωγείο, Φίλυρο	30
2 ^ο Νηπιαγωγείο, Φίλυρο	32
3 ^ο Νηπιαγωγείο, Φίλυρο	31
1 ^ο Δημοτικό Σχολείο, Φίλυρο	215
2 ^ο Δημοτικό Σχολείο, Φίλυρο	124
Γυμνάσιο, Φίλυρο	260
ΓΕΛ, Φίλυρο	180
Σύνολο	872
1 ^ο Νηπιαγωγείο, Χορτιάτης	30
2 ^ο Νηπιαγωγείο, Χορτιάτης	32
Δημοτικό Σχολείο, Χορτιάτης	283
Γυμνάσιο, Χορτιάτης	190
ΓΕΛ, Χορτιάτης	203
Σύνολο	738
Σύνολο Δ.Ε. Χορτιάτη	2.611

7.1.2. Τομέας Δια Βίου Μάθησης

Ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη λειτουργεί Κέντρο Δια Βίου Μάθησης από το 2013, με σκοπό την παροχή εκπαιδευτικών υπηρεσιών σε ενήλικες πολίτες.

Τα προσφερόμενα προγράμματα που πραγματοποιούνται σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και το Ίδρυμα Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης μπορούν να παρακολουθήσουν δωρεάν ενήλικες ανεξαρτήτως χώρας καταγωγής, ηλικίας και μόρφωσης, καθώς και μέλη ευάλωτων κοινωνικά ομάδων.

Τα προγράμματα δια βίου μάθησης, τα τμήματα και η θεματολογία, ενεργοποιούνται σύμφωνα με τον αντίστοιχο εθνικό και περιφερειακό σχεδιασμό.

7.1.3. Ιδιωτικοί φορείς

Εντός των ορίων του δήμου Πυλαίας Χορτιάτη έχουν την έδρα τους Ευρωπαϊκοί και Διεθνείς αναπτυξιακοί φορείς εκπαίδευσης, έρευνας και τεχνολογίας όπως το CEDEFOP, λειτουργούν επίσης, το περίφημο κολέγιο «Ανατόλια», το American Farm School, η Γερμανική Σχολή Θεσσαλονίκης, το Ελληνο-Γαλλικό Σχολείο Καλαμάρι, το Αριστοτέλειο Κολλέγιο, το Αρσάκειο Σχολείο Θεσσαλονίκης, η Σχολή Αποστόλου Παύλου κλπ.

Ειδικότερα στα όρια του δήμου μας και κυρίως στην Δ.Ε. Πανοράματος και Δ.Ε. Πυλαίας λειτουργούν ιδιωτικές σχολικές μονάδες που είναι 17 για την Δευτεροβάθμια εκπαίδευση και 23 για την Πρωτοβάθμια εκπαίδευση

7.1.4. Κληροδότημα ΓΚΟΤΖΑΜΑΝΗ

Η Βασιλική Γκοτζαμάνη του Διογένη, που απεβίωσε (1984) με την 652/11-10-1984 με δημόσια διαθήκη της όρισε: «Στον Δήμο Πυλαίας αφήνω πλήρη κυριότητα ενός αγρού εκτάσεως μέτρων τετραγωνικών 4.300, κείμενου στην περιοχή Ελαιώνες Πυλαίας Θεσσαλονίκης με την επιθυμία όπως πωληθή, τα δε χρήματα να κατατεθούν σε τράπεζα ούτως ώστε οι εκάστοτε πόροι να χρησιμοποιούνται για την εκπαίδευση των άπορων παιδιών». Το ακίνητο αυτό εκποιήθηκε αντί του ποσού των 81.033,02€ και το προϊόν της εκποίησης κατατέθηκε αρχικά στην Εθνική Τράπεζα.

Από το 1986 η δημοτική αρχή διαχειρίζεται το Κληροδότημα Γκοτζαμάνη για την εκπαίδευση άπορων παιδιών, δημοτών της Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας,

Για την λειτουργία του κληροδοτήματος συντάχθηκε οργανισμός που εγκρίθηκε από το Δημοτικό Συμβούλιο Πυλαίας με την 97/31-03-2000 απόφαση που μετά από υπογραφή από τον Υφυπουργό οικονομικών και τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων , εκδόθηκε Προεδρικό διάταγμα που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 76/2002 τεύχος Β

Πρόκειται για ένα κληροδότημα του οποίου η ως σήμερα η προσφορά του στους άπορους μαθητές είναι σημαντική.

Σε ετήσιο επίπεδο διατίθενται περίπου 20.000,00€ με 24.000,00€ από τις αποδόσεις του αρχικού κεφαλαίου για χορήγηση υποτροφιών σε μαθητές λυκείων, Πανεπιστημίων, ΤΕΙ, μεταπτυχιακούς φοιτητές. Ετησίως δίνονται περίπου 10-15 υποτροφίες.

7.1.5. Κέντρο Εκπαίδευσης Παιδιού και Παιχνιδιού

Το Κέντρο Εκπαίδευσης Παιδιού και Παιχνιδιού θα στεγαστεί στην περιοχή των Ελαιώνων της Δ.Ε. Πυλαίας, στο κτίριο που παλαιότερα στέγαζε το Διαπολιτισμικό Σχολείο του Δήμου Πυλαίας.

Είναι σε εξέλιξη το **έργου ανάπλασης και αξιοποίησης** του υφιστάμενου κτιρίου, με τη διαμόρφωση χώρων έκθεσης και διδασκαλίας για τη λειτουργία ενός πρότυπου Κέντρου Εκπαίδευσης Παιδιών και Παιχνιδιού και τη φιλοξενία συγκεκριμένης συλλογής παιχνιδιών που τίθεται στη διάθεση του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη από τους συλλέκτες Μαριάννα και Γιώργο Βιλδιρίδη.

Η συλλογή των συλλεκτών απαριθμεί 50.000 κομμάτια από τον κόσμο του παιδιού και του παιχνιδιού, από τον 17ο αιώνα και εξής. Συνεχώς εμπλουτίζεται και ανανεώνεται. Το Κέντρο Εκπαίδευσης Παιδιού και Παιχνιδιού συνδυάζει την τεχνολογία με την εκπαίδευση και παράλληλα δίνεται έμφαση στην Παράδοση και στο ελληνικό παιχνίδι.

Επιπλέον, η ανακατασκευή του κτιρίου έχει βασιστεί στις αρχές του βιοκλιματικού σχεδιασμού και περιλαμβάνει δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας, με έμφαση στη θερμομόνωση του κτίσματος και στην εγκατάσταση φωτοβολταϊκού συστήματος παραγωγής ρεύματος στο ελεύθερο δώμα, για την κάλυψη τουλάχιστον των αντίστοιχων αναγκών για τη λειτουργία του Κέντρου. Στον περιβάλλοντα χώρο έχει εμπλουτιστεί η φύτευση, συμβάλλοντας έτσι στη βελτίωση του μικροκλίματος της περιοχής και δημιουργώντας καλύτερες συνθήκες θερμικής άνεσης για τους χρήστες.

Μέσω του Κέντρου θα δοθεί έμφαση στην προώθηση της εκπαιδευτικής λειτουργίας σε ένα χώρο μόνιμης έκθεσης παιδικού παιχνιδιού, για την προβολή της αξίας του παιχνιδιού μέσω της παρουσίασης και διάδοσης της διαχρονικής λειτουργίας του ως πολιτιστικού προϊόντος, αξιοποιώντας συγχρόνως ένα κτίσμα με αξιόλογα αρχιτεκτονικά στοιχεία και μια πλούσια συλλογή παιχνιδιών, δημιουργώντας έτσι μια πολιτιστική υποδομή που θα ενταχθεί σε ένα ευρύτερο πολιτιστικό δίκτυο του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη.

Απώτερος στόχος της δημοτικής αρχής είναι να συνδεθεί ο χώρος με το Παιδιατρικό Νοσοκομείο, που θα ανεγερθεί το επόμενο διάστημα στο Φίλυρο, με χορηγία του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος, με μοναδικό στόχο ο Δήμος να αποκτήσει «ταυτότητα», που θα είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με το παιδί.

7.1.6. Βιβλιοθήκες

Στον δήμο λειτουργούν τρεις βιβλιοθήκες.

Η βιβλιοθήκη Πανοράματος εγκαινιάστηκε τον Δεκέμβριο του 2013 και στεγάζεται στο παλιό δημαρχείο Πανοράματος, επί της οδού Παχατουρίδου 20.

Η δραστηριοποίηση βέβαια της βιβλιοθήκη Πανοράματος, ξεκίνησε μέσα από τον πολιτιστικό Σύλλογο Γυναικών Πανοράματος το 1980 που δώρισε 15.000 τεκμήρια στην βιβλιοθήκη. Στην συνέχεια η συλλογή εμπλουτίστηκε από αρκετές ακόμα δωρεές πολιτών αυξάνοντας κατά πολύ περισσότερο την δυναμικότητά της. Η βιβλιοθήκη σήμερα αριθμεί περισσότερα από 1.140 μέλη τα οποία διαρκώς αυξάνονται.

Η βιβλιοθήκη Πυλαίας εγκαινιάστηκε τον Νοέμβριο του 2017 μαζί με την προίκα 3.000 βιβλίων και μιας πλούσιας Λαογραφικής Συλλογής, που φιλοξενείται στο ίδιο οίκημα και στεγάζεται σε μισθωμένο κτίριο στην Πολυτεχνείου 4 Πυλαία.

Η βιβλιοθήκη Ασβεστοχωρίου εγκαινιάστηκε το Δεκέμβριο του 2017 και βρίσκεται επί των οδών Καποδιστρίου και Πεσότων Ηρώων).

Στο δίκτυο των βιβλιοθηκών του δήμου θα πρέπει να προστεθούν και οι πέντε στάσεις-βιβλιοθήκες που δημιουργήθηκαν και λειτουργούν από το 2016 (στο Φίλυρο και το Πανόραμα) προς τέρψη και εξυπηρέτηση των βιβλιόφιλων επιβατών, οι οποίες μάλιστα έχουν βραβευτεί σε πανελλήνιους διαγωνισμούς για την πρωτοπορία τους, ενώ υπάρχουν και οι σημαντικές ανά περιοχή σχολικές βιβλιοθήκες, που εξυπηρετούν και τους πολίτες.

Οι βιβλιοθήκες μας είναι διαθέσιμες για όλους τους δημότες. Προϋπόθεση αποτελεί η εγγραφή τους ως μέλη στην βιβλιοθήκη που τους ενδιαφέρει και η έκδοση κάρτας μέλους.

Υλοποιούνται δράσεις όπως:

- Πραγματοποίηση παιδικών δραστηριοτήτων φιλιαναγνωσίας και δημιουργικής έκφρασης καθώς και αφήγησης παραμυθιών
- Λειτουργία λέσχης φιλιαναγνωσίας ενηλίκων με μελέτη κάποιου συγκεκριμένου συγγραφέα
- Ξεναγήσεις σχολείων

7.2. Κοινωνική Πολιτική και Δημόσια Υγεία

Η κοινωνική πολιτική του Δήμου σχεδιάζεται και υλοποιείται δια μέσου των: Αντιδημαρχία Απασχόλησης, Κοινωνικής Προστασίας, Υγείας και Παιδείας Νομικού Προσώπου (ν.π.): Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας Αλληλεγγύης και Παιδείας (ΚΕΚΠΑΠ)

Το ν.π. ΚΕΚΠΑΠ έχει την ευθύνη λειτουργίας των μονάδων προστασίας ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ), των παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών και των προγραμμάτων υποστήριξης της οικογένειας (Βοήθεια στο Σπίτι) που λειτουργούν σε όλες τις δημοτικές ενότητες του Δήμου.

Το Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Δημόσιας Υγείας του δήμου έχει αντικείμενο του το σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση προγραμμάτων – δράσεων στους τομείς της Υγείας, της Κοινωνικής Προστασίας και της Απασχόλησης. Στοχεύει στην προστασία των ευπαθών ομάδων του δήμου αλλά και στην προάσπιση της υγείας όλων των συμπολιτών στα διοικητικά όρια του δήμου με έμφαση σε όσους είναι κοινωνικο-οικονομικά ασθενέστεροι.

7.2.1. Κοινωνική Πολιτική

Κοινωνικές έρευνες και Κοινωνική Υποστήριξη ευπαθών ομάδων.

Το τμήμα Κοινωνικής Προστασίας και Εθελοντισμού στο πλαίσιο της λειτουργίας διεξάγει κοινωνικές έρευνες κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας. Παράλληλα υποστηρίζει πολίτες που απευθύνονται στον Δήμο δίνοντας πληροφορίες και κατευθύνσεις ανάλογα με την κάθε περίπτωση είτε παραπέμποντας τους εάν κρίνεται απαραίτητο σε εξειδικευμένους δημόσιους φορείς και υπηρεσίες όπου μπορούν να λάβουν βοήθεια, είτε υποστηρίζοντας τους μέσω εξατομικευμένης συμβουλευτικής στο γραφείο της υπηρεσίας.

Για τη διενέργεια των κοινωνικών ερευνών η κοινωνική λειτουργός του τμήματος συνεργάζεται με τους κοινωνικούς λειτουργούς του ΝΠΔΔ του Δήμου με την επωνυμία ΚΕΚΠΑΠ και με μια σειρά από άλλους φορείς μεταξύ των οποίων: Εισαγγελία Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης, Αστυνομικά τμήματα της περιοχής, Ψυχιατρικά τμήματα Νοσοκομείων, Κοινωνικές υπηρεσίες Νοσοκομείων, Σχολικές μονάδες, ΕΟΠΠΥ, ΚΕΣΥ (Κέντρα εκπαιδευτικής και συμβουλευτικής υποστήριξης), Ενορίες και Συσσίτια .

Άλλες συνεργασίες:

Συνεργασία με την Εισαγγελία Ανηλίκων με τη διενέργεια και τη σύνταξη κοινωνικών ερευνών-εκθέσεων για ειδικά περιστατικά και οικογένειες του Δήμου.

Συγκρότηση Ομάδας Προστασίας Ανηλίκων για τη διεξαγωγή κοινωνικών ερευνών στις περιπτώσεις κακοποίησης ανηλίκων, μετά από εισαγγελική εντολή ή ειδοποίηση από την Εθνική Γραμμή Παιδικής Προστασίας.

Συνεργασία με Μη Κερδοσκοπικούς Οργανισμούς (Μ.Κ.Ο) με εξειδίκευση στις αρμοδιότητες που άπτονται στα αντικείμενα του τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής και Δημόσιας Υγείας όπως: PRAXIS, SOLIDARITY NOW, ΜΠΟΡΟΥΜΕ κ.λπ.

Συνεργασία με υπηρεσίες: **α)** Προνοιακές – υγειονομικές για θέματα προνοιακών επιδομάτων, βιβλιαρίων απορίας, πιστοποιητικών αναπηρίας, εισαγωγής σε νοσοκομεία, κλινικές και ευαγή ιδρύματα. **β)** Πολιτικής Προστασίας και έκδοση ανακοινώσεων για πρόληψη λόγω έκτακτων καιρικών φαινομένων (καύσωνας – ψύχος κ.λπ.) – εύρεση χώρων για φιλοξενία ευπαθών ατόμων – εντοπισμός αστέγων και μέριμνα στέγασης αυτών. **γ)** Υγειονομικές όπως Κοινωνικά Ιατρεία – Νοσοκομεία – Κλινικές, για τον εμβολιασμό παιδιών και την περίθαλψη ανασφάλιστων ατόμων. **δ)** του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και άλλους σχετικούς δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, για την υλοποίηση προγραμμάτων Προστασίας και Προαγωγής της Δημόσιας Υγείας. **ε)** του Δήμου με κατάθεση κοινωνικών ερευνών για δωρεάν συμμετοχή απόρων ή ατόμων με αναπηρία σε αθλητικά, πολιτιστικά κ.α. προγράμματα.

Επισιτιστική και Βασική Υλική Συνδρομή για το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας για τους Απόρους (TEBA/FEAD)

Ο Δήμος ανήκει στην Κοινωνική Σύμπραξη Π.Ε. Θεσσαλονίκης, Ανατολικό Τμήμα με επικεφαλής εταίρο το Δήμο Θεσσαλονίκης για την υλοποίηση της Πράξης “Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής για το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας για τους Απόρους (TEBA/FEAD)”. Δικαιούχοι του προγράμματος είναι οι δικαιούχοι του Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης που έχουν δηλώσει στην αίτησή τους ότι επιθυμούν να παραλαμβάνουν προϊόντα του TEBA. Στο πλαίσιο υλοποίησης της ανωτέρω πράξης πραγματοποιούνται μηνιαίες διανομές προϊόντων ανά Δημοτική Κοινότητα στους ωφελούμενους του προγράμματος.

Κέντρο Κοινότητας Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη

Το Κέντρο Κοινότητας του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη (ΟΠΣ 5002873) ξεκίνησε τη λειτουργία του στις 13/3/2018, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κεντρική Μακεδονία 2014-2020». Η δράση συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο). Η διάρκεια χρηματοδότησης της δομής και αντίστοιχα η λειτουργία της έχει εγκριθεί ως τις 30/9/2023.

Το Κέντρο Κοινότητας είναι το πρώτο σημείο επαφής του πολίτη με την κοινωνική υπηρεσία του Δήμου. Αποτελεί μια νέα δομή, τύπου “One Stop Shop”, που με τη λειτουργία της επιδιώκεται η ανάπτυξη ενός τοπικού σημείου αναφοράς, με στόχο την παροχή υπηρεσιών που αποσκοπούν στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των πολιτών και διασφαλίζουν την κοινωνική ένταξη των ωφελουμένων. Οι υπηρεσίες που προσφέρει, με τη συνδρομή ειδικού επιστημονικού προσωπικού, αφορούν στην:

- Ενημέρωση, εξυπηρέτηση και διασύνδεση των πολιτών με φορείς, υπηρεσίες και προγράμματα κοινωνικής φροντίδας, σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.
- Ενημέρωση των πολιτών για τα επιδόματα που δικαιούνται.
- Παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικής στήριξης.

- Διοργάνωση τοπικών εκδηλώσεων με επιμορφωτικό, ενημερωτικό και κοινωνικό περιεχόμενο.

Ωφελούμενοι του Κέντρου Κοινότητας είναι οι πολίτες που κατοικούν στο Δήμο Πυλαίας-Χορτιάτη, οι ωφελούμενοι του Προγράμματος «Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης», οι πολίτες της περιοχής που αντιμετωπίζουν κάποιο κοινωνικό πρόβλημα, όπως ανεργία, φτώχεια, κοινωνικό αποκλεισμό και γενικότερα, ευάλωτες ομάδες πληθυσμού.

Το Κέντρο Κοινότητας εδρεύει στο κτίριο που στεγάζει το Β΄ ΚΑΠΗ Πυλαίας, στον 2ο όροφο, επί της οδού Αγίου Χριστοφόρου 1 στην Πυλαία. Η δομή αρχικά ήταν στελεχωμένη με 3 άτομα: 1 Κοινωνική λειτουργό, 1 Ψυχολόγο πτυχιούχος ΑΕΙ με άδεια άσκησης επαγγέλματος και 1 υπάλληλο αρμόδιο για τη διοικητική υποστήριξη του Κέντρου ΠΕ Διοικητικού – Οικονομικού. Από τις 1/4/2021 στη δομή εντάχθηκαν επιπλέον δύο στελέχη, 1 Κοινωνικός και αναμένεται η πρόσληψη 2 ψυχολόγων.

Η κύρια απασχόληση των στελεχών του Κέντρου Κοινότητας είναι η διεκπεραίωση αιτήσεων για το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα, το επίδομα στέγασης, τα προνοιακά αναπηρικά επιδόματα. Επίσης, πραγματοποιούνται αιτήσεις για το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερηλίκων και το επίδομα γέννησης. Επιπροσθέτως λειτουργεί γραφείο για ατομικές συνεντεύξεις (παροχή συμβουλευτικής/ψυχολογικής υποστήριξης). Παράλληλα συνεργάζεται με το τμήμα Κοινωνικής Προστασίας στη διεκπεραίωση της διαδικασίας χορήγησης εφάπαξ ειδικού βοηθήματος σε νοικοκυριά που έχουν αποσυνδεθεί από τον πάροχο ηλεκτρικής ενέργειας λόγω ληξιπρόθεσμων οφειλών.

Δομή Παροχής Βασικών Αγαθών: Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη

Ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη λειτουργεί Δομή Κοινωνικού Παντοπωλείου (ΟΠΣ 5001482) στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κεντρική Μακεδονία 2014-2020».

Ξεκίνησε τη λειτουργία του στις 06/02/2018. Η διάρκεια χρηματοδότησης της δομής και αντίστοιχα η λειτουργία της έχει εγκριθεί ως τις 30/9/2023.

Το Κοινωνικό Παντοπωλείο εδρεύει στο κτίριο που στεγάζει το Β΄ ΚΑΠΗ Πυλαίας, στον 1ο όροφο, επί της οδού Αγίου Χριστοφόρου 1 στην Πυλαία.

Η δομή στελεχώνεται από 2 άτομα : 1 Κοινωνικός Λειτουργός και 1 Βοηθητικό Προσωπικό. Στόχος του είναι η υποστήριξη οικογενειών ή μοναχικών ατόμων που πλήττονται ή απειλούνται από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Με τη λειτουργία του Κοινωνικού Παντοπωλείου επιδιώκεται η υποστήριξη, η ενδυνάμωση και η κοινωνική ενσωμάτωση των ευπαθών κοινωνικά ατόμων.

Τα είδη που παρέχονται από το Κοινωνικό Παντοπωλείο είναι εντελώς δωρεάν και αφορούν τρόφιμα, είδη καθαριότητας και ατομικής υγιεινής, είδη ένδυσης και υπόδησης, παιχνίδια, βιβλία και cd–dvd για την κάλυψη βασικών αναγκών διαβίωσης αλλά και αναγκών μάθησης και πολιτισμού.

Τα προϊόντα του Κοινωνικού Παντοπωλείου προέρχονται από χορηγίες και δωρεές από επιχειρήσεις, προμηθευτές, συλλόγους, φορείς, σχολεία και από συνεισφορές

πολιτών που επιθυμούν να συμβάλλουν προσφέροντας εμπράκτως τη στήριξη και την αλληλεγγύη τους. Παράλληλα ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη καλύπτει την προμήθεια προϊόντων από ίδιους πόρους.

Υλοποίηση Κατασκηνωτικών Προγραμμάτων για ευπαθείς κοινωνικο – οικονομικά ομάδες αλλά και προγραμμάτων φιλοξενίας ΑΜΕΑ.

Δομές στον τομέα της Κοινωνικής Πολιτικής στα όρια του δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη

Στα όρια του Δήμου Πυλαίας Χορτιάτη λειτουργούν οι παρακάτω δομές Κοινωνικής Πρόνοιας.

1. Ελληνική Εταιρεία Προστασίας & Αποκατάστασης Αναπήρων Προσώπων – ΕΛΕΠΑΠ
2. Ορφανοτροφείο Θηλέων «Μέλισσα».
3. Παιδικό Χωριό στο Φίλυρο
4. Παράρτημα Αποθεραπείας και Αποκατάστασης Παιδιών με Αναπηρία Θεσσαλονίκης του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας υπό την εποπτεία του οποίου λειτουργούν δύο δομές (Πανόραμα και Φίλυρο) ημιαυτόνομης διαβίωσης.
5. Εταιρεία Σπαστικών Βορείου Ελλάδος.

Κοινωφελής Εργασία, Απασχόληση & Εθελοντισμός

Κοινωφελής Εργασία

Ο Δήμος Πυλαίας Χορτιάτη ανήκει στους φορείς που συμμετέχουν στην εφαρμογή του θεσμού της Κοινωφελούς Εργασίας (ΦΕΚ 165/23-1-2015, τεύχος β΄) και συνεργάζεται με την **Υπηρεσία Επιμελητών Κοινωνικής Αρωγής**. Στο πλαίσιο αυτό το τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Εθελοντισμού υποδέχεται, εγκαθιστά και παρακολουθεί παρέχοντες κοινωφελή εργασία.

Απασχόληση

Γραφείο Υποστήριξης των Ανέργων & Προώθησης στην Απασχόληση

Στο Δήμο Πυλαίας Χορτιάτη λειτουργεί γραφείο υποστήριξης των Ανέργων και Προώθησης στην Απασχόληση. Το γραφείο εκσυγχρόνισε το επίπεδο των προσφερόμενων υπηρεσιών του με τη σύναψη σύμβασης εργασίας με τη VOL System Μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε για τη “Διαδικτυακή Ενημέρωση Ανέργων Δημοτών”. Στα πλαίσια της εν λόγω εφαρμογής έχει διασφαλιστεί η δυνατότητα διαδικτυακής χρήσης από τον άνεργο και τον προσωπικό η/υ του, όπου και αν αυτός βρίσκεται, του portal Vacancies On Line (VOL system), όπου με τον κωδικό άνεργου που εκδίδεται για κάθε άνεργο εγγεγραμμένο και συνεργαζόμενο με το Γραφείο Υποστήριξης Ανέργων & Προώθησης στην Απασχόληση, αποκτά πρόσβαση στις κενές θέσεις εργασίας του ιδιωτικό τομέα σε όλη την Περιφέρεια Θεσσαλονίκης.

Εθελοντισμός

Το δημοτικό Συμβούλιο έχει αποφασίσει τη δημιουργία δικτύου εθελοντών. Στο δίκτυο έχουν ήδη εγγραφεί εθελοντές αιμοδότες και πρόκειται να αναπτυχθεί σε συνεργασία του τμήματος του Δήμου με το Κέντρο Κοινότητας.

Αρμοδιότητα ελέγχου και εποπτείας

Α. Ιδιωτικές Μονάδες Φροντίδας Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης Μ.Φ.Π.Α.Δ.

Με την υπ' αριθ. 109/2018 (ΦΕΚ 1115/β'/4-4-2019) απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Πυλαίας-Χορτιάτη, εγκρίθηκε η ανάληψη των αρμοδιοτήτων του άρθρου 94 του Ν. 3852/2010 από το τμήμα Κοινωνικής Προστασίας & Εθελοντισμού του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη και συγκεκριμένα:

1. Η χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ιδρυμάτων παιδικής πρόνοιας σε ιδιώτες, καθώς και σε συλλόγους ή σωματεία, που επιδιώκουν φιλανθρωπικούς σκοπούς.
2. Η άσκηση ελέγχου και εποπτείας των ιδρυμάτων παιδικής προστασίας ιδιωτικού δικαίου (ιδιωτικοί παιδικοί σταθμοί) και η ευθύνη λειτουργίας των παιδικών εξοχών (παρ. 3B, εδάφιο 10).
3. Η χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας δημοτικών και ιδιωτικών παιδικών ή βρεφονηπιακών σταθμών (παρ. 3B, εδάφιο 22).

Προκειμένου να διασφαλιστεί η καλή λειτουργία των Μ.Φ.Π.Α.Δ., το Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας & Εθελοντισμού, παρακολουθεί:

- A. τα επαγγελματικά προσόντα των εργαζομένων (Εγκριση Πρόσληψης Προσωπικού)
- B. την υγεία των εργαζομένων (Πιστοποιητικά Υγείας)
- Γ. την ανανέωση των ενεργητικών και παθητικών μέτρων πυρασφάλειας/πυροπροστασίας
- Δ. την γενική λειτουργία των Μ.Φ.Π.Α.Δ. μέσα από:
  - ο την επεξεργασία των εκθέσεων αξιολόγησης των Κοινωνικών Συμβούλων της περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, οι οποίοι προβαίνουν σε επιτόπιους ελέγχους και
  - ο τα τηρούμενα αρχεία την υπηρεσίας
- E. την τήρηση στατιστικών στοιχείων σε σχέση με το προσωπικό και τα φιλοξενούμενα στις Μ.Φ.Π.Α.Δ. παιδιά.

Επίσης εκδίδει και τροποποιεί άδειες ίδρυσης και λειτουργίας δημοτικών και ιδιωτικών παιδικών ή βρεφονηπιακών σταθμών.

ΤΗΡΗΣΗ ΑΡΧΕΙΩΝ

Το Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας & Εθελοντισμού τηρεί φυσικό και ηλεκτρονικό αρχείο για κάθε ιδιωτική Μ.Φ.Π.Α.Δ., το οποίο περιέχει:

1. Άδεια/Τροποποιήσεις
2. Προσωπικό

3. Πυρασφάλεια
4. Έλεγχοι
5. Κίνηση
6. Αλληλογραφία

B. ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ – ΙΔΡΥΜΑΤΑ

Με την υπ' αριθ. 803/18-12-2019 (ΦΕΚ 1006/β'/24-3-2020) απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Πυλαίας-Χορτιάτη εγκρίθηκε η ανάληψη των αρμοδιοτήτων του άρθρου 94 του Ν. 3852/2010 από το τμήμα Κοινωνικής Προστασίας & Εθελοντισμού του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη και συγκεκριμένα:

1. Η χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ιδρυμάτων παιδικής πρόνοιας σε ιδιώτες, καθώς και σε συλλόγους ή σωματεία, που επιδιώκουν φιλανθρωπικούς σκοπούς (παρ. 3B, εδάφιο 9).
2. Η εποπτεία επί των φιλανθρωπικών σωματείων και ιδρυμάτων, καθώς και η έγκριση του προϋπολογισμού τους, η παρακολούθηση και ο έλεγχος των επιχορηγήσεων, που δίδονται σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου με κοινωφελείς σκοπούς (παρ. 3B, εδάφιο 11).

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω το Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας & Εθελοντισμού ορίστηκε υπεύθυνο για τα κάτωθι Φιλανθρωπικά Σωματεία & Ιδρύματα

1. ΑΡΩΓΟΙ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
2. ΓΟΝΕΩΝ & ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΕΛΕΠΑΠ
3. ΕΑΦΣ Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
4. ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΠΑΣΤΙΚΩΝ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ
5. ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟ ΘΗΛΕΩΝ Η ΜΕΛΙΣΣΑ
6. ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ
7. ΦΙΛΕΣ ΤΗΣ ΕΛΕΠΑΠ
8. ΦΙΛΟΙ ΚΕΠΕΠ ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
9. ΦΙΛΟΠΤΩΧΕΣ ΚΥΡΙΕΣ ΑΣΒΕΣΤΟΧΩΡΙΟΥ
10. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΕΛΠΙΣ

Προκειμένου να επιτευχθεί η εποπτεία των δέκα (10) Φιλανθρωπικών Ιδρυμάτων - Σωματείων, και με σκοπό την τήρηση της ισχύουσας νομοθεσίας, το Τμήμα ακολουθεί μία σειρά ενεργειών, όπως περιγράφεται παρακάτω:

1. Παρακολούθηση Διοικητικών Διαδικασιών, μέσω της αναζήτησης των σχετικών νομιμοποιητικών εγγράφων
  - A) Έλεγχος νομιμότητας Γενικών Συνελεύσεων
  - B) Διενέργεια Αρχαιρεσιών

- Γ) Συγκρότηση Διοικητικού Συμβουλίου
2. Θεώρηση – Έλεγχος – Ακύρωση Γραμματίων Είσπραξης
  3. Έλεγχος Απολογιστικών Στοιχείων
  4. Έγκριση & Έκδοση Απόφασης Απολογισμού
  5. Έγκριση & Έκδοση Απόφασης Προϋπολογισμού

ΤΗΡΗΣΗ ΑΡΧΕΙΩΝ

Το Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας & Εθελοντισμού τηρεί φυσικό και ηλεκτρονικό αρχείο για κάθε Φιλανθρωπικό Σωματείο ή/και Ίδρυμα.

Για Φιλανθρωπικά Ιδρύματα:

Οικονομικά Στοιχεία

1. Θεώρηση / Έλεγχος / Ακύρωση
2. Προϋπολογισμοί
3. Απολογισμοί
4. Αλληλογραφία
5. Επιχορηγήσεις

Διοικητικά Στοιχεία

1. Ιδρυτικό διάταγμα/Κανονισμός
2. Δ.Σ. Συγκρότηση / Τροποποιήσεις
3. Γενική Αλληλογραφία

Για Φιλανθρωπικά Σωματεία:

Οικονομικά Στοιχεία

1. Θεώρηση / Έλεγχος / Ακύρωση
2. Προϋπολογισμοί
3. Απολογισμοί
4. Αλληλογραφία

Διοικητικά Στοιχεία

1. Καταστατικό/Ειδική Αναγνώριση
2. Αρχαιρεσίες
3. Γενική Αλληλογραφία
4. Καταγγελίες
5. Εκποιήσεις

7.2.2. Δημόσια Υγεία

Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας: Προληπτική Ιατρική

Ευρωπαϊκό Δίκτυο Υγιών πόλεων ΠΟΥ- Προφίλ Υγείας.

Με την υπ' αριθμ. 113/2018 απόφαση το Δημοτικό Συμβούλιο του δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη αποφάσισε την έγκριση της υποβολής αιτήματος ένταξης του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη στο **Ευρωπαϊκό Δίκτυο Υγιών Πόλεων** του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (Π.Ο.Υ.) και την πιστοποίηση του ως «Υγιής Πόλη»- «Project City».

Η απόφαση αυτή σηματοδότησε την πολιτική βούληση του δήμου να εργαστεί για την προαγωγή της Υγείας των πολιτών του και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής, αξιοποιώντας τα πλέον έγκυρα Διεθνή πρότυπα.

Το Πρόγραμμα «**Υγιείς Πόλεις**» είναι ένα πρόγραμμα που ξεκίνησε το 1986 με πρωτοβουλία του Π.Ο.Υ και του Περιφερειακού Γραφείου του στην Ευρώπη, με σκοπό να εφαρμοστούν σε τοπικό επίπεδο οι αρχές του Χάρτη της Οτάβα και η Στρατηγική «**Υγεία για Όλους μέχρι το 2000**» .

Είναι ένα πρόγραμμα το οποίο στοχεύει στο να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής στις πόλεις και να προαχθεί η Υγεία των πολιτών.

Σύμφωνα με αυτό, η πόλη θεωρείται ως ένα ενιαίο σύστημα όπου οι άνθρωποι, το φυσικό, κοινωνικό, αστικό, οικιστικό, πολιτιστικό και οικονομικό περιβάλλον είναι αλληλένδετα και αλληλοεπηρεάζονται.

Οι Δήμοι σαν Οργανισμοί, έχουν αμεσότερη επαφή με τους πολίτες και τα προβλήματά τους από ότι οι κρατικές υπηρεσίες και ότι η προώθηση των θεμάτων προαγωγής της υγείας και βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης, δεν θα είχαν ποτέ τα αναμενόμενα αποτελέσματα αν δεν εμπλέκονταν ενεργά και δυναμικά οι Δήμοι στα θέματα προαγωγής υγείας και βελτίωσης ποιότητας ζωής.

Η επιλογή των project cities γίνεται βάσει αυστηρών κριτηρίων τα οποία έχουν προαποφασίσει οι πόλεις μαζί με το αρμόδιο γραφείο της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, και έχει θεσπιστεί ένας μηχανισμός αξιολόγησης και πιστοποίησης.

Προφίλ Υγείας

Η ένταξη του δήμου στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Υγιών Πόλεων του ΠΟΥ, μεταξύ άλλων απαραίτητων κριτηρίων για την υποβολή της αίτησης και την πιστοποίηση του δήμου, ήταν η σύνταξη μελέτης του Προφίλ του Δήμου, που θα αποτελέσει τη βάση για τον σχεδιασμό της πολιτικής του και των προγραμμάτων του.

Το Προφίλ Υγείας του Δήμου έγινε σύμφωνα με τον οδηγό που έχει εκδώσει ο Π.Ο.Υ. για την δημιουργία των προφίλ των πόλεων (**City Health Profiles: how to report on health in your city**) και τον ακολουθούν όλες οι πόλεις του Ευρωπαϊκού Δικτύου καθώς και των Εθνικών Δικτύων.

Ανατέθηκε στο Ελληνικό Δίκτυο Υγιών Πόλεων και για την ολοκλήρωσή της εργάστηκαν στελέχη του Δικτύου, εξωτερικοί συνεργάτες, εθελοντές και ομάδα στελεχών του Δήμου.

Τα στοιχεία που το συνθέτουν προέρχονται από τρεις κύριες πηγές.

Τα μεν στατιστικά στοιχεία από την ΕΛΣΤΑΤ και αφορούν την τελευταία απογραφή του 2011, τα στοιχεία που ήδη διέθεταν οι υπηρεσίες του Δήμου και αφορούν κυρίως υποδομές και υπηρεσίες που υπάρχουν στον Δήμο και από έρευνα που διεξήχθη στον πληθυσμό.

Ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη εντάχθηκε στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Υγιών Πόλεων του ΠΟΥ τον Μάρτιο του 2020 και ταυτόχρονα κατέθεσε και τον φάκελο της πιστοποίησης του ως «Υγιής Πόλη» - «Project City». Λόγω της πανδημίας του Κορωνοϊού καθυστέρησε η διαδικασία της πιστοποίησης, η οποία μόλις ολοκληρώθηκε και αναμένεται το σχετικό πιστοποιητικό.

ΚΕΠ Υγείας Δήμου Πυλαίας- Χορτιάτη

Στο παραπάνω πλαίσιο ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη συμμετέχει στο πρόγραμμα «**Δημιουργία και δικτύωση δημοτικών Κέντρων Πρόληψης Υγείας (ΚΕΠ Υγείας)**» για την ανάπτυξη προγραμμάτων πρόληψης νοσημάτων και προαγωγής Υγείας σε συνεργασία με το Εθνικό Διαδημοτικό Δίκτυο Υγιών Πόλεων-Προαγωγής Υγείας.

Σκοπός του προγράμματος η δημιουργία ενός δικτύου Κοινωνικής Μέριμνας και Φροντίδας για το δημότη, διασφαλίζοντας στην τοπική κοινωνία υψηλό επίπεδο διαβίωσης και ποιότητας ζωής, μέσα από δυο κεντρικούς άξονες λειτουργίας:

- την Προληπτική Ιατρική και
- την Ευαισθητοποίηση του πληθυσμού σε θέματα που προάγουν την Υγεία του.

Στόχοι του προγράμματος:

- Ανάπτυξη και υλοποίηση μιας Τοπικής Στρατηγικής για την Πρόληψη των νοσημάτων και την Προαγωγή Υγείας.
- Ανάπτυξη και Οργάνωση ενός ολοκληρωμένου Τοπικού Προγράμματος Προσυμπτωματικού Ελέγχου στα 11 Σοβαρά νοσήματα, βάσει των διεθνών πρωτοκόλλων screening όπως αυτά ορίζονται από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας και το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νοσημάτων.
- Ανάπτυξη και υλοποίηση ενός Προγράμματος Προσανατολισμού και Ενημέρωσης των πολιτών για τις διαθέσιμες Υπηρεσίες Υγείας στο Δήμο και στο Νομό.

Ωφελούμενοι του προγράμματος:

Όλος ο πληθυσμός του δήμου.

Στο πλαίσιο της λειτουργίας του ΚΕΠ Υγείας έχουν πραγματοποιηθεί ποικίλες δράσεις στον τομέα της πρόληψης νοσημάτων όπως: δωρεάν μαστογραφικός έλεγχος σε γυναίκες οικονομικά αδύναμες για την Πρόληψη του Καρκίνου του Μαστού, δωρεάν έλεγχος αναπνευστικής ικανότητας με σπιρομέτρηση για την Πρόληψη της Χρόνιας Αναπνευστικής Πνευμονοπάθειας, δωρεάν μέτρηση οστικής πυκνότητας για την Πρόληψη της Οστεοπόρωσης κ.ά.

Εθνικό Διαδημοτικό Δίκτυο Υγιών Πόλεων – Προαγωγής Υγείας (ΕΔΔΥΠΠΥ)

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη είναι μέλος και συνιστά παράρτημα της Βορείου Ελλάδος του Εθνικού Διαδημοτικού Δικτύου Υγιών Πόλεων Προαγωγής Υγείας (ΕΔΔΥΠΠΥ), το οποίο έχει ως κύριο σκοπό του την Πρόληψη των Νοσημάτων, την Προαγωγή της Υγείας, τον Προσυμπτωματικό Έλεγχο των πληθυσμιακών ομάδων υψηλού κινδύνου και γενικότερα την προώθηση ολοκληρωμένων Πολιτικών και Δράσεων στο πεδίο της Δημόσιας Υγείας. Το ΕΔΔΥΠΠΥ συνδράμει την Δημοτική Αρχή στις προτεραιότητες και στην υλοποίηση προγραμμάτων και δράσεων που επιδιώκουν τη βελτίωση της υγείας του πληθυσμού τους. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγονται ημερίδες, εκστρατείες ενημέρωσης του κοινού και προσυμπτωματικοί έλεγχοι στο γενικό πληθυσμό.

Συμβουλευτικός Σταθμός Άνοιας Δήμου Πυλαίας- Χορτιάτη

Η λειτουργία του Συμβουλευτικού Σταθμού Άνοιας στο Πανόραμα εντάσσεται στο πρόγραμμα «Δημιουργία Δικτύου Συμβουλευτικών Σταθμών για την Άνοια στους Δήμους της Ελλάδας» που αποτελεί ένα καινοτόμο μοντέλο παροχής υπηρεσιών για την άνοια, το οποίο υλοποιεί η Εταιρεία Alzheimer Αθηνών και Θεσσαλονίκης σε συνεργασία με το Εθνικό Διαδημοτικό Δίκτυο Υγιών Πόλεων (ΕΔΔΥΠΠΥ). Το έργο αφορά στη δημιουργία Συμβουλευτικών Σταθμών για την Άνοια στους Δήμους της Ελλάδας, ώστε να υποστηρίζονται και να εξυπηρετούνται άτομα με προβλήματα μνήμης και Άνοια καθώς και οι φροντιστές τους. Στο πλαίσιο της λειτουργίας των Συμβουλευτικών Σταθμών, υποστηρίζεται η δικτύωση και η διασύνδεση, τόσο οριζόντια -μέσα στις δομές τοπικής αυτοδιοίκησης- όσο και με εξειδικευμένες υπηρεσίες υγείας και ψυχικής υγείας, διασφαλίζοντας το συνεχές της φροντίδας.

Εξυπηρετούμενοι:

- Άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα μνήμης
- Μέλη των οικογενειών τους οποιασδήποτε ηλικίας
- Άτομα άνω των 65 ετών που επιθυμούν να εξεταστούν ή να συμμετέχουν σε δράσεις πρόληψης
- Επαγγελματίες υγείας και ψυχικής υγείας, εργαζόμενοι σε τοπικούς φορείς
- Οποιοσδήποτε ενδιαφέρεται να ενημερωθεί για την άνοια

Ο Συμβουλευτικός Σταθμός λειτουργεί στον χώρο του ΚΕΠ Υγείας Πυλαίας-Χορτιάτη στο Πανόραμα.

Η αξιολόγηση της νοητικής κατάστασης του εξυπηρετούμενου ατόμου γίνεται με τη χρήση των νευροψυχολογικών δοκιμασιών, στην χορήγηση των οποίων έχουν εκπαιδευτεί οι επαγγελματίες υγείας του Δήμου που στελεχώνουν τον Συμβουλευτικό Σταθμό. Τα στοιχεία του εξυπηρετούμενου και τα ευρήματα της αξιολόγησης καταγράφονται στη βάση δεδομένων των ΚΕΠ Υγείας.

Στην περίπτωση που υπάρξουν σημαντικά ευρήματα το άτομο παραπέμπεται στην Εταιρεία Alzheimer Θεσσαλονίκης για εξειδικευμένη ιατρική εξέταση και διαγνωστική εκτίμηση.

Τοπικό Κέντρο Εθελοντών Δοτών Μυελού των Οστών Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη

Ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη εντάσσει στις δράσεις του τη λειτουργία του Τοπικού Κέντρου Ενημέρωσης και Εγγραφής Εθελοντών Δοτών Μυελού των Οστών.

Η εν λόγω δράση συνιστά αποτέλεσμα της συνεργασίας του Εθνικού Διαδημοτικού Δικτύου Υγιών Πόλεων Προαγωγής Υγείας - ΕΔΔΥΠΠΥ (μέλος του και ο δήμος μας) με τον Σύλλογο ΟΡΑΜΑ ΕΛΠΙΔΑΣ και την ΚΕΔΕ.

Η δημιουργία του Τοπικού Κέντρου Ενημέρωσης και Εγγραφής Εθελοντών Δοτών Μυελού των Οστών σκοπεύει να προσφέρει ελπίδα και ζωή σε χιλιάδες ασθενείς που χρήζουν μεταμόσχευσης μυελού των οστών από συμβατό δότη για να επιβιώσουν.

Σκοπός η δημιουργία ενός κοινωνικού Δικτύου μεταλαμπαδεύοντας μια σπουδαία ιδέα, η αξία της οποίας είναι η ίδια η ανθρώπινη ζωή.

Το Τοπικό Κέντρο εστιάζει στη σωστή ενημέρωση του κοινού προκειμένου να αυξήσει τον αριθμό των Ελλήνων Εθελοντών Δοτών, να αναδείξει την κοινωνική ευαισθητοποίηση και να την αξιοποιήσει έτσι ώστε το ενδιαφέρον για τον συνάνθρωπο να γίνεται ζωή.

Υπηρεσίες συμβουλευτικής και ψυχολογικής υποστήριξης και υπηρεσίες λογοθεραπείας

Στο πλαίσιο των δράσεων του τμήματος Κοινωνικής Προστασίας και εθελοντισμού του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη και αξιοποιώντας τους ωφελούμενους του προγράμματος Κοινωφελούς Εργασίας του ΟΑΕΔ παρέχονται υπηρεσίες Συμβουλευτικής & Ψυχολογικής Υποστήριξης.

Στόχος είναι η πρόληψη των ψυχικών διαταραχών και η προαγωγή της ψυχικής υγείας και της ποιότητας ζωής των κατοίκων του Δήμου.

Οι συναντήσεις με τους ενδιαφερόμενους πραγματοποιούνται κατόπιν ραντεβού και ανάλογα με τις ανάγκες τους σχεδιάζεται η συμβουλευτική παρέμβαση ή η παραπομπή σε αρμόδιους φορείς υγείας. Αντιμετωπίζονται θέματα όπως:

- Άγχος, Ψυχοσωματικά προβλήματα, Πανικός, Φοβίες.
- Ζητήματα Διαπροσωπικών Σχέσεων, Αυτογνωσία και Αυτοβελτίωση.
- Συμβουλευτική γονέων (Ερωτήματα και προβληματισμοί Γονέων).

- Καταθλιπτική διάθεση.

Στο ίδιο πλαίσιο παρέχονται υπηρεσίες λογοθεραπείας. Οι υπηρεσίες στοχεύουν στην αντιμετώπιση των παρακάτω προβλημάτων:

- γλωσσική εξελικτική διαταραχή (καθυστέρηση λόγου, εκφραστικού, γνωστικού και αντιληπτικού λεξιλογίου)
- αρθρωτικές – φωνολογικές διαταραχές (διαταραχές άρθρωσης φωνημάτων ρ, ζ, ξ, ψ, β, δ, σ κ.τ.λ, δυσπραξία, δυσαρθρία, δυσκατάληπτη ομιλία)
- τραυλισμό (διαταραχή της ροής της Ομιλίας)
- μαθησιακές δυσκολίες - δυσλεξία (Δυσκολίες μάθησης και δυσκολίες που αφορούν την ανάγνωση και την κατανόηση του γραπτού λόγου)
- ΔΕΠΥ (Διάσπαση Προσοχής, Υπερκινητικότητα, Απροσεξία, Παρορμητικότητα)

Οι υπηρεσίες παρέχονται ΔΩΡΕΑΝ για όλους τους κατοίκους του δήμου μας.

Αιμοδοσία

Το τμήμα διοργανώνει δύο φορές το χρόνο εβδομάδα αιμοδοσίας. Οι αιμοδοσίες γίνονται σε όλες τις δημοτικές κοινότητες του δήμου σε συνεργασία με το Τμήμα Αιμοδοσίας του Γ.Ν.Θ. «Γ. Παπανικολάου».

Δομές στον τομέα της Δημόσιας Υγείας

Εντός των ορίων του λειτουργούν σε όλες τις δημοτικές κοινότητες μονάδες πρωτοβάθμιας περίθαλψης. Συγκεκριμένα ανά Δ.Ε. λειτουργούν δημόσιες και ιδιωτικές μονάδες με παροχή υπηρεσιών όλων των βαθμίδων περίθαλψης (πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια):

Δημόσιοι φορείς:

1. Γενικό Περιφερειακό Νοσοκομείο «Γεώργιος Παπανικολάου», στην Τ.Κ. Εξοχής
2. Δημοτικό Ιατρείο Χορτιάτη, ενταγμένο στο ΠΕΔΥ. Στελεχώνεται από 3 γιατρούς (Παθολόγο, Καρδιολόγο και Παιδίατρο) από το ΠΕΔΥ Νεαπόλεως. Μαρτύρων 2ας Σεπτεμβρίου 76, Χορτιάτης 57010, Τηλ. 2310 349777
3. Τοπικό Ιατρείο Ασβεστοχωρίου, ενταγμένο στο ΠΕΔΥ. Στελεχώνεται από 2 γιατρούς (Παθολόγο και Παιδίατρο) από το ΠΕΔΥ Νεαπόλεως, Ευζώνων 1 Ασβοστοχώρι, ΤΚ 57010, Τηλ. 2310357158
4. Περιφερειακό Ιατρείο Φιλύρου στελεχωμένο με ιατρό (Παθολόγο) από το Κέντρο Υγείας Λαγκαδά, Στεγάζεται στην έδρα της Δημοτικής Κοινότητας Φιλύρου , Πλατεία Ελευθερίας 24, Φίλυρο 57010, Τηλ. 2310678315.

Ιδιωτικοί φορείς:

1. Γενική Κλινική «Ιατρικό Διαβαλκανικό Θεσσαλονίκης» στη Δ.Κ. Πυλαίας,
2. Κέντρο Αποκατάστασης και Θεραπείας «Αρωγή» στη Δ.Κ. Πυλαίας

3. Μαιευτική Κλινική «Γέννες» στη Δ.Κ. Πυλαίας
4. Γενική Κλινική «Άγιος Λουκάς» στη Δ.Κ. Πανοράματος
5. Νευρολογική Κλινική «Άγιος Γεώργιος» στη Δ.Κ. Πανοράματος
6. Ψυχιατρική Κλινική «Αγία Αικατερίνη» στη Δ.Κ. Χορτιάτη, στην Τ.Κ. Εξοχής
7. Μονάδα φροντίδας ηλικιωμένων – Οίκος Ευγηρίας «Αγία Κυριακή», Κοινότητα Ασβεστοχώριου.

Όσον αφορά στην πρωτοβάθμια περίθαλψη σε όλο το γεωγραφικό εύρος του Δήμου λειτουργούν ιδιωτικά ιατρεία διαφόρων ειδικοτήτων, καθώς επίσης και ιδιώτες ψυχολόγοι, φυσιοθεραπευτές και λογοθεραπευτές. Επιπλέον, οι κάτοικοι του Δήμου εξυπηρετούνται για τις ανάγκες τους σε ιατρικές υπηρεσίες, από τους δημόσιους (όποιο νοσοκομείο, εντός του ΠΣΘ, μπορεί να δεχθεί έκτακτα περιστατικά όπως π.χ. περιπτώσεις εφημεριών, ή είναι εξειδικευμένο για τις επιμέρους περιπτώσεις) και τους ιδιωτικούς (κλινικές, ιατρεία) φορείς υγείας που εδρεύουν στο Π.Σ.Θ.

Επίσης ο Δήμος Πυλαίας - Χορτιάτη υλοποιεί στον τομέα της υγείας το πρόγραμμα "e-health", βάσει του οποίου οι κοινωνικές υπηρεσίες του δήμου μπορούν να ελέγξουν ευαίσθητες ομάδες των δημοτών που είναι κυρίως ηλικιωμένα άτομα με χρόνια νοσήματα, τα οποία δυσκολεύονται να αντιμετωπίσουν την καθημερινότητα.

Το κύριο στοιχείο του προγράμματος είναι το «κουμπί πανικού», που είναι ένα ηλεκτρονικό κουτάκι, το οποίο ο δικαιούχος έχει μαζί του και είναι συνδεδεμένο συνεχώς με τηλεφωνικό κέντρο και ενώ έχει δηλώσει στην υπηρεσία ένα όνομα που μπορεί να ειδοποιηθεί αν παραστεί ανάγκη. Όποτε όταν χρησιμοποιείται το «κουμπί πανικού» παίρνει εντολή το τηλεφωνικό κέντρο και ειδοποιεί το πρόσωπο που έχει δηλωθεί ως υπεύθυνο. Επίσης, ενεργοποιείται μόνο του όταν υπάρχει πτώση από το κρεβάτι.

8.

8. ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

8.1. Ανεργία και Απασχόληση

Τα επίσημα στοιχεία προέρχονται από την τελευταία απογραφή 2011 και θα επικαιροποιηθούν με την απογραφή του Σεπτεμβρίου 2021. Για τον εμπλουτισμό των δεδομένων για την ανάγκες του Επιχειρησιακού μας Προγράμματος, αναζητήθηκαν και περιλαμβάνονται στοιχεία και από άλλες πηγές που τηρούν στατιστικά δεδομένα.

Στην απογραφή του 2011 σε επίπεδο δήμου καταγράφηκε κατά μέσο όρο ποσοστό ανεργίας 14,53% (8,98% για τη ΔΕ Πανοράματος, 15,45% για τη ΔΕ Πυλαίας και 18,04% για τη ΔΕ Χορτιάτη – βλ. πίνακα 26). Το ποσοστό εκτιμάται ότι έχει επιδεινωθεί δραματικά δεδομένης της παρατεταμένης υφεσιακής κατάστασης της ελληνικής οικονομίας. Προκειμένου να αποσαφηνίσουμε την εικόνα της ανεργίας στο δήμο λόγω της έλλειψης επικαιροποιημένων στοιχείων, διερευνήθηκε και συσχετίστηκε πλήθος στοιχείων από σχετικές πηγές που τηρούν στατιστικά δεδομένα σε αυτόν τον τομέα. Έτσι, με βάση τους εποχικούς μηνιαίους δείκτες ανεργίας που ανακοίνωσε η Ελληνική Στατιστική Αρχή για το 2020, η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας - Θράκης παρουσίασε τον Σεπτέμβριο του 2020, το τρίτο υψηλότερο ποσοστό ανεργίας σε επίπεδο χώρας με 17,5% επί του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, μετά την περιφερειακή ενότητα Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας (19,3%) και Κρήτης (19%).

Όλα τα στοιχεία που παρουσιάζονται στους παρακάτω πίνακες έχουν πηγή την Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία και την Απογραφή 2011, περιλαμβάνονται στο προηγούμενο Επιχειρησιακό του Δήμου και θα επικαιροποιηθούν με την απογραφή του 2021.

Πίνακας 26: Απασχόληση βάσει απογραφής 2011 - ΕΛΣΤΑΤ

Δημοτική Ενότητα	Οικονομικά Ενεργοί	Οικονομικά μη ενεργοί	Απασχολούμενοι	Άνεργοι	Ποσοστό Ανεργίας %
Δ. Πυλαίας – Χορτιάτη	31.980	38.130	27.334	4.646	14,53
ΔΕ Πανοράματος	7.702	9.742	7.010	692	8,98
ΔΕ Πυλαίας	16.428	18.197	13.890	2.538	15,45
ΔΕ Χορτιάτη	7.850	10.191	6.434	1.416	18,04

Εκτός από τις γενικές απογραφές πιο επίκαιρα στατιστικά στοιχεία που αφορούν στην ανεργία μπορεί να προέρχονται κατά βάση από δύο διαφορετικές ερευνητικές πηγές: τις έρευνες εργατικού δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ και τα απογραφικά στοιχεία του ΟΑΕΔ. Τα στοιχεία που παρέχονται από τις δύο αυτές πηγές δεν είναι εύκολα συγκρίσιμα και παρουσιάζουν ενίοτε σημαντικές διαφορές. Αυτές

σχετίζονται με τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται στην καταγραφή των ανέργων αλλά και στον ορισμό της ανεργίας (δηλαδή τι θεωρείται ανεργία).

Ο διεθνώς αποδεκτός ορισμός της ανεργίας βασίζεται σε τρία κριτήρια, όπου για να χαρακτηρίζεται κάποιος άνεργος, θα πρέπει να ικανοποιούνται και τα τρία αθροιστικά:

- α) να μην εργάζεται,
- β) να είναι διαθέσιμος για εργασία και
- γ) ταυτόχρονα να αναζητά εργασία.

Με βάση αυτόν τον ορισμό καταμετράται η ανεργία στις ΕΕΔ, ενώ αντίθετα ο ΟΑΕΔ εγγράφει στα μητρώα του άτομα που είτε αναζητούν είτε δεν αναζητούν εργασία και ο διαχωρισμός ανάμεσα σε αναζητούντες εργασία και μη αναζητούντες εργασία γίνεται με βάση τη δήλωση των ίδιων των ατόμων. Κάποιες συγκριτικές μελέτες καταγραφών των δύο πηγών εντοπίζουν επιπλέον βασικές διαφορές, όπως ότι στο μητρώο ανεργίας του ΟΑΕΔ υποαντιπροσωπεύονται οι νέοι κάτω των 30 ετών, οι κάτοχοι δευτεροβάθμιας και κυρίως τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τέλος οι υπήκοοι τρίτων χωρών. Γενικά πάντως οι ΕΕΔ καταγράφουν υψηλότερο βαθμό ανεργίας από τον ΟΑΕΔ. Από την άλλη το πλεονέκτημα των στοιχείων του ΟΑΕΔ είναι ότι δεν αποτελούν μια δειγματοληπτική έρευνα αλλά αποδίδουν δεδομένα στο σύνολο του πληθυσμού.

Με βάση την παραπάνω περιγραφή εστιάζοντας στα στοιχεία της ΕΕΔ της ΕΛΣΤΑΤ του 2020 (βλ. πίνακα 27) τόσο για τον ενεργό πληθυσμό όσο και για την κατάσταση ασχολίας (βλ. πίνακα 28 & γράφημα 4), μπορούμε σε σχέση με την απασχόληση να προχωρήσουμε στις εξής εκτιμήσεις για το σύνολο του Δήμου.

Πίνακας 27: **Ανεργία σε επίπεδο χώρας βάσει τις ΕΕΔ της ΕΛΣΤΑΤ**

Ανεργία σε επίπεδο χώρας βάσει τις ΕΕΔ της ΕΛΣΤΑΤ						
Απασχολούμενοι, άνεργοι, οικονομικά μη ενεργοί και ποσοστό ανεργίας (%) Σεπτέμβριος 2015-2020						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Απασχολούμενοι	3.608.68	3.720.53	3.768.29	3.848.91	3.917.40	3.880.66
Άνεργοι	1.191.33	1.114.21	999.110	893.465	797.476	476.951
Οικονομικά μη ενεργοί	3.277.28	3.204.54	3.237.58	3.223.91	3.206.42	3.259.02
Ποσοστό Ανεργίας	24,8	23,0	21,0	18,8	16,9	16,1

Ποσοστό (%) ανεργίας στη χώρα κατά φύλο, Σεπτέμβριος 2015 – 2020

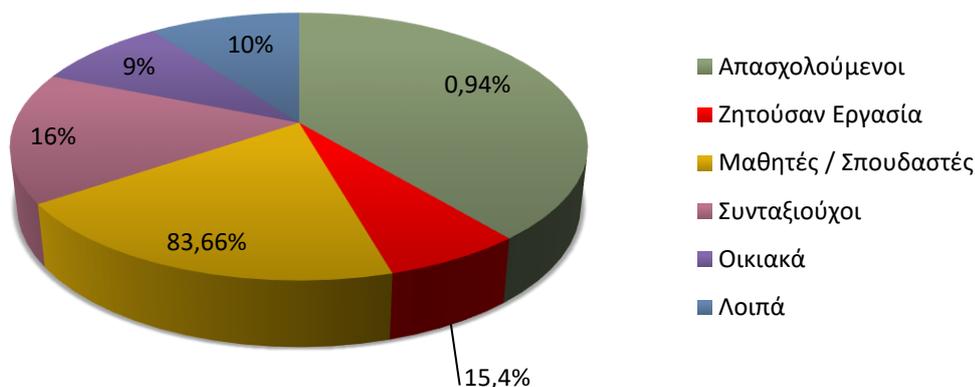
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Άνδρες	21,3	19,5	17,2	14,9	13,9	13,3
Γυναίκες	29,1	27,3	25,7	23,8	20,7	19,7
Σύνολο	24,8	23,0	21,0	18,8	16,9	16,1

Στοιχεία: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ 2020 σ. 2

Πίνακας 28: Κατάσταση Απασχόλησης – Ανεργίας δήμου

Κατάσταση Απασχόλησης – Ανεργίας Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη					
Απασχολούμενοι	Ζητούσαν Εργασία	Μαθητές / Σπουδαστές	Συνταξιούχοι	Οικιακά	Λοιπά
27.334	4.646	13.900	11.062	6.144	7.024

Γράφημα 4: Κατάσταση Ασχολίας δήμου - Ποσοστά

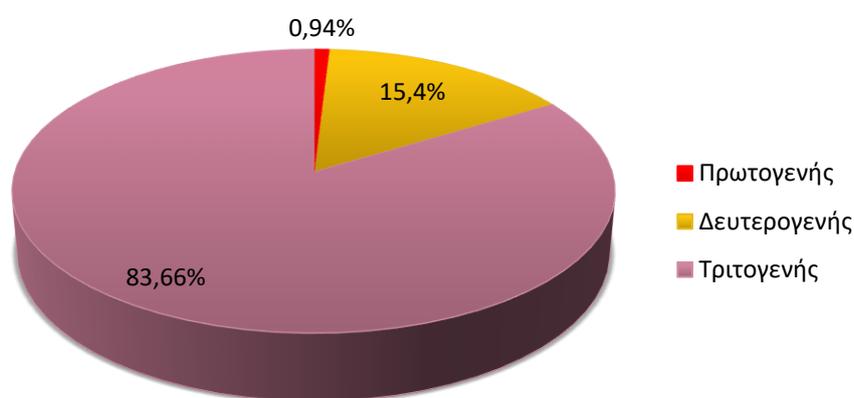
Όσον αφορά τους τομείς δραστηριότητας των απασχολούμενων αυτό που χαρακτηρίζει καθολικά την απασχόληση είναι η σταθερή αύξηση του τριτογενή τομέα. Στον πίνακα 29 που ακολουθεί παρατηρούμε τη διάρθρωση της απασχόλησης να διαμορφώνεται σε 0,94% στον πρωτογενή, 15,4% στον δευτερογενή και 83,66% στον τριτογενή τομέα. Αναλυτικότερα στοιχεία στο θέμα αυτό παρουσιάζονται στον πίνακα 29 & γραφήμα 5.

Πίνακας 29: Απασχολούμενοι κατά Τομέα Οικονομικής Δραστηριότητας

Απασχολούμενοι κατά Τομέα Οικονομικής Δραστηριότητας					
Πρωτογενής	%	Δευτερογενής	%	Τριτογενής	%
258	0,94	4.209	15,40	22.867	83,66

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία, Απογραφή 2011

Γράφημα 5: Απασχολούμενοι ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας - ποσοστά

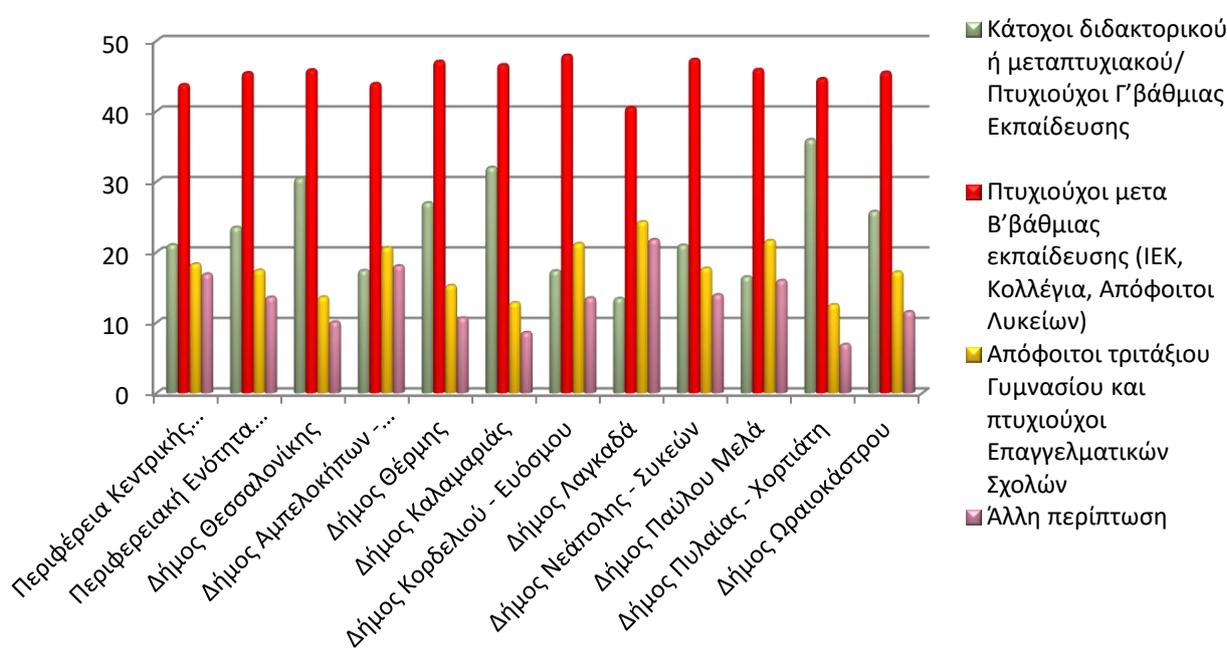
Όσον αφορά στο εκπαιδευτικό επίπεδο των ανέργων (βλ. πίνακα 30) με βάση τα στοιχεία της Απογραφής 2011 της ΕΛΣΤΑΤ, παρατηρείται υψηλή συγκέντρωση στα άτομα που ολοκλήρωσαν σχολεία⁶ δευτεροβάθμιας σε ποσοστό 44,62%. Το επίπεδο της ανεργίας αυτής της εκπαιδευτικής βαθμίδας βρίσκεται κοντά στο Μέσο Όρο της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΚΜ) και της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης (ΠΕΘ). Ακολουθώντας τη διαστρωμάτωση στο επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού, υψηλό ποσοστό ανεργίας 35,97% παρουσιάζουν οι πτυχιούχοι της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που είναι και το υψηλότερο σε σχέση με τους δήμους του Πολεοδομικού Συγκροτήματος της Θεσσαλονίκης (ΠΣΘ), με ακολουθούντες τους δήμους Καλαμαριάς και Θεσσαλονίκης αντίστοιχα. Το ποσοστό αυτό βρίσκεται πολύ πάνω από το μέσο όρο των ανέργων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης τόσο της ΠΚΜ που είναι 21,04%, όσο και της ΠΕΘ που είναι 23,51%.

⁶ Απόφοιτοι ΙΕΚ, Κολλεγίων, Γενικών Λυκείων, ΤΕΕ, Τεχνικών Λυκείων και λοιπών ισότιμων σχολών

Από την άλλη οι απόφοιτοι τριταξίου Γυμνασίου και Τεχνικών Σχολών, όπως επίσης αυτών που τελείωσαν Δημοτικό ή το εγκατέλειψαν παρουσιάζουν τη χαμηλότερη ανεργία σε ποσοστό 12,53% και 6,89% αντίστοιχα, όχι μόνον σε επίπεδο δήμου αλλά και των λοιπών δήμων του ΠΣΘ. Αυτά τα ποσοστά δείχνουν ότι η ανεργία των ατόμων του δήμου μας που ανήκουν σε αυτές τις εκπαιδευτικές βαθμίδες, είναι η χαμηλότερη με διαφορά από τον Μέσο Όρο τόσο της ΠΚΜ (18,31%) όσο και της ΠΕΘ (17,44%).

Όμως στο σημείο αυτό πρέπει να τονιστεί ότι τα στοιχεία αυτά αφορούν στην τελευταία απογραφή του 2011 ή οποία όπως εκτιμάται έχει επιδεινωθεί δραματικά όχι μόνον στο δήμο αλλά και σε πανελλήνιο επίπεδο.

Γράφημα 6: Άνεργοι κατά επίπεδο εκπαίδευσης στην ΠΚΜ και ΠΕΘ

Όσον αφορά στην διαστρωμάτωση των επαγγελματιών των κατοίκων του δήμου, στον πίνακα 31 που ακολουθεί σύμφωνα με την απογραφή της ΕΛΣΤΑΤ 2011, παρατηρούμε την κατανομή ανά επάγγελμα και κλάδο του συνόλου των απασχολούμενων (85,47% επί του ενεργού πληθυσμού) ανά δημοτική ενότητα. Η συγκεκριμένη εικόνα αφορά στους κατοίκους του δήμου που είτε απασχολούνται σε επιχειρήσεις που εδρεύουν στα γεωγραφικά του όρια, είτε απασχολούνται σε γειτονικούς δήμους και κατοικούν στο δήμο.

Η ισχυρή παρουσία του τριτογενή τομέα αποτυπώνεται καθαρά στην εν λόγω ανάλυση. Ειδικότερα και στις τρεις ΔΕ στις πρώτες θέσεις κατατάσσονται οι απασχολούμενοι στην Εκπαίδευση, στο Χονδρικό και Λιανικό εμπόριο, στην Παροχή Επαγγελματικών, Επιστημονικών και Τεχνικών υπηρεσιών, και στην Υγεία ιδίως για τη ΔΕ Πυλαίας.

Πίνακας 30: Άνεργοι δήμων ΠΕ Θεσ/νίκης ανά επίπεδο εκπαίδευσης

Περιγραφή τύπου μόνιμης διαμονής	Σύνολο	Κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού/ Πτυχιούχοι Γ'βάθμιας Εκπαίδευσης	%	Πτυχιούχοι μετα Β'βάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολλέγια, Απόφοιτοι Λυκείων)	%	Απόφοιτοι τριτάξιου Γυμνασίου και πτυχιούχοι Επαγγελματικών Σχολών	%	Άλλη περίπτωση	%
Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	168.480	35.444	21,04	73.748	43,77	30.851	18,31	28.437	16,88
Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης	106.799	25.113	23,51	48.543	45,45	18.623	17,44	14.520	13,60
Δήμος Αμπελοκήπων - Μενεμένης	6.760	1.176	17,40	2.969	43,92	1.395	20,64	1.220	18,05
Δήμος Θέρμης	3.460	934	26,99	1.629	47,08	528	15,26	369	10,66
Δήμος Θεσσαλονίκης	31.329	9.540	30,45	14.369	45,86	4.266	13,62	3.154	10,07
Δήμος Καλαμαριάς	7.578	2.426	32,01	3.531	46,60	971	12,81	650	8,58
Δήμος Κορδελιού - Ευόσμου	11.657	2.021	17,34	5.588	47,94	2.475	21,23	1.573	13,49
Δήμος Λαγκαδά	3.441	462	13,43	1.394	40,51	836	24,30	749	21,77
Δήμος Νεάπολης - Συκεών	9.108	1.911	20,98	4.313	47,35	1.614	17,72	1.270	13,94
Δήμος Παύλου Μελά	12.379	2.040	16,48	5.684	45,92	2.679	21,64	1.976	15,96
Δήμος Πυλαίας - Χορτιάτη	4.646	1.671	35,97	2.073	44,62	582	12,53	320	6,89
Δήμος Ωραιοκάστρου	3.016	777	25,76	1.373	45,52	518	17,18	348	11,54

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία, Απογραφή 2011

Πίνακας 31: Απασχολούμενοι ανά επάγγελμα και κλάδο

Απασχολούμενοι ανά ΔΕ και Επαγγελματική Δραστηριότητα	Απασχολούμενοι	Ανώτερα διευθυντ. και διοικητ. στελέχη	Επαγγελματίες	Τεχνικοί και συναφή επαγγε.	Υπάλλ. γραφείου	Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσ. και πωλητές	Ειδικευμ. γεωργοί, κτηνοτρ. Δασοκ. και αλιείς	Ειδικευμ. τεχνίτες και συναφή επαγγ.	Χειριστές βιομηχ. εγκαταστ. μηχαν. Εξοπλ. Συναρμ. (μονταδόροι)	Ανειδίκ. εργάτες, χειρων. – μικροεπαγγελματίες
ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΑΙΑΣ – ΧΟΡΤΙΑΤΗ	27334	2896	9282	3121	2063	5284	258	2276	1091	1073
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΑΝΟΡΑΜΑΤΟΣ	7010	1189	3076	757	410	921	39	310	112	196
Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	49	6	x	x	-	x	32	-	-	3
Μεταποίηση	608	224	76	55	43	43	-	119	33	15
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου κ.λπ.	51	8	18	10	x	-	-	7	x	-
Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	10	x	x	x	-	-	-	-	3	x
Κατασκευές	246	100	43	19	10	-	-	64	6	4
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο - επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	1462	482	158	90	57	596	-	67	5	7
Μεταφορά και αποθήκευση	168	25	6	36	29	21	-	5	42	4
Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης	232	107	8	8	18	68	-	4	-	19
Ενημέρωση και επικοινωνία	170	29	80	29	12	9	-	11	-	-
Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	277	x	36	160	40	3	-	x	-	-
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	47	3	x	36	5	x	x	-	-	-

Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	986	41	804	98	27	x	-	12	-	x
Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	114	26	10	20	13	23	x	x	3	15
Δημόσια διοίκηση, άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	451	26	127	93	70	71	x	11	14	x
Εκπαίδευση	1022	x	920	35	27	18	-	x	x	-
Δραστηριότητες στην ανθρώπινη υγεία & κοινωνική μέριμνα	867	39	739	40	21	21	-	-	3	4
Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία	95	x	36	19	25	6	-	x	x	-
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	63	7	7	4	5	36	-	4	-	-
Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών - μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες νοικοκυριών για παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση	88	-	-	-	-	3	3	-	-	82
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΥΛΛΙΑΣ	13890	1124	4598	1680	1182	2899	128	1193	577	509
Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	x	x	16	3	x	3	96	-	x	4
Ορυχεία και λατομεία	6	-	x	x	x	-	-	x	x	-
Μεταποίηση	1335	173	158	158	118	131	6	407	131	53
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου κ.λπ.	79	4	10	11	17	-	-	33	x	x
Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	56	-	4	7	6	3	-	14	10	12
Κατασκευές	582	69	93	44	27	5	-	292	35	17
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο - επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	2863	506	238	149	199	1446	7	248	36	34
Μεταφορά και αποθήκευση	561	15	13	59	90	43	-	31	290	20
Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης	588	147	14	x	39	314	-	15	x	50
Ενημέρωση και επικοινωνία	392	26	164	x	45	36	-	41	x	4
Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	504	38	x	312	94	7	-	x	x	-
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	63	-	-	x	6	3	-	x	-	-

Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	1272	31	981	161	60	3	-	22	8	6
Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	273	11	12	18	47	51	7	11	13	103
Δημόσια διοίκηση, άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	1321	25	207	273	187	465	8	32	27	97
Εκπαίδευση	1979	34	1668	96	93	58	-	7	3	20
Δραστηριότητες στην ανθρώπινη υγεία & κοινωνική μέριμνα	1307	x	867	179	67	125	x	17	12	17
Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία	257	x	79	65	71	20	x	3	-	3
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	255	7	22	10	12	179	-	16	3	6
Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών - μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες νοικοκυριών για παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση	69	-	-	-	-	7	x	-	-	x
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΟΡΤΙΑΤΗ	6434	583	1608	684	471	1464	81	773	402	368
Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	83	x	4	x	-	x	x	-	x	10
Ορυχεία και λατομεία	5	-	-	-	-	-	-	x	x	-
Μεταποίηση	747	101	60	69	73	69	-	244	99	32
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου κ.λπ.	33	3	x	7	7	x	-	9	x	-
Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	35	-	-	4	3	-	-	3	9	16
Κατασκευές	415	46	21	13	14	-	-	272	26	23
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο - επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	1419	282	77	62	95	694	4	141	43	21
Μεταφορά και αποθήκευση	323	x	x	25	39	26	-	12	186	15
Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης	298	66	4	6	21	161	x	3	x	x
Ενημέρωση και επικοινωνία	122	x	44	22	15	14	-	18	x	-
Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	177	16	9	124	25	x	-	x	-	x

Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	18	-	-	x	x	x	-	-	-	-
Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	431	x	296	70	31	x	-	17	5	3
Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	164	4	6	9	19	23	7	6	9	81
Δημόσια διοίκηση, άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	511	7	65	90	54	224	5	17	9	40
Εκπαίδευση	734	x	633	23	26	26	-	x	3	16
Δραστηριότητες στην ανθρώπινη υγεία & κοινωνική μέριμνα	647	10	336	122	20	117	-	11	5	26
Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία	83	x	27	20	17	7	-	x	-	3
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	142	-	20	x	x	93	-	14	-	5
Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών - μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες νοικοκυριών για παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση	43	-	-	-	-	x	-	-	-	x
Δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων	4	-	x	-	x	-	-	-	-	-

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία, Απογραφή 2011

Πιο πρόσφατα στοιχεία μας δίνει η μελέτη που έχει εκπονήσει η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας για την απασχόληση.

Νέες Θέσεις μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Π.Ε. της ΠΚΜ, ανά 3μηνο, για το 2020.

Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνεται το ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Περιφερειακή Ενότητα της ΠΚΜ, για τα τέσσερα 3μηνα του 2020. Παρατηρούμε ότι το σύνολο των Π.Ε. της ΠΚΜ εμφανίζουν θετικό ισοζύγιο ν.θ.ε. για το 2020 (όπως και το 2019), ενώ το 52% των ν.θ.ε. της ΠΚΜ δημιουργήθηκαν στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης (6.556 από 12.509), έναντι 68% για το 2019 (13.121 από 19.316).

Πίνακας 32: **Νέες Θέσεις μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Π.Ε. της ΠΚΜ, ανά 3μηνο, για το 2020**

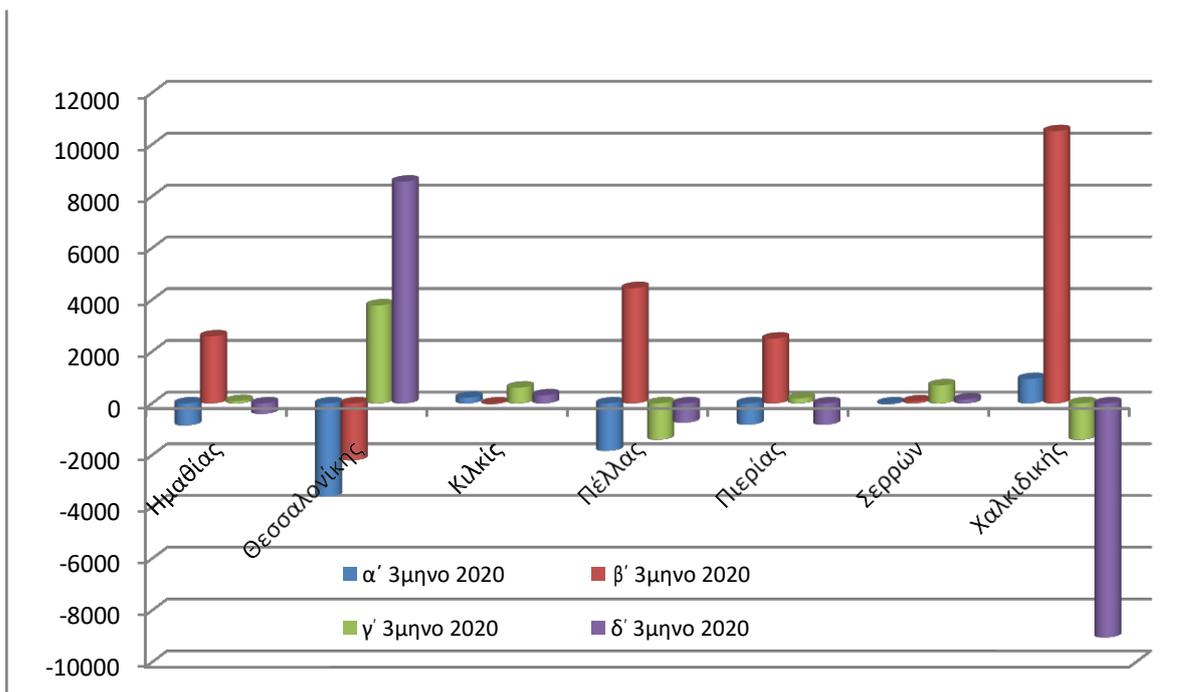
Περιφερειακή Ενότητα	α' 3μηνο 2020	β' 3μηνο 2020	γ' 3μηνο 2020	δ' 3μηνο 2020	Σύνολο 2020	Σύνολο 2019	Διαφορά
Ημαθίας	-851	2589	87	-404	1.421	907	514
Θεσσαλονίκης	-3.593	-2198	3781	8.566	6.556	13.121	-6.565
Κιλκίς	217	-29	607	312	1.107	624	483
Πέλλας	-1.833	4453	-1399	-744	477	1.631	-1.154
Πιερίας	-823	2501	191	-822	1.047	836	211
Σερρών	-37	77	693	157	890	968	-78
Χαλκιδικής	941	10515	-1403	-9.042	1.011	1.229	-218
Σύνολο ΠΚΜ	-5.979	17908	2557	-1.977	12.509	19.316	-6.807

Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ, Επεξεργασία: ΜΔΑΑΕ της ΠΚΜ

Όπως διακρίνουμε στο **Γράφημα 7**, το β' 3μηνο αποδείχθηκε το καλύτερο από πλευράς δημιουργίας ν.θ.ε. για τις Π.Ε. Χαλκιδικής, Πιερίας, Πέλλας και Ημαθίας, ενώ για την Π.Ε. Θεσσαλονίκης αποδοτικότερο ήταν το δ' 3μηνο με διαφορά.

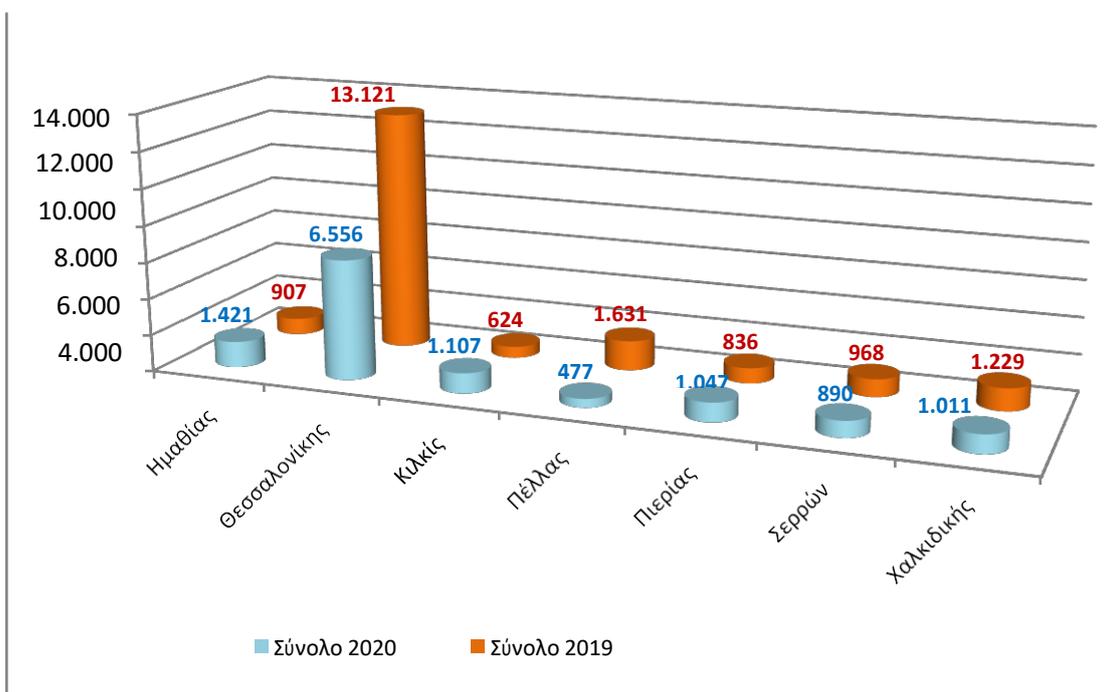
Σε 3 Π.Ε. της ΠΚΜ, δηλαδή Ημαθίας (514), Κιλκίς (483) και Πιερίας (211) (**Γράφημα 8**), φαίνεται να δημιουργήθηκαν περισσότερες ν.θ.ε. κατά το 2020 από τις αντίστοιχες του 2019, παρά τη μεγάλη οικονομική ύφεση που προκλήθηκε από την πανδημία, προφανώς λόγω του μέτρου της διαθεσιμότητας (υπολογίζονται ως εργαζόμενοι) και της γενναίας επιδότησης των εργοδοτικών εισφορών. Από τις υπόλοιπες 4 Π.Ε., τη μεγαλύτερη σχετική 'συγκράτηση' σε δημιουργία ν.θ.ε. για το 2020 παρουσιάζουν οι Π.Ε. Θεσσαλονίκης και Πέλλας.

Γράφημα 7: Ν.θ.ε. στον ιδιωτικό τομέα, ανά 3μηνο, ανά Π.Ε. της ΠΚΜ, 2020

Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ, Επεξεργασία: ΜΔΑΑΕ της ΠΚΜ

Γράφημα 8: Ν.θ.ε. στον ιδιωτικό τομέα, ανά Π.Ε. της ΠΚΜ, 2020-2019

Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ, Επεξεργασία: ΜΔΑΑΕ της ΠΚΜ

8.2. Τοπική Οικονομία

Σε όλες τις Δ.Ε. παρατηρείται μικρή δραστηριότητα στον πρωτογενή και στο δευτερογενή με παρουσία κυρίως στην ΔΕ Πυλαίας, που αμφότερες παρουσιάζουν διαρκή μείωση. Όσον αφορά στον τριτογενή τομέα σε όλες τις Δ.Ε. εντός των αστικών περιοχών λειτουργεί τοπική αγορά, με μικρές εμπορικές επιχειρήσεις. Το σύνολο αυτών εδρεύει στην εκτός σχεδίου περιοχή της Πυλαίας συγκεντρωμένα σε τέσσερα (4) εμπορικά κέντρα που λειτουργούν ως υπερτοπικοί πόλοι. Δυστυχώς δεν είναι δυνατή η πλήρης καταγραφή των καταστημάτων αυτών λόγω του ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου ενημερώνονται μόνον για την έναρξη επιχειρήσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος. Δεν ενημερώνονται για τυχόν παύση λειτουργίας αυτών. Επίσης, στα όρια του δήμου λειτουργούν υπερτοπικοί ιδιωτικοί και δημόσιοι φορείς υγείας, προνοιακοί φορείς και τέσσερις ξενοδοχειακές μονάδες. Στον τομέα της εκπαίδευσης εντοπίζονται εγκαταστάσεις ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων που εξυπηρετούν ολόκληρο το ΠΣΘ.

Επίσης, δεν στάθηκε δυνατή επαρκής χωρική συσχέτιση των επιχειρήσεων από τα αρμόδια επιμελητήρια, διότι όπως μας απάντησαν ταξινομούν τις επιχειρήσεις με βάση τον Ταχυδρομικό Κώδικα, που όμως αναφορικά με το δήμο μας αρκετοί ΤΚ καλύπτουν διαδημοτικές περιοχές.

(Ο παρακάτω πίνακας θα επικαιροποιηθεί με την απογραφή 2021)

Πίνακας 33: Επιχειρήσεις ανά κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας

ΣΤΑΚΟΔ08	Περιγραφή Κλάδου Οικονομικής Δραστηριότητας	Αρ. Επιχειρ.
A	Γεωργία, Δασοκομία και Αλιεία	16
B	Ορυχεία και Λατομεία	5
Γ	Μεταποίηση	192
ΣΤ	Κατασκευές	377
Δ	Παροχή Ηλεκτρικού Ρεύματος, Φυσικού Αερίου, Ατμού και Κλιματισμού	9
Ε	Παροχή Νερού, Επεξεργασία Λυμάτων, Διαχείριση Αποβλήτων και Δραστηριότητες Εξυγίανσης	10
Z	Χονδρικό και Λιανικό Εμπόριο, Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων και Μοτοσυκλετών	800
Η	Μεταφορά και Αποθήκευση	197
Θ	Δραστηριότητες Υπηρεσιών Παροχής Καταλύματος και Υπηρεσιών Εστίασης	138
Ι	Ενημέρωση και Επικοινωνία	5
Κ	Χρηματοπιστωτικές και Ασφαλιστικές Δραστηριότητες	29

Λ	Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας	47
Μ	Επαγγελματικές, Επιστημονικές και Τεχνικές Δραστηριότητες	703
Ν	Διοικητικές και Υποστηρικτικές Δραστηριότητες	77
Ξ	Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα, Υποχρεωτική Κοινωνική Ασφάλιση	6
Ο	Εκπαίδευση	33
Π	Δραστηριότητες Σχετικές με την Ανθρώπινη Υγεία και την Κοινωνική Μέρμνα	33
Ρ	Τέχνες, Διασκέδαση και Ψυχαγωγία	81
Σ	Άλλες Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών	89
Ω	Άγνωστη Δραστηριότητα	4
	Σύνολο	2.931

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία, Απογραφή 2011

Στον παραπάνω πίνακα παρουσιάζονται οι καταγεγραμμένες επιχειρήσεις με βάση τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ από την απογραφή του 2011. Με βάση την καθημερινή παρατήρηση και διάδραση με τις τοπικές αγορές, πολλές επιχειρήσεις εντός των αστικών περιοχών δεν λειτουργούν πια.

Από τις παραπάνω επιχειρήσεις, κάποιες αναζήτησαν και έλαβαν χρηματοδοτική στήριξη από το ΕΣΠΑ 2014-2020 προκειμένου να ενισχύσουν τη βιωσιμότητα και την ανταγωνιστικότητά τους. Σύμφωνα με επίκαιρα στοιχεία -Ιούνιος 2021- από το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) του ΕΣΠΑ 460 επιχειρήσεις συμβασιοποίησαν χρηματοδοτήσεις ύψους **21.510.129,00€** (Πίνακας 34).

Πίνακας 34: Απορρόφηση κονδυλίων ΕΣΠΑ από επιχειρήσεις με έδρα το δήμο

A/A	Τίτλος Προγράμματος	Επιχειρήσεις
1	Εργαλειοθήκη Ανταγωνιστικότητας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων	50
2	Αναβάθμιση πολύ μικρών & μικρών επιχειρήσεων για την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους σε νέες αγορές	55
3	Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων εμπορίου και παροχής υπηρεσιών	8
4	Ενίσχυση μικρών και πολύ μικρών Επιχειρήσεων που επλήγησαν από τον Covid-19 στην Κεντρική Μακεδονία	162
5	Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Τουριστικών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων	7
6	Ενίσχυση Τουριστικών ΜΜΕ για τον εκσυγχρονισμό τους και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών	5
7	ΕΠΙΧΕΙΡΟΥΜΕ ΕΞΩ - Υποστήριξη Διεθνούς Προβολής ΜΜΕ με Εξωστρεφή Προσανατολισμό	4
8	Ίδρυση και εκσυγχρονισμός υφιστάμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων μεταποίησης και τουρισμού	2
9	Εργαλειοθήκη Επιχειρηματικότητας: Εμπόριο-Εστίαση-Εκπαίδευση	16
10	Συνεργατικοί σχηματισμοί για την προώθηση της καινοτομίας στην τοπική επιχειρηματικότητα	1
11	ΠΟΙΟΤΙΚΟΣ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ	2
12	«ΕΡΕΥΝΩ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ»	8
13	Ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (Β Κύκλος) - Α Τροποποίηση	43
14	Κουπόνια Τεχνολογίας για τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας	23
15	ΨΗΦΙΑΚΟ ΑΛΜΑ/ΒΗΜΑ	45
16	Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων για την απασχόληση 10.000 ανέργων, ηλικίας 30-49 ετών	17
17	ΝΕΟΦΥΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	12
	Σύνολο Επιχειρήσεων	460
	Προϋπολογισμός / ύψος συμβάσεων	21.510.129,00

Πηγή: ΟΠΣ (www.anaptyxi.gov.gr) Ιούνιος 2021

8.2.1. Πρωτογενής Τομέας

Στη **Δ.Ε. Πανοράματος** παρατηρείται μια μικρή δραστηριότητα στον πρωτογενή τομέα. Στην απογραφή του 2011 παρουσιάζεται μικρή μερίδα του ενεργού οικονομικά πληθυσμού να απασχολείται στον πρωτογενή τομέα (ποσοστό 0,13%), γεγονός που αποδεικνύει την αστικοποίηση του οικισμού.

Στη **Δ.Ε. Πυλαίας** δεν παρουσιάζεται σημαντική δραστηριότητα του πρωτογενή τομέα, αντίθετα παρουσιάζεται πτώση κάτι που αποδεικνύεται και από το ποσοστό 0,13% του ενεργού οικονομικά πληθυσμού που απασχολείται σε αυτόν έναντι του ποσοστού (1,2%) της προηγούμενης απογραφής έτους 2001.

Σημαντική παρουσία στον πρωτογενή τομέα παραγωγής (γεωργία, κτηνοτροφία) μπορεί να αναφερθεί η λειτουργία της Αμερικάνικης Γεωργικής Σχολής στην εκτός σχεδίου περιοχή του δήμου. Υπάρχουν επίσης διάσπαρτες στην εξωαστική περιοχή μικρές ιδιωτικές γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Στη **Δ.Ε. Χορτιάτη**, από τα στατιστικά στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ (2011) επιβεβαιώνεται ότι η απασχόληση στον πρωτογενή τομέα είναι ιδιαίτερα χαμηλή (ποσοστό 0,14%) συνέπεια της αστικοποίησης της περιοχής. Όμως στα τελευταία έτη, μετά από συσχέτιση των στοιχείων που μας παρείχαν αρμόδιες υπηρεσίες, όπως η Δ/ση Αγροτικής και Οικονομίας και Κτηνιατρικής της ΠΚΜ, ΟΠΕΚΕΠΕ κ.λπ. παρατηρείται μικρή αύξηση δραστηριότητας αλλά και έντονο ενδιαφέρον σε αυτόν τον τομέα. Ειδικότερα:

Κτηνοτροφία

Στην κτηνοτροφία εμφανίζεται ένας αριθμός εκμεταλλεύσεων που αφορά κυρίως την εκτροφή Βοοειδών και Αιγοπροβάτων λόγω της ύπαρξης των εκτεταμένων πρηνών και των χορτολιβαδικών εκτάσεων. Παρακάτω περιλαμβάνονται επίκαιρα στοιχεία.

Πίνακας 35: Ζωικό κεφάλαιο & Κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη

Είδος	Κατηγορία	αριθμός
ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΑ	ΑΙΓΕΣ, ΛΟΙΠΗ ΑΙΓΟΕΙΔΗ (<30kg)	341
ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΑ	ΑΙΓΕΣ, ΛΟΙΠΗ ΑΙΓΟΕΙΔΗ (>30kg)	3246
ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΑ	ΑΜΝΟΙ ΑΡΣΕΝΙΚΟΙ, ΛΟΙΠΗ	3
ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΑ	ΑΜΝΟΙ ΘΗΛΥΚΟΙ, ΛΟΙΠΗ	380
ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΑ	ΕΡΙΦΙΑ ΑΡΣΕΝΙΚΑ, ΛΟΙΠΗ	6
ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΑ	ΕΡΙΦΙΑ ΘΗΛΥΚΑ ΛΟΙΠΑ	287
ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΑ	ΚΡΙΟΙ, ΛΟΙΠΗ ΠΡΟΒΑΤΟΕΙΔΗ (<45kg)	8
ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΑ	ΚΡΙΟΙ, ΛΟΙΠΗ ΠΡΟΒΑΤΟΕΙΔΗ (>45kg)	53

ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΑ	ΠΡΟΒΑΤΙΝΕΣ, ΛΟΙΠΗ ΠΡΟΒΑΤΟΕΙΔΗ (<45kg)	10
ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΑ	ΠΡΟΒΑΤΙΝΕΣ, ΛΟΙΠΗ ΠΡΟΒΑΤΟΕΙΔΗ (>45kg)	1842
ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΑ	ΤΡΑΓΟΙ, ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ	1
ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΑ	ΤΡΑΓΟΙ, ΛΟΙΠΗ ΑΙΓΟΕΙΔΗ (<30kg)	5
ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΑ	ΤΡΑΓΟΙ, ΛΟΙΠΗ ΑΙΓΟΕΙΔΗ (>30kg)	244
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΑΡΣΕΝΙΚΑ, 1 - 6 ΜΗΝΩΝ, ΓΑΛΑΚΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ	13
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΑΡΣΕΝΙΚΑ, 1 - 6 ΜΗΝΩΝ, ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΑΥΤΟΧΘΟΝΗ	10
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΑΡΣΕΝΙΚΑ, 1 - 6 ΜΗΝΩΝ, ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΛΟΙΠΗ (<400kg)	1
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΑΡΣΕΝΙΚΑ, 2 - 6 ΕΤΩΝ, ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΑΥΤΟΧΘΟΝΗ	1
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΑΡΣΕΝΙΚΑ, 2 - 6 ΕΤΩΝ, ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΚΑΘΑΡΟΑΙΜΗ	1
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΑΡΣΕΝΙΚΑ, 2 - 6 ΕΤΩΝ, ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΛΟΙΠΗ (<400kg)	18
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΑΡΣΕΝΙΚΑ, 6 - 24 ΜΗΝΩΝ, ΓΑΛΑΚΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ	19
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΑΡΣΕΝΙΚΑ, 6 - 24 ΜΗΝΩΝ, ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΑΥΤΟΧΘΟΝΗ	3
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΑΡΣΕΝΙΚΑ, 6 - 24 ΜΗΝΩΝ, ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΛΟΙΠΗ (<400kg)	10
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΑΡΣΕΝΙΚΑ, < 1 ΜΗΝΟΣ, ΓΑΛΑΚΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ	2
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΑΡΣΕΝΙΚΑ, < 1 ΜΗΝΟΣ, ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΑΥΤΟΧΘΟΝΗ	7
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΑΡΣΕΝΙΚΑ, < 1 ΜΗΝΟΣ, ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΛΟΙΠΗ (<400kg)	1
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΘΗΛΥΚΑ, 1 - 6 ΜΗΝΩΝ, ΓΑΛΑΚΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ	20
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΘΗΛΥΚΑ, 1 - 6 ΜΗΝΩΝ, ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΑΥΤΟΧΘΟΝΗ	8
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΘΗΛΥΚΑ, 1 - 6 ΜΗΝΩΝ, ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΛΟΙΠΗ (<400kg)	2
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΘΗΛΥΚΑ, 2 - 6 ΕΤΩΝ, ΓΑΛΑΚΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ	86
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΘΗΛΥΚΑ, 2 - 6 ΕΤΩΝ,	1

	ΓΑΛΑΚΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΛΟΙΠΗ	
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΘΗΛΥΚΑ, 2 - 6 ΕΤΩΝ, ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΑΥΤΟΧΘΟΝΗ	63
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΘΗΛΥΚΑ, 2 - 6 ΕΤΩΝ, ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΛΟΙΠΗ (<400kg)	74
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΘΗΛΥΚΑ, 2 - 6 ΕΤΩΝ, ΜΙΚΤΗ, ΛΟΙΠΗ	1
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΘΗΛΥΚΑ, 6 - 24 ΜΗΝΩΝ, ΓΑΛΑΚΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ	54
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΘΗΛΥΚΑ, 6 - 24 ΜΗΝΩΝ, ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΑΥΤΟΧΘΟΝΗ	20
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΘΗΛΥΚΑ, 6 - 24 ΜΗΝΩΝ, ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΛΟΙΠΗ (<400kg)	15
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΘΗΛΥΚΑ, 6 - 24 ΜΗΝΩΝ, ΜΙΚΤΗ, ΛΟΙΠΗ	1
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΘΗΛΥΚΑ, < 1 ΜΗΝΟΣ, ΓΑΛΑΚΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ	3
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΘΗΛΥΚΑ, < 1 ΜΗΝΟΣ, ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΑΥΤΟΧΘΟΝΗ	13
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΘΗΛΥΚΑ, > 6 ΕΤΩΝ, ΓΑΛΑΚΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ	59
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΘΗΛΥΚΑ, > 6 ΕΤΩΝ, ΓΑΛΑΚΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΛΟΙΠΗ	3
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΘΗΛΥΚΑ, > 6 ΕΤΩΝ, ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΑΥΤΟΧΘΟΝΗ	37
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΘΗΛΥΚΑ, > 6 ΕΤΩΝ, ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ (>550kg)	10
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΘΗΛΥΚΑ, > 6 ΕΤΩΝ, ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΚΑΘΑΡΟΑΙΜΗ	10
ΒΟΟΕΙΔΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ, ΘΗΛΥΚΑ, > 6 ΕΤΩΝ, ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΛΟΙΠΗ (<400kg)	22
ΙΠΠΟΕΙΔΗ	ΙΠΠΟΙ, < 6 ΜΗΝΩΝ, ΛΟΙΠΗ	3
ΙΠΠΟΕΙΔΗ	ΙΠΠΟΙ, ΑΡΣΕΝΙΚΟΙ > 6 ΜΗΝΩΝ, ΛΟΙΠΗ	2
ΙΠΠΟΕΙΔΗ	ΙΠΠΟΙ, ΑΡΣΕΝΙΚΟΙ, > 6 ΜΗΝΩΝ, ΠΙΝΔΟΥ	8
ΙΠΠΟΕΙΔΗ	ΙΠΠΟΙ, ΘΗΛΥΚΟΙ > 6 ΜΗΝΩΝ, ΛΟΙΠΗ	1
ΙΠΠΟΕΙΔΗ	ΙΠΠΟΙ, ΘΗΛΥΚΟΙ, > 6 ΜΗΝΩΝ, ΠΙΝΔΟΥ	4
ΚΥΨΕΛΕΣ ΜΕΛΙΣΣΩΝ - ΜΕΛΛΙΣΟΣΜΗΝΗ	ΚΥΨΕΛΕΣ ΜΕΛΙΣΣΩΝ - ΜΕΛΛΙΣΟΣΜΗΝΗ	2140

ΟΡΝΙΘΟΕΙΔΗ	ΓΑΛΟΠΟΥΛΕΣ ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	20000
ΟΡΝΙΘΟΕΙΔΗ	ΟΡΝΙΘΕΣ ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	3300
ΟΡΝΙΘΟΕΙΔΗ	ΟΡΝΙΘΕΣ ΩΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	21950
ΧΟΙΡΟΙ	ΧΟΙΡΟΜΗΤΕΡΕΣ ΛΟΙΠΗ	1

Πηγή: ΟΠΕΚΕΠΕ στατιστικές 2020

Στον παραπάνω πίνακα εμφανίζονται το Ζωικό Κεφάλαιο (αριθμός ζώων) του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη όπως καταγράφηκαν από τον ΟΠΕΚΕΠΕ για το 2020.

Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου εγκρίθηκε σχέδιο για τον κανονισμό διάθεσης και διαχείρισης των Βοσκοτόπων του Δήμου σύμφωνα με την οποία οι διαθέσιμες βοσκήσιμες εκτάσεις του Δήμου όπως αυτές αναφέρονται στη Δήλωση Περιουσιακής Κατάστασης του Δήμου (Ε9), εξαιρουμένων εκείνων τις οποίες ο Δήμος εκμεταλλεύεται, είναι οι εξής:

Πίνακας 36: Διαθέσιμες βοσκήσιμες εκτάσεις

Βοσκήσιμες εκτάσεις ανά ΔΚ	τ.μ.
ΔΚ Πανοράματος	10.508.073,96
ΔΚ Πυλαίας	986,00
ΔΚ Ασβεστοχωρίου	5.895.514,43
ΔΚ Εξοχής	727.296,42
ΔΚ Φιλύρου	0,00
ΔΚ Χορτιάτη	22.578.131,19
Σύνολο	39.710.002,00

Πίνακας 37: Εισαγωγή ζώων στις βοσκήσιμες εκτάσεις

Αριθμός ζώων που εισέρχονται στις βοσκήσιμες εκτάσεις	Μεγάλα			Μικρά		
	Αγελάδες	Ίπποι	Σύνολο	Πρόβατα	Κατσίκια	Σύνολο
ΔΚ Πανοράματος	0	0	0	0	804	804
ΔΚ Ασβεστοχωρίου	248	10	258	708	950	1658
ΔΚ Εξοχής	0	0	0	0	10	10
ΔΚ Φιλύρου	61	5	66	110	1219	1329
ΔΚ Χορτιάτη	56	19	75	1548	3.430	4978

Πηγή: Βάσει της με αρ. 880/2015 απόφαση ΔΣ περί καθορισμού δικαιούχων Βοσκής

Η ανάπτυξη του τομέα της Κτηνοτροφίας δημιουργεί στον Δήμο νέες υποχρεώσεις και θέτει νέες κατευθύνσεις στη χάραξη της στρατηγικής του. Ο Δήμος πρέπει να προετοιμαστεί κατάλληλα προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα υπάρχοντα προβλήματα (απαιτείται η μετεγκατάστασή των κτηνοτροφικών μονάδων, ορنيθοτροφείων κ.λπ., τα οποία βρίσκονται στα όρια των οικισμών, καθώς και η νόμιμη αδειοδότησή τους, προκειμένου να συνεχιστεί απρόσκοπτα η λειτουργία τους) καθώς και να αποφευχθούν τυχόν νέα.

Γεωργία

Στα διοικητικά όρια του Δήμου μας καταγράφονται σε όλες τις Δημοτικές Ενότητες, καλλιεργούμενες εκτάσεις με κυρίαρχη την καλλιέργεια των σιτηρών, ακολουθεί η καλλιέργεια του Ηλίανθου, διαφόρων ζωοτροφών ενώ υπάρχουν και περιορισμένες εκτάσεις κηπευτικών και δενδρωδών καλλιεργειών. Οι καλλιεργούμενες εκτάσεις αγγίζουν τα **47.688,90** στρέμματα. Πιο αναλυτικά και σύμφωνα με συγκεντρωτικά στοιχεία ενιαίων αιτήσεων εκμετάλλευσης έτους 2020 του Ο.Π.Ε.ΚΕ.ΠΕ οι καλλιέργειες έχουν ως εξής:

Πίνακας 38: Καλλιέργειες δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη

Καλλιέργεια	Ποικιλία	Επιλέξιμη Έκταση (ha)
ΑΓΡΑΝΑΠΑΥΣΗ	ΕΚΤΑΣΗ ΣΕ ΚΑΛΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	259,11
ΑΚΡΟΔΡΥΑ (ΚΑΡΠΟΙ ΜΕ ΚΕΛΥΦΟΣ)	ΑΜΥΓΔΑΛΑ ΑΙ	1,01
ΑΚΡΟΔΡΥΑ (ΚΑΡΠΟΙ ΜΕ ΚΕΛΥΦΟΣ)	ΑΜΥΓΔΑΛΑ FERRADUEL	0,24
ΑΚΡΟΔΡΥΑ (ΚΑΡΠΟΙ ΜΕ ΚΕΛΥΦΟΣ)	ΚΑΡΥΔΙΑ ΓΙΑ ΞΗΡΟ ΚΑΡΠΟ	0,24
ΑΚΡΟΔΡΥΑ (ΚΑΡΠΟΙ ΜΕ ΚΕΛΥΦΟΣ)	ΚΑΡΥΔΙΕΣ ΕΞΑΙΡΕΣΗ	0,4
ΑΚΡΟΔΡΥΑ (ΚΑΡΠΟΙ ΜΕ ΚΕΛΥΦΟΣ)	ΦΥΣΤΙΚΙΑ EGINIS	0,04
ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΓΙΑ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ ΧΡΗΣΗ	ΣΟΥΛΤΑΝΙΝΑ	0,4
ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΙΝΟΥ	ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΙΝΟΥ-ΛΟΙΠΕΣ	0,02
ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΙΝΟΥ	ΜΑΥΡΟ ΝΑΟΥΣΑΣ, ΞΥΝΟΚΑΛΤΣΟ, ΞΥΝΟΜΑΥΡΟ, ΠΟΠΟΛΚΑ	0,6
ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΣ	ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΣ P1921	7,21
ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ ΦΥΤΑ	ΔΑΦΝΗ (Laurus)	0,12
ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ ΦΥΤΑ	ΔΕΝΔΡΟΛΙΒΑΝΟ	0,1
ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ ΦΥΤΑ	ΔΥΟΣΜΟΣ	0,05
ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ ΦΥΤΑ	ΘΥΜΑΡΙ	0,19
ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ ΦΥΤΑ	ΛΕΒΑΝΤΑ	6,5
ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ ΦΥΤΑ	ΜΑΡΑΘΟΣ	0,05
ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ ΦΥΤΑ	ΡΙΓΑΝΗ	5,84
ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ ΦΥΤΑ	ΤΣΑΙ ΤΟΥ ΒΟΥΝΟΥ	0,25

ΒΑΜΒΑΚΙ	ΑΥΡΑ	3,41
ΒΑΜΒΑΚΙ	FAMOSA	1,2
ΒΑΜΒΑΚΙ	PHY 983	1
ΒΑΜΒΑΚΙ	ΤΖΟΡΤΖΙΝΑ	2,61
ΒΑΜΒΑΚΙ	ΖΕΤΑ 2	0,99
ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ	ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΣ	741,28
ΓΕΩΜΗΛΑ	ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΗ	0,76
ΓΕΩΜΗΛΑ	ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗ	1,06
ΓΗ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΝΤΑΣΣΕΤΑΙ ΣΕ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΑΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΑ	1,59
ΔΑΣΙΚΑ ΔΕΝΤΡΑ	ΔΙΑΦΟΡΑ ΔΑΣΙΚΑ ΔΕΝΤΡΑ	3,87
ΕΛΑΙΟΥΧΟΙ ΣΠΟΡΟΙ	ΗΛΙΑΝΘΟΣ	36,35
ΕΛΑΙΩΝΕΣ	ΑΜΦΙΣΣΗΣ (ΒΟΛΙΩΤΙΚΗ, ΠΗΛΙΟΥ, ΣΤΥΛΙΔΟΣ, ΑΓΡΙΝΙΟΥ), ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ	0,24
ΕΛΑΙΩΝΕΣ	ΕΛΑΙΩΝΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ - ΛΟΙΠΕΣ, ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ	5,1
ΕΛΑΙΩΝΕΣ	ΕΛΑΙΩΝΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑΣ ΕΛΙΑΣ - ΛΟΙΠΕΣ, ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑΣ	2,8
ΕΛΑΙΩΝΕΣ	ΕΛΑΙΩΝΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ - ΛΟΙΠΕΣ, ΔΙΠΛΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ	0,39
ΕΛΑΙΩΝΕΣ	ΚΑΛΑΜΩΝ (ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΗ, ΤΣΙΓΚΟΛΙ, ΑΕΤΟΝΥΧΙ), ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑΣ	0,1
ΕΛΑΙΩΝΕΣ	ΚΟΡΩΝΕΙΚΗ (ΚΟΡΩΝΗ, ΒΑΤΣΙΚΗ, ΚΡΗΤΙΚΙΑ, ΚΟΡΩΝΙΑ ΚΡΗ), ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ	0,48
ΕΛΑΙΩΝΕΣ	ΜΕΓΑΡΕΙΤΙΚΗ (ΠΕΡΑΧΩΡΙΤΙΚΗ, ΒΟΙΒΟΔΙΤΙΚΗ, ΒΟΒΩΔΗ), ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ	0,06
ΕΛΑΙΩΝΕΣ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ, ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ	3,2
ΕΛΑΙΩΝΕΣ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ, ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑΣ	0,59
ΕΛΑΙΩΝΕΣ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ, ΔΙΠΛΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ	0,25
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ	ΗΛΙΑΝΘΟΣ ΤΑΛΕΝΤΟ	1,29
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ	ΗΛΙΑΝΘΟΣ ΔΙΑΦΟΡΑ	6,78
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ	ΚΑΡΟΤΑ ΡΙΖΕΣ	0,16
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ	ΚΑΡΠΟΥΖΙ ΥΠΑΙΘΡΙΟ	0,05
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ	ΚΟΛΟΚΥΘΑΚΙ ΥΠΑΙΘΡΙΟ	0,15
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ	ΚΟΥΝΟΥΠΙΔΙ	0,7
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ	ΚΡΕΜΜΥΔΑΚΙΑ ΣΚΟΡΔΑΚΙΑ ΝΩΠΑ	0,05
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ	ΛΑΧΑΝΟ	0,89
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ	ΜΑΙΝΤΑΝΟΣ	0,49
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ	ΜΑΡΟΥΛΙ	3,83
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ	ΜΕΛΙΤΖΑΝΑ ΥΠΑΙΘΡΙΑ	0,67
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ	ΜΠΑΜΙΑ	0,6
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ	ΜΠΡΟΚΟΛΟ	0,35
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ	ΠΕΠΟΝΙ ΥΠΑΙΘΡΙΟ & ΘΡΑΚΙΩΤΙΚΟ	0,6
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ	ΠΙΠΕΡΙΑ - ΚΑΡΑΤΖΟΒΑΣ	0,05
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ	ΠΙΠΕΡΙΑ - ΚΑΥΤΕΡΗ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ	0,1

ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ			ΠΙΠΕΡΙΑ ΥΠΑΙΘΡΟΥ	0,57
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ			ΡΟΚΑ	0,3
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ			ΣΕΛΙΝΟ	0,13
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ			ΣΕΣΚΟΥΛΟ	0,02
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ			ΣΠΑΝΑΚΙ	3,29
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ			ΤΕΥΤΛΑ - ΠΑΝΤΖΑΡΙΑ	0,15
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ			ΤΟΜΑΤΑ ΟΜ. COMODORE ΥΠΑΙΘΡ ΕΜΠΟΡ	0,48
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ			ΤΟΜΑΤΕΣ	0,12
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ			ΦΑΣΟΛΑΚΙΑ ΥΠΑΙΘΡΙΑ	0,1
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ			ΦΡΑΟΥΛΑ	0,22
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΦΥΤΑ	ΓΙΑ	ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΣ ΔΙΑΦΟΡΑ	4,05
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΦΥΤΑ	ΓΙΑ	ΒΙΚΟΣ ALEXANDROS	216,77
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΦΥΤΑ	ΓΙΑ	ΒΙΚΟΣ ΖΕΦΥΡΟΣ	3,63
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΦΥΤΑ	ΓΙΑ	ΒΡΩΜΗ ΔΙΑΦΟΡΑ	5,01
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΦΥΤΑ	ΓΙΑ	ΚΟΥΚΙ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟ ΤΑΝΑΓΡΑ	1,92
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΦΥΤΑ	ΓΙΑ	ΚΟΦΤΟΛΙΒΑΔΑ	54
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΦΥΤΑ	ΓΙΑ	ΚΡΙΘΑΡΙ AURA	5,93
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΦΥΤΑ	ΓΙΑ	ΚΡΙΘΑΡΙ MUCHO	26,92
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΦΥΤΑ	ΓΙΑ	ΚΡΙΘΑΡΙ ΔΙΑΦΟΡΑ	12,82
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΦΥΤΑ	ΓΙΑ	ΛΟΥΠΙΝΟ ΛΕΥΚΟ	126,45
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΦΥΤΑ	ΓΙΑ	ΜΗΔΙΚΗ ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΣΤΙΚΤΗ ΥΒΡΙΔΙΟ	0,14
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΦΥΤΑ	ΓΙΑ	ΜΠΙΖΕΛΙ / ΠΙΣΟ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟ DODONI	31,47
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΦΥΤΑ	ΓΙΑ	ΜΠΙΖΕΛΙ / ΠΙΣΟ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟ OLYMPOS	28,22
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΦΥΤΑ	ΓΙΑ	ΞΗΡΙΚΗ ΜΗΔΙΚΗ ΓΙΑ ΖΩΟΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΧΛΩΡΑ ΝΟΜΗ	164,09
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΦΥΤΑ	ΓΙΑ	ΣΑΝΟΣ ΚΡΙΘΑΡΙΟΥ, ΒΡΩΜΗΣ, ΒΙΚΟΥ, ΑΛΛΟΙ ΣΑΝΟΙ	3,77
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΦΥΤΑ	ΓΙΑ	ΣΑΝΟΣ ΜΗΔΙΚΗΣ-ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	20,07
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΦΥΤΑ	ΓΙΑ	ΣΙΚΑΛΗ ΔΙΑΦΟΡΕΣ	0,45
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΦΥΤΑ	ΓΙΑ	ΣΙΤΟΣ ΜΑΛΑΚΟΣ ΔΙΑΦΟΡΑ	26,19
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΦΥΤΑ	ΓΙΑ	ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ ΔΙΑΦΟΡΑ	2,87
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΦΥΤΑ	ΓΙΑ	ΣΜΙΓΟΣ ΚΑΡΠΟΣ	11,57
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΦΥΤΑ	ΓΙΑ	ΣΟΡΓΟ ΔΙΑΦΟΡΑ	1,07
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΦΥΤΑ	ΓΙΑ	ΤΡΙΤΙΚΑΛΕ ΔΙΑΦΟΡΑ	18,5
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΦΥΤΑ	ΓΙΑ	ΤΡΙΦΥΛΛΙ-ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	8,58

ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ		
ΛΟΙΠΑ ΣΙΤΗΡΑ	ΒΡΩΜΗ ΔΙΑΦΟΡΑ	33,97
ΛΟΙΠΑ ΣΙΤΗΡΑ	ΚΡΙΘΑΡΙ ΔΙΑΦΟΡΑ	85,83
ΛΟΙΠΑ ΣΙΤΗΡΑ	ΣΙΚΑΛΗ ΔΙΑΦΟΡΕΣ	4,76
ΛΟΙΠΑ ΣΙΤΗΡΑ	ΣΙΤΟΣ ΔΙΚΚΟΚΟΣ TRITICUM DICOCCUM	2,5
ΛΟΙΠΑ ΣΙΤΗΡΑ	ΣΙΤΟΣ ΜΑΛΑΚΟΣ ΔΙΑΦΟΡΑ	141,79
ΛΟΙΠΑ ΣΙΤΗΡΑ	ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ ΔΙΑΦΟΡΑ	28,47
ΛΟΙΠΑ ΣΙΤΗΡΑ	ΤΡΙΤΙΚΑΛΕ ΔΙΑΦΟΡΑ	51,83
ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ	ΔΕΝΔΡΩΔΕΙΣ ΚΑΣΤΑΝΙΕΣ ΕΞΑΙΡΕΣΗ	0,32
ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ	ΔΕΝΔΡΩΔΕΙΣ ΛΩΤΟΙ	0,01
ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ	ΔΕΝΔΡΩΔΕΙΣ ΡΟΔΙΕΣ	3,02
ΜΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΚΥΡΩΜΕΝΟΥΣ ΔΑΣΙΚΟΥΣ	ΜΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΚΥΡΩΜΕΝΟΥΣ ΔΑΣΙΚΟΥΣ	1,79
ΜΗΛΟΕΙΔΗ	ΑΧΛΑΔΙΕΣ Β	0,01
ΜΗΛΟΕΙΔΗ	ΚΥΔΩΝΙΕΣ	0,01
ΜΗΛΟΕΙΔΗ	ΜΗΛΑ STARKING DELICIOUS	0,44
ΟΣΠΡΙΑ ΒΡΩΣΙΜΑ	ΛΑΘΟΥΡΙ ΒΡΩΣΙΜΟ / ΦΑΒΑ ΣΑΝΤΟΡΙΝΗΣ	1,59
ΟΣΠΡΙΑ ΒΡΩΣΙΜΑ	ΡΕΒΥΘΙΑ ΑΜΟΡΓΟΣ	11,42
ΟΣΠΡΙΑ ΒΡΩΣΙΜΑ	ΡΕΒΥΘΙΑ ΓΑΥΔΟΣ	14,71
ΟΣΠΡΙΑ ΒΡΩΣΙΜΑ	ΡΕΒΥΘΙΑ ΣΕΡΙΦΟΣ	16,97
ΟΣΠΡΙΑ ΒΡΩΣΙΜΑ	ΡΕΒΥΘΙΑ ΤΗΙΝΑ	0,47
ΟΣΠΡΙΑ ΒΡΩΣΙΜΑ	ΦΑΚΕΣ ΑΘΗΝΑ	2,49
ΟΣΠΡΙΑ ΒΡΩΣΙΜΑ	ΦΑΚΕΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑ	3,62
ΠΥΡΗΝΟΚΑΡΠΑ	ΚΕΡΑΣΙΑ ΛΟΙΠ. ΠΟΙΚΙΛ.	0,36
ΠΥΡΗΝΟΚΑΡΠΑ	ΚΕΡΑΣΙΕΣ Β	0,01
ΠΥΡΗΝΟΚΑΡΠΑ	ΡΟΔΑΚΙΝΙΕΣ Β	0,01
ΣΚΛΗΡΟΣ ΣΙΤΟΣ	ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ CHRYSSODUR	7,89
ΣΚΛΗΡΟΣ ΣΙΤΟΣ	ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ CINCINNATO	5
ΣΚΛΗΡΟΣ ΣΙΤΟΣ	ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ DUILIO	47,88
ΣΚΛΗΡΟΣ ΣΙΤΟΣ	ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ GRECALE	7,05
ΣΚΛΗΡΟΣ ΣΙΤΟΣ	ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ MASSIMO MERIDIO	36,38
ΣΚΛΗΡΟΣ ΣΙΤΟΣ	ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ QUADRATO	2,06
ΣΚΛΗΡΟΣ ΣΙΤΟΣ	ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ SIMETO	24,35

Πηγή: Στατιστικά στοιχεία ΟΠΕΚΕΠΕ έτους 2020

Αξίζει να αναφερθεί ότι στον Δήμο μας, σύμφωνα με την δήλωση περιουσιακής κατάστασης Ε9 του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη, καταγράφονται στον πίνακα που ακολουθεί, εκτάσεις αγροτεμαχίων για μονοετή καλλιέργεια που ανήκουν στο δήμο και **τις οποίες δύναται να αξιοποιήσει.**

Πίνακας 39: Αξιοποιήσιμες εκτάσεις αγροτεμαχίων μονοετούς καλλιέργειας

Δημοτική Ενότητα	Δημοτική Κοινότητα	Μονοετής Καλλιέργεια (σε τ.μ.)
Πυλαίας	Πυλαίας	59.262,00
Πανοράματος	Πανοράματος	44.162,00
Χορτιάτη	Χορτιάτη - Ασβεστοχωρίου	0,00
Χορτιάτη	Χορτιάτη	0,00
Λαγκαδά	Λαγκαδά - Λαγυνών	1.139,47
Χορτιάτη	Χορτιάτη - Φιλύρου	17.375,00
Χορτιάτη	Χορτιάτη - Εξοχής	0,00
Σύνολο		121.938,47

Πηγή: Δήλωση περιουσιακής κατάστασης Ε9 του δήμου

8.2.2. Δευτερογενής Τομέας

Δημοτική Ενότητα Πανοράματος

Στο δευτερογενή τομέα παρουσιάζεται μικρή δραστηριότητα η οποία εστιάζεται σε βιοτεχνικές μονάδες κυρίως στον τομέα της μεταποίησης και των κατασκευών. Κάποιες από αυτές έχουν κλείσει και κάποιες έχουν μεταφερθεί στο εξωτερικό. Όσον αφορά στη σύνθεση του ενεργού οικονομικά πληθυσμού που απασχολείται στο δευτερογενή τομέα παρουσιάζει μειωτική τάση όπου από 16% το 1991 φτάνει στο 14% το 2001 και το 2011 εμφανίζει σημαντική πτώση στο 2,44%.

Δημοτική Ενότητα Πυλαίας

Οι μονάδες του δευτερογενούς τομέα βρίσκονται στο νότιο τμήμα της εκτός σχεδίου περιοχής, μεταξύ των οδικών αξόνων Θεσσαλονίκης - Μουδανιών και Θεσσαλονίκης Αεροδρομίου. Τα μεγαλύτερα ποσοστά εμφανίζονται σε μονάδες Μεταποίησης και Κατασκευών. Οι οικονομικές συνθήκες δρουν ασφυκτικά με αποτέλεσμα μεγάλες μονάδες όπως οι εγκαταστάσεις της ΦΙΛΚΕΡΑΜ (κεραμικά - είδη μπάνιου), το εμφιαλωτήριο φυσικών χυμών ΦΛΩΡΙΝΑ ΑΒΕΕ και άλλες πολλές πλέον να μην υπάρχουν.

Στις δραστηριότητες του δευτερογενή τομέα καταγράφονται και οι ναυπηγοεπισκευαστικές δραστηριότητες, νότια του άξονα Θεσσαλονίκης - Αεροδρομίου, στην παραλιακή ζώνη οι οποίες λειτουργούν υπό αυθαίρετο καθεστώς. Η ενδεχόμενη απομάκρυνσή τους αποτελεί τροχοπέδη στην λειτουργία

τους και στον εκσυγχρονισμό τους. Οι δυνατότητες νόμιμης λειτουργίας είναι μηδενικές τόσο λόγω της έκτασής τους σε συνδυασμό με τον αιγιαλό όσο και για περιβαλλοντικούς λόγους. Ο γενικότερος σχεδιασμός για την ανάπτυξη της περιοχής επιβάλλει την απομάκρυνσή τους.

Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη

Στη Δ.Ε. Χορτιάτη ο πιο ανεπτυγμένος κλάδος ήταν έως πρόσφατα εκείνος της ασβεστοποιίας. Στην περιοχή λειτουργούσε ένας μεγάλος αριθμός λατομείων που διαχειρίζονταν ως επί το πλείστον από εργασιακούς - παραγωγικούς συνεταιρισμούς που απασχολούσαν ένα σημαντικό ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού.

Σήμερα όλα πλέον τα λατομεία είναι ανενεργά καθώς πρόκειται να μετεγκατασταθούν στις προβλεπόμενες λατομικές ζώνες, λειτουργούν μόνον αυτά του συνεταιρισμού «Η Κυψέλη» και «Η Νίκη» και το αντικείμενό τους περιορίζεται στις εργασίες αποκατάστασης περιβάλλοντος.

Άλλες παραγωγικές μονάδες λειτουργούν στην εκτός σχεδίου περιοχή της Δ.Ε. καθώς δεν υπάρχει κάποιος θεσμοθετημένος χώρος υποδοχής παραγωγικών δραστηριοτήτων. Χωροθετούνται κατά κύριο λόγο επί της επαρχιακής οδού 2 μεταξύ Εξοχής και Χορτιάτη, λίγες βρίσκονται σε μικρή απόσταση από τα όρια του Ασβεστοχωρίου, ενώ κάποιες συγκεντρώνονται στη Δ.Κ. Φιλύρου στα όρια με την Κοινότητα Πεύκων (βιοτεχνία οργάνων, εργοστάσιο επίπλων, μεταλλικές κατασκευές). Στους οικισμούς των υπόλοιπων Δ.Κ. υπάρχουν αρκετές βιοτεχνίες και επαγγελματικά εργαστήρια, όπως εργαστήρια παραγωγής ενδυμάτων, επεξεργασίας ξύλου και κατασκευής επίπλων και παραγωγής μεταλλικών προϊόντων. Οι περισσότερες επιχειρήσεις είναι μικρού - μεσαίου μεγέθους ως προς τον αριθμό των απασχολούμενων και την παραγωγική δραστηριότητα. Πρόκειται συνήθως για παραδοσιακές στην οργάνωσή τους μονάδες, οικογενειακής μορφής, των οποίων η παραγωγή διατίθεται στην αγορά της ευρύτερης περιοχής.

8.2.3. Τριτογενής Τομέας

Δημοτική Ενότητα Πανοράματος

Στη Δ.Ε. λειτουργεί μία οργανωμένη τοπική αγορά, με πλήθος και ποικιλία εμπορικών επιχειρήσεων που εξυπηρετούν κυρίως τις ανάγκες των κατοίκων. Καταγράφονται καταστήματα εμπορίου, κυρίως καθημερινού, καταστήματα εξυπηρέτησεων, υποκαταστήματα τραπεζών, γραφεία, φαρμακεία και ιατρεία, καθώς και όλες οι μονάδες των κοινωνικών υποδομών. Για τον ακριβή προσδιορισμό του αριθμού τους ανά κλάδο και τις εξειδικεύσεις τους απαιτείται πλήρης απογραφή τους, με πρωτογενή έρευνα ή ενημέρωση και αποδελτίωση των σχετικών αρχείων της αρμόδιας υπηρεσίας του δήμου (τμήμα έκδοσης αδειών λειτουργίας καταστημάτων).

Η υψηλή απασχόληση σε σημαντικό ποσοστό των κατοίκων στον τριτογενή τομέα

οφείλεται κυρίως στην επαγγελματική τους απορρόφηση από το αστικό κέντρο καθώς λόγω της εγγύτητας της περιοχής στο πολεοδομικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης παρέχεται στους κατοίκους η δυνατότητα επιλογής του οικισμού ως τόπου μόνιμης κατοικίας.

Με βάση τα αρχεία του Δήμου όπως τηρούνται από την αρμόδια υπηρεσία αδειών καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος και λοιπά συναφή, στη Δ.Ε. καταγράφηκαν περίπου 200 καταστήματα με εμπορική δραστηριότητα υγειονομικού ενδιαφέροντος και 1 Κατάστημα αναψυχής - ψυχαγωγίας. Στις ανωτέρω επιχειρήσεις, δεν περιλαμβάνονται όσες ενδεχομένως έχουν διακόψει ή έχουν μεταφέρει τη λειτουργία τους, και δεν ενημέρωσαν την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου για τις συγκεκριμένες αλλαγές.

Στον τομέα του τουρισμού πρέπει να αναφερθούμε στην ύπαρξη των ξενοδοχείων «Πεύκα» και «Πανόραμα», όπου προσφέρουν αξιόλογες υπηρεσίες σε επισκέπτες και σε επαγγελματίες.

Δημοτική Ενότητα Πυλαίας

Η ανάπτυξη του τριτογενή τομέα είναι σημαντική τόσο στην εντός σχεδίου όσο και στην εκτός σχεδίου περιοχή του δήμου. Έτσι, στην εντός σχεδίου περιοχή καταγράφονται καταστήματα εμπορίου εξυπηρετήσεων κυρίως καθημερινών αναγκών, καταστήματα εξυπηρετήσεων, υποκαταστήματα τραπεζών, γραφεία και ιατρεία, καθώς και μονάδες κοινωνικών υποδομών. Για τον ακριβή προσδιορισμό του αριθμού τους ανά κλάδο και της εξειδίκευσής τους απαιτείται πλήρης απογραφή τους, με πρωτογενή έρευνα ή ενημέρωση και αποδελτίωση των σχετικών αρχείων της αρμόδιας υπηρεσίας του δήμου (τμήμα έκδοσης αδειών λειτουργίας καταστημάτων).

Στην εκτός σχεδίου περιοχή υπάρχει πολύ μεγάλη ανάπτυξη εμπορικών κέντρων τα οποία διαθέτουν ποικίλες αστικές δραστηριότητες και συγκεντρώνουν πολύ κόσμο, λειτουργώντας ως υπερτοπικοί πόλοι. Οι συνολικές επιφάνειές τους είναι αρκετών εκατοντάδων χιλιάδων τετραγωνικών μέτρων. Καταγράφονται τέσσερις 4 μεγάλες μονάδες: «ΑΠΟΛΛΩΝΙΑ», «FLORIDA», «MEDITERRANEANCOSMOS» και «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ». Στον εμπορικό κλάδο υπάρχουν ακόμα τα πολυκαταστήματα ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ, MEDIA MARKET, PRAKTIKER, THE MART, IKEA, JUMBO, καθώς και μεγάλος αριθμός αντιπροσωπειών και άλλων καταστημάτων.

Με βάση τα αρχεία του Δήμου όπως τηρούνται από την αρμόδια υπηρεσία αδειών καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος και λοιπά συναφή, στη Δ.Ε. καταγράφηκαν περίπου 850 καταστήματα με εμπορική δραστηριότητα υγειονομικού ενδιαφέροντος και 25 Καταστήματα αναψυχής - ψυχαγωγίας (θέατρα, κινηματογράφοι, Λούνα Παρκ). Στις ανωτέρω επιχειρήσεις, δεν περιλαμβάνονται όσες ενδεχομένως έχουν διακόψει ή έχουν μεταφέρει τη λειτουργία τους, και δεν ενημέρωσαν την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου για τις συγκεκριμένες αλλαγές.

Στον τομέα της εκπαίδευσης εντοπίζονται οι σημαντικότερες εγκαταστάσεις ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων στο ΠΣΘ. Καταγράφονται το Αμερικανικό Κολλέγιο, το κολέγιο Καλαμαρί, η Γερμανική Σχολή, το Αρσάκειο, τα εκπαιδευτήρια «Απόστολος Παύλος», το Αριστοτέλειο Κολλέγιο. Στον τομέα της υγείας - περίθαλψης -

πρόνοιας, καταγράφονται οι εγκαταστάσεις του Διαβαλκανικού Ιατρικού Κέντρου, του Γένεσις, του ΕΛΕΠΑΠ, ο «Άγιος Δημήτριος», το Άσυλο του Παιδιού, της εταιρίας Σπαστικών Β. Ελλάδος. Στην περιοχή καταγράφονται επίσης, εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης - εκπαίδευσης του δημόσιου τομέα, όπως είναι του ΙΤΣΑΚ, των ΕΚΑΜ, του ΕΚΑΒ, το CEDEFOP, η Ανώτατη Διακλαδική Σχολή Πολέμου.

Τέλος, στον τομέα του τουρισμού, υπάρχει μόνο μια σημαντική μονάδα, κατηγορίας πολυτελείας 5 αστέρων αυτή του "Νικόπολις", δυναμικότητας 99 κλινών.

Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη

Από την επεξεργασία των κοινωνικοοικονομικών δεδομένων προκύπτει ότι ο τριτογενής τομέας συγκεντρώνει περισσότερο από το ήμισυ των απασχολούμενων κατοίκων της Δ.Ε. ποσοστό που ταυτίζεται απόλυτα με αυτό του Νομού ακολουθώντας τις εξελίξεις του.

Οι μεγαλύτερες και σημαντικότερες εγκαταστάσεις του τριτογενούς τομέα συνιστούν κοινωφελείς χρήσεις και βρίσκονται κυρίως στη Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου καθώς αυτό αποτελεί το διοικητικό κέντρο της Δ.Ε. αλλά και στην Τ.Κ. Εξοχής λόγω της λειτουργίας των υπερτοπικών υποδομών υγείας όπως το Γενικό Νοσοκομείο Παπανικολάου. Βέβαια η απασχόληση σε σημαντικό ποσοστό των κατοίκων στον τριτογενή τομέα οφείλεται στην εργασιακή τους απορρόφηση από το αστικό κέντρο καθώς λόγω της εγγύτητας της περιοχής στο πολεοδομικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης τους παρέχεται η δυνατότητα επιλογής της ΔΕ ως τόπου μόνιμης κατοικίας. Καταγράφονται επίσης καταστήματα εμπορίου, κυρίως καθημερινών αναγκών, καταστήματα εξυπηρέτησεων, γραφεία, φαρμακεία και ιατρεία, καθώς και όλες οι μονάδες των κοινωνικών υποδομών. Για τον ακριβή προσδιορισμό του αριθμού τους ανά κλάδο και τις εξειδικεύσεις τους απαιτείται πλήρης απογραφή τους, με πρωτογενή έρευνα ή ενημέρωση και αποδελτίωση των σχετικών αρχείων της αρμόδιας υπηρεσίας του δήμου (τμήμα έκδοσης αδειών λειτουργίας καταστημάτων).

Με βάση τα αρχεία του Δήμου όπως τηρούνται από την αρμόδια υπηρεσία αδειών καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος και λοιπών συναφών, στη Δ.Ε. καταγράφηκαν περίπου 300 καταστήματα με εμπορική δραστηριότητα υγειονομικού ενδιαφέροντος. Στις ανωτέρω επιχειρήσεις, δεν περιλαμβάνονται όσες ενδεχομένως έχουν διακόψει ή έχουν μεταφέρει τη λειτουργία τους, και δεν ενημέρωσαν την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου για τις συγκεκριμένες αλλαγές.

Στο Τομέα του Τουρισμού δεν καταγράφεται σημαντική δραστηριότητα παρά μόνο η ύπαρξη του Καταφυγίου του Συλλόγου Ελλήνων Ορειβατών (ΣΕΟ) Θεσσαλονίκης, στην ορεινή περιοχή της Δημοτικής Κοινότητας Χορτιάτη. Το καταφύγιο βρίσκεται στη θέση «Τζεκ Μπακτσέ» σε υψόμετρο 1.000 μ. στο όρος Χορτιάτη, διαθέτει 22 κρεβάτια, κουζίνα και πολλές δραστηριότητες. Επίσης θα πρέπει να αναφερθεί το γεγονός ότι στην Δημοτική Κοινότητα Εξοχής δραστηριοποιούνται τρεις επιχειρήσεις ενοικιαζόμενων δωματίων δυναμικότητας 21 κλινών, που εξυπηρετούν όμως κυρίως επισκέπτες και ασθενείς του Γενικού Νοσοκομείου Παπανικολάου.

9. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΥΛΑΙΑΣ – ΧΟΡΤΙΑΤΗ

Με τις Αποφάσεις 41/22.02.2021 (ΑΔΑ: Ω25ΗΩ1Ο-7Α6) και 89/07.04.2021 (ΑΔΑ: ΨΦΦ8Ω1Ο-ΤΦΚ)⁷ του Δημοτικού Συμβουλίου Πυλαίας – Χορτιάτη εγκρίθηκε ο νέος Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ) του Δήμου που καθορίζει την εσωτερική οργάνωση και το οργανόγραμμα του δήμου. Ο έως σήμερα ισχύων Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.), εγκρίθηκε με το ΦΕΚ 1.856/22.08.2011 τ.Β'.

Το έργο του δήμου επικουρούν τα νομικά πρόσωπα που ιδρύθηκαν για το σκοπό αυτό από τον ίδιο το Δήμο Πυλαίας - Χορτιάτη:

1. ΚΕ.Κ.Π.Α.Π. – Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας Αλληλεγγύης και Παιδείας που είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, ΦΕΚ σύστασης 808/10.05.2011, τ.Β'.
2. Κ.Ε.Π.Α.Π. – Κοινωφελής Επιχείρηση Πολιτισμού, Αθλητισμού Περιβάλλοντος Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη, ΦΕΚ σύστασης 808/10.05.2011, τ.Β'.
3. Δ.Ε.Υ.Α. – Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης που είναι δημοτική επιχείρηση ύδρευσης υπεύθυνη για τη δημοτική ενότητα Χορτιάτη, ΦΕΚ σύστασης 552/04.05.2006 τ. Β', ΦΕΚ Α' τροποποίησης 100/28.01.2008, τ.Β'.
4. Σχολικές Επιτροπές Α' βάρθμιας και Β' βάρθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη, ΦΕΚ σύστασης 870/17.05.2011 τ.Β'.

9.1. Η Τοπική Διακυβέρνηση του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη διοικείται από το Δημοτικό Συμβούλιο, την Οικονομική Επιτροπή, την Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, την Εκτελεστική Επιτροπή και τον Δήμαρχο με διακριτές μεταξύ τους αρμοδιότητες. Ο Δήμαρχος είναι προϊστάμενος όλων των υπηρεσιών του Δήμου, εκτελεί τις αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου, της Οικονομικής και της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής και συνυπογράφει τους βεβαιωτικούς καταλόγους. Το Δημοτικό Συμβούλιο είναι το ανώτατο όργανο του Δήμου, αποφασίζει για όλα τα θέματα που αφορούν στο Δήμο, εγκρίνει τα προγράμματα του Δήμου και ελέγχει την εφαρμογή τους, αποφασίζει για ζητήματα φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών, εγκρίνει τις κρατικές επιχορηγήσεις, τον ετήσιο Προϋπολογισμό και τις αναμορφώσεις του, τον Απολογισμό και τις Οικονομικές Καταστάσεις. Κάθε χρόνο γίνεται ο απολογισμός πεπραγμένων της δημοτικής αρχής, σε ειδική δημόσια συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου, σε ότι αφορά την οικονομική κατάσταση, τη διοίκηση του Δήμου και την εφαρμογή του προγράμματος δημοτικής δράσης. Η Οικονομική Επιτροπή συντάσσει τον

---

⁷ Θα αντικατασταθούν με το ΦΕΚ όταν βγει.

Προϋπολογισμό και τον Απολογισμό, αποφασίζει για την έγκριση των δαπανών και τη διάθεση των πιστώσεων.

Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας

Με τις Αποφάσεις 41/22.02.2021 (ΑΔΑ: Ω25ΗΩ1Ο-7Α6) και 89/07.04.2021 (ΑΔΑ: ΨΦΦ8Ω1Ο-ΤΦΚ)⁸ του Δημοτικού Συμβουλίου Πυλαίας – Χορτιάτη ορίζεται το εσωτερικό θεσμικό βάσει του οποίου αναπτύσσεται ο Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ) του Δήμου που καθορίζει την οργανωτική του δομή με γνώμονα την αποστολή του στην τοπική κοινότητα. Η έδρα του Δήμου βρίσκεται στο Πανόραμα και οι οργανικές του μονάδες στεγάζονται και λειτουργούν σε κτιριακές υποδομές στις δημοτικές ενότητες Πανοράματος, Πυλαίας και Χορτιάτη, ενώ οι αποκεντρωμένες υπηρεσίες του είναι εγκατεστημένες στις δημοτικές ενότητες Πυλαίας και Χορτιάτη.

Ο Ο.Ε.Υ. του Δήμου διέπεται από το Όραμα της Δημοτικής Αρχής, όπως αυτό διατυπώνεται στο άρθρο 2:

Άρθρο 2: Όραμα και Αποστολή

«Ο Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας του Πυλαίας - Χορτιάτη στοχεύει να αποτελέσει ένα σύγχρονο, οργανωτικό και λειτουργικό πλαίσιο αναφοράς που καθορίζει τη δομική του σύσταση, αποσαφηνίζει τις αρμοδιότητες των οργανικών του μονάδων, παρέχοντας γενικές ή/και ειδικότερες κατευθύνσεις προς όλα τα στελέχη του, για τη χρηστή διακυβέρνηση των τοπικών υποθέσεων και την παροχή σύγχρονων δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών με στόχο την ικανοποίηση των αναγκών των κατοίκων και των τοπικών φορέων, με απώτερο σκοπό την αιεφόρο κοινωνική, οικονομική και περιβαλλοντική ανάπτυξη της περιοχής του».

Επίσης, στο άρθρο 3 αναπτύσσονται οι βασικές αρχές και αξίες που αντανακλούν στον τρόπο άσκησης της Τοπικής Διακυβέρνησης, ενσωματώνοντας θεσμικούς κανόνες προκειμένου να επηρεάσει την απόδοση και την ποιότητα των υπηρεσιών και το επίπεδο εποπτείας και λογοδοσίας των δημοτικών λειτουργιών που δίνουν έμφαση στη λογοδοσία, τη διαφάνεια και την εποπτεία:

«Η εστίαση στη Χρηστή Διακυβέρνηση, στη Βιώσιμη Ανάπτυξη και στην Καινοτομία αποτελούν βασικά στοιχεία για το σχεδιασμό και την εφαρμογή του ΟΕΥ. Επιπλέον, η λειτουργική συνάφεια και η σύνδεση με την οικονομική αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα, λαμβάνονται υπόψη ώστε να αναδείξουν το παραγόμενο έργο και τις παρεχόμενες από το Δήμο υπηρεσίες και να συνδέσουν κάθε λειτουργία με

---

⁸ Θα αντικατασταθούν με το ΦΕΚ όταν βγει.

την αναγκαία δημοσιονομική διαχείριση. Αυτό το πλαίσιο βασικών αρχών, αναλύεται ως εξής:

Η οργανωτική δομή του Δήμου συμβάλλει στην ικανοποίηση των γενικών αρχών δημοσιονομικής διαχείρισης, ήτοι τη χρηστή διαχείριση, την υπευθυνότητα και λογοδοσία, τη διαφάνεια και την ευλικρίνεια.

Η εύρυθμη λειτουργία των οργανικών μονάδων του Δήμου και η επιχειρησιακή του συνέχεια, είναι υψίστης σημασίας, ιδιαίτερα σε ότι αφορά στην βελτίωση των συνθηκών της καθημερινότητας των πολιτών.

Η οργανωτική δομή του Δήμου προωθεί, εντός των οργανικών του μονάδων-υπηρεσιών του ή/και σε σχέση με τα Νομικά του Πρόσωπα: **α.** την ανάπτυξη πνεύματος συνεργασίας, **β.** την ανάπτυξη υψηλού επιπέδου επικοινωνίας και αμοιβαίας κατανόησης, **γ.** τη διαμόρφωση ενός λειτουργικού συστήματος μέριμνας και ανάπτυξης του προσωπικού, **δ.** την υιοθέτηση κατάλληλων αξιών εσωτερικής συμπεριφοράς, **ε.** την ορθολογική και αξιοκρατική οργανωτική διάρθρωση, **στ.** την ανάπτυξη και υιοθέτηση κανόνων λειτουργίας.

Η οργανωτική δομή του Δήμου, θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι παρέχονται υψηλού επιπέδου υπηρεσίες στους κατοίκους, δημότες και επισκέπτες του, μέσω της: **α.** άμεσης ανταπόκρισης στα αιτήματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες και τις υποχρεώσεις του, βάσει του ισχύοντος νομικού και κανονιστικού πλαισίου, **β.** συνεπούς και ποιοτικής εξυπηρέτησης, **γ.** ευλικρινούς και ανθρώπινης αντιμετώπισης, **δ.** πλήρους και ολοκληρωμένης ενημέρωσης, για ότι τους αφορά σε σχέση με τις υποχρεώσεις τους προς τον Δήμο, αλλά και για ότι αφορά τις υποχρεώσεις του Δήμου προς αυτούς, **ε.** ανάπτυξης αισθήματος κατανόησης και αισθήματος ευθύνης έναντι του κοινωνικού συνόλου.

Η διάρθρωση, η δομή και οι αρμοδιότητες των οργανικών μονάδων του Δήμου, πρέπει να βελτιστοποιούν τις διαδικασίες σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων για την κάλυψη των υποχρεώσεων του και την εξυπηρέτηση κοινωνικών αναγκών, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, για την εξασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος.

Το οργανωτικό και λειτουργικό πλαίσιο του Δήμου, στοχεύει στην ανάπτυξη εξωστρεφούς δράσης, στη βελτίωση των σχέσεων του Δήμου με άλλους οργανισμούς, συλλογικούς φορείς, με δημόσιες υπηρεσίες, οργανισμούς και αρχές, ώστε να διασφαλίζεται η θετική αλληλεπίδραση και η αρμονική συνύπαρξή του με αυτούς και να ενισχύεται η διαλειτουργικότητα εντός του δημόσιου τομέα.

Το οργανωτικό και λειτουργικό μοντέλο του Δήμου, στοχεύει στη βελτίωση των σχέσεων του Δήμου με τους οικονομικούς φορείς.

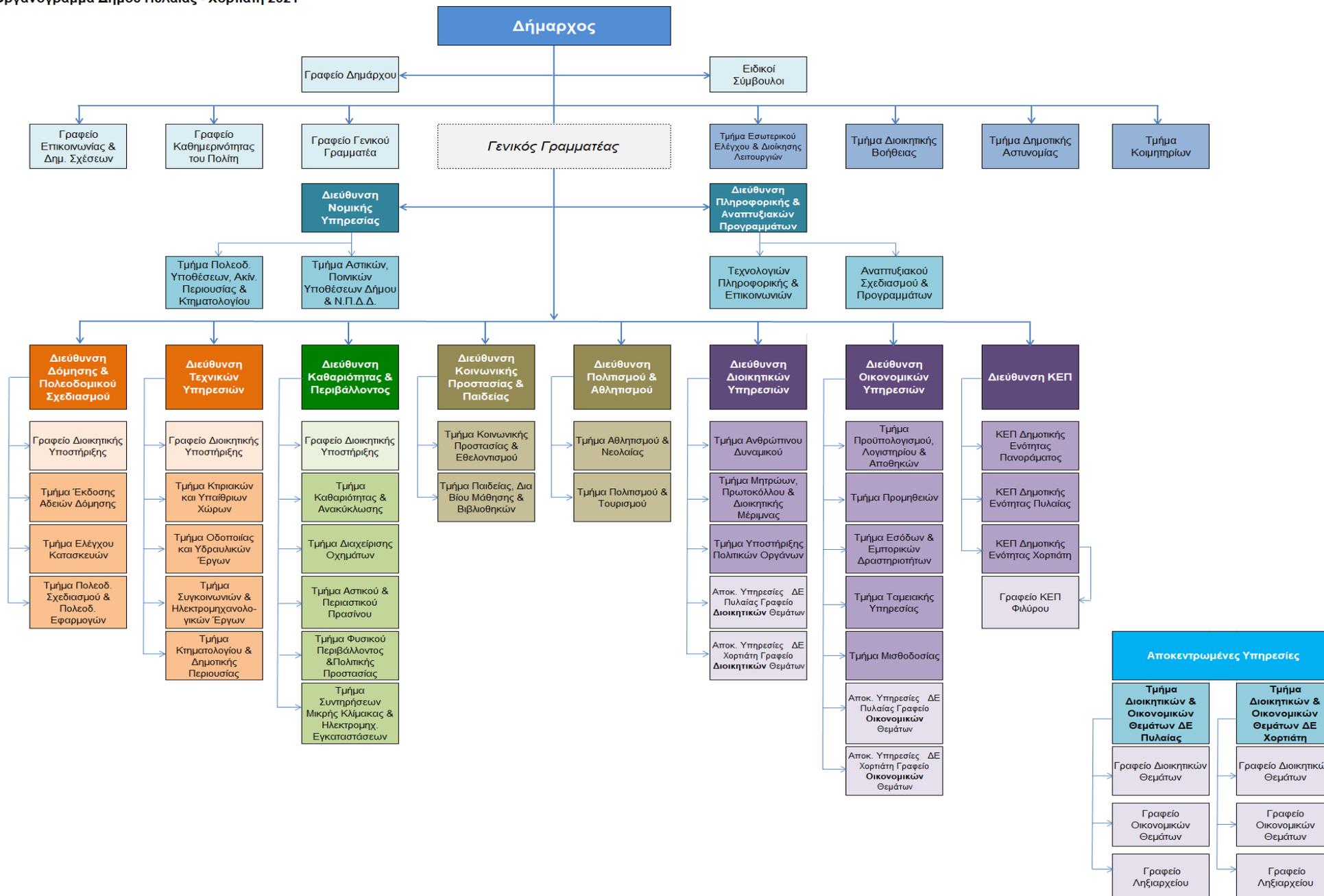
Το μοντέλο οργάνωσης και λειτουργίας του Δήμου, διευκολύνει και προωθεί: **α.** την αναγνώριση εκείνων των εύλογων παραγόντων που θέτουν σε διακινδύνευση την

αποστολή του Δήμου, την προστασία ανθρώπων, περιβάλλοντος, κρίσιμων πληροφοριών και περιουσίας και την εν γένει επιχειρησιακή συνέχεια, καθώς και τη λήψη μέτρων για την αντιμετώπισή τους, **β.** τη λήψη των αναγκαίων εύλογων μέτρων, για την εξάλειψη ή το μετριασμό σε αποδεκτό επίπεδο, εκείνων των παραγόντων που επηρεάζουν αρνητικά και θέτουν σε διακινδύνευση την επιχειρησιακή του συνέχεια, την ανθρώπινη ζωή και υγεία, την προστασία του περιβάλλοντος, πληροφοριών, δεδομένων και περιουσίας, εντός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων του, **γ.** την καινοτομία, τη συνεργασία και την ανάληψη πρωτοβουλιών, τόσο για τη βελτίωση, όσο και για την πρόληψη αστοχιών και κινδύνων, σε επίπεδο οργάνωσης, λειτουργιών και διεργασιών, επίτευξης στόχων και υλοποίησης αρμοδιοτήτων, **δ.** την εστίαση στους αντικειμενικούς σκοπούς και στόχους του Δήμου και την υλοποίηση των εκάστοτε αρμοδιοτήτων του, των τεχνικών προγραμμάτων και μέτρων και την εφαρμογή της πολιτικής και στρατηγικής που χαράσσει και αποφασίζει η Δημοτική Αρχή, **ε.** την προστασία δεδομένων, πληροφοριών και στοιχείων και τη χρήση και διαχείρισή τους σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, **στ.** τη βιώσιμη ανάπτυξη και την αειφορία, **ζ.** τη διαφύλαξη της κοινωνικής συνοχής, **η.** την αποτελεσματική, με διαφάνεια και δημοκρατική ευαισθησία και χωρίς αποκλεισμούς, εκπροσώπηση της πόλης, **θ.** την προώθηση της ίσης μεταχείρισης και της καταπολέμησης των διακρίσεων λόγω φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου.»

Η Οργανωτική Δομή του Δήμου

Η οργανωτική δομή του δήμου αναπτύσσεται σε **δέκα (10)** οργανικές μονάδες επιπέδου **Διεύθυνσης**, **τριάντα οκτώ (38)** οργανικές μονάδες επιπέδου **Τμήματος** όπου τα **τέσσερα (4)** είναι **Αυτοτελή Τμήματα** κάτω από το Δήμαρχο και **πέντε (5)** **Αυτοτελή Γραφεία**. Η οργανωτική δομή του Δήμου παρουσιάζεται σχηματικά στο παρακάτω Οργανόγραμμα:

Οργανόγραμμα Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη 2021

Σχήμα: Οργανόγραμμα Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη

9.2. Διοικητική Διάρθρωση Υπηρεσιών Δήμου Πυλαίας Χορτιάτη

Διάρθρωση Κεντρικών Υπηρεσιών

Η διάρθρωση των κεντρικών υπηρεσιών του δήμου αναπτύσσεται σε έξι (6) λειτουργικές ενότητες:

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΑΡΧΟ

- A1. Γραφείο Δημάρχου
- A2. Γραφείο Γενικού Γραμματέα
- A3. Γραφείο Ειδικών Συμβούλων
- A4. Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων
- A5. Γραφείο Καθημερινότητας του Πολίτη
- A6. Τμήμα Διοικητικής Βοήθειας
- A7. Τμήμα Δημοτικής Αστυνομίας
- A8. Τμήμα Κοιμητηρίων
- A9. Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου και Διοίκησης Λειτουργιών

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: ΕΠΙΤΕΛΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

- B1. Διεύθυνση Νομικής Υπηρεσίας
  - B1.1 Τμήμα Αστικών, Ποινικών Υποθέσεων Δήμου και Ν.Π.Δ.Δ.
  - B1.2 Τμήμα Πολεοδομικών Υποθέσεων, Ακίνητης Περιουσίας και Κτηματολογίου
- B2. Διεύθυνση Πληροφορικής, Αναπτυξιακών Προγραμμάτων
  - B2.1 Τμήμα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)
  - B2.2 Τμήμα Αναπτυξιακού Σχεδιασμού και Προγραμμάτων

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ

- G1. Διεύθυνση Δόμησης και Πολεοδομικού Σχεδιασμού
  - G1.1 Γραφείο Διοικητικής Υποστήριξης
  - G1.2 Τμήμα Έκδοσης Αδειών Δόμησης
  - G1.3 Τμήμα Ελέγχου Κατασκευών
  - G1.4 Τμήμα Πολεοδομικού Σχεδιασμού και Πολεοδομικών Εφαρμογών
- G2. Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
  - G2.1 Γραφείο Διοικητικής Υποστήριξης

- Γ2.2 Τμήμα Κτιριακών και Υπαίθριων Χώρων
- Γ2.3 Τμήμα Οδοποιίας και Υδραυλικών Έργων
- Γ2.4 Τμήμα Συγκοινωνιών και Ηλεκτρομηχανολογικών Έργων
- Γ2.5 Τμήμα Κτηματολογίου και Δημοτικής Περιουσίας

Γ3. Διεύθυνση Καθαριότητας και Περιβάλλοντος

- Γ3.1 Γραφείο Διοικητικής Υποστήριξης
- Γ3.2 Τμήμα Καθαριότητας και Ανακύκλωσης
- Γ3.3 Τμήμα Διαχείρισης Οχημάτων
- Γ3.4 Τμήμα Αστικού και Περιαστικού Πρασίνου
- Γ3.5 Τμήμα Φυσικού Περιβάλλοντος και Πολιτικής Προστασίας
- Γ3.6 Τμήμα Συντηρήσεων Μικρής Κλίμακας και Ηλεκτρομηχανολογικών Εγκαταστάσεων

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Δ1. Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Υγείας, Παιδείας και Εθελοντισμού

- Δ1.1 Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Υγείας και Εθελοντισμού
- Δ1.2 Τμήμα Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Βιβλιοθηκών

Δ2. Διεύθυνση Πολιτισμού, Τουρισμού Αθλητισμού και Νεολαίας

- Δ2.1 Τμήμα Πολιτισμού και Τουρισμού
- Δ2.2 Τμήμα Αθλητισμού και Νεολαίας

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

Ε1. Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών

- Ε1.1 Τμήμα Μητρώων – Πρωτοκόλλου και Διοικητικής Μέριμνας
- Ε1.2 Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού
- Ε1.3 Τμήμα Υποστήριξης Πολιτικών Οργάνων
- Ε1.4 Τμήμα Ληξιαρχείου

E2. Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών

E2.1 Τμήμα Προϋπολογισμού, Λογιστηρίου και Αποθηκών

E2.2 Τμήμα Προμηθειών

E2.3 Τμήμα Εσόδων και Εμπορικών Δραστηριοτήτων

E2.4 Τμήμα Ταμειακής Υπηρεσίας

E2.5 Τμήμα Μισθοδοσίας

E3. Διεύθυνση ΚΕΠ

E3.1 Τμήμα ΚΕΠ Δημοτικής Ενότητας Πανοράματος

E3.2 Τμήμα ΚΕΠ Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας

E3.3 Τμήμα ΚΕΠ Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη

E3.3.1 Γραφείο ΚΕΠ Φιλύρου

ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ: ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΣΤ.1 Τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Θεμάτων Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας

ΣΤ.1.1 Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας, που υπάγεται διοικητικά στη Διεύθυνση Διοικητικών υπηρεσιών

ΣΤ.1.2 Γραφείο Οικονομικών Θεμάτων Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας, που υπάγεται διοικητικά στη Διεύθυνση Οικονομικών υπηρεσιών

ΣΤ.1.3. Γραφείο Ληξιαρχείου Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας

ΣΤ.2 Τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Θεμάτων Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη

ΣΤ.2.1 Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη, που υπάγεται διοικητικά στη Διεύθυνση Διοικητικών υπηρεσιών

ΣΤ.2.2 Γραφείο Οικονομικών Θεμάτων Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη, που υπάγεται διοικητικά στη Διεύθυνση Οικονομικών υπηρεσιών

ΣΤ.1.3. Γραφείο Ληξιαρχείου Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη.

9.3. Ανθρώπινο Δυναμικό – Στελέχωση

Σύμφωνα με τον Ο.Ε.Υ. (άρθρο 31) προβλέπονται οι ακόλουθες θέσεις ειδικού και μόνιμου προσωπικού με σχέση Δημοσίου Δικαίου (ΔΔ) και Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου (ΙΔΑΧ):

Πίνακας 40: Στελέχωση – Θέσεις Ειδικού και Μόνιμου προσωπικού

ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΚΑΛΥΜΜΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΚΕΝΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Α. Θέσεις Ειδικού Προσωπικού			
Ειδικό Προσωπικό	9	4	13
Β. Τακτικές Θέσεις με Σχέση Εργασίας Δημοσίου Δικαίου			
Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης	68	58	126
Τεχνολογικής Εκπαίδευσης	19	26	45
Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης	62	53	114
Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	61	52	113
Γ. Προσωρινές - Προσωποπαγείς Θέσεις με Σχέση Εργασίας Δημοσίου Δικαίου			
Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης	16	0	16
Τεχνολογικής Εκπαίδευσης	4	0	4
Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης	2	0	2
Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	1	0	1
Δ. Θέσεις με Σχέση Εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου (ΙΔΑΧ)			
Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης	21	0	21
Τεχνολογικής Εκπαίδευσης	10	0	10
Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης	60	0	60
Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	62	0	62
Σύνολο (Α+Β+Γ+Δ)	395	193	588

(Πηγή: ΟΕΥ Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη, 2021)

Τα προσόντα διορισμού του ανθρώπινου δυναμικού περιγράφονται στο Π.Δ. 37α/1987, στο ΠΔ 22/1990, στο Π.Δ. 50/2001 και σε λοιπές διατάξεις του θεσμικού πλαισίου όπως εκάστοτε ισχύουν,

όπου ο Δήμος μπορεί να προβλέψει όποιες ειδικότητες παρέχει το εκπαιδευτικό σύστημα για την κάλυψη συγκεκριμένων υπηρεσιακών αναγκών.

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται αναλυτικά όλες οι θέσεις του μόνιμου προσωπικού με σχέση εργασίας ΔΔ και ΙΔΑΧ. Παρατηρείται σε σημαντικό βαθμό υποστελέχωση για την οποία πρέπει να ληφθούν μέτρα για την αντιμετώπισή της, προκειμένου να επιτυγχάνονται απρόσκοπτα οι στρατηγικοί και επιχειρησιακοί στόχοι του δήμου. Όμως, η επίλυση αυτού του θέματος υπερβαίνει τις αποφάσεις του Δήμου και της Δημοτικής Αρχής, λόγω των δημοσιονομικών μέτρων που εξακολουθούν να ισχύουν στη χώρα, απόρροια της οικονομικής κρίσης και αφορούν συγκεκριμένα στον περιορισμό των προσλήψεων, όπου πρέπει να ισχύει ο λόγος 1:1, ήτοι, μια (1) πρόσληψη για κάθε μια (1) αποχώρηση εργαζομένου.

Πίνακας 41: Μόνιμο προσωπικό ανά κατηγορία και κλάδο

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΙ ΚΛΑΔΟΣ	ΚΑΛΥΜΜΕΝΕΣ (Οργανικές + Προσωποπαγείς)	ΚΕΝΕΣ (Οργανικές)	ΣΥΝΟΛΟ
ΠΕ Αρχιτεκτόνων Μηχανικών	7	3	10
ΠΕ Αρχειονόμων - Βιβλιοθηκονόμων	0	1	1
ΠΕ Γεωτεχνικών	1	0	1
ΠΕ Γεωπόνων	2	1	3
ΠΕ Γυμναστών	5	0	5
ΠΕ Δασολόγων	1	1	2
ΠΕ Δημοσιογράφων	1	0	1
ΠΕ Δημοτικής Αστυνομίας	2	3	5
ΠΕ Διεκπεραίωσης Υποθέσεων Πολιτών	9	0	9
ΠΕ Διοικητικού	24	3	27
ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού	9	8	17
ΠΕ Ηλεκτρολόγων Μηχανικών	2	1	3
ΠΕ Καθηγητών	1	0	1
ΠΕ Κοινωνικών Λειτουργών	1	4	5
ΠΕ Κοινωνιολόγων	0	1	1
ΠΕ Κτηνιάτρων	0	2	2
ΠΕ Λογιστικού	2	0	2
ΠΕ Μηχανολόγων Μηχανικών	5	2	7
ΠΕ Μηχανικών Η/Υ	0	1	1
ΠΕ Μηχανικών Περιβάλλοντος	0	1	1
ΠΕ Μηχανικών (Χημικών)	1	0	1
ΠΕ Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας	0	1	1
ΠΕ Οικονομικού	2	0	2
ΠΕ Οικονομικού-Λογιστικού	4	7	11
ΠΕ Περιβάλλοντος	0	1	1
ΠΕ Πληροφορικής	0	2	2
ΠΕ Πολιτικών Μηχανικών	19	7	26

ΠΕ Τοπογράφων Μηχανικών	7	5	12
ΠΕ Χημικών Μηχανικών	0	2	2
ΠΕ Ψυχολόγων	0	1	1
Σύνολο ΠΕ	105	58	163
ΤΕ Βιβλιοθηκονόμων	0	3	3
ΤΕ Γεωπόνων	0	2	2
ΤΕ Δημοτικής Αστυνομίας	2	3	5
ΤΕ Διεκπεραίωσης Υποθέσεων Πολιτών	3	0	3
ΤΕ Διοικητικού	4	1	5
ΤΕ Διοίκησης Μονάδων Τοπ. Αυτοδιοίκησης	1	1	2
ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού	7	2	9
ΤΕ Ηλεκτρολόγων Μηχανικών	2	1	3
ΤΕ Ηχοηπτιών	0	1	1
ΤΕ Κοινωνικών Λειτουργών	1	2	3
ΤΕ Μηχανικών Τοπογραφίας και Γεωπληροφορικής	0	1	1
ΤΕ Μηχανολόγων Μηχανικών	2	0	2
ΤΕ Νοσηλευτών	0	2	2
ΤΕ Οικονομικού-Λογιστικού	3	3	6
ΤΕ Πληροφορικής	3	1	4
ΤΕ Πολιτικών Μηχανικών	2	1	3
ΤΕ Τοπογράφων Μηχανικών	2	2	4
ΤΕ Φυσικοθεραπευτών	1	0	1
Σύνολο ΤΕ	33	26	59
ΔΕ Βοηθών Νοσηλευτών	0	2	2
ΔΕ Βοηθών Λογιστών	1	0	1
ΔΕ Δενδροκηπουρών	3	3	6
ΔΕ Δημοτικής Αστυνομίας	3	0	3
ΔΕ Διεκπεραίωσης Υποθέσεων Πολιτών	1	0	1
ΔΕ Διοικητικού	29	4	33
ΔΕ Δομικών Έργων Εργοδηγών	1	0	1
ΔΕ Ελαιοχρωματιστών	0	2	2
ΔΕ Εισπρακτόρων	1	0	1
ΔΕ Εποπτών Καθαριότητας	6	0	6
ΔΕ Ηλεκτρολόγων	4	3	7
ΔΕ Ηλεκτροτεχνιτών Αυτοκινήτων	1	2	3
ΔΕ Μηχανοτεχνιτών Αυτοκινήτων	4	3	7
ΔΕ Οδηγών	3	0	3
ΔΕ Οδηγών Απορριματοφόρων	8	2	10
ΔΕ Οδηγών Αυτοκινήτων	19	13	32
ΔΕ Οδηγών Λεωφορείων	0	1	1
ΔΕ Οδηγών Φορτηγών Απορριματοφόρων	4	0	4
ΔΕ Οικοδόμων	1	2	3
ΔΕ Πλυντών-Λιπαντών	0	2	2
ΔΕ Σιδηρών Κατασκευών	1	2	3

ΔΕ Τεχνιτών	4	2	6
ΔΕ Υδραυλικών	6	2	8
ΔΕ Χειρ. Μηχανημάτων Έργου	10	7	17
ΔΕ Χειρ. Μηχανημάτων Έργου (σαρώθρου)	1	0	1
ΔΕ Χειρ. Μηχανημάτων Έργου (φορτωτών – εκσκαφέων)	1	0	1
ΔΕ Οδηγών Γεωργικού Ελκυστήρα (Τρακτέρ)	0	1	1
ΔΕ Πληροφορικής	1	0	1
ΔΕ Φυλάκων	2	0	2
ΔΕ Φυλάκων Σχολικών Κτιρίων	8	0	8
ΔΕ Χειριστών Η/Υ	1	0	1
Σύνολο ΔΕ	124	53	177
ΥΕ Επιστατών	1	0	1
ΥΕ Επιστατών Καθαριότητας	2	2	4
ΥΕ Εργατών Καθαριότητας	107	32	139
ΥΕ Εργατών Καθαριότητας Εσωτερικών Χώρων	2	0	2
ΥΕ Καθαριστών-τριών Σχολείων	8	0	8
ΥΕ Εργατών Νεκροθαφείων	0	4	4
ΥΕ Εργατών Πρασίνου	0	2	2
ΥΕ Εργατών Τεχνικών Υπηρεσιών	1	2	3
ΥΕ Κλητήρων	0	2	2
ΥΕ Νεκροθαφτών	1	0	1
ΥΕ Οικογενειακών Βοηθών	0	8	8
ΥΕ Συνοδών Σχολικών Λεωφορείων	2	0	2
Σύνολο ΥΕ	124	52	176
Σύνολο Ανθρώπινου Δυναμικού	386	189	575

(Πηγή: ΟΕΥ Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη, 2021)

Β. Θέσεις με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου (ΙΔΟΧ):

Προβλέπονται εκατό πενήντα (159) θέσεις προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου πλήρους απασχόλησης διαφόρων ειδικοτήτων και εξήντα (60) τετράωρης απασχόλησης, για την αντιμετώπιση εποχικών ή άλλων περιοδικών ή πρόσκαιρων αναγκών καθώς και για κάλυψη αναγκών ανταποδοτικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Γ. Θέσεις με Σύμβαση Μίσθωσης Έργου (ΣΜΕ):

Με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο προβλέπονται τρεις (3) κατηγορίες θέσεων:

- 1) Θέσεις ΣΜΕ με κάλυψη της δαπάνης από κεντρικούς αυτοτελείς πόρους (ΚΑΠ)
- 2) Θέσεις ΣΜΕ με αντίτιμο (άρθρο 107 του ν.4483/2017 όπως ισχύει)
- 3) Θέσεις ΣΜΕ στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων (άρθρο 30 ν. 4314/2014 όπως ισχύει)

9.4. Ψηφιακό Οργανόγραμμα – Περιγράμματα Θέσεων Εργασίας

Βάσει του Ν. 4440/2016, στο Άρθρο 16 "Ψηφιακό Οργανόγραμμα της Δημόσιας Διοίκησης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης", έχει δημιουργηθεί η ειδική δικτυακή πλατφόρμα "www.hr.apografi.gov.gr", που απεικονίζει τη δομή και τη στελέχωση όλων των δημόσιων φορέων της Γενικής και Κεντρικής Κυβέρνησης και παρακολουθείται από το Υπουργείο Εσωτερικών και το Υπουργείο Οικονομικών.

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη έχει καταχωρήσει στην ανωτέρω δικτυακή πλατφόρμα το **ψηφιακό οργανόγραμμά** του, όπως αυτό απορρέει από τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας, αποτυπώνοντας με σαφήνεια τη διάρθρωση όλων των οργανικών του μονάδων, τους υπηρετούντες υπαλλήλους ανά οργανική μονάδα και τα αντίστοιχα περιγράμματα θέσεων εργασίας ανά υπάλληλο και θέση εργασίας. Στα περιγράμματα εργασίας αποτυπώνονται οι γενικές υποχρεώσεις και τα καθήκοντα της θέσης εντός της οργανικής μονάδας στην οποία ανήκει. Επίσης, σε κάθε περίγραμμα αναφέρονται τα τυπικά και άλλα προσόντα που απαιτούνται στην πράξη για την άσκηση των καθηκόντων της συγκεκριμένης θέσης εργασίας.

Μέσα στην πλατφόρμα του ψηφιακού οργανογράμματος επικαιροποιούνται οι όποιες αλλαγές προκύπτουν στον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας, καθώς και στην κατάσταση και κατανομή των θέσεων εργασίας του δήμου.

9.5. Εισαγωγή Προτύπων ISO

Μετά από ανάλυση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος του δήμου, με στόχο τη βελτίωση της διοικητικής και λειτουργικής ετοιμότητας των υπηρεσιών του, τη διασφάλιση της αξιοπιστίας, της εγκυρότητας, της ικανότητας και της μεγιστοποίησης της αξίας των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες, κρίθηκε αναγκαίο και σκόπιμο να αναπτυχθεί εντός του έτους 2021 «*Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας, Περιβάλλοντος και Υγείας & Ασφάλειας (ΟΣΔ) στην Εργασία*», το οποίο περιλαμβάνει:

- Καταγραφή σε συνεργασία με τους προϊσταμένους των υπηρεσιών των διαδικασιών λειτουργίας του Δήμου.
- Ανάπτυξη της τεκμηρίωσης του ΟΣΔ (πολιτικής, εγχειριδίου, διαδικασιών, οδηγιών, εντύπων, αναλύσεων διακινδύνευσης, περιγραφών θέσεων).
- Ανάπτυξη σχεδίων έκτακτης ανάγκης.
- Εκπαίδευση του Υπευθύνων ΟΣΔ.
- Διεξαγωγή εσωτερικής επιθεώρησης για την τεκμηρίωση της εφαρμογής του ΟΣΔ αναφορικά με την ποιότητα και την υγεία & ασφάλεια στην εργασία.
- Ανασκόπηση του ΟΣΔ με συμμετοχή εκπροσώπων της Διοίκησης του Δήμου.
- Επιθεώρηση πιστοποίησης από διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης.

Το σύστημα διαχείρισης της Ποιότητας ανταποκρίνεται στις ανάγκες, τη δομή, το πλαίσιο και τη φιλοσοφία λειτουργίας του Δήμου και ειδικότερα εμπερικλύει:

A: **Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας (ΣΔΠ)**, όπως αυτό ορίζεται στην παρ. 2.2.2 του προτύπου **ISO 9001:2015** «*Συστήματα διαχείρισης της ποιότητας – Θεμελιώδεις αρχές και λεξιλόγιο*», αποτελείται

από δραστηριότητες μέσω των οποίων ο Δήμος καθορίζει τους στόχους του και προσδιορίζει τις διεργασίες και τους πόρους που απαιτούνται για την επίτευξη των αποτελεσμάτων του προς τα ενδιαφερόμενα μέρη πολίτες και άλλους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς. Οι απαιτήσεις του προτύπου καλύπτουν όλο το εύρος των δραστηριοτήτων του Δήμου από τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη των υπηρεσιών, έως την εξυπηρέτηση μετά την παροχή της υπηρεσίας.

Με την ανάπτυξη, εφαρμογή και διατήρηση του προτύπου ISO 9001:2015 στις υπηρεσίες του Δήμου, αναμένεται να ενισχυθεί η ικανότητα του δήμου να παρέχει με συνέπεια υπηρεσίες που ικανοποιούν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, να προσαρμόζεται στις νομικές και κανονιστικές απαιτήσεις και τις οδηγίες των προϊσταμένων αρχών και να αυξάνει την ικανοποίηση των αποδεκτών της δράσης του μέσα από τη συνεχή βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών

Β: Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, όπως αυτό ορίζεται στην παρ. 3.1.1. του προτύπου **ISO 14001:2015** «Συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης – Απαιτήσεις και καθοδήγηση για τη χρήση του» και καλύπτει το σύνολο των δραστηριοτήτων του δήμου που έχουν επιλεγεί και καθορίζουν το πεδίο εφαρμογής του Συστήματος Διαχείρισης, οι οποίες αλληλεπιδρούν με το περιβάλλον. Λαμβάνει υπόψη του όλες τις περιβαλλοντικές πτυχές και αντίκτυπο που δύναται να έχει ο οργανισμός με σκοπό την καθιέρωση τεχνικών και οργανωτικών μέτρων και στόχο την μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της λειτουργίας του οργανισμού. Το διεθνές αυτό πρότυπο αναφέρεται στην Ποιότητα στα θέματα Διαχείρισης Περιβάλλοντος και ορίζει τις απαιτήσεις, σύμφωνα με τις οποίες πρέπει να λειτουργεί ο ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη, ώστε να αναγνωρίζει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των δραστηριοτήτων του, να έχει δομές μείωσής τους και να βελτιώνει συνεχώς τις περιβαλλοντικές επιδόσεις του.

Η ανάπτυξη, εφαρμογή και διατήρηση του εν λόγω προτύπου αναμένεται να ενισχύσει την ικανότητα των υπηρεσιών του Δήμου ώστε να συμμορφώνεται με την περιβαλλοντική νομοθεσία και να προετοιμάζεται και για τις μελλοντικές αλλαγές σε αυτή, να προσαρμόζεται στις νομικές και κανονιστικές απαιτήσεις και τις οδηγίες των προϊσταμένων αρχών, να επιτυγχάνει υψηλούς στόχους αειφορίας και πράσινης ανάπτυξης και να βελτιώνει συνεχώς τις μεθόδους περιβαλλοντικής διαχείρισης που αντανακλούν άμεσα στο επίπεδο της ποιότητας ζωής των δημοτών/κατοίκων.

Γ: Σύστημα Διαχείρισης Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία, όπως αυτό ορίζεται στην παρ. 3.11 του προτύπου **ISO 45001:2018** «Σύστημα Διαχείρισης για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία – Απαιτήσεις και οδηγίες εφαρμογής», είναι το σύνολο αλληλένδετων ή αλληλεπιδρώντων στοιχείων του Οργανισμού για την καθιέρωση πολιτικών και στόχων, καθώς και διεργασιών, ώστε να επιτυγχάνεται η πολιτική για την πρόληψη εργατικών τραυματισμών και ασθενειών στους εργαζόμενους και η παροχή ασφαλών και υγιών χώρων εργασίας. Το πρότυπο ορίζει τις απαιτήσεις, σύμφωνα με τις οποίες πρέπει να λειτουργεί ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη, ώστε να παρέχει ένα ασφαλές περιβάλλον εργασίας με συνεχώς βελτιούμενο πλαίσιο διαχείρισης ρίσκου και ευκαιριών βελτίωσης συνθηκών, πρόληψης ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών. Οι απαιτήσεις του προτύπου καλύπτουν όλο το εύρος των δραστηριοτήτων του Δήμου, κυρίως δε τα πεδία όπου οι επαγγελματικοί κίνδυνοι είναι μεγαλύτεροι και το ρίσκο εργατικού ατυχήματος αυξημένο.

Η ανάπτυξη, εφαρμογή και διατήρηση του εν λόγω προτύπου ISO στις υπηρεσίες του Δήμου, θα ενισχύσει την ικανότητά του για να συμμορφώνεται με το νομοθετικό πλαίσιο για την Υγιεινή και Ασφάλεια της εργασίας και να προετοιμάζεται και για τις μελλοντικές αλλαγές σε αυτή και να

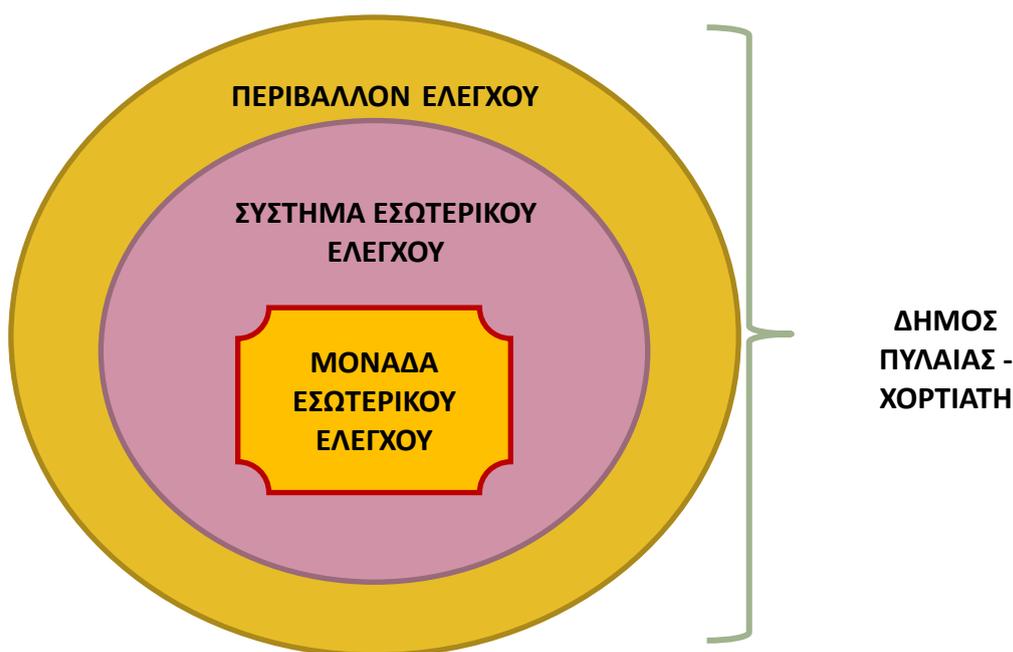
εξασφαλίζει όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις για το προσωπικό του Δήμου σε μέσα, διαδικασίες και μεθόδους, για την τήρηση των προβλεπόμενων μέτρων και την παροχή ασφαλούς περιβάλλοντος εργασίας.

9.6. Εσωτερικός έλεγχος

Η λειτουργία του Εσωτερικού Ελέγχου ανήκει στο Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου και Διοίκησης Λειτουργιών που είναι η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου του Δήμου με Αποστολή «την άσκηση ανεξάρτητης ελεγκτικής δραστηριότητας για την παροχή διαβεβαίωσης περί της επάρκειας των συστημάτων ελέγχου για την επίτευξη των καθορισμένων στόχων του οργανισμού χρησιμοποιώντας συστηματικές και προτυποποιημένες μεθοδολογίες» (άρθρο 16 του ΟΕΥ). Η εν λόγω μονάδα συστάθηκε με σκοπό να:

- αποτελέσει γραμμή διαπίστευσης του Δήμου απέναντι σε εξωτερικούς ελεγκτές και το Ελεγκτικό Συνέδριο.
- παρέχει στην Διοίκηση κατάλληλα εργαλεία για τη λήψη των αποφάσεων της κατά την άσκηση της χρηστής διακυβέρνησης.
- διασφαλίσει τη χρηστή Δημοσιονομική διαχείριση
- διασφαλίσει ότι τηρούνται οι αρχές της οικονομίας, αποδοτικότητας, αποτελεσματικότητας
- συμβάλει στην υλοποίηση του οράματος της Δημοτικής Αρχής
- προάγει την κουλτούρα του ελέγχου, των διαδικασιών και της στοχοθεσίας σε όλο το οργανωτικό περιβάλλον του Δήμου ώστε να βελτιωθεί το περιβάλλον ελέγχου,
- ενδυναμώσει το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου.

Γράφημα 9: Ο ρόλος της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου του Δήμου

(Πηγή: Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη, 2021)

Προκειμένου να επιτευχθεί ο οργανικός του σκοπός η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου αναπτύσσει Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου που αποτελείται από ένα πλέγμα λειτουργιών και διαδικασιών καθώς και των δικλίδων ελέγχου που υιοθετεί ο Δήμος (Γράφημα 9), σχεδιασμένο να παρέχει εύλογη διαβεβαίωση στη διοίκηση για την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί, σχετικά με το εκάστοτε Περιβάλλον Ελέγχου δηλαδή όλες τις πιθανές ελεγχόμενες οντότητες και δραστηριότητες στο εσωτερικό του δήμου, αναφορικά με την:

- α) αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των επιχειρησιακών του λειτουργιών,
- β) αξιοπιστία των οικονομικών και λοιπών αναφορών,
- γ) συμμόρφωση με τους νόμους, κανονισμούς και τις πολιτικές που διέπουν τη λειτουργία του οργανισμού.

9.7. Χαρτογράφηση Διαδικασιών

Η χαρτογράφηση ή καταγραφή των διαδικασιών προβλέπεται να παρέχει πολλαπλασιαστικά οφέλη για το Δήμο, που θα γίνουν γρήγορα αντιληπτά τόσο στην εικόνα της λειτουργίας του ως σύγχρονη δημόσια οργάνωση με προσανατολισμό στην αποτελεσματικότητα και στην ποιότητα των οργανικών του μονάδων, όσο και στους ίδιους τους χρήστες και αποδέκτες των διαδικασιών του που είναι οι πολίτες, οι φορείς, αλλά και το ίδιο το ανθρώπινο δυναμικό του δήμου. Κατά τη χαρτογράφηση των διαδικασιών αναλύονται και αξιολογούνται οι εξελίξεις του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος του δήμου που σχετίζονται με τη βελτίωση της καθημερινής λειτουργίας των οργανικών του μονάδων, την ενίσχυση της ποιότητας των υπηρεσιών του, τη μείωση του κόστους και του χρόνου εκτέλεσης αυτών, την ανταπόκριση στις αυξανόμενες απαιτήσεις των πολιτών για καλύτερες δημόσιες υπηρεσίες, την εκμετάλλευση με τον καλύτερο τρόπο των πόρων που διαθέτει. Συγκεκριμένα, η χαρτογράφηση των διαδικασιών στοχεύει να:

- αποτυπώσει τα βήματα που απαιτούνται για την ολοκλήρωση μιας διαδικασίας,
- ανασχεδιάσει πιο αποδοτικά τις διαδικασίες για τις οποίες θα προκύψει ανάγκη,
- καταγράψει τον τελικό και τους ενδιάμεσους χρόνους ανά στάδιο,
- καταγράψει τυχόν άλλες εμπλεκόμενες εσωτερικές και εξωτερικές υπηρεσίες και φορείς και τα βήματα εισόδου και εξόδου τους στις διαδικασίες,
- δημιουργήσει ένα χρονικό σημείο αναφοράς με βάση το οποίο θα παρακολουθείται η σταδιακή βελτίωση των διαδικασιών και θα χρησιμοποιείται ως δυναμικός οδηγός βελτίωσης,
- δημιουργήσει μια database των διαδικασιών που χρησιμοποιούμε στο δήμο,
- ωριμάσει τις συνθήκες για την πιστοποίηση των υπηρεσιών μας κατά τα διεθνή πρότυπα ποιότητας,
- εντοπίσει τις πολυδύναμες διαδικασίες, η διεξαγωγή των οποίων θα διευκολύνεται καλύτερα με σύσταση κανονισμών λειτουργίας.

Ειδικότερα, καταγράφονται: το νομικό πλαίσιο που τις διέπει, τα βήματα από την έναρξη έως την ολοκλήρωσή τους, οι εμπλεκόμενες οργανικές μονάδες του δήμου ή άλλων δημόσιων φορέων που εμπλέκονται στην υλοποίησή τους και οι κίνδυνοι που ενδεχομένως παρουσιαστούν σε κάθε στάδιο της διαδικασίας και μπορούν να υπονομεύσουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα και οφέλη από αυτήν. Στο πλαίσιο αυτό τα προβληματικά σημεία που θα εντοπιστούν, ενισχύονται με δικλείδες ασφαλείας ώστε να μειωθούν και εξαλειφθούν οι κίνδυνοι, ή ακόμη ανασχεδιάζεται η διαδικασία προκειμένου να διεξάγεται πιο αποτελεσματικά. Ήδη στο πλαίσιο της λειτουργίας του Εσωτερικού Ελέγχου, έχει ξεκινήσει στο έτος 2021 η χαρτογράφηση των διαδικασιών του Δήμου, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί σε τρία χρόνια.

9.8. Διαχείριση της Γνώσης (ΔΓ)

Η εφαρμογή ρητής στρατηγικής ΔΓ πλέον αποτελεί αναγκαιότητα για τη βιώσιμη λειτουργία ενός δημόσιου οργανισμού όπως είναι και οι ΟΤΑ Α΄ βαθμού, δεδομένου ότι αποτελούν οργανισμούς που: **α)** βασίζονται στην παραγωγή και διαχείριση της γνώσης και **β)** λειτουργούν σε περιβάλλον οικονομίας και κοινωνίας της γνώσης.

Η σημασία της ΔΓ έγκειται στην συνεχή κυκλική διεργασία δημιουργίας, αποθήκευσης, διάχυσης και εφαρμογής της γνώσης, κατά την οποία η κατάλληλη γνώση φτάνει στο κατάλληλο άτομο την κατάλληλη στιγμή ώστε να βελτιώνεται η απόδοση του δήμου. Η εφαρμογή ΔΓ αναμένεται να επιλύσει σημαντικά προβλήματα που ταλανίζουν την δημόσια διοίκηση, όπως είναι το έλλειμμα οργανωσιακής γνώσης από στελέχη που αποχωρούν από τον οργανισμό είτε λόγω συνταξιοδότησης, είτε λόγω κάποιας μετακίνησης σε άλλον οργανισμό, ή ακόμη και λόγω μετακίνησης εντός του οργανισμού. Διότι όταν δεν υπάρχει ένα σύστημα ΔΓ χάνεται η εμπειρία και γνώση που διαθέτουν τα έμπειρα στελέχη του οργανισμού, δημιουργώντας κενό στην ομαλή λειτουργία του.

Για το συγκεκριμένο σκοπό, προβλέπεται (άρθρα 5 και 30 του ΟΕΥ) η υλοποίηση δράσεων με την υποστήριξη της τεχνολογίας, που να προωθούν τη διαχείριση της γνώσης μέσα στη δομή και την ενσωμάτωσή της στην οργανωσιακή κουλτούρα του δήμου. Στο παραπάνω πλαίσιο όλες οργανικές μονάδες του δήμου συμμετέχουν σε συνεχή κυκλική διεργασία δημιουργίας, αποθήκευσης, διάχυσης και εφαρμογής της γνώσης που παράγεται εντός της οργανικής μονάδας, διασφαλίζοντας ότι η γνώση μπορεί να φτάσει στον κάθε εργαζόμενο, έτσι ώστε με τη χρήση της να διευκολύνονται οι συνεργασίες και να βελτιώνεται η απόδοση του οργανισμού και να υλοποιούνται στρατηγικοί και οι λειτουργικοί στόχοι που έχουν τεθεί από την διοίκηση.

10. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ - ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΔΗΜΟΣ

10.1. Εισαγωγή

Στη ψηφιακή επανάσταση που διανύουμε και ιδιαίτερα με τις αλλαγές που έφερε η πανδημία του Covid-19, η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση γίνεται πιο αναγκαία από ποτέ για την άμεση εξυπηρέτηση των δημοτών στην καθημερινότητα τους χωρίς να είναι απαραίτητη η φυσική τους παρουσία. Οι εφαρμογές της, ενσωματώνονται με επιταχυνόμενους ρυθμούς σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας και είναι βέβαιο ότι στα επόμενα χρόνια, θα αποτελεί έναν από τους καθοριστικούς συντελεστές για την ανάπτυξη, την εξυπηρέτηση και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών. Οι ψηφιακές τεχνολογίες, αλλάζουν με πολύ γρήγορους ρυθμούς την κοινωνία, την οικονομία και την καθημερινότητα, μεταμορφώνοντας τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι ζουν, εργάζονται, επιχειρούν αλλά και επικοινωνούν, και προσφέρει ευκαιρίες που ήταν άγνωστες ακόμα και στο κοντινό παρελθόν.

Ο Δήμος θα πρέπει να αδράξει τις ευκαιρίες που προσφέρει η ανάπτυξη της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στην διάρκεια της πανδημίας του Covid-19 και την πρόσφατα ευρεία εφαρμογή της ηλεκτρονικής εξυπηρέτησης των πολιτών μέσω της ενιαίας ψηφιακής πύλης του Δημοσίου gov.gr, και σε συνδυασμό με την υποστήριξη της πολιτείας αλλά και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να επωφεληθεί από αυτή την ψηφιακή επανάσταση.

Η αξιοποίηση και χρήση Τεχνολογιών Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στη λειτουργία του Δήμου, συμβάλλει στον εκσυγχρονισμό και ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης, στην παροχή υπηρεσιών αυξημένης ποιότητας και αξίας, στην αποδοτικότερη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων και του ανθρώπινου δυναμικού, στη μείωση κόστους και του απαιτούμενου χρόνου ολοκλήρωσης σχετικών αιτημάτων και στην επανεκκίνηση της τοπικής οικονομίας. Συμβάλλει ακόμη στην αντιμετώπιση ζητημάτων διαφθοράς και κακοδιαχείρισης, στην αύξηση της διαφάνειας και της εμπιστοσύνης στις υπηρεσίες του, καθώς και στην προώθηση της ενεργής συμμετοχής των πολιτών.

Παράλληλα, ο Δήμος στοχεύει, αξιοποιώντας τις **ΤΠΕ** ως εργαλείο σύγχρονης διακυβέρνησης με την χρήση καινοτόμων πληροφοριακών συστημάτων/ψηφιακών εφαρμογών και την εισαγωγή υπηρεσιών «Ευφυούς Πόλης» σε διάφορους τομείς, να εξελιχθεί σε έναν πρότυπο, σύγχρονο **Ψηφιακό Δήμο**.

Ηλεκ. Διακυβέρνηση και Ελληνικοί Δήμοι βάσει της θεματικής πολίτες/υπηρεσίες

Έχει δημιουργηθεί ένα μοντέλο ωριμότητας της Ηλεκτρονική Διακυβέρνησης δήμων, επικεντρωμένο αποκλειστικά στη θεματική πολίτες/υπηρεσίες, στο πλαίσιο έρευνας που εξετάζει τη σχέση οργανωσιακού μεγέθους και Ηλεκ. Διακυβέρνησης στους ελληνικούς δήμους (Tsafantakis, 2019).

Το μοντέλο αποτελείται από 7 φάσεις κι είναι μη γραμμικό (δηλαδή οι φάσεις δεν αναπτύσσονται απαραίτητα με την ακόλουθη σειρά).

Οι 7 φάσεις ωριμότητας/εξέλιξης της ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης είναι:

1. Διαδικτυακή Παρουσία:

Υπαρξη ιστοσελίδας μέσω της οποίας δημοσιοποιούνται πληροφορίες.

2. Αμφίδρομη Επικοινωνία:

Τα εμπλεκόμενα μέρη (κυβέρνηση, πολίτες, επιχειρήσεις κ.α.) λειτουργούν ως πομποί, αλλά και ως δέκτες πληροφοριών (αμφίδρομη ροή πληροφοριών).

3. Υπηρεσίες και Χρηματικές Συναλλαγές:

Διαθεσιμότητα (ολοκληρωμένων) ηλεκτρονικών υπηρεσιών και συναλλαγών.

4. Συμμετοχή:

Δυνατότητα συμμετοχής σε διαδικτυακές πολιτικές διαδικασίες ή επίλυση προβλημάτων (π.χ. δημόσια διαβούλευση).

5. Προσωποποίηση:

Προσαρμογή της Ηλεκ. Διακυβέρνησης σε προσωπικές ανάγκες, δυνατότητες ή προτιμήσεις του χρήστη (π.χ. ειδικές ανάγκες).

6. Συνεργασία:

Συνεργασία των εμπλεκόμενων μερών για συμπαραγωγή ηλεκτρονικών υπηρεσιών.

7. (Ολοκληρωμένη) Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση:

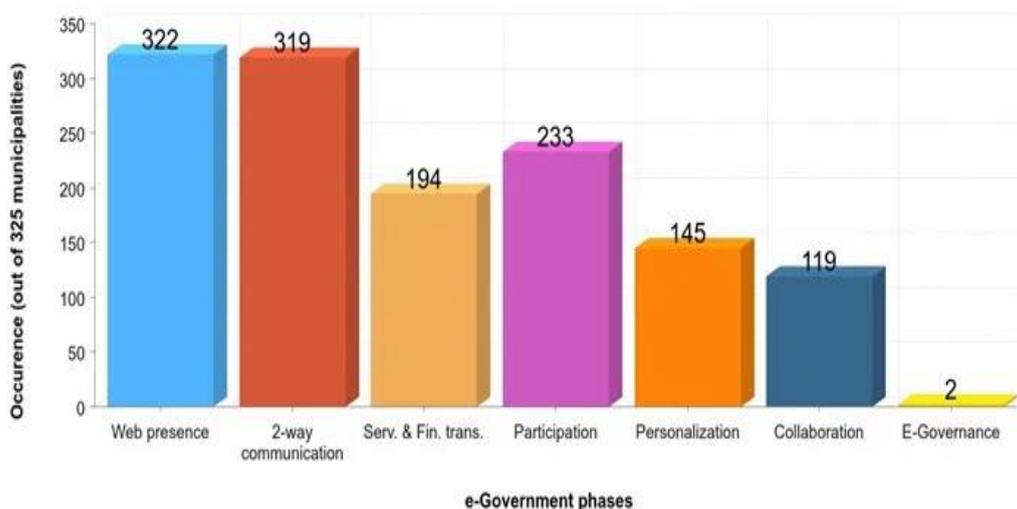
Ηλεκτρονική άμεση Δημοκρατία, όπου η κυβέρνηση λειτουργεί κυρίως σαν ενδιάμεσος ή διευκολυντής διαδικασιών.

Σημ: Η δημιουργία του μοντέλου στηρίχτηκε σε μια πληθώρα επιστημονικών μελετών. Υπάρχει εκτενής αναφορά στο θεωρητικό υπόβαθρό του στην έρευνα Tsafantakis (2019).

Η κατάσταση των ελληνικών δήμων

Μέχρι πρότινος, δεν υπήρχε συνολική απεικόνιση του βαθμού που ελληνικοί δήμοι αξιοποιούν την Ηλ. Διακυβέρνηση. Με βάση το προαναφερθέν μοντέλο κι έπειτα από εκτενή ανάλυση περιεχομένου των ιστοσελίδων όλων [1] των δήμων (Tsafantakis, 2019), η ηλεκτρονική Διακυβέρνηση στους ελληνικούς δήμους έχει ως εξής:

Γράφημα 10: Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση στους ελληνικούς δήμους το 2019

Παρατηρήσεις:

- Τα αποτελέσματα των 2 πρώτων φάσεων Ηλ. Διακυβέρνησης είναι τα αναμενόμενα. Σχεδόν όλοι οι ελληνικοί δήμοι ήταν παρόντες διαδικτυακά, μέσω λειτουργικών ιστοσελίδων κι υπήρχε διαθέσιμος τρόπος αμφίδρομης ηλεκτρονικής επικοινωνίας (email ή φόρμα επικοινωνίας).
- Σχετικά με την 3η φάση, το 194 είναι κατώτερο των προσδοκιών. Παρά ταύτα, θα μπορούσε να υποκαταγράψει την πραγματικότητα, σε περίπτωση που κάποιοι δήμοι διαθέτουν ηλεκτρονικές συναλλαγές, χωρίς όμως να το επικοινωνούν διαδικτυακά (π.χ. IBAN κατάθεσης στο ειδοποιητήριο λογαριασμού).
- Τη φάση της Συμμετοχής είχαν αναπτύξει 233 δήμοι. Οι συχνότεροι τρόποι ήταν δημόσιες διαβουλεύσεις, ερωτηματολόγια / δημοσκοπήσεις και φόρμες παρατηρήσεων / προτάσεων / παραπόνων και αξιοποίηση σχετικών apps.
- Η Προσωποποίηση είχε αναπτυχθεί σε 145 δήμους. Η πλειοψηφία των περιπτώσεων αφορούσε τη δυνατότητα προσαρμογής του περιεχομένου των ιστοσελίδων, ώστε να καταστούν προσβάσιμες σε συμπολίτες μας με ειδικές ανάγκες (μέγεθος γραμματοσειράς, αντίθεση, διάβασμα κειμένου κ.ά.).
- Η φάση της Συνεργασίας εντοπίστηκε σε 119 δήμους κι είναι αυτή με τις περισσότερες εκφάνσεις (π.χ. διαθεσιμότητα πολιτιστικού/εκπαιδευτικού υλικού, κουμπί έκτακτης ανάγκης ηλικιωμένων, εθελοντισμός, προώθηση τοπικής αγοράς).
- Οι 2 δήμοι που έχουν αναπτύξει το σύνολο των φάσεων της ηλ. Διακυβέρνησης είναι οι δήμοι Ιωαννιτών και Τρικκαίων. Πρέπει να σημειωθεί ότι ακόμα και σε αυτούς τους δήμους, η συγκεκριμένη φάση ήταν σε πολύ πρώιμο στάδιο.

10.2. Εφαρμογές ΤΠΕ στην Ηλ. Διακυβέρνηση – Μετάβαση σε Ευφυής Διακυβέρνηση

Η αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορικής και Επικοινωνιών του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη από τη σύσταση του έως σήμερα και η συνεχόμενη εφαρμογή καινοτόμων δράσεων, τόσο για την ηλεκτρονική εξυπηρέτηση των πολιτών αλλά και στο εσωτερικό περιβάλλον του δήμου στοχεύουν να συμβάλλουν στην ανάδειξη σε έναν από τους πιο προηγμένους ψηφιακά δήμους στην Ελλάδα. Με σταθερά βήματα δημιουργήθηκε ένα σύγχρονο περιβάλλον (enabling environment) κατάλληλο για το σχεδιασμό, την ανάπτυξη, την παροχή και την αξιολόγηση των υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, σύμφωνα με την εθνική στρατηγική αξιοποιώντας τις σύγχρονες εφαρμογές της πληροφορικής σε σχέση πάντα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Έτσι μέσα από εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα χρηματοδότησης αλλά και από ιδίους πόρους ο εξοπλισμός του δήμου τόσο σε hardware, software και νέες τεχνολογίες/εφαρμογές, να εκσυγχρονίζεται διαρκώς. Παράλληλα ανιχνεύοντας τις ανάγκες των πολιτών διευκολύνεται η άμεση επικοινωνία τους με τις υπηρεσίες του δήμου, και με τη βοήθεια καινοτόμων Πληροφοριακών Συστημάτων του **ΤΠΕ**, επιλαμβάνεται η λύση των προβλημάτων της τοπικής κοινωνίας καθημερινά χωρίς να είναι απαραίτητη η φυσική παρουσία των πολιτών.

Στο πλαίσιο της στρατηγικής του Δήμου να εξελιχθεί σε έναν σύγχρονο Ψηφιακό Δήμο με την εισαγωγή νέων μεθόδων διακυβέρνησης και την παροχή υπηρεσιών **Ευφυούς Πόλης (Smart City Services)**, διανύουμε τη μετάβαση της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης σε **Ευφυή Διακυβέρνηση**, όπου με την χρήση και εισαγωγή τεχνολογικών καινοτομιών **ΤΠΕ** και νέων μεθόδων ηλεκτρονικής διοίκησης, ο Δήμος λειτουργεί πιο αποδοτικά και αποτελεσματικά, βελτιώνοντας την ανταγωνιστικότητα του και παρέχοντας ταυτόχρονα νέους τρόπους με τους οποίους μπορούν να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα των πολιτών.

Συνοπτικά, οι σημαντικότερες Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες του Τμήματος Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), που αφορούν σε **Υπηρεσίες Ευφυούς Πόλης (Smart City Services)**, είναι οι εξής:

1. Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες προς του πολίτες

- 1.1 Δωρεάν Ασύρματο Δημόσιο Δίκτυο (WiFi και WiFi4EU)**
- 1.2 Δημοτική Διαδικτυακή Πύλη (portal)**
- 1.3 e-15195 Βελτιώνω την πόλη μου:** Υποβολή, Διαχείριση και Ανάλυση Αιτημάτων της Καθημερινότητας του Πολίτη
- 1.4 myCityServices (ΗΣΥΔΑ):** Υποβολή και Διεκπεραίωση Αιτήσεων
  - 1.4.1 e-Poleodomia:** Χορήγηση αντιγράφων οικοδομικών αδειών μόνο σε ηλεκτρονική μορφή χωρίς αυτοπρόσωπη παρουσία του πολίτη
- 1.5 ActintheCity:** Ψηφιακός Οδηγός Επιχειρήσεων & Συλλόγων Δήμου
- 1.6 Booking:** Διαχείριση Κρατήσεων Δημοτικών Χώρων
- 1.7 VOLsystem:** Ενημέρωση Ανέργων Δημοτών
- 1.8 Επικοινωνία με τον Πολίτη:** Μέσω SMS, email, Ηλεκτρονικό Περιοδικό
- 1.9 e-learning:** Ασύγχρονη Τηλεκπαίδευση
- 1.10 e-Βοήθεια στο Σπίτι:** Υπηρεσίες Τηλεβοήθειας – Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας

2. Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες προς το ανθρώπινο δυναμικό του δήμου

- 2.1 DocuTracks:** Ηλεκτρονική Διαχείριση Εγγράφων και Ψηφιακών Υπογραφών
- 2.2 Tablets για την παρακολούθηση των συνεδριάσεων των πολιτικών οργάνων του δήμου**
- 2.3 FixMySchool:** Διαχείρισης Αιτημάτων Σχολικών Μονάδων
- 2.4 CRM:** Διαχείριση Επαφών Πολιτών
- 2.5 IanosEnergy:** Διαχείριση όλων των Καταναλώσεων Ρεύματος του δήμου και Ψηφιακή Αποτύπωση των Φωτιστικών και των Πινάκων με τα Τεχνικά Χαρακτηριστικά τους σε Ψηφιακό Υπόβαθρο Χαρτών
- 2.6 Διαχείριση Στόλου Οχημάτων:** Διαχείριση πληροφοριών που λαμβάνονται από τηλεματικές συσκευές εγκατεστημένες σε τριάντα ένα (31) οχήματα του Δήμου απορριμματοφόρα, φορτηγά, λεωφορεία και κάποια επιβατικά
- 2.7 Virtual Servers & File Storage:** Σύγχρονοι εικονικοί εξυπηρετητές (Virtual Servers) και Κοινόχρηστη αποθήκευση αρχείων σε Σύστημα Αποθήκευσης Δεδομένων Αρθρωτού Περιβλήματος Συστοιχίας Σκληρών Δίσκων (Storage Area Network) με 2 Ελεγκτές Δίσκων (Controllers) και 24 Δίσκους (HDD) χωρητικότητας 1.20 TB έκαστος
- 2.8 VPN:** Υπηρεσίες Ιδιωτικού Εικονικού Δικτύου (iNODE VPN service) Απομακρυσμένης Πρόσβασης με ύψιστη ασφάλεια στο κλειστό εσωτερικό δίκτυο ΣΥΖΕΥΞΙΣ του δήμου μας

- 2.9 F-Secure:** Υπηρεσίες Ελέγχου Ασφάλειας Δεδομένων και Ασφαλούς Πρόσβασης στο Διαδίκτυο (Antimalware, Software Updater, Firewall, Web Content Control, Browsing Protection, Connection Control, Web Traffic Protection, Cloud Scanning, Signature Scanning, Files & Folders Monitoring, Application Control)

Αναλυτικότερα, οι προσφερόμενες υπηρεσίες είναι:

10.2.1. Υπηρεσίες ΤΠΕ προς τους Πολίτες

1.1 Δωρεάν Ασύρματο Δίκτυο (WiFi και WiFi4EU)

Κατηγορία: Smart Governance - Ευφυής Διακυβέρνηση

Αρχικά υλοποιήθηκε μία σύγχρονη δομή ασύρματου δικτύου (**WiFi Hot Spots**) για την παροχή δωρεάν ασύρματου Internet σε διάφορα επιλεγμένα σημεία των Δημοτικών Κοινοτήτων Πανοράματος, Πυλαίας και Ασβεστοχωρίου. Επιπρόσθετα, με **χρηματοδότηση 15.000€** που εξασφάλισαμε, πρώτοι ανάμεσα στους δήμους στην Ελλάδα, από την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο του προγράμματος **WiFi4EU** δημιουργήσαμε δύο νέα δημόσια δίκτυα WiFi στον Χορτιάτη και στο Φίλυρο και αναβαθμίσαμε το δίκτυο του Πανοράματος.

1.2 Δημοτική Διαδικτυακή Πύλη (www.pilea-hortiatis.gr)

Κατηγορία: Smart Governance - Ευφυής Διακυβέρνηση

Με κύριο γνώμονα την απλότητα και την χρηστικότητα λειτουργεί από το 2011 Δημοτική Δικτυακή Πύλη (portal) για την παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών πληροφόρησης και εξυπηρέτησης του πολίτη. Η Δημοτική Διαδικτυακή Πύλη αναβαθμίστηκε το 2021 και αποτελεί ένα αναπόσπαστο, ζωντανό και δυναμικά μεταβαλλόμενο κομμάτι του Δήμου μας.

Παράλληλα με τη Δημοτική Διαδικτυακή Πύλη λειτουργεί σελίδα του Δήμου στο FACEBOOK με μεγάλη επισκεψιμότητα, λογαριασμός στο TWEETER και κανάλι στο YOUTUBE, έχοντας έτσι συμμετοχή σε όλα τα μεγάλα κοινωνικά δίκτυα.

1.3 e-15195 Βελτιώνω την πόλη μου: Πληροφοριακό Σύστημα Υποβολής, Διαχείρισης και Ανάλυσης Αιτημάτων της Καθημερινότητας του Πολίτη στο Δήμο μας τόσο για Έξυπνες Συσκευές (mobile application) όσο και για Προσωπικούς Υπολογιστές (web εφαρμογή) (e-15195.pilea-hortiatis.gr)

Κατηγορία: Smart Governance - Ευφυής Διακυβέρνηση

Το Πληροφοριακό Σύστημα «**e-15195 Βελτιώνω την πόλη μου**» παρέχει, μέσα από ένα πολύ εύχρηστο και φιλικό για τον απλό πολίτη περιβάλλον, τη δυνατότητα:

1. Ηλεκτρονικής Υποβολής αιτημάτων καθημερινότητας του πολίτη είτε μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή (<http://e-15195.pilea-hortiatis.gr>) είτε μέσω έξυπνων συσκευών (smartphones, tablets) με την εφαρμογή “e-15195 Improve My City” για Android και iOS
2. Διαχείρισης των αιτημάτων αυτών από τις υπηρεσίες του Δήμου και
3. Ανάλυσης και παρουσίασης στατιστικών των αιτημάτων

Το Πληροφοριακό αυτό Σύστημα επιτρέπει στους κατοίκους του Δήμου με πολύ απλές κινήσεις να καταγράψουν το αίτημά τους, όπως μία καμένη λάμπα, ένα εγκαταλειμμένο αυτοκίνητο, έναν

χαλασμένο κάδο κλπ., να προσδιορίσουν ακριβώς τη θέση του πάνω στο χάρτη, να επισυνάψουν μια ή περισσότερες φωτογραφίες που αφορούν στο αίτημα, να το αποστείλουν ηλεκτρονικά στο δήμο και να παρακολουθήσουν την εξέλιξή του. **Η εφαρμογή δόθηκε σε κανονική λειτουργία στις 1/11/2016.**

1.4 myCityServices (ΗΣΥΔΑ): Πληροφοριακό Σύστημα για την ηλεκτρονική υποβολή και διεκπεραίωση των υπηρεσιακών αιτήσεων των πολιτών (mycityservices.pilea-hortiatis.gr)

Κατηγορία: Smart Governance - Ευφυής Διακυβέρνηση

Στα τέλη του Οκτωβρίου του 2017 δόθηκε προς χρήση το καινοτόμο Πληροφοριακό Σύστημα για την ηλεκτρονική υποβολή και διεκπεραίωση των υπηρεσιακών αιτήσεων των πολιτών στο Δήμο μας με παράλληλη αυτοματοποιημένη ενημέρωση (email/SMS) του πολίτη για την εξέλιξη της αίτησής του. Μέσω του **Ηλεκτρονικού Συστήματος Υποβολής και Διεκπεραίωσης Αιτήσεων (Η.Σ.Υ.Δ.Α.)** και της ιστοσελίδας mycityservices.pilea-hortiatis.gr η υποβολή της αίτησης του πολίτη γίνεται ηλεκτρονικά από τον ίδιο συμπληρώνοντας την αντίστοιχη αίτηση/φόρμα και επισυνάπτοντας τα απαραίτητα δικαιολογητικά σε ψηφιακή μορφή. Το παραγόμενο Πιστοποιητικό/Βεβαίωση διατίθεται μέσω του συστήματος σε ηλεκτρονική μορφή, ως απλό αντίγραφο και ψηφιακά υπογεγραμμένο, και κατόπιν επιλογής του χρήστη μπορεί να αποσταλεί και ταχυδρομικά στην ορισμένη από το χρήστη Διεύθυνση.

Σήμερα παρέχονται μέσω της ηλεκτρονικής μας πλατφόρμας **45 υπηρεσίες με δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής** και 70 υπηρεσίες με πληροφοριακό υλικό αιτήσεων. Για τις παραπάνω υπηρεσίες, ο δήμος μας βραβεύτηκε στην τελετή απονομής των **Best City Awards 2017**.

1.4.1 e-Poleodomia – Νέα Ψηφιακή υπηρεσία

Τον Οκτώβριο του 2020 ξεκίνησε τη λειτουργία της η νέα ψηφιακή υπηρεσία του Ηλεκτρονικού Συστήματος Υποβολής και Διεκπεραίωσης Αιτήσεων (Η.Σ.Υ.Δ.Α.) για τη χορήγηση όλων των αντιγράφων οικοδομικών αδειών μόνον ηλεκτρονικά και χωρίς να χρειάζεται η αυτοπρόσωπη παρουσία του πολίτη.

Στόχος η άμεση και χωρίς γραφειοκρατία καθημερινή εξυπηρέτηση των πολιτών με εφαρμογή σύγχρονης ψηφιακής τεχνολογίας.

Το νέο ψηφιακό εργαλείο απλοποίησε και επιτάχυνε τις διαδικασίες, ενισχύοντας τη διαφάνεια και προστατεύοντας τη δημόσια υγεία έναντι του κορωνοϊού με την εξ' αποστάσεως εξυπηρέτηση των πολιτών και την αποφυγή κάθε είδους συνωστισμού.

Η καινοτομία της νέας υπηρεσίας, που έχει μεγάλη απήχηση στους πολίτες και κυρίως στον τεχνικό κόσμο (μηχανικοί, εργολάβοι κλπ.), είναι ότι χρησιμοποιεί την ψηφιακή πλατφόρμα για την διεκπεραίωση ολόκληρης της διαδικασίας και όχι απλή ηλεκτρονική εξυπηρέτηση με αποστολή e-mail και των συνεπακόλουθων προβλημάτων σε όγκο μεταφοράς δεδομένων, αλλοίωσης ποιότητας εγγράφων, λανθασμένου email, καταγραφής ιστορικού ενεργειών κλπ.

Η ψηφιακή πλατφόρμα προσφέρει:

- δυνατότητα μόνιμης αποθήκευσης των αρχείων
- δυνατότητα εύκολης μελλοντικής αναζήτησης των ίδιων αρχείων
- ποιότητα ανάλυσης απαραίτητης για το αντικείμενο των μηχανικών
- άμεσες ειδοποιήσεις μέσω SMS και email του αιτούντα για την πορεία της αίτησης

- δυνατότητα άμεσης επικοινωνίας μεταξύ αιτούντα και υπηρεσίας μέσω “chat” μέσα στο περιβάλλον της ηλεκτρονικής αίτησης για παροχή διευκρινήσεων

Τα οφέλη από τη νέα υπηρεσία, που βραβεύτηκε με χρυσό βραβείο στην τελετή απονομής των **Best City Awards 2020**, συνοψίζεται στα παρακάτω:

- **Διαφάνεια:** Η δυνατότητα παρακολούθησης όλων των σταδίων της πορείας της αίτησης με ειδοποιήσεις και χρονοσήμανση καθιστά τη διαδικασία απολύτως διαφανή.
- **Περιβαλλοντικό όφελος:** Το όφελος προς το περιβάλλον είναι διττό και προκύπτει από την μη χρήση χαρτιού αλλά και την κατάργηση της μετάβασης του πολίτη στο δήμο συμβάλλοντας στην μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης.
- **Κοινωνικό όφελος:** Διευκολύνεται μια σημαντική κατηγορία ατόμων με ειδικές ανάγκες ή ατόμων με δυσκολίες μετακίνησης λόγω ηλικίας ή διαμονής σε απομακρυσμένες περιοχές.
- **Δημόσια Υγεία:** Η χορήγηση όλων των αντιγράφων οικοδομικής άδειας μόνον ηλεκτρονικά και χωρίς να χρειάζεται η αυτοπρόσωπη παρουσία του δημότη ενισχύει τον αγώνα έναντι στην απειλή του κορωνοϊού.

1.5 ActintheCity: Ψηφιακός Οδηγός Επιχειρήσεων & Συλλόγων Δήμου (actinthecity.pilea-hortiatis.gr)

Κατηγορία: Smart Economy - Ευφυής Οικονομία

Στις αρχές του Οκτωβρίου του 2019 ολοκληρώθηκε το νέο Πληροφοριακό Σύστημα «**ActintheCity - Ψηφιακός Οδηγός Επιχειρήσεων & Συλλόγων Δήμου**». Πρόκειται για μια διαδικτυακή πλατφόρμα που συμβάλλει θετικά στον τομέα της Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης (Smart Economy) και ενισχύει τόσο την τοπική επιχειρηματικότητα όσο και την πολιτιστική και αθλητική συλλογικότητα στο δήμο μας.

Συγκεκριμένα, στη σελίδα <http://actinthecity.pilea-hortiatis.gr> στην ενότητα «Επιχειρήσεις», ο δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη δίνει βήμα στην επιχειρηματικότητα με σκοπό να βοηθήσει τις τοπικές επιχειρήσεις να προβληθούν, να προωθήσουν τα προϊόντα τους και τις υπηρεσίες τους και να γίνουν γνωστές στους δημότες.

1.6 Booking: Διαχείριση Κρατήσεων Δημοτικών Χώρων (booking.pilea-hortiatis.gr)

Κατηγορία: Smart Governance - Ευφυής Διακυβέρνηση

Το καλοκαίρι του 2021 τέθηκε σε λειτουργία το νέο **Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κρατήσεων Δημοτικών Χώρων (BOOKING)**. Το σύστημα παρέχει τη δυνατότητα στα στελέχη του δήμου να διαχειρίζονται κεντρικά τις διάφορες κρατήσεις των χώρων Πολιτισμού, Αθλητισμού και Δημοτικών Υπηρεσιών. Παράλληλα, το Πληροφοριακό Σύστημα στοχεύει να προσφέρει στους πολίτες ένα εύχρηστο και λειτουργικό εργαλείο, όπου εύκολα κάποιος μέσα από μία διαδικτυακή εφαρμογή, αφού πρώτα αυθεντικοποιηθεί μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας με τη χρήση διαπιστευτηρίων TAXISnet, θα μπορεί να αιτηθεί την κράτηση ενός τέτοιου χώρου.

Στον ενδιαφερόμενο πολίτη παρέχονται οι παρακάτω δυνατότητες:

- Προβολή των όρων κράτησης των δημοτικών χώρων (Κανονισμός Λειτουργίας, Παρεχόμενος εξοπλισμός, Τιμοκατάλογος/Πολιτική μίσθωσης)
- Προβολή των διαθέσιμων ημερομηνιών Κράτησης των χώρων

- Υποβολή αίτησης κράτησης συγκεκριμένου χώρου για συγκεκριμένη ημερομηνία
- Ενημέρωση για την πορεία της αίτησης κράτησης
- On-line πληρωμή της κράτησης
- Ανάλυση και παρουσίαση αναφορών και στατιστικών των κρατήσεων

Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η αποφυγή της τηλεφωνικής ή γραπτής επικοινωνίας με τον πολίτη αλλά και μεταξύ των αρμόδιων υπηρεσιών του δήμου, η αποφυγή παρεξηγήσεων μεταξύ των ενδιαφερόμενων πολιτών ή συλλόγων, ο έγκαιρος και αξιόπιστος προγραμματισμός μιας κράτησης, η διαφάνεια στις κρατήσεις των χώρων Πολιτισμού-Αθλητισμού και τέλος η εξυπηρέτηση των πολιτών σε δημοτικές υπηρεσίες μέσω ραντεβού για την αποφυγή κάθε είδους συνωστισμού.

1.7 VOLsystem: Παροχή Διαδικτυακής Υπηρεσίας Ενημέρωσης Ανέργων Δημοτών

Κατηγορία: Smart Economy - Ευφυής Οικονομία

Στα τέλη του 2018 έχει τεθεί σε πλήρη λειτουργία η νέα υπηρεσία Ενημέρωσης Ανέργων Δημοτών **VOLsystem**.

Η νέα διαδικτυακή υπηρεσία προσφέρει άμεση, καθημερινή και πλήρη ενημέρωση ανέργων δημοτών του Δήμου μας για προσφερόμενες θέσεις εργασίας (Ιδιωτικού Τομέα, Δημοσίου Τομέα, ΟΑΕΔ, επιταγών εργασίας κλπ.) που δημοσιεύονται σε έντυπα, τοπικής ή εθνικής κυκλοφορίας, ή σε ιστοσελίδες και που αφορούν θέσεις εργασίας σε ολόκληρη την Περιφέρεια Κ. Μακεδονίας με έμφαση στο Δήμο Πυλαίας-Χορτιάτη.

1.8 Υπηρεσία «Επικοινωνία με τον Πολίτη» (contact.pilea-hortiatis.gr)

Κατηγορία: Smart People - Ευφυείς Πολίτες

Ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη ενημερώνει τον πολίτη για θέματα καθημερινότητας του δήμου, όπως ζητήματα ασφάλειας και πολιτικής προστασίας (ακραία καιρικά φαινόμενα), ζητήματα ποιότητας ζωής (διακοπές ρεύματος, νερού κλπ.), για νέες δυνατότητες και υπηρεσίες που προσφέρει ο δήμος, καθώς και για δράσεις (πολιτιστικές, αθλητικές, κοινωνικές κλπ.), αλλά και γενικότερα για ό,τι προάγει τη συμμετοχή των δημοτών στα όρια του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη.

Η παρεχόμενη υπηρεσία «Επικοινωνία με τον Πολίτη» λειτουργεί σύμφωνα με τις επιταγές του νέου Ευρωπαϊκού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων GDPR (General Data Protection Regulation). Προσφέρεται στον πολίτη η δυνατότητα να επιλέξει αυτός τον τρόπο με τον οποίο επιθυμεί να ενημερώνεται από τον Δήμο του. Οι επιλογές που θα διαθέτει είναι:

- Μέσω SMS (Εγγραφή στη λίστα κινητών)
- Μέσω email (Εγγραφή στη λίστα emails)
- Μέσω newsletter (Εγγραφή στο newsletter)
- Μέσω του περιοδικού «έχουμε νέα» (Εγγραφή στο περιοδικό)
- Μέσω όλων των παραπάνω (Εγγραφή σε όλα τα μέσα ενημέρωσης)

Αφού καταχωρήσει τα στοιχεία του στην επιλογή που θα επιλέξει, για λόγους ασφάλειας αλλά και συμμόρφωσης με το Νέο Ευρωπαϊκό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων GDPR, θα του αποστέλλεται ανάλογα SMS ή email με το οποίο θα ζητείται η συγκατάθεσή του για την ενημέρωση αυτή και στη συνέχεια μόνο μετά την παραλαβή αυτής θα εγγράφεται στην αντίστοιχη υπηρεσία. Επίσης σε κάθε

αποστολή SMS/email/newsletter/περιοδικό που θα πραγματοποιεί ο Δήμος, θα παρέχεται στον παραλήπτη η δυνατότητα διαγραφής από την αντίστοιχη υπηρεσία.

1.9 e-learning: Πληροφοριακό Σύστημα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης και Διαδραστικών Μαθημάτων Εφαρμογών Γραφείου (elearning.pilea-hortiatis.gr)

Κατηγορία: Smart People - Ευφυείς Πολίτες

Το πληροφοριακό σύστημα της Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης παρέχει μια σειρά Διαδραστικών Μαθημάτων δημιουργώντας έτσι την απαραίτητη υποδομή στο Δήμο για την αξιοποίηση του μοντέλου της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης. Τα μαθήματα που ενσωματώνονται στην πλατφόρμα περιλαμβάνουν τις παρακάτω ενότητες:

1. Βασικές έννοιες πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ)
2. Χρήση υπολογιστών και διαχείριση αρχείων
3. Επεξεργασία κειμένου (MS Word 2007)
4. Υπολογιστικά φύλλα (MS Excel 2007)
5. Χρήση βάσεων δεδομένων (MS Access 2007)
6. Παρουσιάσεις (MS PowerPoint 2007)
7. Πλοήγηση στον παγκόσμιο ιστό και επικοινωνία
8. Επεξεργαστής Κειμένου (LibreOffice (Writer))
9. Υπολογιστικά φύλλα (LibreOffice Calc)
10. Παρουσιάσεις (LibreOffice Impress)

Το κάθε μάθημα περιλαμβάνει τρεις τύπους διδακτικού υλικού:

1. Διαδραστικό βίντεο εκμάθησης
2. Θεωρία σε μορφή εκτυπώσιμου κειμένου
3. Κουίζ αξιολόγησης γνώσεων

1.10 e-Βοήθεια στο Σπίτι: Υπηρεσίες Τηλεβοήθειας – Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (ehealth.pilea-hortiatis.gr)

Κατηγορία: Smart Care - Ευφυής Κοινωνική Φροντίδα

Συνεχίζεται η λειτουργία του νέου μοντέλου κοινωνικής φροντίδας με σκοπό τη διευκόλυνση της καθημερινότητας των κατοίκων του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη και κυρίως των ανθρώπων της τρίτης ηλικίας που αντιμετωπίζουν προβλήματα. Η δράση «**e-Βοήθεια στο Σπίτι**» περιλαμβάνει: α) την παροχή Υπηρεσιών συνεχούς κατ' οίκον παρακολούθησης μέσω ειδικών συσκευών, β) τη λειτουργία Ηλεκτρονικής Πύλης Πρόληψης και Προαγωγής Υγείας (ehealth.pilea-hortiatis.gr).

Οι υπηρεσίες προσφέρονται δωρεάν. Έχουν διατεθεί ήδη σε όλη την επικράτεια του Δήμου συσκευές ανίχνευσης πτώσης, συσκευές εντοπισμού θέσης για πάσχοντες από άνοια, συσκευές μέτρησης βάρους και πίεσης, έξυπνες οικιακές συσκευές (ψυγείο, φούρνος) και αισθητήρες παρακολούθησης δραστηριότητας.

Για τις παραπάνω υπηρεσίες, ο δήμος μας βραβεύτηκε στην τελετή απονομής των **Best City Awards 2017**. Συνέχεια της παραπάνω δράσης αποτέλεσαν τα 2 ευρωπαϊκά πρόγραμμα “VICINITY” και

“ACTIVAGE” που υλοποίησε ο Δήμος μας. Και τα 2 προγράμματα χρηματοδοτήθηκαν από το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα “ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ 2020” για την Έρευνα και την Καινοτομία 2014-2020.

A. "VICINITY - Ανοιχτό Δίκτυο Εικονικής γειτονιάς για τη σύνδεση Διαδικτυακών Αντικειμένων"

Το πρόγραμμα VICINITY αφορά στη διερεύνηση της πρακτικής εφαρμογής του μοντέλου παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικής υγείας και πρόνοιας, μέσα από την πρόκληση του Διαδικτύου των Αντικειμένων (Internet-of-Things). Ο δήμος μας αποτέλεσε έναν από τους πιλότους του προγράμματος και πραγματοποιήθηκαν δύο σενάρια εφαρμογής:

1ο Σενάριο: Υποβοηθούμενη Διαβίωση στο Σπίτι

A. Υποβοηθούμενη Διαβίωση για ηλικιωμένους στο σπίτι (40 ωφελούμενοι)

B. Ανίχνευση μη φυσιολογικής συμπεριφοράς ηλικιωμένων ανθρώπων που ζουν μόνοι (10 ωφελούμενοι/πιλοτικά σπίτια)

2ο Σενάριο: Προληπτική Ιατρική / Φυσική Άσκηση

C. Βελτίωση της υγείας για ανθρώπους μέσης ηλικίας (50 ωφελούμενοι)

Επίσημη Ιστοσελίδα του προγράμματος: www.vicinity2020.eu

B. "ACTIVAGE - Ενεργοποιώντας Καινοτόμα IoT Έξυπνα Περιβάλλοντα Διαβίωσης για Καλή Γήρανση"

Το έργο "ACTIVAGE" έχει ως στόχο να παρατείνει και να υποστηρίξει την ανεξάρτητη διαβίωση των ηλικιωμένων στο χώρο διαμονής τους ώστε να ανταποκρίνεται στις πραγματικές ανάγκες των φροντιστών, των παρόχων υπηρεσιών καθώς και των δημόσιων αρχών που εμπλέκονται στη φροντίδα των ηλικιωμένων. Το πρόγραμμα είναι το μεγαλύτερο σε ευρωπαϊκή κλίμακα και εκτείνεται σε εννέα τοποθεσίες σε επτά ευρωπαϊκές χώρες, βασιζόμενο σε τεχνολογίες IoT (Διαδίκτυο των Αντικειμένων).

Ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη συμμετείχε έχοντας το σημαντικό ρόλο του Δήμου πιλότου για την εφαρμογή και αξιολόγηση των καινοτόμων υπηρεσιών, τις οποίες θα αναπτύξουν οι τεχνολογικοί εταίροι. Η τεχνολογική πρόκληση αφορά στη διερεύνηση της πρακτικής εφαρμογής του μοντέλου παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικής υγείας και πρόνοιας, μέσα από το Διαδίκτυο των Αντικειμένων (**Internet-of-Things**), το οποίο εφαρμόστηκε σε εκατό πενήντα (150) σπίτια ωφελούμενων ηλικιωμένων με την τοποθέτηση αισθητήρων και συσκευών IoT.

Επίσημη Ιστοσελίδα του προγράμματος: www.activageproject.eu.

10.2.2. Υπηρεσίες ΤΠΕ προς το Ανθρώπινο Δυναμικό του Δήμου

2.1 DocuTracks: Προμήθεια και Εγκατάσταση Πληροφοριακού Συστήματος Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Εγγράφων και Ψηφιακών Υπογραφών

Κατηγορία: Smart Governance - Ευφυής Διακυβέρνηση

Στο πλαίσιο του ψηφιακού μετασχηματισμού του δήμου μας και της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις του Ν. 4440/2016, άρθρο 24 περί «Ηλεκτρονικής διαδικασίας έκδοσης και διακίνησης διοικητικών πράξεων και εγγράφων στο δημόσιο τομέα», ολοκληρώθηκε στις αρχές του 2019 η εγκατάσταση **Πληροφοριακού Συστήματος Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Εγγράφων και Ψηφιακών**

Υπογραφών (DocuTracks). Το Σύστημα συνδυάζει την **ψηφιακή υπογραφή** που διαθέτουν όλοι οι αιρετοί και τα στελέχη του δήμου με ταυτοποίηση και χρονοσήμανση στο σύστημα ΕΡΜΗΣ.

Οι κυριότεροι στόχοι του Πληροφοριακού Συστήματος είναι:

- Η πλήρως ηλεκτρονική διαχείριση εγγράφων και ψηφιακών υπογραφών και μετάβαση στο “paperless - inkless office”
- Η σημαντική επιτάχυνση στη διεκπεραίωση θεμάτων και εγγράφων - βέλτιστη απόκριση προς το εξωτερικό περιβάλλον
- Η σημαντική μείωση του διοικητικού και διαχειριστικού κόστους ανά υπάλληλο που συμμετέχει με οποιοδήποτε τρόπο στον κύκλο ζωής ενός εγγράφου
- Η διαφάνεια στη σύνταξη, υπογραφή και διακίνηση ενός εγγράφου
- Η ελαχιστοποίηση ή ακόμα και πλήρης απαλλαγή από τον σημαντικό φόρτο τετριμμένων καθημερινών εργασιών και διαδικασιών, που έχουν χαμηλή προστιθέμενη αξία

2.2 Προμήθεια Tablets για την παρακολούθηση των συνεδριάσεων των πολιτικών οργάνων του δήμου μας

Κατηγορία: Smart Governance - Ευφυής Διακυβέρνηση

Στις αρχές του 2019 ολοκληρώθηκε η προμήθεια 44 tablets (1 για κάθε σύμβουλο, 1 για το Δήμαρχο, 1 για το Γενικό Γραμματέα και 1 για το Τμήμα Υποστήριξης Πολιτικών Οργάνων), στα οποία εγκαταστάθηκαν κατάλληλες εφαρμογές για την on-line παρακολούθηση, μέσα από την 10 ιντσών οθόνη, των θεμάτων (εισηγήσεων και συνοδευτικών εγγράφων) όλων των συνεδριάσεων στο δήμο μας.

Έτσι πλέον δεν εκτυπώνεται καμία σελίδα για τις συνεδριάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του Δήμου επιτυγχάνοντας οικονομία κλίμακας τόσο στα αναλώσιμα του δήμου όσο και στο χρόνο των υπαλλήλων που υποστηρίζουν τα πολιτικά όργανα.

2.3 FixMySchool: Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Αιτημάτων Σχολικών Μονάδων (panorama.intelligentcity.gr/icityops)

Κατηγορία: Smart Governance - Ευφυής Διακυβέρνηση

Με την έναρξη της σχολικής χρονιάς το Σεπτέμβριο του 2018 τέθηκε σε πλήρη λειτουργία το νέο Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Αιτημάτων Σχολικών Μονάδων **FixMySchool**.

Τα κύρια οφέλη του Πληροφοριακού Συστήματος είναι:

- Γρήγορη και αποτελεσματική παροχή υπηρεσιών προς τις σχολικές μονάδες και κατ' επέκταση προς τους μαθητές
- Ορθολογική παρακολούθηση της εικόνας κάθε σχολικής μονάδας σε πραγματικό χρόνο από τις υπηρεσίες του δήμου
- Αποτελεσματικότερη διαχείριση των σχολικών μονάδων του δήμου, καθώς θα υφίσταται ψηφιακή αποτύπωση όλων των σχολικών κτιρίων και ηλεκτρονική καταγραφή βλαβών, ελλείψεων και αναγκών των κτιρίων
- Έλεγχος των παγίων των σχολικών μονάδων
- Εξοικονόμηση πόρων και χρόνου
- Διευκόλυνση των ελέγχων

- Εισαγωγή νέων ηλεκτρονικών υπηρεσιών για τις σχολικές μονάδες του Δήμου

2.4 CRM: Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Επαφών Πολιτών (crm.pilea-hortiatis.gr)

Κατηγορία: Smart Governance - Ευφυής Διακυβέρνηση

Το Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Επαφών Πολιτών (CRM) είναι μια διαδικτυακή εφαρμογή η οποία λειτουργεί σύμφωνα με τις επιταγές του νέου Ευρωπαϊκού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων GDPR (General Data Protection Regulation) και προσφέρει στους υπαλλήλους του δήμου τη δυνατότητα για:

- Καταχώρηση νέων επαφών δημοτών/πολιτών και των προσωπικών τους στοιχείων
- Προβολή καταχωρημένων επαφών
- Αναζήτηση επαφών βάσει των προσωπικών του στοιχείων
- Καταχώρηση αιτημάτων επικοινωνίας (Ραντεβού / Μηνύματα / Τηλεφωνήματα κτλ.)
- Προβολή αιτημάτων επικοινωνίας ανά επαφή ή συνολικά

2.5 IanosEnergy: Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Καταναλώσεων Ρεύματος και Ψηφιακής Αποτύπωσης Φωτιστικών και Πινάκων σε Ψηφιακό Υπόβαθρο Χαρτών (panel.ianosenergy.gr)

Κατηγορία: Smart Environment - Ευφυές Περιβάλλον

Τον Μάιο του 2016 ολοκληρώθηκε η αποτύπωση:

- του υπάρχοντος δικτύου ηλεκτροφωτισμού του Δήμου (9500 ιστοί και 506 ηλεκτρολογικοί πίνακες)
- όλων των κάδων αστικών, ανακυκλώσιμων και άλλων απορριμμάτων του Δήμου (5364 κάδοι)
- όλων των κεραιών κινητής τηλεφωνίας που είναι εγκατεστημένες στο Δήμο (102 κεραιές κινητές τηλεφωνίας)

και η ηλεκτρονική καταχώρηση των Γεωγραφικών και Τεχνικών Χαρακτηριστικών των παραπάνω σημείων σε Πληροφοριακό Σύστημα Διαδικτυακής Πρόσβασης. Η αποτύπωση συμβάλλει στην ενεργειακή αναβάθμιση του οδοφωτισμού με την προμήθεια και αντικατάσταση των λαμπτήρων με LED.

Στις αρχές του 2020, ο δήμος προμηθεύτηκε το Πληροφοριακό Σύστημα IanosEnergy που διαχειρίζεται όλες τις Καταναλώσεις Ρεύματος του δήμου. Επιπλέον, ενημερώθηκε η αποτύπωση των Φωτιστικών και των Ηλεκτρολογικών Πινάκων τους με τα Τεχνικά Χαρακτηριστικά τους.

2.6 Διαχείριση Στόλου Οχημάτων

Κατηγορία: Smart Environment - Ευφυές Περιβάλλον

Για την οικονομικότερη και παραγωγικότερη διαχείριση του στόλου των οχημάτων του Δήμου υλοποιήθηκε η Υπηρεσία Διαχείρισης Στόλου Οχημάτων από το Τμήμα ΤΠΕ σε συνεργασία με τη Δ/ση Περιβάλλοντος-Καθαριότητας και δόθηκε σε χρήση την άνοιξη του 2013.

Το Σύστημα Διαχείρισης Στόλου Οχημάτων περιλαμβάνει το απαραίτητο λογισμικό που διαχειρίζεται το σύνολο των πληροφοριών που λαμβάνει από τηλεματικές συσκευές που εγκαταστάθηκαν σε **τριάντα ένα (31) οχήματα του Δήμου** απορριμματοφόρα, φορτηγά, λεωφορεία και κάποια επιβατικά. Οι τηλεματικές συσκευές διαθέτουν ενσωματωμένο δέκτη GPS εντοπισμού της

γεωγραφικής θέσης καθώς και παρακολούθησης και αποστολής ψηφιακών και αναλογικών μετρήσεων.

2.7 Virtual Servers & File Storage: Σύγχρονοι εικονικοί εξυπηρετητές (virtual servers) και Κοινόχρηστη αποθήκευση αρχείων σε Σύστημα Αποθήκευσης Δεδομένων Αρθρωτού Περιβλήματος Συστοιχίας Σκληρών Δίσκων (SAN)

Κατηγορία: Smart Governance - Ευφυής Διακυβέρνηση

Το καλοκαίρι του 2014 το Τμήμα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) ολοκλήρωσε την προμήθεια ενός σύγχρονου εξυπηρετητή (server) αρθρωτής αρχιτεκτονικής τύπου blade, ενώ στα τέλη του 2019 ολοκληρώθηκε και η προμήθεια 2ου εξυπηρετητή (server) τελευταίας τεχνολογίας με ταυτόχρονη εφαρμογή εικονικών μηχανών (virtualization). Ο εξοπλισμός αυτός συνέβαλε σημαντικά στην αναβάθμιση των υποδομών του Δήμου στους τομείς της ταχύτητας λειτουργίας, του κόστους λειτουργίας, του κόστους συντήρησης και της ασφάλειας των δεδομένων.

Στα τέλη του 2017, ο δήμος προμηθεύτηκε ένα νέο Σύστημα Αποθήκευσης Δεδομένων Αρθρωτού Περιβλήματος Συστοιχίας Σκληρών Δίσκων (**Storage Area Network**) με 2 Ελεγκτές Δίσκων (Controllers) και 24 Δίσκους (HDD) χωρητικότητας 1.20 TB έκαστος για την κοινόχρηστη αποθήκευση αρχείων. Καθώς τα ψηφιακά δεδομένα που παράγονται από τις υπηρεσίες του δήμου αυξάνονται με αλματώδη ρυθμό, διασφαλίσαμε με τον εξοπλισμό αυτό την ταχύτερη και ασφαλέστερη αποθήκευσή τους.

2.8 VPN: Υπηρεσίες Ιδιωτικού Εικονικού Δικτύου

Κατηγορία: Smart Governance - Ευφυής Διακυβέρνηση

Στα τέλη του 2019, ο δήμος αναβάθμισε το Πληροφοριακό Σύστημα iNODE που διαθέτει εξασφαλίζοντας για το σύνολο του δήμου Υπηρεσίες Ιδιωτικού Εικονικού Δικτύου (iNODE VPN service) Απομακρυσμένης Πρόσβασης με ύψιστη ασφάλεια στο κλειστό εσωτερικό δίκτυο ΣΥΖΕΥΞΙΣ του δήμου μας. Η πρόβλεψη αυτή αποδείχθηκε σωτήρια για την ομαλή λειτουργία του δήμου κατά το διάστημα της πανδημίας, αφού εξασφάλισε με τον πιο ασφαλή τρόπο την **εξ' αποστάσεως εργασία τόσο των αιρετών όσο και των εργαζόμενων του δήμου.**

2.9 F-Secure Protection Service for Business (PSB): Υπηρεσίες Ελέγχου Ασφάλειας Δεδομένων και Ασφαλούς Πρόσβασης στο Διαδίκτυο

Κατηγορία: Smart Governance - Ευφυής Διακυβέρνηση

Το καλοκαίρι του 2019, ο δήμος προμηθεύτηκε το λογισμικό **F-Secure Protection Service for Business (PSB)** προσφέροντας υψηλές Υπηρεσίες Ελέγχου Ασφάλειας Δεδομένων και Ασφαλούς Πρόσβασης στο Διαδίκτυο στο σύνολο του δήμου. Οι υπηρεσίες αυτές στοχεύουν στην αποτροπή των κινδύνων εισβολής κακόβουλου λογισμικού και διαρροής, αλλοίωσης, απώλειας δεδομένων στο δήμο μας και εναρμονίζονται με τις Απαιτήσεις του Νέου Ευρωπαϊκού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων **GDPR (General Data Protection Regulation).**

11. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ο προϋπολογισμός αποτελεί την οικονομική βάση για τον προγραμματισμό και το σχεδιασμό της λειτουργίας του δήμου σε ετήσια βάση. Σύμφωνα με την υπ' αριθ. 30842/31.07.2013 απόφαση Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών, από το έτος 2014 και μετά οι προϋπολογισμοί των δήμων συντάσσονται με βάση τα εισπραχθέντα έσοδα της προηγούμενης χρήσης και όχι τα βεβαιωθέντα, όπως ίσχυε προγενέστερα. Επιπλέον με την πράξη νομοθετικού περιεχομένου της 18ης Νοεμβρίου 2012 (ΦΕΚ 228/Α) καθιερώθηκε η υποχρέωση επίτευξης ποσοτικών στόχων στην εκτέλεση του προϋπολογισμού των ΟΤΑ.

Το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας, το οποίο συγκροτήθηκε με την 1288/2013 (ΦΕΚ 31/Β) απόφαση Υπουργού Εσωτερικών, έχει ως σκοπό τη συνεχή παρακολούθηση σε μηνιαία, τριμηνιαία και ετήσια βάση, εκτέλεσης του προϋπολογισμού των δήμων. Με βάση τα παραπάνω προκύπτει το συμπέρασμα ότι βασική υποχρέωση των Δήμων αποτελεί η ισοσκέλιση του προϋπολογισμού, τόσο κατά τη σύνταξη, όσο και κατά την εκτέλεσή του. Η απόκλιση των στόχων, σε ποσοστό μεγαλύτερο του 10%, για δύο συνεχόμενα τρίμηνα, επιφέρει κυρώσεις και την υπαγωγή του δήμου υποχρεωτικά σε πρόγραμμα εξυγίανσης, κατόπιν απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών που εκδίδεται με βάση αιτιολογημένη εισήγηση του παρατηρητηρίου.

Οι παραπάνω νομοθετικές ρυθμίσεις έχουν ως στόχο την εποπτεία και τον έλεγχο των οικονομικών των ΟΤΑ από την κεντρική διοίκηση προκειμένου να εξορθολογιστούν οι δαπάνες και να αποφεύγεται η σύνταξη και η εκτέλεση εικονικών προϋπολογισμών. Λαμβάνοντας επιπλέον υπόψη τη μείωση των τακτικών εσόδων των Δήμων κατά 25% περίπου, την αδυναμία είσπραξης εσόδων από λοιπές πηγές - κυρίως από τις υποχρεώσεις των πολιτών - λόγω οικονομικής αδυναμίας, επίσης συνυπολογίζοντας τους αυστηρούς ελεγκτικούς μηχανισμούς που επιβλήθηκαν, μπορούμε να εκτιμήσουμε τους λόγους σημαντικού περιορισμού των οικονομικών δυνατοτήτων των δήμων για την κάλυψη και των βασικών τους υποχρεώσεων. Οι παραπάνω λόγοι καθιστούν επιβλητική την αναζήτηση κάθε πρόσφορου χρηματοδοτικού μέσου, προγράμματος και εργαλείου προκειμένου να υλοποιηθεί στο διάστημα 2016 – 2019 το παρόν αναπτυξιακό του πρόγραμμα.

11.1. Ισολογιστικά και Απολογιστικά στοιχεία έτους 2019

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις των παρ. 1, 2, 3 και 4 του άρθρου 163 του Ν.3463/2006 (ΚΔΚ), καταρτίστηκε οικονομική κατάσταση απογραφής, στην οποία παρουσιάστηκε η παρακάτω χρηματοοικονομική θέση, κατά την 31η Δεκεμβρίου 2019. Ο Ισολογισμός που παρατίθεται παρακάτω θεωρήθηκε από τον ορκωτό λογιστή ΚΙΣ ΙΚΕ (ορκωτός ελεγκτής λογιστής ΜΑΡΚΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΣ)

Πίνακας 42: 9ος Ισολογισμός της 31ης Δεκεμβρίου 2019

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Ποσά κυλιόμενης χρήσεως 2019		
	Αξία κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπόσβ. Αξία
Β. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ			

1.Λοιπά Έξοδα Εγκατάστασης	12.346.467,10	7.653.884,87	4.692.582,23
Σύνολο			4.692.582,23
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
II. Ενσώματες ακινητοποιήσεις			
1. Γήπεδα - Οικόπεδα-Αγροτεμάχια	85.644.100,00	-	85.644.100,00
1α. Πάρκα - Πλατείες - Παιδότοποι	8.494.618,34	2.852.527,16	5.642.091,18
1β. Οδοί-Οδοστρώματα κοινής χρήσεως	23.963.779,54	15.924.714,47	8.039.065,07
1γ. Πεζοδρόμια κοινής χρήσης	4.489.680,49	3.063.205,17	1.426.475,32
2. Αγροί	109.510.491,72	-	109.510.491,72
3. Κτίρια και τεχνικά έργα	48.899.825,21	29.532.236,26	19.367.588,95
3β. Εγκαταστάσεις ηλεκτροφωτ. κοινής χρήσης	2.168.458,62	1.171.035,88	997.422,74
3γ. Λοιπές μόνιμες εγκαταστάσεις κοινής χρήσης	7.495.360,89	3.288.151,26	4.207.209,63
4.Μηχανήματα	831.272,64	800.745,05	30.527,59
5.Μεταφορικά μέσα	7.676.349,98	6.900.944,19	775.405,79
6.Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	6.941.049,75	5.080.822,74	1.860.227,01
7.Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση & προκαταβολές κτήσεως παγίων	4.288.201,87	-	4.288.201,87
Σύνολα	310.403.189,05	68.614.382,18	241.788.806,87
III. Τίτλοι πάγιας επένδυσης και άλλες μακροπρόθεσμες Χρηματοοικονομικές Απαιτήσεις			
1. Τίτλοι πάγιας επένδυσης	1.789.203,33		
Μείον: Προβλέψεις για υποτίμηση		632.587,87	1.156.615,46
2. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις			978.504,69
Σύνολο			2.135.120,15
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (ΓII+ΓIII)			243.923.927,02
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
II. Απαιτήσεις			
1. Απαιτήσεις από πώληση αγαθών και υπηρεσιών			1.226.615,73
2. Επισφαλείς - επίδικοι πελάτες και χρεώστες	5.412.299,50		
Μείον: Προβλέψεις		5.412.299,50	0,00

3.Χρεώστες Διάφοροι		132.574,71
Μείον: προβλέψεις	0,00	0,00
4. Λογαριασμοί διαχείρισης προκαταβολών πιστώσεων		0,00
Σύνολο		1.359.190,44
IV. Διαθέσιμα		
1. Ταμείο		3.667,44
2. Καταθέσεις Όψεως		7.741.477,72
Σύνολο		7.745.115,16
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού (ΔΙΙ+ΔΙΥ)		9.104.305,60
E. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		
1. Έξοδα επόμενων χρήσεων		29.695,91
2. Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα		2.640.211,49
Σύνολο		2.669.907,40
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (B+ Γ+Δ+Ε)		260.390.772,25
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ		
1. Χρεωστικοί Λογαριασμοί Προϋπολογισμού		97.977.642,68

ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Ποσά κυλιόμενης χρήσεως 2019
A. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	
I. Κεφάλαιο	227.653.537,86
II. Διαφορές αναπροσαρμογής και Επιχορηγήσεις Επενδύσεων - Δωρεές Παγίων	
1. Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας τίτλων	4.266,70
2. Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας λοιπών περιουσιακών στοιχείων	997.014,06
3. Δωρεές παγίων	9.607.130,86
3β. Αξία ακινήτων και λοιπών κληροδοτημάτων	455.062,40
4. Επιχορηγήσεις Επενδύσεων	26.390.593,22
Σύνολο	37.454.067,24
III. Αποθεματικά κεφάλαια	
3. Ειδικά αποθεματικά	640.190,29
IV. Αποτελέσματα εις νέο	
Υπόλοιπο (ελλείμματος) εις νέον	-599.726,69

Υπόλοιπο (ελλειμμάτων) προηγούμενων χρήσεων	-13.003.196,45
Σύνολο	-13.602.923,14
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (ΑΙ +ΑΙΙ+ΑΙΙΙ+ΑΙΥ)	252.144.872,15
Β. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ	
1. Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού	
λόγω εξόδου από την υπηρεσία	1.076.959,43
Γ.ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	
I. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	
1. Δάνεια τραπεζών	3.997.315,15
II.Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	
1.Προμηθευτές	1.818.891,02
2α. Επιταγές πληρωτέες	13.041.58
5.Υποχρεώσεις από φόρους - τέλη	83.159,98
6.Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	186.237,86
7 Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	201.582,91
11.Πιστωτές διάφοροι	342.707,40
Σύνολο	2.645.670,75
Σύνολο υποχρεώσεων (ΓΙ+ΓΙΙ)	6.642.935,90
Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	
1. Έσοδα επόμενων χρήσεων	0,00
2. Έξοδα χρήσεως δουλευμένα	525.954,67
Σύνολο	525.954,67
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Β+Γ+Δ)	260.390.722,25
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ	
2.Πιστωτικοί Λογαριασμοί Προϋπολογισμού	97.977.642,68

1. Εξέλιξη των Εσόδων

Τα συνολικά οργανικά έσοδα του Δήμου Πυλαίας Χορτιάτη της χρήσεως 2019 ανήλθαν στο ποσό των 23.980.488,94 ευρώ και με την προσθήκη των εσόδων από τόκους καταθέσεων ποσού 99.376,00 ευρώ ανήλθαν στο ποσό των 24.079.864,94 ευρώ έναντι 21.322.951,58 ευρώ το 2018.

Στο παραπάνω ποσό αν προστεθούν τα έκτακτα και ανόργανα έσοδα ποσού 3.218.796,34 ευρώ έναντι 2.585.128,62 ευρώ το 2018, τα συνολικά έσοδα του Δήμου οργανικά και ανόργανα ανήλθαν στο ποσό των 27.298.661,28 ευρώ έναντι 23.999.170,55 ευρώ το 2018. Οι επιχορηγήσεις για πάγιες επενδύσεις που ελήφθησαν το 2019, πέρα από τις επιχορηγήσεις για την κάλυψη των λειτουργικών εξόδων, ανήλθαν στο ποσό των 799.826,63 ευρώ έναντι 962.047,03 ευρώ το 2018. Η ανάλυση των εσόδων της χρήσεως 2019 έχει ως εξής:

Πίνακας 43: Έσοδα οικονομικής χρήσης έτους 2019

Κ.Α.	Έσοδα	Ποσό
72	Έσοδα από φόρους -εισφορές -πρόστιμα-προσαυξήσεις	1.222.116,13
73	Έσοδα από τέλη και δικαιώματα	13.553.146,02
74	Έσοδα από επιχορηγήσεις	9.141.547,46
75	Έσοδα παρεπομένων ασχολιών	63.679,33
76	Έσοδα κεφαλαίων	99.376,00
	Σύνολο Οργανικών εσόδων Α	24.079.864,94
81	Έκτακτα και ανόργανα έσοδα και έκτακτα κέρδη	1.805.570,75
82	Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	1.413.225,59
84	Έσοδα από προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων	0,00
	Σύνολο Ανόργανων εσόδων Β	3.218.796,34
	Γενικό Σύνολο (Α+Β)	27.298.661,28

2. Κατανομή των Εξόδων στις υπηρεσίες του δήμου

Τα οργανικά έξοδα και το κόστος των αναλωσίμων ειδών ανήλθαν στο ποσό των 27.590.554,42 ευρώ και αφαιρουμένων των αποσβέσεων ποσού 4.798.460,89 ευρώ ανήλθαν στο ποσό των 22.792.093,53 ευρώ έναντι 20.667.109,91 ευρώ το 2018.

Το κόστος αγαθών και υπηρεσιών ανήλθε στο ποσό των 24.316.113,81 ευρώ έναντι 22.567.693,42 ευρώ το 2018, τα έξοδα διοικητικής λειτουργίας του Δήμου ανήλθαν στο ποσό των 3.005.971,55 έναντι 2.422.453,67 ευρώ το 2018, τα έξοδα λειτουργίας δημοσίων σχέσεων ανήλθαν στο ποσό των 68.561,32 ευρώ έναντι 40.566,88 ευρώ το 2018 και τα χρηματοοικονομικά έξοδα ανήλθαν στο ποσό των 199.907,74 έναντι 209.688,37 ευρώ το 2018.

Το συνολικό κόστος παροχής υπηρεσιών, διοίκησης, δημοσίων σχέσεων, προβλέψεων και χρηματοοικονομικών ανήλθε στο ποσό των 27.590.554,42 ευρώ έναντι 25.240.402,34 ευρώ το 2018.

Η διαφορά μεταξύ των συνολικών εσόδων της χρήσεως 2019 ποσού 27.298.661,28 ευρώ μείον τα συνολικά έξοδα της χρήσεως 2019 ποσού 27.898.387,97 ευρώ στα οποία περιλαμβάνονται αποσβέσεις ποσού 4.798.460,89 ευρώ αποτελεί το έλλειμμα της χρήσεως 2019 το οποίο ανέρχεται σε 599.726,69 ευρώ έναντι ελλείμματος 2.887.913,13 ευρώ το 2018.

Όπως προκύπτει από τον Ισολογισμό του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη της 31.12.2019 τα ενσώματα πάγια στοιχεία ανέρχονται στο ποσό των 310.403.189,05 ευρώ έναντι 308.690.050,16 ευρώ το 2018 και αφαιρουμένων των αποσβέσεων ποσού 68.614.382,18 ευρώ, από τις οποίες 4.798.460,89 ευρώ

αφορούν τις αποσβέσεις της χρήσεως 2019, η αναπόσβεστη αξία τους ανέρχεται στο ποσό των 241.788.806,87 ευρώ.

Η ανάλυση των εξόδων της χρήσεως 2019 έχει ως εξής:

Πίνακας 44: Έξοδα Οικονομικής Χρήσης έτους 2019

ΚΑ	Έξοδα	Ποσό
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	10.044.367,08
61	Αμοιβές αιρετών αρχόντων και τρίτων	1.301.228,54
62	Παροχές τρίτων	5.167.246,30
63	Φόροι-Τέλη	62.426,08
64	Διάφορα έξοδα	3.793.264,70
65	Τόκοι και συναφή έξοδα	199.907,74
66	Αποσβέσεις παγίων ενσωματ. στο λειτουργικό κόστος	4.798.460,89
67	Παροχές -Χορηγίες -Επιχορηγήσεις -Επιδοτήσεις -	734.765,00
68	Προβλέψεις -Εκμεταλλεύσεως	1.992,07
	Σύνολο Οργανικών εξόδων	26.103.658,40
81	Έκτακτα και ανόργανα έξοδα και έκτακτες ζημιές	285.748,84
82	Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	22.084,71
83	Προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους	0,00
	Σύνολο Εκτάκτων εξόδων	307.833,55
25	Αναλώσεις Αναλώσιμων Υλικών	1.075.973,19
26	Ανταλλακτικά Πάγιων στοιχείων	410.922,83
	Σύνολο αναλώσεων	1.486.896,02
	Γενικό Σύνολο	27.898.387,97

3. Απαιτήσεις και Υποχρεώσεις

Το σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων του Δήμου ανέρχεται στο ποσό των 2.645.620,75 ευρώ έναντι 2.568.287,49 ευρώ το 2018 και οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις σε 3.997.315,15 ευρώ έναντι 4.420.498,60 ευρώ το 2018, δηλαδή το σύνολο των υποχρεώσεων του Δήμου ανέρχεται σε 6.642.935,90 ευρώ έναντι 6.772.717,76 ευρώ το 2018, ενώ το σύνολο των βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων ανέρχεται στο ποσό των 1.359.190,44 ευρώ έναντι 1.388.344,28 ευρώ το 2018.

4. Διαθέσιμα

Το υπόλοιπο των χρηματικών διαθεσίμων την 31.12.2019 είναι 7.847.578,08 ευρώ. Στα χρηματικά διαθέσιμα ποσό 189.706,54 ευρώ ανήκει στο κληροδότημα «ΚΟΤΖΑΜΑΝΗ».

5. Κεφάλαιο

Το κεφάλαιο του Δήμου ανέρχεται στο ύψος των 227.653.537,86 ευρώ.

6. Συμπέρασμα

Το γενικό συμπέρασμα από την εκτέλεση του προϋπολογισμού 2019 είναι ότι η ορθολογική διαχείριση των οικονομικών του δήμου ανταποκρίθηκε στην Στοχοθεσία του 2019. Οι μικρές αποκλίσεις στην είσπραξη των εσόδων σε συνδυασμό με την σωστή διαχείριση των εξόδων δεν επηρέασαν αρνητικά την υλοποίηση του προϋπολογισμού στο 2019

7. Αριθμοδείκτες

Οι αριθμοδείκτες που χρησιμοποιήθηκαν από την οικονομική υπηρεσία του δήμου για τη διαπίστωση των παραπάνω συμπερασμάτων για την ορθολογική διαχείρισης των οικονομικών του δήμου είναι οι εξής:

Πίνακας 45: Οικονομικοί αριθμοδείκτες χρήσης 2019

	Στοιχεία Ισολογισμού	Χρήση 2019	Δείκτες
1	Ίδια κεφάλαια	227.653.577,86	87,43%
	Σύνολο παθητικού	260.390.722,25	
2	Σύνολο υποχρεώσεων	6.642.935,90	3%
	Σύνολο παθητικού	260.390.722,25	
3	Κυκλοφορούν ενεργητικό	9.104.305,60	4%
	Σύνολο ενεργητικού	260.390.722,25	
4	Κυκλοφορούν ενεργητικό	9.104.305,60	287%
	Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις + μεταβατικοί λογαριασμοί παθητικού	3.171.575,42	
5	Συνολικού χρέους	6.642.935,90	34,32%
	Τακτικά Έσοδα + ΣΑΤΑ	19.357.172,37	
6	Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	2.645.620,75	14%
	Τακτικά Έσοδα + ΣΑΤΑ	19.357.172,37	
7	Σχέση μισθών συνολικά	10.044.367,08	53%
	Τακτικά Έσοδα	18.942.122,37	
8	Σχέση μισθών ανταποδοτικών υπηρεσιών	3.127.347,09	29%
	Ανταποδοτικά Έσοδα 0311+2111	10.796.361,62	

Πηγή: Οικονομική Υπηρεσία του δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη

11.2. Προϋπολογισμοί ετών 2020 – 2021 Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη

Ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός εσόδων και εξόδων του οικονομικού έτους 2020, καθώς και ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός εσόδων και εξόδων του οικονομικού έτους 2021, παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 46: Προϋπολογισμοί 2020 και 2021

ΕΣΟΔΑ		2020	2021
0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	17.896.591,72	18.151.581,08
01	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	91.000,00	82.000,00
02	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	95.000,00	100.000,00
03	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	8.063.000,00	8.160.000,00
04	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	2.355.000,00	2.245.500,00
05	ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	728.000,00	739.000,00
06	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	6.527.591,72	6.794.581,08
07	ΛΟΙΠΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	37.000,00	30.500,00
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	11.252.063,45	13.647.435,65
11	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΚΙΝΗΤΗΣ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	5.000,00	5.000,00
12	ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	413.771,00	1.265.290,00
13	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	10.507.792,45	12.068.645,65
14	ΔΩΡΕΕΣ - ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΕΣ - ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΕΣ	10.000,00	20.000,00
15	ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ - ΠΡΟΣΤΙΜΑ - ΠΑΡΑΒΟΛΑ	286.500,00	256.500,00
16	ΛΟΙΠΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	29.000,00	32.000,00
2	ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ	2.959.900,00	3.038.200,00
21	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ ΠΟΕ	2.959.700,00	3.028.200,00
22	ΕΣΟΔΑ Π.Ο.Ε. ΕΚΤΑΚΤΑ	200,00	10.000,00
3	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ Π.Ο.Ε.	7.513.216,41	13.212.626,00
31	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ	50.000,00	6.122.157,76
32	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑ ΕΤΗ	7.463.216,41	7.090.468,24
4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	5.552.930,00	5.853.850,00
41	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	4.938.250,00	5.177.250,00
42	ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	59.000,00	53.000,00
43	ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΣ ΑΠΟΔΟΣΗ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ (ΝΟΜΙΚΑ Ή ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ)	555.680,00	623.600,00
5	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	7.439.935,27	7.512.689,74
511	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ.	7.000.905,59	7.086.204,74
512	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΟ	439.029,68	426.485,00

	ΑΠΟ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ		
--	-------------------	--	--

ΕΞΟΔΑ		2020	2021
6	ΈΞΟΔΑ	22.760.826,99	24.717.625,12
60	ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	10.624.337,53	11.396.020,73
61	ΑΜΟΙΒΕΣ ΑΙΡΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	1.598.972,64	1.790.746,26
62	ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	4.653.901,00	4.955.742,00
63	ΦΟΡΟΙ ΤΕΛΗ	81.400,00	81.400,00
64	ΛΟΙΠΑ ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	721.609,02	807.060,00
65	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΙΣΤΕΩΣ	401.963,80	453.779,26
66	ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ	1.670.763,00	2.042.266,87
67	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ	2.977.880,00	3.160.610,00
68	ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ	30.000,00	30.000,00
7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	14.286.408,93	21.783.827,02
71	ΑΓΟΡΕΣ ΚΤΙΡΙΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΠΑΓΙΩΝ	1.180.347,26	8.129.273,50
73	ΈΡΓΑ	9.966.132,15	10.483.219,00
74	ΜΕΛΕΤΕΣ ΈΡΕΥΝΕΣ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	3.133.929,52	3.165.334,52
75	ΤΙΤΛΟΙ ΠΑΓΙΑΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ)	6.000,00	6.000,00
8	ΠΛΗΡΩΜΕΣ Π.Ο.Ε. ΑΠΟΛΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	14.824.720,82	14.073.210,80
81	ΠΛΗΡΩΜΕΣ Π.Ο.Ε.	2.807.293,32	2.407.607,91
82	ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ	4.982.275,00	5.236.275,00
83	ΕΠΙΧΟΡΗΓΟΥΜΕΝΕΣ ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ Π.Ο.Ε.	0,00	0,00
85	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΜΗ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ	7.035.152,50	6.429.327,89
9	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	742.680,11	841.719,53
	ΣΥΝΟΛΑ	52.614.636,85	61.416.382,47

Πηγή: Οικονομική Υπηρεσία του δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη 2021

12. ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

12.1. Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας, Αλληλεγγύης και Παιδείας (ΚΕΚΠΑΠ)

Αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, συστάθηκε με το ΦΕΚ 808/10-5-2011, τ.Β' και προήλθε από την «Καλλικρατική» συγχώνευση εννέα Ν.Π.Δ.Δ. Απασχολεί σήμερα συνολικά τριάντα έξι (36) εργαζομένους, εκ των οποίων οι είκοσι ένας (21) είναι μόνιμοι υπάλληλοι (Δημ. Δικαίου ή Αορίστου Χρόνου) και οι υπόλοιποι δεκαπέντε (15) Ορισμένου Χρόνου με ετήσιες ανανεωνόμενες συμβάσεις, στα πλαίσια χρηματοδοτήσεων των ΕΣΠΑ ή Εθνικών Πόρων.

Στα αντικείμενα δραστηριοποίησής του ανήκουν τα ΚΑΠΗ, οι Δομές Βοήθεια στο Σπίτι, τα Δημοτικά Ιατρεία, οι δράσεις Προληπτικής Ιατρικής, οι Παιδικοί Σταθμοί και τα Πάρκα Κυκλοφοριακής Αγωγής, μέσα στην επικράτεια του Δήμου, η οποία είναι αρκετά μεγάλη, καλύπτοντας την έκταση τριών συγχωνευμένων Δήμων και εξυπηρετούνται περίπου 100.000 μόνιμοι κάτοικοι. Σήμερα υπάρχουν συνολικά δεκαπέντε (15) δομές κοινωνικής στήριξης και προσχολικής αγωγής και παιδείας, υπό την αιγίδα του οργανισμού.

Οι κύριες ομάδες-στόχοι αφορούν

- Στα νήπια ηλικίας 2,5 - 4 ετών για τις δομές Παιδικών Σταθμών (περίπου το 3% του πληθυσμού)
- Στους ηλικιωμένους ηλικίας άνω των 60 ετών, για τις δομές των ΚΑΠΗ (περίπου το 12% του πληθυσμού)
- Στους ανήμπορους ηλικιωμένους άνω των 60 ετών και ατόμων ΑΜΕΑ, για τις δομές Βοήθεια στο Σπίτι (περίπου το 4% του πληθυσμού)
- Στα παιδιά 3-12 ετών, για τη δομή Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής (περίπου το 8 % του πληθυσμού)

Επίσης, στις υπόλοιπες ομάδες-στόχους, εντάσσεται η ομάδα-στόχος που αναφέρεται:

- Σε όλους του κατοίκους για τις δομές δημοτικών ιατρείων και δομών προληπτικής ιατρικής

Το ΚΕΚΠΑΠ έχει ως γενικό σκοπό την εφαρμογή των ενδεδειγμένων πολιτικών στους τομείς δραστηριοποίησής του, με κοινωνική ευρύτητα εφαρμογής στο πλαίσιο της εκπλήρωσης της κοινωνικής φροντίδας και συνοχής στην επικράτεια του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη.

A. Δομές

Οι Δομές που λειτουργεί σήμερα το ΚΕΚΠΑΠ, είναι οι εξής:

Πίνακας 47: Δομές

α/α	Δομή	Περιοχή δραστηριοποίησης
1	1ο ΚΑΠΗ Πυλαίας	Παραδ. Οικισμός Πυλαίας, Πυλαιώτικα, Πουρνάρι, Ελαιώνες
2	2ο ΚΑΠΗ Πυλαίας	Μαλακοπή-Κων/πολίτικα
3	ΚΑΠΗ Πανοράματος	Πανόραμα
4	ΚΑΠΗ Χορτιάτη	Χορτιάτης
5	ΚΑΠΗ Ασβεστοχωρίου	Ασβεστοχώρι, Εξοχή
6	ΚΑΠΗ Φίλυρο	Φίλυρο
7	Δημοτικός Παιδικός Σταθμός Πυλαίας Μ. Τερλεμεσόγλου	Πυλαία, Μαλακοπή, Κων/πολίτικα, ωφελούμενοι ευρύτερης περιοχής
8	1ο Βοήθεια στο Σπίτι Πυλαίας	Παραδ. Οικισμός Πυλαίας, Πυλαιώτικα, Πουρνάρι, Ελαιώνες
9	2ο Βοήθεια στο Σπίτι Πυλαίας	Μαλακοπή-Κων/πολίτικα
10	Βοήθεια στο Σπίτι Πανοράματος	Πανόραμα
11	Βοήθεια στο Σπίτι Ασβεστοχωρίου	Χορτιάτης, Ασβεστοχώρι, Εξοχή, Φίλυρο
12	Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής	Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης
13	ΚΕΠ Υγείας Πανοράματος	Πανόραμα, Επικράτεια Δήμου
14	Δημ. Ιατρείο Χορτιάτη	Όλος ο Δήμος
15	Τοπικό Ιατρείο Εξοχής	Εξοχή

B. Ανθρώπινο δυναμικό

Η σύνθεση του ανθρώπινου δυναμικού έχει ως εξής:

Πίνακας 48: Προσωπικό ΚΕΚΠΑΠ

Κλάδος	Ειδικότητα	Δημ. Δίκαιου	
		/ ΙΔΑΧ	ΙΔΟΧ
ΠΕ	Διοικητικών	1	0
ΠΕ	Κοινωνικών Λειτουργιών	1	1
ΠΕ	Κοινωνιολόγων	0	1
ΠΕ	Ψυχολόγων	0	1
ΤΕ	Βρεφονηπιοκόμων	4	0
ΤΕ	Κοινωνικών Λειτουργιών	1	1
ΤΕ	Νοσηλευτών	4	3
ΤΕ	Φυσικοθεραπευτών	1	0
ΤΕ	Μουσικών	1	0
ΔΕ	Βοηθ. Βρεφονηπιοκόμων	2	0
ΔΕ	Βοηθ. Νοσηλευτών	2	1
ΔΕ	Διοικητικού	1	0
ΔΕ	Μαγείρων	1	0
ΔΕ	Οικογενειακών Βοηθών	2	4
ΥΕ	Οικογενειακών Βοηθών	0	3
	Σύνολα	21	15
	Γενικό Σύνολο	36	

Οι δύο (2) διοικητικοί υπάλληλοι, ο ένας Δημοσίου Δικαίου και ο άλλος Αορίστου Χρόνου, που στελεχώνουν το Τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών του φορέα, είναι με το καθεστώς της απόσπασης από το Δήμο Πυλαίας-Χορτιάτη, λόγω έλλειψης ειδικευμένου προσωπικού στο ΚΕΚΠΑΠ.

Γ. Οικονομικά Στοιχεία

Το νομικό πρόσωπο, έπειτα από δέκα (10) χρόνια λειτουργίας, κατά την τρέχουσα οικονομική χρήση, παρουσιάζει τον παρακάτω εγκεκριμένο προϋπολογισμό εσόδων – εξόδων:

Πίνακας 49: **Ανακεφαλαίωση Εσόδων και Εξόδων**

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΣΟΔΩΝ	ΕΥΡΩ
Έσοδα	
Επιχορηγήσεις Προγράμματος Βοήθεια στο Σπίτι	260.542,00
Επιχορηγήσεις Προγράμματος Εναρμόνιση Επαγγελματικής & Οικογενειακής Ζωής	72.200,00
Επιχορήγηση τακτική Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη	690.000,00
Ίδια έσοδα (τροφεία, συνδρομές, ακίνητη περιουσία κλπ)	157.740,00
Έσοδα ΠΟΕ	29.000,00
Έσοδα ΠΟΕ από οφειλές ιδιωτών άνω της διετίας	34.854,61
Εισπράξεις υπέρ Δημοσίου και επιστροφές χρημάτων	386.440,00
Χρηματικό Υπόλοιπο προηγούμενης χρήσης	105.000,00
Σύνολο	1.735.776,61
Έξοδα	
Κόστος προσωπικού	836.272,40
Δαπάνες για την εξυπηρέτηση δημόσιας πίστης	700,00
Δαπάνες για επενδύσεις	2.000,00
Πληρωμές ΠΟΕ	386.440,00
Λοιπές λειτουργικές δαπάνες	205.122,06
Αποδόσεις εσόδων υπέρ Δημοσίου και τρίτων	293.590,00
Προβλέψεις μη-είσπραξης	7.000,00
Αποθεματικό	4.652,16
Σύνολο	1.765.776,61

Δ. Προγράμματα Δράσης

Ο συνοπτικός προϋπολογισμός για τα προγράμματα δράσης έτους 2021, απεικονίζεται ως εξής:

Πίνακας 50: Προϋπολογισμός για τα προγράμματα δράσης έτους 2021

Πρόγραμμα / Δράση	Ωφελούμενοι	Ποσό	
		Έξοδα	
ΚΑΠΗ	3.000 μέλη	Έξοδα	45.000
		Έσοδα πλην Δήμου	24.000
Βοήθεια στο Σπίτι	149 ηλικιωμένοι	Έξοδα	4.000
		Έσοδα πλην Δήμου	260.542
Δημοτικός Παιδικός Σταθμός	44 νήπια	Έξοδα	30.000
		Έσοδα πλην Δήμου	79.200
Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής	2.000 παιδιά 15 σχολεία	Έξοδα	0
		Έσοδα πλην Δήμου	5.600
Δράσεις Υγείας	40 δράσεις	Έξοδα	15.000
		Έσοδα πλην Δήμου	0

Πίνακας 51: ΚΕΚΠΑΠ αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης – SWOT Ανάλυση

ΚΕΚΠΑΠ	
Δυνατότητες και Ευκαιρίες	Προβλήματα και Περιορισμοί
Δυνατότητες	Προβλήματα
<ul style="list-style-type: none"> - Γειτνίαση του Δήμου με το ΠΣΘ - Η διασπορά των δομών σε όλη την επικράτεια του Δήμου, ώστε σε κάθε οικισμό υπάρχει το σύνολο των βασικών διατιθέμενων δομών - Ο ισοσκελισμένος ετήσιος προϋπολογισμός, η «οικονομική» υγεία του οργανισμού και οι μικρές οφειλές παρελθόντων ετών - Το ικανοποιητικό επίπεδο παροχής υπηρεσιών - Ο καλός (και ενθαρρυντικός) βαθμός ικανοποίησης των ωφελουμένων και η συμμετοχή τους στις πρωτοβουλίες και τις δράσεις του οργανισμού - Η εμπειρία του υπάρχοντος προσωπικού - Το ολοκληρωμένο σχέδιο οργάνωσης, ανάπτυξης, δικτύωσης και εκπαίδευσης που υλοποιείται 	<ul style="list-style-type: none"> - Προβλήματα επιβάρυνσης και κινδύνων του φυσικού περιβάλλοντος από την μη ελεγχόμενη ανθρώπινη δραστηριότητα - Οι δυσκολίες για τη διατήρηση της χρηματοδότησης από το Δήμο Πυλαίας-Χορτιάτη - Η σαφής έλλειψη προσωπικού στις δομές και ειδικά στο διοικητικό τμήμα - Οι πεπαλαιωμένες, σε πολλές περιπτώσεις, κτιριακές εγκαταστάσεις και η απουσία των μέσων - Η ασθενική ανάπτυξη δράσεων εθελοντισμού και εξωστρέφειας στις συνεργασίες με φορείς, ιδρύματα και επιχειρήσεις - Η έλλειψη καταγραφής και οργανωμένης εφαρμογής σταθερών και αποδοτικών διαδικασιών - Η απαίτηση συνεχούς εκπαίδευσης στο διοικητικό προσωπικό, εξαιτίας των ολοένα και αυξανόμενων απαιτήσεων από τη νομοθεσία

Ευκαιρίες	Περιορισμοί
<ul style="list-style-type: none"> - Εστίαση του ΕΣΠΑ και των χωρικών πολιτικών στο ρόλο των σημαντικών αστικών κέντρων - Οι αλλαγές του θεσμικού και νομικού πλαισίου για την οργάνωση των Ν.Π.Δ.Δ. που επιταχύνουν τις διεργασίες για την επιμόρφωση του προσωπικού και την εφαρμογή σύγχρονων προτύπων διοίκησης - Οι εδραιωμένες δημόσιες δομές επιμόρφωσης των υπαλλήλων - Η συνέχιση των κοινωνικών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ - Η έναρξη της νέας προγραμματικής περιόδου και οι εκ νέου ευκαιρίες ένταξης σε σύγχρονα προγράμματα - Η αξιοποίηση καλών πρακτικών άλλων δομών - Η κοινωνική αποδοχή του οργανισμού 	<ul style="list-style-type: none"> - Οι δυσκολίες διατήρησης επιπέδου χρηματοδότησης από το Δήμο Πυλαίας-Χορτιάτη - Οι πιέσεις του ιδιωτικού τομέα των κοινωνικών υπηρεσιών ή/και ο ανταγωνισμός των ιδιωτικών επιχειρήσεων - Τα σενάρια κατάργησης, συγχωνεύσεων και απολύσεων που απειλούν γενικότερα το οικοδόμημα των κοινωνικών παροχών μέσω της Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Οι αποσπασματικές και χωρίς συνέχεια, ρυθμίσεις σε θέματα οργάνωσης, διοίκησης, διαχείρισης και ανθρώπινου δυναμικού, από την κεντρική κυβέρνηση - Το γραφειοκρατικό, αναποτελεσματικό και περίπλοκο πλαίσιο λειτουργίας των φορέων Δημοσίου Δικαίου και η προσήλωση σε παραδοσιακές μεθόδους διοίκησης και λειτουργίας - Οι αδυναμίες προσαρμογής των δομών και συστημάτων λειτουργίας προς τις εξελισσόμενες ανάγκες - Η δυσκολία υποκίνησης του ανθρώπινου δυναμικού λόγω θεσμικής έλλειψης κινήτρων

12.2. Κοινωφελής Επιχείρηση Πολιτισμού Αθλητισμού Περιβάλλοντος (ΚΕΠΑΠ)

Συστάθηκε βάσει του ΦΕΚ/Β'/808/10.5.2011 και προήλθε από τη συγχώνευση των τεσσάρων Κοινωφελών Επιχειρήσεων με τις επωνυμίες «Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Πανοράματος (Κ.Ε.Δ.ΠΑ.)», «Δημοτική Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Πυλαίας (Δ.Κ.Ε.Δ.Π.)», «Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού Αθλητισμού Δήμου

Χορτιάτη (Δ.Ε.Π.Α.)» και «Δημοτική Επιχείρηση Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης (Δ.Ε.Κ.Π.Α.)», των πρώην Δήμων Πυλαίας, Πανοράματος και Χορτιάτη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον «Καλλικράτη» Ν.3852/2010.

Η ΚΕΠΑΠ έχει συστήσει κανονισμό εσωτερικής υπηρεσίας (ΟΕΥ) που ρυθμίζει τα σχετικά θέματα οργάνωσης των υπηρεσιών και του προσωπικού. Οι λειτουργίες της συνοψίζονται στους επιμέρους τομείς:

Πολιτισμού: εφαρμόζει πολιτικές για την ανάδειξη και την προστασία και ανάδειξη του τοπικού πολιτισμού, την προβολή πολιτιστικών αγαθών και των σύγχρονων πολιτιστικών έργων που παράγονται σε τοπικό επίπεδο. Επίσης, είναι αρμόδια για τη λειτουργία του Δημοτικού Ωδείου.

Αθλητισμού: προωθεί και εφαρμόζει προγράμματα ενίσχυσης μαζικού αθλητισμού, διοργανώνει αθλητικές εκδηλώσεις, λειτουργεί τις αθλητικές εγκαταστάσεις όπως: των δημοτικών γυμναστηρίων, αθλητικών κέντρων και δημοτικών χώρων. Επίσης λειτουργεί τμήματα εκμάθησης και προπόνησης αθλημάτων,

Περιβάλλοντος: προωθεί τοπικά προγράμματα για την προστασία και την αναβάθμιση του φυσικού, αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, ενθάρρυνσης του εθελοντισμού κ.λπ..

Η ΚΕΠΑΠ λειτουργεί εργαστήρια σε όλες τις δημοτικές ενότητες και δημοτικές κοινότητες στους τομείς:

I. Πολιτισμού:

A. Εργαστήρια Μουσικής (30 τμήματα)

- μουσική προπαιδεία
- νυκτών οργάνων (κιθάρα)
- ηλεκτροφόρων οργάνων (πιάνο)
- πνευστών οργάνων (φλάουτο, φλογέρα, κλαρινέτο, φαγκότο)
- εγχόρδων οργάνων (βιολί)
- φιλαρμονικής
- σύγχρονου (ηλεκτρική, ακουστική κιθάρα, ντραμς, αρμόνιο, μπάσο)
- λαϊκής και παραδοσιακής μουσικής (ακορντεόν, μπουζούκι ούτι, λαούτο)
- Θεωρητικά –Σύνθεση
- χορωδιών
- Στις περιοχές Πανοράματος και Πυλαίας σε κατάλληλα διαμορφωμένους χώρους λειτουργούν αδειοδοτημένο δημοτικό ωδείο

B. Εργαστήρια Χορού και Θεάτρου (20 τμήματα)

- κλασικού χορού -τμήματα μοντέρνου χορού
- hip hop– τμήματα Latin
- μπαλέτου

- παραδοσιακών χορών

Γ. Εικαστικά Εργαστήρια (20 τμήματα)

- ζωγραφικής/ αιοιογραφίας
- κεραμικής
- διακόσμησης
- κοσμήματος
- λαϊκής τέχνης

Δ. Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών Πυλαίας

- φύλαξη παιδιών 6-12 ετών
- δημιουργική απασχόληση
- δημιουργία νέου κέντρου Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών στην περιοχή Κωνσταντινουπολιτών Πυλαίας

Ε. Στις δραστηριότητες του πολιτισμού εντάσσεται και λειτουργία των Θερινών Κινηματογράφων Πανοράματος και Πυλαίας με κινηματογραφικές ταινίες Α΄ προβολής με τα πιο σύγχρονα μηχανήματα εικόνας και ήχου.

Επίσης έχει δημιουργήσει κινηματογραφικές λέσχες με μεγάλη ανταπόκριση των δημοτών που λειτουργούν τους χειμερινούς μήνες στις δημοτικές κοινότητες Χορτιάτη, Πανοράματος, Φιλύρου και Ασβεστοχωρίου σε κατάλληλες αίθουσες με σύγχρονα μηχανήματα εικόνας και ήχου.

Οι παραπάνω περιγραφόμενες δραστηριότητες πραγματοποιούνται στις κτιριακές εγκαταστάσεις των:

- *Πέτρινο Πολιτιστικό Κέντρο*: δημοτική ενότητα Πυλαίας, στον παραδοσιακό οικισμό της Πυλαίας
- *Εργαστήριο Πολιτισμού Μαλακοπής*: δημοτική ενότητα Πυλαίας, στη Μαλακοπή
- *Πολιτιστικό Κέντρο Πανοράματος*: δημοτική ενότητα Πανοράματος, στο Νέο Δημαρχείο
- *Εργαστήρια Πολιτισμού Ασβεστοχωρίου, Χορτιάτη και Φιλύρου* στη δημοτική ενότητα Χορτιάτη
- *Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών Πυλαίας*: δημοτική ενότητα Πυλαίας, στον παραδοσιακό οικισμό της Πυλαίας
- *Θερινός Κινηματογράφος Πανοράματος*: δημοτική ενότητα Πανοράματος
- *Θερινός Κινηματογράφος Πυλαίας*: δημοτική ενότητα Πυλαίας

!! Αθλητισμού:

Α. Προγράμματα Μαζικού Αθλητισμού (34 τμήματα)

Βασικό χαρακτηριστικό των δράσεων αθλητισμού είναι η αποκεντρωμένη ανάπτυξή τους σε όλους τους οικισμούς. Απευθύνονται σε όλες τις κοινωνικές και ηλικιακές

ομάδες. Τα προγράμματα που αναπτύσσονται είναι δομημένα με βάση το άθλημα και τα χαρακτηριστικά των ομάδων. Παράλληλα διερευνούνται όλα τα πιθανά χρηματοδοτικά προγράμματα.

B. Λειτουργία Δημοτικού Κολυμβητηρίου και προγράμματα εκμάθησης κολύμβησης (16 τμήματα)

Το Δημοτικό Κολυμβητήριο στο Πανόραμα λειτουργεί όλο το χρόνο, κάθε μέρα (συμπεριλαμβανομένων Σαββάτου και Κυριακής) εκτός επίσημων αργιών, από τις 08.00 – 23.00, τηρώντας όλες τις προδιαγραφές υγιεινής και ασφάλειας όπως ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία. Στον τομέα της ανάπτυξης αθλητικών κολυμβητικών προγραμμάτων περιλαμβάνονται χειμερινά και θερινά προγράμματα μικρής διάρκειας, ημερίδες, καθώς και ελεύθερα προγράμματα και δράσεις αθλητισμού σχετικές με τον υγρό στίβο και την κολύμβηση.

Γ. Υποστήριξη αθλητισμού νεολαίας (8 τμήματα)

Ο τομέας αυτός συνδυάζει τα καλοκαιρινά προγράμματα, το αθλητικό Camp . Είναι προσανατολισμένος για παιδιά του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη ηλικίας 6 ως 14 ετών.

Οι παραπάνω περιγραφόμενες δραστηριότητες πραγματοποιούνται στις κτιριακές εγκαταστάσεις των:

- *Δημοτικό Γυμναστήριο Πυλαίας*: δημοτική ενότητα Πυλαίας, στον παραδοσιακό οικισμό της Πυλαίας
- *Δημοτικό Γήπεδο «Α. Καραμπουρνιώτης»*: Κωνσταντινοπολίτικα, Δ.Ε. Πυλαίας
- *Δημοτικό Γυμναστήριο Πανοράματος*: Δ.Ε. Πανοράματος
- *Δημοτικό Κολυμβητήριο Πανοράματος*: Δ.Ε. Πανοράματος
- *Γυμναστήριο Γαλανού*: Δ.Ε. Πανοράματος
- *Γυμναστήρια Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου και Δ.Κ. Χορτιάτη*: Δ.Ε. Χορτιάτη

III. Περιβάλλοντος

- Διοργάνωση ημερίδων, με πρόσκληση εισηγητών, ειδικών επιστημόνων, για θέματα περιβαλλοντικής προστασίας και ευαισθητοποίησης, φύλαξης και προστασίας περιοχών ιδιαίτερης περιβαλλοντικής ευαισθησίας, προγραμμάτων ανακύκλωσης, συνολικά έξι έως οκτώ κατά τη διάρκεια του έτους.
- Η προώθηση του εθελοντισμού μέσα από δράσεις και πολιτικές για τα περιβαλλοντικά θέματα και την προστασία του περιβάλλοντος, όπως καθαρισμοί, αναδασώσεις
- Υλοποίηση περιβαλλοντικών προγραμμάτων, συγχρηματοδοτούμενων και μη-σε συνεργασία με κρατικούς και ιδιωτικούς φορείς.
- Υποστήριξη δράσεων συλλογικών φορέων για θέματα περιβάλλοντος και ενέργειας και έκδοση ενημερωτικού υλικού

Προσωπικό:

Το προσωπικό που απασχολείται στο ΚΕΠΑΠ ανάλογα με τη σχέση εργασίας χωρίζεται σε δύο ομάδες:

A. Θέσεις με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου (ΙΔΑΧ):

Οι παρακάτω θέσεις καλύπτονται από προσωπικό με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ) και είναι προσωποπαγείς. Οι θέσεις αυτές καταργούνται όταν κενωθούν με οποιονδήποτε τρόπο. Η ΚΕΠΑΠ απασχολεί 42 υπαλλήλους με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου:

Πίνακας 52: Προσωπικό Αορίστου Χρόνου

Ειδικότητα	Θέσεις
Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης	
ΠΕ Διοικητικού	2
ΠΕ Μουσικών	4
ΠΕ Γυμναστών	15
Σύνολο	21
Τεχνολογικής Εκπαίδευσης	
ΤΕ Διοικητικού	2
ΤΕ Μουσικών	4
Σύνολο	6
Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης	
ΔΕ Διοικητικού	6
ΔΕ Γενικών Καθηκόντων	2
ΔΕ Οδηγών	1
Σύνολο	9
Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	
ΥΕ Εργατών Καθαριότητας	6
Σύνολο	6
Γενικό Σύνολο	42

Β. Θέσεις με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου (ΙΔΟΧ):

Οι παρακάτω θέσεις καλύπτονται από προσωπικό με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου (ΙΔΟΧ). Η κάλυψη των θέσεων αυτών είναι επαναλαμβανόμενη και σχετίζεται με τις ανάγκες της ΚΕΠΑΠ όπως αυτές διαμορφώνονται ανά έτος. Στην παρακάτω κατάσταση περιλαμβάνονται και θέσεις ατόμων που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικά ομάδες και συγκεκριμένα ατόμων με αναπηρία και, υπαγόμενα σε σχετικά προγράμματα του ΟΑΕΔ.

Πίνακας 53: Προσωπικό ορισμένου χρόνου

Ειδικότητα	Θέσεις	Πρόγραμμα ΟΑΕΔ
Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης		
ΠΕ Γυμναστών	1	Σχέση ΙΔΟΧ ωρομίσθιοι
ΠΕ Νηπιαγωγών	1	Κ.Δ.Α.Π. Πυλαίας
ΠΕ Παραδοσιακών Χορών	1	Σχέση ΙΔΟΧ ωρομίσθιοι
Σύνολο	3	
Τεχνολογικής Εκπαίδευσης		
ΤΕ Μουσικών	21	Σχέση ΙΔΟΧ ωρομίσθιοι
Σύνολο	21	
Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης		
ΔΕ Διοικητικού	1	Πρόγραμμα ΝΘΕ του ΟΑΕΔ για Α.Μ.Ε.Α.
ΔΕ Διακόσμησης	1	Σχέση ΙΔΟΧ ωρομίσθιοι
ΔΕ Εργατών Καθαριότητας	1	Πρόγραμμα ΝΘΕ του ΟΑΕΔ για Α.Μ.Ε.Α.
ΔΕ Ζωγράφων	2	Σχέση ΙΔΟΧ ωρομίσθιοι
ΔΕ Λαϊκής Τέχνης	1	
ΔΕ Αγιογραφίας	1	
ΔΕ Μπαλέτου	1	
ΔΕ Παραδοσιακών Χορών	2	
ΔΕ Θεάτρου	2	
Σύνολο	12	
Γενικό Σύνολο	36	

Οικονομικά Στοιχεία

Όσον αφορά στα οικονομικά του στοιχεία παρατίθεται παρακάτω πίνακας με τα στοιχεία εσόδων και εξόδων του εγκεκριμένου προϋπολογισμού χρήσης του τρέχοντος οικονομικού έτους 2021:

Πίνακας 54: Προϋπολογισμός Εσόδων – Εξόδων 2021

Προϋπολογισμός Εσόδων		
Κ.Α.Ε.	Περιγραφή Εσόδων	
08.18	Λογαριασμοί	0,00
08.30	Πελάτες	797.864,66
08.33	Χρεώστες διάφοροι	0,00
08.35	Λογαριασμοί διαχείρισης προκαταβ. πιστώσεων	0,00
08.36	Μεταβατικοί λογαριασμοί ενεργητικού	0,00
08.38	Χρηματικά διαθέσιμα	4.500,00
08.39	Απαιτήσεις και διαθέσιμα υποκατ. ή αλ. κεντρ.	2.500,00
08.54	Απόδοση Φορολ/κων Κρατήσεων	100.000,00
08.55	Απόδοση Ασφαλ/κών Κρατήσεων	500.000,00
08.73	Πωλήσεις υπηρεσιών (έσοδα απο παρ.υπηρ.)	29.000,00
08.74	Επιχορηγήσεις και διάφορα έσοδα υπηρεσιών	1.247.028,20
08.75	Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών	70.000,00
08.76	Έσοδα κεφαλαίων	0,00
08.79	Οργανικά έσοδα κατ' είδος υποκ/των-αλ.κεντ	780.884,40
	Σύνολο	3.531.777,26

Προϋπολογισμός Εξόδων		
Κ.Α.Ε.	Περιγραφή Εξόδων	
04.14	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	60.000,00
04.16	Ασωμ. Ακινήτ. & Εξοδα Πολυετούς Απόσβεσης	3.000,00
04.18	Συμμετοχές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	4.000,00
04.35	Πάγια Προκαταβολή	2.100,00
04.41	Αποθεματικό	6.000,00
04.50	Προμηθευτές ΠΟΕ	342.866,49
04.52	Δάνεια ΠΟΕ	30.000,00
04.53	Προσωπικό ΠΟΕ	374.000,00
04.54	Εφορία	105.000,00

04.55	ΙΚΑ ΠΟΕ	610.000,00
04.60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	1.321.920,77
04.61	Αμοιβές και έξοδα τρίτων	270.640,00
04.62	Παροχές τρίτων	163.050,00
04.63	Φόροι - τέλη	31.000,00
04.64	Διάφορα έξοδα	101.500,00
04.65	Τόκοι και συναφή έξοδα	42.700,00
04.69	Οργανικά έξοδα κατ' είδος υποκ/των ή άλλων κεντρ.	49.000,00
04.81	Προσαυξήσεις	15.000,00
Σύνολο		3. 531.777,26

Πίνακας 55: ΚΕΠΑΠ αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης – SWOT Ανάλυση

ΚΕΠΑΠ	
Δυνατότητες και Ευκαιρίες	Προβλήματα και Περιορισμοί
Δυνατότητες	Προβλήματα
<ul style="list-style-type: none"> - Αύξηση πληθυσμού σε όλες τις Δημοτικές ενότητες του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη - Διασπορά δομών σε όλο το Δήμο Πυλαίας-Χορτιάτη - Ικανοποιητικό επίπεδο παροχής υπηρεσιών - Εμπειρία προσωπικού στο να ανταπεξέλθει στις νέες προκλήσεις - Ολοκληρωμένο σχέδιο οργάνωσης και ανάπτυξης 	<ul style="list-style-type: none"> - Ελλιπής χρηματοδότηση - Συντήρηση εγκαταστάσεων και υποδομών - Απαιτήση συνεχούς εκπαίδευσης του προσωπικού της Δημοτικής Επιχείρησης - Απαγόρευση προσλήψεων και ελλιπής στελέχωση στο Διοικητικό τμήμα της Δημοτικής Επιχείρησης
Ευκαιρίες	Περιορισμοί
<ul style="list-style-type: none"> - Εξοικείωση δημοτών με τις δράσεις της Δημοτικής Επιχείρησης - Εμπειρία στην διαχείριση των δράσεων στο εύρος όλου του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη - Συμμετοχή στα καινούργια Ευρωπαϊκά Προγράμματα 	<ul style="list-style-type: none"> - Ελλιπής χρηματοδότηση λόγω της οικονομικής κρίσης που περιορίζουν της δυνατότητες της Δημοτικής Επιχείρησης - Διαρκώς αυξανόμενη Γραφειοκρατία - Πιέσεις από αντίστοιχες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον Πολιτισμό και τον Αθλητισμό - Αδυναμία γρήγορης προσαρμογής στις νέες απαιτήσεις που δημιουργούνται καθημερινά

12.3. Σχολικές Επιτροπές Παιδείας

Σχολική Επιτροπή Α΄ και Β΄ Βάθμιας Εκπαίδευσης

Οι Σχολικές Επιτροπές Α΄ & Β΄ Βάθμιας Εκπαίδευσης αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, που συστάθηκαν με το ΦΕΚ 870/17-5-2011 και εποπτεύονται από το Δήμο.

Οι Σχολικές Επιτροπές Εκπαίδευσης είναι επιφορτισμένες με αρμοδιότητες εποπτείας της οικονομικής και διοικητικής υποστήριξης των σχολείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, όπως:

- Διαχείριση των πιστώσεων που διατίθενται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών των σχολείων (θέρμανσης, φωτισμού, ύδρευσης, αποχέτευσης, τηλεφώνου, αγοράς, αναλωσίμων υλικών κ.λπ.)
- Διαχείριση των έκτακτων επιχορηγήσεων από το Δήμο, των γηπέδων και των σχολικών χώρων οι οποίοι παραχωρούνται σε οργανωμένες ομάδες και συλλόγους
- Διαχείριση αιτημάτων και αποστολή τους στις αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου για την επισκευή και συντήρηση σχολικών κτιρίων και του εξοπλισμού τους
- Ανάθεση της λειτουργίας των κυλικείων των σχολείων και διαχείριση των εσόδων που προέρχονται από αυτά
- Απασχόληση εθελοντών σχολικών τροχονόμων με προκήρυξη Διευθυντών των σχολείων και απόφαση Διοικητικού Συμβουλίου

Η Σχολική Επιτροπή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης διαχειρίζεται 47 Σχολικές Μονάδες και η Σχολική Επιτροπή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης 22 Σχολικές Μονάδες.

Οι Σχολικές Επιτροπές δεν διαθέτουν προσωπικό και οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας και υποστηρίζονται διοικητικά από υπαλλήλους του Τμήματος Παιδείας, τοποθετημένους με παράλληλα καθήκοντα καθώς επίσης και από 1 υπάλληλο ΠΕ οικονομικού με απόσπαση από το δήμο για την οικονομική και λογιστική διαχείριση.

Η λειτουργία των δύο (2) ανωτέρω ΝΠΔΔ είναι πολυσύνθετη λόγω του δαιδαλώδους νομικού πλαισίου που τις διέπει και την έλλειψη προληπτικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο σε συνδυασμό με τον κατασταλτικό έλεγχο που γίνεται απ΄ αυτό με τις ίδιες νομικές παραμέτρους που διέπουν το Δήμο. Οι Σχολικές Επιτροπές στο πλαίσιο της νόμιμης λειτουργία τους οφείλουν να παρέχουν έργο ως Διοίκηση (Συνεδριάσεις, πρακτικά, διαύγεια, συνεργασία με άλλες υπηρεσίες κ.λπ.), Έσοδα, Προμήθειες, Μισθοδοσία, Λογιστήριο, Ταμείο, Τμήμα

Εξυπηρέτησης 66 σχολείων κλπ. Για όλο τον προαναφερθέντα όγκο εργασιών, απαιτείται η στελέχωση τους με τουλάχιστον 2 υπαλλήλους εκ των οποίων ο ένας να είναι λογιστικού – οικονομικού.

Πίνακας 56: Σχολικές Επιτροπές αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης – SWOT

ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ	
Δυνατότητες και Ευκαιρίες	Προβλήματα και Περιορισμοί
Δυνατότητες	Προβλήματα
<ul style="list-style-type: none"> - Άμεση επίλυση θεμάτων λειτουργίας των σχολείων 	<ul style="list-style-type: none"> - Υποστελέχωση - Παράλληλες αρμοδιότητες με το Τμήμα Παιδείας και την Τ.Υ. - Η χιλιομετρική απόσταση των Δ.Ε. σε συσχετισμό με τον μεγάλο αριθμό σχολικών μονάδων που είναι διάσπαρτες στα όρια του Δήμου καθιστά δύσκολο το συντονισμό και την παρακολούθηση έργων, εργασιών και παραλαβής προμηθειών - Ασαφές και δαιδαλώδες νομοθετικό πλαίσιο - Έλλειψη προληπτικού ελέγχου από Ελεγκτικό Συνέδριο - Περιορισμένη τεχνογνωσία του Τμήματος Παιδείας & Διά Βίου Μάθησης
Ευκαιρίες	Περιορισμοί
<ul style="list-style-type: none"> - Αξιοποίηση Ευρωπαϊκών Χρηματοδοτήσεων - Μετατροπή της κεντρικής θέρμανσης των σχολείων σε αέριο όπου υπάρχει δυνατότητα, πχ στο 2ο Δημοτικό σχολείο Πανοράματος υπάρχει παροχή αερίου ενώ στο 2 νηπιαγωγείο Πανοράματος που βρίσκεται δίπλα η κεντρική θέρμανση είναι πετρελαίου. 	<ul style="list-style-type: none"> - Περιορισμός της κρατικής χρηματοδότησης - Γήρανση κτηριακών υποδομών σχολικών κτηρίων - Αναβολή σχεδιαζόμενων δράσεων λόγω αδυναμίας διασφάλισης πόρων
<u>Κρίσιμα Ζητήματα - Ανάγκες</u>	
<ul style="list-style-type: none"> - Εξέταση της δυνατότητας κατάργησης των Σχολικών Επιτροπών και της ένταξής τους στο πλαίσιο του Ο.Ε.Υ του Δήμου. Πιθανό θέμα προς συζήτηση στην ΚΕΔΕ. - Κατανομή ποσών στα σχολεία για τις έκτακτες λειτουργικές τους ανάγκες που δεν μπορούν να καλυφθούν από ετήσιες αναθέσεις προμηθειών και υπηρεσιών σύμφωνα με τα 	

οριζόμενα στο άρθρο 8α της 8440/24.02.2011 απόφασης όπως ισχύει «Με απόφαση της σχολικής επιτροπής, μετά την απόφαση κατανομής των ποσών των τακτικών και πρόσθετων επιχορηγήσεων, προσδιορίζεται το ποσό που τίθεται στη διάθεση κάθε σχολικής μονάδας για την αντιμετώπιση άμεσων λειτουργικών αναγκών».

- Να υπάρχει διοικητική στήριξη των Σχολικών Επιτροπών από Ιδιωτική εταιρεία, όπως γίνεται και με τη λογιστική και οικονομική υποστήριξη

12.4. Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Χορτιάτη (Δ.Ε.Υ.Α.)

Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) Πυλαίας Χορτιάτη συστάθηκε στις 4 Μαΐου του 2006 με τη δημοσίευση της στην εφημερίδα της κυβερνήσεως (ΦΕΚ 552/4-5-2006).

Η Δ.Ε.Υ.Α. Πυλαίας Χορτιάτη, όπως όλες οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης – Αποχέτευσης της Ελλάδας, διέπεται από το Ν. 1069/1980 (ΦΕΚ 191/1980 τεύχος Α΄) «Περί κινήτρων δια την ίδρυση Επιχειρήσεων Υδρεύσεως και Αποχετεύσεως», αποτελεί Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου της παρ. 4 του άρθρου 252 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ΚΔΚ), όπως κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (Α' 114) **έχει κοινωφελή και μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα** και διέπεται από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από άλλες ειδικές διατάξεις του Ν.1069/1980, του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και του ν. 3852/2010 (Α' 87).

Η ΔΕΥΑ παρέχει υπηρεσίες Ύδρευσης- Αποχέτευσης, για την εξυπηρέτηση των αναγκών της Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη του Δήμου Πυλαίας- Χορτιάτη η οποία αναπτύσσεται συνεχώς. Περιοχή αρμοδιότητας της επιχείρησης είναι η Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη (Ασβεστοχώρι, Χορτιάτης, Εξοχή, Φίλυρο) και απευθύνεται στο σύνολο των κατοίκων της περιοχής αυτής.

Διοικείται από 11μελές Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο ορίζεται από το εκάστοτε δημοτικό συμβούλιο του Δήμου και ακολουθεί τη θητεία του.

Η Δ.Ε.Υ.Α., εντός της περιοχής αρμοδιότητάς της, είναι υπεύθυνη για:

α) την παραγωγή και διανομή στους καταναλωτές του προϊόντος που καλείται «νερό ανθρώπινης κατανάλωσης», όπως αυτό ορίζεται στην ισχύουσα νομοθεσία,

β) τη συλλογή των λυμάτων από τους εγκεκριμένους καταναλωτές της και την παραγωγή του προϊόντος που καλείται «επεξεργασμένα αστικά λύματα, κατάλληλα για ασφαλή διάθεση στο περιβάλλον», όπως αυτό ορίζεται στην ισχύουσα νομοθεσία,

γ) τη μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, διοίκηση και λειτουργία των έργων υδροληψίας, έργων επεξεργασίας νερού, δικτύων μεταφοράς νερού, δικτύων

διανομής ύδρευσης, δικτύων αποχέτευσης ακάθαρτων και ομβρίων υδάτων, μονάδων επεξεργασίας αστικών υγρών αποβλήτων, διατάξεων διάθεσης του προϊόντος της περίπτωσης β' , καθώς και μονάδων επεξεργασίας και διάθεσης του υπολείμματος των ανωτέρω διαδικασιών επεξεργασίας της περιοχής αρμοδιότητάς της.

A. Υλικοί Πόροι

Η ύδρευση γίνεται με το νερό που αντλείται από 16 γεωτρήσεις (οι οποίες βρίσκονται σε όλη τη Δ.Ε. Χορτιάτη), 5 πηγές και 30% της συνολικής ποσότητας νερού αγοράζεται από την Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. (Εταιρεία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης Α.Ε.). Οι εξυπηρετούμενοι κάτοικοι είναι 18.041 (σύμφωνα με την απογραφή του πληθυσμού το 2011 (8.000 περίπου υδρόμετρα) και η ετήσια παραγωγή νερού ξεπερνάει τα 2.500.000 m³. Η ποιότητα του πόσιμου νερού διασφαλίζεται με τον συνεχή και εντατικό έλεγχο του στο δίκτυο άλλα και στις πηγές. Ένα από τα αδύνατα σημεία της επιχείρησης είναι το δίκτυο ύδρευσης που διαθέτει η επιχείρηση. Το δίκτυο ύδρευσης είναι ιδιαίτερα μεγάλο και σε μεγάλο ποσοστό εξαπλωμένο σε ορεινές περιοχές. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα μεγάλα τμήματα του δικτύου να είναι αχαρτογράφητα (κυρίως στις περιοχές εκτός σχεδίου). Έτσι, η επιχείρηση αδυνατεί να γνωρίζει τις συνθήκες που επικρατούν στα τμήματα αυτά.

Η Δ.Ε.Υ.Α. Πυλαίας Χορτιάτη για την βελτίωση και τον έλεγχο των υδρευτικών της υποδομών έχει εγκαταστήσει **συστήματα τηλεμετρίας**.

Μέσω αυτών των συστημάτων, χρησιμοποιώντας έναν κοινό Internet browser έχει πρόσβαση σε ειδικά διαμορφωμένο γραφικό περιβάλλον όπου μπορεί και παρακολουθεί, ελέγχει, διαχειρίζεται και αποθηκεύει δεδομένα της εγκατάστασης. Η πρόσβαση μπορεί να γίνει από οπουδήποτε και με οποιοδήποτε μέσο (Desktop, Laptop, SmartPhone)

Συγκεκριμένα η Δ.Ε.Υ.Α. Πυλαίας Χορτιάτη:

- Παρακολουθεί σε ένα φιλικό γραφικό περιβάλλον (HMI) τη λειτουργική κατάσταση του εξοπλισμού.
- Παρακολουθεί το ιστορικό συμβάντων, συναγερμών και σημάτων.
- Ελέγχει απομακρυσμένα τον εξοπλισμό.
- Παρακολουθεί σε μορφή γραφημάτων τις μεταβολές των σημάτων.
- Λαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τη διαγνωστική ανάλυση του συστήματος.
- Παρακολουθεί και να προγραμματίζει τη συντήρηση του εξοπλισμού.
- Λαμβάνει email ή SMS σε κρίσιμες καταστάσεις.

Έχει αναπτυχθεί με ίδιους πόρους **βάση γεωχωρικών δεδομένων** στην οποία έχουν καταχωρηθεί στοιχεία των υποδομών της ΔΕΥΑ Πυλαίας Χορτιάτη (υδρόμετρα,

αντλιοστάσια, δεξαμενές, βάνες, δικλείδες, δίκτυα, καταναλωτές), στοιχεία καταναλώσεων ενώ γίνεται και online μέτρηση των ενδείξεων των υδρομέτρων.

Επίσης, η επιχείρηση διαθέτει **Πληροφοριακό Σύστημα** αλλά και **Πρόγραμμα Διακίνησης Ηλεκτρονικών Εγγράφων** για την εξυπηρέτηση των πελατών της και έτσι καταφέρνει να παρέχει μια πιο πελατοκεντρική προσέγγιση στους πελάτες της χωρίς να απαιτείται η δια ζώσης παρουσία τους στα γραφεία εξυπηρέτησης των πελατών.

Η Δ.Ε.Υ.Α. Πυλαίας Χορτιάτη, στην προσπάθεια παροχής προς στους καταναλωτές, υπηρεσιών υψηλής ποιότητας, λειτουργεί στις εγκαταστάσεις της **Εργαστήριο - Χημείο** ανάλυσης του νερού, που διασφαλίζει τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας σχετικά με την ποιότητα του.

Το εργαστήριο πραγματοποιεί εβδομαδιαίες δειγματοληψίες και αναλύσεις νερού σε 16 διαφορετικά σημεία της αρμοδιότητάς της στη ΔΕ Χορτιάτη του Δήμου Πυλαίας Χορτιάτη. Οι δειγματοληψίες γίνονται σε γεωτρήσεις, τερματικά και ενδιάμεσα σημεία του δικτύου ύδρευσης.

Ο αριθμός των αναλύσεων που απαιτούνται σύμφωνα με τη νομοθεσία, πριν την δημιουργία του Εργαστηρίου, γινόταν με ανάθεση σε εξωτερικά εργαστήρια και ήταν 60 – 80 αναλύσεις ανά έτος. Από την έναρξη λειτουργίας του εργαστηρίου ο αριθμός αυτός έχει τριπλασιαστεί.

Ακόμη, καθημερινά εκτελούνται 20 μετρήσεις κατά μήκος των δικτύων, ώστε η άριστη απολύμανση του πόσιμου νερού να είναι δεδομένη ακόμα και σε περίπτωση βλαβών και εισροών στο δίκτυο αλλά και η ποσότητα του χλωρίου που απομένει στο νερό να είναι μέσα στα επιτρεπτά όρια για την κατανάλωσή του. Η χλωρίωση είναι επιβεβλημένη από την Ελληνική Νομοθεσία ως η απαιτούμενη μέθοδος απολύμανσης πόσιμου νερού.

Β. Ανθρώπινο Δυναμικό

Το συνολικό προσωπικό της Δ.Ε.Υ.Α. Πυλαίας Χορτιάτη ανέρχεται σήμερα στα 13 άτομα. Το προσωπικό της Επιχείρησης διακρίνεται σε τακτικό ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ) και ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου (ΙΔΟΧ). Επίσης, η επιχείρηση απασχολεί κατά διαστήματα εργαζόμενους μέσω Ο.Α.Ε.Δ. αλλά και φοιτητές που ασκούν την πρακτική τους άσκηση στο αντικείμενό τους.

Γ. Οικονομικοί Πόροι

Η Δ.Ε.Υ.Α. Πυλαίας-Χορτιάτη, μετά τη νέα τιμολογιακή της πολιτική έχει θετικά αποτελέσματα και δεν αντιμετωπίζει κάποιο οικονομικό πρόβλημα. Θα πρέπει να τονιστεί ότι τα έσοδα της επιχείρησης είναι ανταποδοτικά, προέρχονται από τους καταναλωτές ύδρευσης σε ανταπόδοση της παρεχόμενης υπηρεσίας και δεν χρηματοδοτείται από το κράτος ή άλλο φορέα.

Η εισπραξιμότητά της είναι σε πολύ καλά επίπεδα και έχει προβλέψει ειδικές κατηγορίες χρεώσεων για τις ασθενέστερες οικονομικά ομάδες:

- Για τους πολύτεκνους 50% έκπτωση επί του κανονικού τιμολογίου
- Για τους τρίτεκνους 30% έκπτωση επί του κανονικού τιμολογίου
- Για τα Α.Μ.Ε.Α. 50% έκπτωση επί του κανονικού τιμολογίου με αναπηρία μεγαλύτερη του 67%
- Για τα σωματεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα 50% έκπτωση επί του κανονικού τιμολογίου

Επίσης υπάρχει ειδικό τιμολόγιο για τους επαγγελματίες της περιοχής προκειμένου η ΔΕΥΑ να συνεισφέρει στην τόνωση της αγοράς, η οποία είναι επιβαρυνμένη λόγω της οικονομικής κρίσης.

Λόγω της οικονομικής κρίσης που προέκυψε από τον κορωνοϊό covid-19 υπάρχει μείωση της εισπραξιμότητας. Αυτό θα έχει σαν αποτέλεσμα υστέρηση στα έσοδα της Δ.Ε.Υ.Α. με επιπτώσεις στο επενδυτικό έργο της.

Δ. Δράσεις

Το παλαιό δίκτυο της επιχείρησης δεν μπορεί πλέον να καλύψει τις σημερινές αυξανόμενες απαιτήσεις της επιχείρησης για αυτό και η επιχείρηση έχει υλοποιήσει μελέτες με σκοπό την αντικατάσταση όλων των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης. Ήδη έχει ξεκινήσει η αντικατάσταση δικτύου ύδρευσης Ασβεστοχωρίου και η αντικατάσταση δικτύου αποχέτευσης Χορτιάτη και Ασβεστοχωρίου.

Επίσης η ΔΕΥΑ έχει επενδύσει στην ψηφιακή τεχνολογία τόσο σε συστήματα χαρτογράφησης όσο και τηλεμετρίας αλλά και «έξυπνων» υδρομέτρων. Σκοπός της Δ.Ε.Υ.Α. είναι η δημιουργία ενός Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Τηλεμέτρησης και Διαχείρισης Υδάτινων Πόρων και Μετρήσεων του Δικτύου της που να κάνει χρήση νέων τεχνολογιών και ηλεκτρονικών υπηρεσιών με απώτερο στόχο την αυτοματοποίηση των διαδικασιών μέτρησης και την εξυπηρέτηση του πολίτη στις συναλλαγές του.

Σήμερα, η επιχείρηση έχει εφαρμόσει τα παραπάνω συστήματα σε όλη την αρμοδιότητά της.

Πίνακας 57: Δ.Ε.Υ.Α. αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης – SWOT Ανάλυση

Δ.Ε.Υ.Α.	
Δυνατότητες και Ευκαιρίες	Προβλήματα και Περιορισμοί
Δυνατότητες-Ισχυρά Σημεία	Προβλήματα-Αδυναμίες

<ul style="list-style-type: none"> - Φυσικό μονοπώλιο - Σύγχρονο και πελατοκεντρικό Πληροφοριακό Σύστημα για την εξυπηρέτηση των πελατών - Άμεση και γρήγορη εξυπηρέτηση των πελατών - Εξυπηρέτηση πελατών και ενημέρωση βλαβών μέσω διαδικτύου - Άμεση και γρήγορη αποκατάσταση βλαβών - Υπηρεσιακά πρωτόκολλα στα οποία δίνονται προκαθορισμένα βήματα αντιμετώπισης των διάφορων προβλημάτων & δεν ενεργεί ο καθένας αυτόβουλα & ανεξάρτητα - Χωρισμός τμημάτων για κάθε δουλειά ξεχωριστά - Τεχνογνωσία από καλές πρακτικές (Benchmarking) - Τηλεειδοποίηση (τηλεμέτρηση) σε πραγματικό χρόνο - Μηχανοργάνωση, δυνατότητα εξόφλησης λογαριασμών τη διά ζώση παρουσία του καταναλωτή - Έλεγχος-χημική ανάλυση νερού από ιδιόκτητο Χημείο – Εργαστήριο - Συνεργασία με ΕΥΑΘ, Πανεπιστημιακά και Τεχνολογικά Ιδρύματα 	<ul style="list-style-type: none"> - Έλλειψη εξειδικευμένου & μόνιμου προσωπικού - Παλιό & μεγάλο Δίκτυο - Κακοτεχνία δικτύου - Αχαρτογράφητο δίκτυο σε περιοχές εκτός σχεδίου - Υψηλό κόστος λειτουργίας εγκαταστάσεων λόγω του υψηλού κόστους ενέργειας - Μείωση εισπραξιμότητας λόγω της οικονομικής κρίσης - Μεγάλο ποσοστό μη ανταποδοτικού νερού (απώλεια νερού λόγω παλαιού δικτύου, κλοπή και παλαιοί υδρομετρητές)
Ευκαιρίες	Περιορισμοί-Απειλές
<ul style="list-style-type: none"> - Συνεργασία με ΕΥΑΘ (αποκόμιση τεχνογνωσίας) - Πρόσληψη προσωπικού από προγράμματα - Άλματα τεχνολογίας -Τηλεμέτρηση υδρομέτρων σε όλο το δίκτυο - Αξιοποίηση Ευρωπαϊκών και Εθνικών προγραμμάτων για την δημιουργία επενδύσεων - Επενδύσεις σε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και αξιοποίησης υποδομών της εταιρείας - Βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών - Μείωση λειτουργικών δαπανών - Ανάπτυξη ορθολογικής ολοκληρωμένης διαχείρισης υδατικών πόρων - Επαναχρησιμοποίηση – ανακύκλωση νερού 	<ul style="list-style-type: none"> - Ασταθές περιβάλλον για τις Δ.Ε.Υ.Α. - Άγνοια των κυβερνήσεων για τη λειτουργία των Δ.Ε.Υ.Α. - Οικονομική κρίση - Κόστος ενέργειας (Οικιακής χρήσεως ρεύμα) - Μη υλοποίηση ουσιαστικών επενδύσεων σε έργα υποδομής από το Ελληνικό Δημόσιο - Αδυναμία προσλήψεων προσωπικού - Έλλειψη Τεχνικής ευελιξίας (υποστήριξη από τον Δήμο) - Μείωση ρευστότητας κεφαλαίων για καινοτόμες επενδύσεις που απαιτούν ανάληψη ρίσκου - Αντιμετώπιση κλιματικής αλλαγής - Έλλειψη οργάνωσης και καταγραφής

<p>για βιομηχανική και γεωργική χρήση</p> <ul style="list-style-type: none"> - Δυνατότητα ανάπτυξης διεθνών στρατηγικών συνεργασιών - Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και καινοτομιών προς όφελος της παραγωγικότητας και της εξυπηρέτησης των καταναλωτών - Αυξανόμενες απαιτήσεις πολιτών / πελατών για ανάδειξη πιστοποιημένων ποιοτικών και καινοτόμων υπηρεσιών - Αξιοποίηση εκπαιδευτικής και ερευνητικής δραστηριότητας για ανάπτυξη και διάχυση της γνώσης 	<p>χωρικών και περιβαλλοντικών δεδομένων</p> <ul style="list-style-type: none"> - Έλλειψη σχεδίων ασφάλειας υδατικών πόρων
--	---

Γενικά, οι στρατηγικοί στόχοι πάνω στους οποίους στηρίζεται η Δ.Ε.Υ.Α. Πυλαίας Χορτιάτη είναι οι εξής: εξυπηρέτηση του πελάτη, σεβασμός στο περιβάλλον, αύξηση της παραγωγικότητας, αύξηση της κερδοφορίας και επέκταση των δραστηριοτήτων της. Παρόλη, την έλλειψη μόνιμου επιστημονικού προσωπικού και το παλαιό δίκτυο ύδρευσης η στρατηγική της επιχείρησης είναι πρωτίστως αναπτυξιακή και δευτερευόντως διορθωτική με στόχο τόσο να ικανοποιήσει τη ζήτηση στην περιοχή ευθύνης της με τη δημιουργία νέων υποδομών, όσο και να βελτιώσει τις ήδη παρεχόμενες υπηρεσίες. Στόχος της επιχείρησης είναι μέσα στο άμεσο μέλλον να επιλύσει τα παραπάνω προβλήματα και να επικεντρωθεί στην ανάπτυξη.

13. ΔΙΑΤΟΠΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

13.1. Σχέση με άλλους ΟΤΑ

Α. Σύνδεσμοι - διαδημοτικές εταιρείες

Ο Δήμος Πυλαίας - Χορτιάτη έχει ενταχθεί στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Πόλεων του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (Π.Ο.Υ.) και συμμετέχει στο Εθνικό Διαδημοτικό Δίκτυο Υγιών Πόλεων-Προαγωγής Υγείας (ΕΔΔΥΠΠΥ) έχοντας μάλιστα ιδρύσει ΚΕΠ Υγείας.

Συμμετέχει στο Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, ο οποίος έχει σαν κύρια δραστηριότητα τη διαχείριση των αστικών αποβλήτων του νομού (ΧΥΤΑ).

Ακόμα συμμετέχει στην Αναπτυξιακή Εταιρεία Ανατολικής Θεσσαλονίκης Ανατολική Α.Ε., στην Αναπτυξιακή Νομού Θεσσαλονίκης ΑΝΕΘ Α.Ε., στην Μητροπολιτική Αναπτυξιακή Θεσσαλονίκης Α.Ε., στην Ε.Δ.Ε.Χ.Υ. Α.Ε., στην ΚΙΣΣΟΣ Α.Ε., στην ΑμΚΕ Πολιτικής Προστασίας ΔΥΟΠΠ, στο δημοτικό δίκτυο «Αμφικτυονία», στο Διαδημοτικό Δίκτυο Υγείας, στο εθνικό δίκτυο γαστρονομίας «Εκλεκτές Ελλήνων Γεύσεις», στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Πόλεων U.T.N. και στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ποιοτικών Πόλεων (QCITIES) και στο Ευρωπαϊκό Σύμφωνο υπέρ της Τοπικής Βιώσιμης Ενέργειας (EUM).

13.2. Συνεργασία με ερευνητικούς φορείς και Πανεπιστήμια

Ο Δήμος έχει ενεργά μνημόνια συνεργασίας με το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας και το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης όπου και συνεργάζεται σε προγράμματα και δράσεις αμοιβαίου ενδιαφέροντος μεταφέροντας την ακαδημαϊκή γνώση σε πρακτικά ζητήματα και λύσεις.

Επιπλέον, έχει συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΕΚΕΤΑ) και το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος μέσω ευρωπαϊκών προγραμμάτων που συμμετέχουν και υλοποιούν από κοινού. Μέσω προγραμμάτων έρευνας και επιστημονικών μελετών συνάπτει επαφές και συνεργασίες και με άλλα Πανεπιστημιακά τμήματα της χώρας.

Το 2021 ο δήμος υπέγραψε μνημόνιο συνεργασίας με το Κέντρο Ψηφιακού Μετασχηματισμού και **Ψηφιακών Δεξιοτήτων που ίδρυσε στην Θεσσαλονίκη** ο τεχνολογικός κολοσσός **Cisco** ανοίγοντας τον δρόμο για τον ψηφιακό μετασχηματισμό όλων των υπηρεσιών του δήμου με στόχο την καλύτερη ποιότητα ζωής για τους δημότες.

14. ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

14.1. Στρατηγικός σχεδιασμός και υπερκείμενα επίπεδα σχεδιασμού

Γενικός, Τομεακός και Περιφερειακός Χωροταξικός Σχεδιασμός

Το 2020 ολοκληρώθηκε η αναθεώρηση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΠΧΣΑΑ ΚΜ) (ΦΕΚ 485/ Δ' /20.08.2020)

Το Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο (ΠΧΠ) στοχεύει:

1. Στην προώθηση του διεθνούς και διαπεριφερειακού ρόλου της Κεντρικής Μακεδονίας, μέσω κατάλληλων χωρικών ρυθμίσεων και παρεμβάσεων. Στο πλαίσιο αυτό, καθοριστική σημασία έχει η ενίσχυση του μητροπολιτικού ρόλου της Θεσσαλονίκης, με παράλληλη ανάδειξη του διακριτού ρόλου των λοιπών αστικών κέντρων της Περιφέρειας.
2. Στην προώθηση της εδαφικής συνοχής της Περιφέρειας, και στο πλαίσιο αυτό στον περιορισμό των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων και την ενίσχυση της χωρικής ολοκλήρωσης, ενδο- και δια- περιφερειακά.
3. Στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, και την συμβολή των χωρικών ρυθμίσεων και παρεμβάσεων.
4. Στην προστασία, αξιοποίηση και βιώσιμη διαχείριση των φυσικών και ανθρωπογενών πόρων της Περιφέρειας.
5. Στην ενσωμάτωση της προστασίας του φυσικού και αγροτικού περιβάλλοντος και του τοπίου σε όλες τις επιμέρους πολιτικές με χωρική διάσταση, και τη σταθμισμένη παράλληλη επίτευξη του παρόντος με τους προηγούμενους γενικούς στόχους.
6. Στον χωρικό συντονισμό των πολιτικών και προγραμμάτων εθνικού και περιφερειακού επιπέδου που επηρεάζουν τον περιφερειακό χώρο.
7. Στο συντονισμό και καθοδήγηση των υποκείμενων χωρικών σχεδίων και των αδειοδοτικών διαδικασιών με χωρική διάσταση.

Σχετικά με τις κατευθύνσεις του ΠΧΠ για τη Μητροπολιτική Περιοχή Θεσσαλονίκης:

1. Οι προτεραιότητες που τίθενται για τη Μητροπολιτική Περιοχή Θεσσαλονίκης (ΜΠΘ) είναι:

- Κατά προτεραιότητα προώθηση και εφαρμογή στον κεντρικό αστικό πυρήνα της ειδικών παρεμβάσεων, όπως ΣΟΑΠ ή αναπλάσεις και αναμορφώσεις, με απώτερο στόχο την επανάκτηση της ελκυστικότητας του αστικού χώρου ως χώρου κατοικίας και ζωής. Στο πλαίσιο αυτό, προτεραιότητα έχουν η αξιοποίηση των ιστορικών αγορών του κέντρου της πόλης και του παράκτιου μετώπου.

- Κατά προτεραιότητα προώθηση και εφαρμογή ειδικής ρύθμισης (πλήρους κανονιστικού πλαισίου) στο σύνολο των ενδιάμεσων, εκτός σχεδίου, περιοχών κεντρικών λειτουργιών της Χωρικής Ενότητας, μεταξύ του κεντρικού αστικού πυρήνα και των περιμετρικών αστικών συγκεντρώσεων (από Πυλαία έως Θέρμη και έως Περαία-Αγία Τριάδα-Μηχανιώνα), με σκοπό την επιβολή ειδικών όρων, μορφολογικών κανόνων δόμησης, και ρυθμίσεων για την κατ' ελάχιστον εξασφάλιση υποδομών κυκλοφορίας, τεχνικών υποδομών και φύτευσης.

Η ιδιωτική πολεοδόμηση θα πρέπει να ενθαρρυνθεί στο σύνολο της περιοχής.

- Στρατηγικός ανασχεδιασμός του θαλάσσιου μετώπου, από την περιοχή του Εθνικού Πάρκου έως και την Επανομή, με σκοπό την προστασία του, την αποκατάσταση και ανάδειξή του, την εξασφάλιση της συνέχειας και προσβασιμότητάς του, και με μέριμνα για τη μη διατάραξη της φυσικής ακτογραμμής. Προώθηση επιμέρους πολεοδομικού χαρακτήρα παρεμβάσεων (ανάπλασης ή/ και αναμόρφωσης) μεταξύ Καλαμαριάς και περιοχής αεροδρομίου για τη δημιουργία ζώνης πρασίνου και ήπιας αναψυχής. Μέριμνα για τη διατήρηση ναυταθλητικών δραστηριοτήτων ή/και σχετικών οικονομικών δραστηριοτήτων, όπως η ναυπηγοεπισκευή αλιευτικών σκαφών και σκαφών αναψυχής, στη χερσαία ή θαλάσσια ζώνη, με σεβασμό στο οικοσύστημα του Θερμαϊκού κόλπου.

- Προώθηση μεγάλων εμβληματικών αναπλάσεων που θα συνδυάζουν, κατά περίπτωση, κοινωφελείς λειτουργίες, πολιτιστικές λειτουργίες, χώρους σε κοινή χρήση, και ενδεχομένως και άλλες δραστηριότητες, όπως η ανάπλαση της ΔΕΘ σε συνδυασμό με τη διατήρηση της εκθεσιακής δραστηριότητας, η δημιουργία Μουσείου Ολοκαυτώματος σε χώρο συνδεδεμένο με την ιστορική μνήμη (πχ. Σιδηροδρομικός Σταθμός) , και η ανάπλαση του ιστορικού κέντρου της Θεσσαλονίκης.

- Ενιαίος πολεοδομικός ανασχεδιασμός των δυτικών περιοχών της Μητροπολιτικής Θεσσαλονίκης, με σκοπό την εξασφάλιση της συνέχειας του αστικού ιστού και την εξασφάλιση κεντρικών λειτουργιών και ελεύθερων δημόσιων χώρων, σε συνδυασμό με τοπιακές αναπλάσεις, περιμετρικά, για την προστασία των οικιστικών εκτάσεων.

- Κατά προτεραιότητα ανάδειξη και ένταξη στο αστικό- περιαστικό περιβάλλον των ιστορικών και πολιτιστικών στοιχείων και μνημείων, κατά προτίμηση σε συνδυασμό με τον σχεδιασμό των ελεύθερων χώρων (υπαρχόντων και νέων όπως είναι τα παραχωρημένα Στρατόπεδα) και των χώρων πρασίνου.

- Ενιαίος φυσικός σχεδιασμός και ανασύνταξη των ελεύθερων χώρων και των χώρων πρασίνου εντός της ΜΠΘ και σύνδεσή τους με τους χώρους προστασίας φυσικού περιβάλλοντος στις όμορες ζώνες. Στο πλαίσιο αυτό, προωθούνται επιμέρους παρεμβάσεις προς την κατεύθυνση: α) της θεσμοθέτησης, προστασίας και

διαχείρισης του περιαστικού δάσους (Σείχ-Σου), β) της

τοπιακής, περιβαλλοντικής εξυγίανσης και της ανάδειξης όλων των ρεμάτων, ως στοιχείου διατήρησης της αστικής οικολογίας.

- Χωροθέτηση ναυπηγοεπισκευαστικής εγκατάστασης για την εξυπηρέτηση της Βόρειας Ελλάδας και της ευρύτερης περιοχής της.

- Ενδυνάμωση της σύνδεσης της Θεσσαλονίκης με τα δυο Εθνικά Πάρκα της Περιφερειακής Ενότητας και των Εθνικών Πάρκων στην Περιφέρεια, αλλά και ανάδειξη αυτών ως περιοχών έντονου τουριστικού ενδιαφέροντος και πρωτογενούς παραγωγής. Γενικότερα, εφαρμογή πολιτικής πρασίνου ως πολιτική πρώτης προτεραιότητας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και του φαινομένου της αστικής νησίδας θερμότητας, από το τοπικό, έως το αστικό/μητροπολιτικό/περιφερειακό επίπεδο.

- Λαμβανομένης υπόψη της ύπαρξης πολλών Δήμων εντός της ΜΠΘ, είναι αναγκαία η πρόβλεψη ειδικού σχεδιαστικού εργαλείου για το συντονισμό των επιμέρους σχεδίων του πρώτου επιπέδου πολεοδομικού σχεδιασμού.

2. Απέναντι στο ιδιαίτερο και οξύ πρόβλημα των αστικών μεταφορών προκρίνονται:

- Η εκπόνηση - υλοποίηση γενικής μελέτης κυκλοφοριακής και συγκοινωνιακής αναδιοργάνωσης στο σύνολο της ΜΠΘ.

- Κεντρικός στόχος θα πρέπει να είναι η ενίσχυση του ρόλου ήπιων μέσων μεταφοράς και των βιώσιμων εναλλακτικών τρόπων μετακίνησης (με πύκνωση, βελτίωση και δημιουργία αποκλειστικών διαδρόμων των σχετικών δικτύων εναλλακτικών μέσων) και ο περιορισμός της χρήσης των Ι.Χ. ώστε ο κυκλοφοριακός φόρτος στο οδικό δίκτυο να βρίσκεται εντός της ικανότητάς του.

- Στα πλαίσια της ενίσχυσης των ήπιων μέσων, προώθηση της ολοκλήρωσης της κατασκευής του μετρό, ταυτόχρονα με την εξέταση της σκοπιμότητας δημιουργίας νέων μέσων: (δημιουργία τραμ, θαλάσσια συγκοινωνία, σύστημα λεωφορειοδρόμων (BRT, «bus rapid transit»).

- Σχεδιασμός και εφαρμογή πολιτικής στάθμευσης σε άμεση σύνδεση με τον επιθυμητό στόχο κυκλοφοριακής φόρτισης του οδικού δικτύου και κατανομής της ζήτησης μετακινήσεων στα μέσα ώστε να αποτελεί ένα μέσο ελέγχου της κυκλοφοριακής φόρτισης των δικτύων.

- Ενθάρρυνση της κατασκευής χώρων στάθμευσης στους κόμβους των δικτύων των εναλλακτικών μέσων.

- Κατάστρωση και προώθηση ειδικού σχεδίου για τη βιώσιμη αστική κινητικότητα.

- Οργάνωση της διανομής και τροφοδοσίας εμπορευμάτων ώστε να ελαχιστοποιούνται οι επιπτώσεις της στη διεξαγωγή της γενικής κυκλοφορίας στα δίκτυα. Ταυτόχρονα, μελέτη και ενθάρρυνση της χρήσης εναλλακτικών μέσων

μεταφοράς εμπορευμάτων για τη μείωση της κυκλοφοριακής και περιβαλλοντικής επιβάρυνσης των αστικών περιοχών.

- Κάλυψη των σημαντικών ελλείψεων σε έργα υποδομής: κάλυψη της ελλειμματικής σιδηροδρομικής και οδικής σύνδεσης του λιμένος Θεσσαλονίκης, κάλυψη σύνδεσης του αεροδρομίου Θεσσαλονίκης με μέσο σταθερής τροχιάς.
- Εφαρμογή νέων τεχνολογιών για την πληροφόρηση των χρηστών του μεταφορικού συστήματος και ενίσχυση των δυνατοτήτων παρέμβασης μηχανισμών και κέντρων ελέγχου για τη διαχείριση της καθημερινής κυκλοφορίας και των έκτακτων γεγονότων.

14.2. Ευρωπαϊκή Στρατηγική & Στόχοι της νέας προγραμματικής περιόδου

Στόχοι της Πολιτικής Συνοχής 2021-2027

Οι πολιτικές της ΕΕ την περίοδο 2021-2027 θα καθοδηγούνται από πέντε κύριους στόχους:

μια **Εξυπνότερη Ευρώπη**, μέσω της καινοτομίας, της ψηφιοποίησης, του οικονομικού μετασχηματισμού και της στήριξης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων

μια **Πιο Πράσινη Ευρώπη** χωρίς εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, που εφαρμόζει τη συμφωνία του Παρισιού και επενδύει στην ενεργειακή μετάβαση, στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής
μια **Πιο Συνδεδεμένη Ευρώπη**, με στρατηγικά δίκτυα μεταφορών και ψηφιακά δίκτυα

μια **Πιο Κοινωνική Ευρώπη**, που υλοποιεί τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και στηρίζει την ποιοτική απασχόληση, την εκπαίδευση, τις δεξιότητες, την κοινωνική ένταξη και την ίση πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη

μια **Ευρώπη Πιο Κοντά στους Πολίτες**, με τη στήριξη των αναπτυξιακών στρατηγικών που καταρτίζονται σε τοπικό επίπεδο και της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης σε όλη την ΕΕ.

Σε εθνικό επίπεδο οι προτεραιότητες που τίθενται βάσει των παραπάνω Στόχων Πολιτικής διαμορφώνονται ως εξής:

ΣΠ1 «Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού»

Κεντρικός στόχος για την ελληνική οικονομία είναι η συστηματική αύξηση της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας (δηλαδή της σχετικής συμμετοχής των διεθνώς εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών στο εθνικό προϊόν) καθώς και η

στενότερη σύνδεση της παραγωγής με την τεχνολογία και την καινοτομία. Η στροφή της οικονομίας προς αυτή την κατεύθυνση θα πραγματοποιηθεί με τρόπο συμβατό με τους κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς στόχους της χώρας.

ΣΠ2 «Μια πιο πράσινη χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτική Ευρώπη μέσω της προώθησης της καθαρής και δίκαιης ενεργειακής μετάβασης, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων»

Οι κύριες επιλογές πολιτικής στον τομέα της ενέργειας αφορούν τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης σε όλους τους τομείς, την προώθηση της αυτονομίας με χρήση των ΑΠΕ για αυτοπαραγωγή και συστημάτων αποθήκευσης, τη χρήση ΑΠΕ για θέρμανση/ψύξη, την μετάβαση των νησιών σε καθαρές μορφές ενέργειας, την ενίσχυση διασυνοριακών έργων διασύνδεσης, την αναβάθμιση δικτύων μεταφοράς και διανομής, την ανάπτυξη κέντρων ενεργειακού ελέγχου και «έξυπνων» ενεργειακών συστημάτων και αποθήκευση σε τοπικό επίπεδο, την προώθηση πρακτικών αλιείας χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

ΣΠ3 «Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας και των περιφερειακών διασυνδέσεων ΤΠΕ»

Στοχεύοντας στον οικονομικό/ ψηφιακό μετασχηματισμό ενισχύεται η συνδεσιμότητα με ευρυζωνική πρόσβαση υψηλών ταχυτήτων και στηρίζεται η ανάπτυξη προσβάσιμων, υψηλής ποιότητας, πολυτροπικών, ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή, έξυπνων και βιώσιμων υποδομών και συστημάτων μεταφορών.

ΣΠ4 «Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων»

Κεντρική επιδίωξη των παρεμβάσεων στον ΣΠ4 είναι μια πιο κοινωνική Ελλάδα μέσω της επένδυσης στο ανθρώπινο δυναμικό και της διασφάλισης ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες και αγαθά.

ΣΠ5 «Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της, μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών, καθώς και μέσω της στήριξης τοπικών πρωτοβουλιών»

Οι ολοκληρωμένες χωρικές στρατηγικές με την αξιοποίηση των χωρικών εργαλείων Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) και ΤΑΠΤοΚ θα εφαρμοστούν σε περιοχές που θα πληρούν κατ' ελάχιστο τα κριτήρια που θα προσδιοριστούν από τις εθνικές αρχές και θα αναφερθούν στα Προγράμματα.

Ο σχεδιασμός του ΕΣΠΑ και των Προγραμμάτων 2021-2027 υλοποιείται σταδιακά μέσα από την έκδοση εγκυκλίων και την υποβολή σχεδίων προς την Ευρωπαϊκή

Επιτροπή, τα οποία καταρτίζονται από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων μέσω της Ειδικής Υπηρεσίας Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης (ΕΥΣΣΑ) της Εθνικής Αρχής Συντονισμού του ΕΣΠΑ. Τα σχετικά Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα καθώς και τα Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας βρίσκονται σε φάση διαβούλευσης.

Το Σχέδιο **Ελλάδα 2.0** για την αξιοποίηση των πόρων του νεοσύστατου **Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας**, που ήδη υπέβαλε προς έγκριση η χώρας μας, βασίζεται σε Τέσσερις Πυλώνες ανάπτυξης & μεταρρυθμίσεων: α) Πράσινη Μετάβαση, β) Ψηφιακή Μετάβαση, γ) Απασχόληση, Δεξιότητες, Κοινωνική Συνοχή, δ) Ιδιωτικές Επενδύσεις και Μετασχηματισμός της Οικονομίας, με ιδιαίτερη έμφαση στην Πράσινη και στην Ψηφιακή Μετάβαση.

Από τις εμβληματικές επενδύσεις που θα αφορούν στους δήμους ξεχωρίζουν οι ακόλουθες:

- Ανάπτυξη Σχεδίου Δράσης για την παροχή «πελατοκεντρικών» ψηφιακών υπηρεσιών από την πλευρά της δημόσιας διοίκησης
- Ψηφιακός μετασχηματισμός του Δημόσιου, με έμφαση στη διαλειτουργικότητα και την εξυπηρέτηση του πολίτη
- Μετάβαση σε νέο ενεργειακό μοντέλο φιλικό στο περιβάλλον
- Ενεργειακή αναβάθμιση του κτιριακού αποθέματος της χώρας και χωροταξική μεταρρύθμιση, «Εξοικονομώ» για το δημόσιο
- Μετάβαση σε ένα πράσινο και βιώσιμο σύστημα μεταφορών
- Προώθηση της ηλεκτροκίνησης
- Πολεοδομικά σχέδια παντού
- Στρατηγικές αστικές αναπλάσεις
- Αύξηση της πρόσβασης σε αποτελεσματικές και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικές πολιτικές

Το Ταμείο Ανάκαμψης πρέπει να ολοκληρώσει όλα τα έργα και επενδύσεις μέχρι το τέλος του 2026. Η αξιοποίηση των πόρων πρέπει, συνεπώς, να γίνει με ταχύτητα.

Οι αναπτυξιακές προτεραιότητες της χώρας μας εξειδικεύονται με μία σειρά εθνικών στρατηγικών σχεδίων και εθνικών σχεδίων δράσης τα περισσότερα από τα οποία ήδη υλοποιούνται ή βρίσκονται στο τελικό στάδιο του σχεδιασμού τους για να ξεκινήσει η υλοποίησή τους.

Ενδεικτικά το εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα, το ΕΣΕΚ, το εθνικό στρατηγικό σχέδιο μεταφορών για σύγχρονες, ασφαλείς και περιβαλλοντικά βιώσιμες πολυτροπικές υποδομές μεταφορών. Την ψηφιακή βίβλο που μας

προσφέρει ένα οδικό χάρτη για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της χώρας. Την εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση. Το ελληνικό σχέδιο εγγύησης για την νεολαία για την προώθηση της απασχόλησης, της κατάρτισης και της εκπαίδευσης των νέων μας. Το εθνικό σχέδιο δράσης για την ισότητα των φύλων, για την εξάλειψη όλων των έμφυλων ανισοτήτων.

Πέραν του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και τη νέα Πολιτική Συνοχής 2021-2027 πηγές χρηματοδότησης για το δήμο θα προκύψουν και από τα Προγράμματα Αγροτικής Ανάπτυξης καθώς και το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης, δηλαδή τους εθνικούς πόρους του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων με χρονικό ορίζοντα το 2025.

Τέλος, οι κοινοτικές πρωτοβουλίες και τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προσφέρουν δυνατότητα ευρωπαϊκής χρηματοδότησης για την χρονική περίοδο 2021-2027 σε διάφορους τομείς που σχετίζονται με την Βιωσιμότητα, την Ανταγωνιστικότητα, Έρευνα και Καινοτομία, ανάκαμψη από την κρίση, Ψηφιακές Δεξιότητες, Πολιτισμός –Τουρισμός, Εκπαίδευση- Απασχόληση και Δια βίου Μάθηση, Ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και νεολαία, περιβάλλον και ενέργεια όπως τα προγράμματα HORIZON EUROPE, CREATIVE EUROPE ERASMUS+, LIFE, INVESTEU, REACTEU.

14.3. Συγκριτικά πλεονεκτήματα του τόπου

Δεδομένου του εύρους των αρμοδιοτήτων και των θεσμικών ορίων στην δράση της τοπικής αυτοδιοίκησης, ο στρατηγικός σχεδιασμός του δήμου θα πρέπει να ευθυγραμμίζεται με τις περιφερειακές, εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές τα γενικά χαρακτηριστικά των οποίων περιγράφηκαν επιγραμματικά παραπάνω. Ωστόσο ο ουσιαστικός χαρακτήρας ενός σχεδιασμού μπορεί να προκύψει μόνο μέσα από την ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων ενός τόπου, δηλαδή όλων αυτών των χαρακτηριστικών που σχηματίζουν το εδαφικό του κεφάλαιο.

Μετά την ανάλυση των δύο πρώτων κεφαλαίων θεωρούμε ότι τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του τόπου συνοψίζονται ως εξής:

- Τα δημογραφικά κοινωνικά χαρακτηριστικά της κοινότητας του δήμου που περιγράφουν έναν πληθυσμό που αυξάνεται, που έχει χαμηλό δείκτη γήρανσης, που έχει μεγάλα ποσοστά στις παραγωγικές και νεαρότερες ηλικίες, αλλά και πληθυσμό που βελτιώνει σταδιακά το εκπαιδευτικό του επίπεδο
- Η περιφερειακή θέση του δήμου στο βόρειο ανατολικό τμήμα του πολεοδομικού συγκροτήματος της Θεσσαλονίκης που δίνει την δυνατότητα ταυτόχρονης αξιοποίησης των λειτουργιών και εξυπηρητήσεων του κέντρου πόλης αλλά και των ακραίων αστικών και περιαστικών λειτουργιών.
- Η ύπαρξη του φυσικού οικοσυστήματος της περιαστικής ζώνης στις εκτάσεις που περιβάλλουν την κατοικημένη περιοχή και αποτελούν τους

σημαντικότερους πόρους αναζωογόνησης και προστασίας της αστικής ζωής της πόλης.

- Η ύπαρξη τουριστικών πόρων (φυσικοί, πολιτιστικοί, ανθρωπογενείς) που μπορούν να σηματοδοτήσουν την τουριστική ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού τονώνοντας την τοπική οικονομία.
- Τα μεγάλα αστικά κενά, ο ορεινός όγκος του Χορτιάτη με το ομώνυμο δάσος, το δάσος Κουρί και το άλσος του Φιλύρου, σε συνδυασμό με τους αρχαιολογικούς και πολιτισμικούς πόρους που είναι διάσπαρτοι σε όλη τη δημοτική επικράτεια μπορούν να αποτελούν πυλώνες περιβαλλοντικής αναβάθμισης και αειφορίας για όλο το πολεοδομικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης
- Οι αναπτυγμένες υπηρεσίες του δήμου που καλύπτουν ένα ιδιαίτερο μεγάλο φάσμα των κοινωνικών, εκπαιδευτικών, πολιτιστικών και λειτουργικών αναγκών των πολιτών
- Η ύπαρξη του δεύτερου αναπτυγμένου τριτογενή τομέα της πόλης μετά το κέντρο της Θεσσαλονίκης που εξυπηρετεί ολόκληρο το πολεοδομικό συγκρότημα και τις γύρω περιοχές
- Η ύπαρξη δημοτικής περιουσίας με δυνατότητες περαιτέρω αξιοποίησης.

14.4. Κρίσιμα ζητήματα της τοπικής ανάπτυξης

Η παρούσα ενότητα επιχειρεί μια συνολική αξιολόγηση των όσων αναλυτικά περιγράφηκαν παραπάνω με σκοπό τον εντοπισμό των κρίσιμων προς διαχείριση ζητημάτων σε κάθε τομέα πολιτικής. Τα κρίσιμα αυτά ζητήματα ομαδοποιούνται στους πέντε θεματικούς τομείς ακολουθώντας την ανάλυση που προηγήθηκε:

- A.** Περιβάλλον και ποιότητα ζωής
- B.** Κοινωνική πολιτική, παιδεία, πολιτισμός, αθλητισμός
- Γ.** Τοπική οικονομία και απασχόληση
- Δ.** Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας του δήμου

Η διάρθρωση των παραπάνω τομέων είναι αρκετά γενική, ώστε να μπορούν να ενταχθούν πρόσθετα θέματα τοπικής ανάπτυξης, που αφορούν την περιοχή αλλά δεν άπτονται άμεσα των αρμοδιοτήτων του Δήμου. Επιπλέον η οργάνωση του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου και των Νομικών του προσώπων, αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την επίτευξη των στόχων σε όλους τους τομείς παρέμβασης.

Τα κρίσιμα ζητήματα κάθε θεματικού τομέα προκύπτουν μετά τις αναλύσεις SWOT που πραγματοποίησε η Ομάδα Εργασίας του ΕΠ και οι θεματικές της υποομάδες

εξετάζοντας τα προβλήματα, τις αδυναμίες, τις ευκαιρίες και τις απειλές, όπως αναπτύσσονται στο επόμενο κεφάλαιο. Γενικά τα κρίσιμα ζητήματα πρέπει να θεωρούνται τα ολιγάριθμα και σημαντικά (στρατηγικής σημασίας) προβλήματα της περιοχής του Δήμου, τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπίσει ο Δήμος κατά την επόμενη περίοδο, αξιοποιώντας τις σχετικές δυνατότητες και ευκαιρίες, προκειμένου να εκπληρώσει καλύτερα την αποστολή του. Ή αλλιώς τα κρίσιμα ζητήματα είναι οι σημαντικές δυνατότητες και ευκαιρίες που θα πρέπει να αξιοποιήσει ο Δήμος, προκειμένου να αντιμετωπίσει προβλήματα και περιορισμούς.

14.5. Αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης – SWOT Ανάλυση

Η αναπτυξιακή προοπτική κάθε δήμου υπόκειται στη δράση ενός συνόλου εσωτερικών και εξωτερικών παραγόντων, οι οποίοι δρουν άμεσα ή έμμεσα, ευμενώς ή δυσμενώς στην υπάρχουσα λειτουργία του. Οι παράγοντες αφορούν εσωτερικούς και εξωτερικούς περιορισμούς αλλά και ευκαιρίες σε συνδυασμό με την τοπική και εθνική οικονομία. Η ανάλυση των εν λόγω παραγόντων και των συλλεγόμενων πληροφοριών, μπορεί να αποτελέσει βάση για μια ρεαλιστική αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης και την προοπτική ανάπτυξης, ως βασικό εργαλείο σχεδιασμού του επιχειρησιακού προγράμματος για το Δήμο Πυλαίας – Χορτιάτη. Με την ανάλυση καταγράφονται οι πληροφορίες για το εξωτερικό περιβάλλον και για τις εσωτερικές δυνατότητες του δήμου. Μια τεχνική για την αξιολόγηση των παραπάνω στοιχείων, είναι η ανάλυση SWOT, η οποία αναφέρεται στις εσωτερικές Δυνάμεις (Strengths) και Αδυναμίες (Weaknesses) και στις εξωτερικές Ευκαιρίες (Opportunities) και Απειλές (Threats), η ονομασία της οποίας προέρχεται από τα αρχικά των παραπάνω λέξεων.

Με την αξιολόγηση της κατάστασης της περιοχής και του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη θα εντοπιστούν και θα καταγραφούν τα εσωτερικά δυνατά και αδύνατα σημεία του δήμου (οργανισμός, γεωγραφική περιοχή, κ.λπ.) και θα τα συσχετιστούν με τις ευκαιρίες και τις απειλές που προκύπτουν από το εξωτερικό περιβάλλον του. Ο εντοπισμός των δυνατών και των αδυνάτων σημείων, των ευκαιριών και των απειλών αποτελεί βασικό εργαλείο για το στρατηγικό σχεδιασμό ανάπτυξης, καθώς προσδιορίζει κατηγορίες πιθανών στόχων στην:

- αξιοποίηση των δυνατών σημείων και των ευκαιριών για τη δημιουργία συγκριτικού πλεονεκτήματος
- αντιμετώπιση των αδυναμιών και των απειλών (κινδύνων) για την αποφυγή συγκριτικού μειονεκτήματος

Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ανάλυσης SWOT για την υφιστάμενη κατάσταση του εξωτερικού και του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη. Στο τέλος, καθορίζονται οι αναπτυξιακές προτεραιότητες για το Δήμο (περιοχή γενικότερα αλλά και εσωτερικό περιβάλλον) με βάση τα κρίσιμα ζητήματα που προκύπτουν από την ανάλυση SWOT

14.5.1. Αξιολόγηση του Εξωτερικού Περιβάλλοντος

Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής

Ενότητες: Φυσικό Περιβάλλον, Οικιστικό Περιβάλλον, Τεχνικές Υποδομές (Υποδομές Μεταφορών, Περιβαλλοντικές Υποδομές, Υποδομές Διαχείριση Υδάτινων Πόρων, Υποδομές Ενέργειας, Τηλεπικοινωνιακές.

Πίνακας 58: **SWOT Ανάλυση τομέας Περιβάλλοντος και Ποιότητας Ζωής**

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ	
Δυνατότητες και Ευκαιρίες	Προβλήματα και Περιορισμοί
Δυνατότητες	Προβλήματα
<ul style="list-style-type: none"> - Γειτνίαση του Δήμου με το ΠΣΘ - Σημαντική θέση στο οδικό δίκτυο διεθνών και εθνικών μεταφορών και εγγύτητα με αναπτυσσόμενες περιοχές της Βαλκανικής - Οικονομικό και εμπορευματικό κέντρο της Θεσσαλονίκης (εμπορική περιοχή Πυλαίας) - Σημαντικοί φυσικοί πόροι (δασικές και ορεινές εκτάσεις) και ρέματα με (δυνατότητα αξιοποίησης και σύνδεσης περιοχών με όμορφες περιπατητικές διαδρομές) - Ύπαρξη παραλιακού μετώπου για περαιτέρω αξιοποίηση (επιχειρηματική, αθλητική, κολυμβητική κ.λπ.) - Σημαντική πολιτισμική ταυτότητα – ιστορική κληρονομιά (Δ.Ε. Χορτιάτη και Πυλαίας) - Ικανοποιητική διασύνδεση των δημοτικών ενοτήτων και των επιμέρους δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων - Προϋπάρχουσες και σε εξέλιξη αρκετά σημαντικές παρεμβάσεις ανάπλασης (Ελαιόραμα Πυλαίας) 	<ul style="list-style-type: none"> - Προβλήματα επιβάρυνσης και κινδύνων του φυσικού περιβάλλοντος από την μη ελεγχόμενη ανθρώπινη δραστηριότητα - Μη ορθή εφαρμογή των οδηγιών ανακύκλωσης από τους πολίτες - Υποβάθμιση του τοπίου λόγω των πολυάριθμων ανενεργών λατομείων στη δημοτική ενότητα Χορτιάτη - Συγκρούσεις χρήσεων γης στον εξωαστικό χώρο της Δ.Ε. Χορτιάτη - Έλλειψη σχολικής στέγης - Αστική διάχυση ιδιαίτερα στο Νοτιοανατολικό τμήμα της Δ.Ε. Πυλαίας - Μη ικανοποιητική ενδοδημοτική διασύνδεση με μέσα μαζικής μεταφοράς - Χαμηλό επίπεδο εξυπηρέτησης αστικής συγκοινωνίας στις Δ.Ε. Χορτιάτη και Πανοράματος - Προσδευτική απαξίωση του κτιριακού αποθέματος και περιορισμένη δυνατότητα διατήρησης και αξιοποίησης κτιρίων σημαντικού

<ul style="list-style-type: none"> - Ικανοποιητικό υδρευτικό δίκτυο σε όλες της Δημοτικές Ενότητες - Πλήρες και σύγχρονο τηλεπικοινωνιακό δίκτυο - Επάρκεια υποδομών παροχής ηλεκτρικής ενέργειας - Ικανοποιητικές υποδομές διαχείρισης στερεών αποβλήτων - Ικανοποιητικές υποδομές διαχείρισης υγρών αποβλήτων και αποχετευτικών δικτύων στη ΔΕ Πανοράματος και Πυλαίας - Γειτνίαση με το αεροδρόμιο Μακεδονία 	<p>ενδιαφέροντος σε διάφορες περιοχές του Δήμου</p> <ul style="list-style-type: none"> - Έλλειψη χώρων στάθμευσης - Μη ικανοποιητική ποιότητα του οδικού δικτύου των οικισμών στη ΔΕ Χορτιάτη - Έλλειψη κοινόχρηστων χώρων και χώρων πρασίνου - Φθορές – βανδαλισμοί σε κοινοχρήστους χώρους - Έλλειψη υποδομών για ΑμΕΑ όπως ράμπες πεζοδρομίων, όδευση τυφλών, θέσεις στάθμευσης ΑμΕΑ - Απουσία πεζοδρομίων στις Δ.Ε. Πανοράματος και Χορτιάτη – ανεπαρκή γεωμετρικά χαρακτηριστικά πεζοδρομίων στη Δ.Ε. Πυλαίας - Απουσία πεζοδρόμων – οδών ήπιας κυκλοφορίας στις Δ.Ε. Πανοράματος και Χορτιάτη – ασύνδετο δίκτυο θεσμοθετημένων πεζοδρόμων στη Δ.Ε. Πυλαίας - Παντελής έλλειψη δικτύου ποδηλατοδρόμων - Ανεπαρκή γεωμετρικά χαρακτηριστικά οδικού δικτύου στην εκτός σχεδίου περιοχή Πατριαρχικού Πυλαίας - Έλλειψη δικτύου αποχέτευσης ομβρίων υδάτων - Ενδοδημοτικές ανισότητες
Ευκαιρίες	Περιορισμοί
<ul style="list-style-type: none"> - Εστίαση του ΕΣΠΑ και των χωρικών πολιτικών στο ρόλο των σημαντικών αστικών κέντρων - Λειτουργία των υποδομών πρόσβασης στην περιοχή (ΠΑΘΕ) - Δυνατότητα αξιοποίησης νέων χρηματοδοτικών προγραμμάτων, μέσων και εργαλείων - Αυξανόμενη ευαισθητοποίηση πολιτών και φορέων σε θέματα περιβάλλοντος και κλιματικής αλλαγής - Ανάπτυξη δράσεων ενημέρωσης πολιτών για την διαχείριση των απορριμμάτων - Ανάπτυξη εταιρικών σχημάτων και συνεργασιών με άλλους Δήμους και φορείς με σκοπό την αξιοποίηση αναπτυξιακών πόρων από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων - Αξιοποίηση εθελοντικών δράσεων - Αξιοποίηση πόρων (εθνικών και Ε.Ε.) για δημιουργία και εκσυγχρονισμό περιβαλλοντικών υποδομών, καθώς και 	<ul style="list-style-type: none"> - Μη έγκαιρη εφαρμογή Κοινοτικής περιβαλλοντικής νομοθεσίας στους τομείς γεωργίας και κτηνοτροφίας, διαχείρισης υδατικών πόρων, διαχείρισης υγρών και στερεών αποβλήτων, διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών - Αδυναμία υλοποίησης έργων, λόγω της στενότητας πόρων - Υποβάθμιση της αισθητικής πολλών οικισμών του Δήμου και της εικόνας ως αποτέλεσμα της έντονης οικιστικής ανάπτυξης - Καθυστέρηση στην υλοποίηση των έργων λόγω πολυπλοκότητας στο θεσμικό πλαίσιο - Αυξημένες ανάγκες λόγω της συνένωσης των Δήμων στο πλαίσιο του προγράμματος Καλλικράτης και της ανάληψης νέων διευρυμένων αντικειμένων αλλά και της ανομοιομορφίας των συνενωμένων πρώην Δήμων.

<p>εφαρμογή συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης από τις επιχειρήσεις</p> <ul style="list-style-type: none"> - Έμφαση του ΕΣΠΑ στη δημιουργία και ενίσχυση περιβαλλοντικών υποδομών και στην «Πράσινη» ανάπτυξη - Ολοκλήρωση των νέων ενεργειακών δικτύων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο - Ενίσχυση με προσωπικό για την στελέχωση των σχετικών υπηρεσιών μέσω κινητικότητας ή τακτικών προσλήψεων. 	<ul style="list-style-type: none"> - Αποχώρηση προσωπικού από τις επιμέρους υπηρεσίες μέσω της κινητικότητας και λόγω συνταξιοδοτήσεων. - Αδυναμία πρόσληψης προσωπικού λόγω αναστολής προσλήψεων - Διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού – επικάλυψη αρμοδιοτήτων - Η εξυπηρέτηση των αναγκών με εποχικό ανειδίκευτο προσωπικό σε τομείς όπως το πράσινο και η καθαριότητα εγκυμονεί κινδύνους για την ασφάλεια των ιδίων των εργαζομένων αλλά και τη διατήρηση σε καλή λειτουργία του μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού.
---	--

Κρίσιμα Ζητήματα - Ανάγκες

- Παρεμβάσεις αναβάθμισης και ανάπλασης του αστικού ιστού
- Διασφάλιση ελεύθερων χώρων και χώρων πρασίνου-
- Επαρκής συντήρηση των υφιστάμενων χώρων πρασίνου και αναψυχής
- Εξασφάλιση και κατασκευή επαρκώς διανοιγμένου οδικού δικτύου στην εντός και εκτός σχεδίου περιοχή, ιδιαίτερα στην περιοχή «Πατριαρχικό» της ΔΕ Πυλαίας
- Βελτίωση των συνθηκών κυκλοφορίας
- Εκσυγχρονισμός του κτιριακού αποθέματος και των λοιπών υποδομών του Δήμου (σχολεία, υπηρεσίες κλπ)
- Κατασκευή νέων υποδομών σε περιοχές που υπάρχουν ανάγκες (σχολεία, πολιτισμός, αθλητισμός)
- Τακτική συντήρηση υποδομών και εξοπλισμού
- Πολεοδόμηση επεκτάσεων οικισμών
- Αξιοποίηση δημοτικής ακίνητης περιουσίας
- Ανάλυση πρωτοβουλιών για την υλοποίηση παρεμβάσεων αντιμετώπισης των προβλημάτων επιβάρυνσης του περιβάλλοντος.
- Βελτίωση παρεχόμενων υπηρεσιών στην καθαριότητα – εκσυγχρονισμός απαιτούμενου εξοπλισμού.
- Περιβαλλοντική αποκατάσταση των χώρων των λατομείων
- Εξοικονόμηση ενέργειας - Αξιοποίηση ΑΠΕ
- Δυνατότητα εφαρμογής Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης
- Ορθολογική αξιοποίηση των υδάτινων πόρων της περιοχής
- Βελτίωση των υποδομών αποχέτευσης και ομβρίων
- Βελτίωση των υποδομών αποχέτευσης ακαθάρτων και ομβρίων
- Κατασκευή δικτύων αποχέτευσης ομβρίων υδάτων – Αντιπλημμυρική προστασία

Κοινωνική Προστασία, Παιδεία, Πολιτισμός & Αθλητισμός

Ενότητες:..Δημογραφικά Χαρακτηριστικά, Κοινωνικές υπηρεσίες και υποδομές Εκπαίδευσης, Πολιτισμού, Τουρισμού, Αθλητισμού

Πίνακας 59: Κοινωνική Προστασία, Παιδεία, Πολιτισμός, Αθλητισμός - SWOT

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	
Δυνατότητες και Ευκαιρίες	Προβλήματα και Περιορισμοί
Δυνατότητες	Προβλήματα
<ul style="list-style-type: none"> - Μέλος του Εθνικού Διαδημοτικού Δικτύου Υγιών Πόλεων – Προαγωγής Υγείας - Μέλος του Ευρωπαϊκού Δικτύου Υγιών Πόλεων του ΠΟΥ - Λειτουργία δομής ΚΕΠ Υγείας με έμφαση σε πολιτικές πρόληψης νοσημάτων και προαγωγής της υγείας - Λειτουργία Συμβουλευτικού Σταθμού Άνοιας - Λειτουργία Τοπικού Κέντρου Εγγραφής Εθελοντών Δοτών Μυελού των Οστών - Λειτουργία Κέντρου Κοινότητας, παράταση λειτουργίας τους έως τον 9/2023 και επιπλέον στελέχωση - Λειτουργία Κοινωνικού Παντοπωλείου και παράταση λειτουργίας τους έως τον 9/2023 - Εκπόνηση Προφίλ Υγείας - Ικανοποιητική συνεργασία με Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας Αλληλεγγύης και Παιδείας και υπογραφή σχετικής προγραμματικής σύμβασης. Αξιοποίηση Δομών, εξειδικευμένου και έμπειρου προσωπικού - Δίκτυο υπηρεσιών προληπτικής ιατρικής. Λειτουργία προγράμματος τηλεϊατρικής από το ΝΠΔΔ ΚΕΚΠΑΠ - Λειτουργία Τοπικών Μονάδων ΠΕΔΥ - Ύπαρξη δημόσιων και ιδιωτικών νοσοκομείων σε εγγύτητα με τον Δήμο - Λειτουργία πολλών σχολικών μονάδων σε όλες τις Δ.Ε. ,Δ.Κ και Τ.Κ. όλων των βαθμίδων - Λειτουργία ειδικών σχολείων και του Μουσικού Γυμνασίου και Λυκείου - Καλή συνεργασία με Δ/νσεις Α/Βάθμιας και Β/Βάθμιας Εκπαίδευσης - Καλή συνεργασία με συναρμόδιες υπηρεσίες 	<ul style="list-style-type: none"> - Αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων κοινωνικής προστασίας με το Ν.Π.Δ.Δ. «Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας Αλληλεγγύης και Παιδείας» - Ο χωρικός κατακερματισμός και η μεγάλη χιλιομετρική απόσταση των Δημοτικών Ενοτήτων δημιουργεί προβλήματα συνεργασίας και συντονισμού. Παράλληλα αυξάνεται το κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών και απαιτείται μεγαλύτερος αριθμός υπαλλήλων - Απουσία οργανωμένου δικτύου εθελοντών - Αποσπασματικό μητρώο ευάλωτων ομάδων που χρήζει διαρκή επικαιροποίηση - Στην αποτύπωση των ποσοτικών δεδομένων σε σχέση με τις ευάλωτες και ειδικές ομάδες του πληθυσμού τα συνολικά ποσοστά του Δήμου εμφανίζονται χαμηλά ενώ υπάρχουν έντονες διαφοροποιήσεις στο εσωτερικό του (Δημοτικές Ενότητες) - Υποστελέχωση Τμημάτων - Παράλληλες αρμοδιότητες και διοικητική, γραμματειακή υποστήριξη Σχολικών Επιτροπών - Μερική έλλειψη κτιριακών υποδομών & εξοπλισμού - Η χιλιομετρική απόσταση των Δ.Ε. σε συσχετισμό με τον μεγάλο αριθμό σχολικών μονάδων που είναι διάσπαρτες στα όρια του Δήμου καθιστά δύσκολο το συντονισμό και την παρακολούθηση έργων, εργασιών και παραλαβής προμηθειών. - Σχετική επάρκεια τοπικών υποστηρικτικών δομών - Οι νέες αρμοδιότητες που σταδιακά αναλαμβάνει ο δήμος σε συνδυασμό με την έλλειψη προσωπικού του Τμήματος Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Βιβλιοθηκών

του Δήμου

- Καλή συνεργασία με τους Διευθυντές των σχολικών μονάδων του Δήμου και τους συλλόγους Γονέων και Κηδεμόνων για τη δημιουργία ανοιχτών σχολείων στην τοπική κοινωνία, ενδυνάμωση του εθελοντισμού πχ καλύτερες συνθήκες διαβίωσης των παιδιών στα σχολεία.
- Καλή συνεργασία με τις Σχολικές Επιτροπές
- Καλή συνεργασία με άλλους Φορείς
- Εμπειρία προσωπικού
- Ύπαρξη σημαντικού πολιτισμικού αποθέματος (σημαντικές ιδιωτικές συλλογές πολιτιστικού και κοινωνικού ενδιαφέροντος, λειτουργία πολιτιστικών δομών πινακοθήκη, ωδείων κ.λ.π)
- Ύπαρξη σημαντικού πολιτισμικού αποθέματος και μνημείων
- Προνομιακή τοποθεσία του Δήμου (κοντά σε αεροδρόμιο ,βουνό και θάλασσα)
- Σύγχρονες υποδομές πολιτιστικών και πολιτιστικών εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων
- Υποδομές ανάπτυξης συνεδριακού τουρισμού
- Νεανικός πληθυσμός
- Ύπαρξη σημαντικών πολιτιστικών φορέων
- Ύπαρξη μεγάλου αριθμού εκδηλώσεων
- Ύπαρξη μελέτης αξιοποίησης παραλιακού μετώπου
- Δημιουργία νέων υποδομών (Γήπεδο χάντμπολ στη ΔΚ Πυλαίας, γήπεδο BEACH VOLLEY στη ΔΚ Πανοράματος)
- Έναρξη κατασκευής αθλητικών υποδομών (στη ΔΚ Χορτιάτη)
- Έναρξη εργασιών συντήρησης κολυμβητηρίου στη ΔΚ Πανοράματος.
- Ύπαρξη σημαντικών πολιτιστικών και αθλητικών φορέων

- Έλλειψη διαδικασιών συντονισμού και δικτύωσης των πολιτιστικών συλλόγων φορέων της περιοχής
- Μεγάλο κόστος συντήρησης υποδομών και προμήθειας εξοπλισμού
- Έλλειψη προβολής , ανάδειξης και συντήρησης πολιτιστικών μνημείων και υποδομών π.χ Βυζαντινό Γεφύρι στο Ελαιόρεμα της Δ.Ε Πυλαίας και το κτίριο του «Μεταξουργείου Μπενοζίλιο» στην Πυλαία κ.α
- Χαμηλός προϋπολογισμός
- Ανυπαρξία φύλαξης κτιρίων πολιτισμού
- Έλλειψη προσωπικού - υποστελέχωση
- Μεγάλος Δήμος σε έκταση
- Χαμηλός βαθμός εξωστρέφειας φορέων
- Οργανωτική πολυδιάσπαση υπηρεσιών
- Απουσία ενός πολιτιστικού event που να τονώνει την τοπική ταυτότητα
- Αύξηση εσόδων από την παραχώρηση χρήσης των πολιτιστικών αιθουσών
- Έλλειψη ενός ανοικτού Αμφιθεάτρου με δυνατότητα 1000 θεατών για τις εκδηλώσεις του Πολιτισμού
- Αυξημένο κόστος συντήρησης υποδομών (κτήρια και εξοπλισμός)
- Κακή μεταχείριση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού από τους δημότες-χρήστες.
- Ανεπάρκεια αθλητικών υποδομών τοπικά (π.χ. ΔΚ Πυλαίας επιτακτική ανάγκη λόγω της μεγάλης οικιστικής ανάπτυξης και αύξηση του νεανικού πληθυσμού)
- Ανυπαρξία της φύλαξης αθλητικών υποδομών σε όλο το εικοσιτετράωρο
- Ελλείψεις-προσλήψεις προσωπικού (φυλάκων και καθαριστών)
- Χαμηλός βαθμός εξωστρέφειας φορέων
- Προσπάθεια οργανωτικής πολυδιάσπασης της υπηρεσίας αθλητισμού.
- Απουσία μεγάλων αθλητικών γεγονότων

Ευκαιρίες	Περιορισμοί
<ul style="list-style-type: none"> - Αξιοποίηση σχετικών ευρωπαϊκών προγραμμάτων - Συνέχιση λειτουργίας και εξέλιξη προγραμμάτων π.χ. Βοήθεια στο Σπίτι - Συμμετοχή σε Κοινωνική Σύμπραξη στο πλαίσιο της Πράξης “Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής για το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας για τους Απόρους (TEBA/FEAD)” η οποία θα προσφέρει τεχνογνωσία και θα συμβάλλει στην εξωστρέφεια του φορέα και στη συνέργεια με άλλους φορείς με συναφές πεδίο δράσης - Αξιοποίηση σύμπραξης Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα - Αξιοποίηση κτιρίων πολιτιστικού αποθέματος βιομηχανίας & μνημείων - Αξιοποίηση δυνατότητας χορηγιών - Αξιοποίηση παραλιακού μετώπου - Συνέργειες με υπηρεσίες του δήμου και άλλους φορείς (π.χ. Μουσικό Σχολείο, Ωδεία, Συλλόγους κ.λπ.) - Συνέργειες με άλλους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ Βαθμού - Επιμόρφωση προσωπικού - Ψηφιακές υπηρεσίες στους πολίτες - Αξιοποίηση Τ.Π.Ε. Ενίσχυση της πολιτισμικής ταυτότητας του δήμου για την προβολή του πολιτιστικού προϊόντος (διαδραστικά φωτογραφικά εκθέματα, ψηφιακοί κατάλογοι βιβλιοθηκών κλπ.) - Αξιοποίηση της περιοχής των παλαιών ασβεστοκάμινων στη ΔΚ Ασβεστοχωρίου - Αξιοποίηση σχετικών ευρωπαϊκών προγραμμάτων για την κατασκευή και συντήρηση των αθλητικών εγκαταστάσεων όπως: η ενεργειακή αναβάθμιση του ΔΑΚ της ΔΚ Πυλαίας (ΕΣΠΑ), προγραμματική σύμβαση με ΠΚΜ για συντηρήσεις, πρόγραμμα «Φιλόδημος» για ανέγερση κλειστού γυμναστηρίου στη ΔΚ Χορτιάτη. 	<ul style="list-style-type: none"> - Αδυναμία πρόσληψης προσωπικού λόγω απαγόρευσης προσλήψεων - Συνεχής φτωχοποίηση του πληθυσμού και αύξηση της ανάγκης για κοινωνική προστασία. <ul style="list-style-type: none"> - Γήρανση του πληθυσμού - Χρόνιοι πάσχοντες και συνοσηρότητα. - Επιπτώσεις οικονομικής κρίσης και κορωνοϊού στη ψυχική υγεία των πολιτών - Οικονομική κρίση που επιτείνει την έλλειψη πόρων αλλά και γενικότερη επιδείνωση του οικονομικού περιβάλλοντος - Κλείσιμο μονάδων φροντίδας πρωτοβάθμιας υγείας - Πανδημία Covid 19 και οι συνέπειες της στην οικονομία και στην υγεία του πληθυσμού - Πιθανότητα αύξησης μεταναστευτικών ροών. - Απουσία κουλτούρας συνεργασίας μεταξύ των φορέων που ασκούν κοινωνική πολιτική σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο και αποσπασματικότητα των δράσεων. - Γήρανση κτηριακών υποδομών σχολικών κτηρίων. Στις περισσότερες σχολικές μονάδες παρατηρούνται προβλήματα μονώσεων, παλαιότητας εξοπλισμού, ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων. Επίσης καταγράφονται ελλείψεις σε αίθουσες εργαστηρίων και εργαστηριακού εξοπλισμού. - Αύξηση των μαθητών σε περιοχές με οικιστική ανάπτυξη - Περιορισμός της κρατικής χρηματοδότησης - Αναβολή σχεδιαζόμενων δράσεων λόγω αδυναμίας διασφάλισης πόρων - Κινητικότητα προσωπικού - Γραφειοκρατία - Έλλειψη χρηματοδοτικών προγραμμάτων για τον πολιτισμό μέσω ΕΣΠΑ - Απώλεια θεσμοθετημένων χώρων λόγω αποχαρκτηρισμών - Καιρικές συνθήκες - Λόγοι ανωτέρας βίας (covid19) - Αύξηση πληθυσμού - Δυσλειτουργία μεταξύ της δημόσιας διοίκησης και άλλων φορέων σχετικά με

- Αξιοποίηση δυνατότητας χορηγιών
- Συνέργειες με υπηρεσίες του δήμου και άλλους φορείς (π.χ. Σχολικές Επιτροπές, ΚΕΠΑΠ, Συλλόγους, ΓΓΑ, Αθλητικές Ομοσπονδίες κ.λπ.)

τον τουρισμό

Κρίσιμα Ζητήματα - Ανάγκες

- Δημιουργία νέων κοινωνικών και υγειονομικών δομών (γραφείο συμβουλευτικής και ψυχολογικής υποστήριξης, δημοτικό πολυιατρείο, κοινωνικό φαρμακείο κ.λπ.) και δράσεων προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής και τη στήριξη των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού.
- Ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινωνιών σε θέματα αλληλεγγύης και κοινωνικής συνοχής και προώθηση της κοινοτικής ανάπτυξης.
- Συμβολή εταιρειών που δραστηριοποιούνται στα όρια του Δήμου στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων μέσω δράσεων, ενεργειών και προγραμμάτων εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.
- Δημιουργία δικτύου εθελοντών σε συνεργασία με το Κέντρο Κοινότητας και παροχή κινήτρων στους εθελοντές με τη δωρεάν συμμετοχή τους σε προγράμματα, δράσεις κ.λπ. που υλοποιούν υπηρεσίες του Δήμου.
- Αντιμέτωπιση συνεπειών πανδημίας σε ευπαθείς οικονομικά ομάδες και συνεπειών στην ψυχική υγεία των πολιτών.
- Συνεργασία και συντονισμός δράσεων: α) με τοπικούς συλλόγους – ενορίες και β) με φορείς, Νομικά Πρόσωπα, Μ.Κ.Ο. που ασκούν κοινωνική πολιτική στα όρια του δήμου αλλά και ευρύτερα,
- Συμβολή στην ενημέρωση και υποστήριξη για την ανάπτυξη κοινωνικής επιχειρηματικότητας.
- Αντιμέτωπιση της αλληλοεπικάλυψης των υπηρεσιών κοινωνικής πολιτικής και υγείας με το Ν.Π.Δ.Δ. ΚΕ.Κ.Π.Α.Π.
- Στήριξη ευπαθών ομάδων με τη δωρεάν συμμετοχή τους σε προγράμματα, δράσεις κ.λπ. άλλων υπηρεσιών του Δήμου.
- Περαιτέρω ανάπτυξη του σχεδιασμού υλοποίησης παρεμβάσεων για την ιατρική πρόληψη.
- Σχεδιασμός και υλοποίηση παρεμβάσεων για Άτομα με Ειδικές Ανάγκες με στόχο – μεταξύ άλλων - την εξοικείωση και την αποδοχή της διαφορετικότητας και τη διασφάλιση της συνεργασίας και της απρόσκοπτης συνύπαρξης.
- Εξοπλισμός σχολείων με επιστημονικά εργαστήρια, αθλητικό υλικό, ψηφιακές υποδομές, βιβλιοθήκες συμβατικές και ψηφιακές κλπ
- Εναρμόνισης των υποδομών του σχολείου με τις σύγχρονες απαιτήσεις πχ ράμπες αναπήρων, χώρους συνάθροισης μαθητών για πολιτιστικές εκδηλώσεις και καλλιτεχνικές δραστηριότητες, κλπ
- Ίδρυση νέων σχολείων και νηπιαγωγείων
- Δημιουργία δικτύου συνεργασίας και επικοινωνίας με Συλλόγους και Ενώσεις Γονέων του Δήμου
- Συνεργασία με πανεπιστημιακά ιδρύματα και άλλους φορείς για την καλύτερη λειτουργία των

σχολείων

- Λειτουργία παράλληλων εκπαιδευτικών προγραμμάτων για την ενίσχυση των μαθητών πέραν του ωραρίου της διδακτικής διαδικασίας
- Δημιουργία Ανοικτών Σχολείων στην τοπική κοινότητα
- Απορρόφηση των Σχολικών Επιτροπών από Υπηρεσίες του Δήμου
- Στήριξη ευπαθών ομάδων για την αποφυγή διαρροής μαθητών από την υποχρεωτική εκπαίδευση
- Ανάπτυξη του σχεδιασμού και της υλοποίηση παρεμβάσεων στην Εκπαίδευση με τοπικό προσανατολισμό
- Σχεδιασμός και υλοποίηση παρεμβάσεων για μαθητές με Ειδικές Ανάγκες με στόχο την εξοικείωση και την αποδοχή της διαφορετικότητας και της συνύπαρξης με συνομήλικους μαθητές συμβατικών σχολείων.
- Δημιουργία πιστοποιημένης δημοτικής δομής ενταγμένης στο Εθνικό Μητρώο
- Ένα σημαντικό μέρος της γνώσης και της εμπειρίας των υπαλλήλων που αποχωρούν από το Δήμο, χάνεται από το Δήμο ως Οργανισμό. Οι επιπτώσεις σε όρους αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας δύναται να είναι πολύ σημαντικές.
- Δημιουργία δικτύου εθελοντών σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Πολιτισμού - Αθλητισμού & Νεολαίας και παροχή κινήτρων στους εθελοντές με τη δωρεάν συμμετοχή τους σε προγράμματα, δράσεις κ.λπ. που υλοποιούν υπηρεσίες του Δήμου.
- Δημιουργία τμήματος υποστήριξης εκδηλώσεων του Δήμου
- Συντήρηση εξοπλισμού
- Ψηφιακές υπηρεσίες
- Υποστελέχωση
- Φύλαξη κτηρίων
- Δημιουργία πλατφόρμας με δυνατότητα ηλεκτρονικής κράτησης ωρών και καταβολής τέλους χρήσης, όλων των αθλητικών εγκαταστάσεων.
- Ανάπτυξη αθλητικών δραστηριοτήτων στον ορεινό όγκο (αναρρίχηση, αεροπλοΐα, ποδήλατο, ορειβασία κλπ)
- Συντήρηση εξοπλισμού.

Τοπική Οικονομία και Απασχόληση

Ενότητες:

Απασχόληση-Ανεργία, Παραγωγικές Δραστηριότητες (Πρωτογενής – Δευτερογενής – Τριτογενής Τομέας Οικονομίας).

Πίνακας 60: **SWOT Ανάλυση τομέα Τοπικής Οικονομίας και Απασχόλησης**

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	
Δυνατότητες και Ευκαιρίες	Προβλήματα και Περιορισμοί
Δυνατότητες	Προβλήματα

<ul style="list-style-type: none"> - Διαχρονική ενδυνάμωση του τριτογενούς τομέα στο Δήμο Πυλαίας - Χορτιάτη - Κέντρο υπερτοπικού εμπορίου (διαδημοτικής και περιφερειακής εμβέλειας) - Εγγύτητα στην αγορά της Θεσσαλονίκης και πρόσβαση στις σημαντικές υποδομές της. - Ζώνη Καινοτομίας - Η λειτουργία του Τεχνολογικού Πάρκου 4ης Γενιάς “Thess Intec” το καλοκαίρι του 2023 - Σημαντικός αριθμός δομών στήριξης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Δήμου και στην πόλη της Θεσσαλονίκης - Αυξανόμενος ρυθμός κατανόησης από τους επιχειρηματίες της συμβολής των ΤΠΕ για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους - Ανάπτυξη συνεργασιών με γειτονικούς ΟΤΑ - Δυνατότητες ήπιας αξιοποίησης και ανάδειξης του φυσικού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού 	<ul style="list-style-type: none"> - Εντός των ορίων των οικισμών παρατηρείται οικονομία με συγκριτικά μικρά μεγέθη επιχειρήσεων και χωρίς ιδιαίτερο δυναμισμό, γεγονός που τις καθιστά ευάλωτες στις μεταβολές του ανταγωνισμού και στο πλαίσιο της οικονομικής κρίσης που υφίσταται η χώρα σήμερα - Έντονος βαθμός αστικοποίησης και τριτογενοποίησης των παραγωγικών δραστηριοτήτων σε βάρος των άλλων δύο παραγωγικών τομέων - Σχετικά μειωμένη εξαγωγική δραστηριότητα των επιχειρήσεων - Σημαντικές ελλείψεις σε καινοτόμες και σύγχρονες παραγωγικές δραστηριότητες - Μη ανεπτυγμένος ο τουριστικός κλάδος ιδίως κατά την διάρκεια της πανδημίας - Φθίνουσα έως και μηδαμινή η παρουσία του πρωτογενή τομέα παραγωγής - Καθυστερήσεις και προβλήματα σε βασικά έργα υποδομής - Αύξηση του μη οικονομικά ενεργού πληθυσμού έναντι του οικονομικά ενεργού
Ευκαιρίες	Περιορισμοί
<ul style="list-style-type: none"> - Αξιοποίηση των πόρων της προγραμματικής περιόδου στη βάση του νέου Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης - Δημιουργία δομών για την προώθηση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας, για τη δημιουργία τοπικού κεφαλαίου για την ισχυροποίηση των σχέσεων έρευνας και παραγωγής, κ.ά. - Προσέλκυση επενδυτών επιχειρηματιών - Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ με χρήση ΤΠΕ - Διάδοση και προώθηση της ευρυζωνικότητας σε όλο το γεωγραφικό εύρος του δήμου - Αξιοποίηση των επενδυτικών ευκαιριών στην καινοτομία - Προβλεπόμενη αύξηση της ζήτησης για εναλλακτικές/ειδικές μορφές τουρισμού - Δυνατότητα αύξησης του εισοδήματος από την ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού - Προτεραιότητα για τη χρήση ΑΠΕ από ΕΕ- 	<ul style="list-style-type: none"> - Απελευθέρωση των αγορών και των διεθνών ανταλλαγών η οποία δημιουργεί οξύμενο ανταγωνισμό σε μικρότερη του κράτους κλίμακα. - Χαμηλή ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ και της τοπικής οικονομίας και καθυστέρηση στη χρήση ΤΠΕ. - Περιορισμένη διασύνδεση των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. - Αποχώρηση/παύση λειτουργίας επιχειρήσεων /δραστηριοτήτων λόγω πτώσης των κερδών ή αδυναμίας ανταπόκρισής στις υποχρεώσεις τους, στο πλαίσιο της οικονομικής ύφεσης της χώρας - Αμφίβολη επιχειρησιακή συνέχεια σε μια οικονομία που μαστιάζεται από τον COVID-19

επενδυτικές ευκαιρίες

- Δυνατότητα αξιοποίησης επιπλέον χρηματοδοτικών προγραμμάτων, μέσων και εργαλείων (ΣΔΙΤ, Α. ΤΡΙΤΣΗΣ κ.λπ.)
- Εξαιτίας των έκτακτων μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας της νόσου COVID-19, το Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων και οι Περιφέρειες ενεργοποιούν δράσεις για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας αξιοποιώντας πόρους του ΕΣΠΑ.

Κρίσιμα Ζητήματα - Ανάγκες

- Υποστήριξη της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα για τις ευαίσθητες ομάδες πληθυσμού (γυναίκες, νέοι).
- Ανάλυση πρωτοβουλιών στήριξης επιχειρηματικών-παραγωγικών δραστηριοτήτων για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων παραγωγής και εμπορίας αγαθών ποιότητας και ιδιαίτερης τοπικής σημασίας, καθώς και επιχειρηματικής κατάρτισης.
- Ενίσχυση της ανάπτυξης νέων μορφών εναλλακτικού τουρισμού και /ειδικών μορφών τουρισμού (γαστρονομικού πολιτιστικού, θρησκευτικού, περιπατητικού, κ.λπ.).
- Προώθηση δράσεων σύνδεσης της τεχνολογίας με την επιχειρηματικότητα και ενσωμάτωσης της καινοτομίας στις παραγωγικές δραστηριότητες.
- Ανάλυση πρωτοβουλιών για την προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων και την ανάπτυξη ιδιωτικών πρωτοβουλιών.
- Συνεργασία με ΑΕΙ για την ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας
- Εφαρμογή ολοκληρωμένου σχεδίου για την προβολή της περιοχής ως τουριστικού προορισμού με ανάδειξη των ιδιαίτερων περιοχών του Δήμου.
- Ομαλοποίηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και αξιολόγηση της οικονομικής θέσης στην μετά Covid εποχή

14.5.2. Αξιολόγηση του Εσωτερικού Περιβάλλοντος

Η παρακάτω αξιολόγηση αφορά στο εσωτερικό περιβάλλον του Δήμου το οποίο συνοψίζει όλες τις υπηρεσίες (διευθύνσεις, αυτοτελή τμήματα, τμήματα, νομικά πρόσωπα) με βάση το νέο οργανωτικό σχήμα του.

Πίνακας 61: SWOT Ανάλυση Εσωτερικού Περιβάλλοντος

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	
Δυνατότητες και Ευκαιρίες	Προβλήματα και Περιορισμοί
Δυνατότητες	Προβλήματα
<ul style="list-style-type: none"> - Σαφής δέσμευση της δημοτικής αρχής ως προς την ανάπτυξη και τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τον πολίτη - Σύγχρονη κεντρική κτιριακή υποδομή του Δήμου (Πανόραμα και Πυλαία), επαρκής στη ΔΕ Χορτιάτη - Ανάπτυξη Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας, Περιβάλλοντος και Υγείας & Ασφάλειας (ΟΣΔ) στην Εργασία όπου περιλαμβάνει Α: Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας (ΣΔΠ) προτύπου ISO 9001:2015, Β: Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης προτύπου ISO 14001:2015, Γ: Σύστημα Διαχείρισης Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία, προτύπου ISO 45001:2018 - Ψηφιακό Οργανόγραμμα – Περιγράμματα Θέσεων Εργασίας - Λειτουργία του Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου του Δήμου - Η εφαρμογή ρητής στρατηγικής Διαχείρισης Γνώσης - Η πλήρης ενεργοποίηση των δομών του δήμου όπως προβλέπεται από τον ΟΕΥ έστω και αν κάποια τμήματα δεν λειτουργούν με επαρκές στελεχιακό δυναμικό - Ύπαρξη ουσιαστικών διαδικασιών οικονομικής διοίκησης και διαχείρισης. - Σημαντική αξιοποίηση των κρατικών επιχορηγήσεων - Αυξημένη διαχειριστική και τεχνική ικανότητα ως προς την παραγωγή μελετών και έργων - Ικανοποιητικό επίπεδο του εξοπλισμού σε σχέση με τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών σε όλες τις οργανικές μονάδες. - Ανάπτυξη δικτύων συνεργασίας σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο - Ύπαρξη ικανού στελεχιακού δυναμικού - Σημαντικός υπάρχων μηχανολογικός εξοπλισμός για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων - Αμεση διαχείριση παραπόνων των πολιτών από 	<ul style="list-style-type: none"> - Ανάγκη για περαιτέρω ενίσχυση συγκεκριμένων δράσεων όπως πολιτικές για ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, περιβάλλον, κυκλοφοριακό, ποιότητα ζωής - Έλλειμμα διαδικασιών συντονισμού των οργανικών μονάδων του δήμου με τα αντίστοιχα Νομικά Πρόσωπα - Ελλιπής εφαρμογή συστήματος διασφάλισης ποιότητας ή αξιολόγησης όπως και γενικότερα, η ενσωμάτωση μεθόδων ποσοτικοποίησης και αξιολόγησης των διαδικασιών - Προβλήματα προσβασιμότητας λόγω ανεπάρκειας χώρων στάθμευσης για τους Δημότες σε αρκετές από τις υπηρεσίες του Δήμου - Ο χωρικός κατακερματισμός των υπηρεσιών του Δήμου δημιουργεί σε αρκετές περιπτώσεις προβλήματα συντονισμού και συνεργασίας - Απουσία οργανωμένης δομής ποιότητας, αξιολόγησης και ελέγχου του παραγόμενου αποτελέσματος των υπηρεσιών του δήμου - Ανυπαρξία διαυπηρεσιακών δομών συντονισμού που καθιστά ιδιαίτερα προβληματική τη συντονισμένη δράση των υπηρεσιών, την αποτελεσματικότητα στη μεταξύ τους συνεργασία αλλά και τη διάχυση της πληροφορίας - Σε κάποιες περιπτώσεις το περιβάλλον εργασίας χαρακτηρίζεται ως ακατάλληλο (ανεπάρκεια διαθέσιμου χώρου) - Απουσία βασικών ειδικοτήτων όλων των κατηγοριών (ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ, ΥΕ) απαραίτητων για την εξυπηρέτηση των αναγκών σύμφωνα με τις αρμοδιότητες των οργανικών μονάδων

<p>τη λειτουργία των υπηρεσιών του δήμου</p> <ul style="list-style-type: none"> - Σύγχρονοι τρόποι επικοινωνίας με τον πολίτη (Λειτουργία γραμμής 15195, ιστοσελίδα, έξυπνες συσκευές) - Δωρεάν ασύρματο wifi σε όλες τις ΔΕ - Ψηφιακός Δήμος (παροχή υπηρεσιών από απόσταση και χρήση ΤΠΕ) - Υψηλή απορροφητικότητα χρηματοδοτικών ευκαιριών - Προσανατολισμός στο σύγχρονο δημόσιο μάνατζμεντ - Μνημόνιο συνεργασίας με ΕΚΔΔΑ για την ανάπτυξη και βελτίωση των δεξιοτήτων του προσωπικού - Μνημόνιο συνεργασίας με ΕΚΕΤΑ, Cisco, ΑΠΘ, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, - Συμμετοχή σε εθνικά, τοπικά, διεθνή δίκτυα - Ανάπτυξη συνεργασίας με την Α' βάρδια και Β' βάρδια εκπαίδευση για την θεματική ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας 	
Ευκαιρίες	Περιορισμοί
<ul style="list-style-type: none"> - Η ύπαρξη της νέας χρηματοδοτικής περιόδου με το ΕΣΠΑ, τα ΠΕΠ και λοιπά ευρωπαϊκά προγράμματα χρηματοδότησης έργων και δράσεων - Η δυνατότητα αξιοποίησης λοιπών χρηματοδοτικών εργαλείων - Δυνατότητα αξιοποίησης καλών πρακτικών της τοπικής αυτοδιοίκησης από το ευρωπαϊκό και εθνικό περιβάλλον καθώς και λοιπών συγκριτικών αξιολογήσεων - Δυνατότητα ανάπτυξης συνεργασιών με όμορους δήμους για συγκεκριμένα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν από κοινού - Η εγγύτητα με το ΠΣΘ τόσο για ανταλλαγή τεχνογνωσίας όσο και για ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και τόνωσης της τοπικής οικονομίας με προϋπόθεση πάντα τη στοχευμένη και μεθοδική αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων του δήμου - Δεκτικότητα της Δημοτικής αρχής στην καινοτομία - Δυνατότητα από το νέο κώδικα των ΟΤΑ για την προώθηση της Απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο 	<ul style="list-style-type: none"> - Απουσία εκπαιδευτικών προγραμμάτων για τις τεχνικές ειδικότητες ΔΕ και ΥΕ με αποτέλεσμα οι υπηρεσίες να μην είναι σε θέση να παρακολουθήσουν επαρκώς τις εξελίξεις και να ανταπεξέλθουν στις σύγχρονες απαιτήσεις - Καθυστέρηση/περιορισμός στην υλοποίηση έργων λόγω του νομικού πλαισίου και των διαδικασιών που αυτό απαιτεί - Διαρκής μείωση των κρατικών πόρων - Ασταθές θεσμικό περιβάλλον που αφορά στη λειτουργία των δήμων και στο ανθρώπινο δυναμικό τους - Η αυστηρή δημοσιονομική εποπτεία εμποδίζει τις αναπτυξιακές πρωτοβουλίες των δήμων ιδίως σε δράσεις και έργα που πρέπει να χρηματοδοτηθούν από ιδίους πόρους - Η αναντιστοιχία μεταξύ της στελέχωσης των υπηρεσιών και των πραγματικών αναγκών τους, σε ενδο-υπηρεσιακό κυρίως αλλά και σε δι-υπηρεσιακό επίπεδο, ως προς τα αριθμητικά μεγέθη, τα ουσιαστικά προσόντα, και το χρονισμό των προσλήψεων, κ.λ.π

- Η ανάπτυξη, εφαρμογή και διατήρηση προτύπων ISO στις υπηρεσίες του Δήμου
- Το σύστημα διαχείρισης της Ποιότητας ανταποκρίνεται στις ανάγκες, τη δομή, το πλαίσιο και τη φιλοσοφία λειτουργίας του Δήμου.

Κρίσιμα Ζητήματα - Ανάγκες

- Ορθολογικοποίηση της διαχείρισης στην κατανομή των διαθέσιμων πόρων του Δήμου
- Ενδυνάμωση τόσο των δομών όσο και των διαδικασιών προγραμματισμού, συντονισμού, ελέγχου και ποιότητας
- Ενδυνάμωση των πολιτικών επιμόρφωσης –κατάρτισης και δια βίου μάθησης του στελεχιακού δυναμικού του ΟΤΑ
- Διαρκής ενσωμάτωση της χρήσης των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών και της καινοτομίας σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας του δήμου με απώτερο στόχο την αποτελεσματικότητα, την ταχύτητα και την παροχή νέου επιπέδου ποιοτικών υπηρεσιών προς τους δημότες που θα τον καταστήσουν ως ένα σύγχρονο Ψηφιακό Δήμο
- Συμμετοχή σε δίκτυα της αυτοδιοίκησης αλλά και ευρύτερα εταιρικά σχήματα από το οποία ο Δήμος μπορεί να αποκτήσει οποιασδήποτε μορφής οφέλη
- Ενίσχυση των συνεργασιών με τον ακαδημαϊκό χώρο αλλά και με τον χώρο των επιχειρήσεων με στόχο την προώθηση της εταιρικής ευθύνης και της έννοιας της κοινωνικής οικονομίας
- Ανάγκη αύξησης του αριθμού των παραγόμενων έργων και μελετών
- Ανάγκη ωρίμανσης τοπικών αναπτυξιακών έργων και παρεμβάσεων
- Ανάγκη βελτίωσης της επάρκειας, της ποιότητας και της παραγωγικότητας των υφιστάμενων τεχνικών, πολεοδομικών, περιβαλλοντικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και υποστηρικτικών δραστηριοτήτων
- Ανάγκη ανάπτυξης νέων υποστηρικτικών δραστηριοτήτων για την ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος και την αξιοποίηση του ιστορικού και πολιτιστικού αποθέματος μέσω της διεύρυνσης του ρόλου των υφιστάμενων υπηρεσιών και μέσω συνεργασιών με άλλους φορείς
- Ανάγκη αναβάθμισης των κοινωνικών υπηρεσιών με την δραστηριοποίηση εθελοντικών ομάδων κοινωνικής προσφοράς
- Ανάγκη περαιτέρω ανάπτυξης υποστηρικτικών υπηρεσιών για την αύξηση της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας με στόχο τη μείωση της ανεργίας
- Πιστοποίηση υπηρεσιών με βάση τα διεθνή πρότυπα ποιότητας (ISO)
- Δημιουργία δομών και διαδικασιών συνεχούς βελτίωσης της ποιότητας και μέτρησης του αποτελέσματος

15. ΟΡΑΜΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

Η «Αποστολή» του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη είναι «η διακυβέρνηση των τοπικών υποθέσεων και η παροχή δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών για την ικανοποίηση αναγκών των κατοίκων και των τοπικών φορέων, με απώτερο σκοπό την αειφόρο κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής του» που επιτυγχάνεται με τη διεύθυνση και τη ρύθμιση όλων των τοπικών υποθέσεων, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την Προστασία του Περιβάλλοντος, την Ανάπτυξη και τη Συνεχή Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής της τοπικής Κοινωνίας.

Ο στόχος και το όραμα της Δημοτικής Αρχής είναι:

Στόχος:

«Δήμος Ανθρώπινος, Αποτελεσματικός, Ψηφιακός»

Όραμα:

Δήμος με υπηρεσίες ψηφιακά καινοτόμες, αποτελεσματικός στην ανταπόκριση και επίλυση των αναγκών που αφορούν την καθημερινότητα του πολίτη, με κοινωνική, περιβαλλοντική ευαισθησία και ανθρώπινη αντιμετώπιση.

Οι αρχές στις οποίες στηρίζεται ο προγραμματισμός αλλά και ο τρόπος διακυβέρνησης των τοπικών υποθέσεων του δήμου είναι :

«Η δίκαιη και άμεση αντιμετώπιση των τοπικών ζητημάτων και η παροχή δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών για την ικανοποίηση των αναγκών των κατοίκων και των τοπικών φορέων, με απώτερο σκοπό τη βιώσιμη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής.»

15.1. Στρατηγική του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη

Σκοπός της φάσης αυτής είναι: **α)** η επιλογή της στρατηγικής που θα ακολουθήσει ο Δήμος μέσω του καθορισμού γενικών στόχων για την επίτευξή τους, **β)** η ομαδοποίηση των γενικών στόχων σε Άξονες και Μέτρα και **γ)** η διατύπωση του οράματος και των αρχών λειτουργίας και διακυβέρνησης του Δήμου.

Η στρατηγική ενός Δήμου αποτελεί ένα συνεκτικό σύνολο γενικών στόχων και πολιτικών δράσης, που αποσκοπούν στην εκπλήρωση της αποστολής και στην επίτευξη του οράματος του Δήμου.

Όπως φαίνεται στο παρακάτω σχήμα, για τις ανάγκες στρατηγικού σχεδιασμού και επιχειρησιακού προγραμματισμού του δήμου απαιτείται η οριοθέτηση δύο επιπέδων λήψης αποφάσεων:

α) Το επίπεδο του Δημάρχου, του Δημοτικού Συμβουλίου και των Θεματικών Επιτροπών και

β) το επίπεδο των υπηρεσιών του Δήμου και των Νομικών προσώπων του.

Σχήμα 2: Επίπεδα λήψης αποφάσεων

Το πρώτο επίπεδο αποφασίζει τη στρατηγική του Δήμου προσδιορίζοντας γενικούς στόχους και τις πολιτικές δράσης, ενώ το δεύτερο επίπεδο καταρτίζει σχέδια δράσης, προσδιορίζοντας ειδικότερους στόχους και δράσεις για την επίτευξη του κάθε ενός από τους γενικούς στόχους του στρατηγικού σχεδίου.

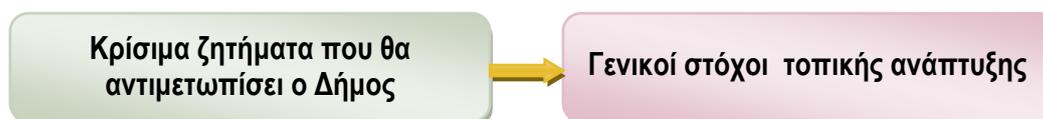
Η διαμόρφωση της στρατηγικής ενός Δήμου σημαίνει :

- τον προσδιορισμό των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης που θα αντιμετωπίσει ο Δήμος (γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης) και
- τη διαμόρφωση των κατάλληλων εσωτερικών στρατηγικών επιλογών που θα διασφαλίσουν την επιτυχή προσέγγιση των ως άνω γενικών στόχων τοπικής ανάπτυξης (πολιτικές δράσης και γενικοί στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης)

15.1.1. Καθορισμός των Γενικών Στόχων Τοπικής Ανάπτυξης

Οι γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης επομένως είναι τα κρίσιμα ζητήματα τα οποία πρέπει κατά προτεραιότητα να αντιμετωπίσει ο Δήμος κατά την επόμενη περίοδο, προκειμένου να εκπληρώσει καλύτερα την αποστολή του.

Σχήμα 3: Καθορισμός γενικών στόχων ανάπτυξης

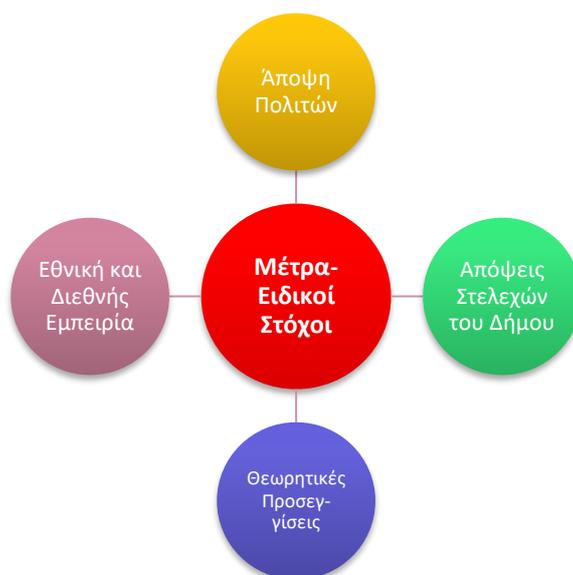

Αναπτυξιακές προτεραιότητες του Δήμου αποτελούν γενικές κατευθύνσεις της Δημοτικής Αρχής που συνιστούν τους στρατηγικούς στόχους και καθοδηγούν και

προσανατολίζουν τις ειδικότερες αποφάσεις των υπηρεσιών κατά την επιλογή των δράσεων. Οι στρατηγικοί στόχοι πρέπει να:

- α) προωθούν τη οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξης του τόπου
- β) ικανοποιούν τις ανάγκες των αποδεκτών των υπηρεσιών του δήμου και των νομικών προσώπων του
- γ) αναβαθμίζουν τη λειτουργία των υπηρεσιών και των δημοτικών οργάνων,
- δ) προωθούν την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και της υλικοτεχνικής υποδομής και
- ε) προωθούν εν γένει τη βελτίωση της οικονομικής και διοικητικής κατάστασης του δήμου

Σχήμα 4: Διαμόρφωση των Μέτρων του Ε.Π.

Οι στρατηγικοί στόχοι αποτυπώνονται σε ένα σύνολο αξόνων - προτεραιοτήτων σύμφωνα με τους θεματικούς τομείς του δήμου και αναλύονται σε ένα σύνολο μέτρων – ειδικών στόχων (βλ. σχήμα 5) για να συμβάλουν έτσι πιο αποτελεσματικά στην υλοποίηση του πολιτικού οράματος της Δημοτικής Αρχής και των επιδιώξεων της τοπικής κοινωνίας. Βασική παράμετρος στην εξειδίκευση των στόχων θα διαδραματίσει και η εναρμόνιση με τις ευρωπαϊκές και εθνικές, περιφερειακές κατευθύνσεις του ευρωπαϊκού προγραμματισμού.

15.1.2. Καθορισμός των Προτεραιοτήτων του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, τις προηγούμενες SWOT Analysis ανά τομέα ευθύνης του, το όραμα και τις κατευθυντήριες γραμμές προτείνεται να διαρθρωθεί στους εξής Άξονες Προτεραιότητας και Στρατηγικούς Στόχους:

Άξονας 1: Περιβάλλον και ποιότητα ζωής

Δήμος παρών στην καθημερινότητα, στο περιβάλλον, στην ποιότητα ζωής

Άξονας 2: Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός

Δήμος κοντά στον πολίτη, κοινωνικά αλληλέγγυος, υγιής, Δήμος της πολιτιστικής δημιουργίας και της άθλησης

Άξονας 3: Τοπική Οικονομία και Απασχόληση

Δήμος της τοπικής ανάπτυξης και της γνώσης

Άξονας 4: Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας του Δήμου

Δήμος ψηφιακός, αποτελεσματικός, ανθρώπινος

για κάθε έναν από τους οποίους εξειδικεύονται Μέτρα και Ειδικό Στόχοι όπως περιγράφονται στο επόμενο κεφάλαιο.

16. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ - ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Τα προτεινόμενα μέτρα (ειδικοί στόχοι) που προκύπτουν ανά άξονα/τομέα βάσει των ανωτέρω SWOT Analysis είναι τα εξής:

Άξονας 1: Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής

Μέτρο 1.1: Φυσικό περιβάλλον – πράσινο – αισθητική

Μέτρο 1.2: Δομημένο περιβάλλον – οικιστική ανάπτυξη (Πολεοδομία – Χωροταξία)

Μέτρο 1.3: Μεταφορές – Συγκοινωνίες

Μέτρο 1.4: Καθαριότητα – διαχείριση στερεών αποβλήτων

Μέτρο 1.5: Ενέργεια και λοιπά Δίκτυα

Άξονας 2: Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός

Μέτρο 2.1: Κοινωνική προστασία και υγεία

Μέτρο 2.2: Πολιτισμός - Τουρισμός

Μέτρο 2.3: Αθλητισμός

Μέτρο 2.4: Παιδεία – Νεολαία

Άξονας 3: Τοπική Οικονομία και Απασχόληση

Μέτρο 3.1: Απασχόληση και ανεργία

Μέτρο 3.2: Εναλλακτικός Τουρισμός

Μέτρο 3.3: Τοπική Επιχειρηματικότητα

Μέτρο 3.4: Καινοτόμες δράσεις ανάπτυξης της οικονομικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας

Άξονας 4: Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας του Δήμου

Μέτρο 4.1: Σύγχρονη Διοίκηση / Ποιότητα Υπηρεσιών

Μέτρο 4.2: Επιμόρφωση -Κατάρτιση

Μέτρο 4.3: Ψηφιακός Δήμος – Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση

Μέτρο 4.4: Προετοιμασία των υπηρεσιών για την μεγιστοποίηση της απορρόφησης χρηματοδοτήσεων της νέας Προγραμματικής Περιόδου

Μέτρο 4.5: Οικονομική Διαχείριση

Μέτρο 4.6: Συμμετοχικές Διαδικασίες – Διαβούλευση

Μέτρο 4.7: Διαχείριση κρίσεων – Πολιτική προστασία

Σε κάθε άξονα παραθέτονται συνοπτικά οι στόχοι, δηλαδή τα προτεινόμενα μέτρα προκειμένου να αποτελέσουν αντικείμενο διαβούλευσης για περαιτέρω

εξειδίκευση τους σε επίπεδο δράσεων από την πολιτική ηγεσία, τα στελέχη, το προσωπικό του Δήμου και τους τοπικούς φορείς.

16.1. Καθορισμός Στόχων ανά Άξονα Προτεραιότητας & Μέτρων

ΑΞΟΝΑΣ 1: Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής

Γενικός Στόχος: Δήμος παρών στην καθημερινότητα, στο περιβάλλον, στην ποιότητα ζωής

Μέτρο 1.1: Φυσικό περιβάλλον – πράσινο – αισθητική & Μέτρο 1.2: Δομημένο περιβάλλον – οικιστική ανάπτυξη

- Συντηρήσεις - Βελτιώσεις αστικού περιβάλλοντος σε όλο το εύρος του Δήμου
- Αναβάθμιση της λειτουργικότητας και ποιότητας ζωής
- Εξοικονόμηση ενέργειας και ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων
- Επέκταση και αναβάθμιση των χώρων πρασίνου και των κοινόχρηστων χώρων, ενίσχυση της αναλογίας του πρασίνου στις περιοχές πυκνής δόμησης
- Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των παρεμβάσεων της Δημοτικής Αρχής καθώς και παρακολούθηση και έλεγχός τους όπου κριθεί απαραίτητο
- Σύστημα προστίμων για παραβάσεις σχετικές με περιβάλλον
- Δράσεις Προώθησης αξιοποίησης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας
- Δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης του τοπικού πληθυσμού και δημιουργία κινήτρων περιβαλλοντικής επιβράβευσης/συνείδησης
- Προώθηση και στήριξη του εθελοντισμού στον περιβαλλοντικό τομέα
- Συνεργασία και Συντονισμός με όμορους Δήμους και λοιπούς σχετικούς φορείς
- Μέτρα ελέγχου και αντιμετώπισης της ρύπανσης (ατμόσφαιρας, εδάφους, υδάτων), των πηγών ακτινοβολίας και της κλιματικής αλλαγής
- Προώθηση καινοτόμων δράσεων ενεργοποίησης των πολιτών όπως π.χ. καμπάνια ανάδειξης «καθαρής πράσινης αυλής» ή «καθαρής πράσινης γειτονιάς»
- Αποκατάσταση και ανάδειξη του ανενεργού βιομηχανικού αποθέματος – κληρονομιάς
- Αειφορική διαχείριση - Ανόρθωση δασικών οικοσυστημάτων
- Συντηρήσεις δασικού και αγροτικού οδικού δικτύου σε συνεργασία με το Δασαρχείο,
- Διευθέτηση ορεινών υδάτων (ρέμματα) σε συνεργασία με το Δασαρχείο
- Διευθέτηση ρεμάτων για την αντιπλημμυρική θωράκιση του Δήμου
- Πρόληψη φυσικών καταστροφών

- Αποτελεσματική διαχείριση βοσκοτόπων και ζωικού κεφαλαίου - συνεργασία με ΟΠΕΚΕΠΕ και άλλους φορείς
- Συνεργασία και ανταλλαγή πρακτικών στον τομέα του περιβάλλοντος με δήμους, ερευνητικούς και άλλους σχετικούς φορείς με το περιβάλλον - αξιοποίηση σχετικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων
- Αντιμετώπιση προβλήματος με αδέσποτα - διαχείριση πληθυσμού τους
- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας για τα αδέσποτα
- Αντιμετώπιση προβλημάτων χωροθέτησης και λειτουργίας κοιμητηρίων
- Προστασία και βελτίωση της τοπικής χλωρίδας και πανίδας
- Ανάδειξη -Προβολή Προστατευόμενων Περιοχών
- Αξιοποίηση ορεινού όγκου Χορτιάτη
- Αξιοποίηση παραλιακού μετώπου
- Πολεοδομικός και χωροταξικός σχεδιασμός
- Δημιουργία προϋποθέσεων για την απόδοση στους δημότες προσιτής, ασφαλούς και προσβάσιμης κατοικίας, ιδιαίτερα στις περιοχές με αύξουσα οικιστική ανάπτυξη
- Διασφάλιση ελεύθερων χώρων και χώρων πρασίνου
- Έργα Σχολικής Στέγης
- Έργα υποδομών χώρων πολιτισμού και αθλητισμού
- Γενικός Πολεοδομικός Σχεδιασμός
- Ανάπλαση - αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος και του δομημένου χώρου/ιστού
- Βελτίωση προσβασιμότητας ΑΜΕΑ σε δημοτικά κτίρια και κοινόχρηστους χώρους
- Ανάπλαση κοινοχρήστων χώρων αναψυχής (πάρκα, παιδικές χαρές κλπ)
- Διευθέτηση χρήσεων γης, αντιμετώπιση φαινομένων συγκρούσεων χρήσεων γης
- Ανάπτυξη και διεύρυνση ψηφιακών τεχνολογιών για την εξυπηρέτηση του πολίτη υπηρεσιών βασιζόμενες σε γεωγραφικό σύστημα πληροφοριών (χρήση GIS)
- Βελτίωση της καθαριότητας των δρόμων και των κοινόχρηστων χώρων εν γένει (μείωση απορριμμάτων, μείωση graffiti κ.ά.)
- Επαρκής συντήρηση και αξιοποίηση του κτιριακού αποθέματος, των κοινοχρήστων χώρων και των δικτύων υποδομής (οδικό δίκτυο, δίκτυο ηλεκτροφωτισμού, Η/Μ εγκαταστάσεων) – Εκσυγχρονισμός εγκαταστάσεων
- Ανάπλαση περιφερειακής τάφρου
- Βελτίωση – αναβάθμιση συνθηκών κυκλοφορίας και των υποδομών οδοφωτισμού
- Αξιοποίηση ακίνητης περιουσίας του Δήμου

- Βελτίωση διελεύσεων οδών άνωθεν της περιφερειακής τάφρων και λοιπών ρεμάτων (τεχνικό Βεροίας κ.λπ.)

Μέτρο 1.3: Μεταφορές – Συγκοινωνίες

- Αντιμέτωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης, μείωσης των αέριων ρύπων, των επιπέδων θορύβου που σχετίζονται με το αυτοκίνητο
- Αύξηση ποσοστού μετακινήσεων των Μ.Μ.Μ. σε σχέση με τα ατομικά μέσα μετακίνησης
- Προώθηση ήπιων μέσων μετακίνησης (ποδηλατόδρομων, οδών ήπιας κυκλοφορίας, πεζόδρομων κλπ)
- Λήψη μέτρων ήπιας κυκλοφορίας για μείωση ταχύτητας οχημάτων (traffic calming) σε γειτονιές του Δήμου –
- Λήψη μέτρων ενίσχυση της οδικής ασφάλειας
- Δημιουργία συστημάτων ευέλικτης συγκοινωνίας για την εξυπηρέτηση ημιαστικών περιοχών
- Διαχείριση στάσεων Μ.Μ.Μ. (επαναχωροθέτηση – βελτίωση προσβασιμότητας)
- Δημιουργία χώρων στάθμευσης σε περιοχές που υπάρχει έλλειψη

Μέτρο 1.4: Καθαριότητα – διαχείριση στερεών αποβλήτων

- Βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών καθαριότητας – Επαρκής συντήρηση και αξιοποίηση – εκσυγχρονισμός του υπάρχοντος εξοπλισμού και εγκαταστάσεων
- Βελτίωση/Κατασκευή των υποδομών αποχέτευσης ακαθάρτων στην ΔΚ Χορτιάτη
- Βελτίωση - επέκταση των υποδομών αποχέτευσης ομβρίων. Αξιοποίηση των ανοιχτών χώρων των ρεμάτων
- Ενίσχυση των έργων/δράσεων ανακύκλωσης αποβλήτων
- Μείωση όγκου σκουπιδιών που παράγονται / αύξηση υλικών που επαναχρησιμοποιούνται / Ανακύκλωση / Κομποστοποίηση κ.λπ.
- Δράσεις ενθάρρυνσης και συντονισμού για τη συμμετοχή των επιχειρήσεων στις σχετικές πολιτικές διαχείρισης των απορριμμάτων τους
- Δράσεις Ευαισθητοποίησης- Δημοσιότητας στον Τοπικό Πληθυσμό σχετικά με την διαχείριση των απορριμμάτων – Εθελοντικές δράσεις
- Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Ολοκληρωμένων Συστημάτων Διαχείρισης Απορριμμάτων και Ανακύκλωσης
- Δημιουργία Πράσινου Σημείου

Μέτρο 1.5: Δίκτυα

- Επέκταση δικτύου φυσικού αερίου σε όλο το εύρος του Δήμου

- Εκσυγχρονισμός και επέκταση δικτύου δημοτικού φωτισμού σε όλες τις ΔΚ
- Εκσυγχρονισμός και επέκταση δικτύου ύδρευσης στην ΔΚ Χορτιάτη
- Προώθηση της ευρυζωνικότητας σε όλες τις ΔΚ
- Ανάπτυξη δικτύων υποδομών
- Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας με αύξηση της χρήσης των ΜΜΜ και εναλλακτικών μορφών μετακίνησης φιλικότερων προς το περιβάλλον. Βελτίωση των συνθηκών κυκλοφορίας
- Εξοικονόμηση ενέργειας - Αξιοποίηση ΑΠΕ

ΑΞΟΝΑΣ 2: Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός

Στρατηγικός Στόχος: Δήμος για το Δημότη, την κοινωνική προστασία και αλληλεγγύη, Δήμος της μόρφωσης, της πολιτιστικής δημιουργίας και της αθλητικής δράσης

Μέτρο 2.1: Κοινωνική Προστασία και Αλληλεγγύη

- Αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών με στόχο τον προγραμματισμό και το συντονισμό των δράσεων καθώς και την αναβάθμιση της οργάνωσης των υποδομών και του ανθρώπινου δυναμικού των αρμόδιων υπηρεσιών και ν.π.
- Διασύνδεση και αξιοποίηση όλων των κρατικών υπηρεσιών κοινωνικής πολιτικής μέσα από διαδικασίες ενημέρωσης και συνεργασίας για την παραπομπή δημοτών με κοινωνικά αιτήματα στις αντίστοιχες υπηρεσίες στις περιπτώσεις που η κοινωνική υποδομή του Δήμου δεν είναι επαρκής ή είναι ανύπαρκτη
- Συνεργασία με εθελοντικές οργανώσεις και ΜΚΟ που προσφέρουν κοινωνικές υπηρεσίες στην περιοχή του Δήμου αλλά και ευρύτερα (ειδικά για τους δημόσιους οργανισμούς όπως Εκκλησία, φιλανθρωπικά ταμεία, ΟΚΑΝΑ, κ.λπ.) και δημιουργία δικτύου εθελοντών
- Προτροπή εταιρειών που δραστηριοποιούνται στα όρια του για υλοποίηση προγραμμάτων εταιρικής κοινωνικής ευθύνης
- Συμβολή στην ενημέρωση και υποστήριξη για την ανάπτυξη κοινωνικής επιχειρηματικότητας.
- Χάραξη μακροχρόνιας και ολοκληρωμένης κοινωνικής πολιτικής
- Προώθηση των δράσεων δημοσιότητας των κοινωνικών υπηρεσιών και καθιέρωση μηχανισμών επικοινωνίας με την τοπική κοινωνία
- Αναβάθμιση όλων των σχολικών μονάδων ειδικής αγωγής
- Προώθηση στοχευμένων δομών και δράσεων για τις ευπαθείς ομάδες πληθυσμού μέσα από διαδικασίες έρευνας των κοινωνικών αναγκών
- Υιοθέτηση ευέλικτων ωραρίων στις κοινωνικές υπηρεσίες και στις δομές φύλαξης βρεφών και παιδιών

- Δημιουργία ειδικών προγραμμάτων για συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες όπως για παράδειγμα παιδιά, μετανάστες, μονογονεϊκές οικογένειες κ.λπ.
- Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής «από κάτω προς τα πάνω», δια μέσου της ενδυνάμωσης της γειτονιάς. Αξιοποίηση και στήριξη του δυναμικού της γειτονιάς μέσα από την ενίσχυση της οικογένειας, του σχολείου και των εθελοντικών οργανώσεων για την πρόληψη αρνητικών επιπτώσεων στους νέους και την άμεση στήριξη των ευπαθών ομάδων
- Προώθηση και στήριξη του εθελοντισμού στον κοινωνικό τομέα και παράλληλη ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινωνιών σε θέματα αλληλεγγύης και κοινωνικής συνοχής
- Σχεδιασμός και υλοποίηση παρεμβάσεων για Άτομα με Ειδικές Ανάγκες με στόχο – μεταξύ άλλων - την εξοικείωση και την αποδοχή της διαφορετικότητας και τη διασφάλιση της συνεργασίας και της απρόσκοπτης συνύπαρξης
- Περαιτέρω ανάπτυξη του σχεδιασμού και της υλοποίησης παρεμβάσεων στον τομέα της ιατρικής πρόληψης

Μέτρο 2.2: Πολιτισμός

- Ενίσχυση της πολιτιστικής ταυτότητας του Δήμου η οποία να καλύπτει τις υπάρχουσες και μελλοντικές πολιτιστικές υποδομές παρέχοντας περαιτέρω προώθηση της υπό εξέλιξη της πολιτιστικής ταυτότητας της περιοχής
- Δημιουργία νέων και αναβάθμιση των υπαρχουσών πολιτιστικών υποδομών σε όλες τις Δ.Ε.
- Αναβάθμιση και ανάδειξη των ιστορικών μνημείων σε όλες τις Δ.Ε.
- Διαδημοτική συνεργασία για την ανάπτυξη πολιτιστικών δράσεων
- Συνεργασία του Δήμου με τους υφιστάμενους πολιτιστικούς φορείς της πόλης και ενίσχυση του εθελοντισμού στις πολιτιστικές δραστηριότητες
- Ανάπτυξη πολιτιστικών δραστηριοτήτων για τη διαμόρφωση μιας συνεκτικής πολιτιστικής πολιτικής
- Δημιουργία θεσμικών γεγονότων πολιτισμού με τοπική, περιφερειακή ή και εθνική εμβέλεια - αξιοποίηση σχετικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων ΕΣΠΑ
- Συνεργασία και ανταλλαγή πρακτικών στον τομέα του πολιτισμού με δήμους ή και φορείς πολιτισμού χωρών της Ε.Ε. – αξιοποίηση σχετικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων ΕΣΠΑ
- Προώθηση και στήριξη του εθελοντισμού στον τομέα του πολιτισμού

Μέτρο 2.3: Αθλητισμός

- Προώθηση μαζικού αθλητισμού μέσω δράσεων αναβάθμισης υφιστάμενων δομών και εφαρμογής αθλητικών προγραμμάτων

- Δημιουργία νέων και αναβάθμιση των υπαρχουσών αθλητικών υποδομών
- Διοργάνωση δραστηριοτήτων υπερτοπικής εμβέλειας
- Ανάπτυξη αθλητικών δραστηριοτήτων στον ορεινό όγκο (αναρρίχηση, αεροπλοΐα, ποδήλατο, ορειβάσις κ.λπ.)
- Ανάπτυξη εθελοντισμού στον τομέα του αθλητισμού και πολιτισμού

Μέτρο 2.4: Παιδεία Νεολαία

- Αναβάθμιση αλλά και δημιουργία νέων σχολικών υποδομών
- Ολοκληρωμένο πρόγραμμα σε συνεργασία με τις σχολικές επιτροπές για την αποτελεσματικότητα στις δράσεις συντήρησης
- Πρόβλεψη των απαραίτητων κυκλοφοριακών ρυθμίσεων και πολεοδομικών παρεμβάσεων που θα εξασφαλίζουν τη σύντομη και ασφαλή πρόσβαση στους σχολικούς χώρους
- Δράσεις παιδείας, πολιτισμού, υγείας, κοινωνικής αλληλεγγύης
- Δράσεις Διαμόρφωσης πάρκων αναψυχής και δημιουργία χώρων πρασίνου
- Ανάπτυξη πολιτικών για τη νεανική παραβατικότητα
- Πολιτιστικά προγράμματα νέων τους θερινούς μήνες (π.χ. αναδάσωση, εκδρομές σε συνεργασία με τη γενική γραμματεία Νέας Γενιάς, δραστηριότητες στα σχολεία κ.λπ.)
- Ενίσχυση του επαγγελματικού προσανατολισμού στα σχολεία μέσα από ενημέρωση και συμβουλευτική του Δήμου στα σχολεία
- Περιορισμός της σχολικής διαρροής με εξατομικευμένη συμβουλευτική υποστήριξη των οικογενειών και των παιδιών τους που εγκαταλείπουν το σχολείο
- Συνεργασία με πανεπιστημιακά ιδρύματα, φορείς και συλλόγους γονέων για την καλύτερη λειτουργία των σχολείων
- Εστιασμένες δράσεις ευαισθητοποίησης νέων Εκπαίδευση με τοπικό προσανατολισμό

ΑΞΟΝΑΣ 3: Τοπική Ανάπτυξη και Οικονομία

Γενικός Στόχος: Δήμος της τοπικής ανάπτυξης

Μέτρο 3.1: Ανεργία - Απασχόληση

- Δράσεις δια βίου εκπαίδευσης για την προώθηση της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας

- Εφαρμογή μέτρων για την αντιμετώπιση της ανεργίας και την ενίσχυση της απασχόλησης
- Αναβάθμιση των απαραίτητων εσωτερικών Δομών και Μηχανισμών που θα λειτουργήσουν αποτελεσματικά για την αντιμετώπιση της ανεργίας
- Δικτύωση με φορείς απασχόλησης και επιχειρηματικούς - επαγγελματικούς φορείς του τόπου
- Ανάληψη πρωτοβουλιών για την προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων και την ανάπτυξη ιδιωτικών πρωτοβουλιών.
- Προώθηση εναλλακτικών καλλιεργειών (π.χ. ενεργειακά φυτά, αρωματικά φυτά κ.λπ.)
- Προώθηση εναλλακτικού τουρισμού

Μέτρο 3.2: Εναλλακτικός Τουρισμός

- Έργα υποδομής και μέτρα πολιτικής που βελτιώνουν την ελκυστικότητα της περιοχής ως τόπος εστίασης και αναψυχής, κέντρο παροχής πολιτιστικών και αθλητικών δραστηριοτήτων
- Δράσεις ενημέρωσης, πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης για τα ιδιαίτερα φυσικά χαρακτηριστικά και τα πολιτισμικά στοιχεία της που την καθιστούν ως πόλο έλξης ημερήσιων επισκεπτών
- Χάραξη χάρτη εναλλακτικών διαδρομών (γαστρονομικών, πολιτισμικών, θρησκευτικών, περιπατητικών) και γνωστοποίησή του στο ευρύ κοινό, ενίσχυση μορφών εναλλακτικού τουρισμού
- Συνεργασίες με άλλους Δήμους και με την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σε θέματα τουριστικής ανάπτυξης και προσέλκυσης επισκεπτών
- Πλάνο Τουριστικού Marketing
- Ανάπτυξη θεματικών μορφών τουρισμού με έμφαση στην τουριστική αξιοποίηση και ανάδειξη των πρώην λατομείων

Μέτρο 3.3: Τοπική Επιχειρηματικότητα

- Δράσεις ενημέρωσης, πληροφόρησης και υποστήριξης της επιχειρηματικότητας για τις νέες ευέλικτες μορφές εργασίας και τις αρχές της κοινωνικής εταιρικής ευθύνης
- Προώθηση δράσεων προγραμματισμού, συντονισμού και αποτελεσματικής εφαρμογής μέτρων για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας δηλαδή την ανάπτυξη των απαραίτητων δομών και μηχανισμών
- Προώθηση συνδυασμένης ενεργοποίησης τοπικών φορέων και ανθρώπινου δυναμικού για την προώθηση θεμάτων τοπικής ανάπτυξης
- Υλοποίηση προγραμμάτων ενημέρωσης του τοπικού πληθυσμού

- Ευαισθητοποίηση και ενημέρωση για τις δυνατότητες της κοινωνικής οικονομίας μέσω της συνέχισης λειτουργίας του Γραφείου Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας που λειτουργεί στη ΤΕ Ασβεστοχωρίου
- Ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης και των τοπικών φορέων για τις υπηρεσίες, τα προϊόντα και τους κοινωνικούς στόχους των επιχειρήσεων
- Σύναψη θεματικών ή ειδικών συμφώνων με άλλους ΟΤΑ, δημόσιους φορείς, εθελοντικές οργανώσεις και ιδιώτες για την ανάπτυξη της περιοχής του Δήμου
- Προώθηση της κοινωνικής εταιρικής ευθύνης και αντίστοιχη επιβράβευση των επιχειρήσεων που θα διακριθούν και λειτουργούν στα όρια του Δήμου
- Συνεργασία και ανταλλαγή πρακτικών στον τομέα της ανάπτυξης με δήμους ή και οικονομικούς – αναπτυξιακούς φορείς (επιμελητήρια αναπτυξιακά ερευνητικά κέντρα) χωρών της Ε.Ε. – αξιοποίηση σχετικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων ΕΣΠΑ
- Εκπόνηση master/action plan για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης στο δήμο
- Ανάληψη πρωτοβουλιών στήριξης επιχειρηματικών – παραγωγικών δραστηριοτήτων για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων παραγωγής και εμπορίας αγαθών ποιότητας και ιδιαίτερης τοπικής σημασίας, καθώς και επιχειρηματικής κατάρτισης
- Υποστήριξη της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα για τις ευαίσθητες ομάδες πληθυσμού (ΑΜΕΑ, μονογονεϊκές οικογένειες κ.λπ.)
- Η οργάνωση και προώθηση του τουριστικού προϊόντος και η σύνδεσή του με τον πολιτισμό και τα παραγόμενα τοπικά προϊόντα
- Αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας και κτηνοτροφίας στο Δήμο
- Αξιοποίηση δημοτικής περιουσίας

Μέτρο 3.4: Καινοτόμες δράσεις ανάπτυξης της οικονομικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας

- Προώθηση δράσεων σύνδεσης της τεχνολογίας με την επιχειρηματικότητα και ενσωμάτωσης της καινοτομίας στις παραγωγικές δραστηριότητες.
- Συνεργασία με ΑΕΙ-ΤΕΙ και φορείς καινοτομίας και επιχειρηματικότητας για την ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας
- Συμμετοχή του Δήμου σε προγράμματα ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας, έρευνας - καινοτομίας – τεχνολογικής ανάπτυξης και εφαρμογής σύγχρονων τεχνικών πληροφορικής και επικοινωνίας
- Ενίσχυση εναλλακτικών μορφών Επιχειρηματικότητας, όπως είναι η Κοινωνική Επιχειρηματικότητα
- Προώθηση εναλλακτικών καλλιεργειών (π.χ. ενεργειακά φυτά, αρωματικά φυτά κ.λπ.)

ΑΞΙΟΝΑΣ 4: Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας του Δήμου

Γενικός Στόχος: Δήμος σύγχρονος και αποτελεσματικός

Μέτρο 4.1: Σύγχρονη Διοίκηση / Ποιότητα Υπηρεσιών

- Ανάπτυξη Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας, Περιβάλλοντος και Υγείας & Ασφάλειας (ΟΣΔ).
- Λειτουργία του Εσωτερικού Ελέγχου για τη διασφάλιση χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.
- Χαρτογράφηση - καταγραφή των διαδικασιών παρέχοντας πολλαπλασιαστικά οφέλη για στη λειτουργία του δήμου ως σύγχρονης δημόσιας οργάνωσης.
- Η εφαρμογή ρητής στρατηγικής Διαχείρισης Γνώσης καθώς οι δήμοι βασίζονται στην παραγωγή και διαχείριση της γνώσης.
- Ανάπτυξη ομαδικής συνεργασίας και συντονισμός όλων των διοικητικών δομών του δήμου στις διαδικασίες Ανάλυσης – Σχεδιασμού/ Προγραμματισμού – Παρακολούθησης / Αξιολόγησης.
- Περιορισμός στο ελάχιστο δυνατό, όλων των προβλεπόμενων διαδικασιών όπως αυτές ισχύουν από τις κείμενες διατάξεις και επιτρέπουν ή οδηγούν στη διόγκωση της γραφειοκρατίας.
- Συντονισμός και συνεργασία με άλλους φορείς που εμπλέκονται στις αναπτυξιακές και προγραμματικές διαδικασίες όπως επί του συγκεκριμένου: η Περιφέρεια, τα Υπουργεία κ.λπ.
- Διεθνείς συνεργασίες σε θέματα ανταλλαγής τεχνογνωσίας και καλών διοικητικών πρακτικών – αξιοποίηση σχετικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων ΕΣΠΑ.
- Συνεργασία και εκπροσώπηση σε εθνικούς και υπερεθνικούς οργανισμούς όπως I.U.L.A. –International Union of Local Authorities (Διεθνής Ένωση Τοπικών Αρχών), Eurocities (Δίκτυο Ευρωπαϊκών Πόλεων), Local Agenda 21 (Τοπικό Σχέδιο Δράσης 21) κ.λπ.

Μέτρο 4.2: Επιμόρφωση – Κατάρτιση

- Διαρκής επικαιροποίηση της επιστημονικοτεχνικής υποστήριξης των αιρετών και του προσωπικού
- Ενδυνάμωση δομών και προγραμμάτων επιμόρφωσης –κατάρτισης
- Συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς του Δημόσιου (ΕΚΔΔ, ΕΣΤΑ, ΙΤΑ, ΕΕΤΑΑ κ.λπ.) αλλά και ιδιωτικού τομέα.
- Αξιοποίηση των εσωτερικών ανθρώπινων πόρων ως επιμορφωτές και πολλαπλασιαστές.

Μέτρο 4.3: Ψηφιακός Δήμος - Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση

- Αξιοποίηση των ΤΠΕ ως εργαλείο σύγχρονης διακυβέρνησης με την χρήση καινοτόμων πληροφοριακών συστημάτων/ψηφιακών εφαρμογών και την εισαγωγή υπηρεσιών «Ευφυούς Πόλης» σε διάφορους τομείς, και μετατροπή σε σύγχρονο Ψηφιακό Δήμο.
- Εισαγωγή νέων μεθόδων διακυβέρνησης και παροχή υπηρεσιών Ευφυούς Πόλης (Smart City Services),.
- Ολοκλήρωση μετάβασης από την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση στην Ευφυή Διακυβέρνηση, παρέχοντας ταυτόχρονα νέους τρόπους με τους οποίους μπορούν να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα των πολιτών.
- Πλήρης αξιοποίηση των υφιστάμενων εφαρμογών από τους υπαλλήλους
- Συνεργασίες με ΑΕΙ, Ερευνητικά Κέντρα και τον ιδιωτικό τομέα με στόχο την ανταλλαγή τεχνογνωσίας προς όφελος της τοπικής κοινότητας
- Αξιοποίηση των πόρων που προσφέρουν τα χρηματοδοτικά προγράμματα για ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών
- Διαδημοτικές Συνεργασίες και με του αρμόδιους φορείς της αυτοδιοίκησης (ΙΤΑ, ΕΕΤΑΑ, ΚΕΔΕ κ.λπ.)
- Προώθηση των ηλεκτρονικών συμμετοχικών δράσεων
- Προώθηση πολιτικών χρήσης ΤΠΕ για την προώθηση εναλλακτικών μορφών απασχόλησης (τηλεργασία)

Μέτρο 4.4: Προετοιμασία των υπηρεσιών για την μεγιστοποίηση της απορρόφησης χρηματοδοτήσεων της 5ης Προγραμματικής Περιόδου

- Συνεχής επικαιροποίηση του Τοπικού Σχεδίου Αειφόρου Διαχείρισης της Ενέργειας στο Δήμο Πυλαίας - Χορτιάτη
- Επικαιροποίηση Στρατηγικού Σχεδίου για την Καταπολέμηση της Φτώχειας στις ευάλωτες ομάδες του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη
- Υλοποίηση του Στρατηγικού Σχεδίου για τη Βιώσιμη Αστική Κινητικότητα στο Δήμο Πυλαίας – Χορτιάτη
- Επικαιροποίηση και υλοποίηση των δράσεων του Τοπικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων 2016 – 2020 του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη
- Εκπόνηση και υλοποίηση σχεδίου αξιοποίησης και ανάδειξης του Ορεινού Όγκου του Χορτιάτη

Μέτρο 4.5: Οικονομική Διαχείριση

- Ορθολογικοποίηση της κατανομής των οικονομικών πόρων

- Διαρκής αναζήτηση Πηγών Χρηματοδότησης
- Κοστολόγηση παρεχόμενων Υπηρεσιών Δραστηριοτήτων και Έργων

Μέτρο 4.6: Συμμετοχικές Διαδικασίες – Διαβούλευση

- Προώθηση της Ηλεκτρονικής Διαβούλευσης - Δημοκρατίας
- Προώθηση της συλλογικής δημιουργίας και στις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες όπως είναι: οι οικονομικοί μετανάστες, οι άνεργοι, οι γυναίκες, τα ΑμΕΑ κ.λπ.
- Προώθηση κι ενθάρρυνση του «ενεργού πολίτη» του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη μέσα από καμπάνιες ευαισθητοποίησης με στόχο την συμμετοχή του και την τόνωση του εθελοντισμού στη δημοτική επικράτεια (οφέλη στην κοινωνική συνοχή, στην καθαριότητα, στα αδέσποτα κ.λπ.)
- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας αναφορικά με τις δυνατότητες σε συμμετοχικές διαδικασίες για την ανάπτυξη εξωστρεφών δράσεων με πολίτες και φορείς

Μέτρο 4.7: Πολιτική Προστασία – Διαχείριση κρίσεων

- Ανάπτυξη λογισμικού για την εφαρμογή προγράμματος πολιτικής προστασίας
- Δράσεις συντονισμού και κινητοποίηση φορέων πολιτικής προστασίας σε τοπικό και υπερτοπικό επίπεδο
- Προώθηση του εθελοντισμού

Τα παραπάνω μέτρα και στόχοι τίθενται σε Δημόσια Διαβούλευση και θα οριστικοποιηθούν μετά το πέρας αυτής.

16.2. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΠΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

Άξονας 1 : Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής

Άξονας 2 : Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός

Άξονας 3 : Τοπική Οικονομία και Απασχόληση

Άξονας 4 : Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας και της Οικονομικής Κατάστασης του Δήμου

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΠΑΝΟΡΑΜΑΤΟΣ

Άξονας 1 : Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής

- Μελέτη για διασύνδεση Γαλανού με Αθλητικό Ολυμπιακό Κέντρο, με ήπιες παρεμβάσεις , μέσω ποδηλατικής και περιπατητικής διαδρομής . (Απομάκρυνση φθαρμένου ποδηλατικού μισθώματος - Εξομάλυνση δρόμου με χαμηλό φωτισμό και παγκάκια). Αυτή η διαδρομή παρέχει και μπορεί να δώσει μια σημαντική υπεραξία στον οικισμό του Πανοράματος καθώς συνδέει τον αστικό ιστό με τις αθλητικές εγκαταστάσεις μέσω περιπατητικής διαδρομής μακριά από την ενόχληση των οχημάτων και την επικινδυνότητα γενικότερα για τα μικρότερα παιδιά που απασχολούνται με τον αθλητισμό.
- Μελέτη για γεωθερμία στις ζώνες επέκτασης του οικισμού, ώστε τα μελλοντικά καινούργια σπίτια να είναι πιο «πράσινα»
- Δημιουργία χώρων (μικρά σπιτάκια με κλειδαριά) αποκομιδής σκουπιδιών που θα αντιστοιχούν σε συγκεκριμένα σπίτια. Ενδείκνυνται οι περιοχές που συνορεύουν με ρέματα ή δασικές εκτάσεις
- Συνεννόηση με το δασαρχείο και κόψιμο των πεύκων (του σειχ σου) σε μια ζώνη 30μετρων από τον οικισμό και κατά μήκος όλου του οικισμού, αντικατάσταση των δέντρων που κόπηκαν από φυλλοβόλα (σαφώς λιγότερα εύφλεκτα) και δέντρων που ευνοούνται από το κλίμα της περιοχής. Ταυτόχρονη δημιουργία ενός περίπατου κατά μήκος αυτής της ζώνης με συνιστώμενα δέντρα καρυδιές, φλαμουριές κερασιές, καστανιές...
- Συνεννόηση με την τροχαία και τοποθέτηση καμερών ταχύτητας στους δρόμους που συνδέουν την κοινότητα μας με αυτές της Εξοχής, Θέρμης και Πυλαίας.

Άξονας 2 : Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός

- Δημιουργία σε κοινοτική έκταση κήπων-μπαχτσέδων για τους δημότες" (σε

κοινοτική έκταση αγροτεμάχιο), μέγιστου εμβαδού 50τ.μ όπου, κάπου σχετικά κοντά να υπάρχει παροχή νερού. Το όλο εγχείρημα να είναι στα πλαίσια λειτουργίας αντίστοιχου "χώρου της γεωργικής σχολής και της γεωπονικής σχολής.

- Δημιουργία ενός Πάρκου Καλλισθενικής ευρωπαϊκών προδιαγραφών χαμηλού κόστους που το κάθε κομμάτι αποτελεί μέρος/προέκταση της κεντρικής κατασκευής. Οι κατασκευές αυτές να είναι τέτοιες ώστε να αποτρέπεται ο βανδαλισμός και το πάτωμα να είναι από συνθετικό/ανθεκτικό υλικό. Δυστυχώς η άμμος που έχουμε στο δικό μας παρκάκι, τις μέρες που βρέχει μετατρέπεται σε λάσπη και δυσκολεύει την άθληση. Προτεινόμενα μέρη : 1)ανάμεσα στα δυο γήπεδα μίνι τένις και τένις . 2)Στην Ανάληψη. 3)Στη Γαλανού Στη θέση των φθαρμένων θέσεων για μίσθωση ποδηλάτων.
- Ανάμεσα στο πάρκο Καλλισθενικής και το ΔΑΚ μπορεί να γίνει το πιο όμορφο σημείο της Κοινότητας Πανοράματος με τη δημιουργία ενός ποδηλατοδρόμιου για παιδιά (άνω των 11 και μεγάλους). Χωρίς μεγάλο κόστος γιατί δεν θα έχει ασφαλτόστρωση καθώς αφορά την ορεινή ποδηλασία . Στόχος η μετεξέλιξη της περιοχής , η διατήρηση του περιβάλλοντος με την προαγωγή δραστηριοτήτων και αθλητισμού και πιο συγκεκριμένα την ποδηλασία. Η διαδρομή μπορεί να διέρχεται από την Γαλανού προς το ΔΑΚ όπως αναφερθήκαμε πιο πάνω.
- Δημιουργία θέσεων ΑΜΕΑ επί της Κομνηνών. Διαβάσεις πεζών εντός του κέντρου κάθε 50-70 μέτρα (όσο προβλέπεται) και ειδική σήμανση για σεβασμό και προτεραιότητα στους πεζούς.
- Κατασκευή υπαίθριου θεάτρου σε χώρο με θέα.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΠΥΛΑΙΑΣ

Άξονας 1 : Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής

- Απομάκρυνση Πυλώνων της ΔΕΗ όπου υπάρχουν.
- Μικροί Κάδοι Ανακύκλωσης στο ελαιόρεμα και σε δημόσιους χώρους.
- Ανάπλαση του Ηρώου πεσόντων πλησίον του Αστυνομικού Τμήματος.
- Έλεγχος και αντικατάσταση πλακών πεζοδρομίου και τοποθέτηση παγκακιών ή και αντικατάστασή τους αν είναι κατεστραμμένα.
- Ευρύ πρόγραμμα ασφαλτοστρώσεων.
- Συντηρήσεις, αναπλάσεις και διανοίξεις οδών (Ανάπλαση οδού Πολυτεχνείου περισυλλογή όμβριων υδάτων, ανάπλαση οδού Μ Αλεξάνδρου, ανάπλαση της πλατείας Δημαρχείου, αντιστήριξη των πρηνών του ρέματος στην οδό Μ Αλεξάνδρου με Μυκηνών, Καραϊσκάκη-μεγάλη επικινδυνότητα για ατύχημα, διάνοιξη Εγνατίας Π Μελά Πρασακάκη.

- Αντικατάσταση φανοστατών περιμετρικά του Πάρκου πίσω από την Αστυνομία, απομακρύνεις άδειων περιπτέρων στην συμβολή Π Ηλία και Πολυτεχνείου.
- Ανάπλαση πεζογέφυρας στην οδό Πλαστήρα - Π Ηλία.
- Φωτισμός της Ανατολικής πλευράς του αναχώματος.
- Πιο συχνή συγκοινωνία του λεωφορείου Νο 11.
- Σταθμός φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων.
- Φόρτιση ηλεκτρονικών συσκευών με ηλιακή ενέργεια.
- Υιοθέτηση προγραμμάτων εξοικονόμησης ενέργειας στα δημόσια κτίρια (εφαρμογή τεχνολογίας του διαδικτύου των προγραμμάτων IOT-έξυπνες συσκευές).
- Δημιουργία περιπατητικών μονοπατιών έργο Ελαιοράματος.
- Δημιουργία ποδηλατικών διαδρόμων έργο Ελαιοράματος.
- Αξιοποίηση κοινόχρηστων οικοπέδων σε χώρους στάθμευσης.
- Δημιουργία πράσινων σημείων – τοποθέτηση και άλλων κάδων ανακύκλωσης.
- Τοποθέτηση κάδων κομποστοποίησης.
- Οργάνωση ημερίδων και σεμιναρίων για ενημέρωση των πολιτών και ευαισθητοποίησή τους σε περιβαλλοντικά θέματα.
- Προγραμματισμός πλυσίματος των κάδων απορριμμάτων για προστασία της δημόσιας υγείας.
- Αποψιλώσεις κοινοχρήστων χώρων, δημοτικών οδών και οικοπέδων για αποφυγή πυρκαγιών.
- Σάρωση και καθαρισμός όλων των δρόμων και όχι μόνο των κεντρικών από μόνιμο προσωπικό.
- Ενέργειες προς Περιφέρεια για αντικουνουπικούς ψεκασμούς σε ρέματα, περιφερειακή τάφρο και παραλιακή ζώνη για αποφυγή μετάδοσης του ιού του Δυτ.Νείλου.
- Στην παιδική χαρά στο Ελαιόρεμα να φυτευτούν δέντρα για σκίαση.
- Στο μνημείο της Εθνικής Αντίστασης που βρίσκεται απέναντι από την εκκλησία του Πρ.Ηλία να τοποθετηθεί επιγραφή και να επισκευαστεί λόγω φθορών.
- Επέκταση δικτύου ηλεκτροφωτισμού στις εντός και εκτός σχεδίου περιοχές.
- Σύνταξη Μελετών για την Πράξη Εφαρμογής του ΓΠΣ Πυλαίας σε όλες τις Π.Ε. που ψηφίστηκε το 2017.

Άξονας 2 : Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός

- Δημιουργία κολυμβητηρίου (αναζήτηση χώρου).
- Ένωση Κωνσταντινουπολίτικα-Πυλαία-Περιοχή ΙΚΕΑ με ποδήλατο και πόδια.
- Πάρκο για άτομα με σύνδρομο DOWN.

- Προσβάσιμα καταστήματα και πεζοδρόμια για άτομα με αναπηρία.
- Δημιουργία νέου Αθλητικού Κέντρου στην περιοχή του ΔΑΚ.
- Δημιουργία χώρων πρασίνου , παιδικές χαρές, οργανωμένοι χώροι για άθληση στον παραδοσιακό οικισμό.
- Μελέτη για νέο Πολιτιστικό κέντρο.
- Περισσότερες πολιτιστικές εκδηλώσεις.
- Κατασκευή νέου Δημοτικού σχολείου εντός των ορίων της Πυλαίας.
- Ανέγερση δευτέρου ορόφου στο γήπεδο Α. Καραμπουρνιώτη.
- Αξιοποίηση δημοτικού οικοπέδου για δημιουργική απασχόληση ατόμων με άνοια.
- Δημιουργία κοινωνικού παντοπωλείου στην κοινότητα για την κάλυψη έκτακτων αναγκών.
- Δημιουργία κοινωνικού φαρμακείου στην κοινότητα.
- Ενημερωτικές ημερίδες σχετικά με την αντιμετώπιση ακραίων κοινωνικών φαινομένων (ενδοοικογενειακή βία , οικονομική κρίση , εγκλεισμός).
- Δημιουργία υπαίθριου γυμναστηρίου και περιπατητικός διάδρομος (Ενδείκνυται στο άλσος έναντι δημοτικών σχολείων).
- Δημιουργία παιδικής χαράς για ΑΜΕΑ.
- Πάρκο skateboard.
- Δημιουργία γηπέδου 5x5.
- Εγγραφή της βιβλιοθήκης της Πυλαίας στο Δίκτυο Ελληνικών Βιβλιοθηκών της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος.
- Προβολή των εξωκλησιών της Πυλαίας στα ηλεκτρονικά και έντυπα μέσα του δήμου για προσέλκυση επισκεπτών.
- Συντήρηση και προετοιμασία των σχολείων για την ομαλή έναρξη της σχολικής χρονιάς.
- Μέριμνα για την απρόσκοπτη μεταφορά των παιδιών στο 5ο&6ο Δημοτικά Σχολεία στα Πράσινα Φανάρια.
- Ένταση προσπάθειών για το πρόγραμμα σχολικής στέγης Α΄βάθμιας & Β΄βάθμιας εκπαίδευσης εντός των ορίων του οικιστικού ιστού.
- Θέσεις στάθμευσης και προσβασιμότητα των ΑμΕΑ σε όλα τα δημοτικά κτίρια.
- Ο προαύλιος χώρος του Πέτρινου έχει φθαρεί και χρειάζεται αντικατάσταση- συντήρηση για αποφυγή ατυχημάτων στις εκδηλώσεις.

Άξονας 3 : Τοπική Οικονομία και Απασχόληση

- Δημιουργία προγραμμάτων απασχόλησης για νέους ανέργους, αλλά και ανέργων σε ηλικία κοντά στην συνταξιοδότηση.
- Επέκταση δρομολογίου Νο 11 προς το MEDITERANEANCOSMOS και περιοχή ΙΚΕΑ, χώροι εργασίας, ψυχαγωγίας και αγορών.

- Δημιουργία καινοτόμων κλάδων και ανάπτυξη δραστηριοτήτων που επενδύουν σε δεξιότητες και εξειδικεύσεις από παλαιότερες δημοφιλείς κλάδους της περιοχής, διαμορφώνοντας και στηρίζοντας την παράδοση της κοινότητας σε πλεονέκτημα ανάπτυξης καινοτομίας π.χ καλλιέργεια βιολογικών προϊόντων.
- Δημιουργία δομών στήριξης των τοπικών επιχειρήσεων π.χ δωρεάν ηλεκτρονικές διαφημίσεις των τοπικών επιχειρήσεων στα ηλεκτρονικά και στα έντυπα μέσα του δήμου.
- Συνεργασία της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με τον δήμο για την ανάπτυξη της τοπικής νεανικής επιχειρηματικότητας π.χ επιμορφωτικά σεμινάρια , πρακτική άσκηση τελειόφοιτων σε ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα.
- Στήριξη της ψηφιακής οικονομίας και της επιχειρηματικότητας με τη διάθεση «ανοικτών δεδομένων», διευκολύνοντας την πρόσβαση σε πληροφορίες που ενισχύουν την καινοτομία , τον θεμιτό ανταγωνισμό αλλά και τη δημιουργία νέων επιχειρηματικών μοντέλων.

Άξονας 4 : Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας και της Οικονομικής Κατάστασης του Δήμου

- Έλεγχος για περιπτώσεις άρσης απαλλοτριώσεων κατόπιν δικαστικής απόφασης, ιεράρχηση και κατεύθυνση για την λύση τους.
- Επιμορφωτικά σεμινάρια του προσωπικού από το Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης.
- Συμμετοχή του Τοπικού Συμβουλίου και Φορέων της πόλης για τον προγραμματισμό του Τεχνικού προγράμματος και Προϋπολογισμού.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΑΣΒΕΣΤΟΧΩΡΙΟΥ

Άξονας 1 : Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής

- Την εναρμόνιση και ολοκλήρωση του οδικού δικτύου και των πεζοδρομίων με πρόβλεψη και σχεδιασμό των αντιστοιχών χώρων στάθμευσης
- Την ενίσχυση ηλεκτροφωτισμού στις οδούς πέραν των βασικών και ενίσχυση του ηλεκτροφωτισμού σε δημόσιους χώρους, πλατείες, παιδικές χαρές κ.τ.λ. καθώς και των κτιρίων ή μνημείων ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, με στόχο την ανάδειξη τους και τη βελτίωση της αισθητικής.
- Τον ηλεκτροφωτισμό από το ύψος του Λυκείου, περιοχή «Μπουλουβάνια» έως και το γήπεδο ποδοσφαίρου στο Κουρί. Στο γήπεδο γίνονται καθημερινές προπονήσεις μικρών παιδιών και μεγάλων. Η απόσταση αυτή δεν καλύπτεται με φωτισμό.
- Την άμεση ολοκλήρωση και συντήρηση του δικτύου ύδρευσης, καθώς και

της αντίστοιχης ασφαλτόστρωσης.

- Τη βελτίωση του αποχετευτικού καθώς παρατηρούνται προβλήματα διαρροής και σε αρκετά σημεία έντονη δυσσομία π.χ. ΧΑΝΘ. Το δίκτυο όμβριων υδάτων είναι ανεπαρκές και χρειάζεται ενίσχυση σε πολλά μέρη των σχαρών απορροής.
- Νεκροταφεία: Την επανεκτίμηση του θέματος της παραμονής των νεκροταφείων μέσα στην καρδιά της κοινότητας.
- Κτίρια και κατοικίες που χρήζουν ενδεχομένως κατεδάφισης λόγω της εγκατάλειψης από τους κατόχους τους, και τα καθιστούν επικίνδυνα για την δημόσια ζωή. Προτείνουμε την εκτίμηση από μηχανικούς προς αποφυγή δυσάρεστων γεγονότων και τις απαραίτητες ενέργειες για την κατεδάφιση των επικίνδυνος ετοιμόρροπων κτιρίων.
- Την τοποθέτηση επιπλέον κάδων ανακύκλωσης και καθαριότητας. Την τοποθέτηση ημιβυθιζόμενων κάδων καθαριότητας σε πεζοδρόμια κεντρικών οδών όπου είναι εφικτό. Καθώς και το πλύσιμο και την απολύμανση τους σε τακτά χρονικά διαστήματα.
- Βελτίωση παρεχόμενων υπηρεσιών ΔΕΥΑ, ποιότητα νερού.
- Έλεγχος της στατικότητας και της αντισεισμικής θωράκισης όλων των δημοτικών κτιρίων, με προτεραιότητα στις σχολικές εγκαταστάσεις.
- Την αντιπυρική προστασία.
- Το ζήτημα της χωροθέτησης και εγκατάστασης νέου νεκροταφείου όσο γίνεται πλησιέστερα στην κοινότητα Ασβεστοχωρίου.
- Να δημιουργηθούν μόνιμες θέσεις προσωπικού στο οργανόγραμμα του δήμου.
- Για το πρόβλημα της καθαριότητας, να προχωρήσει ο δήμος στην προμήθεια οχημάτων καθαριότητας. Επίσης χρειάζονται αντικατάσταση πολλοί κατεστραμμένοι κάδοι.

Άξονας 2 : Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός

- Τη δημιουργία κέντρου νεότητας, όπου θα είναι χώρος συνάντησης και ψυχαγωγίας , σημείο αναφοράς για τους νέους της περιοχής. Ένα « στέκι » που στόχο θα έχει την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου και τη δημιουργική δραστηριοποίηση των νέων (όπως το κομμάτι του εθελοντισμού)
- Η υπάρχουσα βιβλιοθήκη να εξοπλισθεί με αξιόλογο υλικό, βιβλία, επιτραπέζια παιχνίδια, για όλες τις ηλικίες και με ποικιλία θεματολογίας έτσι ώστε η βιβλιοθήκη να γίνει ελκυστική και επισκέψιμη από τους δημότες.
- Την υποστήριξη της τρίτης ηλικίας με την επάνδρωση υλικών των Κ.Α.Π.Η. και την ψυχαγωγία τους με εκδρομές , λουτρά, κινηματογράφο.
- Την αφύπνιση και ευαισθητοποίηση των δημοτών σε θέματα υγείας,

προστασίας, καταστροφών , εκτάκτων αναγκών. Επίσης προγράμματα δημιουργικής απασχόλησης ενηλίκων.

- Την προληπτική αστυνόμευση, λόγω υπόπτων κινήσεων σε κάποια μέρη και για την ενίσχυση του αισθήματος ασφάλειας των δημοτών μας από κακοποιά στοιχεία, όπως πλησίον του κλειστού γυμναστήριου στο Ασβεστοχώρι.
- **Παιδεία: 1)** Τακτικό και ορθολογικό έλεγχο των σχολικών εγκαταστάσεων όπως και των αθλητικών εγκαταστάσεων τους. **2)** Εξασφάλιση λεωφορείου και οδηγού για τη σταθερή μεταφορά των μαθητών γυμνασίου – λυκείου από την περιοχή Μπουλουβάνια. **3)** Τη δημιουργία πάρκου κυκλοφοριακής αγωγής, με πιθανή βοήθεια από το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών με στόχο την αγωγή των παιδιών σε θέματα κυκλοφοριακής γνώσης και συμπεριφοράς. **4)** Την δημιουργία Δημοτικών ΚΔΑΠ με στόχο την δημιουργική απασχόληση των μαθητών έως 12 ετών.
- Επανεέλεγχο του αιτήματος για την «Ανάπλαση του πάρκου Ασβεστοχωρίου επί της οδού Δημοκρατίας».
- Τον έλεγχο των οικοπέδων της κοινοτικής ιδιοκτησίας για την δημιουργία τουλάχιστον μιας ακόμη παιδικής χαράς.
- **Πολιτισμός:** Την ονομασία κάποιων οδών και παρόδων με τα ονόματα αυτών των πεσόντων ηρώων μας επί της Γερμανικής κατοχής, ως ελάχιστη τιμή που θα μπορούσαμε να τους απονείμουμε.
- Να δημιουργηθούν δημοτικά στέκια νεολαίας, που θα προάγουν όλες τις μορφές, μόρφωσης, τέχνης, πολιτισμού και λαϊκού μαζικού αθλητισμού, θα προωθούν κάθε μορφή ερασιτεχνικής καλλιτεχνικής, αθλητικής δράσης και δημιουργίας και να αποτελέσουν μέχρι ένα βαθμό, ασπίδα προστασίας για την νέα γενιά.
- Αντίστοιχες δραστηριότητες μπορούν να αναπτυχθούν και από τα ΚΑΠΗ.
- Να ενισχυθούν οι υποδομές και τα προγράμματα εκμάθησης χειρισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών και νέων τεχνολογιών.
- Να ανοίξουν οι αναγκαίοι δημοτικοί παιδικοί σταθμοί και τα κέντρα δημιουργικής απασχόλησης.
- Να καταγραφούν όλοι οι ελεύθεροι δημοτικοί χώροι και να χωροθετηθεί / δρομολογηθεί η δημιουργία πάρκων αναψυχής, ασφαλών παιδικών χαρών και χώρων άθλησης.
- Την ανάπλαση του μνημείου «Τ. Τούση» ως μνημείο ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου μας, να γίνει επισκέψιμο από σχολεία μιας με αναφορά στο συγγραφέα Γ. Ρίτσο και την μελοποίηση του Μ. Θεοδωράκη.
- Να αξιοποιηθεί ο χώρος των λατομείων με δημιουργία μόνιμης, συμβατής με το περιβάλλον εξέδρας εκδηλώσεων και κερκίδων, με στόχο την διοργάνωση καλλιτεχνικών φεστιβάλ.

Άξονας 3 : Τοπική Οικονομία και Απασχόληση

- Τα γνωστά << Λατομεία >> του Ασβεστοχωρίου με τις Καμινάδες που δηλώνουν την πρώτη μορφή βιομηχανικής ανάπτυξης στην Ευρώπη, να ενταχθούν σε πρόγραμμα ιστορικής ανάδειξης με μουσείο έτσι ώστε να γίνει επισκέψιμο από σχολεία και πανεπιστήμια, μιας και ο τόπος παρουσιάζει γεωλογικά ενδιαφέροντα.
- Να εκτιμηθεί το θέμα αποκατάστασης και ορθολογικής ανάπλασης των λατομείων σε συνεργασία και προτροπή με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
- Την δημιουργία περιπατητικών μονοπατιών στην περιοχή «Κουρί» καθώς και στην διαδρομή «Ασβεστοχώρι – Ρετζίκι», για να γίνουν επισκέψιμοι από τους λάτρεις της φύσης.
- Στο πλαίσιο της επιχειρηματικότητας και της τοπικής οικονομικής τόνωσης, προτείνουμε να λάβει ενεργό δράση και ο ιππικός όμιλος Ασβεστοχωρίου με προγράμματα «ιππικών διαδρομών και ξεναγήσεων στη φύση».
- Την τόνωση της τοπικής κοινωνίας κατά την περίοδο των Χριστουγέννων με την δημιουργία της «Χριστουγεννιάτικης γειτονιάς» έτσι ώστε στο χώρο του πάρκου επί της οδού Δημοκρατίας να υπάρχει η δυνατότητα τοποθέτησης περιπτέρων όπου οι επιχειρηματίες θα εκθέτουν και θα πουλούν προϊόντα. Ταυτόχρονα και την δυνατότητα διαφόρων εκδηλώσεων και παιχνιδιών για τα παιδιά.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΕΞΟΧΗΣ

Άξονας 1 : Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής

- Τοποθέτηση επιπλέον κάδων ανακύκλωσης, και κομποστοποίησης.
- Αξιοποίηση χώρων πρασίνου με δημιουργία παρτεριών, σε βασικά σημεία της κοινότητας.
- Να τοποθετηθούν παγκάκια και τραπέζι στο σημείο «Πλάτανος» μπροστά από το γήπεδο, για τη δυνατότητα συνάθροισης και ψυχαγωγίας ανάμεσα στους πολίτες.
- Να διανοιχτούν δρόμοι που προβλέπονται από το ρυμοτομικό σχέδιο, αλλά παραμένουν αδιάνοιχτοι.

Άξονας 2 : Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός

- Γκάλοπ στους πολίτες. Τι έχουν να προτείνουν για τη βελτίωση της ποιότητας της καθημερινότητάς τους.
- Δημιουργία δανειστικής βιβλιοθήκης στεγασμένη σε δημόσιο κτήριο.

- Ενημερωτικές ημερίδες για την αντιμετώπιση ενδοοικογενειακής βίας, σχολικού εκφοβισμού, φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού.
- Στελέχωση του κοινωνικού ιατρείου με περισσότερες ειδικότητες.
- Συχνότερη παρουσία των υπαλλήλων του προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι», στα ευπαθή άτομα.
- Δημιουργία υπαίθριου γυμναστηρίου με όργανα, επιδαπέδια σκακιέρα, και επιτραπέζια αντισφαίριση(πινκ-πονγκ).
- Στρώσιμο τσιμέντου με περίφραξη σε υπαίθριο χώρο, για ασφαλή άθληση των παιδιών με skate, roller, και ποδήλατα.

Άξονας 3 : Τοπική Οικονομία και Απασχόληση

- Στήριξη τοπικής επιχειρηματικότητας με δωρεάν διαφήμιση στα έντυπα του Δήμου.

Άξονας 4 : Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας και της Οικονομικής Κατάστασης του Δήμου.

- Επιμορφωτικά σεμινάρια προσωπικού.
- Στελέχωση της κοινότητας με μόνιμο προσωπικό, και επόπτη εργασίας.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΦΙΛΥΡΟΥ

Άξονας 1 : Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής

- Σταθμός φόρτισης ηλεκτροκίνητων οχημάτων.
- Φόρτιση ηλεκτρονικών συσκευών με ηλιακή ενέργεια.
- Υιοθέτηση προγραμμάτων εξοικονόμησης ενέργειας στα δημόσια κτίρια (εφαρμογή τεχνολογίας του διαδικτύου των πραγμάτων IOT-έξυπνες συσκευές).
- Δημιουργία περιπατητικών μονοπατιών στο δάσος Φιλύρου.
- Δημιουργία ποδηλατικών διαδρομών στο δάσος Φιλύρου.
- Αξιοποίηση κοινόχρηστων οικοπέδων σε χώρους στάθμευσης.
- Δημιουργία πράσινων σημείων – τοποθέτηση και άλλων κάδων ανακύκλωσης.
- Τοποθέτηση κάδων κομποστοποίησης.
- Οργάνωση ημερίδων και σεμιναρίων για ενημέρωση των πολιτών και ευαισθητοποίησή τους σε περιβαλλοντικά θέματα.

Άξονας 2 : Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός

- Αξιοποίηση δημοτικού οικοπέδου έναντι εκκλησίας Αγίου Γεωργίου για δημιουργική απασχόληση ατόμων με άνοια.
- Δημιουργία κοινωνικού παντοπωλείου στην κοινότητα για την κάλυψη έκτακτων αναγκών.
- Δημιουργία κοινωνικού φαρμακείου στην κοινότητα.
- Ενημερωτικές ημερίδες σχετικά με την αντιμετώπιση ακραίων κοινωνικών φαινομένων (ενδοοικογενειακή βία, οικονομική κρίση, εγκλεισμός).
- Δημιουργία υπαίθριου γυμναστηρίου και περιπατητικός διάδρομος (Ενδείκνυται στο άλσος έναντι δημοτικών σχολείων).
- Δημιουργία χώρου δημιουργικής απασχόλησης εφήβων. Ενδείκνυται στο άλσος έναντι δημοτικών σχολείων.
- Δημιουργία παιδικής χαράς για ΑΜΕΑ.
- Πάρκο skateboard.
- Δημιουργία γηπέδου 5Χ5.
- Εγγραφή των βιβλιοθηκών του Φιλύρου στο Δίκτυο Ελληνικών Βιβλιοθηκών της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος.
- Δημιουργία Λαογραφικού Μουσείου.
- Προβολή των εξωκκλησιών του Φιλύρου στα ηλεκτρονικά και έντυπα μέσα του δήμου για προσέλκυση επισκεπτών .
- Αξιοποίηση και ανάδειξη των πολυβολείων του Β παγκοσμίου πολέμου περιμετρικά του Φιλύρου.
- Στρώσιμο τσιμέντου με περίφραξη σε υπαίθριο χώρο, για ασφαλή άθληση των παιδιών με skate, roller, και ποδήλατα.

Άξονας 3 : Τοπική Οικονομία και Απασχόληση

- Δημιουργία καινοτόμων κλάδων και ανάπτυξη δραστηριοτήτων που επενδύουν σε δεξιότητες και εξειδικεύσεις από παλαιότερους δημοφιλείς κλάδους της περιοχής, διαμορφώνοντας και στηρίζοντας την παράδοση της κοινότητας σε πλεονέκτημα ανάπτυξης καινοτομίας π.χ, καλλιέργεια βιολογικών προϊόντων.
- Δημιουργία δομών στήριξης των τοπικών επιχειρήσεων π.χ. δωρεάν ηλεκτρονικές διαφημίσεις των τοπικών επιχειρήσεων στα ηλεκτρονικά και στα έντυπα μέσα του δήμου.
- Συνεργασία της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με τον δήμο για την ανάπτυξη της τοπικής νεανικής επιχειρηματικότητας π.χ. επιμορφωτικά σεμινάρια, πρακτική άσκηση τελειόφοιτων σε ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

- Στήριξη της ψηφιακής οικονομίας και της επιχειρηματικότητας με τη διάθεση «ανοικτών δεδομένων», διευκολύνοντας την πρόσβαση σε πληροφορίες που ενισχύουν την καινοτομία, τον θεμιτό ανταγωνισμό αλλά και τη δημιουργία νέων επιχειρηματικών μοντέλων.

Άξονας 4 : Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας και της Οικονομικής Κατάστασης του Δήμου.

- Επιμορφωτικά σεμινάρια του προσωπικού από το Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης.
- Εξοικείωση των υπαλλήλων όλων των διοικητικών βαθμίδων με τις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) που στοχεύουν στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων του προσωπικού με σκοπό την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών.
- Υιοθέτηση μεθόδων εξ αποστάσεως κατάρτισης και ενημέρωσης των πολιτών για τις παρεχόμενες υπηρεσίες του Δήμου.
- Παροχή ολοκληρωμένων πληροφοριών και υπηρεσιών μέσω ΤΠΕ, βασισμένη στον πολίτη ανά θεματική περιοχή (π.χ. παιδεία, υγεία κ.λ.π.), ανά περιστατικό ζωής (π.χ. γάμος, βάπτισμα) κ.α.
- Στήριξη και ενίσχυση της ανοικτής διακυβέρνησης με την ενσωμάτωση των αρχών της διαφάνειας, της πρόσβασης στην πληροφορία αλλά και στην ουσιαστική συμμετοχή του πολίτη στις διαδικασίες της κρατικής λειτουργίας π.χ. στον σχεδιασμό και στην κατάρτιση του προϋπολογισμού μέσα από διαβούλευση ή στην βελτίωση της δημόσιας πληροφορίας.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΧΟΡΤΙΑΤΗΣ

Άξονας 1 : Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής

- Δρόμο με ταρτάν για περπάτημα και ποδηλατοδρόμο.
- Χώρο για σκέιτμπορντ και ποδήλατα BMX.
- Σήμανση μονοπατιών στο βουνό για οργανωμένη πεζοπορία.
- Να γίνουν αναψυκτήριο, εστιατόριο και ανάλογοι ημιυπαίθριοι χώροι για χρήση όλο τον χρόνο.
- Ένα όμορφο ανοικτό χώρο αναψυχής με κήπους μονοπάτια και πέτρινες κατασκευές με νερά και νεροπινακίδες με αιωνόβια δέντρα και με παιδικές χάρες.
- Παιδική χαρά και πάρκο κυκλοφοριακής αγωγής.

Άξονας 2 : Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός

- Γήπεδα τένις.
- Γήπεδα μπάσκετ.
- Σύγχρονο γήπεδο ποδοσφαίρου για αγώνες μεγαλύτερης κατηγορίας με αποδυτήρια, χώρο γραφείων, σκεπαστή κερκίδα και χώρο προπόνησης δίπλα στον αγωνιστικό χώρο.
- Δυο γήπεδα 9x9 για αγώνες και προπόνηση των αθλητών των ακαδημιών.
- Χώρο με κουλουάρ στίβου για την άθληση πολιτών.
- Δίπλα από το αθλητικό κέντρο να κατασκευαστούν χώροι επισκέψιμοι από τους δημότες.
- Στο χώρο που βρίσκεται τώρα το γήπεδο χόρτου, όταν ολοκληρωθεί το νέο αθλητικό κέντρο μπορεί να γινεί μια όμορφη πλατεία που τόσο έχει ανάγκη ο Χορτιάτης.
- Ανάδειξη των μύλων στο Παλαιοχώρι, ανάδειξη του κτηρίου του Παπάφειου και της υπαίθριου ζωής.

17. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Θεσμικό Πλαίσιο

1. Νόμος 3463/2006 «Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων» (ΦΕΚ 114/τ.Α'/8-6-2006)
2. Νόμος 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (ΦΕΚ Α'87/07.06.2010)
3. Προεδρικό Διάταγμα 89/2011 (ΦΕΚ/τ.Α'/213/29-09-2011) περί τροποποίησης του Π.Δ. 185/2007 περί «Οργάνων και διαδικασίας κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού»
4. Προεδρικό Διάταγμα 185/2007 (ΦΕΚ/τ.Α'/221/12-09-2007) περί «Οργάνων και διαδικασίας κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού»
5. Απόφαση του Υπ. Εσωτερικών με αρ. 41179/23.10.2014 «Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των Πενταετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού για τη δημοτική περίοδο 2014–2019» (ΦΕΚ 2970/Β'/4.11.2014)
6. Απόφαση του Υπ. Εσωτερικών με αρ. 18183/2-4-2007 (ΦΕΚ/τ.Β'/534/13.4.2007) περί «Περιεχομένου, δομής και τρόπου υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού»
7. Απόφαση του Υπ. Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης: με αρ. 5694/03.02.2011(Φ.Ε.Κ./τ.Β'/382/11-3-2011)περί τροποποίησης της Υ.Α. με αρ. πρωτ. 18183/2-4-2007
8. Εγκύκλιος του Υφυπουργού Εσωτερικών με Α.Π 66/οικ.50837/14.9.2007, για τις διαδικασίες κατάρτισης των Ε.Π. των Ο.Τ.Α. α' βαθμού
9. Εγκύκλιος του Υφυπουργού Εσωτερικών με Α.Π 45/οικ.58939/25.10.2006 σχετικά με το σκοπό, τη διάρθρωση και τους στόχους των Ε.Π.
10. Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Πανοράματος ΦΕΚ 355/τ.Δ'/14.04.1994
11. Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Πυλαίας: α) ΦΕΚ 47Δ'/26-1-1988 και β) ΦΕΚ 811Δ'/14-11-1988
12. Απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ με αριθμ. ΔΜΕΟ/ε/0/266/95 (ΦΕΚ-293 Β') «Ανακατάταξη Επαρχιακού Οδικού Δικτύου των Νομών της Χώρας»
13. Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΧΩΡΣ/73483/852 «Έγκριση αναθεώρησης του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και Περιβαλλοντική Έγκριση αυτού», ΦΕΚ 485/ Δ' /20-08-2020
14. ΥΠΕΚΑ/Διεύθυνση Χωροταξίας, Σύνοψη πορισμάτων της έκθεσης αξιολόγησης του ΠΠΧΣΑΑ ΚΜ, Φάση Α' - Στάδιο Α2

15. ΥΠΕΚΑ/Διεύθυνση Χωροταξίας, Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, Φάση Α - Στάδιο Α.2, Τόμος 3
16. Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Σχέδιο Ελλάδα 2.0)
17. Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021-2025 - Εθνικό ΠΔΕ, ΦΕΚ 174/Α'/10-09-2020 «Έγκριση και προσδιορισμός των πόρων υλοποίησης του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (Ε.Π.Α.) για την προγραμματική περίοδο 2021-2025»
18. Σχέδιο (2^ο) της Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης (ΕΣΠΑ) 2021-2027 (Μάιος 2021), Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης (ΕΥΣΣΑ) της Εθνικής Αρχής Συντονισμού του ΕΣΠΑ.
19. Αποφάσεις Τοπικών Συμβουλίων Δημοτικών Ενοτήτων Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη για τον Στρατηγικό Σχεδιασμό του Δήμου, Ιούνιος 2021. Αναλυτικά κατατέθηκαν οι με αριθ. 6/15-6-2021, 11/10-6-2021, 15/8-6-2021, 7/10-6-2021 και 9/10-6-2021, αποφάσεις των συμβουλίων των Δημοτικών Κοινοτήτων Ασβεστοχωρίου, Πυλαίας, Χορτιάτη, Φιλύρου και Πανοράματος αντίστοιχα, καθώς και η υπ'αρ. 6/8-6-2021 απόφαση του συμβουλίου της Τοπικής Κοινότητας Εξοχής, με τις οποίες υπέβαλλαν τις προτάσεις τους για τις αναπτυξιακές προτεραιότητες του δήμου.

Οδηγοί

1. Οδηγός κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ο.Τ.Α. Α', 2007, Έκδοση Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.)
2. Οδηγός Κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Δήμων, 2011, Έκδοση Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.)

Μελέτες – Στατιστικά Δεδομένα Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη 2012-2014

1. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Πανοράματος 2009
2. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Πυλαίας 2008
3. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Χορτιάτη 2008
4. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Παύλου Μελά 2014-2019 (ιδίως συγκριτικά στοιχεία ανεργίας των δήμων του ΠΣΘ, κρίσιμων ζητημάτων ανάπτυξης και χρηματοδοτικού περιβάλλοντος των ΟΤΑ)
5. Ελληνική Στατιστική Αρχή, Πίνακες Γενικής Απογραφής 2011, 2001, 1991
6. Ελληνική Στατιστική Αρχή, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού: Δ' τρίμηνο 2013, Δελτίο Τύπου
7. Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Το Αστικό Πράσινο και η Διαχείριση του από τους ΟΤΑ, μελέτη, 2009
8. Κασσιός Κ. "Σχεδιασμός και διαχείριση του αστικού και περιαστικού πρασίνου

της Αθήνας", Αθήνα Παπαζήση, 2003.

9. Δελτίο Διεθνών και Ευρωπαϊκών Θεμάτων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης
10. Τακτική Εκθεση Κατάστασης Απασχόλησης στην Ελλάδα στις Περιφέρειες και στις Π.Ε. της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, Ιανουάριος-Δεκέμβριος 2020, Θεσσαλονίκη 01/02/2021

Δικτυακές Πηγές

1. Δικτυακός τόπος Ε.Ε.Τ.Α.Α.: <http://www.eetaa.gr>
2. Δικτυακός τόπος νομοθετικής και διοικητικής υποστήριξης Δήμων: <http://www.dimosnet.gr>
3. Δικτυακός τόπος Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας: <http://dlib.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/>
4. Δικτυακός τόπος ηλεκτρονικής εγκυκλοπαίδειας Wikipedia, λήμμα «Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη»: https://el.wikipedia.org/wiki/Δήμος_Πυλαίας-Χορτιάτη
5. Δικτυακός τόπος Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση Α.Ε.: <http://www.ktimatologio.gr/Pages/Default.aspx>
6. Δικτυακός τόπος ΟΑΣΘ: <http://www.oasth.gr>
7. Δικτυακός τόπος Υπουργείου Εσωτερικών <http://www.ypes.gr>
8. Δικτυακός τόπος ΕΣΠΑ 2014-2020 <http://www.espa.gr>
9. Δικτυακός τόπος Ευρωπαϊκής Επιτροπής <https://ec.europa.eu/>